ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Společně do života

Obsah

1 Identifikační údaje 4
1.1 Název ŠVP 4
1.2 Údaje o škole 4
1.3 Zřizovatel 4
1.4 Platnost dokumentu 4
2 Charakteristika školy 6
2.1 Úplnost a velikost školy 6
2.2 Umístění školy 6
2.3 Charakteristika žáků 6
2.4 Podmínky školy 7
2.5 Vlastní hodnocení školy 7
2.5.1 Oblasti autoevaluace 7
2.5.2 Cíle a kritéria autoevaluace 8
2.5.3 Nástroje autoevaluace 9
2.5.4 Časové rozvržení autoevaluačních činností 9
2.6 Spolupráce s dalšími institucemi 10
2.7 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery 10
2.8 Charakteristika pedagogického sboru 10
2.9 Dlouhodobé projekty 10
3 Charakteristika ŠVP 11
3.1 Zaměření školy 11
3.2 Výchovné a vzdělávací strategie 11
3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 13
3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných 17
3.5 Začlenění průřezových témat 18
4 Učební plán 21
4.1 Celkové dotace – přehled 21
4.1.1 Poznámky k učebnímu plánu 22
5 Učební osnovy 24
5.1 Český jazyk a literatura 24
5.2 Anglický jazyk 82
5.3 Další cizí jazyk – Ruský jazyk 110
5.4 Další cizí jazyk – Německý jazyk 121
5.5 Matematika 131
5.6 Informatika 188
5.7 Prvouka 222

5.8 Vlastivěda 249
5.9 Přírodověda 262
5.10 Dějepis 274
5.11 Občanská výchova 292
5.12 Náboženství 311
5.13 Fyzika 338
5.14 Chemie 351
5.15 Přírodopis 366
5.16 Zeměpis 385
5.19 Výchova ke zdraví 401
5.20 Tělesná výchova 411
5.21 Praktické činnosti 443
5.22 Pracovní výchova 462
5.23 Estetická výchova 478
5.24 Osobnostní výchova 513
5.25 Volba povolání 519
5.26 Práce s aplikacemi 523

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Společně do života

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Církevní základní škola a mateřská škola Přemysla Pittra
ADRESA ŠKOLY: Jungmannova 349/3, Přívoz, 702 00 Ostrava
JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Ing. Martin Blatoň, Ph.D.
KONTAKT:
Telefon: 596 133 426
E-mail: zs.pittra@email.cz
Web: zspittra.cz
IČ: 00850381
IZO: 044940998
RED-IZO: 600001733
KOORDINÁTOR TVORBY ŠVP: Mgr. Jitka Grondolská

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Biskupství ostravsko - opavské
ADRESA ZŘIZOVATELE: Kostelní nám. 3172/1, 702 00 Ostrava, Moravská Ostrava
KONTAKT:
Telefon: 596 116 522
E-mail: kurie@doo.cz
IČ: 65468953

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 1. 9. 2023
VERZE SVP: 4
ČÍSLO JEDNACÍ: ŠVP 01092023/04
DATUM PROJEDNÁNÍ PEDAGOGICKOU RADOU: 22. 6. 2023
SCHVÁLENO ŠKOLSKOU RADOU: 12. 4. 2023
SCHVÁLENO RADOU ŠKOLSKÉ PRÁVNICKÉ OSOBY S ÚČINNOSTÍ OD: 1. 9. 2023

.....

ředitel školy
Ing. Martin Blatoň, Ph.D.

.....

razítko školy

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Církevní základní škola a mateřská škola Přemysla Pittra byla založena v roce 1993 Charitou Ostrava. Od roku 1997 je zřizována Biskupstvím ostravsko - opavským. Škola je úplná. Je tvořena mateřskou školou, 1. až 9. postupným ročníkem a školní družinou. Kapacita školy je 330 žáků a mateřské školy 40 dětí. Řadí svým počtem žáků mezi velké školy. Škola je plně organizovaná, poskytuje vzdělání od 1. do 9. ročníku.

2.2 Umístění školy

Škola je umístěna v centru města, v sídlišti.

2.3 Charakteristika žáků

Žáci obvykle docházejí z blízkého i dalekého okolí. Do školy chodí nejčastěji pěšky. Žáci ze vzdálenějších lokalit pro přepravu využívají veřejnou hromadnou dopravu nebo je vozí rodiče svými automobily. Školu navštěvuje 0 – 5 % žáků cizích státních příslušníků.

Škola je otevřená a přijímá žáky bez rozdílu. Integruje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Integraci žáků s tělesným handicapem umožňuje vzhledem k vnitřnímu uspořádání školy jen v omezené míře. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zaměstnává asistenty pedagoga, kteří pečují o žáky se SVP jak na 1. tak na 2. stupni.

Škola dává podporu žákům se sociálním znevýhodněním. Klade důraz na názornost ve výuce, respektuje ztížené podmínky domácí přípravy. V případě školní neúspěšnosti je žákům se souhlasem zákonných zástupců na omezenou dobu poskytováno doučování. Absence žáků je pravidelně analyzována a v případě potřeby je žákům a jejich zákonným zástupcům poskytována včasná intervence.

Žákům se dostává podpory rovněž ze strany jiných institucí a neziskových organizací, s kterými škola úzce spolupracuje.

Všichni žáci využívají materiální podpory - vybraných školních potřeb.

Mají příležitost zapojovat se do školních a mimoškolních aktivit společně se svými rodiči a posilovat tím komunitu školy.

2.4 Podmínky školy

Školu tvoří jedna budova se třemi trakty. Ve venkovním areálu se nachází komplex budov a oplocené sportovní hřiště. Bezbariérový přístup do školy je zajištěn částečně, jen v 1. podlaží. Volný čas tráví žáci na školním dvoře, hřišti, v odpočinkových zónách na chodbách školy. Šatny se nachází v suterénu školy.

Žáci mají k dispozici školní družinu. Stravovací zařízení – výdejna jídel se nachází v budově školy.

Vyučování probíhá v českém jazyce. Vzdělávání je realizováno na 1.stupni v kmenových třídách a je tak tomu i na 2. stupni. Odborná výuka probíhá v poloodborných učebnách, dvou tělocvičnách, výtvarné dílně, žákovské kuchyni. Škola poskytuje žákům možnost připojení k internetu ve dvou specializovaných učebnách ICT. Možnost bezdrátového připojení je po celé škole.

Zaměstnanci školy programově usilují o vytváření přátelského prostředí, podmínek pro zdravé učení a otevřené partnerství. Propojujeme v přiměřené míře vzdělávání s každodenním životem. Východiskem jsou křesťanské hodnoty. Klademe důraz na vzájemnou úctu, toleranci, uznání, empatii, spolupráci a pomoc druhému, sounáležitost se třídou, školou, obcí. Posilujeme u žáků spolupráci, princip odpovědnosti a spravedlnosti, respektování společných pravidel. Vedeme žáky k aktivní ochraně a obraně před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy.

Škola v následujících oblastech úzce spolupracuje s externími specialisty.

Etika a katechismus: Škola spolupracuje s farou při kostele Svatého Antonína z Padovy v Ostravě - Kunčičkách.

Literatura a umění: Škola spolupracuje s pobočkou městské knihovny.

Profesní specialisté: Škola spolupracuje s Úřadem práce, pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry.

2.5 Vlastní hodnocení školy

2.5.1 Oblasti autoevaluace

Sebehodnocení školy slouží k udržení či zlepšení kvality činnosti školy. Cílem je poskytnout zpětnou vazbu, korigovat ŠVP a založit východiska pro další strategii školy. Oblasti, na které se autoevaluace soustřeďuje jsou:

a) vnější podmínky: ekonomicko-technologické, legislativní, společenské,

b) vnitřní podmínky: personální, finanční, vybavení, řízení školy, koncepční, organizační, studijní,

c) vyjádření zřizovatele, rady školy, školské rady.

2.5.2 Cíle a kritéria autoevaluace

Kritéria hodnocení

1. Kvalita vzdělávání

Škola má jasně formulované vize, strategie a cíle.

Škola má ŠVP, který zahrnuje potřeby všech žáků, včetně žáků se SVP a žáků nadaných.

2. Kvalita lidských zdrojů

Škola má kreativní a motivované pedagogické pracovníky.

Pedagogové učí efektivně.

Učitelé a asistenti pedagoga pracují v týmu.

3. Stupeň a rozsah podpory učení

Pedagogové mají podporu ve vedení školy.

Pedagogové sdílejí společný výchovný styl.

Pedagogové úzce spolupracují se zákonnými zástupci žáků, mají jejich podporu.

Pedagogové věří, že žáci mohou být úspěšní a dodávají jim sebevědomí.

Žáci pracují dle potřeby týmově a individuálně Žáci se podílejí na hodnocení výsledků učení.

4. Klima školy

Škola je bezpečným místem pro žáky a pedagogy.

Škola je otevřeným místem s možností pro další aktivity.

Žáci a učitelé se k sobě chovají v duchu křesťanských hodnot.

Ve škole je klima, které podporuje žáky a jejich učitele k dosažení úspěchu.

Ve škole je nízká absence.

5. Úroveň řízení vyučovacího procesu

Organizace výuky umožňuje efektivní učení všech žáků, včetně žáků se SVP.

Učitelé mají podmínky pro přípravu, plánování své práce, pomůcky do výuky, čas na reflexi a hodnocení, prostor pro profesní rozvoj.

Materiální a technické zdroje jsou přístupné všem.

Účastníci vzdělávání mají možnost participovat na rozhodovacích procesech ve škole.

Výsledky práce učitelského sboru jsou sledovány a hodnoceny.

6. Hodnocení studijních výsledků

Všichni žáci znají podmínky hodnocení a mají příležitost uspět.

Pokroky žáků jsou sledovány, hodnoceny a sdělovány pravidelně rodičům.

7. Vztahy mezi školou a rodinou

Zákonní zástupci mají důvěru ve školu, vědí, že problémy jejich dětí budou řešeny a že o tom obdrží zpětnou vazbu.

Setkání pedagogů a zákonných zástupců přinášejí efekt.

2.5.3 Nástroje autoevaluace

Evaluační nástroje

Hlavními evaluačními nástroji jsou:

Dotazování

Pozorování

Sběr dat

Diskuse

Měření dat

2.5.4 Časové rozvržení autoevaluačních činností

Sebehodnocení se provádí pravidelně, minimálně jeden krát za dva roky.

2.6 Spolupráce s dalšími institucemi

Škola spolupracuje s řadou místních a regionálních institucí: s oddělením prevence Policie České republiky (přednášková činnost, dopravní hřiště), příslušnými odbory sociálně právní ochrany dětí (sociální dohled nad žáky), s neziskovými organizacemi: občanským sdružením Jekhetane, Vzájemné soužití, Saleziáni Don Bosca (volnočasová a zájmová činnost, doučování), se středními školami v rámci profesní orientace, se školskou radou, se školskými poradenskými zařízeními: pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry, střediska výchovné péče.

2.7 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Spolupráce školy se zákonnými zástupci probíhá v rovině formální i neformální. Škola je denně před zahájením výuky otevřena rodičům ke konzultacím s vedením školy, třídními učiteli, výchovnými poradci. Škola vytváří příležitosti pro zákonné zástupce participovat na aktivitách společně se svými dětmi, účastnit se třídních schůzek, tradičních akcí školy apod. V případě potřeby mohou být rodiče přítomni výuce svých dětí.

2.8 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen převahou žen. Kvalifikovanost učitelského sboru je podmíněna nabídkou na trhu práce a pohybuje se mezi 80 – 100 %.

Práce pedagogů je týmová, převážně v odborných sekcích. Odborný růst podporuje cílené další vzdělávání pedagogický pracovníků, které umožňuje rozvíjet jejich schopnosti a dovednosti vedoucí ke kvalitnímu diagnostikování žáků a jejich motivaci, k modifikaci pedagogické činnosti podle aktuálních potřeb žáků a k jejich objektivnímu hodnocení.

2.9 Dlouhodobé projekty

Dlouhodobým projektem je rozvíjení čtenářské, finanční gramotnosti a sociálních dovedností žáků. Čtenářská gramotnost je posilována ve všech předmětech. Největší důraz je na ni kladen v hodinách Českého jazyka a literatury, kde probíhají pravidelně Čtenářské dílny. Finanční gramotnost je součástí předmětů Matematika, Výchova ke zdraví a Pracovní výchova, prolíná se i dalšími předměty.

Škola příležitostně vstupuje do státem vyhlášených projektů.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Zaměření školy:
všeobecné

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie	
Kompetence k učení	• Usilujeme, aby rodiče a žáci pochopili smysl vzdělání a přijali je jako hodnotu. • Vedeme rodiče a žáky k přesvědčení, že pravidelná školní docházka jim umožní dosahovat dobrého prospěchu a následné uplatnění v životě. • Učíme rodiče a žáky připravovat se na výuku. • Dbáme o propojení obsahu učiva se skutečným životem. • Učíme žáky trpělivosti a vytrvalosti při práci. • Učíme žáky plánovat a organizovat si své učení. • Při výuce klademe důraz na motivaci k učení, udržení pozornosti a na vlastní aktivitu žáků. • Zohledňujeme individuální schopnosti žáků v předmětech a upřednostňujeme práci ve skupinách s rozdílnou náročností. • Učíme žáky vyhledávat informace z různých zdrojů. • Při učení preferujeme názornost. • Rozvíjíme u žáků abstraktní myšlení. • Domácí úkoly zadáváme v souladu s možnostmi žáků. • Průběžně žáky hodnotíme, povzbuzením a pochvalou posilujeme pozitivní vztah k učení.
Kompetence k řešení problémů	• Problémové úlohy, které zadáváme žákům, vycházejí z každodenní reality. • Vysvětlujeme žákům, že problém lze vnímat jako možnost k pozitivní změně nikoliv jako důvod k rezignaci. • Učíme žáky předcházet problémům. • Učíme žáky řešit problémy racionálně a separovat emoce. • Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů. • Vedeme žáky k tomu, aby problém nebo problémovou situaci uměli nalézt, popsat a vysvětlit příčiny jejích vzniku. • Zohledňujeme předchozí zkušenost žáka a podporujeme jeho vlastní úsudek. • Ukazujeme žákům, jak aplikovat získané vědomosti a dovednosti. • Zadáváme úlohy vyžadující samostatné vyhledávání informací a orientaci mezi mnoha alternativami. • Vyžadujeme od žáků praktické ověření řešení problémů. • Vedeme žáky k tomu, aby uměli řešení daného problému obhájit.

	• Učíme žáky, aby zpracovaný problém uměli využít v další fázi vzdělávání anebo v životě.
Kompetence komunikativní	• Korigujeme nevhodné vyjadřování žáků a učíme je kultivované komunikaci se spolužáky, učiteli, asistenty pedagoga a ostatními dospělými ve škole a mimo školu. • Učíme žáky pravidlům oboustranné komunikace. Vedeme vyučování formou dialogu a diskuse, k toleranci a k umění naslouchat druhým. • Vedeme žáky k samostatnému jazykově správnému projevu v ústní i písemné formě. • Usilujeme u žáků v každém předmětu o rozšiřování slovní zásoby. • Nabízíme možnosti reálných situací k ověření vlastních komunikačních a organizačních schopností. • Podporujeme využívání komunikativních dovedností žáků i v mimoškolní činnosti (dramatický kroužek, počítačový kroužek, školní družina).
Kompetence sociální a personální	• Uplatňujeme skupinovou práci, ukazujeme její výhody a učíme žáky pravidlům spolupráce při výuce. • V zájmu upevnění dobré atmosféry v žákovských skupinách hledáme „styčné body“ a diskutujeme se žáky, zajímáme se o jejich rodinné zázemí, volnočasové aktivity a zjišťujeme jejich zpětnou vazbu na školu. • Vytváříme podmínky ke střídání rolí v žákovských skupinách. • Organizujeme společné školní a mimoškolní akce. • Podporujeme žáky ve vyjadřování vlastních názorů, učíme je porovnávat názory s ostatními a hodnotit jejich pozitivní i negativní stránky. • Prohlubujeme empatické cítění žáků. • Učíme žáky odmítnout a odpoutat se od falešné solidarity, která zatěžuje mezilidské vztahy ve škole. • Oceňujeme individuální výkony, píli a snahu žáků. • Navozujeme takové výchovné situace, které žákovi umožní prožít zodpovědnost za své jednání a chování. • Používáme odměny a tresty, které jsou v souladu s výchovnými postupy rodiny, ze které žáci pocházejí. • Vedeme žáky k prosociálnímu chování.
Kompetence občanské	• Objasňujeme a prakticky přibližujeme žákům základní lidské hodnoty, morální kodex, základní práva a povinnosti. • Učíme žáky v rámci třídních kolektivů pochopit, vytvářet a respektovat pravidla chování, která jsou v souladu se společenskými normami a zákony. • Vyžadujeme od žáků toleranci k potřebám jiných skupin. • Podporujeme žáky v pozitivním sebehodnocení, v důvěře ve vlastní schopnosti a v hrdosti na svůj původ. • Zapojujeme žáky do aktivit, v nichž se učí samostatně rozhodovat v krizových situacích, čelit rasismu a xenofobii a pomáhat handicapovaným. • Organizujeme pro žáky exkurze a naučné výlety s cílem poznat a ocenit místní tradice a kulturu.

	• Ukazujeme žákům klady zdravého životního stylu, usilujeme o to, aby jej akceptovali pro sebe. • Vedeme žáky k třídění odpadů a k zájmu o trvale udržitelný rozvoj společnosti.
Kompetence pracovní	• Učíme žáky přijmout práci jako běžnou součást života. • Pomáháme žákům získat a osvojit si pracovní návyky. • Rozvíjíme v žácích jejich přirozený cit pro hudbu, zpěv a tanec. • Učíme žáky při práci chránit své zdraví, životní prostředí a hodnoty výsledků lidské práce. • Vedeme žáky k pečlivosti a úspornosti. • Vytváříme podmínky pro získání profesní orientace. • Podporujeme žáky v mimoškolní činnosti s ohledem na jejich profesní zájmy.
Kompetence digitální	• Učíme žáky používat běžná digitální zařízení, aplikace a služby. • Ukazujeme žákům, jak lze digitální technologie elektivně využívat při učení, práci, ve volném čase. • Učíme žáky vytvářet, upravovat a kombinovat různé formáty digitálního zpracování dat. • Vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání dat, jejich účelnému spravování a využívání, ke kritickému přístupu v jejich poskytování a sdílení. • Pomáháme žákům vnímat, chápat a hodnotit přínosy i rizika nových technologií pro společnost a člověka jako jedince. • Vedeme žáky k prevenci negativních dopadů digitálních technologií a tělesné a duševní zdraví člověka. • Podporujeme etické chování v digitálním prostředí.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Snažíme se o vytvoření přátelského prostředí podporujícího příjemné klima třídy, umožňujícího výchovu a vzdělávání všech žáků, tedy i žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. V případě vztahových problémů ve třídě učitel preferuje výuku o komunikaci a rozvoji osobnostní výchovy.

Pravidla a průběh tvorby, realizaci a vyhodnocení plánu podpory v rámci školy:

O poskytnutí podpůrných opatření 1. a 2. stupně pro daného žáka rozhoduje pedagogická rada. Návrh překládá kterýkoliv z vyučujících, který shledá Plán pedagogické podpory (PLPP) nebo Individuální výchovný plán (IVýP) žáka jako potřebný. Plán zpracuje třídní učitel v součinnosti s dalšími vyučujícími a předloží ho k posouzení a schválení školnímu poradenskému centru a posléze zákonnému zástupci. Následně s ním seznámí všechny další vyučující žáka. Nejpozději po 3 měsících

od zahájení podpory pedagogická rada vyhodnotí přínos PLPP nebo IVýP pro žáka a rozhodne buď o pokračování poskytování pedagogické podpory v aktualizované podobě, jejím ukončení nebo doporučí zákonnému zástupci využít podpory poradenského zařízení. V takovém případě škola plán poskytne školskému poradenskému zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizaci a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu na doporučení poradenského zařízení:

V souvislosti s doporučením podpůrných opatření pro žáka se Specifickými vzdělávacími potřebami (SVP) 3. až 5. stupně zajišťuje spolupráci se školskými poradenskými zařízeními výchovný poradce a speciální pedagogové pověření ředitelem školy.

Podpůrná opatření doporučená školským poradenským zařízením jsou poskytnuta žákovi se SVP neprodleně, podle potřeby je vypracován do 1 měsíce od obdržení zprávy školského poradenského zařízení Individuální vzdělávací plán (IVP).

IVP zohledňuje druh, stupeň a míru postižení a promítá se do hodnocení výsledků vzdělávání žáka se SVP. IVP je vyhodnocován průběžně na pokyn školního poradenského centra anebo na podnět třídního učitele.

Pravidla pro zapojení dalších subjektů:

Škola využívá nabídky neziskových organizací a vzdělávacích institucí ke zvýšení schopností a zlepšení dovedností žáků se SVP a aktivně s nimi v této oblasti navazuje spolupráci. Motivuje k zapojení zákonné zástupce žáků. Pravidelně (nejméně 1krát za půl roku) vyhodnocuje efektivitu spolupráce a vyhledává další možnosti.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:
Systém péče o žáka se SVP začíná již v mateřské škole, kdy je dítě dle potřeby vyšetřeno ve školském poradenském zařízení.

Ve škole přebírá péči o žáka se SVP v první řadě třídní učitel. Zajišťuje informovanost ostatních vyučujících a zákonných zástupů o potřebách žáků se SVP, nese odpovědnost za zkomunikování vytvořených plánů směrem k pedagogické radě a zákonným zástupcům.

Členové školního poradenského centra (výchovný poradce a pověření speciální pedagogové) zajišťují komunikaci s poradenskými zařízeními, zprostředkovávají informace mezi školou a školským poradenským zařízením, které předávají pedagogickému sboru, posuzují vytvořené plány a jsou za to odpovědni.

Konkrétní vyučující zodpovídají přímo za plnění cílů jednotlivých plánů. Pedagogičtí asistenti mají určenou klientelu žáků s SVP, o které pečují.

Odpovědnost za kvalitu poskytované péče žákům s SVP nese ředitel školy.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

Jsme inkluzivní školou a zajišťujeme vzdělávání žáků dle jejich potřeb. Organizace činností je diferencovaná a vzdělávací proces je individualizován.

a. Žáci se SVP jsou integrováni do běžných tříd a sdílejí totožný rozvrh hodin výuky s výjimkou hodin, kdy mohou být spojeni dle potřeb s jinými žáky se SVP s cílem výrazně snížit počet vzdělávaných žáků a posílit tím individualizaci výuky. Počet těchto hodin nepřesahuje 20% hodin rozvrhu. Délka vyučovacích hodin se neliší.
b. V odůvodněných případech a na doporučení školského poradenského zařízení nebo odborného lékaře škola stanoví odlišnou délku vyučování.
c. Při vzdělávání žáka, který vnímá řeč omezeně sluchem (s naslouchadly), jako součást podpůrných opatření škola poskytne doučování event. logopedická cvičení.
d. Při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředků alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému škola využívá kupř. prvků strukturálního učení.
e. Pedagogové uplatňují formativní hodnocení žáků.
f. Kromě školských poradenských zařízení škola v rámci péče o žáky se SVP spolupracuje v případě potřeby s odborníky mimo školství, zejména s dětskými psychology, psychiatry, neurology, logopedy, lékaři ORL.
g. Spolupráce s ostatními školami probíhá zejména na administrativní úrovni. Škola poskytuje se souhlasem zákonných zástupců potřebné informace v oblasti podpůrných opatření jiným školám s cílem zajistit žákovi se SVP při přestupu na jinou školu kvalitu poskytované péče.

Předmět speciálně pedagogické péče

O individuální nebo skupinové organizaci výuky speciálně pedagogické péče včetně Předmětu speciálně pedagogické péče rozhoduje ředitel školy s přihlédnutím k potřebám žáků třetího a čtvrtého stupně na doporučení poradenského zařízení. Náplň předmětu Speciálně pedagogické péče stanovuje poradenské zařízení a škola zajistí pro výuku odborné zázemí (speciální pedagogy).

Speciálně pedagogická péče je uskutečňována v rámci doučování anebo škola realizuje předmět Speciálně pedagogické péče z disponibilních hodin učebního plánu školy.

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizaci a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:

Plán pedagogické podpory (PLPP) sestavuje pro žáky nadané a mimořádně nadané vyučující pro svůj předmět. Sběr dat provádí třídní učitel, který zkompletovaný PLPP předá výchovnému poradci. Výchovný poradce projedná připravený PLPP se zákonným zástupcem za přítomnosti třídního učitele, popř. i asistenta pedagoga. Odpovědnost za správnost vyplnění PLPP nese výchovný poradce. PLPP je veden v elektronické i listinné podobě.

PLPP je průběžně vyhodnocován ve spolupráci učitel – pedagogický asistent. S výsledky je následně seznámen zákonný zástupce. Pedagogická rada může rozhodnout o provedení změn v PLPP žáka nebo jeho ukončení.

Pravidla a průběh tvorby, realizaci a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:

Individuální vzdělávací plán (IVP) sestavuje pro žáky nadané a mimořádně nadané na doporučení školského poradenského zařízení vyučující daného pro svůj předmět. Sběr dat provádí třídní učitel, který zkompletovaný IVP předá výchovnému poradci. Výchovný poradce projedná připravený IVP se zákonným zástupcem za přítomnosti třídního učitele, popř. i asistenta pedagoga. Se souhlasem zákonného zástupce zašle škola IVP do poradenského zařízení, které IVP potvrdí. Odpovědnost za správnost vyplnění IVP nese výchovný poradce. IVP je veden v elektronické i listinné podobě.

IVP je průběžně vyhodnocován ve spolupráci učitel – pedagogický asistent. S výsledky je následně seznámen zákonný zástupce. Pedagogická rada může rozhodnout o provedení změn v IVP žáka.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech,
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka,
- obohacování vzdělávacího obsahu.

Škola podporuje nadání a talent žáků vytvářením vhodné vzdělávací nabídky. Nadaní a mimořádně nadaní žáci jsou zařazeni ve vybraných předmětech do skupinového vzdělávání, kde dostávají

náročnější úkoly podporující samostatné myšlení a rozhodování žáků. Skupinové vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků probíhá částečně podle samostatného rozvrhu hodin, částečně v jejich kmenových třídách.

Vzdělávací obsah je rozšiřován a prohlubován vzhledem k výuce v běžných třídách. Důraz je kladen na individuální nadání žáka.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezové téma/Tematický okruh	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
Rozvoj schopností poznávání	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Sebepoznání a sebepojetí	PRV	PRV	PRV	VL	VL	OSV			
Seberegulace a sebeorganizace	PRV	PRV	PRV	VL	VL	OSV			
Psychohygiena	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Kreativita	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Poznávání lidí	PRV	PRV	PRV	VL	VL	OSV			
Mezilidské vztahy	PRV	PRV	PRV	VL	VL	OSV			
Komunikace	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Kooperace a kompetice	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	PRV	PRV	PRV	VL	VL	OSV			
Hodnoty, postoje, praktická etika	PRV	PRV	PRV	VL	VL	OSV			
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									
Občanská společnost a škola	PRV	PRV	PRV	VL	VL	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]
Občan, občanská společnost a stát	PRV	PRV	PRV	VL	VL	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]
Formy participace občanů v politickém životě	PRV	PRV	PRV	VL	VL	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	PRV	PRV	PRV	VL	VL	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]	OV, PROJ[1]

[1] Týden lidských práv

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH									
Evropa a svět nás zajímá	PROJ [2]	PROJ [2]	PROJ [2]	PROJ [2]	PROJ [2]	Ov, PROJ [2]	Ov, PROJ [2]	Ov, PROJ [2]	Ov, PROJ [2]
Objevujeme Evropu a svět	PROJ [2]	PROJ [2]	PROJ [2]	PROJ [2]	PROJ [2]	Ov, PROJ [2]	Ov, PROJ [2]	Ov, PROJ [2]	Ov, PROJ [2]
Jsme Evropané	PROJ [2]	PROJ [2]	PROJ [2]	PROJ [2]	PROJ [2]	Ov, PROJ [2]	Ov, PROJ [2]	Ov, PROJ [2]	Ov, PROJ [2]
MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
Kulturní diference	PRV, PROJ [3]	PRV, PROJ [3]	PRV, PROJ [3]	VL, PROJ [3]	VL, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]
Lidské vztahy	PRV, PROJ [3]	PRV, PROJ [3]	PRV, PROJ [3]	VL, PROJ [3]	VL, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]
Etnický původ	PRV, PROJ [3]	PRV, PROJ [3]	PRV, PROJ [3]	VL, PROJ [3]	VL, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]
Multikulturalita	PRV, PROJ [3]	PRV, PROJ [3]	PRV, PROJ [3]	VL, PROJ [3]	VL, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]
Princip sociálního smíru a solidarity	PRV, PROJ [3]	PRV, PROJ [3]	PRV, PROJ [3]	VL, PROJ [3]	VL, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]	OV, PROJ [3]
ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA									
Ekosystémy	PRV, PROJ [4]	PRV, PROJ [4]	PRV, PROJ [4]	PŘV, PROJ [4]	PŘV, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]
Základní podmínky života	PRV, PROJ [4]	PRV, PROJ [4]	PRV, PROJ [4]	PŘV, PROJ [4]	PŘV, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PRV, PROJ [4]	PRV, PROJ [4]	PRV, PROJ [4]	PŘV, PROJ [4]	PŘV, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]
Vztah člověka k prostředí	PRV, PROJ [4]	PRV, PROJ [4]	PRV, PROJ [4]	PŘV, PROJ [4]	PŘV, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]	PŘ, PROJ [4]
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	ČJL, PROJ [5]	ČJL, PROJ [5]	ČJL, PROJ [5]	ČJL, INF, PROJ [5]	ČJL, INF, PROJ [5]	ČJL, INF, PROJ [5]	ČJL, INF, PROJ [5]	ČJL, INF, PROJ [5]	ČJL, INF, PROJ [5]

[2] Evropská hlavní města
[3] Den Romů
[4] Den Země
[5] Média a já

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5
Stavba mediálních sdělení	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5
Vnímání autora mediálních sdělení	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5
Tvorba mediálního sdělení	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5
Práce v realizačním týmu	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5	ČJL, INF, PROJ 5

3.5.1.1 Zkratky použité v tabulce začlenění průřezových témat

Zkratka	Název předmětu
ČJL	Český jazyk a literatura
INF	Informatika
OSV	Osobnostní výchova
OV	Občanská výchova
PROJ	Projektová činnost
PRV	Prvouka
PŘ	Přírodopis
PŘV	Přírodověda
Vl	Vlastivěda
*	Všechny předměty daného ročníku

4 Učební plán

4.1 Celkové dotace – přehled

Vzdělávací oblast	Předmět	1. stupeň					Dotace 1. stupeň	2. stupeň				Dotace 2. stupeň
		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7+1	7+1	7+1	6+2	6+2	**33+7**	4	4	4	3+1	**15+1**
	Anglický jazyk			3	3	3	**9**	3	3	3	3	**12**
	Ruský jazyk-DCJ						**0**		2	1	3	**6**
	Německý jazyk-DCJ						**0**		2	1	3	**6**
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4	4	**20+2**	4	4	4	3+1	**15+1**
Informační a komunikační technologie	Informatika				1	1	**2**	1	1	1	1	**4**
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			**6**					**0**
	Přírodověda				1+1	1+1	**2+2**					**0**
	Vlastivěda				1(-1)	2	**3**					**0**
Člověk a společnost	Dějepis						**0**	1+1	1(-1)	2	2	**6+1**
	Občanská výchova						**0**	1	1	1	1	**4**
Člověk a příroda	Fyzika						**0**	1	1	1	1+1	**4+1**
	Chemie						**0**			1+1	1	**2+1**
	Přírodopis						**0**	2	2	2	1(-1)	**7**
	Zeměpis						**0**	2	2	2	1	**7**

Vzdělávací oblast	Předmět	1. stupeň					Dotace 1. stupeň	2. stupeň				Dotace 2. stupeň
		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník		6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	
Umění a kultura	Estetická výchova	2	3	3	2	2	**12**	3	2	2(-1)	2	**9**
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví						**0**		1	1		**2**
	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	**10**	2	2	2	2	**8**
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	**5**					**0**
	Pracovní výchova						**0**	1+1	1+1	1+1	0+2	**3+5**
Ostatní předměty	Náboženství	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	**0+5**	0+1	0+1	0+1	0+1	**0+4**
	Osobnostní výchova						**0**	0+1				**0+1**
	Volba povolání						**0**			0+1		**0+1**
	Počítačové aplikace						**0**	0+1			0+1	**0+2**
Celkem hodin		**20**	**22**	**25**	**25**	**26**	**102+16**	**30**	**31**[6]	**33**[7]	**34**[8]	**116+18**

4.1.1 Poznámky k učebnímu plánu

I. stupeň

1. Posílením vyučovacích předmětů Český jazyk a literatura, Matematika a Přírodověda v rámci disponibilní časové dotace o 1 až 2 hodiny týdně.

[6] Přespočetné 2 hodiny jsou hodiny druhého cizího jazyka, kdy žák volí mezi Ruským jazykem a Německým jazykem.
[7] Přespočetná 1 hodina je hodina druhého cizího jazyka, kdy žák volí mezi Ruským jazykem a Německým jazykem.
[8] Přespočetné 3 hodiny jsou hodiny druhého cizího jazyka, kdy žák volí mezi Ruským jazykem a Německým jazykem.

2. Učební plán obsahuje Náboženství jako povinný předmět, který je dotován z disponibilní časové dotace pěti vyučovacími hodinami v 1. až 5. ročníku.
3. Vzdělávací oblast Umění a kultura je vyučována v předmětu Estetická výchova, která spojuje výstupy předmětů Hudební výchova a Výtvarná výchova.
4. V rámci vzdělávací oblasti Člověk a zdraví v předmětu Tělesná výchova žáci absolvují povinnou výuku plavání v jednom pololetí 4. ročníku a v jednom pololetí 5. ročníku v celkovém rozsahu 40 hodin.
5. Předmět Speciálně pedagogické péče je realizován v souladu s doporučením poradenského zařízení fakultativně v rámci disponibilní časové dotace.

II. stupeň

1. V rámci disponibilní časové dotace jsou navýšeny o 1 až 2 vyučovací hodiny týdně vzdělávací předměty Český jazyk a literatura, Matematika, Dějepis, Fyzika, Chemie, a Pracovní výchova.
2. Učební plán obsahuje Náboženství jako povinný předmět v 6.-9.ročníku a je dotován z disponibilní časové dotace ve výši 4 vyuč. hodin.
3. Vzdělávací oblast Umění a kultura je vyučována v předmětu Estetická výchova, která spojuje výstupy předmětů Hudební výchova a Výtvarná výchova.
4. Další cizí jazyk je vyučován v sedmém ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně, osmém ročníku 1 hodinu týdně a v 9. ročníku 3 hodiny týdně.
5. Předmět Osobnostní výchova je vyučován v 6. ročníku 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.
6. Předmět Volba povolání je vyučován v 8. ročníku 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.
7. Předmět Práce s aplikacemi je vyučován v 6. a 9. ročníku 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.
8. Předmět Speciálně pedagogická péče je v souladu s doporučením poradenského zařízení fakultativně realizován 1 hodinu týdně v rámci disponibilních hodin.
9. Výuka vybraných předmětů je dělena na skupiny ze stejných nebo různých ročníků.

5 Učební osnovy

5.1 Český jazyk a literatura

5.1.1	Vyučovací předmět	Český jazyk a literatura

5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 1.stupeň, 1. období

Vyučovací předmět Český jazyk je v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace klíčem k poznávání dalších vzdělávacích oblastí. Zprostředkovává žákům dění kolem něj a otvírá jim možnosti vlastní realizace. Žáci, z nichž někteří mají osvojený jako mateřský jazyk romštinu a téměř všichni se běžně setkávají s etnolektem, jímž se hovoří v romské komunitě, si musí obtížněji razit cestu k zvládnutí češtiny. Na 1. stupni se učí základům ústní a písemné formy spisovného českého jazyka ve všech třech jeho složkách: Jazykové výchově, Literární výchově a Komunikační a slohové výchově.

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje na 1. stupni v 1. období v prvním až třetím ročníku osm hodin týdně. Je posílen o tři vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace. Do předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Vzdělávací obsah umožňuje žákům naučit se rozumět jazykovému sdělení a novému pojmosloví. Rozvíjí dovednosti ke čtení, psaní a rozvíjí komunikační schopnosti. Literární texty vedou žáky ke schopnosti deklamovat jednoduché texty a interpretovat je. Vyučující si podle potřeby tvoří vlastní pracovní listy.

Výuka českého jazyka vychází z jazykové zkušenosti žáků, obecně prohlubuje jejich vědomosti a poznatky a usiluje o prožitek, který je motivuje k další činnosti.

Žáci s SVP jsou podle svých schopností integrováni do většinové výuky, popř. vzděláváni v menších skupinách, aby měli dostatečný prostor k procvičení komunikačních dovedností a vzdělávací obsah jim je podáván hravou formou.

5.1.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 1.stupeň, 1. období

Kompetence	Strategie
k učení	○ Učíme žáky pracovat s textem – rozumět jednoduchým zadáním, vyhledávat a třídit potřebné informace. ○ Vedeme žáky k tomu, aby vyprávěli zážitky vlastními slovy a k tomu využívali nově osvojenou slovní zásobu. ○ Podněcujeme je k získávání a třídění informací. ○ Dbáme o to, aby získané poznatky z oblasti jazykové výchovy dokázali žáci smysluplně využít-kupř. soutěže v recitaci, mezipředmětové vztahy apod.

k řešení problémů	○ Učíme žáky překonávat jazykové problémy, které vznikají v důsledku bilingvního prostředí, ve kterém se pohybují. ○ Vedeme žáky, aby při analytických a syntetických činnostech používali logické myšlení. ○ Vedeme žáky, aby si v případech nesnází s osvojováním českého jazyka dokázali požádat o pomoc.
komunikativní	○ Požadujeme od žáků srozumitelnou a kultivovanou komunikaci. ○ Zdokonalujeme žáky v samostatném ústním a písemném projevu. ○ Navozujeme atmosféru otevřeného dialogu s cílem umožnit žákům vyjádřit vlastní názory a postoje. ○ Učíme žáky porozumění učebnicových a jiných textů.
sociální a personální	○ Na literárních postavách učíme žáky rozpoznávat nevhodné a rizikové chování stejně jako pozitivní projevy lidského chování. ○ Podněcujeme žáky k sebehodnocení a hodnocení druhých, vedeme je k toleranci při rozdílu názorů.
občanské	○ Směřujeme žáky k využití dovednosti užívat spisovný český jazyk ke kultivované obhajobě svých práv. ○ Vedeme je ke správné komunikaci na úřadech.
pracovní	○ Usilujeme o dosažení soustředění na výkon v průběhu vyučovacích hodin českého jazyka. ○ Objasňujeme žákům důležitost spisovného českého jazyka pro výkon různých profesí. ○ Učíme žáky zacházet s knihou.
digitální	○ Dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů).

5.1.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 1.stupeň, 1. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Komunikační a slohová výchova

Žák:

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozumění texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
*p **ČJL-3-1-01** čte s porozuměním jednoduché texty*
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
*p **ČJL-3-1-02** rozumí pokynům přiměřené složitosti*
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
*p **ČJL-3-1-04** dbá na správnou výslovnost*
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
*p **ČJL-3-1-05** dbá na správné tempo řeči a pravidelné dýchání*
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním

*p **ČJL-3-1-08** zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
ČJL-3-1-09 píše správné typy písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
*p **ČJL-3-1-09** píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen, spojuje písmena a slabiky, převádí slova z mluvené do psané podoby*
ČJL-3-1-010 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
*p **ČJL-3-1-10** opisuje a přepisuje krátké věty, dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost*
ČJL-3-1-011 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

B. Jazyková výchova

Žák:

ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
*p **ČJL-3-2-01** zná všechna písmena malé a velké abecedy, rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky, tvoří slabiky, rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky*
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování
*p **ČJL-3-2-08** píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech*

C. Literární výchova

Žák:
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
*p **ČJL-3-3-01** pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně*
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
p ***ČJL-3-3-02** reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost*
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění

ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností
*p **ČJL-3-3-04** dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení dovedností zapamatování, pozornosti a soustředění; cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dobrá organizace času, dovednost zvládání stresových situací – uvolnění relaxace*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality)*
*OSV 8: **Komunikace** – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; asertivní a pozitivní komunikace*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednosti navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky*

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka MV)

*MV 1: **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – chápání podstaty mediálního sdělení, objasnění jejich cílů a pravidel*
*MV 2: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality** – rozlišení typu sdělení a jejich vztahu k realitě*
*MV 3: **Stavba mediálních sdělení** – pravidelnosti uspořádání v mediálních sděleních*
*MV 4: **Vnímáni autora mediálních sdělení** – výrazové prostředky pro vyjádření názoru a postoje*
*MV 5: **Fungování a vliv médií ve společnosti** – vliv médií na každodenní život a kulturu; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování;*
*MV 6: **Tvorba mediálních sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení*
*MV 7: **Práce v realizačním týmu** – komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu; faktory ovlivňující práci v týmu*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Český jazyk a literatura– 1. stupeň, 1. období

5.1.1.A	**Komunikační a slohová výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP: **ČJL-3-1-01**: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti *p **ČJL-3-1-01**:čte s porozuměním jednoduché texty* **ČJL-3-1-02**: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti *p **ČJL-3-1-02**:rozumí pokynům přiměřené složitosti* **ČJL-3-1-03**: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru **ČJL-3-1-04**: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	

p ***ČJL-3-1-04****: dbá na správnou výslovnost*
ČJL-3-1-05: v krátkých mluvených projevech správně dýchá
p ***ČJL-3-1-05****: dbá na správné tempo řeči a pravidelné dýchání*
ČJL-3-1-06: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
ČJL-3-1-07: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
ČJL-3-1-08: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
p ***ČJL-3-1-08****: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
ČJL-3-1-09: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev
p ***ČJL-3-1-09****: píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen*
p ***ČJL-3-1-09****: spojuje písmena a slabiky*
ČJL-3-1-10 : píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
ČJL-3-1-11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-čte slova jednoslabičná až tříslabičná	Sluchová analýza a syntéza slov Čtení písmen abecedy Čtení slabik Čtení slov jako řádu uspořádaných slabik	Žák na základě sluchové analýzy a syntézy určuje hlásky na začátku a na konci slabiky a slova. Čte písmena abecedy v tištěné a psané formě na základě obrázkové dokumentace a názorných pomůcek. Čte slabiky uzavřené, otevřené s dvojhláskami ou-, au-, se slabikotvornými r-l, se shlukem dvou-pěti souhlásek, se slabikami dě-tě-ně, di- ti- ni, bě-pě-vě-ně. Čte jednoduchá slova s danými slabikami a s ď, ť,ň na konci slova.	OSV 1 *Tv - pohybové hry*
-čte jednoduché věty	Čtení vět	Žák čte krátké věty individuálním tempem bez nesprávných návyků (ve slabikáři, z tabule a knih s větším typem písma).	
-čte se správným a větným přízvukem	Technika čtení	Žák si osvojuje správnou techniku čtení jednoduchých vět přiměřeného rozsahu, dává přízvuk na první slabiku a předložku, čte znělé slabiky s dlouhými samohláskami, používá správnou intonaci a melodii věty.	
p *-orientuje se na řádku, na stránce*	Čtení	Žák ve slabikáři čte obrázky zleva doprava.	*Prv – Příroda v ročních obdobích*
p *-uvědomuje si hlásky a písmena*	-čtení obrázků	Poznává,že slovo se skládá z písmen (hlásek) díky prvnímu čtení obrázků.	
p	-vyvozování hlásek a písmen	Seznamuje se z tvary jednotlivých písmen	*Prv – Lidské tělo* *Prv – Škola*

-zpřesňuje zrakové a sluchové vnímání		abecedy, nejprve v tiskací podobě, v psací podobě, předříkává hlasitě, co vidí na obrázku, čte obrázky, následně hlásky, písmena modeluje.	*Prv – Rodina*
p *-čte otevřené slabiky, čte jednoduché věty, zpočátku doplněné obrázky*	-rozvoj zrakového a sluchového vnímání	Formou průpravných diferenciačních cvičení a her si žák rozvíjí a zpřesňuje zrakové a sluchové vnímání.	OSV 1
p *-tvoří slabiku*	-spojování písmen do slabik	Snaží se spojit hlásky podle předložených písmen.	
-porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti	Plnění krátkých jasných pokynů	Žák se snaží správně reagovat na ústní pokyny učitele, rozumí jim a samostatně podle nich pracuje.	*Prv - komunikační situace*
p *-krátkodobě udrží pozornost, aktivně se snaží zapojovat do cvičení pro koncentraci*	Naslouchání -koncentrační cvičení	Žák si zvyká udržet pozornost a vnímat důležité informace z výkladu učitele, učí se naslouchat krátkou dobu.	OSV 4
p *-opakuje s pomocí krátké sdělení a rozvíjí souvislé vyjadřování*	Formy společenského styku -fixování učitelova sdělení -rozvíjení souvislého vyjadřování	Podle her a cvičení s učitelem si žák rozvíjí své souvislé vyjadřování.	*Prv – Společnost* *Prv – Právo a spravedlnost*
-prokazuje schopnost soustředit se na mluvící osobu	Zásady dorozumívání a vedení rozhovoru.	Žák při rozhovoru naslouchá partnerovi rozeznává zjevné postoje a záměry mluvčího a reaguje na ně. Učí se položit zdvořilou otázku a formulovat odpovědi – souhlas, nesouhlas, odmítnutí.	OSV 1 OSV 8 MV 4 MV 5
-vnímá zásady verbální a neverbální komunikace při vedení rozhovoru	Zásady verbální a neverbální komunikace	Žák se účastní inscenačních her a převádí situace z běžného života, při nichž je motivován k verbální a neverbální komunikaci.	MV 1 MV 2
-uplatňuje zásady pozorného naslouchání	Zásady pozorného naslouchání	Žák se soustředí na mluvící osobu, učí se ztišit a technikám koncentrace.	
-pozdraví a osloví osoby	Pozdravy a oslovení	Žák používá vhodných obratů a spojení daných slov při oslovení, pozdravu, vítání, loučení prosby a děkování.	OSV 9
-dokáže jednat a vést taktní rozhovor při střetu zájmu a sporu	Zásady komunikace při střetu zájmů a sporech	Žák se učí volit zdvořilá a emočně nezatížená slova při možných střetech.	OSV 8
-učí se slyšet chyby ve výslovnosti a napravovat je	Výslovnost a oprava výslovnosti	Žák pozná své chyby ve výslovnosti, snaží se je napravit.	
p *-učí se slyšet chyby ve*	-edukace a reedukace řeči	S pomocí učitele napravuje špatnou výslovnost.	OSV 8

výslovnosti a napravovat je			
-s pomocí učitele používá zásady správného dýchání a správného tempa při mluveném projevu na dané téma	Zásady správného dýchaní a tempa	Žák se učí správné technice nádechu a výdechu. Dodržuje tempo a dynamiku při mluveném projevu.	OSV 4
p *-během mluveného projevu správně dýchá*	Mluvený projev -základy techniky	Žák si navyká na základní techniky mluveného projevu-dýchání, tvoření hlasu.	*Prv – Rodina* *M – obor přirozených čísel do 5*
-volí přiměřené nonverbální prostředky řeči v běžných situacích	Verbální a nonverbální prostředky komunikace	Žák rozvíjí slovní zásobu a vybírá vhodná slovní spojení ze škály slov z oblasti společenského styku (oslovení, pozdrav, poděkování apod.) Zaměřuje se na doprovodnou gestikulaci a učí se vnímat nonverbální sdělení.	OSV 8 MV 6 MV 7
-vyjadřuje se krátkými a jednoduchými větami	Krátký mluvený projev a jeho tvorba	Žák tvoří jednoduché věty podle obrázkové osnovy. Pomocí otázek učitele vytváří jednoduchý mluvený projev. Popisuje věci a dění kolem sebe.	OSV 9
-připravuje si s pomocí učitele pracovní místo ke psaní	Základní pracovní návyky -pracovní místo	Žák si připraví klidné, čisté místo ke psaní.	OSV 1 *Tv - pohybová koordinace*
-nacvičuje sezení ve správné poloze a dodržování úhlu při psaní	-správná poloha těla -hygiena zraku	Učí se dodržovat hygienické normy – polohu těla, ruky a vzdálenost očí.	
-drží správně s pomocí učitele psací náčiní			
p *-pod stálým dohledem vyučujícího vytváří potřebné hygienické, pracovní a estetické návyky a připravuje si psacím náčiním*	Základní hygienické a pracovní návyky	Žák si udržuje pracovní místo v pořádku, snaží se mít řádně ostrouhanou tužku, gumu a pero, neničí pomůcky.	
p *-nacvičuje sezení ve správné poloze a dodržování úhlu při psaní*	-správná poloha těla -hygiena zraku	Učí se dodržovat hygienické normy – polohu těla, ruky a vzdálenost očí.	
p *-správně s pomocí učitele uchopí psací potřeby*		Učí se držet správně tužku.	
-dovede si pod vedením učitele uvolnit ruku	Hrubá a jemná motorika -uvolňovací cviky	Žák cvičí ruku, zápěstí a svalstva prstů před zahájením psaní. Pak přechází k uvolňovacím cvikům , ve kterých nalézá skutečná písmena.	*Vv - uvolňovací cvičení, plynulost tahů rukou*
-opisuje správné tvary písmen a číslic, slabik a slov	Psaní správných tvarů -písmen -číslic -slabik -slov	Žák na základě osvojení techniky psaní píše písmena, číslice, slabiky, slova a slovní spojení. Dbá na úhledný písemný	

		projev, dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slov. Opisuje a přepisuje jednoduchá slova a píše diktát těchto slov. Kontroluje vlastní písemný projev a odstraňuje nedostatky.	
p *-pod vedením učitele si uvolňuje ruku*	Uvolňovací cviky	Cviky sledují vedení kresby písma zleva doprava, zrakovou orientaci zleva doprava a shora dolů. Žák uvolňuje paže, procvičuje ruce a prsty obou rukou.	
p *-píše malé psací samohlásky*	Psaní -malá psací písmena abecedy -samohlásky	Žák vyvozuje hlásky (písmena) z obrázků ve Slabikáři, nejprve je rukou procvičuje ve vzduchu, pak je tužkou obtahuje na papíře, modeluje.	OSV 1
p *-píše vybrané malé psací souhlásky*	- souhlásky (m, l, v, t, s, j)		
p *-učí se opsat písmeno, slabiku*	-opis podle předlohy	Do sešitu následně píše. Procvičuje naučená písmena ve slabikách, opisuje z tabule (předlohy).	
-opisuje s pomocí jednoduchá sdělení	Jednoduchá sdělení	Žák píše samostatně krátká sdělení (kupř. pozvánka, blahopřání apod.).	MV 3 MV 6 MV 7
-na základě vlastní zkušenosti seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti	Vypravování Literární žánry – pohádka	Žák sleduje dějovou posloupnost a dle svých možností a seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti pohádky, na základě nabídky slov a slovních obratů tvoří jednoduché věty a z nich skládá danou pohádku	MV 1 MV 2 MV 3

5.1.1.B	**Jazyková výchova** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP: **ČJL-3-2-01**: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky *p* ***ČJL-3-2-01****: zná všechna písmena malé a velké abecedy* *p* ***ČJL-3-2-01****: rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky* *p* ***ČJL-3-2-01****: tvoří slabiky* **ČJL-1-2-07**: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	
-rozlišuje hlásky sluchem a převádí je do grafické podoby	Zvuková stránka jazyka -hláskosloví-hlásky a písmena	Žák rozlišuje sluchem jednotlivé hlásky a učí se je psát.	OSV 1

-rozlišuje délku samohlásek	-dlouhé a krátké samohlásky	Žák se učí rozeznat dlouhé a krátké samohlásky v řeči i písmu. Srovnává slova, která se liší v délce samohlásek a uvědomuj si, že délka samohlásky mění význam slova (kupř. drahá –dráha).	*Hv - vnímání zvuků, tónů*
-rozlišuje slovo, slabiku, hlásku	-stavba slabiky a slova -samohlásky, souhlásky a dvojhlásky	Člení slova na slabiky, určuje počet slabik v slově, doplňuje slabiky do neúplných slov, vyřazuje špatně zařazené a nadbytečné slabiky ze slova. Člení slabiky na hlásky.	
p *-se učí poznávat s pomocí malá a velká písmena abecedy*	Abeceda -seznámení s písmeny -vyvozování z obrázků	Žák vyvozuje z obrázků, seznamuje se z jednotlivými písmeny abecedy, modeluje, tvaruje z papíru nití, drátků, maluje v písku, apod.	OSV 1
p *-učí se vyvozovat samohlásky*	Hláskosloví -vyvozování daných samohlásek	Z daných samohlásek žák předříkává slova, která začínají samohláskou, upevňuje, zdokonaluje.	
p *-určí v textu vybrané souhlásky*	-vyvozování daných souhlásek *m, l, v, t, s, j* -tvorba slabik z daných hlásek, písmen	Z daných souhlásek žák předříkává slova, která začínají souhláskou, upevňuje, zdokonaluje. Formou hry pak skládá slabiky, čte.	
p *-čte slova po hláskách a tvoří slabiky s danými písmeny*	Nauka o slově-analyticko-syntetická činnost -členění slova na slabiky	Žák rozpoznává hlásku-písmeno, tvoří slabiku podle nápovědy učitele nebo samostatně.	
-třídí věty podle postoje mluvčího a vyvozuje podle melodie	Zvuková stránka jazyka -intonace	Žák srovnává věty, které znějí rozdílně podle postoje mluvčího a určují, zda jde o otázku, příkaz, žádost nebo přání.	*Hv - pohybové vyjádření melodie*

5.1.1.C	**Literární výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

ČJL-3-3-01: čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku

p ***ČJL-3-3-01****: pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně*

ČJL-3-3-02: vyjadřuje své pocity z přečteného textu

p ***ČJL-3-3-02****: reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací*

ČJL-3-3-03: rozlišuje vyjadřování v próze a verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění

ČJL-3-3-04: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

p ***ČJL-3-3-04****: při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	
-poslouchá soustředěně přednes a odpovídá na otázky k literárnímu útvaru	Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání	Žák poslouchá přednes učitele nebo zvukovou nahrávku.	*Hv- dechová a artikulační cvičení, sluchové vnímání*

-přednáší básně zpaměti se správným frázováním a dynamikou		Žák se některé básně učí zpaměti, přednáší je, napodobuje tempo a frázování přednášejícího. Poznává citově zabarvenou podobu verše a jeho pravidelnost.	
-učí se intonovat při hlasitém čtení		Nacvičuje hlasité čtení s intonací.	
p *-opakuje říkanky, krátké básničky*	Přednes	Během určitého období učitel přednáší žákům básně, žák si báseň fixuje.	*Prv – Příroda v ročních obdobích* *Hv – Rytmizace říkadel*
p *-naslouchá předčítanému textu*	Poslech	Během odpočinku učitel předčítá žákům z pohádkové knihy, žák příběh vnímá., snaží se naslouchat a porozumět mu.	OSV 1 *Hv – Rytmizace říkadel* *Vv – Svět pohádek*
-popisuje atmosféru pohádky na základě nabídky slov		Vyjadřuje a popisuje své pocity z přečteného; radost a smutek, strach a údiv a to na úrovni svých individuálních schopností.	OSV 4 MV 4
p *-rozezná hlavní postavy v předčítaném textu-pojmenuje je*	Porozumění textu	Žák rozeznává hlavní postavy v příběhu.	*Hv – Rytmizace říkadel*
-rozlišuje mezi pohádkou, a básničkou	Základní literární pojmy -říkanky -básničky pohádky	Žák se soustřeďuje na obsah a učí se rozpoznat základní charakteristiky pohádky, říkanky, hádanky a básničky.	
-volně interpretuje literární text	Tvořivé činnosti s literárním textem -přednes různých druhů textů -dramatizace -výtvarný doprovod	Žák se na dobře zažitém textu učí pod vedením učitele pracovat s dechem, volí vhodné tempo a hledá osobitý způsob vyjádření.	OSV 5 *Hv - artikulace, dechová opora*
p *-učí se udržovat pozornost na poslech krátkých příběhů*	Poslech	Žák naslouchá příběhům, které předčítá učitel, následně se pod vedením učitele zapojuje do diskuse o příběhu.	

5.2.1.A	**Komunikační a slohová výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP: **ČJL-3-1-01**: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti *p* ***ČJL-3-1-01****: čte s porozuměním jednoduché texty* ČJL-3-1-02: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti *p* ***ČJL-3-1-02****:rozumí pokynům přiměřené složitosti* **ČJL-3-1-03**: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru **ČJL-3-1-04**: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost *p* ***ČJL-3-1-04****: dbá na správnou výslovnost* *p* ***ČJL-3-1-05****: dbá na správné tempo řeči a pravidelné dýchání*	

ČJL-3-1-06: volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
ČJL-3-1-07: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
ČJL-3-1-08: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
*p **ČJL-3-1-08**: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
ČJL-3-1-09: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev
*p **ČJL-3-1-09**: píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen*
*p **ČJL-3-1-09**: spojuje písmena a slabiky*
ČJL-3-1-10 : píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
ČJL-3-1-11: seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čtení souvislého textu Melodie věty, slovní a větný přízvuk	Žák správně a plynule čte texty délkou i obsahem přiměřené věku žáků.	OSV 1 MV 1 *MV 2*
-dodržuje správnou výslovnost, spisovné tvary		Žák uplatňuje při čtení slovní a větný přízvuk a melodii věty.	*Hv - rytmizace a melodizace*
p *-čte správně délku samohlásek*			
p *-pokračuje v nácviku správné výslovnosti všech hlásek*			
p *-s pomocí učitele se orientuje v čteném textu*	-orientace v čteném textu	Žák se orientuje ve větě, v krátkém odstavci.	*M – slovní úlohy*
-porozumí s pomocí písemným pokynům přiměřené složitosti	Plnění krátkých jasných pokynů	Žák se snaží správně reagovat na ústní pokyny učitele, rozumí jim a samostatně podle nich pracuje.	*Prv - komunikační situace*
p *rozumí pokynům přiměřené složitosti*	Plnění krátkých jasných pokynů	Žák se snaží správně reagovat na ústní pokyny učitele, rozumí jim a samostatně podle nich pracuje.	OSV 1
-napodobuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Simulace dialogů, slušné a zdvořilé vystupování (telefonický hovor, pozdrav, oznámení, prosba, omluva)		MV 5 *Prv - v rodině, dramatizace každodenních situací dle aktuálního tématu*
-nacvičuje správnou výslovnost	Artikulace Sluchová analýza a diferenciace		
p *-nacvičuje správnou výslovnost*	Sluchová analýza a diferenciace K nápravě používá řečová cvičení a jazykolamy	K nápravě používá řečová cvičení a jazykolamy. Dodržuje správnou výslovnost dlouhých a krátkých samohlásek, s pomocí učitele napravuje výslovnost hlásek ž, š, č, ř.	

p *-během mluveného projevu dbá na správné tempo řeči*	Mluvený projev -základy techniky	Žák si navyká na základní techniky mluveného projevu-dýchání, tvoření hlasu.	*Prv–rodina* *M–obor přirozených čísel do 5*
-volí vhodné verbální prostředky řeči v běžných situacích	Komunikační pravidla	Žák si fixuje při komunikaci její zahájení(oslovení), ukončení a další.	MV 3
-tvoří krátký mluvený projev	Mluvený projev -popis -vypravování	Žák pomocí nabídky slovní zásoby a občasné intervence učitele vypráví jednoduchými a krátkými větami své zážitky.	OSV 8 MV 6 MV 7
-sedí ve správné poloze a dodržuje úhel při psaní	Základní hygienické návyky při psaní	Žák dodržuje při psaní hygienické normy související s prací během vyučování – správné držení těla při sezení, zapojování se do relaxačních chvilek.	*Prv - ochrana zdraví při práci*
-ovládá správné držení psacích potřeb, používá lehký přítlak			
p *-s kontrolou učitele zvládá základní hygienické normy při psaní*	Základní hygienické návyky při psaní	Žák si sám připraví místo ke psaní, zaujme správně místo na židli a uchopí tužku –správnost své činnosti konzultuje s učitelem.	
-upevňuje správné tvary písmen a číslic	Technika psaní -čitelný a přehledný písemný projev	Žák píše správné tvary písmen a číslic. Doučí se psaní písmen q, w, x.	*Vv - tvary, linie*
-upevňuje spoje písmena a slabik		Opisuje, přepisuje, píše diktát.	
p *-píše písmena a číslice – snaží se dodržet správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen*	Psaní -procvičování psaní číslic a vybraných psacích písmen n, d, k, r, v, z, h, c, b, g	Žák procvičuje na tabuli, do sešitu. Rozvíjí dovednost.	OSV 1
p *-spojuje písmena do slabik*	Sluchová analýza a syntéza	Zdokonaluje se ve sluchové analýze a syntéze.	
-opisuje samostatně jednoduchá sdělení (kupř. pozvánka, blahopřání apod.)	Jednoduchá sdělení	Žák píše samostatně krátká sdělení (kupř. pozvánka, blahopřání apod.).	MV 4
-podle obrázků vypráví příběh	Vypravování Literární žánry -příběh -povídka		OSV 8 MV 3 *Prv - režim dne - popis*

5.2.1.B	**Jazyková výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP: **ČJL-3-2-01**: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky *p* ***ČJL-3-2-01****: zná všechna písmena malé a velké abecedy*	

p ***ČJL-3-2-01****:rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky*
p ***ČJL-3-2-01****:tvoří slabiky*
p ***ČJL-3-2-01****:rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky*
ČJL-3-2-02: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná
ČJL-3-2-03: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
ČJL-3-2-07: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky
ČJL-3-2-08: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně,ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování
p ***ČJL-3-2-08*** *: píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-rozlišuje samohlásky, souhlásky a dvojhlásky	Samohlásky Souhlásky Dvojhlásky	Žák se učí rozlišovat hlásky na samohlásky, souhlásky a dvojhlásky. Souhlásky dělí na tvrdé, měkké a obojetné.	OSV 1 *Prv - třídění přírodnin*
p *-ovládá určitá písmena abecedy*	Abeceda -písmena malé abecedy n, d, k, r, v, z, h, c, b, g -velká písmena abecedy, která se od malých neodlišují tvarem	Žák si upřesňuje a zdokonaluje předepsaná psací písmena, velká jen ta, která se do malých neodlišují tvarem. Tvaruje z papíru, píše.	
p *-učí se číst dvoj- a víceslabičná slova složená z otevřených slabik*	Hláskosloví -dvoj a víceslabičná slova s otevřených slabik	Žák s pomocí učitele vyhledává slova dvoj- a víceslabičná.	OSV 9 *Prv - živá a neživá příroda*
p *-spojuje slabiky a slova s pomocí učitele*	Nauka o slově	Žák s pomocí učitele spojuje písmena ve slabiky, skládá slova, vyťukává a určuje počet slabik ve slově.	
-rozpozná slova na nadřazená, podřazená a souřadná	Slova souřadná Slova nadřazená, podřazená	Žák porovnává významy slov a třídí slova na nadřazená a podřazená. Využívá při tom znalostí z prvouky a ostatních předmětů. Z nabídky slov třídí a vybírá slova daného postavení.	OSV 9 *Prv - živá a neživá příroda*
-porovnává slova podle zobecněného významu a zařazuje je do správných souborů	Význam slov		*M - sčítání do dvaceti, do sta s přechodem přes desítku*
-určuje věty oznamovací, rozkazovací, tázací a přací a přiřazuje k nim správně interpunkční znaménko	Druhy vět Zvuková stránka jazyka -intonace		*Hv - pohybové vyjádření melodie*
-rozlišuje, s pomocí učitele vyvozuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	Tvrdé a měkké souhlásky, slabiky		*Tv - zábavně-pohybové aktivity*

-podle postavení ve slově píše správně ú/ů	-ú/ů	Žák analyzuje sluchem dlouhé a krátké u a uplatňuje pravidlo používání ú-ů.	*Prv - domácí mazlíčci, péče o živočichy v zajet*
p *-píše velká písmena na začátku věty*			

5.2.1.C	**Literární výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
ČJL-3-3-01: čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného rozsahu
p ČJL-3-3-01: *pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně*
ČJL-3-3-02: vyjadřuje své pocity z přečteného textu
p ČJL-3-3-02*: reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací*
ČJL-3-3-03*: rozlišuje vyjadřování v próze a verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*
ČJL-3-3-04: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností
p ***ČJL-3-3-04****: při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-čte a přednáší zpaměti učí se vhodně frázovat	Jednoduchá říkadla a krátké básničky	Žák procvičuje správný přednes.	*Nab - dramatizace biblických příběhů*
-hlasitě čte se správnou intonací		Žák ovládá a praktikuje hlasité a tiché čtení.	OSV 8
p *-reprodukuje krátké básničky*	Přednes	Žák odposlechne či čte z předlohy krátkou báseň, poté si ji častým opakováním fixuje.	*Prv – Příroda v ročních obdobích*
-vyjadřuje vlastními slovy pocity k pohádce či básni	Tvořivé činnosti s literárním textem -volná reprodukce slyšeného	Žák na základě návodných otázek učitele sděluje, jak na něj literární text zapůsobil.	MV 2 MV 5
p *-reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací*		S pomocí učitele vypráví, co se děje na obrázcích	*Nab - rolové hry* *Hv - melodizace a rytmizace, spolupráce*
-rozlišuje mezi pohádkou, a jiným vyprávěním			
-při přednesu užívá vlastní výrazové prostředky	Vlastní verbální projev	Hledá a zkouší vlastní způsob přednesu a interpretace literárního díla.	
p *-rozvíjí koncentraci na poslech krátkých příběhů*	Poslech	Žák naslouchá příběhům, které předčítá učitel, následně se pod vedením učitele zapojuje do diskuse o příběhu.	

5.3.1.A	**Komunikační a slohová výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
ČJL-3-1-01: plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
p ČJL-3-1-01*:čte s porozuměním jednoduché texty*
ČJL-3-1-02: porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

p ***ČJL-3-1-02****:rozumí pokynům přiměřené složitosti*
ČJL-3-1-03: respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
ČJL-3-1-04: pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
p ***ČJL-3-1-04****: dbá na správnou výslovnost*
ČJL-3-1-07: na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
ČJL-3-1-08: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
p ***ČJL-1-1-08****: zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním*
ČJL-3-1-09: píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev
p ***ČJL-3-1-09****: píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen*
p ***ČJL-3-1-09****: dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost*
p ***ČJL-3-1-09****: převádí slova z mluvené podoby do psané podoby*
ČJL-3-1-10: píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
p ***ČJL-3-1-10****: opisuje a přepisuje krátké věty*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Praktické čtení -plynulé, přiměřeně rychlé -hlasité a tiché	Žák čte jednoduché texty s důrazem na jejich porozumění a přirozenou intonaci.	OSV 1 MV 1 *Hv - rytmizace a melodizace*
p *čte s porozuměním jednoduché texty*	Čtení -analyticko - syntetická činnost -čtení slabik, slov -čtení jednoduchých vět	Žák si v učebnici opakuje obrázky na daná písmena a upevňuje čtení textu s obrázkem. S pomocí učitele čte slova po slabikách, pak jednoduché věty.	*Prv – Škola* *M – slovní úlohy*
-porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Orientace v čteném textu a mluveném projevu	Žák vyhledává při čtení klíčová slova. Rozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti. Správně reaguje na ústní pokyny učitele a samostatně pracuje podle těchto pokynů.	*M - řešení slovních úloh*
p *-reaguje na pokyny přiměřené složitosti*	-naslouchání -koncentrační cvičení -doplňování nedokončené hádanky správnou odpovědí	Žák si zvyká udržet pozornost, vnímat podstatné informace z výkladu učitele, učí se naslouchat postupně až po dobu jedné vyučovací hodiny.	OSV 1 OSV 4
p *-zvládá podpis psacím písmem*	Formy společenského styku -podpis, adresa	Žák si procvičuje svůj podpis, jméno a příjmení, uvědomuje si, jaká písmena se píší u vlastních jmen.	*Prv – Společnost*
p *-zná svou adresu*		Dokáže s pomocí učitele napsat adresu, kde bydlí.	
-respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	Role mluvčího a posluchače	Upevňuje si střídání role mluvčího a posluchače.	OSV 8 MV 5
-pečlivě vyslovuje	Artikulace Sluchová analýza a diferenciace		

p *dbá na správnou výslovnost*			
-tvoří s pomocí učitele osnovu vypravování		Žák tvoří s pomocí učitele osnovu vyprávění, na jejímž základě tvoří mluvený projev nebo vypravuje souvisle podle obrazového materiálu.	
-na základě vlastních prožitků přednese krátký mluvený projev		S pomocí učitele vypravuje příhody a zážitky, které prožil.	MV 2 MV 4
-dodržuje základní hygienické normy při psaní, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií	Základní hygienické návyky při psaní	Žák správně sedí a drží psací náčiní. Uvědomuje si význam šetrného zacházení s psacím náčiním a nutnost jeho ukládání.	OSV 1 *Prv - ochrana zdraví*
p *-zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním, včetně návyků spojených s používáním digitálních technologií*	Základní hygienické a pracovní návyky	Žák si udržuje pracovní místo v pořádku, snaží se mít řádně ostrouhanou tužku, gumu a pero, neničí pomůcky.	
-píše správně a kontroluje si svůj písemný projev	Písemný projev	Žák píše přiměřeně hbitě, automatizuje psací pohyb. Odstraňuje své nedostatky.	OSV 4
p *-dokončí nácvik neprobraných písmen velké abecedy*	Psaní -dokončení nácviku neprobraných písmen velké abecedy	Psaní velkých písmen na začátku věty a ve vlastních jménech. Žák procvičuje správné tvary písmen. Opis, přepis, diktát slov. Psaní číslic slovem.	
p *-převádí slova z mluvené podoby do psané*			
p *-dodržuje správné pořadí písmen ve slovech*	Sluchová a zraková analýza a syntéza		
-píše samostatně jednoduchá sdělení (kupř. dopis, omluva apod.)	Jednoduchá sdělení	Žák píše samostatně krátká sdělení (kupř. dopis, omluva apod.).	OSV 5 MV 4 *Hv - soustředěný poslech, koncentrace*
p *-opíše a přepíše slova a věty podle předlohy*	-opis psacího písma -přepis tištěného textu -psaní slov a vět podle nápovědy	Žák procvičuje krátké opisy a přepisy.	

5.3.1.B	**Jazyková výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP: **ČJL-3-2-01**: rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, čtení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky *p* ***ČJL-3-2-01****: zná všechna písmena malé a velké abecedy* *p* ***ČJL-3-2-01****: rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky* *p* ***ČJL-3-2-01****: tvoří slabiky* *p* ***ČJL-3-2-01****: rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky*	

ČJL-3-2-02: porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná
ČJL-3-2-03: porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
ČJL-3-2-04: rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
ČJL-3-2-05: užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
ČJL-3-2-06: spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
ČJL-3-2-07: rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky
ČJL-3-2-08: odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování
*p **ČJL-3-2-08**: píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-člení, vyslovuje a čte správně zvukovou podobu slova	Zvuková stránka jazyka -hláskosloví-hlásky a písmena -dlouhé a krátké samohlásky	Žák správně vyslovuje krátké a dlouhé samohlásky a používá této dovednosti při plynulém čtení.	OSV 1 *Hv - délky not (vokální vyjádření)*
-člení a píše grafickou podobu slova		Žák správně vyslovuje krátké a dlouhé samohlásky a používá této dovednosti při v psaném projevu.	
p *-znát všechna písmena malé a velké abecedy*	Abeceda -procvičování písmen malé i velké abecedy -dokončení nácviku neprobraných písmen velké abecedy: š, č, ž, ř, f, ch, ď, ť, ň, q, x, y, w	Žák vyjmenuje pomocí názorného obrazu všechna písmena abecedy. S pomocí učebnice i učitele určuje všechna písmena abecedy.	OSV 1
p *-rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky*			
p *-tvoří slabiky*			
P *rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky*			
-porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu			
-třídí slova významem souřadná, nadřazená a podřazená			
-třídí slova podle zobecněného významu na základní slovní druhy - podstatná jména, přídavná jména, slovesa, spojky	Tvarosloví -slovní druhy	Žák určuje v textu základní slovní druhy, které označuje pod číslem.	

-rozlišuje slovní druhy – podstatná jména, přídavná jména, slovesa, spojky v základním tvaru		Žák rozlišuje další slovní druhy v základních tvarech. Určuje v textu desatero slovních druhů, graficky je označuje ve větě pod čísly.	*Prv - povolání a činnosti lidí*
-vyjadřuje se gramaticky správně – volí vhodné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Tvarosloví -tvary slov	Žák usiluje o gramaticky správné vyjadřování. Uvědomuje si, že se tvary slov v mluveném projevu obměňují. Přeříkává říkanky, které fixují správné užívání gramatických tvarů.	*Prv - mluvený projev, srozumitelnost, věcnost*
-spojuje věty do souvětí pomocí spojovacích výrazů	Souvětí	Žák se vyjadřuje v ústní i písemné formě v delších rozvitých větách. Vyhledává spojovací výrazy mezi větami a vyhodnocuje jejich postradatelnost. Sám vkládá do vět v textu spojky podle smyslu, aby docílil požadovaného významu –a, ale, protože apod.	
-rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky	Zvuková stránka jazyka -intonace	Žák aktivně tvoří věty v závislosti na postoji mluvčího. Volí k tomu vhodné jazykové prostředky, melodii a intonaci a v písemném projevu správnou interpunkci.	OSV 1 OSV 3 *Hv - pohybové vyjádření melodie* *Prv - dialog*
-odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	Vyjmenovaná slova, slova příbuzná	Žák se učí vyjmenovaná slova - pochopit význam a pravidlo psaní y/ý.	*Hv - rytmizace a melodizace slov*
-odůvodňuje a píše správně: dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě		Odůvodňuje pravopis a upevňuje si je drilem a častým používání v různých textech.	
-píše velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen, osob, zvířat a místních pojmenování	Velká písmena		
p *-používá velká písmena v názvech vlastních jmen a na začátku věty*	Věta -psaní velkých písmen na začátku věty -vlastní jména	S pomocí učebnice se žák zdokonaluje ve třídění slov, procvičuje velká písmena v názvech vlastních jmen. Zdokonaluje se v psaní vět podle nápovědy učitele.	OSV 1

5.3.1.C	**Literární výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP:	

ČJL-3-3-01: čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného rozsahu
p ***ČJL-3-3-01:*** *pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně*
ČJL-3-3-02: vyjadřuje své pocity z přečteného textu
p ***ČJL-3-3-02****: reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací*
ČJL-3-3-03: rozlišuje vyjadřování v próze a verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
ČJL-3-3-04: pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností
p ***ČJL-3-3-04****: při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřeného rozsahu	-uvědomělé plynulé čtení, hlasité a tiché čtení, přednes básní	Žák procvičuje správný přednes delších básniček, citlivě zdůrazňuje rýmy v přednesu básně, volí při něm správné tempo, dikci a hlasitost.	OSV 4 *Hv - změny dynamiky*
-ovládá hlasité a tiché čtení		Žák si upevňuje hlasité a tiché čtení.	
P *-reprodukuje básně*	Přednes	Žák si sám předčítá básně z tabule nebo z tištěného textu, pak je zkouší reprodukovat. Říkanky a pohádky k písmenům, cvikům. Rytmus a rým - vytleskávání, skandování.	OSV 1 OSV 3
-vyjadřuje vlastními slovy postoje k pohádce či básni	Tvořivé činnosti s literárním textem -volná reprodukce slyšeného a přečteného	Žák na základě návodných otázek učitele sděluje, jaký postoj k literárnímu textu zaujal.	
P *-reprodukuje text podle ilustrací*	Reprodukce a dramatizace podle dané osnovy	Žák reprodukuje i dramatizuje známé pohádkové příběhy z odposlechu nebo podle známých ilustrací. Odpovídá na otázky kladené učitelem nebo spolužáky.	OSV 9
-rozlišuje vyjadřování v próze a verších			MV 1 MV 3
-odlišuje pohádku od ostatních vyprávění		Žák na základě posouzení obsahu a porovnání rozlišuje mezi pohádkou a bajkou.	MV 5
-pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	-tvořivé činnosti s literárním textem -literární žánry: pověst, bajka, povídka, román, pohádka báseň -reprodukce, ilustrace textu		OSV 4 MV 6 MV 7 *Prv - verbální vyjadřování* *Tv - pohybové vyjádření prožitků* *Vv - výtvarné asociace*
P *-koncentruje se na poslech krátkých příběhů*	Poslech	Žák naslouchá příběhům, které předčítá učitel, následně se pod vedením učitele zapojuje do diskuse o příběhu.	

5.2.1	Vyučovací předmět	Český jazyk a literatura

5.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 1.stupeň, 2. období

Vyučovací předmět Český jazyk patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Je klíčem k poznávání dalších vzdělávacích oblastí. Zprostředkovává žákům dění kolem něj a otvírá jim možnosti vlastní realizace. Žáci, z nichž někteří mají osvojený jako mateřský jazyk romštinu a téměř všichni se běžně setkávají s etnolektem, jímž se hovoří v romské komunitě, si musí obtížněji razit cestu k zvládnutí češtiny. Na 1. stupni se učí základům ústní a písemné formy spisovného českého jazyka ve všech třech jeho složkách: Jazykové výchově, Literární výchově a Komunikační a slohové výchově.

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje na 1. stupni v 2. období ve čtvrtém a pátém ročníku osm hodin týdně. Je posílen o čtyři vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace. Do předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Cílem vyučovacího předmětu je rozvíjet u žáků řečové schopnosti, myšlení, emocionální a estetické vnímání. Předmět vede žáky k srozumitelnému vyjadřování se ústní i písemnou formou spisovného jazyka. Směřuje k tomu, aby žáci byli schopni se dorozumět v běžných komunikačních situacích. Rozvíjí u žáků pozitivní vztah k mateřskému jazyku.

Vyučovací předmět vede žáky k osvojení a rozvíjení správné techniky čtení a psaní, k vytváření čtenářských dovedností a čtení s porozuměním, k získávání základních literárních poznatků důležitých pro pochopení čteného textu, k zájmu o literaturu, k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu v běžných situacích.

Vzdělávací obsah umožňuje žákům naučit se rozumět jazykovému sdělení a novému pojmosloví. Literární texty čerpají z české a romské literární tvorby a vedou žáky ke schopnosti deklamovat jednoduché texty a interpretovat je.

Výuka českého jazyka vychází z jazykové zkušenosti žáků, obecně prohlubuje jejich vědomosti a poznatky a usiluje o prožitek, který jej motivuje k další činnosti.

Žáci s SVP jsou vzděláváni v menších skupinách, aby měli dostatečný prostor k procvičení komunikačních dovedností, a vzdělávací obsah jim je podáván hravou formou.

5.2.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 1. stupeň, 2. období

Kompetence	Strategie
k učení	o Rozvíjíme u žáků práci s učebnicemi českého jazyka – rozumět jednoduchým zadáním, vyhledávat a třídit potřebné informace. o Vedeme žáky k tomu, aby vyprávěli zážitky vlastními slovy a využívali nově osvojenou slovní zásobu. o Rozvíjíme u žáků čtení s porozuměním. o Vedeme k práci s různými texty a rozvíjíme čtenářskou gramotnost.

	o Podněcujeme je k získávání a třídění informací z literárního dědictví vlastního národa –kupř. romské říkanky, pohádky apod. o Dbáme o to, aby získané poznatky z oblasti jazykové výchovy dokázali žáci smysluplně využít-kupř. soutěže v recitaci apod.
k řešení problémů	o Učíme žáky překonávat jazykové problémy, které vznikají v důsledku bilingvního prostředí, ve kterém se pohybují. o Vedeme žáky, aby při analytických a syntetických činnostech rozvíjeli logické myšlení. o Podporujeme u žáků schopnost ústní formulace problému a žádosti o radu.
komunikativní	o Vedeme žáky ke srozumitelnému vyjadřování. o Rozvíjíme u žáků kultivovanou komunikaci. o Vedeme žáky k chápání obsahu sdělení a naslouchání. o Zdokonalujeme žáky v samostatném ústním a písemném projevu. o Navozujeme atmosféru otevřeného dialogu s cílem umožnit žákům vyjádřit vlastní názory a postoje.
sociální a personální	o Na literárních postavách učíme žáky rozpoznávat nevhodné a rizikové chování stejně jako pozitivní projevy lidského chování. o Rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, diskutovat s ostatními, obhajovat svůj názor, ale i respektovat názory druhých. o Podněcujeme žáky k sebehodnocení a hodnocení druhých.
občanské	o Směřujeme žáky k využití dovednosti užívat spisovný český jazyk ke kultivované obhajobě svých práv. o Vytváříme podmínky pro tvorbu vnitřního řád a pravidel třídy (práce ve skupinách, individuální práce, kolektivní činnosti).
pracovní	o Usilujeme o dosažení soustředění na výkon v průběhu vyučovacích hodin českého jazyka. o Objasňujeme žákům spojitost mezi kvalitou užívání českého jazyka a jejich potřebnost pro výkon různých profesí. o Vedeme žáky k posuzování výsledků své práce a při kolektivní práci rozvoji komunikační schopnosti a dovedností.
digitální	o Dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů).

5.2.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 1. stupeň, 2. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Komunikační a slohová výchova

Žák:

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
*p **ČJL-5-1-05** vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích*
*p **ČJL-5-1-05** má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování*
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
*p **ČJL-5-1-09** popíše jednoduché předměty, činnosti a děje*
*p **ČJL-5-1-09** opisuje a přepisuje jednoduché texty*
*p **ČJL-5-1-09** píše správně a přehledně jednoduchá sdělení*
*p **ČJL-5-1-09** píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy*
*p **ČJL-5-1-09** ovládá hůlkové písmo*
p **ČJL-5-1-09** *tvoří otázky a odpovídá na ně*
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti
*p **ČJL-5-1-10** vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích*

B. Jazyková výchova

Žák:

ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
*p **ČJL-5-2-03** pozná podstatná jména a slovesa*
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
*p **ČJL-5-2-06** dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího*
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
*p **ČJL-5-2-08** rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik*
*p **ČJL-5-2-08** určuje samohlásky a souhlásky*
*p **ČJL-5-2-08** seřadí slova podle abecedy*
*p **ČJL-5-2-08** správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě*
p **ČJL-5-2-08** správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

C. Literární výchova

Žák:

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
*p **ČJL-5-3-01** dramatizuje jednoduchý příběh*
*p **ČJL-5-3-01** vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek*
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
*p **ČJL-5-3-02** dramatizuje jednoduchý příběh*
*p **ČJL-5-3-02** vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek*
*p **ČJL-5-3-02** čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy*
*p **ČJL-5-3-02** určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti*
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy
*p **ČJL-5-3-04** rozlišuje prózu a verše*
*p **ČJL-5-3-04** rozlišuje pohádkové prostředí od reálného*
p **ČJL-5-3-04** *ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení dovedností zapamatování, pozornosti a soustředění; cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, hledání pomoci při potížích*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak)*
*OSV 8: **Komunikace** – dovednosti pro sdělování verbální (technika řeči, výraz řeči); komunikace v různých situacích (informování, přesvědčování), cvičení aktivního naslouchání*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednosti navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky*

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka MV)

*MV 1: **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – chápání podstaty mediálního sdělení, objasnění jejich cílů a pravidel*
*MV 2: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality** – rozlišení typu sdělení a jejich vztahu k realitě*
*MV 3: **Stavba mediálních sdělení** – pravidelnosti uspořádání v mediálních sděleních*
*MV 4: **Vnímáni autora mediálních sdělení** – výrazové prostředky pro vyjádření názoru a postoje*

*MV 5: **Fungování a vliv médií ve společnosti** – vliv médií na každodenní život a kulturu; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování;*
*MV 6: **Tvorba mediálních sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení*
*MV 7: **Práce v realizačním týmu** – komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu; faktory ovlivňující práci v týmu*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Český jazyk a literatura – 1. stupeň, 2. období

5.4.1.A	**Komunikační a slohová výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČJL-5-1-01: čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
ČJL-5-1-02: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
ČJL-5-1-03: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
ČJL-5-1-04: reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
ČJL-5-1-05: vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
*p **ČJL-5-1-05:** vyprávi vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích*
*p **ČJL-5-1-05**: má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování*
ČJL-5-1-07: volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
ČJL-5-1-09: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
*p **ČJL-5-1-09**: opisuje a přepisuje jednoduché texty*
ČJL-5-1-10: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti
*p **ČJL-5-1-10**: vyprávi vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-rozhodne, zda je možno dozvědět se z textu danou informaci	Čtení a naslouchání s porozuměním	Žák čte správně a uvědoměle a plynule přiměřeně náročné texty s porozuměním. Rozlišuje fakta od názorů.	OSV 1 MV 1
-prokazuje, že textu porozuměl	Četba textů přiměřené náročnosti		
-vytváří otázky k textu a odpovídá na otázky			
-čte s porozuměním přiměřeně náročné texty, včetně textů elektronických			MV 5
-v krátkém odstavci nalezne podstatnou informaci	Čtení s vyhledáváním	Žák se orientuje v textu.	MV 1
-hledá informace v textu a zaznamenává je	Výpisky Vypravování		MV 4

	Popis		
-doplní neúplný text dohledáním informací v jednoduchém a krátkém textu	Úplnost a neúplnost sdělení	Žák posuzuje úplnost či neúplnost sdělení. Doplňuje vypravování, popis apod.	MV 2
-sestaví vypravování a popis		Zaznamená slyšené údaje a zařadí je na vhodné místo, kde ve sdělení chybí.	*Vl - panovníci českých zemí (posuzování úplnosti sdělení, kladení otázek)*
-reprodukuje obsah krátkého textu	Reprodukce jednoduchého textu	Žák se orientuje v obsahu přiměřeně složitého sdělení. Zapamatuje si jeho smysl, podstatná fakta a základní údaje.	MV 2 MV 3 *Vv - tvorba a prezentace krátkých referátů a aktualit*
-vede správně dialog	Mluvená komunikace, nonverbální prostředky, dialog, spisovná výslovnost Základní komunikační pravidla Elektronická komunikace	Žák dodržuje zásady a pravidla komunikace při vedení rozhovoru Krátce a jasně komunikuje, sleduje cíl dialogu a stanovuje co nejkratší kroky ke splnění cíle a záměru dialogu.	OSV 8 OSV 9 *Vl - osobnosti českých dějin – dramatizace dialogů, verbální projev*
-vede telefonický rozhovor dle záměru a cíle	Telefonický rozhovor	Použije správné, ustálené a zdvořilostní obraty. Klade otázky účelově zaměřené. Použije ustálené obraty na začátku a na konci telefonního rozhovoru, na otázky věcně a krátce odpovídá, dovede krátce a jasně oznámit a popsat mimořádnou událost (dopravní nehodu apod.).	OSV 5 OSV 9 MV 4 MV 5 MV 6 MV 7
-dovede zanechat a přijmout vzkaz	Vzkaz	Zanechá srozumitelný vzkaz, dovede na vzkaz reagovat.	MV 6 MV 7
p *-vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle předlohy nebo ilustrací*			OSV 5
p *-domluví se v běžných situacích*			
p *dokáže se souvisle vyjadřovat*			
-dle komunikačního záměru volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo	Vlastní mluvený projev a jeho zdokonalování Oznámení, příkaz, prosba, omluva	Žák čte a komunikuje správně, uvědoměle s přirozenou intonací, slovním a větným přízvukem. Realizuje modelové situace: prosba, příkaz, omluva, představování, oznámení.	*Hv - hlasová hygiena, význam melodie, intonace v hudbě a mluvené řeči*
-učí se rozlišovat vybrané komunikační žánry	Vyprávění, různé druhy popisu		MV 4 *Př - popis přírodnin* *Vl - pravěk – chronologické uspořádání událostí, orientace v čase*
-vyplní jednoduché formuláře v tištěné podobě	Jednoduchý formulář		
p			

-s nápomocí opisuje a přepisuje jednoduché texty			
-k zadanému textu přiměřené délky s pomocí vytváří osnovu	Časová posloupnost vyprávění Pravidla při sestavování osnovy		
p *-vypráví vlastní zážitky, příběh*			

5.4.1.B	**Jazyková výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

ČJL-5-2-01: porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová

ČJL-5-2-02: rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

ČJL-5-2-03*:* určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

*p **ČJL-5-2-03**: pozná podstatná jména a slovesa*

ČJL-5-2-04: rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary

ČJL-5-2-05: vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty

ČJL-5-2-07: užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje

ČJL-5-2-08: píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

*p **ČJL-5-2-08**: rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik*

*p **ČJL-5-2-08**: určuje samohlásky a souhlásky*

*p **ČJL-5-2-08**: seřadí slova podle abecedy*

*p **ČJL-5-2-08**: správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-porovnává význam slov	Synonyma, homonyma a antonyma slova souřadná, nadřazená, podřazená	Žák zkoumá různé podoby slova. Rozlišuje slova podle významu. Třídí je na synonyma, homonyma a antonyma.	
-s pomocí určí kořen slova, část příponovou, předponovou a koncovku	Stavba slova Kořen, přípona a předpona	Žák určí kořen slova, rozliší předponu, příponu a koncovku. Hledá a tvoří slova příbuzná od stejného slovního základu.	
-rozliší předponu od předložky			
-s pomocí vyhledá plnovýznamová slova a určí jejich slovní druh	Slovní druhy plnovýznamových slov, spisovné a nespisovné tvary jmen, zájmen a sloves	Určí a vyjmenuje desatero slovních druhů. Uvede příklad.	
p *-s pomocí určí podstatná jména a slovesa*			
-určí nespisovné tvary u českých slov		Vyhledává nevhodné jazykové prostředky v běžném mluveném projevu a nahrazuje je	

		vhodnými spisovnými výrazy.	
-ve větě vyhledá podmět a přísudek a graficky zapíše základní skladební dvojici	Skladba - přísudek a podmět	Žák určí v jednoduché větě základní skladební dvojice - podmět a přísudek. Graficky znázorní a podtrhne hlavní skladební dvojice.	OSV 1
-ve svém projevu užívá vhodných spojovacích výrazů	Spojovací výrazy		
-zpaměti vyjmenuje vyjmenovaná slova	Vyjmenovaná slova a slova příbuzná	Žák vyjmenuje a pamětně zvládne vyjmenovaná slova.	OSV 1
-píše s pomocí -i/-y ve vyjmenovaných slovech a slovech příbuzných		Tvoří od vyjmenovaných slov slova příbuzná a naopak.	
p -s nápomocí rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky			
p -s nápomocí určuje samohlásky a souhlásky			
p -s nápomocí seřadí slova podle abecedy			
p -správně vyslovuje a s nápomocí správně zapisuje slova se skupinami hlásek dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě			

5.4.1.C	**Literární výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
ČJL-5-3-01: vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
p ***ČJL-5-3-01****: dramatizuje jednoduchý příběh*
p ***ČJL-5-3-01****: vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek*
ČJL-5-3-02: volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
p ***ČJL-5-3-02****: dramatizuje jednoduchý příběh*
p ***ČJL-5-3-02****: vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek*
p ***ČJL-5-3-02****: čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy*
ČJL-5-3-03: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
ČJL-5-3-04: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy
p ***ČJL-5-3-04****: rozlišuje prózu a verše*
p ***ČJL-5-3-04****: rozlišuje pohádkové prostředí od reálného*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-své dojmy z četby vyjádří písemně i ústně	Zážitkové čtení Naslouchání	Žák vyjadřuje své dojmy o svých prožitcích z četby,	OSV 4 OSV 8

	Interpretace literárního díla	při vyprávění dodržuje chronologii textu.	MV 5 *VI, Př – práce s literaturou*
p *-volně reprodukuje jednoduchý příběh*		Žák přizpůsobuje hlasitost a dynamiku mluveného projevu a snaží se získat zájem spolužáků.	
p *-s nápomocí vypráví děj shlédnutého filmu nebo divadelního představení*			
-volně reprodukuje přečtený text	Tvořivá práce s literárním textem	Žák volně reprodukuje text podle svých schopností.	OSV 5 *Hv – zhudebňování literárních textů, dramatizace*
p *-volně reprodukuje jednoduchý příběh*			
p *-vyprávi děj zhlédnutého příběhu podle daných otázek*			
p *-čte krátký text*			
-s pomocí učitele rozlišuje poezii, prózu, drama	Druhy a žánry		
-uvede příklady odlišností literárních útvarů	Rozbor literárního textu Literární pojmy	Žák rozlišuje jednotlivé typy literárních útvarů v poezii: píseň, říkadlo, hádanku, báseň, v próze určuje rozdíly mezi pohádkou, povídkou, pověstí, bájí a bajkou.	OSV 1 MV 1
p *-dokáže rozlišit prózu a verše*			
p *-rozliší pohádkové prostředí od reality*			

5.5.1.A	**Komunikační a slohová výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČJL-5-1-01*:*** čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas **ČJL-5-1-02**: rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává **ČJL-5-1-03**: posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení **ČJL-5-1-06**: rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě **ČJL-5-1-08**: rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace **ČJL-5-1-09**: píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry *p **ČJL-5-1-09**: popíše jednoduché předměty, činnosti a děje* *p **ČJL-5-1-09**: opisuje a přepisuje jednoduché texty* *p **ČJL-5-1-09**: píše správně a přehledně jednoduchá sdělení* *p **ČJL-5-1-09**: píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy* *p **ČJL-5-1-09**: ovládá hůlkové písmo*	

p **ČJL-5-1-09**: *tvoří otázky a odpovídá na ně* **ČJL-5-1-10**: sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vytváří otázky k textu a odpovídá na otázky	Četba textů přiměřené náročnosti		
-hledá informace v textu a zaznamenává je	Výpisky Vypravování Popis		
-vyhledává základní informace v doporučených digitálních zdrojích, porovnávat informace z různých zdrojů			MV 1 MV 2 MV 3 MV 5
-rozlišuje podstatné a okrajové informace	Vyhledávací čtení, výpisky z textu		*VI – práce s mapou* *AJ – práce se slovníkem*
-zaznamenává podstatné informace	Poznámky, výpisky	Žák na základě slovního nebo písemného pokynu vyhledává odpovědi ke splnění zadaného úkolu.	MV 6
-doplní neúplné sdělení	Úplnost sdělení, celistvost a soudržnost textu		
-zeptá se na podrobnosti slyšeného projevu			
-s pomocí rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	Čtení a naslouchání s porozuměním	Žák se vyjadřuje k významu a vlivu reklamy na její konzumenty.	OSV 4 MV 1 MV 2 MV 3
-při skupinové práci se pokusí vytvořit jednoduchou reklamu	Tvorba vlastní reklamy	Žák se pokouší vytvořit reklamu pro danou cílovou skupinu a obhájit její potřebnost nebo nepotřebnost.	OSV 9 MV 4 MV 6 MV 7 *Vv - tvorba a prezentace propagačních materiálů*
-podtrhne v textu nespisovná slova a s pomocí je nahradí spisovnými slovy	Spisovný a nespisovný jazyk	Žák má přehled o nespisovné a hovorové výslovnosti.	
-vytváří jednoduché komunikační žánry v písemné podobě	Slohové útvary: vypravování, popis děje, popis pracovního postupu, oznámení, vzkaz	Žák bezpečně ovládá psaní adresy, blahopřání, zprávy, inzerátu, dopisu a oznámení z formálního hlediska.	MV 6 MV 7
p *-popíše jednoduché činnosti a děje*			
p *-opisuje a přepisuje jednoduché texty*			
p *-píše jednoduchá sdělení*			
p *-snaží se psát čitelně, úpravně, dodržovat mezery mezi slovy*			
p *-ovládá hůlkové písmo*			
p			

-tvoří otázky a odpovídá na ně			
-pomocí osnovy sestaví krátký projev	Orientace v textu Reprodukce textu Osnova vyprávění Postup práce	Žák pracuje s osnovou vypravování. Tvoří vlastní vyprávění.	*VI – české dějiny (logické uspořádání jednoho učebního celku)*

5.5.1.B	**Jazyková výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

ČJL-5-2-02*:* rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku

ČJL-5-2-03*:* určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

p ***ČJL-5-2-03****: pozná podstatná jména a slovesa*

ČJL-5-2-05*:* vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty

ČJL-5-2-06*:* odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí

p ***ČJL-5-2-06****: dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího*

ČJL-5-2-07*:* užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje

ČJL-5-2-08*:* píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách

p ***ČJL-5-2-08****: rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik*

p ***ČJL-5-2-08****: určuje samohlásky a souhlásky*

p ***ČJL-5-2-08****: správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě*

p ***ČJL-5-2-08****: správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky*

ČJL-5-2-09: zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-určí kořen slova, část příponovou, předponovou a koncovku	Stavba slova - kořen, přípona a předpona	Žák určí kořen slova, předponu, příponu a koncovku.	
-bezpečně rozlišuje slovní druhy a na základě znalosti jejich ohýbání tvoří správné tvary	Tvarosloví Slovní druhy	Žák bezpečně rozlišuje slovní druhy a dělí je na ohebné a neohebné.	
p *-pozná podstatná jména*			
p *-pozná slovesa*			
-rozpozná neúplnou skladebnou dvojici	Skladba - přísudek a podmět	Žák určí v jednoduché větě základní skladební dvojice - podmět a přísudek. Graficky znázorní a podtrhne hlavní skladební dvojice.	
-odlišuje jednoduchou větu a souvětí	Věta jednoduchá, souvětí		
-vhodně změní jednoduchou větu v souvětí			
p *-dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího*	Pořádek slov ve větě Postoje mluvčího		

-užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	Spojovací výrazy a pravidla interpunkce	Žák provádí rozbor věty, bezpečně vyznačí podmět a přísudek, základní skladební dvojici (i graficky). Skládá věty (souvětí) ze slov.	OSV 8
-rozliší větu jednoduchou od souvětí	Věta jednoduchá a souvětí	V neúplně základní skladební dvojici vyznačí základ věty, doplňuje vhodné nevyjádřené větné členy.	
-spojí věty, oddělí věty v souvětí dle zadání, užije správný spojovací výraz		Žák bezpečně rozliší větu jednoduchou a souvětí, řídí se počtem sloves ve větě.	
p *-dodržuje pořádek slov ve větě a pozná druhy vět podle postoje mluvčího*			
-identifikuje spojovací výrazy v souvětí a užívá a obměňuje je dle pokynů učitele	Věta jednoduchá a souvětí Spojovací výrazy	V souvětí identifikuje spojovací výrazy (spojky, zájmena) nahrazuje je jinými možnými. Tvoří souvětí z vět jednoduchých s použitím vhodných nebo nabízených spojovacích výrazů. Dokáže převést větu jednoduchou v souvětí a naopak. Spolupracuje na tvoření a rozborech vět se spolužáky.	OSV 5 *Vl, Př – tvoření vět na vlastní téma*
-doplňuje -i, -í/-y, -ý po obojetných souhláskách v textu	Vyjmenovaná slova	Žák pracuje s vyjmenovanými a příbuznými slovy při tvorbě souvětí.	
p *-rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky*			
p *-určuje samohlásky a souhlásky*			
p *-správně vyslovuje a s zapisuje slova se skupinami hlásek dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě*			
p *-správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky*			
-zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Shoda podmětu a přísudku		*Vl – české dějiny – význam osobností doby (užití minulého času sloves)*

5.5.1.C	**Literární výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP: **ČJL-5-3-02***:* volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma *p* ***ČJL-5-3-02****: čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy*	

p ***ČJL-5-3-02****: určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti* **ČJL-5-3-03**: rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů **ČJL-5-3-04**: při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy *p* ***ČJL-5-3-04****: ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-tvoří vlastní literární text na dané téma	Tvorba textu Tvořivé činnosti s literárním textem	Vytváří jednoduché literární útvary, popisuje ostatním spolužákům poznatky ze svých zážitků. Žák se zdokonaluje v oblasti tvořivého psaní: píše krátkou pohádku, báseň, povídku. Používá vhodných jazykových prostředků na základě pochopení významu vlastního díla.	OSV 5 *Hv – zhudebňování literárních textů, dramatizace*
p *-čte krátký text s porozuměním a reprodukuje ho pomoci osnovy*			
p *-dokáže v krátkém textu určit hlavní postavy a jejich vlastnosti*			
-zachytí základní rozdíly mezi uměleckým a neuměleckým literárním textem	Umělecký a neumělecký literární text	Žák rozezná znaky a typy textu uměleckého a neuměleckého.	OSV 8 OSV 9 MV 1
-používá literární pojmy	Základní literární pojmy, literatura umělecká a věcná -literární žánry: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň -slohové útvary: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň -populárně naučné texty: encyklopedie, slovník	Žák aktivně používá v poesii pojmy píseň, říkadlo, hádanka a báseň. Při rozboru básně používá pojmy básník, verš, rým, přirovnání, sloka. V próze rozezná pohádku, bajku, povídku a při jejím rozboru užívá pojmy spisovatel, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér.	OSV 1 *Hv – zhudebňování literárních textů*
-rozlišuje sloku, verš a rým v konkrétním textu			
p *-ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu*			OSV 4

5.3.1	**Vyučovací předmět**	**Český jazyk a literatura**

5.3.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 2. stupeň

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Rozvíjí u žáků osvojení a správné používání ústní i písemné podoby

spisovného jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků s SVP probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním.

Předmět je vyučován na 2. stupni čtyři hodiny týdně v každém ročníku. Je posílen o jednu vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Do předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Předmět Český jazyk a literatura na 2. stupni navazuje na vědomosti a dovednosti získané na 1. stupni. Cílem vyučovacího předmětu je rozvíjet u žáků řečové schopnosti, myšlení, emocionální a estetické vnímání. Žáci získávají základ pro kritické myšlení. Předmět vede žáky ke srozumitelnému vyjadřování se ústní i písemnou formou spisovného jazyka. Směřuje k tomu, aby žáci byli schopni se dorozumět v běžných komunikačních situacích. Rozvíjí u žáků pozitivní vztah k českému jazyku. Vyučovací předmět vede žáky k osvojení a rozvíjení správné techniky čtení a psaní, k vytváření čtenářských dovedností a čtení s porozuměním, k získávání základních literárních poznatků důležitých pro pochopení čteného textu, k zájmu o literaturu, k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu v běžných situacích.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

Komunikační výchova vede žáky k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopnost a komunikačních dovedností, vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Hlavním úkolem je naučit žáky správně a srozumitelně se vyjadřovat, osvojit si správnou techniku psaní, napsat krátká sdělení a číst s porozuměním.

Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Zaměřujeme se na osvojení a užívání českého jazyka v jeho mluvené a písemné podobě. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění.

V **Literární výchově** se zaměřujeme na postupné vytváření základních čtenářských dovedností a návyků a odpovídající reprodukci přečteného. Žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Při vymezování výstupů vyučovacího předmětu a při výběru učiva byla zohledněna skutečnost, že žáci Církevní základní školy a mateřské školy Přemysla Pittra, přicházejí denně do styku kromě českého jazyka také s romštinou, která ovlivňuje jejich užívání českého jazyka. V důsledku toho je český jazyk, kterým hovoří romští žáci, do jisté míry deformován, a to komplikuje průběh vzdělávání v oblasti jazyka a jazykové komunikace.

Výrazný podíl má na úrovni jazykové kultury sociální znevýhodnění, které je ve vzdělávacím obsahu reflektováno.

ŠVP zohledňuje práci s žáky SVP ve dvou oblastech:

1) žáci s SVP na základě doporučení poradenského zařízení mohou mít zvýšenou časovou dotaci o 1-3 hodiny týdně (náhrada za 2. cizí jazyk),
2) vedle minimálních očekávaných výstupů v jednotlivých ročnících, které vymezují hranici požadavků na žáky s SVP, budou rozpracovány IVP žáků dle jejich schopností a dovedností vyplývající ze závěrů PPP a SPC.

5.3.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 2. stupeň

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Učíme žáky číst s porozuměním, pracovat s textem. o Vedeme žáky k samostatnosti – podněcujeme jejich tvořivost formou jazykových her, kvízů, křížovek apod. o Učíme žáky vyhledávat z různých zdrojů informace o jazyce, literatuře, kultuře. o Vedeme žáky k aktivnímu zapojení do různých soutěží v rámci hodin jazyka českého ve škole i mimo školu. o Při učení preferujeme používání názorných pomůcek – audio a video nahrávky, knihy, texty, obrázky. o Dbáme o to, aby žáci mohli učivo českého jazyka a literatury využít v běžném životě, uvádíme příklady ze života. o Ukazujeme žákům, jak aplikovat získané jazykové vědomosti a komunikativní dovednosti v praxi. o Vedeme žáky k sebehodnocení svých výkonů různými formami.
k řešení problémů	o Zadáváme žákům k řešení jazykové problémové úlohy, které vycházejí z jejich každodenní reality. o Vedeme žáky k týmové spolupráci při řešení problémů během práce s jazykovými a literárními úlohami. o Zohledňujeme předchozí zkušenosti žáků s pochopením daného jazykového problému. o Vedeme žáky k ověření výsledků v různých pramenech, následné obhajobě tohoto řešení. o Vedeme žáky k práci s chybou.
komunikativní	o Usilujeme o rozšiřování slovní zásoby žáků o pojmy různých odvětví a oborů a jejich využívání v běžné komunikaci. o Vedeme žáky k rozvoji vyjadřovacích schopností. o Vedeme žáky metodou kooperativního učení nejen ke spolupráci, ale vytváříme dobré komunikační vztahy – vzájemné zkoušení, hodnocení a jeho obhajobu. o Vytváříme situace k ověření komunikačních schopností, zejména při práci ve skupinách, ale i samostatně. o Vedeme žáky k dodržování komunikačních pravidel.
sociální a personální	o Při použití metody skupinové práce učíme žáky v českém jazyce pravidlům spolupráce. o Usilujeme o to, aby byli žáci schopni střídat své role ve skupině, chceme je naučit základům týmové práce – hry na učitele a asistenta. o Oceňujeme individuální výkony a snahu.
občanské	o Učíme žáky respektovat druhé v jejich potřebách a odlišnostech – různé úrovně zadávaných úkolů.

	○ Organizujeme kulturní akce, návštěvy knihoven atp. ○ Rozvíjíme u žáků základy zdravého životního stylu – cíleně volíme jazykové a literární zadání, která se k tomuto tématu vztahují. ○ Podporujeme u žáků sebehodnocení, hodnocení druhých.
pracovní	○ Navozujeme atmosféru dialogu, která žáky bude motivovat k zájmu o budoucí profesi. ○ Učíme formulovat vlastní požadavky ve vztahu ke svému zdraví a ochraně životního prostředí.
digitální	○ vedeme žáky k samostatnému rozhodování, které technologie jsou pro naplnění komunikační potřeby vhodné a proč.

5.3.1.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Komunikační a slohová výchova

Žák:

ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
p ČJL-9-1-01 *čte plynule s porozuměním; reprodukuje text*
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
p ČJL-9-1-04 *komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk*
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
p ČJL-9-1-05 *komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk*
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
p ČJL-9-1-08 *čte plynule s porozuměním; reprodukuje text*
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
p ČJL-9-1-09 *dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

*p **ČJL-9-1-10** dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*

B. Jazyková výchova

Žák:

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
*p **ČJL-9-2-03** orientuje se v Pravidlech českého pravopisu*
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
*p **ČJL-9-2-04** pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa*
*p **ČJL-9-2-04** rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk*
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
*p **ČJL-9-2-05** rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk*
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
*p **ČJL-9-2-06** rozezná větu jednoduchou od souvětí*
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
*p **ČJL-9-2-07** správně píše slova s předponami a předložkami*
*p **ČJL-9-2-07** zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis*
*p **ČJL-9-2-07** zná a zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem*
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

C. Literární výchova

Žák:

ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
*p **ČJL-9-3-01** orientuje se v literárním textu, hledá a pokouší se najít jeho hlavní myšlenku*
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
*p **ČJL-9-3-03** ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení*
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
*p **ČJL-9-3-06** rozezná základní literární druhy a žánry*
ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích
*p **ČJL-9-3-09** dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury*
*p **ČJL-9-3-09** má pozitivní vztah k literatuře*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, zvládání stresových situací*
*OSV 5: K**reativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích*
*OSV 8: **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka MV)

*MV 1: **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu k různým typům textů; chápání podstaty mediálního sdělení, objasnění jejich cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu*
*MV 2: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality** – rozlišení typu sdělení a jejich vztahu k realitě; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace opakovaných prostředků v mediálních sděleních*
*MV 3: **Stavba mediálních sdělení** – pravidelnosti v uspořádání mediálních sdělení; principy (význam, užitečnost, negativita, jednoduchost); srovnávání mediálních sdělení*
*MV 4: **Vnímáni autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediálním sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky explicitního či implicitního vyjádření hodnocení*

*MV 5: **Fungování a vliv médií ve společnosti** – vliv médií na každodenní život a kulturu; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu*
*MV 6: **Tvorba mediálních sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení*
*MV 7: **Práce v realizačním týmu** – komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu; faktory ovlivňující práci v týmu*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Český jazyk a literatura – 2. stupeň

5.6.1.A	**Komunikační a slohová výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČJ-9-1-04: dorozumívá se kultivovaně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
*p **ČJ-9-1-04**: komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk*
ČJ-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
*p **ČJ-9-1-05**: komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk*
ČJ-9-1-06: v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně využívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči
ČJ-9-1-08: využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
*p **ČJ-9-1-08**: čte plynule s porozuměním: reprodukuje text*
ČJL-9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
*p **ČJL-9-1-09**: dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vyprávi podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*
ČJ-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů
*p **ČJL-9-10**: dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vyprávi podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyjadřuje se srozumitelně, věcně a jazykově správně	Mluvený projev	Zásady kultivovaného projevu, nonverbální prostředky, zásady komunikace, zásady kultivovaného projevu-formy společenského styku (pozdrav, poděkování, omluva, oslovení, krátký vzkaz).	OSV 8
-stanoví se spolužáky pravidla třídní diskuse a dodrží je při diskutování a debatách vč. digitálních			OSV 9

p *-vyjadřuje se srozumitelně, věcně a jazykově správně*			
-v mluveném a psaném projevu zohledňuje prostředí a adresáty projevu	Spisovný a nespisovný jazyk		
-pozná slova spisovná, nespisovná, neutrální a citově zabarvená		Rozpozná spisovnou, nespisovnou češtinu, nářečí, slova citově zabarvená.	
p *-vyjadřuje se srozumitelně, věcně a jazykově správně*			
-při mluveném projevu používá vhodné verbální prostředky		Žák užívá spisovný jazyk, volí slova vhodná pro danou komunikační situaci, přizpůsobí se schopnostem posluchače.	
-při mluveném projevu užívá vhodnou modulaci řeči		Žák reguluje dynamiku (hlasitost), tempo, větný přízvuk a melodii, pauzy.	
-mluvený projev doprovodí vhodnými gesty a mimikou			
-vyhledá v textu klíčová slova	Základy studijního čtení		
-podle klíčových slov napíše jednoduchý slohový útvar odpovídající věku			
-vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah z běžného textu			OSV 4
p *-čte plynule krátké texty s porozuměním*	Čtenářské dovednosti	Žák prohlubuje čtenářské dovedností, tiché čtení s porozuměním, čtení s přirozenou intonací a přízvukem.	
-s pomocí učitele vytvoří text dle zadání	Slohové útvary		OSV 4 OSV 5 MV 6 MV 7
p *-vypráví podle předem připravené osnovy*			
-s pomocí učitele napíše vypravování, dopis			MV 6 MV 7
p *-napíše osobní dopis*		Žák sestaví osobní dopis s adresou (úprava, obálka, pohlednice, vzkaz).	

5.6.1.B	**Jazyková výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČJL-9-2-01**: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná slova **ČJL-9-2-02**: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech	

ČJL-9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
*p **ČJL-9-2-03**: orientuje se v pravidlech českého pravopisu*
ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
*p **ČJL-9-2-04**: pozná a určí slovní druhy, skloňuje podstatná jména a přídavná jména, pozná osobní zájmena, časuje slovesa*
ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
*p **ČJL-9-2-06**: rozezná větu jednoduchou a souvětí*
ČJL-9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický
*p **ČJL-9-2-07**: správně píše slova s předponami a předložkami*
*p **ČJL-9-2-07**: zná a ovládá pravopis podle shody přísudku s podmětem*
ČJL-9-2-08: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-užívá různé funkční prostředky mluvené řeči	Zvuková stránka jazyka	Žák procvičuje modulaci souvislé řeči, slovní a větný přízvuk, členění souvislé řeči, melodii věty, tempo, pauzy, frázování.	OSV 1
-spisovně vyslovuje česká slova		Je si vědom spodoby znělosti souhlásek znělých a neznělých v psané i mluvené podobě.	
-zaznamená stavbu slova	Slovotvorba	Označí předponu, kořen, příponu a koncovku, stavbu slova, slovotvorný základ, příponu a předponu.	OSV 1
-rozpozná odvozená slova a umí vytvořit slova příbuzná		Žák rozpozná způsoby tvoření slov (odvozování, slova příbuzná).	
-samostatně a efektivně pracuje s jazykovými příručkami	Jazykové příručky	Žák pracuje s Pravidly českého pravopisu.	
p *-rozšiřuje znalosti pravidel českého pravopisu*			
-určí druhy všech slov	Slovní druhy	Žák rozliší jednotlivé ohebné a neohebné slovní druhy.	
-správně tvoří tvary podstatných jmen		Žák zná základní tvaroslovné kategorie podstatných jmen, správně skloňuje.	
-rozlišuje podstatná jména konkrétní a abstraktní			
-rozlišuje podstatná jména hromadná, pomnožná, látková, obecná, vlastní			
-správně tvoří tvary přídavných jmen		Žák rozlišuje přídavná jména tvrdá, měkká, přivlastňovací a tvoří správné tvary přídavných jmen.	
-určí druh zájmen a číslovek		Žák určuje zájmena osobní, ukazovací,	

		přivlastňovací, vztažná, tázací, neurčitá.; číslovky základní, řadové druhové, násobné, určité, neurčité.	
-určí slovesný mluvnické kategorie sloves		Žák určuje slovesné kategorie (osoba, číslo, čas, způsob).	
p *-rozlišuje ohebné slovní druhy*			
p *-podtrhne v textu podstatná jména, přídavná jména a slovesa*		Rozlišuje rod a číslo.	
p *-časuje slovesa*		Časuje slovesa v přítomném čase.	
p *-rozlišuje životnost a neživotnost*		Rozlišuje životnost a neživotnost u podstatných jmen rodu mužského.	
-vyhledá a určuje základní větné členy	Skladba	Žák určuje podmět holý a rozvitý, několikanásobný, -přísudek slovesný a jmenný se sponou.	
-seznamuje se s rozvíjejícími větnými členy		Žák poznává předmět, příslovečné určení, přívlastek.	
-definuje pojem souvětí a věta jednoduchá			
-spočítá věty v souvětí		Žák rozlišuje souvětí a větu jednoduchou.	
p *-rozlišuje větu jednoduchou a souvětí*			
-v písemném projevu zvládá pravopis slovotvorný	Pravopis		
-píše správně i/y ve shodě přísudku s podmětem	Syntaktický pravopis-shoda podmětu a přísudku		
p *-rozlišuje při psaní předpony a předložky*	Předpony a předložky		
p *-s pomocí učitele používá pravopis podle shody přísudku s podmětem*			
-rozliší národní jazyk – mateřský jazyk	Obecná jazykověda		
-uvede příklady užití spisovného a nespisovného jazyka, příklady zdůvodní			
-rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, uvede příklady		Žák rozlišuje jednotlivé útvary národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí).	
-zařadí slovo do odpovídající funkční vrstvy jazyka		S pomocí se orientuje v útvarech národního jazyka (nářečí, slang, profesionalismus, argot). Používá různé zdroje	

		jazykové normy a kodifikace.	

5.6.1.C	**Literární výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
*p **ČJL-9-3-01**: orientuje se v literárním textu, hledá a pokouší se najít jeho hlavní myšlenku*
ČJL-9-3-03: formuluje ústně a písemně své dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
*p **ČJL-9-3-03**: ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení*
ČJL-9-3-04: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
ČJL-9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkce, uvede jejich výrazné představitele
*p **ČJL-9-3-06**: rozezná základní literární druhy a žánry*
ČJL-9-3-09: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích
*p **ČJL-9-3-09**: má pozitivní vztah k literatuře*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí reprodukuje a shrne literární text po tematické stránce	Interpretace literárních děl		OSV 9 MV 1 MV 2
-ukáže v textu odlišnosti literárního jazyka a jazyka (své) běžné komunikace			
-rozliší báseň a prozaický text			
p *-vyhledá informace v textu*		Charakterizuje děj a jednající postavy v přiměřeném textu, prostředí.	
p *-orientuje se v literárním textu*			
p *-vystihne hlavní myšlenku textu*			
-na základě otázek zformuluje své dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení			OSV 9
p *-na základě otázek zformuluje své dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení*			
-na základě osnovy tvoří vlastní literární text podle svých schopností	Pohádka, bajka		MV 3 MV 6

-uvede základní znaky poezie, prózy, rozpozná lyrický a epický text	Základy literární teorie Ústní lidová slovesnost a literatura Literární druhy a žánry	Žák rozlišuje základní literární druhy a žánry (dobrodružná a humoristická literatura, moderní pohádka, bajka, nonsensová literatura, pověst, báj, ústní lidová slovesnost, balada).	
-uvede vybrané autory pohádek, pověstí, poezie	Významní autoři		
p *-rozlišuje znaky literárních druhů*	Literární druhy	Lyrika, epika, drama	
p *-uvede významné autory pohádek, pověstí, bajek*	Významní autoři		
- s pomocí vyhledává informace z literární teorie a historie v tištěných a elektronických katalozích, encyklopediích a učebnici.	Studijní čtení		MV 4 MV 5
p *-vybere si knihu dle vlastního zájmu*	Vztah k literatuře		

5.7.1.A	**Komunikační a slohová výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČJL-9-1-01**: odlišuje ve čteném a slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji *p* ***ČJL-9-1-01****: čte plynule s porozuměním* **ČJL-9-1-02**: rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru **ČJL-9-1-04**: dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci *p* ***ČJ-9-1-04****: komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk* **ČJL-9-1-05**: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru *p* ***ČJL-9-1-05****: komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk* **ČJL–9-1-08**: využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát *p* ***ČJL-9-1-08****: čte plynule s porozuměním, reprodukuje text* **ČJL-9-1-09**: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování *p* ***ČJL-9-1-09****: dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vyprávi podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma* **ČJL-9-1-10**: využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	

p ***ČJL-9-10****: dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vyprávi podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-v písemném sdělení odliší s pomocí učitele a v diskusi se spolužáky fakta a názory/hodnocení autora	Kritické čtení a naslouchání	Žák provádí analýzu a hodnocení textu/promluvy.	MV 1 MV 2 MV 4
-při čtení si klade otázky týkající se jeho vnímání textu			
-vyhledá odpovědi na své otázky v učebnici nebo na internetu			
p *-čte plynule*	Čtenářská gramotnost	Žák čte beletristické a odborné texty, zaměřuje se na kritické čtení, prožitkové čtení.	
-s pomocí učitele a v diskusi skupiny rozliší subjektivní a objektivní sdělení v textu			
-rozpozná komunikační záměr autora		Žák v běžné komunikaci i v komunikaci v elektronické podobě rozpozná záměr autora.	
-plynule hovoří na zadané téma dle své informovanosti a svých schopností	Slohová cvičení		OSV 9
-v prezentaci dodržuje zásady ochrany duševního vlastnictví			
p *-při komunikaci ve škole se snaží užívat spisovný jazyk*			
-s pomocí učitele užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou	Mluvený projev	Žák kultivuje svůj projev.	OSV 8 *M - čtení grafů*
p *-při komunikaci ve škole se snaží užívat spisovný jazyk*		Žák komunikuje při diskusi, telefonním rozhovoru, osobní komunikaci.	
-vytvoří stručné poznámky, výpisky z odborného textu	Slohové útvary		*Naukové předměty*
-formuluje hlavní myšlenky textu			
p *-vyprávi podle předem zadané osnovy k textu*			
-vytvoří text dle zadání		Žák samostatně vytváří texty (vypravování, popis děje, popis pracovního postupu, jednoduché tiskopisy, dotazník).	OSV 4 OSV 5 MV 3 MV 6

-s pomocí vyplní jednoduchý tiskopis		Žák samostatně vytváří texty (složenka, formulář, dotazník).	
-osvojuje si pravidla mezivětného navazování			
p *-podle osnovy popíše pracovní postup*		Žák člení jazykový projev na úvod, hlavní část a zakončení.	
-s pomocí učitele napíše vypravování, dopis			MV 6 MV 7
-s pomocí učitele napíše vnější popis		Žák napíše vnější popis předmětu, osoby.	
-s pomocí učitele napíše popis pracovního postupu			
p *-vypráví podle dané osnovy a písemně zpracuje zadané téma*			

5.7.1.B	**Jazyková výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČJL-9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech

p ***ČJL-9-2-03****: orientuje se v pravidlech českého pravopisu*

ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

p ***ČJL-9-2-04****: pozná a určí slovní druhy, skloňuje podstatná jména a přídavná jména, pozná osobní zájmena, časuje slovesa*

p ***ČJL-9-2-04****: rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk*

ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

p ***ČJL-9-2-06****: rozezná větu jednoduchou a souvětí*

ČJL-9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický

p ***ČJL-9-2-07****: správně píše slova s předponami a předložkami*

p ***ČJL-9-2-07****: zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis*

p ***ČJL-9-2-07****: zná a ovládá pravopis podle shody přísudku s podmětem*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-analyzuje význam slov		Žák analyzuje význam slov jednoznačných, mnohoznačných, synonym, homonym, antonym, slov citově zabarvených, odborných názvů.	OSV 1 OSV-5 OSV 8 *Z, D, Př – odborné názvosloví*
-vysvětlí pojem slovní zásoba	Slovní zásoba		
-rozlišuje základní způsoby tvoření slov		Rozlišuje základní způsoby tvoření slov a vysvětli, jak slovo vzniklo.	
-správně přechyluje ženská jména			
-nahrazuje cizí slovo českými výrazy			
p	Pravidla českého pravopisu		

-upevňuje znalosti pravidel českého pravopisu			
-tvoří spisovné tvary ohebných slov	Tvarosloví		OSV 1
-osvojuje si skloňování vlastních jmen		Žák nacvičuje skloňování osobních a zeměpisných jmen.	
-osvojuje si jmenné tvary přídavných jmen			
-osvojuje si tvary obtížnějších zájmen a číslovek		Žák poznává obtížnější tvary zájmen, číslovek (jenž, týž, dva, oba, tři apod.).	
-osvojuje si slovesný rod		Žák se učí rozlišovat a správně užívat rod činný a trpný.	
-vhodně užije druhy příslovcí v základní i stupňované podobě		Žák procvičuje stupňování příslovcí.	
p -učí se rozlišovat slovní druhy	Slovní druhy		
p -orientuje se v pádových otázkách		S pomocí nápovědy, tabulky se orientuje v pádových otázkách.	
p -rozlišuje vzory podstatných jmen		S pomocí nápovědy, tabulky se orientuje ve vzorech.	
p -skloňuje podstatná jména			
p -najde v textu přídavná jména			
p -skloňuje přídavná jména			
p -v textu najde slovesa			
p -časuje slovesa v jednotném a množném čísle			
p -všímá si rozdílu mezi spisovným a nespisovným jazykem	Spisovný a nespisovný jazyk		
-určuje věty podle postoje mluvčího, rozpozná jejich charakteristické znaky	Skladba	Určuje druhy vět podle postoje mluvčího (oznamovací, rozkazovací, podmiňovací, tázací, přací), rozlišuje druhy otázek (zjišťovací, doplňovací).	
-rozlišuje věty jednočlenné a dvojčlenné			
-s pomocí učitele rozpoznává rozvíjející větné členy	Skladba	Žák s pomocí rozlišuje přívlastek, předmět, příslovečné určení.	OSV 5 OSV 8
-rozlišuje větu hlavní a vedlejší			

-vyhledá podřadné souvětí v textu		Žák rozliší a vyhledá souvětí podřadné, souřadné.	
p -rozlišuje věty podle postoje mluvčího		Věta oznamovací, tázací, rozkazovací.	
p -rozlišuje větu jednoduchou a souvětí			
-správně píše velká písmena	Pravopis	Žák používá pravopis lexikální a syntaktický, psaní velkých písmen (u neznámých slov/pojmenování rozhodne podle slovníku).	
-správně píše hláskové skupiny se znělostní spodobou v českých slovech			
-správně píše čárku v souvětí podřadném			
p -upevňuje pravopis s předponami a předložkami		Na základě znalosti nauky o slově-tvoření slov rozlišuje slovní základ, předpony, přípony a správně píše bě/bje, pě, vě/vje, mně.	
p -upevňuje pravopis po obojetných souhláskách		Žák procvičuje vyjmenovaná slova.	
p -s pomocí mnemotechniky používá pravopis podle shody přísudku s podmětem			

5.7.1.C	**Literární výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČJL-9-3-01**: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla *p **ČJL-9-3-01**: orientuje se v literárním textu, hledá a pokouší se najít jeho hlavní myšlenku* **ČJL-9-3-03**: formuluje ústně a písemně své dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo *p **ČJL-9-3-03**: ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení* **ČJL-9-3-04**: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ***ČJL-9-3-06***: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkce, uvede jejich výrazné představitele *p **ČJL-9-3-06**: rozezná základní literární druhy a žánry* **ČJ-9-3-08**: porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém ztvárnění **ČJL-9-3-09**: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích *p **ČJL-9-3-09**: dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury* *p **ČJL-9-3-09**: má pozitivní vztah k literatuře*	

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-reprodukuje a shrne literární text	Interpretace literárního díla		MV 1 MV 2 MV 4
-popíše jednoduše výstavbu básně a kompozici prozaického textu	Základy literární teorie		MV 3 MV 5
-interpretuje smysl (funkci) díla			
p *-rozezná na textu základní literární druhy*			
-zformuluje své dojmy z četby, divadelního či filmového představení			
p *-zformuluje své dojmy z četby, divadelního či filmového představení*		Žák vyjadřuje dojmy z četby, čtenářský zážitek vlastní kresbou nebo jej slovně zformuluje.	
-s pomocí tvoří vlastní literární text podle svých schopností	Pohádka, bajka		
-uvede známé autory knih pro děti a mládež	Práce s literárním textem	Žák čte texty různých literární druhů (poesie, próza, drama) a žánrů (píseň, kronika, legenda, pověst, román, balada, romance). Čte či poslouchá literaturu humornou, dobrodružnou, historickou, regionální.	
-zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru	Literární druhy a žánry		
-uvede funkci textů daného žánru			
p *-rozezná na textu znaky literárních druhů*			
-s pomocí srovná pojetí tématu		Srovnává četbu, divadelní a filmové představení.	
-uvede rozdíly ve zpracování tématu			
-podloží svá tvrzení doklady z textu			
-podle pokynů vyhledává informace z literární teorie a historie	Studijní čtení		
p *-s pomocí vyhledává informace*		Využívá různé zdroje informací v oblasti literatury.	
p *-vypráví o přečtených textech*			MV 1 MV 2

5.8.1.A	**Komunikační a slohová výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČJL-9-1-01: odlišuje ve čteném a slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji

p ***ČJL-9-1-01****: čte plynule s porozuměním, reprodukuje text*

ČJL-9-1-02: rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru

ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

p ***ČJL-9-1-05****: komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk*

ČJL-9-1-07: zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu

ČJL–9-1-08: využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát

p ***ČJL-9-1-08****: čte plynule s porozuměním, reprodukuje text*

ČJL-9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování

p ***ČJL-9-1-09****: dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vyprávi podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*

ČJL-9-1-10: využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

p ***ČJL-9-1-10****: dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vyprávi podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-podává přehledně poučení o určitém problému nebo jevu pomoci neutrálních jazykových prostředků	Kritické čtení		MV 1 MV 2 MV 4 *OV, Př – odborné texty*
-ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší fakta od názorů a hodnocení			
-pro ověření využije adekvátní zdroj informací			
p *-reprodukuje přečtený text*	Mluvený projev	Žák čte různé druhy textů (noviny, časopisy, krátké beletristické texty, naučnou literaturu), jejich obsah reprodukuje se správnou intonace, popř. zabarvením hlasu.	
-ve čteném a slyšeném jazykovém projevu odliší subjektivní a objektivní sdělení	Čtenářská gramotnost	Žák se věnuje kritickému i prožitkovému čtení.	
-užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou a vhodně vzhledem k situaci	Mluvený projev	Žák kultivuje svůj projev (základní styly, formy projevů, odlišnosti mluvených a psaných projevů).	OSV 8 *M - čtení grafů*

-je veden ke spisovné komunikaci v běžných situacích			
-obhajuje svůj názor, prosazuje své postoje v diskusi	Diskuze		OSV 8 OSV 9
-nahlíží na vybranou problematiku z různých úhlů, hledá klady a zápory			
-respektuje názor druhých			
-k přečtenému textu vytvoří stručné poznámky a otázky	Slohové útvary	Žák při práci s naučnou literaturou tvoří výpisky, výtah, referát.	OSV 4 OSV 5 *Př, D, Z, Ov*
-vytvoří výpisky ze spolehlivých informačních zdrojů			
p *-formuluje hlavní myšlenku textu*	Čtenářská gramotnost		
p *-vyhledá klíčová slova v textu*			
-správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu	Slohové útvary		OSV 4 OSV 5
-správně propojuje text prostředky nadvětného spojování			
-uspořádá úryvky tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost			
p *-popíše děj, jev, osobu*			
- napíše popis pracovního postupu			
-napíše jednoduchou žádost		Žák vytvoří jednoduchou žádost podle vlastních potřeb.	
-s pomocí učitele napíše vnitřní charakteristiku		Žák charakterizuje (literární) postavu.	
-s pomocí učitele napíše životopis			
-vyplní tiskopis		Žák vyplňuje složenku, podací lístek, dotazník, přihlášku.	
p *-vyplní jednoduchou žádost*			
p *-napíše životopis dle předlohy*			
p *-s pomocí vyplňuje tiskopisy*		Žák vyplňuje složenku, podací lístek.	

5.8.1.B	**Jazyková výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP :	

ČJL-9-2-01: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
ČJL-9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
*p **ČJL-9-2-03**: orientuje se v pravidlech českého pravopisu*
ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
*p **ČJL-9-2-04**: pozná a určí slovní druhy, skloňuje podstatná jména a přídavná jména, pozná osobní zájmena, časuje slovesa*
*p **ČJL-9-2-04**: rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk*
ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
*p **ČJL-9-2-06**: rozezná větu jednoduchou a souvětí*
ČJL-9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický
*p **ČJL-9-2-07**: správně píše slova s předponami a předložkami*
*p **ČJL-9-2-07**: zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis*
*p **ČJL-9-2-07**: zná a ovládá pravopis podle shody přísudku s podmětem*
ČJL-9-2-08: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-používá správné tvary cizích slov při komunikaci	Zvuková stránka jazyka	Žák správně užívá slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis, skloňuje přejatá a cizích vlastní jmena.	
-ve vhodném slovníku správnou výslovnost neznámých slov			
-používá správné tvary cizích slov při komunikaci		Žák správně užívá slova přejatá a jejich výslovnost.	
-uvede příklad slova zkratkového, přejatého, složeného a víceslovného pojmenování	Slovotvorba	V rámci nauky o slovní zásobě zná různé způsoby slovotvorby (slova zkratková, přejatá, složená, odvozená, víceslovná pojmenování).	OSV1
-nevhodně užitá přejatá slova nahradí českými ekvivalenty			
p *-orientuje se v pravidlech českého pravopisu*	Pravidla českého pravopisu		
-tvoří méně používané tvary slov	Slovní druhy	Žák používá méně častá podstatná jména (přejatá a cizího původu), přídavná jména (přivlastňovací).	
-užívá spisovných slovesných tvarů		Správně časuje slovesa, zná slovesné kategorie (osoba, číslo, čas, způsob, rod).	
-rozlišuje slovesný vid		Rozlišuje slovesa dokonavá, nedokonavá, vidové dvojice.	
-určuje neohebné slovní druhy		Žák s pomocnou tabulkou i samostatně určuje příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce).	

-rozpozná a správně používá předložku a spojku		Žák rozpozná předložky od spojek.	
p -rozlišuje slovní druhy		Rozlišuje slovní druhy ohebné a neohebné.	
p -osvojuje si pravopis 1. a 4. pádu podstatných jmen			
p -rozlišuje číslovky základní a řadové			
p -vyjmenuje osobní zájmena			
p -snaží se vyhýbat nespisovným výrazům při výuce			
-odliší větu dvoučlennou, jednočlennou a větný ekvivalent	Skladba	Rozlišuje větu jednoduchou (jednočlennou, dvojčlennou, větný ekvivalent).	
-určí druh podmětu – vyjádřený, nevyjádřený			
-určí druh přísudku – slovesný, slovesně-jmenný			
-s pomocí určí příslovečná určení, přívlastek, předmět			
-správně navazuje věty a odstavce			
p -rozlišuje podmět holý a rozvitý			
p -rozvíjí přísudek dalšími slovy			
p -zvládá pravopis shody podmětu a přísudku			
p -s pomocí vytvoří souvětí z několika vět jednoduchých			
-s pomocí učitele píše správně interpunkci v souvětí a větě jednoduché	Pravopis		
p -zvládá pravopis bě/bje, vě/vje, mně, pě			
p -zvládá pravopis po obojetných souhláskách			
p -ovládá pravopis podle shody přísudku s podmětem			

-poznává češtinu jako jeden ze slovanských jazyků	Obecná jazykověda	Žák se orientuje v příbuznosti evropských jazyků. Využívá při tom běžné informační zdroje (učebnice, internet).	

5.8.1.C	**Literární výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla vlastními slovy interpretuje smysl díla

p ***ČJL-9-3-01****: orientuje se v literárním textu, hledá a pokouší se najít jeho hlavní myšlenku*

ČJL-9-3-03: formuluje ústně a písemně své dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

p ***ČJL-9-3-03****: ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení*

ČJL-9-3-04: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkce, uvede jejich výrazné představitele

p ***ČJL-9-3-06****: rozezná základní literární druhy a žánry*

ČJL-9-3-07: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

ČJ-9-3-08: porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém ztvárnění

ČJL-9-3-09: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

p ***ČJL-9-3-09****: dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-interpretuje stručně smysl přečteného díla v kontextu doby, v níž vzniklo, charakterů postav, výstavby děje (syžetu) a užitého jazyka	Interpretace textu		
-v literárním textu nalezne neobvyklé jazykové prostředky (příznačné pro umělecký styl) a s pomocí učitele, odborné literatury a ve skupinové práci je zařadí			
-popíše kompozici vybraného dramatického textu			
p *-popíše hlavní literární postavy*		Na základě poslech nebo vlastního čtení reprodukuje text a popíše hlavní postavy textu.	
p *-charakterizuje děj a prostředí*			
-napíše jednoduché zhodnocení četby, kulturní akce		Na základě vlastního čtení nebo poslechu tvoří čtenářské záznamy.	

-posoudí informační zdroje k danému tématu			
p *-vyjádří své dojmy z četby, filmového nebo divadelního představení různými způsoby*		Čtenářský zážitek vyjadřuje slovy, kresbou.	
-tvoří vlastní literární text podle svých schopností	Autorská tvorba	Dle svých schopností se podílí na dramatizaci, recitaci textu, tvoří vlastní vyprávění, báseň.	MV 3 MV 6 MV 7
-rozpozná charakteristické rysy vybraných literárních žánrů	Literární žánry	Rozpozná vybrané žánry epické (epos, román, kronika, pověst, legenda, sci-fi, fantasy, horor), dramatické (tragédie, komedie, lidová hra), lyrické (milostná lyrika, lidová píseň, říkadla, ohlasová poesie, nonsensová poesie), lyrickoepické (balada, romance), publicistické (komiks).	
-přiřadí ukázky k jednotlivým žánrům			
-vyhledá a uvádí významné představitele jednotlivých žánrů			
p *-na konkrétním textu rozlišuje základní literární druhy a žánry*	Literární druhy a žánry	Rozpozná žánry lyrické (báseň, píseň, říkadla), epické (pohádka, pověst, bajka, balada), dramatické (tragédie, komedie).	
-rozlišuje charakteristické rysy literárních směrů	Literární směry	Žák se seznamuje s literaturou starověku, středověku až po literaturu novověku (romantismus, realismus).	
-zařadí vybrané představitele české a světové literatury do kontextu doby			
-s pomocí přiřadí ukázky k jednotlivým směrům			
-srovnává různá ztvárnění tématu	Literární druhy a žánry	Srovnává vlastní četbu, divadelní a filmové představení.	
-porovná rozdíly zpracování dramatu a filmu			
-vyhledává potřebné informace z literární teorie a historie	Studijní čtení		*Př, Ze, Dě*
-pracuje s různými informačními zdroji			
-čte kriticky mediální sdělení v regionálních médiích			MV 1 MV 4

p *-podle pokynů vyhledává informace*	Zdroje informací v oblasti literatury		

5.9.1.A	**Komunikační a slohová výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČJL-9-1-01: odlišuje ve čteném a slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji
ČJL-9-1-03: rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
p ***ČJL-9-1-05****: komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk*
ČJL-9-1-07: zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
ČJL–9-1-08: využívá základy studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenku textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
p ***ČJL-9-1-08****: čte plynule s porozuměním, reprodukuje text*
ČJL-9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
p ***ČJL-9-1-09****: dokáže napsat běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vyprávi podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma*
ČJL-9-1-10: využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů
p ***ČJL-9-1-10****: vyprávi podle předem připravené osnovy, a vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje dané téma, podle předlohy sestaví popis pracovního postupu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-analyzuje text	Kritické čtení	Žák analyzuje odborný text (výklad).	*OV, Př* - Zdravý životní styl
-roztřídí získané informace na podstatné a nepodstatné			
-seřadí podstatné informace podle důležitosti, porovná informace			
-ověřuje si informace z několika různých zdrojů			
-čte kriticky mediální sdělení		Žák s pomocí učitele identifikuje účel textu a užitých grafických znázornění, popíše možný záměr autora. Kritické čtení, prožitkové čtení.	MV 1
-dodrží v diskusi pravidla, nezneužije prvky manipulace			
-odhalí manipulaci v reklamě			MV 5

-diskutuje s ostatními a v diskusi zjistí, na koho a jak působí konkrétní reklamní sdělení			MV 2 MV 4 MV 5
-užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou a vhodně vzhledem k situaci, adresátovi a komunikačnímu záměru	Mluvený projev	V mluveném projevu používá zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu v různých komunikativních žánrech (projev, diskuze, organizování besedy, osobní komunikace, otázky a odpovědi).	MV 7 *M - čtení grafů*
-komunikuje spisovně v běžných situacích			
-zapojuje se aktivně do diskuse na základě osvojených komunikačních zásad		Žák aplikuje osvojená pravidla dialogu, diskuze.	OSV 8 OSV 9 MV 7
-vytvoří a přednese referát			
p *-samostatně reprodukuje text*			
-uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Slohové útvary	Vytváří vlastní písemný projev pomocí nadvětného spojování (proslov, otevřený dopis, osobní korespondence, fejeton).	OSV 4 OSV 5 MV 3 MV 6
p *-sestaví životopis*			
p *- s pomocí sestaví životopis*			
-vytvoří souvislý písemný text			
-napíše životopis			
p *-popíše děj, osobu*		Na základě vlastní četby popíše literárního hrdinu, děj.	
p *-sestaví popis pracovního postupu*		Na základě vlastní zkušenosti popíše krátký pracovní postup.	

5.9.1.B	**Jazyková výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČJL-9-2-01**: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova **ČJL-9-2-02**: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech **ČJL-9-2-04**: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci *p **ČJL-9-2-04**: pozná a určí slovní druhy, skloňuje podstatná jména a přídavná jména, pozná osobní zájmena, časuje slovesa* **ČJL-9-2-05:** využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace *p **ČJL-9-2-05**: rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk*	

ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí *p* ***ČJL-9-2-06****: rozezná větu jednoduchou a souvětí* **ČJL-9-2-07**: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický *p* ***ČJL-9-2-07****: zná vyjmenovaná slova a ovládá jejich pravopis*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-používá správnou výslovnost a frázování	Zvuková stránka jazyka	Rozlišuje slovní přízvuk, větný přízvuk, větnou melodii, řádně vyslovuje hláskové skupiny.	
-aplikuje základní způsoby tvoření slov při tvoření slov	Slovotvorba	V rámci tvoření slov používá odvozování, skládání, zkracování, přejímání.	OSV 1
-správně přechyluje slova			
-rozpozná přenesené pojmenování		Vnímá a rozpozná nepřímý význam slov (přenesená pojmenování, metafora).	
-uvede příklady frazému			
-v textu vyhledá ustálené rčení, přísloví a uvede jeho význam			
-správně utvoří tvar podle zadaných tvaroslovných kategorií	Tvarosloví		OSV 1
-seznamuje se se slovesnou třídou a vzorem			
-správně užívá všech neohebných slov, včetně částic			
p *-podle svých schopností aplikuje pravidla ohýbání slov*		Podle svých schopností skloňuje, časuje, stupňuje, rozlišuje mluvnické kategorie.	
-správně aplikuje znalosti jazykové normy ve svých písemných i mluvených projevech	Jazyková norma a kodifikace		
p *-pokouší se aplikovat znalosti jazykové normy ve svých písemných i mluvených projevech*			
-graficky zaznamená syntaktické vztahy ve větě a souvětí	Skladba	Graficky rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, aktuální členění výpovědí a vět.	
-dodržuje pravidla pro vazbu syntaktických jednotek a slovosled			
p *-tvoří správně věty*			
p *-rozlišuje ve větě část podmětovou a přísudkovou*		Ve větě rozliší podmět a přísudek, rozvíjející větné členy.	
-dokáže vyhledat správný pravopis slov cizích a přejatých a vytvořit potřebný tvar slova	Pravopis	Zná pravopis lexikální a syntaktický a tvaroslovný.	

-užívá interpunkci ve větě jednoduché		Aplikuje pravidla týkající se vsuvky, rozvitého větného členu volně nebo těsně připojeného, přístavku, oslovení, citoslovce a samostatného větného členu	
p *-ověřuje si správnost pravopisu*		Ověřuje si pravopis vyjmenovaných slov, psaní předložek a předpon, psaní koncovek podstatných a přídavných jmen.	

5.9.1.C	**Literární výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

p ***ČJL-9-3-01****: orientuje se v literárním textu, hledá a pokouší se najít jeho hlavní myšlenku*

ČJL-9-3-02: rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

ČJL-9-3-03: formuluje ústně a písemně své dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

ČJL-9-3-04: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-05: rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

ČJL-9-3-06: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkce, uvede jejich výrazné představitele

ČJL-9-3-07: uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

ČJ-9-3-08: porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém ztvárnění

ČJL-9-3-09: vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

p ***ČJL-9-3-09****: dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-uvede a zhodnotí typické jazykové prostředky konkrétního díla, charakter postav a vztahy mezi nimi	Interpretace literárního díla	Na základě kritického čtení hodnotí užité jazykové prostředky.	
-s pomocí popíše kompozici literárního díla			MV 3
-zaznamená zásadní myšlenky v textu, které jej zaujaly, a stručně vysvětlí svůj výběr			
p *-ústně formuluje hlavní myšlenku z četby, divadla nebo filmu*		Pracuje s textem (charakteristika děje a jednajících, postav příběhu, výklad přiměřeného textu, rozšiřování slovní zásoby, vysvětlení méně známých slov).	

-rozpozná na ukázce prvky výrazného autorského stylu	Literární žánry	Rozpozná prvky výrazného autorského stylu (české a světové literatury 20. st. podle výběru učitele), literární žánry (pověst, román, epos, epigram, epitaf, milostná lyrika, balada, tragédie, komedie).	MV 1 MV 2
-sdělí ústně nebo písemně své dojmy z kulturní akce, vybere momenty, které ho zaujaly, a stručně je okomentuje		Na základě kritického čtení sděluje své dojmy.	
-podle svých schopností, znalostí a zájmu vytvoří literární text	Vlastní tvorba	Tvoří texty lyrické, epické, dramatické.	
-vyjádří svůj názor na hodnotu literárního díla, opřený o argumenty vycházející z textu	Kritické čtení		
-porovnává jednotlivé literární druhy a žánry			
-uvede zásadní díla vybraných epoch literární historie	Literární směry	Čte díla autorů 20. století.	
-přiřadí ukázky k jednotlivým směrům			
-stručně písemně porovná vybranou literární předlohu s její adaptací		Srovnává četba, divadelní a filmové představení.	
-vyhledává informace ve spolehlivých zdrojích a databázích, nepřejímá informace bez ověření zdroje	Studijní čtení		
p *vyhledá informace v různých zdrojích*		Používá zdroje informací v oblasti literatury.	

5.2 Anglický jazyk

5.1.2	**Vyučovací předmět**	**Anglický jazyk**

5.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 1. stupeň, 1. období

Vyučovací předmět Anglický jazyk v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace zaujímá důležité postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Navazuje na jazykovou zkušenost mateřského jazyka a posiluje možnosti komunikace v mezinárodním rámci.

Anglický jazyk je vyučován na 1. stupni v 1. období ve třetím ročníku tři hodiny týdně. Do vzdělávacího předmětu je integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vzdělávací obsah se zaměřuje na fonetickou a gramatickou část jazyka, systematicky rozvíjí slovní zásobu a žáci se učí reáliím z tematických oblastí – domov, rodina, škola, volný čas a na to navazující aktivity. Smyslem je naučit žáky komunikaci – základním konverzačním obratům v rámci interaktivních řečových dovedností, aby se dokázali dohovořit v běžných situacích.

Žáci s SVP jsou vzděláváni v cizím jazyce v tempu odpovídajícím jejich schopnostem. Důraz je kladen na porozumění pokynů běžně používaných při výuce a zvládnutí a základní slovní zásoby. Mluvená složka jazyka je preferovaná před psanou.

Žáci jsou vzděláváni v menších skupinách, aby měli dostatečný prostor k procvičení komunikačních dovedností a vzdělávací obsah jim je podáván hravou formou.

5.1.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 1. stupeň, 1. období

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Učíme žáky pracovat s texty – přiřazovat obrázky k textu, vyhledávat slova v textu apod. o Požadujeme od žáků aktivní užití slovní zásoby. o Pracujeme s multimédii – interaktivní tabule, PC apod. o Usilujeme u žáků o propojení získaných vědomostí – zeměpisných, historických aj. s předmětem angličtina.
k řešení problémů	o Učíme žáky hledat jazykové souvislosti nebo rozdíly mezi českým a anglickým jazykem. o Vedeme žáky k ověřování správnosti své práce – překladů, samostatného písemného a ústního projevu v anglickém jazyce. o Učíme různé postupy při řešení problému. o Učíme žáky pracovat s chybou.
komunikativní	o Nacvičujeme s žáky perceptivní a receptivní úkoly, které následně využijí v komunikaci. o Koordinujeme cvičení zaměřené na dialogy. o Využíváme širší komunikační prostředky a technologie – internet.
sociální a personální	o Vedeme žáky k respektu k výkonu ostatních a k pomoci prospěchově slabším spolužákům. o Vedeme žáky ke spolupráci. o Podporujeme u žáků sebedůvěru ve vlastní schopnost naučit se cizí jazyk.
občanské	o Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce.
pracovní	o Vedeme žáky k plánování úkolů a postupů. o Učíme žáky objektivně hodnotit výsledky své práce. o Vedeme žáky k ukončení práce v dohodnutém termínu a kvalitě.
digitální	o Vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání.

5.1.2.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 1. stupeň, 1. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

Řečové dovednosti

Žák:

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
p CJ-3-1-01 *je seznámen se zvukovou podobou jazyka*
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

a) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

OSV 1: ***Rozvoj schopností poznávání*** *- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
OSV 4: ***Psychohygiena*** *– organizace času, hledání pomoci při potížích*
OSV 5: ***Kreativita*** *- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
OSV 8: ***Komunikace*** *- komunikace v různých situacích*
OSV 9: ***Kooperace a kompetice****– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Anglický jazyk – 1. stupeň, 1. období

5.3.2.A	**Řečové dovednosti** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **CJ-3-1-01**: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně *p* ***CJ-3-1-01****:je seznámen se zvukovou podobou jazyka* **CJ-3-1-02**: zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal **CJ-3-1-03**: rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu **CJ-3-1-04**: rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu **CJ-3-1-05**: přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení **CJ-3-1-06**: píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-ovládá zvukovou podobou základních pozdravů a forem poděkování	Pozdrav, poděkování	Žák si nejdříve poslechem, pak opakováním po rodilém mluvčím v nahrávce a po učiteli osvojí základní pokyny a pozdravy v anglickém jazyce.	*Prv-zásady slušného chování*
-na vyzvání pozdraví a poděkuje		Seznámí se prostřednictvím učitele s pokyny a formou hry, pomocí gest se na ně naučí reagovat.	
-adekvátně reaguje na základní pokyny pro organizaci v hodině	Škola	Žák si navykne na rituál používání pokynů ve vyučovací hodině.	OSV 8 *Prv-chování žáka ve vyučování*
-adekvátně reaguje na jednoduché pokyny v krátkém textu		Žák reaguje na pokyny v krátkém textu, např. pokyny ke cvičením.	*Prv-realizace jednoduchého receptu*
p *-reaguje na zvukovou podobu pozdravů a poděkování*	Pozdrav, poděkování	Žák si nejdříve poslechem, pak opakováním osvojí základní pozdravy v anglickém jazyce.	
p *-reaguje na základní pokyny při organizaci hodiny*	Škola	Žák si navykne na rituál používání pokynů ve vyučovací hodině.	
-říká foneticky správně základní údaje o sobě a jiných lidech	Představování (jméno, národnost), jednoduché věty	Žák se učí představit sebe a druhé, podat základní údaje, opakováním po nahrávce či učiteli	
-po nácviku samostatně reprodukuje krátký rozhovor	Rodina Bydliště Škola Volný čas	Seznamuje se s krátkými poslechovými cvičeními. Opakuje, nacvičuje, předvádí sled konverzace.	OSV 1
-podle vzoru tvoří krátký rozhovor	Probrané tematické okruhy	Po předchozím poslechu žák přetváří, nacvičuje a předvádí krátkou konverzaci se spolužákem s užitím osvojené slovní zásoby. Žáci si kladou otázky navzájem, učitel funguje pouze jako zpětná vazba. Využijí dostupné pomůcky.	OSV 8 OSV 9 *Prv-rodina* *Prv-škola, školní třída*
-správně foneticky vyslovuje a čte slova a krátké věty v rozsahu probrané slovní zásoby	Probrané tematické okruhy Lidské tělo Oblékání Kalendář (dny v týdnu) Přídavná jména Číslovky 1-20 Zájmena osobní, tázací, přivlastňovací	Žák pomocí učitele hravou formou (míč, obrázky, ukazování) nacvičuje a fixuje si výslovnost slovní zásoby opakováním po nahrávce či učiteli. Nacvičuje správné čtení jednoduchých vět na známá témata.	
-vybaví si význam psaných jednoduchých vět v rozsahu probrané slovní zásoby		Žák formou hry, (karty, obrázky) vstřebává slovní zásobu a jednoduché věty z probíraných témat.	*Prv-lidské tělo* *Prv-kalendář*

-vyslovuje a čte foneticky správně slova a krátké věty v rozsahu probrané slovní zásoby		Žák nacvičuje pomocí poslechu výslovnost a čtení slovíček a krátkých vět. Využívá obrázků, jiných pomůcek a gest k upevnění a reprodukci zvukové podoby slovíček.	
-je schopen reprodukovat intonaci jednoduché anglické věty	Intonace	Žák se seznámí s intonací anglické otázky a častým poslechem a opakováním se učí ji reprodukovat.	
-adekvátně reaguje na jednoduchou otázku	Probrané tematické okruhy Člen a, an / the Slovesa „to be“ v přítomném čase prostém Jednoduché otázky Odpovědi Yes/No Věta oznamovací	Žák se seznámí s tvorbou otázky a krátké odpovědi, se slovosledem anglické otázky. Na jednoduchých oznamovacích větách si nacvičí formulaci otázky K nácviku užívá známá témata, obrázky v učebnici, popř. názorné pomůcky.	OSV 8
-adekvátně reaguje na jednoduché věty	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák prostřednictvím poslechových a konverzačních cvičení nacvičuje porozumění textu. Žák využívá při předvádění, gesta, obrázky.	
-pochopí obsah jednoduché konverzace v rozsahu 2-3 otázek		Žák poslouchá skutečný či reprodukovaný rozhovor. Následně reprodukuje obsah rozhovoru vlastními slovy.	
-rozlišuje grafickou a mluvenou podobu klíčových slov v rámci probrané slovní zásoby		Žák se seznámí se zvukovou podobou slova či slovního spojení prostřednictvím poslechu. Pak si fixuje grafickou stránku pomocí doplňovacích cvičení a opisováním větných konstrukcí. Učí se přiřadit psanou podobu slov k jejich fonetickému přepisu.	
-dokáže s použitím dosud osvojené slovní zásoby vytvořit a napsat jednoduché věty		Žák s vizuální pomocí (předloha, karty, obrázky, hry se slovy) tvoří krátké věty a jednoduché texty. Využívá k tomu slovní zásobu probraných témat Může si vytvořit krátký projekt s obrázky či fotografiemi.	OSV 4 OSV 5

5.2.2	**Vyučovací předmět**	**Anglický jazyk**

5.2.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 1. stupeň, 2. období

Vyučovací předmět Anglický jazyk v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace zaujímá důležité postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Navazuje na jazykovou zkušenost mateřského jazyka a posiluje možnosti komunikace v mezinárodním rámci.

Anglický jazyk je vyučován na 1. stupni v 2. období ve čtvrtém a pátém ročníku tři hodiny týdně. Do vzdělávacího předmětu je integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vzdělávací obsah se zaměřuje na fonetickou a gramatickou část jazyka, systematicky rozvíjí slovní zásobu a žáci se učí reáliím z tematických oblastí – domov, rodina, škola, volný čas a na to navazující aktivity. Smyslem je naučit žáky komunikaci – základním konverzačním obratům v rámci interaktivních řečových dovedností, aby se dokázali dohovořit v běžných situacích.

Žáci s SVP jsou v cizím jazyce vzděláváni v individuálním tempu odpovídajícím schopnostem a dovednostem žáka. Preferuje se zvládnutí mluveného jazyka před jazykem psaným, správné používání základní slovní zásoby. Chybování v gramatických jevech a v písemném projevu je tolerováno.

Žáci jsou vzděláváni v menších skupinách, aby měli dostatečný prostor k procvičení komunikačních dovedností a vzdělávací obsah jim je podáván hravou formou.

5.2.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 1. stupeň, 2. období

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Učíme žáky pracovat s texty – přiřazovat obrázky k textu, vyhledávat slova v textu apod. o Požadujeme od žáků aktivní užití slovní zásoby. o Pracujeme s multimédii – interaktivní tabule, PC apod. o Usilujeme u žáků o propojení získaných vědomostí – zeměpisných, historických aj. s předmětem angličtina.
k řešení problémů	o Učíme žáky hledat jazykové souvislosti nebo rozdíly mezi českým a anglickým jazykem. o Vedeme žáky k ověřování správnosti své práce – překladů, samostatného písemného a ústního projevu v anglickém jazyce. o Učíme různé postupy při řešení problému. o Učíme žáky pracovat s chybou.
komunikativní	o Nacvičujeme s žáky perceptivní a receptivní úkoly, které následně využijí v komunikaci. o Koordinujeme cvičení zaměřené na dialogy. o Využíváme širší komunikační prostředky a technologie – internet.
sociální a personální	o Vedeme žáky k respektu k výkonu ostatních a k pomoci prospěchově slabším spolužákům. o Vedeme žáky ke spolupráci. o Podporujeme u žáků sebedůvěru ve vlastní schopnost naučit se cizí jazyk.

občanské	○ Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce.
pracovní	○ Vedeme žáky k plánování úkolů a postupů. ○ Učíme žáky objektivně hodnotit výsledky své práce. ○ Vedeme žáky k ukončení práce v dohodnutém termínu a kvalitě.
digitální	○ Vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání.

5.2.2.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 1. stupeň, 2. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

Poslech s porozuměním

Žák:

CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
p CJ-5-1-01 *rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
p CJ-5-1-02 *rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu
p CJ-5-1-03 *rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*

Mluvení

Žák:

CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
p CJ-5-2-01 *pozdraví a poděkuje*
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
p CJ-5-2-02 *sdělí své jméno a věk*
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
p CJ-5-2-03 *vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)*

Čtení s porozuměním

Žák:

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informace v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
p CJ-5-3-02 *rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*

Psaní

Žák:

CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
p CJ-5-4-01 *je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka*
CJ-5-3-02 vyplní osobní údaje do formuláře

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

OSV 1: ***Rozvoj schopností poznávání*** *- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
OSV 4: ***Psychohygiena*** *– organizace času, hledání pomoci při potížích*
OSV 5: ***Kreativita*** *- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
OSV 8: ***Komunikace*** *- komunikace v různých situacích*
OSV 9: ***Kooperace a kompetice****– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Anglický jazyk – 1. stupeň, 2. období

5.4.2.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **CJ-5-1-01**: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností *p* ***CJ-5-1-01****: rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností* **CJ-5-1-02**: rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *p* ***CJ-5-1-02****: rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)* **CJ-5-1-03**: rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu *p* ***CJ-5-1-03****: rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**		**Přesahy, PT**
-s oporou reaguje na pokyny a otázky učitele	Pokyny Škola Volný čas	Učitel napomáhá porozumění gesty, obrázky.	*TV-druhy sportů*

p *-opakuje a popř. reaguje na pokyny a známé otázky učitele*			
-pojmenuje slova a věty se vztahem k osvojovanému tématu	Domov Škola Volný čas Kalendář (měsíce) Lidské tělo Jídlo Zvířata Svátky Číslovky 1-100	Žák si rozšiřuje získanou slovní zásobu, učí se novým slovům a větným spojením a vazbám. Pojmenuje obrázky, přiřadí správnou odpověď.	*VL-svátky* *Vl-moje město* *M-využití číslovek v při početních operacích* *Přv-zdravý životní styl* *Přv-domácí zvířata*
-porozumí významu slov v rámci osvojovaných témat		Žák vybere, přiřadí, seřadí doplní slova do textu v rámci probíraných témat, odhadne význam internacionalismů.	
p *-označí obrázek související s výrazy, se kterými se opakovaně setkal*			
-přiřadí slovní zásobu poslechového textu a porozumí ji		Žák vybere, přiřadí slova slyšená v poslechovém textu. Zopakuje již slyšené slovo, věc či popisovanou činnost nakreslí.	
p *-přiřadí slova pro poděkování a pozdrav*			

5.4.2.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-5-2-01: zapojí se do jednoduchých rozhovorů
*p **CJ-5-2-01**: pozdraví a poděkuje*
CJ-5-2-02: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
*p **CJ-5-2-02**: sdělí své jméno a věk*
CJ-5-2-03: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
*p **CJ-5-2-03**: vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-s vizuální oporou tvoří jednoduchý rozhovor	Probrané tematické okruhy Vazba There is/are Přídavná jména Zájmena osobní, tázací Určitý a neurčitý člen Slovesa „to be“, „to have“ ve všech tvarech Sloveso „can“ Přítomný čas prostý (oznamovací, zápor, otázka, krátká odpověď) Rozkazovací způsob v j.č. Like + -ing	Žák si na základě vzoru nacvičí jednoduchou konverzační situaci, jednoduše, v rozsahu známé slovní zásoby. Po čase je schopen se bez přípravy zapojit do jednoduché konverzace na toto téma.	OSV 1 OSV 4 OSV 5 OSV 9
-pozdraví, rozloučí se s dospělým i kamarádem	Pozdravy	Žák procvičuje formy pozdravů při setkání s vrstevníkem i dospělým. Vše probíhá formou hry, miniscének před třídou.	OSV 8
p *-na výzvu pozdraví a poděkuje*			
-přiřadí mluvenou podobu probrané slovní zásoby k psané	Probrané tematické okruhy	Žák zná pasivně základní znaky fonetické abecedy.	
-s vizuální oporou poskytne požadovanou informaci o sobě a svých blízkých	Probrané tematické a gramatické okruhy	V rámci probraných témat je schopen podle vzoru (popř. pomocí obrázků) odpovídat na sérii otázek k vlastní osobě. Po nácviku konverzační situace je žák schopen sám reagovat a poskytnout vyžádanou informaci v rámci probraných témat.	
p *-na výzvu sdělí své jméno*	Představení se		
-jednoslovně odpovídá na otázky v rámci probraných témat	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák je schopen porozumět jednoduché otázce v rozsahu probraných gramatických jevů a slovní zásoby a jednoslovně odpovědět.	OSV 8
p *-jednoslovně vyjádří souhlas či nesouhlas na otázky, které již dříve slyšel*			

5.4.2.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **CJ-5-3-01**: vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům **CJ-5-3-02**: rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *p **CJ-5-3-01**: rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*	

Školní výstup	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

Žák:			
-vyhledá v textu klíčovou informaci	Probrané tematické okruhy	Po přečtení textu je schopen vyhledat klíčovou informaci a odpovědět na jednoduché otázky, které se k textu vztahují.	
-identifikuje v textu odpověď na jednoduchou otázku		Společně s učitelem, později samostatně je schopen vyhledat odpovědět na otázky k textu.	*Čj-práce s textem*
-čte krátké texty na známé téma		Žák si při osvojování nové slovní zásoby pomáhá obrázky. Po nácviku výslovností jednotlivých slovíček se s pomocí učitele či zvukové nahrávky učí číst po krátkých větných celcích jednoduchý text.	
-rozumí obsahu a smyslu jednoduché konverzace k textu	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák po přečtení textu přiřadí odpovědi k otázkám v rámci konverzace k textu.	
p *-spojí slova, se kterými se opakovaně setkal s obrázkem*			

5.4.2.D	**Psaní** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-5-4-01: napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
*p **CJ-5-4-01**: je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka*
CJ-5-4-02: vyplní osobní údaje do formuláře

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-se učí psanou podobu slovní zásoby	Probrané tematické okruhy	Žák se opisem, doplňováním, sestavováním slov učí psanou podobu známé slovní zásoby.	
-s oporou obmění krátký dotaz či vzkaz	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák text (podle obrázků, nápovědy) obměňuje, aniž by narušil kontext.	
p *-je si vědom rozdílů mezi psanou a mluvenou podobou jazyka*			
-vyplní ve formuláři základní údaje o své osobě	Probrané tematické okruhy	Žák s pomocí učitele vyplňuje údaje do jednoduchého formuláře.	

5.5.2.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-5-1-01: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
*p **CJ-5-1-01**: rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností*
CJ-5-1-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
*p **CJ-5-1-02**: rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
CJ-5-1-03: rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu
*p **CJ-5-1-03**: rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-reaguje na pokyny a otázky učitele	Pokyny Škola	Žák reaguje na běžné pokyny při výuce, otázky ke známým tématům.	
p *-reaguje na pokyny a na známé otázky učitele*			
-uvede známá slova se vztahem k danému tématu	Povolání Lidské tělo Jídlo Nákupy Dopravní prostředky Kalendář (roční období, datum, hodiny) Příroda	Žák si vybaví probranou slovní zásobu známou.	OSV 1 *Přv lidské tělo* *Přv zvířata, rostliny* *Přv počasí*
-porozumí významu jednoduchých vět v rámci osvojovaných témat	Probrané tematické okruhy	Žák vybere, přiřadí seřadí, doplní obrázek či text na základě poslechového textu.	
p *-pojmenuje slova a obrázky, se kterými se opakovaně setkal*			
-zachytí informaci a porozumí tématu krátkého poslechového textu		Žák zachytí konkrétní informaci ze slyšeného textu a přiřadí či doplní ji.	
p *-reaguje na slova pro poděkování a pozdrav*	Pozdrav, poděkování		

5.5.2.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-5-2-01: zapojí se do jednoduchých rozhovorů
*p **CJ-5-2-01**: pozdraví a poděkuje*
CJ-5-2-02: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
*p **CJ-5-2-01**: sdělí své jméno a věk*
CJ-5-2-03: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá
*p **CJ-5-2-03**: vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-zapojí se do jednoduché konverzace	Probrané tematické okruhy Přídavná jména (stupňování, přivlastňovací) Zájmena osobní, přivlastňovací Člen určitý a neurčitý Číslovky řadové Přítomný čas prostý v celém paradigmatu Budoucí čas (will) Přítomný čas průběhový (oznamovací, otázka, zápor, krátká odpověď)	Žák je schopen bezprostředně reagovat na jednoduchou výzvu ke konverzaci.	OSV 4 OSV 5 OSV 9
-poskytne jednoduchý rozhovor	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák nepotřebuje vzor, spontánně reaguje na otázky na známá témata o vlastní osobě.	OSV 8
p *-foneticky správně pozdraví a poděkuje*	Pozdrav		
-pasivně používá fonetickou podobu probrané slovní zásoby	Probrané tematické okruhy	Ve slovníku si vyhledá výslovnost, umí přečíst slova psaná foneticky.	
-v jednoduché konverzaci poskytne požadovanou informaci o sobě a svých blízkých	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák se zapojí do konverzace a na požádání poskytne informaci na známé téma.	OSV 8
-popíše skutečnosti, se kterými se běžně setkává za použití jednoduchých slovních spojení a vět		Žák popisuje věci ve svém okolí, používá známé fráze a jednoduché věty.	
p *-na výzvu sdělí své jméno a věk*	Představení se		
-v rámci probraného paradigmatu sestaví otázku a odpověď	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák v rámci konverzace tvoří otázky i odpovědi na známé téma.	
p *-jednoslovně reaguje na jednoduché otázky, které dříve opakovaně slyšel*			

5.5.2.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-5-3-01: vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
CJ-5-3-02: rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
*p **CJ-5-3-02**: rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-vyhledá v textu potřebnou informaci	Probrané tematické okruhy	Vyhledá potřebnou informaci pomocí známé slovní zásoby a gramatických znalostí (výběr z možností, ano x ne otázky).	
-odpoví na otázku vztahující se k textu	Probrané tematické a gramatické okruhy	Odpoví na otázky k textu (true x false).	
-čte plynule jednoduchý text obsahující známou slovní zásobu	Probrané tematické okruhy	Čte texty vztahující se k probíraným tématům; nejdříve potichu, vnímá obsah, pak se je učí číst správně nahlas.	
-s vizuální oporou rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů		Žák má možnost si prohlédnout autentické materiály vztahující se k probíraným tématům. Poznává známé výrazy.	
-reaguje na jednoduchou konverzaci k textu	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák se po přečtení textu zapojí do jednoduché konverzace k textu.	
p *-rozumí slovům, se kterými se opakovaně setkal*	Probrané tematické okruhy		

5.5.2.D	**Psaní** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-5-4-01: napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
*p **CJ-5-4-01**: je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka*
CJ-5-4-02: vyplní osobní údaje do formuláře

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vybavuje si psanou podobu probrané slovní zásoby	Probrané tematické okruhy	Žák doplňuje písmena do slov, slova do mezer v textu, tvoří myšlenkové mapy, tvoří krátké textu, dialogy.	OSV 1
-sestaví jednoduchý text na známé téma	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák podle vzoru sestaví jednoduchý text, dopis s použitím známých gramatických kategorií a slovní zásoby. Neznámá slova vyhledá v dvojjazyčném slovníku.	*Vv koláž*
-sestaví krátký dotaz či vzkaz		Na základě slyšených či čtených informací nacvičuje a sestavuje dotaz nebo reakci na sdělení.	
p *-přiřadí grafickou podobu známého slova k podobě čtené*	Probrané tematické okruhy		
-vyplní ve formuláři údaje o své osobě a svých blízkých	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák se učí a je schopen vyplnit informace o své osobě, rodině, kamarádech do anglického formuláře.	*Čj-sloh-formuláře*

5.3.2	Vyučovací předmět	Anglický jazyk

5.3.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 2. stupeň

Vyučovací předmět Anglický jazyk v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace zaujímá důležité postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Navazuje na vědomosti a dovednosti, které žáci získali na 1. stupni. Je orientován zejména na dosažení komunikativních dovedností, které žákům otevřou možnost cizí jazyk prakticky využít.

Anglický jazyk je vyučován na 2. stupni v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku tři hodiny týdně. Do vzdělávacího obsahu je integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vzdělávací obsah vede žáky k rozvinutí znalostí v oblasti gramatiky a konverzace. Žáci se učí správně aplikovat gramatické kategorie při samostatném ústním a písemném projevu, pochopit konverzaci v anglickém jazyce, hovořit foneticky správně a porozumět jednoduchým anglickým textům s využitím slovníku i bez slovníku. Rozšiřují své vědomosti z oblasti anglických reálií.

Žáci s SVP jsou v cizím jazyce vzděláváni podle individuálního tempa. Mluvený jazyk je preferován jazyku psanému. Důraz se klade na osvojení slovní zásoby a používání frází. Žáci si postupně osvojují základní gramatické kategorie. Chybování v gramatických jevech a psaném projevu je částečně tolerováno. Obsah výuky se řídí doporučením specializovaných poradenských zařízení.

Vzhledem k tomu, že žáci ze sociokulturně znevýhodněného prostředí se doma minimálně připravují na výuku, musí být část vyučovacích hodin pravidelně věnována upevňování slovní zásoby nebo procvičování gramatických kategorií. Výuka probíhá v menších skupinách v tempu, které umožňuje žákům anglický jazyk pochopit v jeho gramatické struktuře a lexikologii.

5.3.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 2. stupeň

Kompetence	Strategie
k učení	o Učíme žáky pracovat s různými informačními zdroji – učebnice, časopisy, internet. o Vedeme žáky k jazykové pohotovosti – pracujeme pravidelně s poslechovými texty. o Rozvíjíme u žáků samostatný ústní a písemný projev s nápovědou i bez nápovědy.
k řešení problémů	o Učíme žáky odvozovat nové významy slov. o Podporujeme u žáků schopnost nalézt a objasnit chyby v anglicky psaných textech.
komunikativní	o Požadujeme od žáků vstupování do dialogů vedených v anglickém jazyce. o Podporujeme jazykovou interakci mezi žáky.

sociální a personální	○ Ukazujeme žákům výhody týmové práce. ○ Vedeme žáky k toleranci v rámci skupinové práce – kupř. dodržování rozdílného individuálního tempa apod.
občanské	○ Umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce.
pracovní	○ Vedeme žáky hodnocení výsledků vlastních i svých spolužáků.
digitální	○ Vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje. ○ Vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků.

5.3.2.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Poslech s porozuměním

Žák:

CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
*p **CJ-9-1-01** rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů*
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat
*p **CJ-9-1-02** rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby*

B. Mluvení

Žák:

CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
*p **CJ-9-2-01** odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby*
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

C. Čtení s porozuměním

Žák:

CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech

*p **CJ-9-3-01*** *rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

D Psaní

Žák:

CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení
*p **CJ-9-4-03*** *reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, hledání pomoci při potížích*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak)*
*OSV 8: **Komunikace** - komunikace v různých situacích*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Anglický jazyk – 2. stupeň

5.6.2.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **CJ-9-1-01**: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně *p **CJ-9-1-01**: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů* **CJ-9-1-02**: rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat *p **CJ-9-1-02**: rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-identifikuje známá slova v poslechových textech	Bydlení Škola Volný čas Sport Příroda a město	Žák při poslechu textu rozpozná známá slova, označí je v textu či označí obrázky.	OSV 1 *Ov – svátky* *Tv – sporty, sportovní hry*

p *-vybere a označí obrázek ke slovu, které slyšel*			
-rozlišuje akustické rozdíly mezi fonémy anglické abecedy	Probrané konverzační okruhy	Žák s učitelem či nahrávkou procvičuje výslovnost anglických fonémů. Rozpozná rozdíly mezi nimi.	
-opakuje slyšená slova	Slovní přízvuk	Žák s učitelem či nahrávkou procvičuje výslovnost anglických slov. Rozpozná rozdíly mezi nimi.	
-s vizuální oporou odvodí obsah textu	Probrané konverzační okruhy	Žák má text, popř. obrázky k textu před sebou. Vyhledá známá slova a odvodí obsah textu.	
p *-v poslechovém textu zachytí dříve opakovaně slyšené slovo*			
p *-odhadne význam dříve opakovaně slyšeného slova*			

5.6.2.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-9-2-01: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
*p **CJ-9-2-01**: odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby*
CJ-9-2-02: mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
CJ-9-2-03: vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s vizuální oporou se naučí jednoduchou otázku	Probrané konverzační okruhy Intonace Otázka v přítomném čase prostém a průběhovém, minulém čase prostém	Žák pomocí doplňovacích cvičení se učí tvořit jednoduchou otázku.	
-na otázky odpovídá krátkými odpověďmi	Probrané konverzační okruhy Krátká odpověď v přítomném čase prostém a průběhovém, v minulém čase prostém	Žák zareaguje na otázku, pozná pomocné sloveso a odpoví krátkou odpovědí. Pomáhá si rekvizitami, gesty.	OSV 8
p *-s vizuální oporou odpovídá kladně či záporně na opakovaně slyšené otázky týkající se jeho osoby*	Probrané konverzační okruhy Přítomné časy Minulý čas prostý		

-podle vzoru se naučí vyprávět o probíraných tématech	Probrané konverzační okruhy Přítomný čas prostý a průběhový Minulý čas prostý (oznamovací, zápor) Budoucí čas (will, going to) Modální slovesa can, must, have to Přídavná jména stupňování	Po přečtení vzorového textu žák vytvoří a vypráví podobný text týkající se jeho osoby.	
-popíše obrázek, osobu	Probrané konverzační a gramatické okruhy	Žák pomocí známé slovní zásoby a gramatiky popíše obrázek, osobu.	*Čj-sloh – popis*

5.6.2.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-9-3-01: vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
*p **CJ-9-3-01**: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
CJ-9-3-02: rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-identifikuje hlavní myšlenku autentického textu	Probrané konverzační okruhy	Žák se seznamuje s autentickými materiály (články, obrázky, video, mapy apod.), pomocí známé slovní zásoby a obrázků rozpozná hlavní myšlenku textu.	
-vyhledá význam slova v dvojjazyčném slovníku	Probrané konverzační okruhy Práce se slovníkem	Význam neznámých slov vyhledá je vhodném slovníku, u jednodušších výrazů se snaží odvodit jejich význam.	
p *-spojí psanou podobu slova s jeho obrázkem*			
p *-zná cizojazyčnou abecedu*			
-s vizuální oporou odvodí obsah textu	Probrané konverzační okruhy	Žák se pokouší se pomocí kontextu odvodit význam neznámých slov a obsah textu, využívá dosud získaných znalostí.	OSV 1
-čte nahlas, s pomocí učitele foneticky správně texty na známé téma		Žák se seznámí s výslovností neznámých slovíček a procvičuje četbu krátkých textů, s pomocí učitele se učí plynulému čtení. Využívá audiodoplňků k učebnici.	

5.6.2.D	**Psaní** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP : **CJ-9-4-01**: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři **CJ-9-4-02**: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat **CJ-9-4-03**: reaguje na jednoduché písemné sdělení *p **CJ-9-4-03**: reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí učitele vyplní formulář vyžadující údaje o vlastní osobě a svých blízkých	Probrané konverzační a gramatické okruhy	S pomocí učitele vyplní formulář na probrané téma týkající se vlastní osoby, rodiny, spolužáků, kamarádů.	OSV 9
-podle vzoru tvoří písemně jednoduché věty na známé téma	Probrané konverzační a gramatické okruhy Grafická podoba slov Pravopis a slovosled	Žák si osvojí zákonitosti tvoření vět v rámci probraných gramatických okruhů (učebnice, výklad učitele, cvičení na daný gram. jev, příkladové věty atd.) Sestaví obsahově adekvátní sdělení, související s některým z probíraných tematických okruhů.	OSV 1 OSV 5
-reaguje na SMS, přání	Probrané konverzační a gramatické okruhy	Samostatně nebo ve skupinkách tvoří krátký text na známé téma s využitím probraných gramatických okruhů.	OSV 4 OSV 5 OSV 8
p *-jednoslovně s vizuální oporou odpovídá na otázky týkající se jeho osoby*	Probrané konverzační a gramatické okruhy Grafická podoba slov		
p *-s vizuální oporou doplňuje slova do vět*			

5.7.2.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **CJ-9-1-01**: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně *p **CJ-9-1-01**: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů* **CJ-9-1-02**: rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat *p **CJ-9-1-02**: rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-identifikuje a přeloží jednotlivá slova v poslechových textech	Kultura Sport Péče o zdraví Stravovací návyky Cestování Příroda Nákupy a móda Reálie angl. mluvících zemí	Žák rozpozná slova a pokyny v poslechových textech. Doplní je do mezer ve cvičení, umí je zařadit, vysvětlit.	OSV 1 *Ov – zásady zdravé výživy* *Ov – péče o zdraví* *Že-orientace na mapě* *Pv – vedení domácnosti*
p *-vybere a označí psanou podobu slova, které slyšel*			
-při poslechu konverzace identifikuje známá slova	Probrané tematické okruhy	Žák se seznámí poslechem s podobou rozhovoru, ve cvičení doplní chybějící slova, nahradí slyšená slova.	OSV 1 OSV 4
-opakuje slyšené fráze a věty	Slovní a větný přízvuk, intonace Probrané tematické okruhy	Žák nacvičuje poslech s porozuměním na jednoduché modelové situaci. Opakuje fráze, doplňuje fráze do vět, dokončuje věty.	
-s vizuální oporou odvodí význam nových slov	Probrané tematické okruhy	Žák při poslechu modelové situace odvodí význam nových slov pomocí obrázků, písemné podoby slova.	
p *-v poslechovém textu zachytí dříve opakovaně slyšené fráze*			
p *-odhadne význam dříve opakovaně slyšené fráze*			

5.7.2.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-9-2-01: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
*p **CJ-9-2-01**: odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby*
CJ-9-2-02: mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
CJ-9-2-03: vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vybere vhodnou otázku z nabízených možností	Probrané tematické okruhy Přítomné časy Minulý čas prostý Předpřítomný čas prostý Budoucí čas (will, going to)	Žák při tvorbě rozhovoru se spolužákem zvolí, upraví, vytvoří vhodnou otázku v rámci probíraných gramatických a konverzačních témat.	
-na otázky odpovídá celou větou	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák při rozhovoru se spolužákem či učitelem odpovídá celou větou v rámci probraných gramatických okruhů.	OSV 8 OSV 9

p *-s vizuální oporou odpovídá jednoslovně na opakovaně slyšené otázky týkající se jeho osoby*	Probrané tematické okruhy Přítomné časy Minulý čas prostý Budoucí čas (will, going to)		
-doplňuje do textu o probíraných tématech chybějící slova a následně jej převypráví	Probrané tematické a gramatické okruhy Spojovací výrazy Příslovce	Žák nacvičuje svou vybavovací schopnost, s výběrem i bez výběru doplňuje do textu slova podle smyslu. Následně text převypráví. Napomáhá si různými pomůckami, rekvizitami, fixuje si fráze zábavnou formou.	OSV 5
-podle obrázků popisuje událost, příběh	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák popíše děj na obrázku, komiks.	OSV 8

5.7.2.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-9-3-01: vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
*p **CJ-9-3-01**: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
CJ-9-3-02: rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vlastními slovy sdělí myšlenku autentického textu a jeho částí	Probrané tematické okruhy	Žák po přečtení autentického textu vyjádří jeho hlavní téma a body osnovy textu.	OSV 5
-v dvojjazyčném slovníku, vyhledá význam slova či známou gramatickou kategorii	Probrané tematické okruhy Práce se slovníkem	Učí se vyhledat si v dvojjazyčném slovníku neznámá slovíčka, probranou gramatickou kategorii.	
p *-vybere a doplní slovo do jednoduché věty doplněné obrázkem*			
p *-vyhledává slova ve dvojjazyčném slovníku*			
-s vizuální oporou odvodí význam nových slov	Probrané tematické okruhy	Na základě obrázků k textu, psané podoby slov se žák pokouší se odvodit význam neznámých slov. Žák je seznámen s autentickými materiály (pohlednice, mapy).	
-po přečtení textu přiřadí, ukáže obrázek či text znázorňující téma, obsah daného textu		Žák po přečtení textu vyhledá, ukáže, přiřadí slova, fráze, věty, obrázek znázorňující téma či obsah daného textu.	

-čte nahlas, s pomocí učitele nacvičuje výslovnost neznámých slov		Žák opakováním po učiteli, nahrávce nacvičuje výslovnost nových slov, s korekcí učitele trénuje správné čtení krátkého textu.	OSV 8

5.7.2.D	**Psaní** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **CJ-9-4-01**: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři **CJ-9-4-02**: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat **CJ-9-4-03**: reaguje na jednoduché písemné sdělení *p **CJ-9-4-03**: reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí dvojjazyčného slovníku vyplní formulář vyžadující údaje o vlastní osobě a svých blízkých	Probrané tematické a gramatické okruhy Práce se slovníkem	Žák s pomocí dvojjazyčného slovníku vyplní informace týkající se jeho vlastní osoby, rodiny, spolužáků, kamarádů v rámci probraných témat.	
-výběrem z možností tvoří písemně jednoduché věty na známé téma	Grafická podoba slov Pravopis a slovosled Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák samostatně nebo ve skupinkách tvoří výběrem z možností jednoduché věty na známé téma, které obsahují probíraný gramatický jev.	
-napíše pohlednici, přání, mail	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák pracuje s krátkým textem, který mu bude vzorem pro pozdější tvorbu textu vlastního.	OSV 5 OSV 8 *Čj-sloh – dopis*
p *-s vizuální oporou podle vzoru odpovídá krátce na otázky týkající se jeho osoby*	Grafická podoba slov Pravopis a slovosled Probrané tematické a gramatické okruhy		
p *-s vizuální oporou podle vzoru tvoří krátké věty*			

5.8.2.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **CJ-9-1-01**: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně *p **CJ-9-1-01**: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů* **CJ-9-1-02**: rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat *p **CJ-9-1-02**: rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby*			
Školní výstup	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

Žák:			
-identifikuje a přeloží slova a fráze v poslechových textech	Kultura Pocity, nálady Počasí Společnost a její problémy Volba povolání Cestování Reálie anglicky mluvících zemí	Žák nacvičuje poslech s porozuměním na jednoduché modelové situaci. Využívá audiodoplňků k učebnici. Reaguje na pokyny.	OSV 1 *Ov – volba povolaní* *Z – země Evropy*
p *-v textu najde a označí psanou podobu slov a frází, které slyšel, odhadne jejich význam*			
-při poslechu konverzace identifikuje známé fráze	Probrané tematické okruhy	Žák při poslechu rozpozná známé fráze, reaguje na ně, vyhledá je v textu, zopakuje.	OSV 1
-reprodukuje obsah krátké konverzace		Žák se nejprve poslechem seznámí s podobou konverzace, po několika opakováních se ji po částech pokouší reprodukovat.	
-s vizuální oporou odvodí význam nových frází		Pomocí obrázků a psaného textu žák odvodí význam nových frází.	
p *-v poslechovém textu identifikuje dříve opakovaně slyšené jednoduché otázky týkající se jeho osoby*			
p *-přeloží význam dříve opakovaně slyšené otázky týkající se jeho osoby*			

5.8.2.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-9-2-01: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
*p **CJ-9-2-01**: odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby*
CJ-9-2-02: mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
CJ-9-2-03: vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s vizuální oporou vytvoří jednoduchou otázku	Probrané tematické okruhy Časy přítomné Čas budoucí (will, going to) Čas minulý prostý Čas předpřítomný	Žák se učí, jak si poradit v dané konverzační situaci, pomocí obrázků, neúplného textu, vzorové otázky si vyžádá informaci, kterou potřebuje.	OSV 5

-zapojuje se do známé konverzační situace	Probrané tematické a gramatické okruhy Modální slovesa	Žák nacvičuje svou pohotovost a schopnost správně reagovat v dané konverzační situaci. K tomu mu napomáhají různé pomůcky, rekvizita, danou situaci si může se spolužákem přehrát, fixuje si fráze zábavnou formou.	OSV 8 OSV 9
p *-odpovídá jednoslovně na jednoduché otázky týkající se jeho osoby*	Probrané tematické okruhy Časy přítomné Čas minulý prostý Čas budoucí (will, going to) Čas předpřítomný		
-doplňuje do textu o probíraných tématech gramatické jevy a následně jej vypráví	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák si fixuje zákonitosti tvoření a užití gramatických jevů (učebnice, výklad učitele, cvičení na daný gram. jev, příkladové věty, vizuální pomůcky atd.). S pomocí tohoto jevu pak sestaví sdělení, související s některým z probíraných tematických okruhů, sdělení reprodukuje.	OSV 5
-s vizuální oporou řadí věty za sebou a propojuje do souvislého textu		Žák pomocí přiřazování, seřazování, doplňování, řadí jednoduché věty do vyšších celků.	

5.8.2.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-9-3-01: vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
*p **CJ-9-3-01**: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
CJ-9-3-02: rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech z různých zdrojů	Probrané tematické a gramatické okruhy		
-po přečtení autentického textu přiřadí správnou odpověď na otázku		Žák čte jednoduché autentické materiály, orientuje se v textech, přiřadí správnou odpověď na otázky k textu.	
-ve dvojjazyčném slovníku vyhledá význam slova nebo informaci	Probrané tematické a gramatické okruhy Práce se slovníkem	Žák se orientuje ve dvojjazyčném slovníku, vyhledá vhodný význam slova či potřebnou informaci. Všímá si grafické podoby.	

p *-s pomocí vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech z různých zdrojů*			
p *-vybere a doplní slovo do jednoduché věty*			
p *-odhadne obsah věty*			
p *-vyhledává potřebná slova ve dvojjazyčném slovníku a všímá si uvedených gramatických kategorií*			
-s vizuální oporou odvodí význam nových frází	Probrané tematické a gramatické okruhy	Vyhledává si neznámé výrazy a význam se pokusí odvodit s pomocí psané formy slova či obrázků.	
-vlastními slovy sdělí myšlenku textu a jeho částí		Žák po přečtení textu vyjádří jeho hlavní téma a body osnovy textu.	
-čte nahlas, fonetickou výslovnost neznámých slov si najde ve slovníku		Žák aplikuje své znalosti výslovnosti při čtení textů, výslovnost neznámých slov si vyhledá ve slovníku.	OSV 1

5.8.2.D	**Psaní** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **CJ-9-4-01**: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři **CJ-9-4-02**: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat **CJ-9-4-03**: reaguje na jednoduché písemné sdělení *p **CJ-9-4-03**: reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-z výběru přiřadí do formuláře údaje o vlastní osobě a svých blízkých	Probrané tematické a gramatické okruhy Grafická podoba slov	Žák výběrem z možností samostatně vyplní formulář vyžadující informaci o jeho osobě, jeho rodině, kamarádech, spolužácích.	OSV 4
-písemně propojuje jednoduché věty do příběhu na známé téma	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák samostatně nebo ve skupinkách tvoří jednoduché a spojuje věty do vyšších celků (příběh).	
-napíše krátký dopis, inzerát	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák samostatně nebo ve skupinkách napíše krátký dopis, inzerát.	OSV 8 OSV 9 ČJ – dopis, inzerát
p *-s vizuální oporou podle vzoru odpovídá na otázky týkající se jeho osoby*	Probrané tematické a gramatické okruhy Grafická podoba slov		

p *-s vizuální oporou podle vzoru vyplní formulář týkající se jeho osoby*			

5.9.2.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

CJ-9-1-01: rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně

*p **CJ-9-1-01**: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů*

CJ-9-1-02: rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

*p **CJ-9-1-02**: rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-identifikuje a přeloží informace v jednoduchých poslechových textech	Pocity, nálady Společnost a její problémy Volba povolání Moderní technika a média Cestování Reálie anglicky mluvících zemí	Žák poslouchá, reaguje na informace v textech, odpoví na otázky k textu, vypracuje cvičení (doplňování, vyhledávání informací) týkající se obsahu textu.	OSV 1 *OV-volba povolání* *D-světové dějiny*
p *-v textu najde a označí psanou podobu slov a frází, které slyšel, přeloží jejich význam*			
-při poslechu konverzace identifikuje celé věty na známé téma	Probrané tematické okruhy	Žák při poslechu rozpozná větné celky, je schopen je zopakovat, použít v odpovědích na otázky.	
-stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížné promluvy		Žák po poslechu shrne či vyjádří vlastními slovy obsah textu na známé téma.	OSV 5

5.9.2.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

CJ-9-2-01: zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích

*p **CJ-9-2-01**: odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby*

CJ-9-2-02: mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech

CJ-9-2-03: vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-vyžádá si jednoduchou informaci v konverzační situaci na známé téma	Probrané tematické okruhy Časy přítomné, minulé, budoucí Čas předpřítomný prostý Modální slovesa	Žák si konverzační situaci na známé téma vyžádá informaci, kterou potřebuje, za použití známé slovní zásoby a gramatiky.	OSV 8
-jednoduchým způsobem se domluví v konverzační situaci na známé téma	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák se zapojí do krátkého rozhovoru, formuluje pozvání, reaguje na pozvání, domluví se, co bude dělat, co se mu líbí, kde co koupit apod.	
p *-odpovídá krátce na jednoduché otázky týkající se jeho osoby*	Probrané tematické okruhy Krátká odpověď Časy přítomné, minulé, budoucí, předpřítomný prostý		
-s použitím známých gramatických jevů sestaví jednoduché sdělení týkající se probraných témat	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák si fixuje zákonitosti tvoření a užití gramatických jevů (učebnice, výklad učitele, cvičení na daný gram. jev, příkladové věty, vizuální pomůcky atd.). Sestaví sdělení související s probíranými tematickými okruhy.	OSV 5
-řadí věty za sebou do souvislého textu (příběh, plán)		Žák řadí věty do souvislého textu (příběh, plán), propojuje věty spojkami.	OSV 5 *Čj– příběh, plán*

5.9.2.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CJ-9-3-01: vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
*p **CJ-9-3-01**: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
CJ-9-3-02: rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-v autentickém textu vyhledá odpovědi na jednoduché otázky	Probrané tematické okruhy Práce se slovníkem	Žák se orientuje v jednoduchém autentickém textu, vyhledá potřebná fakta, odpovídá na jednoduché otázky k textu.	OSV 1
p *-v textu vyhledá jednoduchou jednoslovnou informaci*			
p *-odhadne obsah textu*			

-po přečtení textu doplní, nakreslí obrázek či text znázorňující téma, obsah daného textu		Žák se orientuje v textech, vyhledává podstatné informace, které doplní, nakreslí do cvičení souvisejícího s textem.	

5.9.2.D	**Psaní** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **CJ-9-4-01**: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři **CJ-9-4-02**: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat **CJ-9-4-03**: reaguje na jednoduché písemné sdělení *p **CJ-9-4-03**: reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyplní základní údaje o sobě a svých blízkých do formuláře	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák vyplní údaje týkající se vlastní osoby, rodiny, kamarádů, spolužáků do formuláře.	OSV 4
-písemně tvoří jednoduché texty na známé téma		Samostatně nebo ve skupinkách tvoří jednoduché texty (plány, události) o každodenních činnostech a potřebách.	
-odpoví na krátký dopis, inzerát		Žák po přečtení krátkého dopisu či inzerátu vytvoří adekvátní odpověď.	OSV 8 OSV 9
p *-s vizuální oporou odpovídá na otázky týkající se jeho osoby*			
p *-s vizuální oporou podle vzoru napíše krátké sdělení týkající se jeho osoby*			

5.3 Další cizí jazyk – Ruský jazyk

5.1.3	**Vyučovací předmět**	**Další cizí jazyk – Ruský jazyk**

5.1.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Další cizí jazyk – Ruský jazyk - 2. stupeň

Vyučovací předmět Další cizí jazyk – Ruský jazyk v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace zaujímá důležité postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Cílem je podpora rozvoje komunikačních kompetencí mimo mateřský jazyk.

Vyučovací předmět Další cizí jazyk je vyučován v sedmém ročníku dvě hodiny týdně, v osmém ročníku jednu hodinu týdně a v devátém ročníku tři hodiny týdně. Do vzdělávacího obsahu je integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Předmět je orientován zejména na dosažení základních komunikativních dovedností, které žáku otevřou možnost cizí jazyk prakticky využít. Vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi,

které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a orientovat se v cizojazyčném prostředí.

Vzdělávací obsah vede žáka k získání základních znalostí v oblasti gramatiky a konverzace. Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky žák dosáhne úrovně A1. Žák se učí aplikovat gramatické kategorie při samostatném ústním a písemném projevu, pochopit konverzaci v cizím jazyce, hovořit foneticky správně a porozumět jednoduchým cizojazyčným textům s využitím slovníku i bez slovníku. Rozšiřuje své vědomosti o reáliích příslušných jazykových oblastí.

Výuka probíhá v menších skupinách v tempu, které umožňuje žákům cizí jazyk pochopit v jeho gramatické struktuře a lexikologii.

Žáci s SVP jsou podle svých schopností integrováni do většinové výuky, popř. vzděláváni v menších skupinách, aby měli dostatečný prostor k procvičení komunikačních dovedností.

5.1.3.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Další cizí jazyk – Ruský jazyk - 2. stupeň

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Učíme žáky pracovat s různými informačními zdroji – učebnice, internet. o Vedeme žáky k jazykové pohotovosti – pracujeme s nahrávkami rodilých mluvčích. o Rozvíjíme u žáků samostatný ústní a písemný projev s nápovědou i bez nápovědy.
k řešení problémů	o Učíme žáky odvozovat nové významy slov. o Podporujeme u žáků schopnost nalézt a objasnit chyby v cizojazyčně psaných textech.
komunikativní	o Požadujeme od žáků vstupování do dialogů vedených v cizím jazyce. o Podporujeme jazykovou interakci mezi žáky.
sociální a personální	o Ukazujeme žákům výhody týmové práce. o Vedeme žáky k toleranci v rámci skupinové práce – kupř. dodržování rozdílného individuálního tempa apod.
občanské	o Vedeme žáky k respektu k jiné kultuře.
pracovní	o Vedeme žáky hodnocení výsledků vlastních i svých spolužáků.
digitální	o Vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje. o Vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků.

5.1.3.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Další cizí jazyk – Ruský jazyk - 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (OVO)

A. Poslech s porozuměním

Žák:

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
*p **DCJ-9-1-01** je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
*p **DCJ-9-1-02** rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat
*p **DCJ-9-1-03** rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
*p **DCJ-9-1-03** rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů*
*p **DCJ-9-1-03** rozumí jednoduchým pokynům učitele*

B. Mluvení

Žák:

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
*p **DCJ-9-2-01** pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas*
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
*p **DCJ-9-2-01** sdělí své jméno a věk*
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

C. Čtení s porozuměním

Žák:

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
*p **DCJ-9-3-02** rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

D Psaní

Žák:

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
*p **DCJ-9-4-02** reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

OSV 1: ***Rozvoj schopností poznávání*** *- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
OSV 4: ***Psychohygiena*** *– organizace času, zvládání stresových situací*
OSV 5: ***Kreativita*** *– cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak)*
OSV 8: ***Komunikace*** *- komunikace v různých situacích*
OSV 9: ***Kooperace a kompetice****– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Další cizí jazyk – Ruský jazyk - 2. stupeň

5.7.3.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-1-01: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
p ***DCJ-9-1-01****: je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*
DCJ-9-1-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
p ***DCJ-9-1-02****: rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*
DCJ-9-1-03: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat
p ***DCJ-9-1-03****: rozumí jednoduchým pokynům učitele*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-na vyzvání pozdraví a poděkuje	Pozdrav Poděkování	Žák si nacvičí rituál počátku a konce hodiny, kdy se pozdraví s učitelem, naučí se základní společenské fráze.	OSV 1
-s oporou reaguje na pokyny učitele	Pokyny při čtení, psaní, poslechu a mluvení	Žák reaguje na pokyny.	
p *-nacvičuje poslech vybraných hlásek*			
-přiřadí slova vztahující se k obrázku	Rodina Škola Jídlo	Žák nacvičuje poslech s porozuměním na jednoduché modelové situaci či textu. Využívá audiodoplňků k učebnici. Rozpozná známá slova a přiřadí k obrázku, či obrázek pojmenuje. V rámci témat se probírá např. dny v týdnu, čísla, barvy.	

p *-rozumí vybraným výrazům pro pozdrav a poděkování*			
-rozpozná známá slova v krátkém poslechovém textu	Probrané tematické okruhy	Žák se nejprve poslechem seznámí s podobou textu, po několika opakováních se ji po částech pokouší zachytit a reprodukovat známá slova.	
p *-rozumí jednoduchým pokynům učitele*			

5.7.3.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-2-01: se zapojí do jednoduchých rozhovorů
p DCJ-9-2-01 *pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas*
DCJ-9-2-02: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
p DCJ-9-2-01 *sdělí své jméno a věk*
DCJ-9-2-03: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pozdraví, rozloučí se s dospělým i kamarádem	Pozdrav Poděkování	Žák se spolužáky nacvičí krátkou konverzaci, kde předvede pozdrav spolužáka, dospělého, rozloučí se.	
p *-pozdraví a poděkuje v situacích, které opakovaně zažil*			
-v krátkých větách představí sebe	Probrané tematické okruhy Ukazovací zájmena Tázací zájmena kdo, co Osobní zájmena Slovosled Záporná odpověď	Žák nacvičuje svou pohotovost a schopnost správně reagovat v dané konverzační situaci. Napomáhají mu napomáhají různé pomůcky, rekvizity, danou situaci si může se spolužákem přehrát, fixuje si fráze.	OSV 4 OSV 5 OSV 8
p *-sdělí své jméno a věk*			
-vybírá, přiřazuje správnou odpověď na jednoduché otázky		Žák má před sebou možnosti, z nichž vybírá potřebné informace a odpovídá na položenou otázku.si vyžádá informaci, kterou potřebuje.	

5.7.3.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-3-01: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
DCJ-9-3-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
*p **DCJ-9-3-02**: rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
DCJ-9-3-03: rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-foneticky správně přečte známý pokyn, instrukci k práci ve výuce	Azbuka Pokyny při čtení, psaní, poslechu a mluvení	Žák čte pokyny a instrukce, které učitel běžně používá při výuce.	
-v psaném textu rozpozná význam daných slov, slovních spojení	Probrané tematické okruhy	Žák reaguje na slovo vyslovené učitelem a nalezne jeho písemnou podobu v textu. Všímá si grafické podoby.	
p *-v rámci probíraných témat přiřadí slovo k obrázku*			
-čte známá slova, slovní spojení s porozuměním		Žák s učitelem nacvičuje výslovnost slov a frází v rámci probraných témat. Pozná jejich písemnou formu a přečte je v textu.	

5.7.3.D	**Psaní** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-4-01: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
DCJ-9-4-02: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
DCJ-9-4-03: stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí učitele či dvojjazyčného slovníku vyplní formulář	Azbuka Probrané tematické okruhy	Žák s pomocí odvodí význam údajů ve formuláři a doplní údaje o sobě a svých blízkých.	
-podle vzoru píše slova a slovní spojení		Žák s pomocí vzoru (učebnice, slovník, tabule, karty) píše slova a tvoří slovní spojení o sobě a svých blízkých.	
-reaguje na SMS, přání	Azbuka Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák samostatně nebo ve skupinkách přečte krátkou SMS nebo přání a napíše odpověď.	OSV 5 OSV 8 OSV 9 *ČJ – dopis, inzerát*

5.8.3.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

DCJ-9-1-01: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
*p **DCJ-9-1-01**: je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*
DCJ-9-1-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
*p **DCJ-9-1-02**: rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*
DCJ-9-1-03: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-reaguje na pokyny vyučujícího a odpovídá na jeho dotazy	Pokyny a dotazy vztahující se k činnostem ve výuce	Žák nacvičuje poslech s porozuměním na jednoduché modelové situaci. Využívá audiodoplňků k učebnici. Reaguje na pokyny.	OSV 1
p *-je seznámen se zvukovou podobou všech hlásek*			
-přiřadí slova, slovní spojení a věty vztahující se ke známému tématu v jeho psané podobě	Roční období Rozvrh dne Oblečení Příroda Rodina	Žák při poslechu rozpozná známá slova a fráze, vyhledá je v textu, a přiřadí jeho psanou podobu.	
p *-rozumí výrazům pro pozdrav podle denní doby a poděkování*			
-rozpozná známá slovní spojení v poslechových textech	Probrané tematické okruhy	Žák se nejprve poslechem seznámí s podobou textu, na základě znalosti slovní zásoby přiřadí obrázky či text, který s poslechem souvisí.	

5.8.3.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-2-01: se zapojí do jednoduchých rozhovorů
*p **DCJ-9-2-01** pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas*
DCJ-9-2-02: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
DCJ-9-2-03: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-používá zdvořilostní obraty v rozhovorech	Probrané tematické okruhy	Žák se učí reagovat na pozdrav, oslovení, výzvu v dané konverzační situaci.	
p *-v rámci probíraných témat nacvičuje vyjádření souhlasu a nesouhlasu*			

-sděluje informace pomocí podpůrných otázek na daná témata		Žák nacvičuje svou pohotovost a schopnost správně reagovat v dané konverzační situaci. K tomu mu napomáhají různé pomůcky, rekvizity, danou situaci si může se spolužákem přehrát.	
-samostatně jednoslovně odpovídá na otázky v rámci probraných témat	Probrané tematické okruhy Skloňování podst. jmen Skloňování zájmen Přídavná jména Řadové číslovky Určování času Časování sloves	Žák pomocí přiřazování, doplňování, odpovídá na otázky, učí se reagovat samostatně.	OSV 4 OSV 5 OSV 8 OSV 9

5.8.3.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-3-01: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
DCJ-9-3-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
*p **DCJ-9-3-02**: rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
DCJ-9-3-03: rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-čte s porozuměním informační nápisy a orientační pokyny	Probrané tematické okruhy	Žák čte jednoduché nápisy, orientuje se v nich, přiřadí správný obrázek, překlad, reakci na pokyn.	
-v psaném textu identifikuje známá slova a slovní spojení, věty a rozumí jim	Probrané tematické okruhy	Žák v textu vyhledává učitelem zadaná slova, rozpozná jejich psanou podobu.	
p *-v rámci probíraných témat přiřadí slovo k jeho českému ekvivalentu*			
-porozumí na základě přečteného textu a odpovídá na dané otázky	Probrané tematické okruhy	Žák po přečtení textu vyhledá, ukáže, přiřadí slova obrázek nebo text znázorňující téma daného textu.	*Z – země Evropy*

5.8.3.D	**Psaní** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-4-01: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
DCJ-9-4-02: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
*p **DCJ-9-4-02**: reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*
DCJ-9-4-03: stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-z výběru přiřadí do formuláře údaje z oblasti probraných témat	Probrané tematické a gramatické kruhy Psaná podoba slov	Žák výběrem z možností samostatně vyplní formulář vyžadující informaci o jeho osobě, jeho rodině, kamarádech, spolužácích.	
-výběrem z možností, doplňováním tvoří písemně jednoduché věty	Probrané tematické a gramatické kruhy	Žák samostatně nebo ve skupinkách tvoří doplňováním, výběrem z možností, přiřazováním jednoduché věty na známé téma.	
p *-s pomocí vybere z možností a reaguje na jednoduché písemné sdělení*			
-napíše pohlednici, přání, pozvánku	Práce se slovníkem	Žák samostatně nebo ve skupinkách napíše krátký text. Procvičuje doplňováním, přiřazováním obměnou vzorových textů.	OSV 4 OSV 5 OSV 8 OSV 9 *ČJ–pohlednice, přání, pozvánka*

5.9.3.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-1-01: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
DCJ-9-1-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
DCJ-9-1-03: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-se řídí pokyny vyučujícího	Pokyny a dotazy vztahující se k činnostem ve výuce	Žák si upevňuje znalost pokynů a nacvičuje pohotovost reakcí na pokyny.	OSV 1
-rozumí významu krátkých sdělení v rámci osvojovaných témat a odpovídá na dotazy vztahující se k poslechu	Domov Město Cestování Povolání Sport Volný čas Reálie Ruska	Žák reaguje na vyslechnuté sdělení.	
-rozumí krátkým poslechovým textům a volně je reprodukuje		Žák nacvičuje poslech s porozuměním na jednoduché modelové situaci.	

5.9.3.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-2-01: se zapojí do jednoduchých rozhovorů

p ***DCJ-9-2-01****: pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas* **DCJ-9-2-02:** sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat **DCJ-9-2-03:** odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-se účastní jednoduchých rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace nebo se na ně zeptá	Probrané tematické okruhy	Žák se učí, jak si poradit v základní konverzační situaci, zacvičuje zdvořilostní obraty pomocí obrázků, neúplného textu, vzorové konverzace.	OSV 4 OSV 5 OSV 8 OSV 9
p *-v rámci probíraných témat vyjádří souhlas a nesouhlas*			
-pomocí modelových situacích sděluje informace na daná témata		Žák nacvičuje svou pohotovost a schopnost správně reagovat v konverzační situaci na známé téma. K tomu mu napomáhají různé pomůcky, rekvizity, danou situaci si může se spolužákem přehrát, fixuje si fráze zábavnou formou.	
-v rámci probraného paradigmatu samostatně sestaví jednoduchou otázku a odpověď	Probrané tematické okruhy Nepravidelná slovesa Předložky Budoucí čas slovesa být Modální sloveso moci Skloňování osobních zájmen Vyjádření povinnosti		

5.9.3.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **DCJ-9-3-01**: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům **DCJ-9-3-02**: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům *p* ***DCJ-9-3-02****: rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)* **DCJ-9-3-03**: rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci			
Školní výstup **Žák:**		**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-doplní odpověď, vykoná činnost podle pokynů učitele, informační tabule		Probrané tematické okruhy	Žák čte jednoduché nápisy, pokyny a následně na ně reaguje písemně, gesty, pohybem.	

-v psaném textu rozpozná známá slova, slovní a věty na známé téma a přiřadí, doplní obrázek nebo text znázorňující jeho význam		Žák si všímá písemné formy slov na známá témata, přiřadí obrázek, text, slovo nadřazené, podřazené, opozitum k jeho významu. Vyhledává si neznámé výrazy ve slovníku či se význam pokusí odvodit s pomocí psané formy slova či obrázků.	
p *-v jednoduchém psaném textu rozpozná známá slova, slovní obraty a přiřadí nebo doplní k nim obrázek*			
-čte s porozuměním jednoduchý text obsahující známou slovní zásobu		Žák zná písemnou i fonetickou podobu probrané slovní zásoby, nacvičuje si čtení slov, slovních spojení, vět a textů. Neznámou výslovnost si vyhledá ve slovníku.	
-vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech z různých zdrojů pomocí slovníku		Žák po přečtení textu vyhledá, ukáže, přiřadí slova, fráze, věty, obrázek reagující na zadání.	

5.9.3.D	**Psaní** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **DCJ-9-4-01**: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři **DCJ-9-4-02**: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat *p* ***DCJ-9-4-02****: reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby* **DCJ-9-4-03**: stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyplní základní údaje v rámci probraných témat do formuláře	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák výběrem z možností si nacvičuje vyplňování formuláře vyžadujícího informaci o jeho osobě, jeho rodině, kamarádech, spolužácích.	
-sestaví jednoduchý pozdrav, dotaz nebo vzkaz na dané téma		Žák samostatně nebo ve skupinkách tvoří podle vzoru (doplňováním, přiřazováním), později bez opory, jednoduché texty, v nichž sděluje konkrétní informaci o sobě nebo se na ni zeptá spolužáka.	

p *-vybere z možností a reaguje na jednoduché písemné sdělení*			
-napíše jako odpověď krátký dopis, mail svým blízkým s použitím jednoduchých vět		Žák samostatně nebo ve skupinkách napíše jednoduchý krátký dopis, mail.	OSV 5 OSV 8 OSV 9 *ČJ – dopis, mail*

5.4 Další cizí jazyk – Německý jazyk

5.1.4	Vyučovací předmět	Další cizí jazyk – Německý jazyk

5.1.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Další cizí jazyk – Německý jazyk – 2. stupeň

Vyučovací předmět Další cizí jazyk – Německý jazyk v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace zaujímá ve výchovně vzdělávacím procesu důležité postavení. Cílem je podpora rozvoje komunikačních kompetencí mimo mateřský jazyk.

Vyučovací předmět Další cizí jazyk je vyučován v sedmém ročníku dvě hodiny týdně, v osmém ročníku jednu hodinu týdně a v devátém ročníku tři hodiny týdně. Do vzdělávacího obsahu je integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Předmět je orientován zejména na dosažení základních komunikativních dovedností, které žáku otevřou možnost cizí jazyk prakticky využít. Vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a orientovat se v cizojazyčném prostředí.

Vzdělávací obsah vede žáka k získání základních znalostí v oblasti gramatiky a konverzace. Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky žák dosáhne úrovně A1. Žák se učí aplikovat gramatické kategorie při samostatném ústním a písemném projevu, pochopit konverzaci v cizím jazyce, hovořit foneticky správně a porozumět jednoduchým cizojazyčným textům s využitím slovníku i bez slovníku. Rozšiřuje své vědomosti o reáliích příslušných jazykových oblastí.

Výuka probíhá v menších skupinách v tempu, které umožňuje žákům cizí jazyk pochopit v jeho gramatické struktuře a lexikologii.

Žáci s SVP jsou podle svých schopností integrováni do většinové výuky, popř. vzděláváni v menších skupinách, aby měli dostatečný prostor k procvičení komunikačních dovedností.

5.1.4.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Další cizí jazyk – Německý jazyk – 2. stupeň

Kompetence	Strategie
k učení	o Učíme žáky pracovat s různými informačními zdroji – učebnice, časopisy, internet. o Vedeme žáky k jazykové pohotovosti – pracujeme s nahrávkami rodilých mluvčích.

	○ Rozvíjíme u žáků samostatný ústní a písemný projev s nápovědou i bez nápovědy.
k řešení problémů	○ Učíme žáky odvozovat nové významy slov. ○ Podporujeme u žáků schopnost nalézt a objasnit chyby v cizojazyčně psaných textech.
komunikativní	○ Požadujeme od žáků vstupování do dialogů vedených v cizím jazyce. ○ Podporujeme jazykovou interakci mezi žáky.
sociální a personální	○ Ukazujeme žákům výhody týmové práce. ○ Vedeme žáky k toleranci v rámci skupinové práce – kupř. dodržování rozdílného individuálního tempa apod.
občanské	○ Vedeme žáky k respektu k jiné kultuře.
pracovní	○ Vedeme žáky hodnocení výsledků vlastních i svých spolužáků.
digitální	○ Vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje. ○ Vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků.

5.1.4.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Další cizí jazyk – Německý jazyk – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (OVO)

A. Poslech s porozuměním

Žák:

DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
*p **DCJ-9-1-01** je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
*p **DCJ-9-1-02** rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat
*p **DCJ-9-1-03** rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
*p **DCJ-9-1-03** rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů*
*p **DCJ-9-1-03** rozumí jednoduchým pokynům učitele*

B. Mluvení

Žák:

DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
*p **DCJ-9-2-01** pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas*

DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
*p **DCJ-9-2-01** sdělí své jméno a věk*
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

C. Čtení s porozuměním

Žák:

DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
*p **DCJ-9-3-02** rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)*
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

D Psaní

Žák:

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
*p **DCJ-9-4-02** reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby*
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, hledání pomoci při potížích*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivosti v mezilidských vztazích)*
*OSV 8: **Komunikace** - komunikace v různých situacích*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Další cizí jazyk – Německý jazyk – 2. stupeň

5.7.4.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP :	

DCJ-9-1-01: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
*p **DCJ-9-1-01**: je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka*
DCJ-9-1-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
*p **DCJ-9-1-02**: rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování*
DCJ-9-1-03: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat
*p **DCJ-9-1-03**: rozumí jednoduchým pokynům učitele*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-na vyzvání pozdraví a poděkuje	Pozdrav Poděkování	Žák si nacvičí rituál počátku a konce hodiny, kdy se pozdraví s učitelem, naučí se základní společenské fráze.	OSV 1
-s oporou reaguje na pokyny učitele	Pokyny při čtení, psaní, poslechu a mluvení	Žák reaguje na pokyny.	OSV 9
p *-nacvičuje poslech vybraných hlásek*			
-přiřadí slova vztahující se ke známému tématu k obrázku	Rodina Domov Škola (hodiny, dny v týdnu) Volný čas Reálie německy mluvících zemí	Žák nacvičuje poslech s porozuměním na jednoduché modelové situaci či textu. Využívá audiodoplňků k učebnici. Rozpozná známá slova a přiřadí k obrázku, či obrázek pojmenuje.	
p *-rozumí vybraným výrazům pro pozdrav a poděkování*			
-rozpozná známá slova a slovní spojení v krátkém poslechovém textu		Žák se nejprve poslechem seznámí s podobou textu, po několika opakováních se ji po částech pokouší zachytit a reprodukovat známá slova.	
p *–rozumí jednoduchým pokynům učitele*			

5.7.4.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-2-01: se zapojí do jednoduchých rozhovorů
*p **DCJ-9-2-01**: pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas*
DCJ-9-2-02: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
*p **DCJ-9-2-02**: sdělí své jméno a věk*
DCJ-9-2-03: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-pozdraví, rozloučí se	Pozdrav Poděkování	Žák se spolužáky nacvičí krátkou konverzaci, kde předvede pozdrav spolužáka, dospělého, rozloučí se.	
p *pozdraví a poděkuje v situacích, které opakovaně zažil*			
-v krátkých větách představí sebe a členy své rodiny	Probrané tematické okruhy Osobní zájmena Přivlastňovací zájmena Tázací zájmena Sloveso v přítomném čase Slovosled (zápor, otázka, ozn. věta) Číslovky 1-1000 Člen určitý, neurčitý Předložkové vazby 4. pád podst. jmen Množné číslo podst. jmen	Žák nacvičuje svou pohotovost a schopnost správně reagovat v dané konverzační situaci. Napomáhají mu napomáhají různé pomůcky, rekvizity, danou situaci si může se spolužákem přehrát, fixuje si fráze.	OSV 4 OSV 5 OSV 8
p *-sdělí své jméno a věk*			
-přiřazuje správnou odpověď na jednoduché otázky v rámci probraných témat		Žák má před sebou možnosti, z nichž vybírá potřebné informace a odpovídá na položenou otázku.si vyžádá informaci, kterou potřebuje.	

5.7.4.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **DCJ-9-3-01**: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům **DCJ-9-3-02**: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům *p* ***DCJ-9-3-02****: rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)* **DCJ-9-3-03**: rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-foneticky správně přečte známý pokyn, instrukci k práci ve výuce	Abeceda Zásady čtení Fonetická podoba slov Pokyny při čtení, psaní, poslechu a mluvení	Žák čte pokyny a instrukce, které učitel běžně používá při výuce.	
-v psaném textu rozpozná známá slova, slovní spojení	Probrané tematické okruhy Grafická podoba slov	Žák reaguje na slovo vyslovené učitelem a nalezne jeho písemnou podobu v textu. Všímá si grafické podoby.	
p *-v rámci probíraných témat přiřadí slovo k obrázku*			

-v textu vyhledá známá slova, slovní spojení a věty		Žák s učitelem nacvičuje výslovnost slov a frází v rámci probraných témat. Pozná jejich písemnou formu a přečte je v textu.	

5.7.4.D	**Psaní** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **DCJ-9-4-01**: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři **DCJ-9-4-02**: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat **DCJ-9-4-03**: stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-z výběru přiřadí do formuláře údaje o vlastní osobě a svých blízkých	Probrané tematické a gramatické kruhy Psaná podoba slov	Žák výběrem z možností samostatně vyplní formulář vyžadující informaci o jeho osobě, jeho rodině, kamarádech, spolužácích.	
-podle vzoru píše slova a slovní spojení		Žák s pomocí vzoru (učebnice, slovník, tabule, karty) píše slova a tvoří slovní spojení o sobě a svých blízkých.	
-reaguje na SMS, přání		Žák samostatně nebo ve skupinkách přečte krátkou SMS nebo přání a napíše odpověď.	OSV 4 OSV 5 *ČJ – dopis, inzerát*

5.8.4.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **DCJ-9-1-01**: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně *p **DCJ-9-1-01**: je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka* **DCJ-9-1-02**: rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu *p **DCJ-9-1-02**: rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování* **DCJ-9-1-03**: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-reaguje na pokyny vyučujícího a odpovídá na jeho dotazy	Pokyny a dotazy vztahující se k činnostem ve výuce	Žák nacvičuje poslech s porozuměním na jednoduché modelové situaci. Využívá audiodoplňků k učebnici. Reaguje na pokyny.	OSV 1
p *–je seznámen se zvukovou podobou všech hlásek*			

-přiřadí slova, slovní spojení a věty vztahující se ke známému tématu k obrázku	Jídlo Rodina Povolání Příroda Domov	Žák při poslechu rozpozná známá slova a fráze, vyhledá je v textu, a přiřadí jeho psanou podobu.	
-rozpozná známá slovní spojení a krátké věty v poslechových textech	Probrané tematické okruhy	Žák se nejprve poslechem seznámí s podobou textu, na základě znalosti slovní zásoby přiřadí obrázky či text, který s poslechem souvisí.	
p *-rozumí výrazům pro pozdrav podle denní doby a poděkování*			
p *-rozumí několika výrazům pro poděkování*			

5.8.4.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-2-01: se zapojí do jednoduchých rozhovorů
p ***DCJ-9-2-01****: pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas*
DCJ-9-2-02: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
DCJ-9-2-03: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-jednoduše reaguje na konverzační situaci	Probrané tematické okruhy Výslovnost Slovesa v přítomném čase (slabá, silná, způsobová) Vazba Gibt es + 4.p. Zájmena přivlastňovací Příslovce Předložkové vazby	Žák se učí reagovat na pozdrav, oslovení, výzvu v dané konverzační situaci.	OSV 4 OSV 5 OSV 8 OSV 9
p *–nacvičuje vyjádření souhlasu a nesouhlasu*			
-na základě návodných otázek ke známým tématům sděluje informace o sobě		Žák nacvičuje svou pohotovost a schopnost správně reagovat v dané konverzační situaci. K tomu mu napomáhají různé pomůcky, rekvizity, danou situaci si může se spolužákem přehrát.	
-samostatně jednoslovně odpovídá na otázky v rámci probraných témat		Žák pomocí přiřazování, doplňování, odpovídá na otázky, učí se reagovat samostatně.	

5.8.4.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

DCJ-9-3-01: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům **DCJ-9-3-02**: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům *p **DCJ-9-3-02**: rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)* **DCJ-9-3-03**: rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-k informačnímu nápisu, orientačnímu pokynu přiřadí obrázek, překlad, reakci	Probrané tematické okruhy	Žák čte jednoduché nápisy, orientuje se v nich, přiřadí správný obrázek, překlad, reakci na pokyn.	
-v psaném textu identifikuje známá slova, slovní spojení, přiřadí k nim správný obrázek, význam		Žák si všímá písemné formy slov v rámci známých témat, přiřadí obrázek, text, slovo nadřazené, podřazené, opozitum k jeho významu.	
p *-v rámci probíraných témat přiřadí slovo k jeho českému ekvivalentu*			
-po přečtení textu stručně definuje jeho obsah		Žák po přečtení textu vyhledá, ukáže, přiřadí slova obrázek nebo text znázorňující téma daného textu.	*Z – země Evropy*

5.8.4.D	**Psaní** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP : **DCJ-9-4-01**: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři **DCJ-9-4-02**: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat *p **DCJ-9-4-02**: reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby* **DCJ-9-4-03**: stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí dvojjazyčného slovníku vyplní formulář s údaji o sobě a svých blízkých	Probrané tematické a gramatické kruhy Psaná podoba slov Práce se slovníkem	Žák s pomocí odvodí význam údajů ve formuláři a doplní údaje o sobě a svých blízkých.	
-výběrem z možností, doplňováním tvoří písemně jednoduché věty		Žák samostatně nebo ve skupinkách tvoří doplňováním, výběrem z možností, přiřazováním jednoduché věty na známé téma.	
p *–s pomocí vybere z možností a reaguje na jednoduché písemné sdělení*			

-reaguje na pohlednici, pozvánku		Žák samostatně nebo ve skupinkách napíše krátký text. Procvičuje doplňováním, přiřazováním obměnou vzorových textů.	OSV 4 OSV 5 OSV 8 *ČJ–pohlednice, přání, pozvánka*

5.9.4.A	**Poslech s porozuměním** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-1-01: rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
DCJ-9-1-02: rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
DCJ-9-1-03: rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-se řídí pokyny vyučujícího	Pokyny a dotazy vztahující se k činnostem ve výuce	Žák si upevňuje znalost pokynů a nacvičuje pohotovost reakcí na pokyny.	OSV 1
-rozumí významu krátkých sdělení v rámci osvojovaných témat s vizuální oporou	Dopravní prostředky Orientace ve městě Kalendářní rok (měsíce, datum, svátky) Příroda (roční období, počasí, oblečení) Lidské tělo, zdraví Nákupy Reálie německy mluvících zemí	Žák reaguje na vyslechnuté sdělení.	
-rozumí krátkým poslechovým textům a volně tlumočí jejich význam		Žák nacvičuje poslech s porozuměním na jednoduché modelové situaci.	

5.9.4.B	**Mluvení** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
DCJ-9-2-01: se zapojí do jednoduchých rozhovorů
*p **DCJ-9-2-01**: pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas*
DCJ-9-2-02: sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
DCJ-9-2-03: odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-aktivně se účastní jednoduchých rozhovorů	Probrané tematické okruhy Výslovnost Zájmena (ukazovací, tázací) Číslovky řadové Slovesa v přítomném čase (slabá, silná, způsobová) Préteritum (být, mít) Předložkové vazby Slovosled	Žák se učí, jak si poradit v základní konverzační situaci, zacvičuje zdvořilostní obraty pomocí obrázků, neúplného textu, vzorové konverzace.	OSV 4¨ OSV 5 OSV 8 OSV 9
p *–vyjádří souhlas a nesouhlas*			
-ve známých modelových situacích sděluje informace o sobě		Žák nacvičuje svou pohotovost a schopnost správně reagovat v konverzační situaci na známé téma. K tomu mu napomáhají různé pomůcky, rekvizity, danou situaci si může se spolužákem přehrát, fixuje si fráze zábavnou formou.	
-v rámci probraného paradigmatu samostatně sestaví jednoduchou otázku a odpověď			

5.9.4.C	**Čtení s porozuměním** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **DCJ-9-3-01**: rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům **DCJ-9-3-02**: rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům *p* ***DCJ-9-3-02****: rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)* **DCJ-9-3-03**: rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vykoná činnost podle pokynů učitele, informační tabule	Probrané tematické kruhy	Žák čte jednoduché nápisy, pokyny a následně na ně reaguje písemně, gesty, pohybem.	
-v psaném textu rozumí jednoduchým větám v rámci probraných témat		Žák čte krátké textu, rozumí jejich významu, vyhledává v textu požadované informace.	
p *-v jednoduchém psaném textu rozpozná známá slova, slovní obraty a přiřadí k nim obrázek*			

-vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech z různých zdrojů		Žák zná písemnou i fonetickou podobu probrané slovní zásoby, nacvičuje si čtení slov, slovních spojení, vět a textů. Žák po přečtení textu vyhledá, ukáže, přiřadí slova, fráze, věty, obrázek reagující na zadání.	
-potřebné slovo vyhledá ve slovníku		Žák se orientuje ve dvojjazyčném slovníku, vyhledá potřebné slovo a informace o něm	

5.9.4.D	**Psaní** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **DCJ-9-4-01**: vyplní základní údaje o sobě ve formuláři **DCJ-9-4-02**: napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat *p **DCJ-9-4-02**: reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby* **DCJ-9-4-03**: stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyplní základní údaje o sobě a svých blízkých do formuláře	Probrané tematické a gramatické okruhy	Žák výběrem z možností si nacvičuje vyplňování formuláře vyžadujícího informaci o jeho osobě, jeho rodině, kamarádech, spolužácích.	
-sestaví jednoduchý text na dané téma		Žák samostatně nebo ve skupinkách tvoří podle vzoru (doplňováním, přiřazováním), později bez opory, jednoduché texty (pozvánka, vzkaz, pozdrav…), v nichž sděluje konkrétní informaci o sobě nebo se na ni zeptá.	
p *–vybere z možností a reaguje na jednoduché písemné sdělení*			
-napíše jako odpověď krátký dopis, mail		Žák samostatně nebo ve skupinkách napíše jednoduchý krátký dopis, mail.	OSV 5 OSV 8 OSV 9 *ČJ – dopis, mail*

5.5 Matematika

5.1.5	**Vyučovací předmět**	**Matematika**

5.1.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika – 1. stupeň, 1. období

Vyučovací předmět Matematika v rámci vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace na 1.stupni v 1. období rozvíjí u žáků matematické myšlení, které jim umožní obstát v reálných situacích – operovat s čísly, logicky dedukovat, analyzovat, syntetizovat a řešit problémové úlohy.

Matematika je vyučována v prvním ročníku čtyři hodiny, ve druhém a třetím ročníku pět hodin týdně. Vyučovací předmět je posílen o dvě vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace. Do předmětu je integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vyučovací předmět je rozdělen na aritmetiku a geometrii.

Vzdělávací obsah se zaměřuje na základní početní operace – pamětní a písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení, jednoduché převody jednotek a další matematické dovednosti.

Při práci žáci využívají ve výuce kromě učebnic, didaktických pomůcek a výukových programů. Vyučující si podle potřeby tvoří vlastní pracovní listy. Výuka je vedena hravou formou s motivujícími účinky.

Žáci s SVP jsou vyučováni zejména formou skupinové práce, přičemž skupiny se dělí podle schopností a možností žáků a postupují tempem odpovídajícím možnostem žáků.

5.1.5.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Matematika – 1. stupeň, 1. období

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Učíme žáky pracovat s učebnicí a pracovním sešitem - porozumět zadání, vyhledávat a třídit informace. o Požadujeme od žáků správné používání matematické terminologie (plus, minus apod.)
k řešení problémů	o Ukazujeme žákům, jak prakticky ověřovat správnost výsledků. o Učíme žáky aplikovat osvědčené postupy v obdobných matematických úlohách. o Vedeme žáky, aby si v případech nesnází dokázali požádat o pomoc.
komunikativní	o Podporujeme žáky v kolektivní práci a otevíráme jim prostor pro řízenou diskusi (kladení otázek apod.). o Dbáme o kultivaci ústního a písemného projevu. o Vedeme žáky ke správné formulaci otázek a odpovědí při slovních úlohách.
sociální a personální	o Podporujeme sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. o Klademe na žáky přiměřené požadavky, podporujeme jejich sebedůvěru.
občanské	o Podporujeme u žáků poctivé přiznání chyb. o Ukazujeme možnosti využití matematiky v běžném životě.
pracovní	o Rozvíjíme u žáků soustředěnost na práci. o Ukazujeme žákům spojitost mezi matematikou a jinými předměty.
digitální	o Učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem.

5.1.5.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika – 1. stupeň, 1. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Číslo a početní operace

Žák:

M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvku
p M-3-1-01 *porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20*
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
p M-3-1-02 *čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100*
p M-3-1-02 *umí rozklad čísel v oboru do 20*
p M-3-1-02 *zná matematické operátory + , - , =, <, > a umí je zapsat*
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
M-3-1-04 provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
p M-3-1-04 *sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20*
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
p M-3-1-05 *řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20*

B. Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák:
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života
p M-3-2-02 *modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek*
p M-3-2-02 *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi*
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
p M-3-2-03 *doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20*
p M-3-2-03 *zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu*

C. Geometrie v rovině a v prostoru

Žák:
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
p M-3-3-01 *pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit*
p M-3-3-01 *rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují*
M-3-3-02 *porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky*
p M-3-3-02 *umí používat pravítko*
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

OSV 1: ***Rozvoj schopnosti poznávání*** *– cvičení smyslového vnímání, cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování*
OSV 4: ***Psychohygiena*** *– organizace času, hledání pomoci při potížích*
OSV 5: ***Kreativita*** *– cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality)*
OSV 8: ***Komunikace*** *– dovednosti pro sdělování verbální i neverbální*
OSV 9: ***Kooperace a kompetice****– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Matematika – 1. stupeň, 1. období

5.1.5.A	**Číslo a početní operace** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
M-3-1-01: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.
p ***M-3-1-01****: porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20*
M-3-1-02: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá zapisuje vztah rovnosti
p ***M-3-1-02****: čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100*
p ***M-3-1-02****: umí rozklad čísel v oboru do 20*
p ***M-3-1-02****: zná matematické operátory + , - , =, <, > a umí je zapsat*
M-3-1-03: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
M-3-1-04: provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
p ***M-3-1-04****: sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20*
M-3-1-05: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
p ***M-3-1-05****: řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-spočítá prvky daného souboru, vytvoří skupinu daným počtem prvků, podle obrázků rozhodne o vztahu méně-více	Představa a pojmy čísel 0-20	Žák chápe pojmy čísel 0-20. Eviduje pojmy čísel na obrázku, poznává jednotlivé číslice. Určuje počet a pořadí zvuku, písmen, hlásek, slabik.	OSV 1 *Vv - malba, kresba, tahy, rozvoj jemné motoriky* *Prv - živočichové a rostliny v lese, na louce, na poli*
-počítá předměty po jednom v oboru do dvaceti v daném souboru	Čísla a číslice 0-20	Žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, maluje zadaný počet obrázků, vyvozuje pojem čísel. Třídí živočichy na obrázku podle druhů a určuje počet ve skupině.	

-počítá předměty po desítkách v oboru 20 v daném souboru		Žák vytváří soubor prvků na základě zápisu čísla vyjádřeného počtem desítek a jednotek. Určuje význam číslic jednotlivých řádů v desítkové číselné soustavě v oboru 20.	
p *-získává konkrétní představu o číselném vyjádření určitého množství v oboru do 5*	Obor přirozených čísel do 5	Žák se učí pochopit význam čísel s využitím známých předmětů, počitadla, prstů.	*Čj–nauka o slově (počet písmen, slabik)*
p *-vytváří soubory prvků v oboru do 5*		Žák se učí na konkrétních známých předmětech vytvářet soubory prvků do 5.	
p *-porovnává množství prvků v oboru do 5*	Porovnávání čísel v oboru do 5	Žák si osvojuje pojmy více, méně. Na předmětech se učí porovnávat množství prvků.	
-čte čísla v oboru 0-20	Čtení čísel 0-20	Žák čte zapsaná čísla v oboru do 20.	*Čj - abeceda-pořadí písmen*
-zapisuje čísla 0-20 podle zvukové podoby	Zápis čísel 0-20	Žák zapisuje čísla 0-20 dle zvukové podoby.	*Tv - pořadí cvičenců, soutěže na změny pořadí ve skupině, výsledné pořadí*
-doplňuje číselnou řadu 0-20	Číselná řada 0-20	Žák doplňuje číselnou řadu 0-20 vzestupně a sestupně. Žák pracuje s desítkovou číselnou soustavou na základě práce s počítadlem, s kartičkami spojů, s hracími kostkami, mincemi a barevnými kolečky. Užívá peněžního modelu a modeluje zapsaná čísla v peněžní soustavě: koruna, dvoukoruna, pětikoruna, desetikoruna, dvacetikoruna.	
-počítá předměty v oboru do 20			
-určuje a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	Porovnávání čísel v oboru 20 Určování vztahu rovnosti a nerovnosti	Žák porovnává čísla v oboru 0-20. Zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti symboly: ≤, ≥, =.	
p *-čte a píše číslice 1–5*	Zápis čísel v desítkové soustavě	Žák si osvojuje čtení, opis a přepis číslic 1 – 5.	*Čj – mluvený projev (nácvik správné výslovnosti)* *Čj – psaní číslic (dodržování správného tvaru)*
p *-s názorem chápe rozklad čísel v oboru do 5*	Rozklad čísel v oboru do 5	Žák se učí rozkládat čísla v oboru do 5 včetně dočítání do 5 s využitím názorných pomůcek (kartičky, kostky).	*Pv – montážní a demontážní práce (stavebnice)*
p *-porozumí, čte a zapisuje matematické symboly +, –, =*	Matematické symboly	Žák si osvojuje význam, psaní a správné použití matematických symbolů + , / , – , =.	*Čj – psaní interpunkce a symbolů (dodržování správného tvaru)*

-s pomocí doplňuje číselnou osu vzestupně a sestupně	Intuitivní představa vlastností lineárního uspořádání čísel	Žák uspořádá a doplňuje čísla do číselné osy vzestupně a sestupně.	
-s pomocí pracuje s čísly v oboru 20 na základě vztahů „před“, “za“, „hned – před“, „hned – za“ na číselné ose	Orientace v prostoru	Žák intuitivně využívá vlastností vztahů: „před“, “za“, „hned – před“, „hned – za“, při práci s číselnou osou.	OSV 1 *Prv - domov, škola, orientace v budově a místě svého bydliště* *Tv - porozumění základním povelům*
-sčítá a odčítá pamětně v oboru 20 bez přechodu desítky	Pamětné sčítání a odčítání v oboru dvacet bez přechodu desítky	Žák pracuje s představou sčítání jako přidávání nebo sjednocování prvků, pracuje s představou odčítání jako ubírání prvků (předmětů), poznává různé interpretace početních výkonů v daném oboru 0-20. Sčítá a odčítá zpaměti základní početní spoje v oboru 20 bez přechodu desítky.	
-zapisuje příklady sčítání a odčítání bez přechodu desítek v oboru 20 danými symboly	Zápis početních výkonů a symboly: +, -,=	Žák zapisuje početní výkony a užívá k zápisům symboly: +, -,=.	
p *-s názorem sčítá a odčítá v oboru do 5*	Sčítání a odčítání v oboru do 5	Žák se učí sčítat a odčítat do 5 s využitím názorných pomůcek (stavebnice, prsty, počitadlo).	*Pv – montážní a demontážní práce (stavebnice)*
p *-s pomocí zapíše součet a rozdíl*		Žák si na příkladech procvičuje matematické zápisy sčítání a odčítání.	
-znázorňuje a řeší zadání slovní úlohy v oboru do 20 bez přechodu desítky	Slovní úlohy a jejich řešení na základě grafické reprezentace	Žák řeší slovní úlohy po jednotlivých krocích a znázorňuje je graficky na číselné ose a úsečkách, a to barevně, chápe sčítání jako sjednocování dvou částí a vytváření celku, odčítání jako ubírání jedné části od celku a výpočtu druhé části.	*Čj - sluchová analýza a syntéza, rozvoj pozornosti, paměti* *Čj - nácvik psaní, verbální komunikace* *Vv - rozvoj jemné motoriky, kresba*
p *-s pomocí řeší jednoduché slovní úlohy v oboru do 5*	Slovní úlohy	Žák se učí řešit jednoduché slovní úlohy vedoucí k jednomu početnímu výkonu v oboru do 5.	*Čj – čtení s porozuměním*

5.1.5.B	**Závislosti, vztahy a práce se daty** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP: **M-3-2-01**: orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času **M-3-2-02**: popisuje jednoduché závislosti z praktického života *p* ***M-3-2-02****: modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek* *p* ***M-3-2-02****: uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi* **M-3-2-03**: doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel *p* ***M-3-2-03****: doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20* *p* ***M-3-2-03****: zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu*	

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-orientuje se v čase - celé hodiny	Orientace v čase a časové údaje	Žák se orientuje v pojmech: den, dopoledne, poledne, odpoledne, večer, ráno, v noci. Určuje celé hodiny a přiřazuje k nim činnosti režimu dne.	OSV 1 OSV 4 *Prv - rozdělení dne, denní režim, určování času* *Čj - popis činnosti*
-řeší slovní úlohy na zmenšování a zvětšování čísla v oboru do 20	Řešení úloh - zvětšování a zmenšování čísla ve vztahu o n více o n méně	Žák řeší slovní úlohy z ekonomickou přírodovědnou tématikou (nákup, prodej, rozmanitosti přírody).	OSV 5 *Prv - vztahy mezi živou a neživou přírodou*
p *-podle pokynů realizuje jednoduché manipulační činnosti s využitím znalostí v oboru 1 – 5*	Manipulační činnosti	Žák se učí na manipulačních činnostech modelovat jednoduché situace. Procvičuje kombinaci určování polohy předmětu v prostoru s počítáním v oboru do 5.	*Pv – manipulační činnosti* *Tv – rozvoj základních motorických schopností – orientace v prostoru*
p *-s dopomocí využívá matematické znalosti v praktickém životě v oboru do 5*	Peníze	Žák si osvojuje aplikaci matematických znalostí v běžném životě – placení mincemi.	OSV 1 *Prv – povolání*
-s pomocí doplňuje a sestavuje tabulky posloupnosti čísel	Posloupnost čísel v oboru 20	Žák doplňuje s sestavuje tabulky čísel podle stanovených vlastností, doplňuje číselné řady oboru 20 a to vzestupně a sestupně.	OSV 9
-zapisuje daná čísla do sloupců a řádků	Řádek a sloupec	Žák zapisuje dle pokynů učitele a textového zadání daná čísla do řádků a sloupců v tabulce.	
p *-s dopomocí doplňuje prvky nebo čísla do tabulek a schémat s využitím znalostí oboru přirozených čísel 1 – 5*	Tabulky a schémata	Žák se učí aplikovat matematické znalosti při práci s tabulkami a schématy.	OSV 1
p *-s názorem rozumí výrazům vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu*	Orientace v prostoru	Žák používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole vpředu, vzadu.	OSV 1 *Tv – rozvoj základních motorických schopností, orientace v prostoru*

5.1.5.C	**Geometrie v rovině a prostoru** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP: **M-3-3-01**: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci *p **M-3-3-01**: pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit* **M-3-3-02**: porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky **M-3-3-03**: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	

Školní výstup Žák:	Učivo	Popis	Přesahy, PT
-pojmenuje, rozezná a třídí vybrané rovinné útvary	Základní rovinné útvary: -čtverec -obdélník -trojúhelník -kruh	Žák rozliší základní geometrické tvary, pojmenovává je. Rovinné útvary kreslí, vybarvuje, vyznačuje je ve čtvercové síti. Modeluje je pomocí. špejlí a modelíny. Počítá rovinné útvary a znázorňuje prvky geometrickými tvary. Kreslí a dokresluje předměty a tvary daných rovinných obrazců.	OSV 1 *Vv - kresba (geometrické útvary, modelování souměrnost, rozvoj představivosti)*
p *-rozpozná základní geometrické tvary*	Základní útvary v rovině -čtverec -obdélník -trojúhelník -kruh	Žák se učí s využitím názorných pomůcek poznávat a správně slovně označovat základní geometrické tvary.	OSV 1
-porovnává velikost rovinných obrazců	Porovnávání velikosti rovinných obrazců	Žák porovnává velikost rovinných obrazců na základě vztahů: „menší, stejný a větší“.	OSV 1 OSV 8 *Čj - verbální vyjadřování* *Tv - řazení cvičenců dle velikosti*
-s pomocí modeluje a dokresluje jednoduché souměrné tvary	Osová souměrnosti	Žák přeloží papír, dokreslí souměrné tvary (sněhulák), vystřihuje souměrné tvary (srdce, vánoční stromek).	OSV 1 OSV 5 OSV 9 *Vv - souměrnost, představivost*

5.2.5.A	Číslo a početní operace Žák:

Očekávaný výstup RVP:

M-3-1-01: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.

*p **M-3-1-01**: porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20*

M-3-1-02: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti

*p **M-3-1-02**: čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100*

*p **M-3-1-02**: umí rozklad čísel v oboru do 20*

*p **M-3-1-02**: zná matematické operátory + , - , =, <, > a umí je zapsat*

M-3-1-03: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose

M-3-1-04: provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly

*p **M-3-1-04**: sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20*

M-3-1-05: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

*p **M-3-1-05**: řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20*

Školní výstup Žák:	Učivo	Popis	Přesahy, PT
-počítá předměty po jednom v oboru do 100 v daném souboru	Přirozená čísla v oboru 100	Žák počítá předměty v daných souborech po desítkách a jednotkách.	OSV 1
-s pomocí vytváří soubory s daným počtem prvků v oboru 100 v modelových situacích	Soubory prvků v oboru 100 Operace s čísly jako obecně užívanými symboly	Žák vytváří ve čtvercové síti soubory s daným počtem prvků.	

-počítá předměty po jednom v oboru do 100 v daném souboru	Čísla a číslice 0-100	Žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, maluje zadaný počet obrázků, vyvozuje pojem čísel. Třídí živočichy na obrázku podle druhů a určuje počet ve skupině.	
p *-vytváří soubory prvků v oboru do 10*	Obor přirozených čísel do 10	Žák se učí na konkrétních známých předmětech vytvářet soubory prvků do 10.	
p *-porovnává množství prvků v oboru do 10*	Porovnávání v oboru do 10	Žák si upevňuje pojmy více, méně. Procvičuje porovnávání čísel 1 – 10.	OSV 1
-čte dvojciferná čísla v oboru 100	Přirozená čísla v oboru 100 Čtení dvojciferných čísel v oboru 100	Žák čte čísla v oboru 100.	*Čj - čtení číslic a čísel zapsaných slovem, artikulace*
-zapisuje dvojciferná čísla v oboru 100	Zápis čísel v oboru 100	Žák zapisuje dvojciferná čísla na základě zvukové podoby.	
-porovnává dvojciferná čísla v oboru 100	Porovnávání dvojciferných čísel v oboru 100	Žák porovnává dvojciferná čísla v oboru 100 s oporou znázornění na číselné ose.	
-používá k porovnávání čísel symboly >, <, =	Zápis rovnosti a nerovnosti dvojciferných čísel v oboru 100	Žák používá k porovnávání čísel symboly >, <, =.	
p *-umí číst a psát číslice 1 – 10*	Obor přirozených čísel do 10 Zápis čísel v desítkové soustavě	Žák si osvojuje čtení, opis a přepis číslic 1 – 10.	*Čj – mluvený projev (nácvik správné výslovnosti)* *Čj – psaní číslic (dodržování správného tvaru)* *Čj – nauka o slově (počet písmen, slabik, slov)*
p *-s názorem pracuje s číselnou řadou do 10*	Číselná řada	Žák si procvičuje a fixuje sled čísel 1 – 10. Žák se učí znázorňovat, určovat a doplňovat čísla v číselné řadě v oboru do 10.	OSV 1
p *-s názorem umí rozklad čísel v oboru do 10*	Rozklad čísel v oboru do 10	Žák se učí rozkládat čísla v oboru do 10 včetně.	Pv – montážní a demontážní práce (stavebnice)
-vyhledává a zobrazuje dvojciferná čísla na číselné ose		Žák vyhledává a zobrazuje chybějící dvojciferná čísla na číselné ose v oboru 100.	
-doplňuje chybějící dvojciferná čísla v číselné řadě v oboru 100	Číselná osa a násobení	Žák doplňuje chybějící dvojciferná čísla na číselné ose v oboru 100.	
-sčítá a odčítá zpaměti jednociferná a dvojciferná čísla bez přechodu desítky v oboru 100	Sčítání a odčítání v oboru 100	Žák sčítá a odčítá s přechodem desítky jednociferná a dvojciferná čísla v oboru 100, k početním operacím používá pohybu na číselné ose, štěpení druhého čísla s dočítáním do deseti.	OSV 1 *Tv - pohybová cvičení a hry na několikapočetné skupiny* *Prv - orientace v čase*

-zapisuje a řeší početní operace v oboru do 100	Zápis početních operací v oboru do 100	Žák zapisuje a zpaměti řeší jednoduché početní operace v oboru 100 s přechodem desítky danými symboly +, - x, /. Při řešení slovních úloh navrhuje vhodnou početní operaci a zapisuje ji.	
p *-s názorem sčítá a odčítá v oboru do 10*	Sčítání a odčítání v oboru do 10	Žák se učí sčítat a odčítat do 10 s využitím názorných pomůcek (stavebnice, prsty, počitadlo).	*Pv – montážní a demontážní práce (stavebnice)*
p *-umí slovně i písemně vyjádřit součet a rozdíl v oboru do 10*		Procvičuje matematické vyjádření a zápis součtu a rozdílu.	
-znázorňuje a řeší zadání slovní úlohy v oboru do 100	Slovní úlohy	Žák řeší slovní úlohy dle zadání početní operací, vyvozuje závěry.	
-tvoří slovní úlohy v oboru do 100	Tvoření slovních úloh v oboru 100	Žák tvoří a řeší slovní úlohy vycházející ze situací z reálného života s využitím různých početních operací.	
p *-s pomocí řeší jednoduché slovní úlohy v oboru do 10*	Slovní úlohy	Žák se učí řešit jednoduché slovní úlohy vedoucí k jednomu početnímu výkonu v oboru do 10.	*Čj – čtení s porozuměním*

5.2.5.B	**Závislosti, vztahy a práce s daty** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
M-3-2-01: orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
M-3-2-02: popisuje jednoduché závislosti z praktického života
*p **M-3-2-02**: modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek*
*p **M-3-2-02**: uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi*
M-3-2-03: doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
*p **M-3-2-03**: doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20*
*p **M-3-2-03**: zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-rozpozná časové údaje na digitálních hodinách	Digitální podoba číslic a čísel	Žák rozpozná časové údaje na hodinách.	OSV 1 OSV 4 *Prv - denní režim* *Vv - „Můj den“ (malba, kresba)*
-rozpozná časové údaje na analogových hodinách po čtvrthodinách	Určování času	Žák rozpozná časové údaje na analogových hodinách po čtvrthodinách.	
-řeší slovní úlohy na zmenšování a zvětšování čísla v oboru do 100	Řešení úloh - zvětšování a zmenšování čísla ve vztahu o n více o n méně	Žák řeší slovní úlohy typu (a + n), (n + a), (a x n) , (a: n), řeší slovní úlohy na vztah přímé úměrnosti.	*Prv - závislost člověka na přírodních zdrojích, závislost existence produktů v souvislosti s existencí surovin*
p *-podle pokynů realizuje jednoduché manipulační*	Manipulační činnosti	Žák se učí na manipulačních činnostech modelovat jednoduché	*Pv – manipulační činnosti* *Tv – rozvoj základních motorických schopností – orientace v prostoru*

činnosti s využitím znalostí v oboru 1 – 10		situace. Procvičuje kombinaci určování polohy předmětu v prostoru s počítáním v oboru do 10.	
p *-s dopomocí využívá matematické znalosti v praktickém životě v oboru do 10*	Peníze	Žák si osvojuje aplikaci matematických znalostí v běžném životě – placení mincemi.	OSV 1 *Prv – povolání*
-doplňuje výsledky úloh typu: „o *n* více“, “o *n* méně…“do tabulky	Početní operace na sčítání, odčítání, násobení a dělení	Žák zvětšuje a zmenšuje dané číslo na základě údajů v tabulce a grafického znázornění. Provádí zápis údajů do tabulek.	*Prv - rodinní příslušníci, věkové složení, orientace v čase* *Prv - roční období – charakteristika, změny teplot*
p *-s dopomocí doplňuje tabulky a schémata na základě znalostí v oboru do 10*	Tabulky a schémata	Žák na základě znalostí číselné řady do 10, sčítání a odčítání v oboru do 10 procvičuje doplňování čísel do tabulek a schémat.	OSV 1
p *-určuje polohu předmětů v prostoru, vhodně používá termíny vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu*	Orientace v prostoru	Žák si procvičuje a fixuje slovní vyjádření pro vzájemnou polohu předmětů v prostoru.	*Tv – rozvoj základních motorických schopností – orientace v prostoru*

5.2.5.C	**Geometrie v rovině a prostoru** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

M-3-3-01: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci

*p **M-3-3-01**: pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit*

*p **M-3-3-01**: rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují*

M-3-3-02: porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

*p **M-3-3-02**: umí používat pravítko*

M-3-3-03: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí rozezná, pojmenuje a třídí vybraná tělesa	Tělesa - krychle - kvádr - koule - válec - kužel - jehlan	Žák pojmenuje základní tělesa, třídí je, vytváří dané specifické soubory, počítá geometrická tělesa, zapisuje jejich počet. Modeluje jednotlivá tělesa. Určuje geometrická tělesa v praxi (budovy, nářadí, nábytek, obalová technika apod.).	OSV 8
p *-pojmenuje a graficky znázorní základní geometrické tvary*	Základní útvary v rovině -čtverec -obdélník -trojúhelník -kruh	Žák si procvičuje a fixuje označení a grafické znázornění základních geometrických tvarů.	

p *-rozezná a graficky znázorní přímou a křivou čáru*		Žák si procvičuje kreslení křivé a přímé čáry, přímou čáru s použitím pravítka.	OSV 1
-porovnává velikost úseček	Porovnávání a shodnost úseček	Žák rýsuje, modeluje a porovnává velikost úseček. Měří délky úsečky s přesností na cm. Měří délky předmětů na m, dm, cm. Chápe pojmy: rozpětí, loket, krok a píď a používá je k odhadu délky úsečky.	OSV 1 *Prv - lidské tělo (výška), měření délky přírodních úkazů rozpětím* *Vv - linie, tvar (kresba)*
-rozliší křivé čáry a určí geometrický bod	Rovné a křivé čáry, geometrický bod	Žák kreslí různé typy křivých čar dle vlastní fantazie. Žák označí správně dle dané symboliky geometrický bod. Určuje geometrické body, které leží (neleží) na dané přímce, úsečce nebo v rovině.	
p *-učí se používat jednoduché pravítko*		Žák si procvičuje správné použití pravítka pro znázornění přímých čar.	OSV 1
-s pomocí modeluje a dokresluje souměrné tvary	Osová souměrnosti	Žák přeloží papír, dokreslí souměrné tvary (sněhulák), vystřihuje souměrné tvary (srdce, vánoční stromek).	OSV 1 OSV 5 OSV 9 *Vv - souměrnost, představivost*

5.3.5.A	**Číslo a početní operace** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

M-3-1-01: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků.

*p **M-3-1-01**: porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20*

M-3-1-02: čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti

*p **M-3-1-02**: čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100*

*p **M-3-1-02**: umí rozklad čísel v oboru do 20*

*p **M-3-1-02**: zná matematické operátory + , - , =, <, > a umí je zapsat*

M-3-1-03: užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose

M-3-1-04: provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly

*p **M-3-1-04**: sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20*

M-3-1-05: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

*p **M-3-1-05**: řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-používá trojciferná čísla k vyjádření počtu předmětů v souborech v oboru 1 000	Pojmy čísel v oboru 1 000	Žák používá trojciferná čísla k vyjádření počtu předmětů v souborech oboru 1 000.	OSV 1

-počítá předměty po stovkách, desítkách, jednotkách v jednotlivých souborech	Numerace do 1 000	Žák počítá předměty v jednotlivých souborech po stovkách, desítkách a jednotkách na základě desítkové soustavy.	
-operuje v souborech s trojcifernými čísly jako obecně užívanými symboly	Soubory s daným počtem prvků	Žák operuje v souborech s trojcifernými čísly jako obecně užívanými symboly.	
-řadí prvky do jednotlivých souborů v oboru 1 000	Soubory a číselné obrazce	Žák řadí prvky do souboru v oboru 1 000.	*Prv - třídění rostlin a živočichů*
p *-vytváří soubory prvků v oboru do 20*	Obor přirozených čísel do 20	Žák se učí na konkrétních známých předmětech vytvářet soubory prvků do 20.	
p *-s názorem porovnává množství prvků v oboru do 20*	Porovnávání v oboru do 20	Žák si fixuje pojmy více, méně. Procvičuje porovnávání čísel 1 – 20.	
-čte trojciferná čísla	Čtení trojciferných čísel	Žák čte bezchybně trojciferná čísla v oboru do 1 000.	OSV 1
-zapisuje trojciferná čísla v desítkové soustavě	Zápis trojciferných čísel	Žák zapisuje trojciferná čísla v desítkové soustavě na základě slovního vyjádření s oporou zvukové podoby, písemného zadání (zapiš číslicemi číslo, které se skládá ze 3s, 6d, 5j), píše správně trojciferná čísla dle početního diktátu. Používá řadových číslovek k terminologickému zpřesnění trojciferného čísla.	
-porovnává trojciferná čísla a používá k jejich zápisu symboly >, <, =	Porovnávání velikosti trojciferných čísel	Žák porovnává trojciferná čísla v oboru 1 000 a používá dané symboly >, <, =.	
p *-upevňuje konkrétní představu o číselném vyjádření určitého množství v oboru do 20*	Obor přirozených čísel do 20	Žák se učí pochopit význam čísel 1 – 20 s využitím známých předmětů, prstů, počitadla.	*Čj – nauka o slově (počet písmen, slabik, slov)*
p *-získává základní informace o číselné řadě do 100*	Obor přirozených čísel do 100	Žák se seznamuje s číselnou řadou do 100.	
p *-správně čte a píše číslice 1 – 20*	Zápis čísel v desítkové soustavě	Žák si osvojuje čtení, opis a přepis číslic 1 – 20.	*Čj – mluvený projev (nácvik správné výslovnosti)* *Čj – psaní číslic (dodržování správného tvaru)*
p *-zná číselnou řadu do 20 vzestupně i sestupně*	Číselná osa	Žák si procvičuje a fixuje sled čísel 1 – 20.	OSV 1
p *-pracuje s číselnou osou do 20*		Žák se učí znázorňovat, určovat a doplňovat čísla na číselné ose v oboru do 20.	

p *-s názorem rozloží čísla v oboru do 20*	Rozklad čísel v oboru do 20	Žák procvičuje rozklad čísel v oboru do 20 (využití názorných pomůcek – kartičky, kostky).	*Pv – montážní a demontážní práce (stavebnice)*
p *-rozumí matematickým symbolům <, >*	Matematické symboly	Žák si zdokonaluje správné použití matematických symbolů <, >.	*Čj – psaní interpunkce a symbolů (dodržování správného tvaru)*
-používá v lineárním uspořádání čísel do 1 000 vztahy „hned před“, „hned za“, je-li *a* před *b*, je *b* za *a*	Lineární uspořádání trojciferných čísel v oboru do 1000	Žák si uvědomuje asymetrický vztah mezi prvky: hned před, hned za, je-li a před b, tak b je za a. Doplňuje číselnou osu v oboru do 1 000.	OSV 1
-chápe pojmy trojciferných čísel	Trojciferné číslo	Žák chápe pojem trojciferné číslo (stovky, desítky, jednotky), vytváří na základě lineárního uspořádání prvků trojciferná čísla.	
-doplňuje číselnou osu	Číselná osa v oboru 1 000	Žák počítá v oboru 1 000 s podporou číselné osy. Doplňuje číselnou osu v oboru 1 000 vzestupně o chybějící trojciferná čísla.	
-určuje lineární polohu trojciferného čísla na číselné ose v oboru 1 000	Lineární uspořádání trojciferného čísla	Žák určuje na číselné ose, kde dané číslo leží (číslo 765 leží mezi čísly 760 a 770 a mezi čísly 700 a 800).	
-užívá číselné osy ke grafickému znázornění početních operací	Číselná osa a početní operace	Žák poznává souvislost čísla a jeho obrazu na číselné ose. Používá číselné osy jako pomůcky ke znázornění početních operací.	
-řeší jednoduché rovnice	Řešení rovnic o jedné neznámé	Žák řeší rovnice o jedné neznámé v oboru 1 000 a zapisuje jejich řešení (x + 580 = 1 000, 1 000 – x = 580), řešení rovnice znázorňuje graficky.	OSV 1
-řeší početní operace typu „o n více a o n méně“	Početní operace o *n* více, o *n* méně	Žák řeší početní operace typu o n více o n méně na základě grafického znázornění dvěma úsečkami početní operací porovnávání celků.	
-násobí dvěma až deseti v oboru násobilky do 100	Násobení v oboru násobilky do 100	Žák vyjmenuje řady násobků od 2 do 10, řeší příklady násobení v oboru násobilek, automaticky užívá spoje všech násobilek.	
-dělí v oboru násobilky	Dělení v oboru násobilky do 100	Dělí v oboru násobilky do sta, chápe dělení jako rozdělování celku na stejné části a opačnou početní operaci násobení.	

-násobí a dělí dvojciferná čísla jednociferným	Násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným	Žák dokáže pamětně vynásobit dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých příkladech mimo obor násobilek.	
-dělí pamětně dvojciferné číslo jednociferným v oboru násobilky	Dělení dvojciferného čísla jednociferným	Žák dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobilek, určuje neúplný podíl a zbytek. Používá výrazy dělenec, dělitel, podíl, neúplný podíl a zbytek.	
-zaokrouhluje dvojciferná čísla na desítky v oboru 100	Zaokrouhlování dvojciferných čísel na desítky v oboru 100	Žák zaokrouhluje dvojciferná čísla s oporou číselné osy na desítky.	
p *-s názorem sčítá a odčítá v oboru do 20 bez přechodu desítky*	Sčítání a odčítání v oboru do 20	Žák se učí sčítat a odčítat do 20 bez přechodu desítky s využitím názorných pomůcek (stavebnice, prsty, počitadlo).	OSV 5 *Pv – montážní a demontážní práce (stavebnice)*
p *-s názorem sčítá a odčítá v oboru do 20 s přechodem desítky*		Žák se učí sčítat a odčítat do 20 s přechodem desítky s využitím názorných pomůcek (stavebnice, prsty, počitadlo).	*Pv – montážnía demontážní práce (stavebnice)*
p *-matematicky slovně i písemně vyjádří součet a rozdíl v oboru do 20*		Procvičuje matematické vyjádření a zápis součtu a rozdílu.	
-řeší slovní úlohy na porovnávání dvou trojciferných čísel	Slovní úlohy na porovnávání dvou trojciferných čísel	Žák řeší slovní úlohy na porovnávání dvou trojciferných čísel početní operací sčítáním a odčítáním. Provádí odhad a kontrolu výsledků.	
-užívá násobení a dělení při řešení slovních praktických úloh	Řešení a vytváření slovních úloh a početní operace	Žák vytváří a řeší na základě poznatků z reálného života početními operacemi násobení a dělení v oboru násobilky.	
-řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k dělení dvojciferného čísla jednociferným	Slovní úlohy a početní operace dělení dvojciferného čísla jednociferným	Žák vytváří a řeší slovní úlohy vedoucí k dělení dvojciferného čísla jednociferným (s využitím mezipředmětových vztahů) typu: „Na trhu měli 75 kg jahod, které rozdělili do 5 košíčků. Kolik kg jahod bylo v jednom košíčku?“.	*Prv - ochrana přírody*
p *-s dopomocí řeší jednoduché slovní úlohy v oboru do 20*	Slovní úlohy	Žák se učí řešit jednoduché slovní úlohy vedoucí k jednomu početnímu výkonu v oboru do 20. Aplikace vztahu o n – více, o n – méně v oboru do 20.	OSV 5 OSV 8 *Čj – čtení s porozuměním*

5.3.5.B	**Závislosti, vztahy a práce s daty** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP: **M-3-2-01**: orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času **M-3-2-02**: popisuje jednoduché závislosti z praktického života *p* ***M-3-2-02****: modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek* *p* ***M-3-2-02****: uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi* **M-3-2-03**: doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel *p* ***M-3-2-03****: doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-převádí jednotky času	Převody jednotek času v reálných situacích	Žák čte a zapisuje časové údaje, zaznamenává své plány (představy) v časové závislosti, (den, týden, dva měsíce prázdniny).	OSV 1 OSV 4 *Vv - linie, tvar – kresba tuší (římské číslice)*
-určuje a porovnává časové údaje			
-řeší slovní úlohy na převody jednotek času		Žák zjišťuje časové údaje, které se vyskytují v reálném životě. Počítá a provádí početní operace s časovými údaji. Využívá převodu jednotek času. Žák zjišťuje časové údaje, které se vyskytují v jeho životě.	*Prv - praktické užití římských číslic na regionálních památkách*
-řeší slovní úlohy s ekonomickou tématikou	Řešení úloh z reality - ekonomická tématika	Žák řeší slovní úlohy s ekonomickou tématikou (úspory, prodej, nákup, spoření, pojištění apod.), sestavuje slovní úlohy na základě daných či vlastně sestavených ceníků a tabulací.	OSV 1 OSV 8 OSV 9
p *-podle pokynů realizuje jednoduché manipulační činnosti doplněné osvojenými matematickými operacemi v oboru do 20*	Manipulační činnosti	Žák se učí na manipulačních činnostech modelovat jednoduché situace. Procvičuje kombinaci určování polohy předmětu v prostoru s počítáním v oboru do 20.	*Pv – manipulační činnosti* *Tv – rozvoj základních motorických schopností – orientace v prostoru*
p *-uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi*	Peníze		
-řeší slovní úlohy „ n x více“ , „n x méně“ s ekonomickou tématikou: úspory, prodej, nákup i tématikou dalších oblastí reality, zapisuje , řešení do tabulky	Početní operace na sčítání a odčítání do 1000 -početní operace na násobení a dělení -orientace v čase -řešení úloh z reality	Žák řeší slovní úlohy s ekonomickou tématikou: úspory, prodej, nákup i tématikou dalších oblastí reality: vzájemné závislosti pohybu na čase a rychlosti a zapisuje řešení slovních úloh do připravených tabulek.	OSV 1
-doplňuje tabulky typu a x n , a : n	Sloupcový diagram a evidence dat	Řeší početní operace dle grafického znázornění a x	

		n, a:n a doplňuje vypočtená čísla do tabulky.	
-řeší slovní úlohy „ nx více“ , „nx méně“		Řeší slovní úlohy „*n*krát více, *n*krát méně“.	
-určuje lichá a sudá čísla v oboru 100 a doplňuje číselnou řadu	Sudá a lichá čísla v oboru 100	Žák doplňuje řadu čísel o čísla lichá a sudá, a to vzestupně a sestupně.	
p *-doplňuje číselnou řadu do 20 v tabulkách a schématech*	Tabulky a schémata	Žák na základě znalostí číselné řady do 20, sčítání a odčítání v oboru do 20 procvičuje doplňování čísel do tabulek a schémat.	OSV 1

5.3.5.C	**Geometrie v rovině a prostoru** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

M-3-3-01: rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci

*p **M-3-3-01**: rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují*

M-3-3-02: porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

*p **M-3-3-02**: umí používat pravítko*

M-3-3-03: rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-určuje vrcholy, strany, sousední a protější strany, správně je označuje dle symboliky, provádí zápis	Kreslení a rýsování: -čtyřúhelník - čtverec - n-úhelník	Žák určuje vrcholy, strany, sousední a protější strany, správně je označuje dle symboliky a provádí zápis. Rýsuje daný rovinný obrazec ve čtvercové síti. Zapíše a porovná strany rovinného obrazce. Přečte a zapíše vrcholy a strany rovinného obrazce. Počítá strany N-úhelníku a zapisuje sousední strany.	OSV 1 *Vv - kresba, přesnost jemné motoriky*
-určí tvar tělesa v prostoru	Jednoduchá tělesa: - krychle - kvádr - koule - válec - kužel - jehlan		*Prv - domov, vzhled budov, modelování tvarů a těles ze skutečného života*
p *-narýsuje přímku a úsečku a správně je označí*		Žák se učí s využitím pravítka narýsovat přímku a úsečku. Upevňuje si jejich rozdílnost a správné označení.	
-převádí jednotky délky s užitím měnitele 1000, 100, 10	Převod jednotek délky: km, m, dm, cm, mm	Žák převádí jednotky délky za použití měnitele 1000, 100,10. Určuje délky stran rovinných obrazců. Provádí odhady vzdálenosti a kontrolu realizuje měřením pomocí pásma.	OSV 1 *Prv - vzdálenost daného místa od místa bydliště, orientace v místě bydliště a okolí*

-vypočte obvod rovinných obrazců	Obvod rovinných obrazců	Žák počítá obvod z rovinných obrazců jako součet délek stran. Řeší slovní úlohy z reality (oplocení, olištování, stavební práce apod.), k zápisu výpočtu používá danou symboliku a vzorec.	*Tv - měření skoku dalekého*
-rozlišuje přímky, rovnoběžky a různoběžky	Vzájemné poloha dvou přímek	Žák rozliší různoběžné přímky od rovnoběžných, zapíše je dle dané symboliky.	
-měří šířku a délku hran předmětů a porovnává je		Žák měří hrany jednotlivých předmětů, porovnává jejich výšku a šířku hran.	
-porovnává velikost kružnic	Kružnice - poloměr a průměr	Žák chápe pojmy poloměr a průměr, dovede z průměru kružnice vypočítat poloměr, dovede opsat s daným poloměrem kružnici, porovnávat velikost jednotlivých kružnic. Odhaduje průměry kulatých předmětů z reality (bazény apod.) a kontrolu odhadů provádí měřením pomocí pásma nebo technické zprávy daného užitkového předmětu.	OSV 8 *Prv - výrobky, zaměstnání*
p *-správně používá pravítko pro grafické znázornění příslušných geometrických tvarů*		Žák si upevňuje správné použití pravítka pro znázornění přímých čar.	OSV 1
-vytváří osově souměrné výrobky	Osová souměrnost	Žák navrhuje a vytváří na základě osové souměrnosti postavy, živočichy, loutky a apod. a předměty užitkové spotřeby.	OSV 1 OSV 5 *Prv - vztahy mezi živou a neživou přírodou*

5.2.5	**Vyučovací předmět**	**Matematika**

5.2.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika – 1. stupeň, 2. období

Vyučovací předmět Matematika v rámci vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace na 1. stupni v 2. období rozvíjí u žáků matematické myšlení, které jim umožní obstát v reálných situacích – operovat s čísly, logicky dedukovat, analyzovat, syntetizovat a řešit problémové úlohy. Součástí výuky seznamování s finanční gramotností formou projektu.

Matematika je vyučována ve čtvrtém a pátém ročníku čtyři hodiny. Do předmětu je integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vyučovací předmět je rozdělen na aritmetiku a geometrii.

Vzdělávací obsah se zaměřuje na základní početní operace – pamětní a písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení, jednoduché převody jednotek a další matematické dovednosti.

Při práci žáci využívají didaktických pomůcek a výukových programů. Výuka je vedena hravou formou s motivujícími účinky.

Žáci s SVP pracují pod dohledem asistenta pedagoga s podpůrnými pomůckami (počítadla, pracovní listy aj.). Je brán ohled na jejich individuální schopnosti a možnosti.

5.2.5.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Matematika – 1.stupeň, 2. období

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Učíme žáky pracovat s učebnicí a pracovním sešitem - porozumět zadání, vyhledávat a třídit informace. o Požadujeme od žáků správné používání matematické terminologie (plus, minus apod.). o Vedeme žáky k věcnému a časovému plánování úkolů.
k řešení problémů	o Ukazujeme žákům, jak prakticky ověřovat správnost výsledků. o Směřujeme žáky k samostatnému úsudku a hledání alternativ. o Učíme žáky aplikovat osvědčené postupy do obdobných matematických úloh.
komunikativní	o Podporujeme žáky v kolektivní práci a otevíráme jim prostor pro řízenou diskusi (kladení otázek apod.). o Dbáme o kultivaci ústního a písemného projevu.
sociální a personální	o Podporujeme sebehodnocení žáků a jejich spolužáků. o Učíme žáky při spolupráci efektivitě – dělbě úkolů atd. o Klademe na žáky přiměřené požadavky, podporujeme jejich sebedůvěru.
občanské	o Učíme žáky rozhodovat se sami za sebe a nést odpovědnost za své rozhodnutí – aby se nenechali ovlivňovat při matematických krocích a řešeních. o Podporujeme u žáků poctivé přiznání chyb.
pracovní	o Rozvíjíme u žáků soustředěnost na práci. o Ukazujeme žákům spojitost mezi matematikou a pracovními činnostmi.
digitální	o Učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem. o Klademe důraz na používání kalkulátoru, např. při provádění kontroly odhadů.

5.2.5.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika – 1. stupeň, 2. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Číslo a početní operace

Žák:

M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
p M-5-1-02 *čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000*
p M-5-1-02 *sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla*
p M-5-1-02 *zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100*
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
p M-5-1-03 *zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách*
p M-5-1-03 *tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100*
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
p M-5-1-04 *zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy*
p M-5-1-04 *rozeznává sudá a lichá čísla*
p M-5-1-04 *používá kalkulátor*
M-5-1-05 modeluje a určí část ceku, používá zápis ve formě zlomku
M-5-1-06 porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na í na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

B. Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák:

M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data
p M-5-2-01 *vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu*
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
p M-5-2-02 *orientuje se a čte v jednoduché tabulce*
p M-5-2-02 *určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích*
p M-5-2-02 *provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času*
p M-5-2-02 *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi*

C. Geometrie v rovině a v prostoru

Žák:

M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce
p M-5-3-01 *znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary*
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
p M-5-3-02 *měří a porovnává délku úsečky*
p M-5-3-02 *vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*
p M-5-3-02 *pozná základní tělesa*
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
p M-5-3-03 *sestrojí rovnoběžky a kolmice*

M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru
*p **M-5-3-05** určí osu souměrnosti překládáním papíru*

D. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žák:

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
*p **M-5-4-01** řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení pozornosti a soustředění, řešení problémů*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, hledání pomoci při potížích*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj kreativity, pružnost nápadů*
*OSV 8: **Komunikace** – řeč lidských skutků, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Matematika – 1. stupeň, 2. období

5.4.5.A	**Číslo a početní operace** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP: **M-5-1-01**: využívá při pamětném i písemném počítání komunitativnost a asociativnost sčítání a násobení **M-5-1-02**: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel *p **M-5-1-02**: čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000* *p **M-5-1-02**: sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla* *p **M-5-1-02**: zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100* **M-5-1-03**: zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel *p **M-5-1-03**: zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách* *p **M-5-1-03**: tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100* **M-5-1-04**: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel *p **M-5-1-04**: zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy* *p **M-5-1-04**: rozeznává sudá a lichá čísla* *p **M-5-1-04**: používá kalkulátor*			
Školní výstup	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

Žák:			
-čte, zapisuje, rozkládá, porovnává čísla a zapisuje nerovnost čísel	Přirozená čísla v oboru 1 milion	Žák čte a zapíše přirozená v oboru 1 milionu, modeluje a rozkládá přirozená čísla podle posloupnosti řádů (j, d, s, t), modeluje daná čísla v peněžní soustavě. Porovnává velikosti čísel a zapisuje nerovnost (rovnost) čísel danými symboly.	OSV 1 OSV 5 *Čj - číslovky - skloňování* *VV - tuš – přesnost linie (osa)*
-sčítá, odčítá, násobí a dělí v oboru 1 milionu	Početní operace v oboru 1 000 000 (sčítání, odčítání, násobení, dělení)	Žák sčítá a odčítá čísla mající nejvýše tři řády. Žák pamětně násobí a dělí jednociferným číslem.	*Vl - délky českých řek, počet obyvatel českých měst (porovnávání)*
-s pomocí provede kontrolu správnosti výsledku početní operace s použitím komutativního a asociativního zákona		Provádí kontrolu správnosti výsledku početní operace, procvičuje dané početní operace na základě znalostí komutativního zákona (záměna pořadí sčítanců a činitelů), asociativního zákona (obrácený početní úkon: odčítání, dělení).	*Př - převody jednotek, měření fyzikálních vlastností látek*
-písemně sčítá přirozená čísla	Přirozená čísla v oboru do 1.000.000	Žák písemně sčítá čísla v oboru 1 milionu, řadí čísla správně podle posloupnosti řádu (j, d, s, t..) sčítá na základě rozkladu čísel v desítkové soustavě. Kontrolu výsledku provádí záměnou sčítanců (shora, zdola), provede odhad výsledku.	
-písemně odčítá přirozená čísla		Žák písemně odčítá v oboru přirozených čísel. Odčítá na základě rozkladu čísel v oboru desítkové soustavy (dočítání do desíti a nad deset).	OSV 1 *Př - horniny a nerosty - zjišťování hmotnosti, ceny a dalších vlastností drahých kovů*
-písemně násobí víceciferné číslo jednociferným přirozeným číslem		Žák písemně násobí víceciferná čísla jednociferným činitelem, součin není vyšší než 1 tisíc, dodržuje správnost zápisu v řadách v jednotlivých řádech.	
-písemně dělí víceciferné číslo jednociferným dělitelem a provede zkoušku správnosti výsledku početní operace		Žák dělí víceciferné číslo, které není vyšší než 1 tisíc jednociferným dělitelem. Kontrolu výsledku provádí opačným početním úkonem, provádí správný zápis zbytku při dělení.	

p *-čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose*	Početní operace v oboru do 100		
p *-seznamuje se s písemným sčítáním a odčítáním dvouciferných čísel*			
p *-zvládne s názorem řady násobků čísla 2 až 5 v oboru do 100*			
-zaokrouhlí čísla na tisíce, sta, desítky	Zaokrouhlování přirozených čísel v oboru 1 000	Žák využívá symbolu zaokrouhlování k zápisu čísla, v zaokrouhlovaném čísle podtrhuje řád, určuje nižší a vyšší řády číslic. Zaokrouhluje čísla na tisíce, sta, desítky, vyznačuje intervaly na číselné ose patřící k danému zaokrouhlenému číslu.	OSV 1
-provede odhad výsledků pamětných a písemných operací	Odhady výsledků početních operací	Žák provede odhad všech početních operací a vyhodnotí odhad se skutečným výsledkem. K odhadům využívá zaokrouhlování. Odhad zapíše, porovná, vyhodnotí a popíše jeho odlišnosti od konečného výsledku.	*Př - odhady hmotnosti a délky živočichů (převody jednotek)* *Vl - odhady a ověřování počtu obyvatel daného region*
-provádí, kontroluje výsledky početních, pamětných operací	Kontrola správnosti početních operací	Žák provede kontrolu výsledků všech početních operací s pomocí pravidel komutativního a asociativního zákona a distribučního zákona záměna pořadí v případě špatného řešení opakuje jednotlivé kroky při řešení početní operace, identifikuje chyby a následně je opraví nebo zvolí jiný postup nebo způsob řešení.	
p *-zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky*	Zaokrouhlování		
p *-využívá zaokrouhlování ve slovních úlohách*			
p *-tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100*	Násobení a dělení		

-řeší slovní úlohy se známými početními operacemi	Slovní úlohy s aplikací početních operací v oboru 1 000 000	Žák řeší slovní úlohy na základě atributivního zákona (pořadí čísel), a to v oboru přirozených čísel do 1 milionu.	OSV 1
p -řeší jednoduché slovní úlohy	Slovní úlohy		
p -rozezná sudá a lichá čísla	Sudá a lichá čísla		
p -používá kalkulátor	Práce s kalkulátorem		

5.4.5.B	**Závislosti, vztahy a práce s daty** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
M-5-2-01: vyhledává, sbírá a třídí data
*p **M-5-2-01**: vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyhledává, sbírá a třídí data z reálného života	Sběr dat	Žák pracuje s daty (ceny, hmotnost zboží, časové údaje, jízdní řády apod.).	OSV 1 OSV 5
p -vyhledává a roztřídí jednoduchá data podle návodu			

5.4.5.C	**Geometrie v rovině a v prostoru** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
M-5-3-01: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
*p **M-5-3-01**: znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary*
M-5-3-02: sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
*p **M-5-3-02**: měří a porovnává délku úsečky*
M-5-3-03: sestrojí rovnoběžky a kolmice
*p **M-5-3-03**: sestrojí rovnoběžky a kolmice*
M-5-3-04: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-znázorňuje základní rovinné útvary	Rovinné útvary	Žák znázorní pomocí tužky a pravítka čtverec, obdélník, trojúhelník, obkreslí kružnici.	
p -rozpozná a znázorní základní geometrické útvary			
-zná základní jednotky délky	Měření délky		
-porovnává graficky úsečky			

-vypočte obvod obdélníka a čtverce			
p *-porovnává délku úsečky*			
-seznamuje se s pojmy rovnoběžka, kolmice	Rovnoběžky a kolmice		
p *-seznamuje se s pojmy rovnoběžka, kolmice*			
-barevně rozliší obsah a obvod obrazce na čtvercové síti	Čtvercová síť		OSV 4

5.4.5.D	**Nestandardní aplikační problémy a úlohy** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
M-5-4-01: řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
*p **M-5-4-01**: řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-řeší hlavolamy, sudoku, matematické pyramidy	Logické úlohy	Doplňuje číselné a obrázkové řady, pracuje s magickými čtverci (např. sudoku, hledání rozdílu mezi obrázky, doplňovačky, osmisměrky, tajenky).	OSV 1 OSV 4 OSV 5 OSV 8 OSV 9
p *-řeší jednoduché hlavolamy, sudoku, matematické pyramidy*			

5.5.5.A	**Číslo a početní operace** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
M-5-1-01: využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení
M-5-1-02: provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
*p **M-5-1-02**: čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000*
*p **M-5-1-02**: sčítá a odčítá zpaměti i písemně dvouciferná čísla*
*p **M-5-1-02**: zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100*
M-5-1-04: řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
*p **M-5-1-04**: zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy*
*p **M-5-1-04**: používá kalkulátor*
M-5-1-05: modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
M-5-1-06: porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
M-5-1-07: přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
M-5-1-08: porozumí významu znaku „-„ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-analyzuje číslo na počet jednotlivých řádů	Přirozená čísla v oboru 1 milion	Zapisuje je na základě slyšené podoby a písemného zadání jednotlivými řády.	
-využívá komutativnost při řešení úlohy a při provádění zkoušek		Žák si vědomě usnadňuje cestu k pamětnému i písemnému výpočtu příkladů s početními operacemi sčítání a násobení na základě znalosti komutativního zákona o záměně sčítanců a činitelů.	
-využívá při početních operacích pravidla asociativního zákona		Žák využívá při pamětném a písemném počítání v početních operacích odčítání a dělení asociativní zákon. Kontroluje výsledky těchto početních operací opačným početním výkonem.	
-provádí kontrolu a odhad výsledku		Provádí kontrolu opačným početním výkonem (provede odhad výsledku).	
-písemně násobí víceciferné číslo přirozeným číslem	Písemné násobení přirozených čísel v oboru 1 milion	Žák písemně násobí víceciferná čísla jednociferným činitelem, součin není vyšší než 1 milion, dodržuje správnost zápisu v řadách v jednotlivých řádech.	OSV 1
-písemně dělí víceciferné číslo dvouciferným dělitelem a provede zkoušku správnosti výsledku početní operace	Písemné dělení dvouciferným dělitelem	Žák dělí víceciferné číslo, které není vyšší než 1 milion dvouciferným dělitelem. Kontrolu výsledku provádí opačným početním úkonem, provádí správný zápis zbytku při dělení.	
p *-čte, píše a porovnává čísla v oboru do 1 000 i na číselné ose*	Početní operace v oboru do 1 000		
p *-písemně sčítá a odčítá dvouciferná čísla*			
p *-zvládne s názorem řady násobků čísla 2 až 10 v oboru do 100*	Početní operace v oboru do 100		
-řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy	Slovní úlohy	Žák řeší jednoduché a složené slovní úlohy vedoucí k jedné nebo dvěma početním operacím s přirozenými čísly v oboru jedné miliardy.	OSV 1 *VI – rozloha evropských států (srovnání s ČR, dalšími státy)*

-řeší složitější slovní úlohy na dvě početní operace		Žák řeší slovní úlohy na dvě početní operace. Zvažuje různé možnosti řešení jedné slovní úlohy a vyvozuje závěry o nejvhodnějším způsobu řešení.	*Př – „Člověk" – oběhová soustava – krevní elementy – výpočty množství jednotlivých elementů vzhledem k hmotnosti člověka*
p *-zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy*	Slovní úlohy		
-vyznačí názorně polovinu, čtvrtinu celku	Zlomky		
-orientuje se v pojmech			
-řeší jednoduché slovní úlohy na určení polovin, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny, daného počtu			
-čte, zapisuje zlomky a znázorňuje je graficky prostřednictvím vyznačení dané části v určitém celku		Žák bezpečně čte a zapisuje zlomky se jmenovatelem 10,100.	*Vl – vyjadřování počtu zástupců menšin daného evropského státu zlomkem (desetinným číslem) jako část veškeré populace*
-porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem		Písemně sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem.	
-vypočítá část daného celku určenou zlomkem		Žák vypočítá zlomkovou část daného celku (přirozeného čísla).	
-píše a čte desetinná čísla	Desetinná čísla	Žák zapisuje desetinné zlomky desetinným číslem. Pracuje s pojmy celek, desetiny, setiny.	*Tv - Měření skoku dalekého, skoku z místa, měření času soutěžních disciplín (šplhu o tyči, běžeckých disciplín)*
-vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty		Žák zobrazuje desetinná čísla řádu desetin a setin na číselné ose.	*Př – „Člověk" určování hmotnosti, výšky.*
-zapisuje celé záporné číslo a vyznačí ho na číselné ose	Záporné číslo Číselná osa		

5.5.5.B	**Závislosti, vztahy a práce s daty** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **M-5-2-02**: čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy *p* ***M-5-2-02****: orientuje se a čte v jednoduché tabulce* *p* ***M-5-2-02****: určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích* *p* ***M-5-2-02****: provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času* *p* **M-5-2-02***: uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi*	

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-čte údaje z tabulek, grafů a diagramů a vyhodnocuje jejich hodnotu	Tabulky Grafy Diagramy	Žák zpracovává tabulky z různých zdrojů (jízdní řády knižní, internetový prohlížeč, telefonické spojení).	*Př – „Velikost gravitační síly" – zpracování zjištěných údajů naměřených siloměrem do tabulky, grafu*

-tvoří tabulky a diagramy s použitím zjištěných údajů		Čte údaje z tabulek, různých podob diagramů a grafů. Analyzuje a vyhodnocuje zjištěná data. Sestavuje jednoduché tabulky a diagramy na základě analýzy dat z jednoduchých slovních zadání. Využívá digitální technologie.	*VI – „Evropa a svět" –zpracování údajů o rozloze, počtu obyvatel.*
-vyhledává, sbírá a třídí data i s použitím digitálních technologií		Žák posoudit úplnost dat s ohledem na řešený problém, chybějící data získat či vyhledat v doporučených zdrojích.	
p *-orientuje se a čte v jednoduché tabulce i s využitím digitálních technologií*			
p *-určí čas s přesností na čtvrthodiny, převádí jednotky času v běžných situacích*	Určování času		
p *-převádí jednotky délky, hmotnosti a času*	Převody jednotek		
p *-uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi*	Manipulace s penězi		*M - Finanční gramotnost*

5.5.5.C	**Geometrie v rovině a v prostoru** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

M-5-3-01: narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce

p **M-5-3-01***: znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary*

M-5-3-02: sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

p **M-5-3-02***: měří a porovnává délku úsečky*

p ***M-5-3-02****: vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran*

M-5-3-03: sestrojí rovnoběžky a kolmice

p ***M-5-3-03****: sestrojí rovnoběžky a kolmice*

M-5-3-04: určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

M-5-3-05: rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvarů překládáním papíru

p ***M-5-3-05****: určí osu souměrnosti překládáním papíru*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-rýsuje základní rovinné útvary	Konstrukce rovinných útvarů	Žák provádí nákres následné konstrukce daného útvaru v rovině (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice). K sestrojení útvarů používá pravítka a kružítka.	OSV 1 *Vv – využití obdélníka, čtverce a trojúhelníka při práci s keramickou hmotou, textilií (stříhání látky), papírem*
p *-znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary*	Rovinné útvary		
-sčítá a odečítá graficky úsečky	Jednotky délky a obsahu	Žák chápe pojem obsah rovinného útvaru jako plochu daného útvaru.	
-určí délku lomené čáry			
p *-měří a porovnává délku úsečky*	Měření úsečky		
p *-vypočítá obvod mnohoúhelníku*	Obvod mnohoúhelníku		
-sestrojí rovnoběžky a kolmice	Rovnoběžky a kolmice		
p *-s pomocí sestrojí rovnoběžky a kolmice*			
-určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě	Čtvercová síť Obsah čtverce, obdélníka	Pomocí papírových modelů (pokrytím dané plochy útvaru čtverečky o obsahu 1 cm^2) vyvozuje vzorec pro matematický výpočet obsahu čtverce a obdélníka.	
-s pomocí užívá základní jednotky obsahu		Užívá jednotky mm^2, cm^2, dm^2, m^2.	OSV 8 OSV 9
-znázorní ve čtvercové síti osově souměrné útvary	Čtvercová síť	Žák rozpozná a znázorní ve čtvercové síti osově souměrné útvary - obdélník, čtverec, trojúhelník.	OSV 4 OSV 5
-určí osu souměrnosti na základě překládání papíru	Osa souměrnosti	Žák narýsuje trojúhelník, který má všechny strany shodné. Vystřihne ho a tím vytvoří šablonou a podle ní rýsuje shodné trojúhelníky, sestaví z nich různé obrázky, ornamenty apod. Ustřihne proužek papíru a překládáním vyznačí barevně shodné trojúhelníky, počítá a určuje v obrázku počet shodných trojúhelníků. Osu souměrnosti přikládáním papíru použije při výrobě šipky, loďky, při kreslení obrázků (jehličnatý strom, srdce, obličej, pod.).	OSV 5

p *-určí osu souměrnosti překládáním papíru*			

5.5.5.D	**Nestandardní aplikační problémy a úlohy** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **M-5-4-01***: řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky* *p* ***M-5-4-01****: řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-řeší praktické slovní úlohy neobvyklým způsobem	Jednoduché slovní úlohy	Žák řeší jednoduché slovní úlohy s neúplnými nebo nadbytečnými údaji. Řeší typ slovních úloh na průnik dvou množin a vypočte společnou část.	OSV 4 OSV 8 OSV 9
p *-řeší praktické slovní úlohy neobvyklým způsobem*		Řeší slovní úlohy na základě prostorové představivosti.	

5.3.5	**Vyučovací předmět**	**Matematika**

5.3.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika – 2. stupeň

Vyučovací předmět Matematika v rámci vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace na 2. stupni navazuje svým obsahem na předmět Matematika na 1. stupni. V 6. až 9. ročníku je vyučován 4 hodiny týdně, jedna hodina je čerpána z disponibilní časové dotace. Matematika integruje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vyučovací předmět se člení na aritmetiku a geometrii.

Aritmetika

Zahrnuje tematický okruh *Číslo a proměnná,* v jehož rámci se žáci seznamují se všemi číselnými obory, učí se v nich provádět matematické operace. V tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* poznávají základy statistiky, finanční gramotnosti a jsou směřováni k pochopení pojmu funkce.

Geometrie

Tematický okruh *Geometrie v rovině a prostoru* otvírá žákům možnosti poznávání rovinných a prostorových útvarů a jejich vlastností. Žáci se učí určovat a rýsovat nejdůležitější geometrické útvary, porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu povrch a objem těles.

Ve výuce matematiky je kladen důraz na řešení příkladů, slovních úloh, ve kterých si žáci upevňují své znalosti, dovednosti, logické myšlení a procvičují si způsob řešení slovních úloh pomocí úvah a úsudku. Při těchto *Nestandardních aplikačních úlohách a problémech* uplatňují logické myšlení a učí se je aplikovat do běžných životních situací.

K řešení matematických úloh žáci využívají výukových počítačových programů, kalkulátorů a názorných pomůcek.

Žáci jsou ve vyučovací hodině rozděleni podle úrovně vědomostí a dovedností do skupin, ve kterých řeší úkoly různé složitosti a která odpovídá jejich dovednostem. Důraz je kladen na samostatnou práci s učebnicí a pochopení zadání úloh.

Žáci se SVP řeší příklady a matematické slovní úlohy, které se týkají reálných situací. Pracují svým vlastním tempem. K řešení slovních úloh využívají kalkulátoru, přehledu vzorců pro rovinné útvary a prostorová tělesa. Také využívají modely těles, tabulky s násobilkou. Často řeší slovní úlohy, ve kterých využívají počítání s penězi. V geometrii při rýsování je kladen důraz více na přesnost nárysu než na složitost úkolu.

5.3.5.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Matematika – 2. stupeň

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Učíme žáky se pravidelně připravovat na výuku matematiky – vedeme žáky k tomu, aby si nosili pravidelně typ pomůcek, které budou v matematice potřebovat, aby podle modelových příkladů z výuky řešili doma zadané úkoly, které jsou v následující hodině zkontrolovány o Dbáme o to, aby žáci dokázali učivo matematiky využít v běžném životě – seznamujeme je s teoretickými základy matematických výpočtů, a pak je učíme aplikovat teorii na příklady z praxe. o Učíme žáky trpělivosti, vytrvalosti a samostatnosti při práci. o Usilujeme o rozšiřování slovní zásoby o matematické pojmy, pochopit jejich smysl a využívat je v navazujících tématech.
k řešení problémů	o Vedeme žáky k umění nalézt alternativní řešení a zdůvodňovat postupy, které mají využít při řešení úloh. o Učíme žáky, kteří si osvojili učivo, vysvětlit ho vlastními slovy a vyjádřit problém, který nastal při řešení úkolů slabších žáků. o Vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézt matematické problémy nebo problémové situace, příčiny jejich vzniku popsat a vysvětlit. o Učíme žáky na základě teoretických znalostí třídit výsledky matematických operací na správné a špatné, zkoumáme je společně s žáky a hledáme příčiny chyb.
komunikativní	o Učíme žáky pravidlům oboustranné komunikace formou dialogu a diskuse. o Vedeme žáky k jasnému formulování otázek, které se týkají pochopení, osvojení učiva a výsledků, k nimž dospěli při matematických operacích. o Směřujeme je k popisu činnosti při řešení matematických úloh svými vlastními slovy a k obhajobě jejich postupů při řešení.
sociální a personální	o Podporujeme týmovou spolupráci. o Vyzdvihujeme ochotu žáků trvale dosahujících výborných výsledků pomoci a vysvětlit učební látku slabším spolužákům. o Oceňujeme píli a snahu žáků, jejich individuální pokrok. o Vedeme žáky k akceptaci odlišného pracovního tempa u ostatních spolužáků.
občanské	o Učíme žáky používat matematické operace k výpočtům hodnot, údajů, které souvisí s jejich zdravotním stavem, učíme je pochopit vzájemné vztahy a úměry mezi jednotlivými složkami zdravého životního stylu.

pracovní	○ Učíme žáky samostatné matematické činnosti – chápat úměru mezi kvalitou práce a stupněm hodnocení. ○ Vedeme žáky k pečlivosti a úspornosti – učíme je dělat si pravidelné zápisy v hodinách matematiky, které pak mohou později využít k samostatnému opakování již probraného učiva.
digitální	○ Vytváříme situace, kdy jim využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému.

5.3.5.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Číslo a proměnná

Žák:

M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
p M-9-1-01 *písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem*
p M-9-1-01 *pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento)*
p M-9-1-01 *čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace*
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
p M-9-1-02 *provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla*
p M-9-1-02 *píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000*
p M-9-1-02 *zvládá orientaci na číselné ose*
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů
p M-9-1-05 *používá měřítko mapy a plánu*
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
p M-9-1-06 *řeší jednoduché úlohy na procenta*
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

B. Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák:

M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

p ***M-9-2-01*** *vyhledává a třídí data*
M-9-2-02 porovnává soubory dat
p ***M-9-2-02*** *porovnává data*
M-9-2-03 určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti
p **M-9-2-03** *zvládá početní úkony s penězi*
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
p ***M-9-2-04*** *vypracuje jednoduchou tabulku*
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů
p ***M-9-2-05*** *užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu*

C. Geometrie v rovině a v prostoru

Žák:

M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
p ***M-9-3-03*** *vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce*
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
p ***M-9-3-04*** *vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu*
M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
p ***M-9-3-05*** *provádí jednoduché konstrukce*
M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary
p ***M-9-3-06*** *zná a rýsuje základní rovinné útvary*
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
p ***M-9-3-08*** *sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti*
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
p ***M-9-3-10*** *vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce*
M-9-3-11 načrtne a sestrojí sítě základních těles
p ***M-9-3-11*** *sestrojí sítě základních těles*
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
p ***M-9-3-12*** *načrtne základní tělesa*
p ***M-9-3-12*** *zobrazuje jednoduchá tělesa*
p ***M-9-3-12*** *odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky*
p ***M-9-3-12*** *umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami*
p ***M-9-3-12*** *používá technické písmo*
p ***M-9-3-12*** *čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům*
M-9-3-013 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

D. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žák:

M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
*p **M-9-4-01** samostatně řeší praktické úlohy*
*p **M-9-4-01** hledá různá řešení předložených situací*
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí
*p **M-9-4-02** aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí*
*p **M-9-4-02** využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, zvládání stresových situací*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)*
*OSV 8: **Komunikace** – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální, dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, vysvětlování);*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, rozvoj pro zvládání soutěže a konkurence*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Matematika, 2. stupeň

<table>
<tr><td>5.6.5.A</td><td colspan="3">Číslo a proměnná
Žák:</td></tr>
<tr><td colspan="4">Očekávaný výstup RVP :
M-9-1-01: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
p M-9-1-01: písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
M-9-1-02: zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
p M-9-1-02: provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
p M-9-1-02: píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
p M-9-1-02 zvládá orientaci na číselné ose
M-9-1-03: modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
M-9-1-04: užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
M-9-1-08: formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic jejich soustav</td></tr>
<tr><td>Školní výstup
Žák:</td><td>Učivo</td><td>Popis</td><td>Přesahy, PT</td></tr>
</table>

-zapisuje přirozená čísla v oboru do milionu	Dělitelnost přirozených čísel	Žák zapisuje přirozená čísla v oboru do milionu podle diktátu. Rozeznává jednotlivé číselné řády. Prohlubuje si znalosti o násobení, dělení, sčítání, odčítání (asociativní zákon).	OSV 1
-provádí početní operace sčítání, odčítání, násobení, dělení s čísly v číselném oboru N		Provádí pamětní sčítání a odčítání v oboru do tisíce. Zpaměti násobí dvě čísla, která jsou menší než dvacet. Provádí pamětní dělení v oboru do sto.	
-porovnává přirozená čísla		Žák porovnává čísla v řádu do milionu. Zaokrouhluje a nanáší na číselnou osu.	OSV 1
-seřazuje přirozená čísla podle velikosti			
-zapisuje čísla v rozsahu do šesti desetinných míst	Desetinná čísla	Žák zapisuje čísla s maximálně šesti desetinnými místy prostřednictvím diktátu učitele. Pomocí znalosti stavby desetinného čísla sestavuje čísla pomocí číselných kartiček.	OSV 1
-sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla číslem desetinným a přirozeným		Seznamuje se s postupy sčítání, odčítání, násobení, dělení dvou desetinných čísel a číslem přirozeným. Procvičuje si tyto postupy.	
-porovnává desetinná čísla		Zaokrouhluje čísla na maximálně dvě desetinná místa. Porovnává čísla pomocí nerovnostních znamének.	
-nanáší čísla s jedním desetinným místem na číselnou osu			OSV 5
p *-sčítá a odčítá písemně v oboru do 100 000*			
p *-řeší slovní úlohy vedoucí k maximálně dvěma početním výkonům*			
p *-písemně násobí jednociferným činitelem bez i s pomocí kalkulátoru*			
-zaokrouhluje přirozená a desetinná čísla			
-při výpočtech používá kalkulátor		Žák používá klasický či digitální kalkulátor.	
p *-zapíše a přečte čísla v oboru do 100 000*			

p *-provádí zaokrouhlení čísel na stovky a tisíce*			
p *-porovná čísla v oboru do 100 000*			
p *-zvládá orientaci na číselné ose*			
-pracuje s pojmem dělitelnost, dělitel		Žák se seznamuje s pojmem dělitelnost. Používá je při řešení početních úkolů.	OSV 1
-rozlišuje dělitelnost dvěma, třemi, pěti, deseti, stem u přirozených čísel		Pracuje s kritérii pro dělitelnost dvěma, třemi, pěti, deseti, stem na základě znalosti násobilky. Odvozuje pravidla pro dělitelnost.	
-řeší slovní úlohy na základě znalosti dělitelnosti		Řeší slovní úlohy, ve kterých používá kritéria.	
-rozlišuje prvočísla a čísla složená		Učí se rozlišovat čísla na prvočísla a čísla složená. Pomocí znalosti násobilky a znalosti pravidel pro dělitelnost rozkladu čísla na prvočísla.	
-pracuje s pojmem největší společný dělitel, dokáže ho najít pomocí různých postupů		Určuje největšího společného dělitele.	
-chápe, pracuje s pojmem násobek, nejmenší společný násobek		Seznamuje se s pojmem násobek a jeho významem.	
-využívá znalosti o násobcích při řešení slovních úloh		Řeší slovní úlohy s využitím znalostí o násobcích.	
-vyjádři část celku jako přirozené číslo	Desetinná čísla -část celku	Žák se pomocí obrázků učí znázornit a pak zapsat desetinné číslo jako část celku.	
-vyjádři část celku jako desetinné číslo		Pomocí dělení přirozeného čísla na jedno a dvě desetinná místa poznává, jak vznikají zápisy částí celku desetinným číslem.	
-řeší slovní úlohy v oboru přirozených čísel a desetinných čísel	Desetinná čísla -slovní úlohy	Žák analyzuje, navrhuje řešení slovních úloh. Řeší je a využívá kalkulátor pro ověření správnosti svých výpočtů.	OSV 5 OSV 8
-vytvoří jednoduchou rovnici		Učí se sestavit jednoduchou rovnici.	
-provádí rozbor slovních úloh	Dělitelnost přirozených čísel -matematizuje reálné situace s využitím dělitelnosti	Žák řeší s učitelem jednoduché slovní úlohy ze života. Pak na základě použití modelové úlohy řeší úlohy sám.	OSV 8
-řeší rovnici početně i pomocí odhadu		Pokouší se napsat a vyřešit jednoduchou rovnici.	

5.6.5.B	**Závislosti, vztahy a práce s daty** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
M-9-2-01: vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
*p **M-9-2-01**: vyhledává a třídí data*
M-9-2-02: porovnává soubory dat
*p **M-9-2-02**: porovnává data*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-uspořádává přirozená čísla, upevňuje si pojmy větší, menší, roven	Závislosti a data	Žák vybírá čísla podle předem daných kritérií, která se týkají uspořádání. Používá znaménka nerovnosti. Upevňuje si pojmy větší, menší, roven.	
-dělí čísla podle kritérií dělitelnosti do různých skupin		Žák řeší úlohy, ve kterých musí třídit číslice do skupin podle dělitelnosti různými čísly.	
p *-uspořádává přirozená čísla, upevňuje si pojmy větší, menší, roven*			
p *-dělí čísla podle různých kritérií do skupin*			
-řeší slovní úlohy, ve kterých porovnává výsledky		Žák rozebírá a řeší slovní úlohy. Z výsledků vyvozuje závěry. Porovnává získané výsledky.	
p *-řeší slovní úlohy, ve kterých porovnává výsledky*			OSV 5 OSV 8

5.6.5.C	**Geometrie v rovině a v prostoru** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
M-9-3-01: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
M-9-3-02: charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
M-9-3-03: určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
*p **M-9-3-03**: vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce*
M-9-3-04: odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
*p **M-9-3-04**: vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu*
M-9-3-05: využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
*p **M-9-3-05**: provádí jednoduché konstrukce*
M-9-3-06: načrtne a sestrojí rovinné útvary
*p **M-9-3-06**: zná a rýsuje základní rovinné útvary*
M-9-3-08: načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
*p **M-9-3-08**: sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti*

M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti **M-9-3-10**: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles **M-9-3-11**: načrtne a sestrojí sítě základních těles *p* ***M-9-3-11:*** *sestrojí sítě základních těles*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-řeší rovinné úlohy pomocí rovinných útvarů	Rovinné útvary	Žák si opakuje rýsování rovinných útvarů (přímky, polopřímky, úsečky). Učí se rozpoznávat a pojmenovávat úsečky podle vzájemné polohy (rovnoběžky, různoběžky). Pomocí nich se učí rýsovat obecné úhly. Popisovat vlastnosti úhlů.	OSV 5
-rýsuje rovnoběžky			
-rýsuje různoběžky			
-rýsuje kolmice			
-rýsuje úhly			
-popisuje pomocí modelů a věcí kolem sebe vlastnosti obdélníku		Pomocí modelu popisuje vlastnosti obdélníku. Poznává tělesa kolem sebe, která mají tento tvar. Vyjmenovává vlastnosti obdélníku.	OSV 8
-popisuje pomocí modelů a věcí kolem sebe vlastnosti čtverce	Rovinné útvary	Žák se pomocí modelů seznamuje s rovinným útvarem „čtverec“. Popisuje jeho metrické vlastnosti. Nalézá útvary kolem sebe, které mají daný tvar.	OSV 8 *Vv - Geometrická kresba, malba (umění 20. století)*
-popisuje pomocí modelů vlastnosti trojúhelníku, popisuje stavbu		Žák pomocí modelů popisuje trojúhelník. Vyhledává útvary ve tvaru trojúhelníku. Na jeho popisu si upevňuje pojmy strana, vrchol, úhel.	
-dělí trojúhelníky na pravoúhlé, tupoúhlé, rovnoramenné, rovnostranné, ostroúhlé, různostranné		Pomocí modelů a měření úhlů úhloměrem a stran pravítkem se učí dělit trojúhelníky do skupin podle úhlů, stran.	
-rozděluje úhly podle velikostí do tří skupin	Metrické vlastnosti	Žák podle naměřených velikostí úhlů je dělí do tří skupin: ostroúhlé, tupoúhlé, pravoúhlé.	
-používá správně pojmy ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý trojúhelník		Procvičuje si používání těchto pojmů.	
p *-v rovinných obrazcích vyznačí úhly*		Žák v různých rovinných obrazcích vyznačuje úhly.	
p *-měří a rýsuje úhly*		Žák pomocí pravítka a úhloměru úhly rýsuje a měří.	

-počítá jednoduché slovní úlohy na obvod a obsah čtverce, obdélníku	Rovinné útvary	Žák se seznamuje s pojmy obvod a obsah čtverce. Učí se odvozovat vzorce. Řeší příklady a jednoduché slovní úlohy.	OSV 1 OSV 5 OSV 8
-používá vzorce			
p *-počítá obvod a obsah čtverce, obdélníku*		Žák se seznamuje s pojmy obvod, čtverec. Řeší úlohy na výpočet obvodu a obsahu. Využívá tabulky se vzorci. Vhodný vzorec najde a pak použije.	
p *-používá vzorce*			
-používá, rýsuje výšku, těžnici a kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	Konstrukční úlohy	Žák se seznamuje se s dalšími metrickými. vlastnostmi v trojúhelníku (výška, těžnice). Učí se je rýsovat a rozumět jejich významu. Dále se učí opsat a vepsat trojúhelníku kružnici.	OSV 1 OSV 5 OSV 8
p *-pomocí kružítka určí střed a osu úsečky*		Žák se seznamuje s pojmem střed úsečky a osa úsečky. Pomocí kružítka se učí najít střed úsečky a narýsovat osu úsečky.	
p *-rýsuje trojúhelníku kružnici opsanou*		Žák narýsuje osy stran trojúhelníku. Nalezne průsečík os stran a pak narýsuje kružnici opsanou.	
-črtá a rýsuje pomocí pravítka čtverec daných vlastností	Metrické vlastnosti -vzdálenost bodu od přímky	Žák se učí pomocí pravítka narýsovat čtverec, obdélník. Zapisuje konstrukci a provádí rozbor konstrukční úlohy. Využívá k sestrojení kolmice, rýsování přímek, úseček, vzdálenost bodu od přímky. Učí se provádět rozbor, nákres, zápis a konstrukčních úloh na trojúhelník pomocí pravítka a kružítka.	OSV 1 OSV 4 OSV 8
p *-rýsuje pomocí pravítka čtverec daných vlastností*		Žák se učí pomocí pravítka narýsovat čtverec obdélník. Využívá k sestrojení kolmice, rýsování přímek, úseček, vzdálenost bodu od přímky.	
-črtá a rýsuje pomocí pravítka obdélník daných vlastností			
p *-rýsuje obdélník daných vlastností*			
-črtá a rýsuje trojúhelník pomocí kružítka a pravítka			
p *-rýsuje trojúhelník pomocí kružítka a pravítka*			

-používá pojem osová souměrnost, osově souměrné útvary	Konstrukční úlohy -osová souměrnost	Žák se seznamuje s pojmy osová souměrnost, osa souměrnosti, osově souměrné útvary. Pomocí překládání papíru ve tvaru čtverce a obdélníku se učí odvozovat vlastnosti souměrnosti.	*Vv - Portrét*
-rýsuje v osové souměrnosti body, rovinné útvary		Učí se rýsovat osově souměrné body, úsečky, čtverce, obdélníky, trojúhelníky.	
p *-rýsuje v osové souměrnosti body, rovinné útvary*		Učí se rýsovat osově souměrné body, úsečky, čtverce, obdélníky, trojúhelníky.	
-třídí rovinné útvary na osově souměrné a nesouměrné		Žák pomocí znalostí o osové souměrnosti a pomocí rovinných modelů třídí rovinné obrazce na osově souměrné a nesouměrné. Seznamuje se s pojmem pravidelný mnohoúhelník (počítá osy souměrnosti).	
-popisuje pomocí modelu metrické vlastnosti krychle, kvádru	Prostorové útvary	Žák pomocí modelu a věcí ze života se setkává s pojmem krychle, kvádr.	OSV 8
-popisuje stavbu		Popisuje podle modelu dané těleso, jeho vlastnosti. Rozpozná ho mezi ostatními tělesy.	
-počítá pomocí vzorců pro povrch a objem krychle, kvádru příklady a jednoduché slovní úlohy		Žák se seznamuje s pojmy objem a povrch pomocí modelů. Pomocí naplňování předmětů vodou se učí používat vzorce pro výpočty a objemu. Seznamuje se s jejich odvozením ze čtverce, obdélníku. Navrhuje řešení a řeší jednoduché slovní úlohy.	OSV 1 OSV 8 *Esv - Zátiší*
-črtá a pak pomocí pravítka sestrojí síť krychle, kvádru		Žák se seznamuje pomocí rozložitelného modelu s tím, že krychle i kvádr se dají rozložit do roviny. Seznamuje se a učí se používat pojem síť krychle, kvádru. Črtá ji a pak ji pomocí pravítka rýsuje. Vyrábí obaly daného tvaru.	
p *-pomocí pravítka rýsuje síť krychle, kvádru*		Žák se seznamuje pomocí rozložitelného modelu s tím, že krychle i kvádr se dají rozložit do roviny. Seznamuje se a učí se používat pojem síť krychle, kvádru. Rýsuje síť.	

5.6.5.D	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

M-9-4-01: užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

*p **M-9-4-01:** samostatně řeší praktické úlohy*

*p **M-9-4-01:** hledá různá řešení předložených situací*

M-9-4-02: řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

*p **M-9-4-02**: aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí*

*p **M-9-4-02**: využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-řeší číselné řady, jejichž prvky jsou z oboru přirozených čísel	Číselné a logické řady	Žák se seznamuje s číselnými řadami, ve kterých hledá souvislosti, které popíše a na jejich základě pak do řad doplňuje chybějící členy.	OSV 1
p *-řeší úlohy, ve kterých se prolínají znalosti z aritmetiky a z geometrie*			
p *-hledá různá řešení předložených úloh*			
-řeší slovní úlohy týkající se krychle, kvádru, ve kterých aplikuje znalosti i z jiných předmětů	Logické a netradiční geometrické úlohy	Žák řeší slovní úlohy o tělesech, provádí rozbor, nákres, navrhuje řešení, uplatňuje znalosti z jiných předmětů např.: fyziky.	OSV 8
p *-řeší slovní úlohy týkající se krychle, kvádru, ve kterých aplikuje znalosti i z jiných předmětů*		Žák řeší slovní úlohy o tělesech, uplatňuje znalosti z jiných předmětů, využívá výpočetní techniku.	
p *-využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh*			

5.7.5.A	**Číslo a proměnná** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

M-9-1-01: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu

*p **M-9-1-01**: písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícecifferná čísla, dělí se zbytkem*

*p **M-9-1-01**: pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento)*

*p **M-9-1-01**: čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace*

M-9-1-04: užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)

M-9-1-05: řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů
*p **M-9-1-05**: používá měřítko mapy a plánu*
M-9-1-06: řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
*p **M-9-1-06** řeší jednoduché úlohy na procenta*
M-9-1-09: analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-zapisuje celá čísla	Celá čísla	Žák se seznamuje s pojmem celá čísla. Dělí čísla na záporná a kladná. Setkává se s pojmem opačná čísla. Dokáže popsat, kde se v běžném životě s celými čísly setkáváme. Chápe jejich význam.	
-graficky znázorňuje celá čísla			*Dě - Číselná ose v dějepise*
-porovnává celá čísla		Pomocí grafického znázornění a využití teploměru porovnává celá čísla.	
-sčítá, odčítá, násobí, dělí celá čísla		Sčítá, odčítá celá čísla pomocí použití dluhů a přeplatků.	OSV 1
-používá pravidla týkající se znamének u výsledků operací		Se znalostí o pravidlech při doplňování znamének řeší příklady na násobení a dělení. Učí se pochopit význam absolutní hodnoty jako číslo vždy kladné, jako vzdálenost.	
-řeší příklady s absolutní hodnotou			
-řeší slovní úlohy v oboru celých čísel, odhaduje výsledky		Žák analyzuje, navrhuje řešení. Řeší slovní úlohy o dluzích a teplotních přírůstcích. Provádí odhady. Využívá kalkulátor.	
-sčítá, odčítá, násobí, dělí zlomky přirozenými čísly a zlomky	Zlomky -početní operace	Žák se seznamuje s početními operacemi sčítání, odčítání, násobení, dělení, krácení a rozšiřování přirozenými čísly a zlomky. Řeší jednoduché početní příklady.	
-rozšiřuje a krátí zlomky přirozenými čísly a zlomky			
-provádí krácení, rozšiřování poměrů	Poměr -početní operace s poměry	Žák si rozšiřuje používání matematických operací násobení, dělení na poměr.	
-převádí poměr do základního tvaru			
p *-správně přečte a zapíše čísla v oboru do 1 000 000*			
p			

-orientuje se na číselné ose v numeraci do 1 000 000			
p *-porovnává čísla v oboru do 1 000 000*			
p *-písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem*			
p *-zaokrouhlí čísla na stovky, tisíce a desetitisíce*			
p *-provádí početní operace se zlomky se stejným jmenovatelem a smíšenými čísly*		Žák se seznamuje s početními operacemi se zlomky a smíšenými čísly.	
p *-vyjadřuje vztah celek-část pomocí zlomků, smíšených čísel*		Žák se učí vyjadřovat vztah celek – část pomocí zlomků, desetinných čísel. Čte zlomky, desetinná čísla.	
p *-převádí zlomky na desetinná čísla*			
p *-vyjadřuje vztah celek-část pomocí desetinných čísel*			
p *-čte a zapisuje desetinná čísla*			
p *-provádí základní početní operace s desetinnými čísly s jedním desetinným místem*			
-vyjadřuje část celku ve tvaru zlomku	Zlomky -převrácené číslo -smíšené číslo	Žák graficky znázorňuje část celku.	OSV 4
-zapisuje, porovnává zlomky		Učí se zapisovat zlomky pomocí diktátu učitele. Pracuje s pojmy jmenovatel, čitatel, zlomková čára.	
-používá pojmy jmenovatel, čitatel, zlomková čára, smíšené číslo		Seznamuje se s pojmy převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek. Učí se tyto pojmy správně používat.	
-zapisuje část celku ve tvaru poměru	Poměr	Žák se seznamuje s významem slova poměr. Učí se zapisovat a vyjadřovat část celku ve tvaru poměru. Využívá koláčový diagram. Seznamuje se s postupným poměrem.	*Vv - Kreslení-figura, zátiší*

-řeší slovní úlohy s využitím poměrů		Žák se seznamuje s pojmem úměra. Rozpoznává přímou úměru od nepřímé nejdříve podle tabulky a pod ze zadání slovní úlohy. Žák se učí řešit slovní úlohy týkající se peněžního kurzu. Přepočítává recepty pro více osob. Učí se používat trojčlenku při řešení slovních úloh na přímou úměru.	OSV 1 OSV 8
-pracuje s měřítkem mapy a plánu		Seznamuje se pomocí zeměpisných atlasů a map s pojmem měřítko map. Učí se pochopit a vysvětlit tento pojem.	
-řeší slovní úlohy na měřítko mapy a plánu		Pomocí kalkulátorů ale i písemného, pamětního počítání řeší slovní úlohy.	
p *-používá měřítko mapy a plánu*			
-používá pojmy procento	Procenta	Žák se seznamuje s pojmy procento, promile, základ, procentová část, počet procent. Pracuje s těmito pojmy, používá je správně v souvislostech.	
-řeší jednoduché slovní úlohy na procenta		Řeší jednoduché slovní úlohy na procenta. Nejdříve přepočítává na jedno procento. Pak řeší pomocí přímé úměry. Učí se řešit slovní úlohy na jednoduché úrokování. Vypočítává základ, procentovou část.	
p *-řeší jednoduché úlohy na procenta*			
-řeší slovní úlohy, ve kterých aplikuje znalosti o zlomcích	Zlomky -slovní úlohy	Žák s pomocí učitele rozebírá slovní úlohu. Navrhuje řešení. Řeší slovní úlohu.	OSV 5 OSV 8

5.7.5.B	**Závislosti, vztahy a práce s daty** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **M-9-2-01**: vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data *p **M-9-2-01**: vyhledává a třídí data* **M-9-2-03**: určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti *p **M-9-2-03**: zvládá početní úkony s penězi* **M-9-2-04**: vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem *p **M-9-2-04**: vypracuje jednoduchou tabulku* **M-9-2-05**: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů *p **M-9-2-05**: užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu*	

Školní výstup	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

Žák:			
-hledá a třídí data z textu, z meteorologických map	Celá čísla	Žák z meteorologických map vyhledává a čte teplotní údaje.	OSV 8 OSV 9
p *-hledá a třídí data z textu, z meteorologických map*		Žák pracuje s různými texty, tabulkami, mapami, vyhledává a třídí data.	
-porovnává data z textu a map		Seřazuje je podle velikosti. Porovnává je. Využívá závislosti zakreslení čísla na číselnou osu na absolutní hodnotě.	OSV 9
-rozezná podle zadání úlohy na přímou a nepřímou úměru	Funkce	Žák si procvičuje řešení úloh na přímou a nepřímou úměru. Rozeznává úměry. Zapisuje je pomocí trojčlenky a řeší je.	
p *-řeší slovní úlohy s penězi*			
-vyjadřuje přímou úměru tabulkou		Žák pracuje s tabulkou, do které zapisuje data tak, aby se jednalo o přímou úměru.	
-zakresluje přímou úměru do grafu		Zakresluje do grafu získané údaje. Zjišťuje, že grafem je přímka.	
-vyjadřuje nepřímou úměru tabulkou		Rozlišuje tabulku přímé a nepřímé úměry.	
-zakresluje nepřímou úměru do grafu		Zjišťuje, že grafem nepřímé úměry není přímka, ale křivka hyperbola.	
p *-vypracuje jednoduchou tabulku týkající se početních operací s penězi (ceny)*			
-z tabulky přímé a nepřímé úměry odvozuje vztah mezi dvěma proměnnými		Žák pracuje s tabulkou. Přichází na odvozování jednoduchých vztahů, které platí mezi dvěma proměnnými (neznámými, z nichž za jednu dosazujeme a druhou vypočítáváme).	
p *-využívá převody jednotek při řešení reálných situací, vyjádření reálných vztahů*			

5.7.5.C	**Geometrie v rovině a v prostoru** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **M-9-3-01:** zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku **M-9-3-02:** charakterizuje a třídí základní rovinné útvary **M-9-3-04:** odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů *p* ***M-9-3-04:*** *vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu* **M-9-3-06**: načrtne a sestrojí rovinné útvary	

p ***M-9-3-06****: zná a rýsuje základní rovinné útvary*
M-9-3-07: užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníku
M-9-3-08: načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar
p ***M-9-3-08****: sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti*
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti
M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
p ***M-9-3-10****: vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce*
M-9-3-12: načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
p ***M-9-3-12****: načrtne základní tělesa*
p ***M-9-3-12****: zobrazuje jednoduchá tělesa*
p ***M-9-3-12****: odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky*
p ***M-9-3-12****: umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami*
p ***M-9-3-12****: používá technické písmo*
p ***M-9-3-12****: čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popisuje rovnoběžník	Rovinné útvary	Žák se seznamuje pomocí matematických modelů s vlastnostmi rovnoběžníku, lichoběžníku.	*Vv - Geometrická kresba, malba (umění 20. století)*
-popisuje lichoběžník		Popisuje rozdíly mezi rovnoběžníky a lichoběžníky.	
-pozná ho mezi jinými rovinnými útvary			
-pracuje s pojmy úhlopříčka, výška rovnoběžníku			
-rozpozná pravidelné mnohoúhelníky			
-rozpoznává mezi různými rovinnými útvary rovnoběžník a lichoběžník		Žák třídí rovinné útvary do různých skupin podle různých kritérií.	
-řeší úlohy na obvod a obsah rovnoběžníku		Žák pomocí nákresu a vzorců řeší slovní úlohy na obsah, obvod rovnoběžníku.	
-řeší úlohy na obvod a obsah lichoběžníku		Žák pomocí nákresu a vzorců řeší slovní úlohy na obsah, obvod lichoběžníku.	
-rozumí a pracuje s pojmem obsah trojúhelníku		Žák se seznamuje se vzorcem pro výpočet obsahu trojúhelníku.	
-řeší slovní úlohy týkající se obsahu trojúhelníku			
p *-vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, čtverce, obdélníku*		Žák používá vzorce, kalkulátor pro výpočet obvodu a obsahu základních rovinných obrazců (obdélník, čtverec, trojúhelník).	
-rýsuje rovnoběžníky pomocí pravítka, kružítka, úhloměru	Metrické vlastnosti -vzdálenost bodu od přímky -druhy úhlů	Žák se učí rozebrat řešení konstrukční úlohy. Zapisuje postup.	

-rýsuje lichoběžník pomocí pravítka, kružítka, úhloměru		Rýsuje konstrukci rovnoběžníku, lichoběžníku.	
-rýsuje trojúhelníky podle vět sss, sus, usu		Žák se učí rýsovat trojúhelník různými způsoby podle zadání sss, sus, usu.	
p *-vyjmenuje, základní rovinné útvary*		Žák pomocí modelů a obrázků pojmenovává, rozpoznává a popisuje rovinné útvary.	
p *-pozná základní rovinné útvary*			
p *-rýsuje základní rovinné útvary*		Žák pomocí pravítka, kružítka, úhloměru rýsuje základní rovinné útvary.	
-používá věty o shodnosti trojúhelníků	Útvary -shodnost a podobnost trojúhelníků (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Žák se učí věty o shodnosti trojúhelníků.	
-provádí výpočty, ve kterých používá věty o shodnosti		Provádí rozbor úloh na shodnost. Úlohy počítá. Pracuje s pojmem shodnost.	
-rozeznává shodné trojúhelníky podle vět sss, sus, usu		Rozpoznává, které trojúhelníky jsou shodné a podle kterých vět.	
-používá věty o podobnosti trojúhelníků			
-provádí výpočty, ve kterých používá věty o podobnosti		Využívá je při řešení úloh na podobnost trojúhelníků.	
-rozeznává podobné trojúhelníky			
-rýsuje středově souměrné útvary	Konstrukční úlohy -středová souměrnost	Žák se seznamuje s pojmem středová souměrnost a s jejími vlastnostmi. S využitím těchto vlastností rýsuje středově souměrné útvary, analyzuje, zapisuje postup při řešení konstrukčních úloh a následně ji řeší pomocí pravítka a kružítka.	
p *-rýsuje základní rovinné útvary ve středové souměrnosti*			
-dělí rovinné útvary na středově souměrné a nesouměrné			
-řeší konstrukční úlohy na středovou souměrnost			
-pracuje s pojmem hranol, popisuje těleso	Prostorové útvary	Žák s pomocí prostorových modelů popisuje a učí se vlastnosti hranolu.	*Esv - Zátiší*

-řeší slovní úlohy na povrch a objem hranolu		Žák řeší, rozebírá slovní úlohy na povrch a objem hranolu.	
p *-počítá příklady na povrch a objem kvádru, krychle, válce*		Žák pomocí přehledu těles se vzorci a kalkulátorem řeší příklady na povrch a objem vybraných těles.	
-črtá síť jednoduchých typů hranolu		Žák se učí načrtnout síť.	
p *-načrtne základní tělesa*			
p *-zobrazuje jednoduchá tělesa*			
p *-odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky*			
p *-umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami*			
p *-umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami*			
p *-používá technické písmo*			
p *-čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům*			

5.7.5.D	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **M-9-4-01:** užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací *p **M-9-4-01**: samostatně řeší praktické úlohy* *p **M-9-4-01**: hledá různá řešení předložených situací* **M-9-4-02:** řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-řeší úlohy, které obsahují číselné řady celých čísel	Číselné a logické řady	Žák řeší číselné a logické řady obsahující celá čísla. Používá při řešení některých řad úměry.	
-řeší úlohy, které obsahují data v tabulkách			

-využívá přímou a nepřímou úměru při řešení úloh			
p *-řeší praktické úlohy s penězi, na obvod, obsah rovinných útvarů, povrch, objem těles*			
p *-hledá různá řešení předložených situací*			
-řeší úlohy na kolmý hranol	Logické a netradiční geometrické úlohy	Žák provádí rozbor úlohy. Črtá problémovou situaci. Navrhuje řešení a úlohu řeší.	

5.8.5.A	**Číslo a proměnná** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

M-9-1-01: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu

*p **M-9-1-01**: písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem*

*p **M-9-1-01**: pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento)*

M-9-1-07: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním

M-9-1-08: formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav

M-9-1-09: analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vysvětlí význam druhé mocniny a odmocniny v aritmetice a v geometrii	Mocniny a odmocniny -druhá mocnina a odmocnina	Žák se učí pracovat s pojmem druhá mocnina. Seznamuje se s jejími vlastnostmi, významem. Pracuje s pojmem druhá odmocnina a jejím významem.	OSV 1
-provádí početní operace s racionálními čísly podle pravidel a vzorců platících pro mocniny s přirozenými mocniteli		Učí se využívat vzorce (a*b)a, (a/b)a, ac*ad, ac:ad, (aa)m pro výpočty matematických operací sčítání, odčítání, dělení, násobení a umocňování mocnin s přirozeným mocnitelem.	
p *-řeší početní operace a slovní úlohy v oboru přes 1 000 000*	Početní operace v oboru přes 1.000.000		
p *-provádí početní operace se zlomky s různým jmenovatelem, se smíšenými čísly*			

-řeší slovní úlohy s využitím druhých mocnin přirozených čísel, desetinných čísel	Mocniny, odmocniny -slovní úlohy	Žák řeší úlohy, ve kterých převádí reálnou situaci na matematickou. Používá mocniny přirozených čísel, desetinných čísel. Využívá kalkulátor.	OSV 5 OSV 8
-řeší slovní úlohy s využitím druhých odmocnin přirozených čísel a desetinných čísel		Žák řeší úlohy, ve kterých využívá znalosti o odmocninách.	
-zjednodušuje číselné výrazy, které obsahují matematické operace, jednoduché, složené závorky, mocniny, odmocniny	Číselné výrazy	Žák se seznamuje a pracuje s pojmem číselný výraz. Učí se řešit a navrhuje řešení jednoduchých číselných výrazů, které obsahují operace +,-,*,:,druhé mocniny, odmocniny a různé typy závorek),[,{.	OSV 8
-dosadí konkrétní čísla do matematického výrazu s proměnnýma	Mnohočleny s více proměnnými	Seznamuje se s tím, že existují výrazy s proměnnými. Pracuje s pojmy koeficient, proměnná. Učí se dosazovat přirozená, celá a racionální čísla do výrazu a vypočítat konkrétní hodnotu.	
-určí konkrétní hodnotu výrazu s proměnnýma		Procvičuje se v dosazování přirozeného, celého čísla do výrazu a vypočítá konkrétní hodnotu.	
-sčítá, odčítá, násobí mnohočleny obsahující maximálně 5 členů		Rozlišuje typy podle počtu členů. Učí se používat a používá pravidla pro sčítání, odčítání mnohočlenů. Seznamuje se s pravidly pro násobení mnohočlenů. Roznásobuje závorky.	
-rozkládá mnohočleny pomocí vzorců $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, (a-b)*(a+b)		Pracuje se vzorci: $(a+b)^2$,$(a-b)^2$, (a+b)*(a-b). Učí se je používat při rozkladu na součin.	
-rozkládá mnohočleny pomocí vytýkání na součin		Upravuje na součin trojčleny pomocí vytýkání.	
-matematizuje jednoduché reálné situace využívající mocniny, odmocniny, mnohočleny	Mocniny, odmocniny	Pomocí početních operací s mocninami, odmocninami a mnohočleny se snaží řešit reálné situace, které nejdříve pochopí, převede do matematického jazyka a navrhne řešení a vyřeší.	
-řeší jednoduché lineární rovnice, provádí ekvivalentní úpravy, ověřuje si správnost řešení zkouškou	Rovnice -lineární rovnice	Žák se seznamuje s pojmem lineární rovnice a s jeho významem. Poznává stavbu, ekvivalentní úpravy, které jsou nezbytné pro řešení. Učí se řešit jednodušší typy lineárních	

		rovnic. Provádí zkoušku k ověření výsledku.	
-řeší jednoduché slovní úlohy s využitím druhé, třetí přirozené mocniny a mocniny desetinného čísla	Mocniny -slovní úlohy	Žák se učí porozumět zadání úlohy a najít problém. Navrhuje řešení a řeší jednoduché slovní úlohy týkající se ploch a obsahu čtverce, obdélníku a objemu kvádru, krychle.	OSV 8
-vytváří jednoduché rovnice jako převedení reálné situace do matematické	Rovnice -lineární rovnice	Žák se učí řešit jednodušší slovní úlohy. Řeší je pomocí lineární rovnice, kterou zkouší vytvořit ze zadání slovní úlohy.	

5.8.5.B	**Závislosti, vztahy a práce s daty** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
M-9-2-01: vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
*p **M-9-2-01**: vyhledává a třídí data*
M-9-2-02: porovnává soubory dat
*p **M-9-2-02**: porovnává data*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-používá pojmy statistiky při řešení jednoduchých statistických příkladů, šetření, vypočítává jejich hodnoty	Závislosti a data	Provádí výpočty aritmetického průměru, modusu, medianu. Seznamuje se s různým grafickým vyjádřením statistických šetření. Učí se závěry ze šetření převést do diagramové podoby.	OSV 1 OSV 8 OSV 9 *Z - Srovnávání geografických charakteristik států a kontinentů pomocí grafů*
p *-vyhledá a třídí data v jednoduchých statistických příkladech*			
-řeší jednoduché slovní úlohy, ve kterých porovnává různé skupiny dat		-učí se navrhovat řešení a řešit jednoduché statistické úlohy, které obsahují různé skupiny dat, které porovnává.	
p *-porovnává data v jednoduchých slovních úlohách*			

5.8.5.C	**Geometrie v rovině a v prostoru** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
M-9-3-01: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
M-9-3-04: odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
*p **M-9-3-04:** vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu*
M-9-3-05: využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh

p ***M-9-3-05****: provádí jednoduché konstrukce*
M-9-3-06: načrtne a sestrojí rovinné útvary
p ***M-9-3-06****: zná a rýsuje základní rovinné útvary*
M-9-3-09: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti
M-9-3-10: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
p ***M-9-3-10****: vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce*
M-9-3-11: načrtne a sestrojí sítě základních těles
p ***M-9-3-11****: sestrojí sítě základních těles*
M-9-3-13: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-určí, popíše kružnici	Rovinné útvary -kružnice -kruh	Žák se seznamuje s pojmem kružnice. Poznává její vlastnosti. Učí se čím je tento útvar určen. Analyzuje polohu dvou kružnic, kružnice a přímek.	
-určí, popíše kruh		Žák se seznamuje s pojmem kruh. Poznává jeho vlastnosti. Učí se čím je tento útvar určen.	
-vysvětlí rozdíl mezi kružnicí a kruhem		Popisuje kružnici, kruh. Určuje rozdíly mezi těmito rovinnými útvary.	
-vypočítá pomocí vzorců obvod kružnice, kruhu a obsah kruhu		Žák se seznamuje se vzorci, které se týkají obvodu kružnice, kruhu, obsahu kruhu, učí se řešit matematické úlohy, které vyžadují pouze znalost vzorce a dosazení za proměnné. Využívají kalkulátor.	
p *-vypočítá obvod a obsah trojúhelníku, čtverce, obdélníku, kruhu*			
-používá Pythagorovu větu k výpočtu obvodu a obsahu čtverce, obdélníku	Mocniny -Pythagorova věta	Žák se učí používat vzorec při řešení jednoduchých úloh.	OSV 5 OSV 8
-zná pojem Thaletova kružnice, rýsuje kružnici pomocí Thaletovy věty	Konstrukční úlohy -množiny všech bodů daných vlastností	Žák rýsuje kružnici, kruh, který před tím načrtne. Provede rozbor konstrukce. Chápe kružnici, kruh jako množinu daných vlastností.	
p *-rýsuje pravoúhlý trojúhelník, kružnice*			
-črtá a rýsuje kružnici, kruh		Žák se seznamuje s pojmem Thaletova věta, kružnice. Učí se využít Thaletovu větu k rýsování kružnice a pravoúhlého trojúhelníku.	
-črtá, rozebírá a rýsuje trojúhelníky pomocí výšky, těžnice		Žák si prohlubuje znalosti o trojúhelnících. Rýsuje	

		složitější úlohy na trojúhelníky.	
-črtá, rýsuje čtyřúhelníky		Žák pracuje s modely, které již dobře zná. Určuje, dělí, popisuje čtyřúhelníky do různých skupin. Řeší složitější úlohy na konstrukci čtyřúhelníků, ve kterých vy užívá znalosti o množině bodů daných vlastností a znalosti z dřívějších ročníků.	
p *-rýsuje základní rovinné útvary*			
-pozná a popíše model válce	Prostorové útvary -rotační válec	Žák se seznamuje s prostorovým modelem válce. Umí ho rozeznat mezi ostatními tělesy. Popisuje parametry, kterými je každý válec určen, ukazuje je na modelu. Popisuje stavbu válce.	
-počítá objem a povrch válce		Žák s pomocí učitele odvozuje vzorce pro výpočet objemu a povrchu. Řeší úlohy pomocí kalkulátoru.	
p *-počítá objem a povrch válce, krychle, kvádru*			
-črtá a rýsuje síť válce		Žák pomocí papírového modelu se seznamuje se sítí válce. Přichází na to, že se dá i toto těleso rozložit do plochy. Učí se črtat síť válce. Pak pomocí pravítka a kružítka síť rýsuje.	*Esv - Zátiší*
p *-sestrojí síť válce*			
-řeší slovní úlohy z reálného života týkající se válce		Žák se učí řešit praktické slovní úlohy. Navrhuje řešení, situaci črtá a pak řeší.	

5.8.5.D	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **M-9-4-01:** užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací **M-9-4-02:** řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí *p **M-9-4-02**: aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-řeší úlohy, které obsahují číselné a logické řady s druhými mocninami, odmocninami	Číselné a logické řady	Žák se seznamuje s úlohami, které obsahují řady s mocninami a odmocninami. Učí se řešit takové typy úloh.	
-řeší úlohy, ve kterých se prolínají znalosti z aritmetiky a z geometrie	Číselné a obrázkové analogie	Žák provádí rozbor úlohy. Využívá znalosti z aritmetiky a geometrie.	
-s pomocí používá digitální technologie při řešení rutinních výpočtů			
-řeší úlohy, ve kterých využívá znalosti z geometrie roviny a prostoru	Logické a netradiční geometrické úlohy	Žák navrhuje řešení, provádí rozbor a řeší úlohy, ve kterých využívá pravidla platící pro body daných vlastností.	OSV 1 OSV 8 OSV 9
p *-řeší úlohy, ve kterých aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí*			

5.9.5.A	**Číslo a proměnná** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **M-9-1-07**: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním **M-9-1-08**: formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav **M-9-1-09**: analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-určuje hodnotu lomených výrazů	Lomené výrazy	Žák se učí vypočítat konkrétní hodnoty lomených výrazů pro dané číslo. Žák pomocí početních operací se zlomky a s mnohočleny provádí rozšiřování, početní operace, krácení s lomenými výrazy.	OSV 8
-určí, kdy je rovnice řešitelná, řeší tento typ rovnic, provádí zkoušku	Rovnice s neznámou ve jmenovateli	Žák určuje podmínky řešitelnosti. Pak tyto podmínky řeší. Učí se řešit jednodušší typy lomených rovnic. Provádí ekvivalentní úpravy a zkoušky řešení.	
-sestavuje soustavy rovnic, řeší soustavy pomocí metody sčítací nebo dosazovací	Rovnice -soustava dvou lineárních rovnic o dvou neznámých	Žák se seznamuje s pojmem soustava rovnic. Poznává způsoby řešení. Procvičuje se v řešení pomocí dvou metod: sčítací, dosazovací. Volí metodu, která mu nejlépe vyhovuje.	

-řeší jednoduché slovní úlohy pomocí soustavy o dvou neznámých	Soustavy dvou rovnic o dvou neznámých	Žák se učí porozumět zadáním slovních úloh. Převádí je do formy lomené rovnice a vyřešit ji.	

5.9.5.B	**Závislosti, vztahy a práce s daty** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **M-9-2-04**: vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem *p **M-9-2-04**: vypracuje jednoduchou tabulku* **M-9-2-05**: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů *p **M-9-2-05**: užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-z tabulek vyvozuje vztah závislosti jedné proměnné na druhé	Závislosti a data	Žák se seznamuje s odvozováním závislostí z tabulky, z grafu.	
-převádí údaje z tabulky do grafu		Žák převádí údaje z tabulky do grafu a opačně. Vyvozuje závislosti ve slovních reálných úlohách.	
-vyjadřuje závislost mezi dvěma proměnnými x, y formou tabulky, rovnicí, grafem	Funkce	Žák se seznamuje s pojmem funkce, se závislostí jedné proměnné na druhé. Učí se najít závislost z tabulky, grafu. Doplňuje údaje podle předpisu funkce do tabulky. Seznamuje se s pojmem pravoúhlá soustava souřadnic. Učí se ji narýsovat a pak ji využít pro znázornění bodů, lineární funkce, kvadratické funkce, nepřímé úměry, goniometrické funkce. Seznamuje se s vlastnostmi funkcí a jak se projevují v grafu.	OSV 1 OSV 8
p *-vypracuje jednoduchou tabulku*			
-rozeznává typ funkce ze zadání reálných situací, které matematizuje		Žák se učí analyzovat jednoduché slovní reálné úlohy. Nachází závislosti podle grafu, tabulky, zápisu. Učí se je řešit pomocí funkčních vztahů.	
p *-využívá převody jednotek v reálných situacích*			

5.9.5.C	**Geometrie v rovině a v prostoru** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **M-9-3-09**: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary, analyzuje jejich vlastnosti **M-9-3-10**: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	

p ***M-9-3-10****: vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce*
M-9-3-11: načrtne a sestrojí sítě základních těles
p ***M-9-3-11****: sestrojí sítě základních těles*
M-9-3-12: načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
p ***M-9-3-12****: načrtne základní tělesa*
p ***M-9-3-12****: zobrazuje jednoduchá tělesa*
p ***M-9-3-12****: odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky*
p ***M-9-3-12****: umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami*
p ***M-9-3-12****: používá technické písmo*
p ***M-9-3-12****: čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům*
M-9-3-013: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-zná a popisuje tělesa podle modelů (kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule)	Prostorové útvary	Žák si procvičuje vlastními slovy popisovat tělesa podle modelů. Postupně je rozeznává a pracuje s popisem některých vlastností těles. Hledá předměty v okolí ve tvaru daných těles.	OSV 1 OSV 8
-řeší jednoduché úlohy na objem a povrch těles s využitím příslušných vzorců (kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule)		Žák se seznamuje a učí se pracovat s matematickými vzorci, které vyjadřují objem a povrch daných těles. Učí se řešit jednoduché slovní úlohy, ve kterých využívá znalosti o metrických vlastnostech tělesa. Ze vzorců vyjadřuje a vypočítává různé neznámé.	
p *-řeší jednoduché úlohy na povrch a objem kvádru, krychle, válce*			
-črtá a rýsuje síť jehlanu, kužele, črtá síť koule		Žák se seznamuje s pomocí modelů z papíru s faktem, že všechna tělesa se dají rozložit do roviny. Pomocí svých znalostí o stavbě tělesa črtá a pak i rýsuje síť.	
p *-sestrojí sítě základních těles*			
-črtá a rýsuje pohledy těles shora a zepředu		Žák pomocí modelů těles se seznamuje s promítáním těles do podstavy a do roviny kolmé na podstavu. Črtá a pak pomocí pravítka, kružítka rýsuje tyto průměty.	
p *-načrtne základní tělesa*			

p *-zobrazuje jednoduchá tělesa*			
p *-odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky*			
p *-umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami*			
p *-při popisu těles využívá technické písmo*			
p *-čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům*			
-řeší úlohy ze života, ve kterých užívá své znalosti z geometrie		Žák se učí řešit slovní úlohy z reálného života, které se snaží převést do geometrické úlohy, u které pak provádí rozbor, návrh řešení a na základě svých znalostí se pokouší úlohy vyřešit.	

5.9.5.D	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

M-9-4-01: užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

*p **M-9-4-01**: samostatně řeší praktické úlohy*

*p **M-9-4-01**: hledá různá řešení předložených situací*

M-9-4-02: řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Školní výstup	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-řeší řady s využitím znalostí o funkcích (vlastnosti, grafy)	Číselné a logické řady	Žák provádí rozbor, navrhuje řešení a řeší s využitím různých druhů funkcí.	
-účelně používá digitální technologie při řešení rutinních výpočtů			
p *-samostatně řeší praktické úlohy*			
p *-s pomocí používá digitální technologie při řešení rutinních výpočtů*			
p *-hledá různá řešení předložených situací*			
-řeší úlohy, ve kterých využívá znalosti o všech tělesech	Logické a netradiční geometrické úlohy	Žák řeší úlohy na prostorovou představivost týkající se všech těles, rovinných útvarů.	OSV 1 OSV 8 OSV 9

5.6 Informatika

5.1.6	Vyučovací předmět	Informatika

5.1.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika – 1. stupeň, 2. období

Předmět Informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém.

Informatika je vyučována na 1. stupni v 2. období ve čtvrtém a pátém ročníku jednu hodinu týdně. Do vzdělávacího předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova.

Vzdělávací obsah dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá Informatika svým specifickým dílem.

Žáci s SVP jsou v předmětu Informatika vzděláváni v individuálním tempu odpovídajícím schopnostem a dovednostem žáka. Výuka probíhá v menších skupinách, aby měli dostatečný prostor k procvičení komunikačních dovedností a vzdělávací obsah jim je podáván hravou formou.

5.1.6.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Informatika – 1. stupeň, 2. období

Kompetence	Strategie
k učení	o Vedeme žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj.

	o Učíme žáky vyhledávat a třídit informace, na základě jejich pochopení je propojit a systematizovat, efektivně je využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě. o Operujeme s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádíme věci do souvislostí. Propojujeme poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si žák vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.
k řešení problémů	o S žáky nacházíme různá řešení a vybíráme to nejvhodnější pro danou situaci. o S žáky posuzujeme technická řešení z pohledu druhých lidí a vyhodnocujeme je v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech. o Učíme žáky promyslet a naplánovat způsob řešení problémů. o Vedeme žáky k vyhledání informací vhodných k řešení problému.
komunikativní	o Učíme žáky komunikovat pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje. o Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu. Vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně. o Vedeme žáky k naslouchání promluvám druhých lidí, jejich porozumění, vhodné reakci na ně, účinnému zapojení se do diskuse, obhajobě svého názoru a vhodné argumentaci. o Ukazujeme žákům, jak porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, jak o nich přemýšlet, reagovat na ně a tvořivě je využívat. o Podporujeme žáky při využívá informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.
sociální a personální	o Prostřednictvím zkušenosti ukazujeme žákům, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce. o Vedeme žáky k účinně spolupráci ve skupině. o S žáky se podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispíváme k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytneme pomoc. o Podporujeme žáky, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy.
občanské	o Vedeme žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy, aby si byli vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu. o Učíme žáky rozhodovat se zodpovědně podle dané situace.
pracovní	o Učíme žáky porozumět různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace. o Učíme žáky rozhodovat se na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, obhajovat se pomocí věcných argumentů. o Vedeme žáky k standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci.

digitální	○ Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně se rozhodovat, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. ○ Vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. ○ Podporujeme žáky při vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků. ○ Učíme žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. ○ Vedeme žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi. Spolu s žáky kriticky hodnotíme jejich přínosy a reflektujeme rizika jejich využívání. ○ Ukazujeme žákům, jak předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. ○ Učíme žáky etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

5.1.6.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika – 1. stupeň, 2. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

Data, informace a modelování

Žák:

I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
pI-5-1-01 *uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat*
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
pI-5-1-02 *popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví*
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

Algoritmizace a programování

Žák:

I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
pI-5-2-01 *sestavuje symbolické zápisy postupů*
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení

pI-5-2-02 *popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení*

I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy

pI-5-2-03 *rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů*

I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Informační systémy

Žák:

I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

pI-5-3-01 *v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky*

I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

pI-5-3-02 *pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data*

Digitální technologie

Žák:

I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu

pI-5-4-01 *najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu*

I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

pI-5-4-03 *popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

OSV 1: ***Rozvoj schopností poznávání*** *- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
OSV 4: ***Psychohygiena*** *– organizace času, hledání pomoci při potížích*
OSV 5: ***Kreativita*** *- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
OSV 8: ***Komunikace*** *- komunikace v různých situacích*
OSV 9: ***Kooperace a kompetice****– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka MV)

*MV 1: **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – chápání podstaty mediálního sdělení, objasnění jejich cílů a pravidel*
*MV 2: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality** – rozlišení typu sdělení a jejich vztahu k realitě*
*MV 3: **Stavba mediálních sdělení** – pravidelnosti uspořádání v mediálních sděleních*
*MV 4: **Vnímáni autora mediálních sdělení** – výrazové prostředky pro vyjádření názoru a postoje*
*MV 5: **Fungování a vliv médií ve společnosti** – vliv médií na každodenní život a kulturu; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování;*
*MV 6: **Tvorba mediálních sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení*
*MV 7: **Práce v realizačním týmu** – komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu; faktory ovlivňující práci v týmu*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Informatika – 1. stupeň, 2. období

5.4.6.A	**Data, informace a modelování** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-5-1-01: uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
*p **I-5-1-01**: uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat*
I-5-1-02: popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
*p **I-5-1-02**: popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví*
I-5-1-03: vyčte informace z daného modelu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-uvede příklady dat, která ho obklopují	Data	Žák hledá příklady dat ve svém okolí, rodině, škole.	OSV 5 MV 5
-předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel	Kód	Žák přepíše, pošle informaci zakódovanou do textu nebo čísel.	OSV 8 MV 7
-zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text	Přenos na dálku, šifra	Žák určený text zakóduje nebo dekóduje podle učitelem zadaného nebo svého vlastního kódu.	MV 6
-zakóduje a dekóduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky	Pixel, rastr, rozlišení	Žák určený obrázek zakóduje nebo dekóduje podle učitelem zadaného kódu.	MV 2
-obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Tvary, skládání obrazce	Žák skládá z vybraných geometrických tvarů obrázky.	*M – geometrické tvary*
p *-z nabízených možností vybírá podle stanovených kritérií*		Žák vybírá z možností tu, která nejlépe odpovídá zadanému úkolu.	
-s pomocí popíše problém	Piktogramy, emoji	Žák s pomocí učitele vyčte ze zadání, jaké proměnné zná a co musí ještě vyřešit.	OSV 8 OSV 9 MV 1

-s pomocí sdělí informaci obrázkem	Schémata, obrázkové modely	Žák s pomocí učitele převede informaci do obrázku, znaku, schématu.	MV 4 MV 7
-v obrázkových modelech hledá řešení zadaného problémy		Žák v předložených modelech hledá řešení zadaného problému.	
p *-popíše problém, se kterým se již dříve setkal*			
-vyčte data z tabulky		Žák pracuje s daty zapsanými v tabulce.	*M – doplňování dat do tabulky*

5.4.6.B	**Digitální technologie** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-5-4-01: najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
*p **I-5-4-01**: najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu*
I-5-4-02: propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
I-5-4-03: dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi
*p **I-5-4-03**: popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží	Digitální zařízení	Žák opakovaně pojmenovává jednotlivá digitální zařízení, zná jejich funkci.	MV 4 MV 5
-vysvětlí rozdíly mezi člověkem a počítačem	Příkazy a program		
-edituje digitální text, vytvoří obrázek	Používání ovladačů Editace textu, obrázku	Žák si osvojuje psaní slov na klávesnici, editaci textu pomocí ovladačů. Pomocí myši kreslí čáry a vybarvuje.	MV 3
-přehraje zvuk či video	Přehrávání zvuku, videa		
-otevře soubor, učí se ukládat svoji práci do souboru	Práce se soubory	Žák opakovaně otevírá a zavírá používaný soubor, vytvořenou práci si ukládá do určeného úložiště.	
-používá krok zpět, zoom		Žák se umí vrátit o požadovaný počet kroků zpět. Používá zoom pro zvětšení nebo zmenšení nazíraného textu, obrázku.	
-řeší úkol použitím schránky		Žák řeší úkol ukládáním textu nebo jeho části, obrázku do schránky.	
-učí se najít a spustit aplikaci, kterou potřebuje k práci	Aplikace	Žák v počítači nalezne požadovanou aplikaci, na pokyn ji zapne a vypne.	OSV 1
p *-pojmenuje jednotlivá digitální zařízení*	Digitální zařízení	Žák opakovaně pojmenovává jednotlivá digitální zařízení.	OSV 1
p *-vysvětlí rozdíly mezi člověkem a počítačem*	Příkazy a program		

p *-učí se editovat digitální text, vytvořit obrázek*	Editace textu, obrázku	Žák si osvojuje psaní slov na klávesnici, editaci textu pomocí ovladačů. Pomocí myši kreslí čáry a vybarvuje.	OSV 8 OSV 9
p *-přehraje zvuk či video*	Přehrávání zvuku, videa	Přehrávání zvuku	
p *-učí se najde a spustí známou aplikaci, kterou potřebuje k práci*	Aplikace	Žák v počítači nalezne požadovanou aplikaci, na pokyn ji zapne a vypne.	
-učí se propojovat digitální zařízení	Propojení technologií, internet	Žák propojuje s počítačem telefon, flash disk, sluchátka.	OSV 1
-seznamuje se s bezpečnostními riziky, která s takovým propojením souvisejí		Žák si uvědomuje rizika zavirování, ztráty dat, ztráty soukromí, fyzického poškození jednotlivých zařízení.	OSV 4 MV 5
-učí se dodržovat pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Bezpečnost	Žák se seznamuje se správnou ergonomií při práci s PC, pravidly pro ochrana digitálního zařízení, ochranu osobních údajů a zdraví uživatele.	
-učí se chránit své heslo, přihlásit se ke svému účtu a odhlásit se z něj		Žák nikomu nesděluje své hesla k účtům, opakovaně se přihlašuje a odhlašuje ke svým účtům.	
-rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého		Žák neřeší technické problémy sám, k jejich řešení přivolá pomoc dospělého.	OSV 4
p *-učí se dodržovat pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením*		Žák se seznamuje se správnou ergonomií při práci s PC, pravidly pro ochrana známého digitálního zařízení, ochranu osobních údajů a zdraví uživatele.	
p *-učí se chránit své heslo, přihlásit se ke svému účtu a odhlásit se z něj*		Žák nikomu nesděluje své hesla k účtům, opakovaně se přihlašuje a odhlašuje ke svým účtům.	
p *-rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého*		Žák neřeší technické problémy sám, k jejich řešení přivolá pomoc dospělého.	OSV 4

5.5.6.A	**Data, informace a modelování** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP: **I-5-1-01**: uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat *p* ***I-5-1-01****: uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat* **I-5-1-02**: popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	

p ***I-5-1-02****: popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví*
I-5-1-03: vyčte informace z daného modelu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pomocí grafu se snaží hledat vztahy mezi objekty	Graf	Žák s učitelem zakreslují graf pro lepší představu vztahů mezi objekty.	*M – zakreslování do grafu*
p *-ze svého okolí uvede příklady dat*			
p *-doplňuje data o své osobě*			
-popíše problém	Piktogramy, emoji	Žák vyčte ze zadání, jaké proměnné zná a co musí ještě vyřešit.	OSV 5 OSV 8 *ČJ - popis*
-sdělí informaci obrázkem	Schémata, obrázkové modely	Žák převede informaci do obrázku, znaku, schématu.	MV 2
-pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy		Žák s pomocí předložených modelů řeší zadaný problému.	
p *-popíše problém a jeho dřívější řešení*			
-vyčte data z tabulky a textu		Žák pracuje s daty zapsanými v tabulce nebo textu.	*ČJ – čtenářská gramotnost*

5.5.6.B	**Algoritmizace a programování** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-5-2-01: sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
p ***I-5-2-01****: sestavuje symbolické zápisy postupů*
I-5-2-02: popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
p ***I-5-2-02****: popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení*
I-5-2-03: v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
p ***I-5-2-03****: rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů*
I-5-2-04: ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů	Vývojový diagram	Žák si osvojuje symboly vývojových diagramů, učí se je používat při zápisu problému a jeho řešení.	OSV 1 MV 1 MV 3 MV 6
p *-sestavuje symbolické zápisy postupů*			
-popíše jednoduchý problém a označí, co o něm ví			OSV 8
-navrhne řešení a rozdělí je na jednotlivé kroky		Při návrhu řešení si uvědomuje, že ke stejnému cíli vedou různé algoritmy.	OSV 9 MV 4
p			OSV 8

-popíše jednoduchý problém, který již dříve řešil, a označí, co o něm ví			
p *-navrhne řešení problému, se kterým se dříve setkal, a rozdělí je na jednotlivé kroky*			
-v blokově orientovaném programovacím jazyce se učí vytvářet program pro ovládání postavy	Blokové programování	Žák se učí používat příkazy pro tvorbu bloků ovládajících pohyb a razítkování postav.	OSV 1 OSV 4 MV 3 MV 6
-vytvoří a použije nový blok		Žák s pomocí vytváří vlastní bloky. Obměňuje a kombinuje dříve použité postupy.	
-použije blok pro obdobný problém		Žák obmění a použije dříve vytvořený blok pro obdobný problém.	
-používá podprogramy		Pro řešení složitějšího problému používá i známé podprogramy.	
-rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát	Opakování příkazů	Žák podle potřeby vhodně kombinuje procedury.	MV 4
-rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj		Žák podle potřeby vhodně kombinuje procedury.	
p *-uvědomuje si opakování vzoru*			
p *-používá opakování známých postupů*			
-ověří fungování programu	Ladění, hledání chyb	Žák spuštěním programu ověří jeho funkci.	
-pokusí se v programu najít a opravit chyby		Žák se pokusí v případě nefunkčnosti programu najít a opravit jeho chyby.	OSV 4 OSV 8 OSV 9

5.5.6.C	**Informační systémy** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-5-3-01: v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
*p **I-5-3-01**: v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky*
I-5-3-02: pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data
*p **I-5-3-02**: pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky	Systém, struktura, prvky, vztahy	Žák vyhledává ve svém okolí systém, určí jeho prvky.	OSV 5

-určí, jak spolu prvky souvisí		Žák vysvětlí, co mají prvky vybraného systému společného, čím se liší.	
p *-v předloženém známém systému určí jeho prvky*		Žák se seznamuje se systémy ve svém okolí a opakovaně určuje jeho prvky.	
-pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech	Data, druhy dat	Žák opakovaně pracuje s různými texty, vyhledává v nich data, charakterizuje, co o nich ví.	MV 1 MV 2 *ČJ – čtenářská gramotnost*
-umístí data správně do tabulky	Řazení dat v tabulce	Žák pro vybraná data vytvoří vhodnou tabulku a data do ní správně zaznamená.	*M – zápis dat do tabulky*
-doplní posloupnost prvků	Doplňování tabulky a datových řad	Žák do tabulky se známým způsobem posloupnosti doplní chybějící údaje.	
-s pomocí v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Kritéria kontroly dat	Žák v tabulce se známým způsobem posloupnosti opraví nesprávné údaje.	MV 7
p *-učí se číst údaje z tabulky*	Řazení dat v tabulce		OSV 8 OSV 9
p *-u opakovaně řešeného problému umístí data do tabulky*		Žák u problému, který opakovaně řešil, do tabulky se známým způsobem posloupnosti doplní chybějící údaje.	

5.5.6.D	**Digitální technologie** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-5-4-01: najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
*p **I-5-4-01**: najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu*
I-5-4-02: propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
I-5-4-03: dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi
*p **I-5-4-03**: popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-ukládá svoji práci do souboru	Práce se soubory	Žák opakovaně otevírá a zavírá používaný soubor, vytvořenou práci si ukládá do určeného úložiště.	
-najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci	Aplikace	Žák v počítači nalezne požadovanou aplikaci, na pokyn ji zapne a vypne.	
p *-edituje digitální text, vytvoří obrázek*	Editace textu, obrázku	Žák si procvičuje psaní slov na klávesnici, editaci textu pomocí ovladačů. Pomocí myši kreslí čáry a vybarvuje.	
p *-najde a spustí známou aplikaci, kterou potřebuje k práci*	Aplikace	Žák v počítači nalezne požadovanou aplikaci, na pokyn ji zapne a vypne.	

-propojí známá digitální zařízení, uvede bezpečnostní rizika	Propojení technologií, internet	Žák propojuje s počítačem telefon, flash disk, sluchátka. Žák si je vědom rizika zavirování, ztráty dat, ztráty soukromí, fyzického poškození jednotlivých zařízení.	OSV 1 MV 5
-dodržuje se pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením	Bezpečnost	Žák se seznamuje se správnou ergonomií při práci s PC, pravidly pro ochrana digitálního zařízení, ochranu osobních údajů a zdraví uživatele.	
-chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj		Žák nikomu nesděluje své hesla k účtům, opakovaně se přihlašuje a odhlašuje ke svým účtům.	OSV 4
p *-dodržuje se pravidla a pokyny při práci se známým digitálním zařízením*		Žák se seznamuje se správnou ergonomií při práci s PC, pravidly pro ochrana známého digitálního zařízení, ochranu osobních údajů a zdraví uživatele.	
p *-chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj*		Žák nikomu nesděluje své hesla k účtům, opakovaně se přihlašuje a odhlašuje ke svým účtům.	OSV 4

5.2.6	**Vyučovací předmět**	**Informatika**

5.2.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Informatika – 2. stupeň

Předmět Informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém.

Informatika je vyučována na 2. stupni v šestém až devátém ročníku jednu hodinu týdně. Do vzdělávacího předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova.

Vzdělávací obsah dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V

řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá Informatika svým specifickým dílem.

Žáci s SVP jsou v předmětu Informatika vzděláváni v individuálním tempu odpovídajícím schopnostem a dovednostem žáka. Výuka probíhá v menších skupinách, aby měli dostatečný prostor k procvičení komunikačních dovedností a vzdělávací obsah jim je podáván hravou formou.

5.2.6.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Informatika – 2. stupeň

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Vedeme žáky k systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj. o Učíme žáky vyhledávat a třídit informace, na základě jejich pochopení je propojit a systematizovat, efektivně je využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě. o Operujeme s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádíme věci do souvislostí. Propojujeme poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si žák vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.
k řešení problémů	o S žáky nacházíme různá řešení a vybíráme to nejvhodnější pro danou situaci. o S žáky posuzujeme technická řešení z pohledu druhých lidí a vyhodnocujeme je v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech. o Učíme žáky promyslet a naplánovat způsob řešení problémů. o Vedeme žáky k vyhledání informací vhodných k řešení problému.
komunikativní	o Učíme žáky komunikovat pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje. o Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu. Vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně. o Vedeme žáky k naslouchání promluvám druhých lidí, jejich porozumění, vhodné reakci na ně, účinnému zapojení se do diskuse, obhajobě svého názoru a vhodné argumentaci. o Ukazujeme žákům, jak porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, jak o nich přemýšlet, reagovat na ně a tvořivě je využívat.

	o Podporujeme žáky při využívá informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.
sociální a personální	o Prostřednictvím zkušenosti ukazujeme žákům, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce. o Vedeme žáky k účinně spolupráci ve skupině. o S žáky se podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispíváme k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytneme pomoc. o Podporujeme žáky, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy.
občanské	o Vedeme žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy, aby si byli vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu. o Učíme žáky rozhodovat se zodpovědně podle dané situace.
pracovní	o Učíme žáky porozumět různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace. o Učíme žáky rozhodovat se na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, obhajovat se pomocí věcných argumentů. o Vedeme žáky k standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci.
digitální	o Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně se rozhodovat, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. o Vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. o Podporujeme žáky při vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků. o Učíme žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. o Vedeme žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi. Spolu s žáky kriticky hodnotíme jejich přínosy a reflektujeme rizika jejich využívání. o Ukazujeme žákům, jak předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. o Učíme žáky etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

5.2.6.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

Data, informace a modelování

Žák:

I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat

pI-9-1-01 *získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti*

I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu

pI-9-1-02 *zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek*

I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní

pI-9-1-03 *popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění*

I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

pI-9-1-04 *stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení*

Algoritmizace a programování

Žák:

I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen

pI-9-2-01 *po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti*

I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení

pI-9-2-02 *rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení*

I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému

pI-9-2-03 *navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal*

I-9-2-04 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné

I-9-2-05 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Informační systémy

Žák:

I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich

jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů

pI-9-3-01 *popíše účel informačních systémů, které používá*

I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat

pI-9-3-02 *nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce*

I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat

pI-9-3-03 *na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat*

I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

Digitální technologie

Žák:

I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě

pI-9-4-01 *rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému*

I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos

pI-9-4-02 *ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*

I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky

pI-9-4-03 *pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí*

I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače

pI-9-4-04 *rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu*

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

pI-9-4-05 *dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

OSV 1: ***Rozvoj schopností poznávání*** *- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
OSV 4: ***Psychohygiena*** *– organizace času, hledání pomoci při potížích*
OSV 5: ***Kreativita*** *- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
OSV 8: ***Komunikace*** *- komunikace v různých situacích*
OSV 9: ***Kooperace a kompetice****– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka MV)

*MV 1: **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – chápání podstaty mediálního sdělení, objasnění jejich cílů a pravidel*
*MV 2: **Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality** – rozlišení typu sdělení a jejich vztahu k realitě*
*MV 3: **Stavba mediálních sdělení** – pravidelnosti uspořádání v mediálních sděleních*
*MV 4: **Vnímáni autora mediálních sdělení** – výrazové prostředky pro vyjádření názoru a postoje*
*MV 5: **Fungování a vliv médií ve společnosti** – vliv médií na každodenní život a kulturu; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování;*
*MV 6: **Tvorba mediálních sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení*
*MV 7: **Práce v realizačním týmu** – komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu; faktory ovlivňující práci v týmu*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Informatika – 2. stupeň

5.6.6.A	**Data, informace a modelování** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP: **I-9-1-01**: získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat *p **I-9-1-01**: získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-rozpozná zakódované informace kolem sebe	Kódování	Žák ze svých zkušeností vyhledává a rozpoznává příklady kódované informace, způsoby přenosu informací, standardizované kódy.	OSV 1 MV 2 *ČJ – jazyk jako kód*
-zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady		Žák používá nabízené znakové řady a pokouší se vytvořit vlastní.	OSV 5 MV 6
-zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer		Žák opakovaně zašifruje a dešifruje zadaný text ve stejném klíči (symetrická šifra), různými způsoby předá šifrovaný text další osobě.	MV 2 MV 3
-učí se zakódovat v obrázku barvy více způsoby		Žák opakovaně zakóduje či identifikuje barvy v obrázku. Používá různé barevné modely.	
-učí se zakódovat obrázek pomocí základních geometrických tvarů		Žák pomocí vektorové grafiky kóduje obrázek v základních geometrických tvarech.	MV 3

-učí zjednodušit zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověřit úplnost zápisu		Žák zjednodušuje zápis textu nebo obrázku, ověřuje jeho správnost pomocí kontrolního součtu.	OSV 1
p *-učí se rozpoznat zakódované informace, se kterými se již dříve setkal*		Žák opakovaně rozpoznává kódované informace v situacích, které zná, které jsou ve standardizovaných kódech, všímá si způsobů jejich přenosu.	
p *-učí se zakódovat a dekódovat znaky prostřednictvím znakové sady, se kterou již dříve pracoval*		Žák poznává znakové sady, opakovaně jejich prostřednictvím kóduje a dekóduje informace.	
p *-učí se zašifrovat a dešifrovat text s použitím několika známých šifer*		Žák opakovaně přenáší data s textem, který zašifroval. Šifrovaný text ve známé šifře dešifruje.	

5.6.6.B	**Algoritmizace a programování** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-9-2-01: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
*p **I-9-2-01**: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti*
I-9-2-02: rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení
*p **I-9-2-02**: rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí čte jednotlivé kroky algoritmu	Algoritmus	Žák rozpoznává jednotlivé symboly v grafickém znázornění algoritmu (diagramu). Čte jednotlivé kroky algoritmu.	OSV 8 OSV 9 MV 7
-učí se rozpoznávat problém, který je daným algoritmem řešen		Žák s pomocí rozpozná z grafu jednotlivé kroky a stanovuje problém, který algoritmus řeší.	MV 1
p *-s pomocí opakovaně čte jednotlivé kroky algoritmu*		Žák rozpoznává jednotlivé symboly v grafickém znázornění algoritmu (diagramu). Čte jednotlivé kroky algoritmu.	
-řešený problém rozdělí na jednotlivě řešitelné části	Krokování	Žák rozdělí řešení problému na jednotlivé kroky, které je potřeba řešit.	OSV 4 MV 6 *Čj, Pv - popis činnosti*
p *-rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části*		Žák rozdělí řešení problému na jednotlivé kroky, které je potřeba řešit.	

5.6.6.C	**Informační systémy** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-9-3-01: vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů
*p **I-9-3-01**: popíše účel informačních systémů, které používá*
I-9-3-02: nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat
*p **I-9-3-02**: nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce*
I-9-3-03: vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
*p **I-9-3-03**: na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popíše internet jako systém zařízení a služeb a vysvětlí jeho účel	Internet	Žák vysvětlí účel internetu, uvede funkce a služby, které nabízí, která zařízení se mohou k němu připojit, jak poslat e-mail. Poznává síťové rozhraní (síťová karta, IP adresa), fungování webu (webová stránka, odkaz/URL), princip cloudové aplikace (e-shop, streamování).	OSV 8 MV 4 MV 5
-zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů		Žák zvažuje, jaká rizika jsou spojena s internetem, používáním sociálních sítí, zadáváním osobních údajů, otevíráním nevyžádané pošty, návštěvou nechráněných webových stránek. Diskutuje o cílech a metodách hackerů. Zvažuje zabezpečení počítače a dat (aktualizace, antivir).	MV 4 MV 5 *OV – sociální sítě*
p *-popíše účel internetu*		Žák vysvětlí účel internetu, uvede funkce a služby, které využívá, která zařízení k němu připojuje, jak posílá e-mail.	
-nastavuje zobrazení, řazení dat v tabulce	Excel	Žák vkládá záznam do databázové tabulky, připíše do tabulky nový záznam, seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně). Používá relativní a absolutní adresy buněk.	*M – práce s tabulkami*
p *-s pomocí nastavuje zobrazení, řazení dat*		Žák vkládá záznam do databázové tabulky, připíše do tabulky nový záznam, seřadí tabulku dat	

		podle daného kritéria (velikost, abecedně).	
-vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat		Žák na základě zadaného úkolu vymezí, co zná a co má řešit. Určí, jakým způsobem mu k vyřešení problému pomůže databázová tabulka.	
-na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat		Žák podle předloženého nebo vlastního návrhu sestaví tabulku.	
p *-s pomocí sestaví vzorovou tabulku pro evidenci dat*		Žák s pomocí sestaví tabulku, která bude odpovídat zadání.	

5.6.6.D	**Digitální technologie** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

I-9-4-01: popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě

*p **I-9-4-01**: rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému*

I-9-4-02: ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos

*p **I-9-4-02**: ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*

I-9-4-03: vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky

*p **I-9-4-03**: pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí*

I-9-4-04: poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače

*p **I-9-4-04**: rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu*

I-9-4-05: dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření: žák

*p **I-9-4-05**: dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému	Hardware a software	Žák pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí. Vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením. Žák diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich.	OSV 9
-diskutuje o trendech digitálních technologiích	Digitální technologie	Popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence).	MV 4 MV 7
p	Hardware a software	Žák s pomocí pojmenuje části počítače. Rozdělí je	

-s pomocí rozliší funkce hardwaru a operačního systému		na hardware a software (technické vybavení a operační systém).	
-ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu	Správa souborů	Žák nainstaluje, odinstaluje, aktualizuje aplikaci. Uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory. Vnímá strukturu složek. Vybírá vhodný formát pro uložení dat. Na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat.	
p *-s pomocí ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*		Žák s pomocí nainstaluje, odinstaluje, aktualizuje aplikaci. Uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory. Vnímá strukturu složek.	
-vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě	Počítačové sítě	Žák podle typu digitálního zařízení vybírá nejvhodnější způsob připojení do školní sítě (přes kabel, WIFI, Bluetooth).	MV 4
-uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky		Žák zvažuje služby, výhody a nevýhody školní a domácí sítě. Popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě.	
p *-pracuje v on-line prostředí*			
p *-podle návodu propojí digitální zařízení*			
p *-uvede příklady rizik při propojování digitálních zařízení*			
-poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače	Chybové stavy počítače	Žák na základě hlášení (dialogové okno) zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, prověří nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy.	OSV 4
p *-rozpozná typické závady a chybové stavy počítače a požádá o pomoc*		Žák na základě hlášení (dialogové okno) nebo programu bez odezvy požádá o pomoc se závadou (chybou).	
-minimalizuje riziko ztráty či zneužití dat	Zabezpečení	Žák bezpečně ukládá data, zvažuje jejich zveřejňování na sociálních a veřejných sítích, veřejných PC. Je si vědom možnosti sledování pohybu na sítích (digitální stopa).	

p *-minimalizuje riziko ztráty či zneužití dat*		Žák bezpečně ukládá data, zvažuje jejich zveřejňování na sociálních a veřejných sítích, veřejných PC. Je si vědom možnosti sledování pohybu na sítích (digitální stopa).	

5.7.6.A	**Data, informace a modelování** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-9-1-01: získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
*p **I-9-1-01**: získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti*
I-9-1-02: navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu
*p **I-9-1-02**: zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek*
I-9-1-03: vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
*p **I-9-1-03**: popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění*
I-9-1-04: zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji
*p **I-9-1-04**: stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí zakóduje v obrázku barvy více způsoby	Kódování	Žák opakovaně zakóduje či identifikuje barvy v obrázku. Používá různé barevné modely.	MV 2 MV 3 *ČJ – jazyk jako kód*
-s pomocí zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů		Žák pomocí vektorové grafiky kóduje obrázek v základních geometrických tvarech.	
-s pomocí zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu		Žák zjednodušuje zápis textu nebo obrázku, ověřuje jeho správnost pomocí kontrolního součtu.	MV 1 MV 3 MV 6
p *-s pomocí rozpozná zakódované informace, se kterými se již dříve setkal*		Žák opakovaně rozpoznává kódované informace v situacích, které zná, které jsou ve standardizovaných kódech, všímá si způsobů jejich přenosu.	MV 2
p *-s pomocí zakóduje a dekóduje znaky prostřednictvím znakové sady, se kterou již dříve pracoval*		Žák poznává znakové sady, opakovaně jejich prostřednictvím kóduje a dekóduje informace.	
p		Žák opakovaně přenáší data s textem, který	

-s pomocí zašifruje a dešifruje text s použitím několika známých šifer		zašifroval. Šifrovaný text ve známé šifře dešifruje.	
-porovnává různé způsoby kódování dat			OSV 1 MV 4
p *-s pomocí dekóduje jednoduchý text a obrázek*			
-učí se vymezit problém a určit, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení	Standardizovaná schémata a modely	Žák pomocí standardizovaného schématu vymezí problém a určuje, jaké informace potřebuje k jeho řešení, jaké podmínky musí být splněny.	OSV 4 MV 1 *M – řešení slovních úloh*
-poznává modely jevů, situací, činností		Žák modeluje jev, situaci, činnost prostřednictvím modelu (grafu, schémata). Používá nabízené i vlastní bloky, bloky opakování.	OSV 1 MV 2
-porovná svůj navržený model s jinými modely		Žák porovnává svůj model s modely nabízenými nebo modely ostatních žáků. Vybírá, který je nejvhodnější pro řešení daného úkolu. Svou volbu se snaží zdůvodnit.	
p *-odpovídá na otázky vztahující se k hledání problému*		Žák opakovaně odpovídá na otázky vztahující se k hledání problému, učí se pracovat se schématem otázek.	OSV 8
p *-vybere grafické znázornění řešeného problému*		Žák opakovaně pracuje s grafickým znázorněním problému (grafem, schématem), učí se v něm číst.	
-seznamuje se s ohodnocenými grafy		Žák pracuje s ohodnocenými grafy, doplňuje do něj informace ze zadání, čte jej (minimální cesta grafu, kostra grafu).	OSV 1 *M – práce s grafy*
-seznamuje se s orientovanými grafy		Žák pracuje s orientovanými grafy, doplňuje do něj informace ze zadání, čte jej (automaty).	
-seznamuje se modelováním více souběžných činností		Žák vytváří modely paralelních činností. V modelech používá známé bloky.	
p *-s pomocí řeší úlohu podle návodu a zaznamenává informace potřebné k jeho řešení*			OSV 9

5.7.6.B	**Algoritmizace a programování** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

I-9-2-01: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen

*p **I-9-2-01**: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti*

I-9-2-02: rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení

*p **I-9-2-02**: rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení*

I-9-2-03: vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému

*p **I-9-2-03**: navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal*

I-9-2-04: v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné

I-9-2-05: ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí čte jednotlivé kroky algoritmu a vysvětluje jeho postup	Algoritmus	Žák rozpoznává jednotlivé symboly v grafickém znázornění algoritmu (diagramu). Čte jednotlivé kroky algoritmu, vysvětluje jejich význam a postup algoritmu.	OSV 4 OSV 8 OSV 9
-pomocí výběru z možností určí problém, který je daným algoritmem řešen		Žák rozpozná z grafu jednotlivé kroky a výběrem správné z nabízených možností stanoví problém, který algoritmus řeší.	
p *-s pomocí opakovaně čte jednotlivé kroky algoritmu a vybírá příklady podobné činnosti*		Žák rozpoznává jednotlivé symboly v grafickém znázornění algoritmu (diagramu). S pomocí čte jednotlivé kroky algoritmu. Z nabídky vybírá příklady podobné činnosti.	MV 7
-rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části, s pomocí vybere a popíše kroky k jeho řešení	Krokování	Žák rozdělí řešení problému na jednotlivé kroky, které je potřeba řešit. S pomocí z možností vybere a popíše jednotlivé kroky vedoucí k řešení.	MV 3 *Čj, Pv - popis činnosti*
p *-rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části, učí se pracovat s návodem k řešení jednotlivých kroků*		Žák rozdělí řešení problému na jednotlivé kroky, které je potřeba řešit. S pomocí opakovaně pracuje s návody, jak řešit různé druhy kroků (problémů).	
-porovnává nabízené algoritmy	Algoritmus		MV 4

-podle návodu upraví daný algoritmus pro jiné problémy			MV 3 MV 6
p *-spolupracuje na tvorbě návodů pro algoritmizaci dříve řešeného problému*		Žák pod vedením učitele vytváří návody pro dříve opakovaně řešené problémy.	MV 7
-s pomocí v blokově orientovaném jazyce sestavuje algoritmus	Blokově orientovaný program	Žák používá cyklus s pevným počtem opakování. Rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování. Tvoří programy s větvením a proměnnými. Vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech.	OSV 5 MV 6 MV 7
-s pomocí formuluje podmínky pro větvení programu, rozeznává, kdy je podmínka splněna			
-hotový program upraví pro řešení příbuzného problému		Žák hotový program upraví změnou hodnoty proměnných, doplněním dalšího bloku nebo výměnou určeného bloku za jiný.	OSV 5
-program vyzkouší	Ladění	Žák program spouští myší, klávesnicí, interakcí postav. Zjistí funkčnost programu.	
-ověří správnost programu, s pomocí v něm hledá a formuluje případnou chybu			

5.7.6.C	**Informační systémy** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP: **I-9-3-02**: nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat *p* ***I-9-3-02****: nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce* **I-9-3-03**: vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat *p* ***I-9-3-03****: na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce	Excel	Žák vkládá záznam do databázové tabulky, připíše do tabulky nový záznam, seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně). Používá filtr na výběr dat z tabulky. Při výpočtech pracuje s relativní a absolutní adresou buněk, funkcemi s číselnými vstupy,	

		funkcemi s textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet).	
-s pomocí vytváří funkce pro automatizaci zpracování dat		Žák sestaví kritérium (vzorec) pro vyřešení úlohy. Ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat.	
p *-nastavuje zobrazení, řazení dat*		Žák vkládá záznam do databázové tabulky, připíše do tabulky nový záznam, seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně).	
-s pomocí nastaví pravidla pro evidenci dat		Žák podle předloženého nebo vlastního návrhu sestaví tabulku. Současně si s pomocí nastavuje pravidla pro evidovaná data.	MV 7 *OV – pravidla třídy*
-s pomocí sestaví postup pro evidenci dat		Žák podle předloženého nebo vlastního návrhu sestaví tabulku. Současně si s pomocí sestaví postup pro tvorbu obdobné tabulky.	
p *-s pomocí sestaví návod pro vytvoření vzorové tabulky evidující data*		Žák s pomocí sestaví návod na vytvoření tabulky, která bude odpovídat zadání.	

5.7.6.D	**Digitální technologie** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-9-4-01: popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě
*p **I-9-4-01**: rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému*
*p **I-9-4-02**: ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*
I-9-4-05: dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému	Hardware a software	Žák pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí. Vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením. Žák diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich.	OSV 8
p *-rozliší funkce hardwaru a operačního systému*		Žák s pomocí pojmenuje části počítače. Rozdělí je na hardware a software (technické vybavení a	

		operační systém).	
p *-ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*	Správa souborů	Žák nainstaluje, odinstaluje, aktualizuje aplikaci. Uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory. Vnímá strukturu složek.	
-popíše fungování zabezpečovacích řešení	Zabezpečení	Žák popíše fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies, diskutuje, jak v nich funguje zabezpečovací řešení. Jakým způsobem se chováme v digitálním světě (digitální identita).	OSV 8 *OV – sociální sítě*
-diskutuje o rizicích zabezpečovacích řešení		Žák diskutuje o možnostech přístupů k datům, metodách zabezpečení přístupu. Ve svých zařízeních definuje role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva).	OSV 9
-chápe nutnost zabezpečení svých dat		Žák porovná různé metody zabezpečení účtů. Diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu (sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat).	MV 5

5.8.6.A	**Data, informace a modelování** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

I-9-1-01: získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat

*p **I-9-1-01**: získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti*

I-9-1-02: navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu

*p **I-9-1-02**: zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek*

I-9-1-03: vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní

*p **I-9-1-03**: popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění*

I-9-1-04: zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

*p **I-9-1-04**: stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-zakóduje v obrázku barvy více způsoby	Kódování	Žák opakovaně zakóduje či identifikuje barvy v obrázku. Používá různé barevné modely.	*ČJ – jazyk jako kód*
-zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů		Žák pomocí vektorové grafiky kóduje obrázek v základních geometrických tvarech.	
-zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu		Žák zjednodušuje zápis textu nebo obrázku, ověřuje jeho správnost pomocí kontrolního součtu.	MV 3
p *-rozpozná zakódované informace, se kterými se již dříve setkal*		Žák opakovaně rozpoznává kódované informace v situacích, které zná, které jsou ve standardizovaných kódech, všímá si způsobů jejich přenosu.	
p *-zakóduje a dekóduje znaky prostřednictvím znakové sady, se kterou již dříve pracoval*		Žák poznává znakové sady, opakovaně jejich prostřednictvím kóduje a dekóduje informace.	
p *-zašifruje a dešifruje text s použitím několika známých šifer*		Žák opakovaně přenáší data s textem, který zašifroval. Šifrovaný text ve známé šifře dešifruje.	
-porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu			
p *-s pomocí zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek*			MV 7
-s pomocí vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení	Standardizovaná schémata a modely	Žák pomocí standardizovaného schématu vymezí problém a určuje, jaké informace potřebuje k jeho řešení, jaké podmínky musí být splněny.	OSV 4 OSV 8 MV 1 MV 7 *M – řešení slovních úloh*
-učí se modelovat situaci pomocí grafů nebo schémat		Žák modeluje jev, situaci, činnost prostřednictvím modelu (grafu, schémata). Používá nabízené i vlastní bloky, bloky opakování.	OSV 1
-porovná svůj navržený model s jinými modely a vybere vhodnější k řešení problému		Žák porovnává svůj model s modely nabízenými nebo modely ostatních žáků. Vybírá, který je nejvhodnější pro řešení daného úkolu. Svou volbu se snaží zdůvodnit.	MV 3 MV 4
p *-na základě zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k řešení problému*		Žák opakovaně odpovídá na otázky vztahující se k hledání problému, pracuje se schématem otázek.	

p *-s pomocí popíše problém s pomocí grafického znázornění*		Žák opakovaně pracuje s grafickým znázorněním problému (grafem, schématem), s pomocí v něm čte.	OSV 4 OSV 8
-pomocí ohodnocených grafů řeší problémy		Žák pracuje s ohodnocenými grafy, doplňuje do něj informace ze zadání, čte jej, řeší problémy (minimální cesta grafu, kostra grafu).	*M – práce s grafy*
-s pomocí prostřednictvím orientovaných grafů řeší problémy		Žák pracuje s orientovanými grafy, doplňuje do něj informace ze zadání, čte jej, řeší problémy (automaty).	
-s pomocí modeluje více souběžných činností		Žák vytváří modely paralelních činností. V modelech používá známé bloky.	MV 6
-s pomocí zhodnotí, zde jsou v modelu všechna potřebná data		Žák při práci s modelem průběžně hodnotí, zda má všechny potřebné informace k řešení problému.	MV 2 MV 4
-s pomocí v modelu vyhledá chybu a opraví ji		Žák se při ladění programu vrací k jeho modelu, cíleně vyhledává chybu a pokusí se ji opravit.	
p *-řeší úlohu podle návodu a zaznamenává informace potřebné k jeho řešení*			

5.8.6.B	**Algoritmizace a programování** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

I-9-2-01: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen

*p **I-9-2-01**: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti*

I-9-2-02: rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení

*p **I-9-2-02**: rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení*

I-9-2-03: vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému

*p **I-9-2-03**: navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal*

I-9-2-04: v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné

I-9-2-05: ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-po přečtení jednotlivých kroků algoritmu s pomocí vysvětlí jeho postup	Algoritmus	Žák rozpoznává jednotlivé symboly v grafickém znázornění algoritmu (diagramu). Čte jednotlivé kroky algoritmu, vysvětluje jejich význam a postup algoritmu.	MV 1 MV 2
-s pomocí určí problém, který je daným algoritmem řešen		Žák s pomocí rozpoznává problém, který algoritmus řeší.	OSV 8 OSV 9
p *-s pomocí opakovaně čte jednotlivé kroky algoritmu a samostatně vybírá příklady podobné činnosti*		Žák rozpoznává jednotlivé symboly v grafickém znázornění algoritmu (diagramu). S pomocí čte jednotlivé kroky algoritmu. Z nabídky vybírá příklady podobné činnosti.	
-rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části, s pomocí navrhne a popíše kroky k jeho řešení	Krokování	Žák rozdělí řešení problému na jednotlivé kroky, které je potřeba řešit. S pomocí na základě zkušenosti navrhne a popíše jednotlivé kroky vedoucí k řešení.	OSV 5 OSV 8 OSV 9 MV 6 *Čj, Pv - popis činnosti*
p *-rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části, s pomocí popíše podle návodu kroky k jeho řešení*		Žák rozdělí řešení problému na jednotlivé kroky, které je potřeba řešit. S pomocí opakovaně pracuje s návody, jak řešit různé druhy kroků (problémů), pracovní postup slovně komentuje.	
-vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém	Algoritmus	Žák z nabízených možností vybere vhodný algoritmus, který bude řešit zadaný problém.	MV 3
-upraví daný algoritmus pro jiné problémy			
p *-podle návodu navrhne různé algoritmy pro dříve řešený problém*		Žák podle návodů pro dříve opakovaně řešené problémy navrhne vlastní algoritmy pro řešení zadaného problému.	
-podle návodu v blokově orientovaném jazyce vytvoří program	Blokově orientovaný program	Žák používá cyklus s pevným počtem opakování. Rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování. Tvoří programy s větvením a proměnnými. Vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech.	MV 6
-formuluje podmínky pro větvení programu, rozeznává, kdy je podmínka splněna			
-program vyzkouší a formuluje chyby	Ladění	Žák program spouští myší, klávesnicí, interakcí postav. Zjistí funkčnost	

		programu a formuluje, které části zadání problému nefungují.	
-ověří správnost programu, s pomocí v něm hledá a opraví případnou chybu			

5.8.6.C	**Informační systémy** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-9-3-02: nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat
*p **I-9-3-02**: nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce*
I-9-3-03: vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
*p **I-9-3-03**: na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, zvažuje odpovědi na položenou otázku	Excel	Žák vkládá záznam do databázové tabulky, připíše do tabulky nový záznam, seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně). Používá filtr na výběr dat z tabulky.	MV 3
-podle návodu vytváří funkce pro automatizaci zpracování dat		Žák sestaví kritérium (vzorec) pro vyřešení úlohy. Ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat. Používá filtr na výběr dat z tabulky. Při výpočtech pracuje s relativní a absolutní adresou buněk, funkcemi s číselnými vstupy, funkcemi s textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když).	OSV 8
p *-s pomocí nastavuje filtrování dat v tabulce*		Žák s pomocí používá filtr na výběr dat z tabulky.	
-podle návodu nastaví pravidla pro evidenci dat		Žák podle předloženého nebo vlastního návodu nastavuje pravidla pro evidenci dat. Následně sestaví tabulku.	
-podle návodu sestaví postup pro evidenci dat		Žák podle předloženého nebo vlastního návodu sestaví tabulku.	

p *-podle návodu sestaví vzorovou tabulku pro evidenci dat*		Žák s pomocí návodu sestaví tabulku, která bude odpovídat zadání.	

5.9.6.A	**Data, informace a modelování** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-9-1-02: navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu
*p **I-9-1-02**: zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek*
I-9-1-03: vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
*p **I-9-1-03**: popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění*
I-9-1-04: zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji
*p **I-9-1-04**: stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	Kódování		OSV 5 OSV 8 MV 7 *ČJ – jazyk jako kód*
p *-zakóduje a dekóduje jednoduchý text a obrázek*			
-vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení	Standardizovaná schémata a modely	Žák pomocí standardizovaného schématu vymezí problém a určuje, jaké informace potřebuje k jeho řešení, jaké podmínky musí být splněny.	OSV 4 *M – řešení slovních úloh*
-pokouší se samostatně modelovat situaci pomocí grafů nebo schémat		Žák modeluje jev, situaci, činnost prostřednictvím modelu (grafu, schémata). Používá nabízené i vlastní bloky, bloky opakování.	
-porovná svůj navržený model s jinými modely, vybere vhodnější k řešení problému, svou volbu zdůvodní		Žák porovnává svůj model s modely nabízenými nebo modely ostatních žáků. Vybírá, který je nejvhodnější pro řešení daného úkolu. Svou volbu se snaží zdůvodnit.	MV 4 MV 7
p *-podle nastavených kritérií popíše problém s pomocí grafického znázornění*		Žák opakovaně pracuje s grafickým znázorněním problému (grafem, schématem), pokouší se v něm samostatně číst.	
-pokouší se samostatně prostřednictvím		Žák pracuje s ohodnocenými grafy, doplňuje do něj informace	MV 6

orientovaných grafů řešit problémy		ze zadání, čte jej, řeší problémy (minimální cesta grafu, kostra grafu).	
-pokouší se samostatně modelovat více souběžných činností		Žák pracuje s orientovanými grafy, doplňuje do něj informace ze zadání, čte jej, řeší problémy (automaty).	MV 6
-zhodnotí, zde jsou v modelu všechna potřebná data		Žák při práci s modelem průběžně hodnotí, zda má všechny potřebné informace k řešení problému.	OSV 8 MV 2
-v modelu vyhledá chybu a pokusí se ji opravit		Žák se při ladění programu vrací k jeho modelu, cíleně vyhledává chybu a pokusí se ji opravit.	
p *-stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení*			

5.9.6.B	**Algoritmizace a programování** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

I-9-2-01: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen

*p **I-9-2-01**: po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti*

I-9-2-02: rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení

*p **I-9-2-02**: rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení*

I-9-2-03: vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému

*p **I-9-2-03**: navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal*

I-9-2-04: v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné

I-9-2-05: ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vysvětlí jeho postup	Algoritmus	Žák rozpoznává jednotlivé symboly v grafickém znázornění algoritmu (diagramu). Čte jednotlivé kroky algoritmu, vysvětluje jejich význam a postup algoritmu.	OSV 8 OSV 9 MV 2 *Čj, Pv - popis činnosti*
-určí problém, který je daným algoritmem řešen		Žák rozpozná z grafu jednotlivé kroky a stanoví problém, který algoritmus řeší.	MV 3
p		Žák opakovaně čte jednotlivé kroky	

-po opakovaném čtení jednotlivých kroků algoritmu a uvádí příklad podobné činnosti		algoritmu. Na základě zkušenosti uvádí příklady podobné činnosti.	
-rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části, navrhne a popíše kroky k jeho řešení	Krokování	Žák rozdělí řešení problému na jednotlivé kroky, které je potřeba řešit. Na základě zkušenosti navrhne a popíše jednotlivé kroky vedoucí k řešení.	MV 3 MV 4 MV 6 *Čj, Pv - popis činnosti*
p *-rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části, popíše podle návodu kroky k jeho řešení*		Žák rozdělí řešení problému na jednotlivé kroky, které je potřeba řešit. Opakovaně pracuje s návody, jak řešit různé druhy kroků (problémů), pracovní postup slovně komentuje.	
-vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Algoritmus	Žák z nabízených možností vybere vhodný algoritmus, který bude řešit zadaný problém. Svůj výběr zdůvodní.	
-navrhne různé algoritmy pro řešení problému			
p *-navrhne různé algoritmy pro dříve řešený problém*		Žák pro dříve opakovaně řešené problémy navrhne vlastní algoritmy.	
-v blokově orientovaném jazyce vytvoří program	Blokově orientovaný program	Žák používá cyklus s pevným počtem opakování. Rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování. Tvoří programy s větvením a proměnnými. Vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech. Koriguje pohyb v souřadnicích, ovládá myš, posílá zprávy. Vytváří proměnné, seznamy, stanovuje hodnoty prvků seznamů. Používá nástroje zvuku, jeho úpravy, import a editaci kostýmů, stanovuje podmínky, tvoří návrh postupu, klonuje, animuje kostýmy postav, zadává události, analyzuje a navrhuje hry, střídá pozadí. Zadává výrazy s proměnnou. Tvoří hry s ovládáním.	OSV 5 MV 6
-zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně		Žák zvažuje, zda jeho program je veřejně přístupný, zda jeho zveřejnění může někoho	OSV 1 MV 5

		poškodit nebo může vést k závislosti.	
-program vyzkouší a opraví v něm případné chyby	Ladění	Žák program spouští myší, klávesnicí, interakcí postav. Zjistí funkčnost programu a formuluje, které části zadání problému nefungují. Chyby opraví.	
-ověří správnost programu, najde a opraví v něm případnou chybu			

5.9.6.C	**Informační systémy** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-9-3-02: nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat
*p **I-9-3-02**: nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce*
I-9-3-03: vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
*p **I-9-3-03**: na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat*
I-9-3-04: sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, odpovídá na položenou otázku	Excel	Žák vkládá záznam do databázové tabulky, připíše do tabulky nový záznam, seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně). Používá filtr na výběr dat z tabulky,	MV 1
-využívá funkce pro automatizaci zpracování dat		Žák sestaví kritérium (vzorec) pro vyřešení úlohy. Ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat. Používá filtr na výběr dat z tabulky. Při výpočtech pracuje s relativní a absolutní adresou buněk, funkcemi s číselnými vstupy, funkcemi s textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když).	
p *-nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce*		Žák vkládá záznam do databázové tabulky, připíše do tabulky nový záznam, seřadí tabulku dat podle daného kritéria	

		(velikost, abecedně). Používá filtr na výběr dat z tabulky.	
-nastaví pravidla a postup pro evidenci dat		Žák nastavuje pravidla a postup pro evidenci stanovených dat.	
p *-sestaví vzorovou tabulku pro evidenci dat*		Žák sestaví tabulku, která bude odpovídat vzoru.	
-evidenci dat vyzkouší, zhodnotí její funkčnost, popř. provede úpravy		Žák vložením dat do tabulky ověří její funkčnost, zhodnotí její správné nastavení a v případě potřeby provede opravy v nastavení tabulky.	

5.7 Prvouka

5.1.7	Vyučovací předmět	Prvouka

5.1.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Prvouka – 1. stupeň, 1. období

Vyučovací předmět Prvouka navazuje na zkušenosti získané především v rodině. Připravuje žáky na poznávání nových prostředí, učí je získávat nové informace a rozumět dění kolem sebe i sobě samým.

Prvouka je vyučována v prvním až třetím ročníku dvě hodiny týdně. Do vyučovacího předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Vzdělávací obsah čerpá z poznatků z oblasti přírodovědných a společenských disciplín. Prostřednictvím získaných vědomostí a dovedností si žáci formují své názory a postoje. Výuka prvouky aktivně rozšiřuje zájem o budoucí možné profese žáků v dalších ročnících.

Jsou integrována témata Dopravní výchova (jsem chodec, dopravní prostředky, chování chodce, znalost základních značek, základy první pomoci), Finanční gramotnost (česká měna, princip obchodu, zaměstnání), Ochrana obyvatel za mimořádných událostí *(*požár, povodně).

Žáci jsou vzděláváni formou aktivního učení, jsou podporováni ve své zvídavosti a dostávají prostor k seberealizaci.

U žáků se SVP se ve výuce uplatňuje individuální přístup s přihlédnutím k jejich dosavadním znalostem, schopnostem a možnostem. Žáci dostávají dostatek času k práci, volí se pomalé tempo. Učivo se vysvětluje v krátkých větách, používají se srozumitelná slova. Žáci pracují s jednoduchým textem a obrazovým materiálem. Při ověřování znalostí je kladen důraz na přiřazování textu k obrázku, vysvětlení pojmu a vybírání správného řešení z nabízených možností. Podporuje se snaha, píle a usilovnost žáků při práci.

5.1.7.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Prvouka – 1. stupeň, 1. období

Kompetence	Strategie
k učení	○ Usilujeme u žáků o rozšíření slovní zásoby ve vztahu k místním a časovým událostem. ○ Vedeme žáky k aplikaci osvojených poznatků a dovedností do běžných situací. ○ Užíváme při výuce obrazový materiál a názorné pomůcky.
k řešení problémů	○ Podporujeme u žáků cílené pozorování nebo experimentování za účelem objevování nové skutečnosti. ○ Předkládáme žákům jednoduché problémové úlohy a podporujeme u žáků kreativitu.
komunikativní	○ Vedeme žáky k samostatnému ústnímu projevu. ○ Nabízíme žákům různé slovní a obrazové záznamy, a tím umožňujeme porozumět různým typům sdělení.
sociální a personální	○ Podněcujeme žáky k vyjadřování svých prožitků, citů a názorů. ○ Posilujeme u žáků zdravé sebevědomí. ○ Vedeme žáky k tomu, aby uměli poskytnout první pomoc nebo o ni požádat.
občanské	○ Vedeme žáky k respektu k přírodě a kulturním památkám. ○ Seznamujeme žáky s dopravními předpisy - bezpečný pohyb po komunikaci. ○ Motivujeme žáky k udržování kultury a tradic svého národa.
pracovní	○ Učíme žáky pracovním návykům – střídání činností a odpočinku. ○ Vedeme žáky k ochraně svého zdraví a bezpečí.
digitální	○ zapojujeme žáky do vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi. ○ poskytujeme žákům konkrétní příležitosti k využívání digitálních technologií.

5.1.7.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka – 1. stupeň, 1. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Místo, kde žijeme

Žák:

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
*p **ČJS-3-1-01** orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy*
*p **ČJS-3-1-01** popíše a zvládne cestu do školy*
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

B. Lidé kolem nás

Žák:

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

*p **ČJS-3-2-01** zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy*

*p **ČJS-3-2-01** má osvojené základy společenského chování*

*p **ČJS-3-2-01** při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně*

*p **ČJS-3-2-01** projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům*

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

*p **ČJS-3-2-02** pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti*

C. Lidé a čas

Žák:

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

*p **ČJS-3-3-01** pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase,*

*p **ČJS-3-3-01** zná rozvržení svých denních činností*

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

*p **ČJS-3-3-02** rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

*p **ČJS-3-3-03** rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*

p ***ČJS-3-3-03** poznává různé lidské činnosti*

D. Rozmanitost přírody

Žák:

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

*p **ČJS-3-4-01** pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*

ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

*p **ČJS-3-4-02** pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat*

*p **ČJS-3-4-02** pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami*

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

*p **ČJS-3-4-03** provede jednoduchý pokus podle návodu*

E. Člověk a jeho zdraví

Žák:

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

*p **ČJS-3-5-01** uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění*

*p **ČJS-3-5-01** pojmenuje hlavní části lidského těla*

ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

*p **ČJS-3-5-02** rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*

*p **ČJS-3-5-02** uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu*

ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

*p **ČJS-3-5-03** chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

*p **ČJS-3-5-04** reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopnosti poznávání** - cvičení dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium, cíle a kroky k jejich plnění*

*OSV 2: **Sebepoznání a sebepojetí** – moje vztahy k druhým lidem, zdraví a vyrovnané sebepojetí*

*OSV 3: **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního chování, jednání, prožívání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení a stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení*

*OSV 4: **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli, organizace času, zvládání stresových situací (uvolnění, relaxace)*

*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality)*

*OSV 6: **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině (třídě) rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání chyb*

*OSV 7: **Mezilidské vztahy** – vztahy a skupina-třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny), chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc*

*OSV 8: **Komunikace** – cvičení pozorování a empatického naslouchání, řeč těla, zvuků a slov – řeč skutků*

*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – vedení a organizování práce skupiny*

*OSV 10: **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – zvládání učebnicových problémů vázaných na látku předmětů; řešení problémů a dovednosti pro řešení problémů a rozhodování v mezilidských vztazích*
*OSV 11: **Hodnoty, postoje, praktická etika** – vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, respektování druhého; analýzy vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí ; dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne*

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (zkratka VDO)

*VDO 1: **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratické společenství, demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy; formy participace žáků na životě místní komunity*
*VDO 2: **Občan, občanská společnost a stát** – práva a povinnosti občanů, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy; základní principy demokracie, principy soužití s minoritami (vztah k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a vznik konfliktů); angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku*
*VDO 3: **Formy participace občanů v politickém životě** – obec jako základní jednotka samosprávy státu*
*VDO 4: **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, morálka)*

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (zkratka VMEGS)

*VMEGS 1: **Evropa a svět nás zajímá –** rodinné příběhy; místa a události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu, naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy*
*VMEGS 2: **Objevujeme Evropu a svět –** naše vlast a Evropa; život Evropanů a styl života v evropských rodinách*
*VMEGS 3: **Jsme Evropané –** kořeny a zdroje evropské civilizace, klíčové mezníky evropské historie*

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (zkratka MKV)

*MKV 1: **Kulturní diferenciace –** člověk jako nedílná jednota tělesné a duševní stránky, ale i jakou součást etnika;poznávání vlastního kulturního zakotvení*
*MKV 2: **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci;poznávání vlastního kulturního zakotvení; důležitost integrace jedince v profesních vztazích;udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého*
*MKV 3: **Etnický původ** – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa, nekonfliktní život v multikulturní společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti*
*MKV 4: **Multikulturalita –** naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních rodin; multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti*
*MKV 5: **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost každého jedince na odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám*

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka EV)

EV 1: ***Ekosystémy*** *– lidské sídlo – město – vesnice;les, pole, – změny okolní krajiny vlivem člověka;umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, vodní zdroje a jejich ochrana, funkce ekosystému*
EV 2: ***Základní podmínky života –*** *propojenost složek prostředí a jejich ochrana, voda a vztahy vody, půda a zdroj výživy, přírodní zdroje – jejich vyčerpatelnost a ochran,*
EV 3: ***Lidské aktivity a problémy životního prostředí*** *– zemědělství (dříve a dnes) a životní prostředí, doprava a životní prostředí, průmysl (vývoj) a vliv na životní prostředí; ochrana přírody a kulturních památek a jejich význam*
EV 4: ***Vztah člověka k prostředí, přírodě*** *– naše obec, příroda a kultura obce a její ochrana - instituce, zájmové organizace, neziskové organizace; náš životní styl, spotřeba věcí, energie, odpady*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Prvouka – 1. stupeň, 1. období

5.1.7.A	**Místo, kde žijeme** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
ČJS-3-1-01: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
p ***ČJS-3-1-01:*** *orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy*
ČJS-3-1-02: začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí popíše cestu do školy	Cesta do školy	Žák se orientuje v místě svého bydliště (čtvrti).	OSV 1 OSV 10 *M-číselná osa 0-20, orientace v prostoru*
-učí se rozeznat nebezpečí při cestě do školy		Přechod pro chodce, semafor, bezpečná chůze po chodníku.	
p *-orientuje se v prostoru v okolí své třídy a školní družiny, školní jídelny*		Orientuje se v prostorách školy, popisuje zařízení třídy.	OSV 6 VDO 2 VDO 3 MKV 2 MKV 3 *Čj-vlastní názvy*
-rozlišuje město a vesnici	Obec	Popisuje rozdíl mezi městem a vesnicí.	

5.1.7.B	**Lidé kolem nás** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
ČJS-3-2-01: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

p ***ČJS-3-2-01****: rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy*
p ***ČJS-3-2-01****: má osvojené základy společenského chování*
p ***ČJS-3-2-01****: při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně*
p ***ČJS-3-2-01****: projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem a i nedostatkům*
ČJS-3-2-02: odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
p ***ČJS-3-2-02****: pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyjmenuje nejbližší rodinné příslušníky a seřadí je podle věku	Rodina	Žák si ujasňuje vlastní postavení a roli v rodině, rozlišují základní příbuzenské vztahy (rodiče, prarodiče, sourozenci), ujasňuje si jejich role a kompetence.	OSV 7 OSV 11 MKV 1 MKV 4 MKV 5
-všímá si odlišností mezi spolužáky a učí se je tolerovat	Soužití lidí	Žák se seznamuje s pravidly soužití (školní řád, pravidla společenského chování ve škole, v rodině a na veřejnosti.	VMEGS 1
-podílí se na vytvoření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s interaktivní tabulí, mobilním telefonem a pravidla dodržuje			
-učí se zásady slušného chování	Chování lidí	Žák si fixuje návyky zdvořilého chování ve třídě, škole i okolnímu prostředí. Učí se pozdravit při příchodu a odchodu do školy a třídy, poděkovat za prokázanou laskavost apod.	
p *-pojmenuje členy rodiny a rozumí pojmu nejmladší a nejstarší*			
p *-poznává zásady slušného chování*		Žák se učí zásadám chování v kolektivu ostatních.	
p *-seznamuje se se základy chování při setkání s cizími lidmi*		Žák chápe rozdíly při komunikaci se známými a s neznámými osobami.	
p *-všímá si a pozoruje odlišnosti mezi spolužáky*		Žák analyzuje své chování ve vztahu k ostatním a je veden ke srovnání své práce s výsledky ostatních. Na tomto základě se učí povzbuzovat sám sebe a slabší spolužáky k lepším výkonům. Učí se čelit možnému výsměchu ostatních.	

-přiřazuje k pracovním činnostem názvy vybraných profesí v jeho nejbližším okolí	Povolání, pracovní činnosti a jejich význam	Přiřazuje k pracovním činnostem názvy vybraných profesí a k názvům specializovaných obchodů dle obrazové dokumentace sortiment jednotlivých oddělení. Třídí výrobky na základě vlastního pozorování.	*Hv-filmová píseň J. Wericha Pekařův císař, císařův pekař*
-pojmenuje mince a české měny	Česká měna	Žák pojmenuje a roztřídí současné mince české měny.	
p -pojmenuje profesi a pracovní činnosti svých rodičů	Povolání, pracovní činnosti a jejich význam	Žák stručně charakterizuje činnosti, které doma členové rodiny vykonávají. Všímá si vztahů mezi nimi a popisuje je.	
p -pojmenuje profese ze svého okolí na obrázku		Žák podle činnosti lidí na obrázku pojmenuje profese, se kterými se setkává denně v životě.	

5.1.7.C	**Lidé a čas** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

ČJS-3-3-01: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

*p **ČJS-3-3-01**: pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase*

*p **ČJS-3-3-01**: zná rozvržení svých denních činností*

ČJS-3-3-02: pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

*p **ČJS-3-3-02**: rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*

ČJS-3-3-03: uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

*p **ČJS-3-3-03**: rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*

*p **ČJS-3-3-03**: poznává různé lidské činnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyjmenuje dny v týdnu po sobě jdoucí	Orientace v čase	Určuje názvy a sled dnů v týdnu.	
-učí se vyjmenovat měsíce v kalendářním roce		Učí se vyjmenovat názvy měsíců a psát datum.	
-rozlišuje denní doby		Rozlišuje denní doby ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer a přiřazuje k nim činnosti.	
p -učí se vyjmenovat dny v týdnu			
p -vyjmenuje denní doby		Vyjmenuje denní doby - ráno, poledne, odpoledne, večer – učí se přiřazovat je k činnostem.	

-seznamuje se s kulturními či historickými památkami v okolí školy	Památky, události	Popíše dominantu městské čtvrti, v níž žije.	
p *-rozlišuje význam slov „včera, dnes a zítra“*	Orientace v čase	Žák rozumí pojmům a dokáže je správně používat.	
-pozoruje odlišnosti života lidí v minulosti a současnosti		Žák srovnává svůj život dítěte a dospělého člověka. Všímá si odlišností ve způsobu života v minulosti a dnes - zvycích a práci lidí zdokumentovanou v literatuře nebo ve filmech.	OSV 5 VMEGS 2 VMEGS 3
p *-na obrázcích pozorují odlišnosti života v minulosti a současnosti*		Žák vyjmenuje pojmy minulost, přítomnost, přiřadí název k obrázku.	
p *-pozoruje činnosti vykonávané lidmi v minulosti a dnes*		Žák uvádí příklady událostí nebo činností v současnosti, minulosti a budoucnosti.	

5.1.7.D	**Rozmanitost přírody** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

ČJS-3-4-01: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

*p **ČJS-3-4-01**: pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*

ČJS-3-4-02: roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

*p **ČJS-3-4-02**: pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat*

*p **ČJS-3-4-02**: pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami*

ČJS-3-4-03: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

*p **ČJS-3-4-03**: provede jednoduchý pokus podle návodu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pozoruje přírodu v jednotlivých ročních obdobích a s pomocí obrázků popíše rozdíly	Roční období	Žák popisuje podle obrázku proměny přírody, konfrontuje s vlastním pozorováním.	EV 1 EV 2 EV 3 EV 4
p *-pozoruje změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*		Žák s pomocí názoru (obrázek, skutečnost) pojmenuje základní proměny přírody v ročních obdobích.	
-poznává 5 druhů ovoce a zeleniny	Ovoce a zelenina	Žák určuje druhy ovoce a zeleninu, rozlišuje zahradu a sad. Vysvětluje důvod pěstování ovoce a zeleniny, způsoby jejich sklizně a dalšího	*Vv-kresba ovoce*

		zpracování nebo uskladnění.	
-poznává zástupce zvířat a jejich mláďata	Na poli U krmítka U krmelce Na louce V lese Statek, domácí zvířata	Žák poznává známé druhy ptáků naší přírody. Žák pojmenovává volně žijící živočichy v přírodním společenství pole a lesa a popisuje způsob jejich přezimování. Žák zařazuje rostliny do prostředí zahrad a lesa. Třídí do dvou souborů domácí (hospodářská) a volně žijící zvířata, rozlišuje u domácích zvířat a pojmenovává samice, samce a mládě. Popisuje důležitost hospodářských zvířat. Zvládá pojmy samec, samice, mládě u 5 zástupců domácích zvířat. Rozlišuje zvuky těchto zvířat.	
-rozliší bylinu, keř, strom		Žák popíše stavbu těla bylin a dřevin a rozliší je na obrázku i ve skutečnosti.	
p *-pojmenuje 5 zástupců domácích zvířat a rozlišuje jejich zvuky*		Žák se učí konkrétní názvy domácích hospodářských zvířat a význam jejich chovu.	
p *-pojmenuje 5 zástupců ovoce a zeleniny*			
p *-rozliší pojmy pole a zahrada*		Učí se rozumět rozdílům v pojmu pole a zahrada.	
-pozoruje jednoduchý pokus, sleduje měření a s pomocí popíše průběh a výsledek	Látky a jejich vlastnosti	Žák zjišťuje výšku a hmotnost svého těla a svých spolužáků a porovnává je (menší – větší, lehčí – těžší) Sází semena hrachu (fazole) pěstuje ji. Provádí pokus při přeměně látky – tání ledu, vypařování.	*M-posloupnost* *Tv-sportovní hry*
p *-pozoruje jednoduchý pokus*		Žák popisuje rozdíly mezi vodou a ledem, na základě vlastního pozorování.	

5.1.7.E	**Člověk a jeho zdraví** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČJS-3-5-01**: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	

*p **ČJS-3-5-01**: uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění*
*p **ČJS-3-5-01**: pojmenuje hlavní části lidského těla*
ČJS-3-5-02: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
*p **ČJS-3-5-02**: rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*
*p **ČJS-3-5-02**: uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu*
ČJS-3-5-03: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
*p **ČJS-3-5-03**: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*
ČJS-3-5-04: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
*p **ČJS-3-5-04**: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-učí se dodržovat základní hygienické návyky	Hygienické návyky	Žák zařazuje do svého vlastního režimu den činnosti upevňující a podporující zdraví: času na práci, čas jídla, čas aktivního odpočinku, spánku apod. Dovede správně zařadit potraviny do své stravy. Popisuje základní hygienické návyky při jídle a dalších činnostech. (mytí rukou, kultura stravování, používání WC, udržování čistoty pracovního místa).	OSV 1 OSV 4
-pojmenuje hlavní části těla	Lidské tělo	Žák pojmenovává hlavní části těla.	
-pojmenuje smyslové orgány		Žák názorně ukáže a pojmenuje smyslové orgány.	
-používá zásady kultury stolování	Správná výživa	Žák dovede použít zásady kultury stolování při svačině ve škole.	
p *-seznamuje se se základními hygienickými návyky, učí se sebeobsluze*			
p *-učí se hygienickým zásadám a kultuře stolování*		Žák zvládá základní hygienické návyky u svačiny ve třídě.	
p *-učí se popsat své zdravotní potíže a pocity*		Popisuje, jak správným chováním předcházet nemocem formou dialogu se učí slovním obratům a pojmům, které používá při návštěvě lékaře.	

p *-pozoruje ošetření drobného poranění*		Vybírá potřebný materiál k ošetření odřeniny a ošetřuje jednoho spolužáka ze skupiny.	
p *-pojmenuje hlavní části těla podle obrázků*		Žák ukazuje hlavní části těla na obrázcích, pojmenovává je a kreslí (hlava, tělo, končetiny).	
-učí se rozeznávat nebezpečí různého charakteru	Zásady bezpečnosti -nebezpečí při hrách a sportu -o přestávce -cesta do školy -úraz	Dbá dodržování zásad správného chování ve školním prostředí (seznamuje se se školním řádem) a ve volném čase. Žák na základě popisu chování dětí analyzuje správné a nesprávné chování dětí. Dává do souvislosti nezodpovědné chování chodců a řidičů v silničním provozu s příčinou úrazu a dopravních nehod. Žák popisuje úraz podle ze situace na obrázku.	OSV 3 VDO 1 VDO 4
p *-učí se rozeznávat nebezpečí různého charakteru*		Žák přemýšlí o možném nebezpečí a popisuje nebezpečí při sportovních činnostech a různých volnočasových aktivitách. Vybírá z nabídky, dle obrazové dokumentace, vhodné oblečení vzhledem k počasí, teplotě, sportovním aktivitám a řadí je do daných souborů.	
p *-seznamuje se se základními pravidly silničního provozu při cestě do školy*		Žák je upozorněn na hrozící nebezpečí při přecházení vozovky na druhou stranu.	
-učí se odmítat komunikaci s neznámými jedinci, v případě potřeby požádat o pomoc	Zásady jednání s cizími osobami	Žák popisuje, posuzuje, zvažuje a provádí kritiku správného a nesprávného chování dětí na obrázku, pracuje s motivačními texty. Rozlišuje situace, kdy je nutné svěřit se někomu při pocitu nebezpečí (setkání s neznámými jedinci, nepříjemná komunikace). Žák analyzuje modelové krizové situace, posuzuje je, porovnává a přiřazuje k nim základní čísla tísňového volání.	OSV 2 OSV 8
-seznamuje se s čísly tísňových linek		Zná význam první pomoci, dovede zavolat pomoc na základě orientace v důležitých telefonních	

		číslech 150,155,158,112, dovede zavolat staršího člověka, aby přivolal první pomoc.	
p -nekomunikuje s cizími lidmi			
p -požádá o zavolání na tísňovou linku		Žák ví, na koho se obrátit v případě nutnosti volání na tísňovou linku.	
-učí se zvládat paniku při mimořádných událostech	Mimořádné události	Nacvičuje rychlé a ukázněné opuštění budovy školy.	OSV 9
p -učí se zvládat paniku při mimořádných událostech, učí se vnímat pokyny učitele		Žák se při mimořádných událostech pohybuje v bezprostřední blízkosti učitele (jiné osoby) organizující postup při záchraně, tak aby byl schopen okamžité reakce na její pokyny.	

5.2.7.A	**Místo, kde žijeme** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP: **ČJS-3-1-01:** vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí *p **ČJS-3-1-01:** orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy* *p **ČJS-3-1-01**: popíše a zvládne cestu do školy* **ČJS-3-1-02**: začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-orientuje se v místě svého bydliště	Cesta do školy	Žák se orientuje v místě svého bydliště (čtvrti), uvede ulice, kde bydlí.	OSV 10 *M-číselná osa 0-20, orientace v prostoru*
-identifikuje městskou část svého bydliště		Žák pojmenuje část města, ve které bydlí.	VDO 3
-rozeznává možné nebezpečí při cestě do školy		Dopravní značky (Pozor děti, Stezka pro chodce, Stezka pro cyklisty, Obytná zóna, Zákaz vstupu).	
p -s pomocí orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy			
p -s pomocí popíše cestu do školy		Žák se orientuje na ulici, ve které škola sídlí a učí se její název.	OSV 6 VDO 2 *Čj-vlastní názvy*
-pozoruje změny ve svém okolí	Obec	Všímá si budov, obchodů, důležitých orientačních bodů a popisuje změny.	OSV 5

5.3.7.B	**Lidé kolem nás** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

ČJS-3-2-01: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

*p **ČJS-3-2-01**: zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy*

*p **ČJS-3-2-01**: má osvojené základy společenského chování*

*p **ČJS-3-2-01**: při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně*

*p **ČJS-3-2-01**: projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům*

ČJS-3-2-02: odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

*p **ČJS-3-2-02**: pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyjmenuje nejbližší rodinné příslušníky a jejich vztahy v rodině	Rodina Soužití lidí	Žák si ujasňuje vlastní postavení a roli v rodině, rozlišují základní příbuzenské vztahy (rodiče, prarodiče, sourozenci), ujasňuje si jejich role a kompetence. Popíše roli tety, strýce, bratrance, sestřenice ve vztazích ke své vlastní rodině. Pracuje s pojmy nejmladší, prostřední, nejstarší ve vztahu k sourozencům.	OSV 7 MKV 1 MKV 2 MKV 3
-projevuje toleranci k odlišnostem mezi lidmi		Učí se ohleduplně chovat k lidem s odlišnostmi – fyzickými, psychickými a odlišným vyznáním.	OSV 11 VDO 4 MKV 4 MKV 5 VMEGS 1
p *-zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi*		Žák si uvědomuje blízký a vzdálený vztah s jednotlivými rodinnými příslušníky. Na základě vlastního pozorování popisuje činnost rodinných příslušníků doma a srovnává ji s činností, kterou vykonávají mimo rodinu.	
p *-na modelových situacích aplikuje zásady slušného chování*		Žák je postupně usměrňován ve svém chování v souladu se školním a společenským řádem a veden k upevnění správných návyků ve třídě, škole a venku na ulici.	OSV 2
p *-na modelových situacích procvičuje základy chování při setkání s cizími lidmi*		S pomocí učitele nacvičuje základy chování při setkání s neznámými lidmi.	

p *-učí se tolerovat odlišnosti*		Žák analyzuje své chování ve vztahu k ostatním a je veden ke srovnání své práce s výsledky ostatních. Na tomto základě se učí povzbuzovat sám sebe a slabší spolužáky k lepším výkonům. Učí se čelit možnému výsměchu ostatních.	
-přiřazuje k pracovním činnostem názvy vybraných profesí	Povolání, pracovní činnosti a jejich význam	Přiřazuje k pracovním činnostem názvy vybraných profesí a k názvům specializovaných obchodů dle obrazové dokumentace sortiment jednotlivých oddělení. Třídí výrobky na základě vlastního pozorování.	*Hv-filmová píseň J. Wericha Pekařův císař, císařův pekař*
-orientuje se v názvech specializovaných obchodů a jejich sortimentů		Žák přiřazuje k názvu obchodu zboží, které se v něm prodává.	
-pojmenuje mince a bankovky české měny	Česká měna	Vyjmenuje všechna současná platidla české měny.	
p *-pojmenuje profesi a pracovní činnosti ve svém okolí*		Na základě vlastního pozorování popisuje činnosti lidí ve svém okolí.	
p *-poznává nové profese na obrázku*			

5.2.7.C	**Lidé a čas** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

ČJS-3-3-01: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

*p **ČJS-3-3-01**: pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase*

*p **ČJS-3-3-01**: zná rozvržení svých denních činností*

ČJS-3-3-02: pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu

*p **ČJS-3-3-02**: rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*

ČJS-3-3-03: uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

*p **ČJS-3-3-03**: rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*

*p **ČJS-3-3-03**: poznává různé lidské činnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyjmenuje měsíce v kalendářním roce po sobě jdoucí	Orientace v čase	Popisuje rozdíly mezi kalendářním a školním rokem, vyjmenuje měsíce v roce.	
-rozlišuje čas práce a odpočinku		Chápe a vysvětlí dělení času na práci a odpočinek.	

-vytvoří denní rozvrh činností denní doby		Popíše časovou posloupnost denní činnosti.	
p *-vyjmenuje dny v týdnu*		Vyjmenuje dny v týdnu.	
p *-učí se číst datum z kalendáře*			
p *-orientuje se v denních dobách*		Pozná čas – začátek vyučování, přestávka, poledne, konec vyučování.	
-pojmenuje památky a významné události své obce	Památky, události	Popíše dominantu městské čtvrti, v níž žije.	
p *-uvádí příklady dějů z minulosti, přítomnosti a budoucnosti*		Žák se s pomocí fotografií učí rozumět pojmu minulost. Charakterizuje přítomnost. Sestavuje plán své činnosti, na jehož základě si uvědomuje budoucnost.	
-uvádí odlišnosti života lidí v minulosti a současnosti	Orientace v čase	Žák srovnává svůj život dítěte a dospělého člověka. Všímá si odlišností ve způsobu života v minulosti a dnes - zvycích a práci lidí zdokumentovanou v literatuře nebo ve filmech.	VMEGS 2 VMEGS 3
p *-podle obrázků uvádí odlišnosti života lidí v minulosti a současnosti*		Žák se s pomocí fotografií učí rozumět pojmu minulost. Charakterizuje přítomnost.	
p *-s pomocí popisuje činnosti vykonávané lidmi v minulosti a dnes*		Žák si opakuje a upevňuje názvy lidských činností a povolání v minulosti a v dnešní době.	

5.2.7.D	**Rozmanitost přírody** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

ČJS-3-4-01: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

*p **ČJS-3-4-01**: pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*

ČJS-3-4-02: roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

*p **ČJS-3-4-02**: pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat*

*p **ČJS-3-4-02**: pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami*

ČJS-3-4-03: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

*p **ČJS-3-4-03**: provede jednoduchý pokus podle návodu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-pozoruje a popisuje proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích	Roční období	Žák popisuje podle obrázku typické proměny přírody, konfrontuje s vlastním pozorováním.	EV 1 EV 2 EV 3 EV 4
p *-s pomocí popisuje změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*		Žák si uvědomuje a s pomocí popíše změny ročních období. Přiřadí jednotlivé znaky k správnému ročnímu období.	
p *-rozumí smyslu práce na zahradě, poli a v sadě*		Žák se učí pochopit význam pěstitelských prací.	
-vyjmenuje ovocné stromy (jabloň, třešeň, hrušeň, švestka, meruňka) podle plodu	Ovocné stromy	Žák popisuje stavbu těla stromu, porovnává ho se stavbou těla byliny, určuje druh ovocného stromu plodu.	
-vyjmenuje základní druhy ovoce a zeleniny	Ovoce a zelenina	Žák určuje druhy ovoce a zeleninu, rozlišuje zahradu a sad. Vysvětluje důvod pěstování ovoce a zeleniny, způsoby jejich sklizně a dalšího zpracování nebo uskladnění. Pojmenovává využitelnou část rostliny.	*Vv-kresba ovoce*
-učí se zástupce listnatých a jehličnatých stromů	Stromy		
-dokáže vyjmenovat zástupce vybraných ekosystémů	Na poli U krmítka U krmelce Na louce V lese Statek	Žák poznává známé druhy ptáků naší přírody. Pojmenovává volně žijící živočichy v přírodním společenství pole a lesa a popisuje způsob jejich přezimování. Zařazuje rostliny do prostředí zahrad a lesa. Třídí do dvou souborů domácí (hospodářská) a volně žijící zvířata. Rozlišuje u domácích zvířat a pojmenovává samice, samce a mládě. Popisuje důležitost hospodářských zvířat. Pojmenuje změnu práce člověka v daném ekosystému v závislosti na ročním období. Třídí stromy na jehličnaté a listnaté a uvede zástupce. Uvádí zástupce jedlých a jedovatých hub (rozlišuje je na obrázku). Rozliší strom, keř, bylinu v praxi.	
p *-pojmenuje základní zástupce domácích zvířat i s mláďaty*			

p *-pojmenuje 3 zástupce fauny z každého ekosystémů*	Na poli U krmítka U krmelce Na louce V lese	Dle obrázku určí, zda zvíře žije na louce, poli, v lese. Pozná přezimující ptáky - sýkorku, vrabce, vránu. Seznamuje se se způsobem jejich života. Pojmenuje a třídí 3 listnaté a 3 jehličnaté stromy. Rozlišuje názvy strom – keř.	
p *-vyjmenuje základní druhy ovoce a zeleniny*		Pozná základní druhy ovoce a zeleniny a určí způsob jejich konzumace.	
-provede jednoduchý pokus, změří, popíše průběh a výsledek	Látky a jejich vlastnosti	Žák zjišťuje výšku a hmotnost svého těla a svých spolužáků a porovnává je (menší – větší, lehčí – těžší) Sází semena hrachu (fazole) pěstuje ji. -popsat vliv vody na život rostlin.	OSV 3 *Tv-sportovní hry* *M-posloupnost*
p *-provede jednoduchý pokus současně s učitelem a pod jeho dohledem*		Porovnává výšku, váhu. Popíše vliv vody na život rostlin.	

5. 2.7.E	**Člověk a jeho zdraví** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČJS-3-5-01: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

p ***ČJS-3-5-01****: uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění*

p ***ČJS-3-5-01****: pojmenuje hlavní části lidského těla*

ČJS-3-5-02: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

p ***ČJS-3-5-02****: rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*

p ***ČJS-3-5-02****: uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu*

ČJS-3-5-03: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

p ***ČJS-3-5-03****: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*

ČJS-3-5-04: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

p ***ČJS-3-5-04****: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

Školní výstup Žák:	Učivo	Popis	Přesahy, PT

-dodržuje základní hygienické návyky	Hygienické návyky	Žák zařazuje do svého vlastního režimu den činnosti upevňující a podporující zdraví: času na práci, čas jídla, čas aktivního odpočinku, spánku apod. (Mytí rukou, kultura stravování, používání WC, udržování čistoty pracovního místa) Hygienické návyky péče o chrup.	
-vyjmenuje základní pravidla zdravého způsobu života	Péče o zdraví -zdravá strava a pitný režim, aktivní pohyb	Žák analyzuje své stravovací návyky, pitný režim a poznává složení zdravé stravy a zdravého způsobu života.	OSV 4
-popíše hlavní části těla a péči o ně	Lidské tělo	Popisuje základní hygienické návyky při jídle a dalších činnostech. Žák se učí přesně pojmenovat části těla. Popíše příznaky běžných nemocí, uvede, jak správným chováním předcházet nemocem.	
-vyjmenuje smysly			
-učí se ošetřit drobná zranění	První pomoc	Vybírá potřebný materiál k ošetření odřeniny a ošetřuje jednoho spolužáka ze skupiny.	
p *-pod dohledem dodržuje základní hygienické návyky*		Žák vysvětlí souvislost mezi dodržováním hygienických návyků a svým zdravím a chápe důležitost jejich dodržování. Péče o chrup.	
p *-zvládá hygienické zásady a kulturu stolování*		Žák zvládá základní hygienické návyky u svačiny ve třídě.	
p *-s pomocí popíše své zdravotní potíže a pocity*		S pomocí návodných otázek popíše své zdravotní potíže a pocity.	
p *-ošetří odřeninu*			
p *-ukazuje, s pomocí pojmenuje hlavní části těla*			
-rozlišuje bezpečné a nebezpečné místo pro hru a trávení volného času	Zásady bezpečnosti -nebezpečí při hrách a sportu -o přestávce -cesta do školy -úraz	Dbá dodržování zásad správného chování ve školním prostředí a ve volném čase. Žák na základě popisu chování dětí analyzuje správné a nesprávné chování dětí. Dává do souvislosti nezodpovědné chování chodců a řidičů v silničním provozu s příčinou úrazu a dopravních nehod. Žák	VDO 1

		popisuje úraz podle ze situace na obrázku. Zná význam první pomoci, dovede zavolat pomoc na základě orientace v důležitých telefonních číslech 150,155,158,112, dovede zavolat staršího člověka, aby přivolal první pomoc.	
-popíše rizika úrazu během přestávky, v silničním provozu	Zdraví a nemoc -prevence -úraz -zranění	Žák popisuje rizika nesprávného chování ve škole a cestou do školy.	
p *-rozeznává nebezpečí různého charakteru*		Žák si uvědomuje nebezpečí úrazu elektrickým proudem, na staveništi, v lese, u vody. Při práci na zahradě, v domácnosti atd.	
p *-uplatňuje základní pravidla silničního provozu jako chodec*		Žák na základě vlastní zkušenosti označuje možná nebezpečí, která jsou spojena s nastupování a vystupováním z dopravních prostředků, (dobíhání, nerespektování světelné signalizace, přebíhání na neoznačeném přechodu apod.) a při cestě do školy.	
-chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe	Zásady jednání s cizími osobami	Žák popisuje, posuzuje, zvažuje a provádí kritiku správného a nesprávného chování dětí na obrázku, pracuje s motivačními texty. Rozlišuje situace, kdy je nutné svěřit se někomu při pocitu nebezpečí (setkání s neznámými jedinci, nepříjemná komunikace). Žák analyzuje modelové krizové situace, posuzuje je, porovnává a přiřazuje k nim základní čísla tísňového volání.	OSV 2 OSV 8
-zná linky první pomoci		- vyjmenuje telefonní čísla na policii, záchrannou službu a hasiče.	
p *-učí se být obezřetný při setkání s neznámými jedinci, v případě potřeby požádá o pomoc*		Žák posuzuje prostřednictvím her a příběhů z reálného života nebezpečí při setkání s neznámými lidmi. Učí se v dané situaci správnému jednání.	
p		Žák rozlišuje názvy a zaměření jednotlivých složek integrovaného	

-vybaví si význam zobrazených čísel tísňových linek		systému. Přiřadí zapsané číslo ke správné tísňové lince.	
-rozumí pojmu evakuace	Mimořádné události	Zná příklady, kdy je nutná evakuace (povodeň, požár, vítr, odpojení od el. proudu, odpojení vody).	
-nacvičuje simulovanou evakuaci školy, dbá pokynů učitele		Nacvičuje rychlé a ukázněné opuštění budovy školy.	OSV 1 OSV 9
p *-nacvičuje simulovanou evakuaci*		Žák reaguje na pokyny učitele při simulované evakuaci a kontroluje své porozumění pokynům dle jednání spolužáků.	

5.3.7.A	**Místo, kde žijeme** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

ČJS-3-1-01: vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

*p **ČJS-3-1-01:** orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy*

*p **ČJS-3-1-01**: popíše a zvládne cestu do školy*

ČJS-3-1-02: začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyznačí místo svého bydliště v jednoduchém plánu	Domov	Žák se orientuje v místě svého bydliště (čtvrti), uvede ulice, kde bydlí.	OSV 10 *M-číselná osa 0-20, orientace v prostoru*
-identifikuje město, městskou část svého bydliště		Žák na jednoduchém plánu ČR vyhledá své město, na plánu města Ostravy najde městskou část školy a určí dominanty města.	
p *-orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy*		Žák si rozšiřuje poznatky o okolí bydliště, školy a detailněji zkoumá terén kolem bydliště, školy.	
p *-popíše cestu do školy*		Popíše cestu do školy, pojmenovává všechny dopravní prostředky.	
-jmenuje kraj, ve kterém leží jeho škola a bydliště	Obec		OSV 6 VDO 1 VDO 2 VDO 3 *Čj-vlastní názvy*

5.3.7.B	**Lidé kolem nás** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

ČJS-3-2-01: rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

*p **ČJS-3-2-01**: má osvojené základy společenského chování*
*p **ČJS-3-2-01**: při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně*
*p **ČJS-3-2-01**: projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům*
ČJS-3-2-02: odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
*p **ČJS-3-2-02**: pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-trvá na dodržování zásad slušného chování u svých spolužáků	Soužití lidí	Žák aplikuje pravidla pro soužití ve škole, hodnotí význam přátelství.	OSV 7 OSV 11 VDO 4 MKV 1 MKV 4 MKV 5
p *-aplikuje zásady slušného chování*		Žák používá pravidla soužití (školní řád, pravidla společenského chování ve škole, v rodině a na veřejnosti.	OSV 2
p *-při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně*	Osobní bezpečí	Žák zná zásady chování při setkání s cizími lidmi.	OSV 10
p *-projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům*	Právo a spravedlnost	Žákovi jsou předkládány příklady z reálného života, na kterých se učí rozumět pojmu tolerance. Pak ji zprvu pod vedením učitele praktikuje ve vztahu k ostatním a dle možností i samostatně. Je ujištěn o svém právu být tolerován ve svých nedostatcích.	OSV 11
-vysvětlí potřebu vybraných profesí	Povolání, pracovní činnosti a jejich význam	Přiřazuje k pracovním činnostem názvy vybraných profesí a k názvům specializovaných obchodů dle obrazové dokumentace sortiment jednotlivých oddělení. Třídí výrobky na základě vlastního pozorování.	OSV 8 MKV 2 *Hv-filmová píseň J. Wericha Pekařův císař, císařův pekař*
-vyjmenuje a seřadí mince a bankovky české měny podle hodnoty		Žák třídí a rozlišuje českou měnu.	
p *-pojmenuje nejběžnější profese a pracovní činnosti*		Žák vyjmenovává činnosti, které vidí u lidí z okolí a učí se k nim přiřadit název povolání.	
p *-rozliší hodnotu mince*		Žák určí nominální hodnotu mince.	

5.3.7.C	**Lidé a čas** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
ČJS-3-3-01: využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
*p **ČJS-3-3-01**: pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase*

p ***ČJS-3-3-01****: zná rozvržení svých denních činností*
ČJS-3-3-02: pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu
p ***ČJS-3-3-02****: rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
ČJS-3-3-03: uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost
p ***ČJS-3-3-03****: rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
p ***ČJS-3-3-03****: poznává různé lidské činnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-přiřadí měsíce k ročnímu období, napíše datum	Orientace v čase	Určuje názvy a sled dnů v týdnu, na základě ročních období určuje názvy měsíců a chronologicky je seřazuje.	
-pozná celé hodiny		Žák zapíše čas (celou hodinu) k určité denní činnosti.	
-vytvoří denní rozvrh činností s udáním času			
-změří čas s využitím digitálních technologií			
p *-pojmenuje den v týdnu*		Žák vyjmenuje dny v týdnu za sebou a přiřadí název k právě probíhajícímu dni.	
p *-přečtou datum z kalendáře*			
p *-pozná celé hodiny*			
p *-přiřadí činnost k denní době*		Žák popíše denní činnost a přiřadí ji k denní době - (ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer).	
-pojmenuje některé rodáky	Rodáci	Žák se seznamuje s významnými rodáky městské čtvrti svého bydliště, popíše dominantu městské čtvrti, v níž žije.	
-pojmenuje kulturní či historické památky, významné události regionu	Památky, události	Shromažďuje informace o Moravskoslezském kraji o jeho historii a památkách nebo událostech a pojmenovává některé kulturní památky.	VMEGS 1 VMEGS 2 VMEGS 3
p *-chronologicky seřadí obrázky*		Žák rozlišuje činnosti, které probíhají nyní, které proběhly v blízké či daleké minulosti a které proběhnou v blízké či daleké budoucnosti.	

-porovnává odlišnosti života lidí v minulosti a současnosti	Orientace v čase	Žák srovnává svůj život dítěte a dospělého člověka. Všímá si odlišností ve způsobu života v minulosti a dnes - zvycích a práci lidí zdokumentovanou v literatuře nebo ve filmech.	MKV 1 MKV 3
p *-vlastními slovy popíše odlišnosti života lidí v minulosti a současnosti*		Žák porovnává způsob života dříve a nyní a zaměřuje se zejména na způsob bydlení.	
p *-popisuje činnosti vykonávané lidmi v minulosti a dnes*		Žák porovnává způsob života dříve a nyní a zaměřuje se zejména na způsob obživy.	

5.3.7.D	**Rozmanitost přírody** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

ČJS-3-4-01: pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

p ***ČJS-3-4-01****: pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*

ČJS-3-4-02: roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

p ***ČJS-3-4-02****: pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat*

p ***ČJS-3-4-02****: pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami*

ČJS-3-4-03: provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

p ***ČJS-3-4-03****: provede jednoduchý pokus podle návodu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pozoruje, popisuje a porovnává proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích	Roční období	Žák popisuje podle obrázku proměny přírody, konfrontuje s vlastním pozorováním.	EV 1 EV 2 EV 3 EV 4
-vyjmenuje hlavní charakteristické znaky pro každé roční období			
p *-popisuje změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*		Žák popisuje změny v přírodě v jednotlivých obdobích a do popisu zahrnuje i chování zvířat, ptáků, hmyzu.	
-roztřídí základní druhy ovoce a zeleniny	Ovoce a zelenina	Žák určuje druhy ovoce a zeleninu, rozlišuje zahradu a sad. Vysvětluje důvod pěstování ovoce a zeleniny, způsoby jejich sklizně a dalšího zpracování nebo uskladnění.	*Vv-kresba ovoce*

-roztřídí zástupce fauny a flory do určených ekosystémů	Na poli U krmítka U krmelce Na louce V lese Statek Na zahradě U rybníka	1) Popíše společné znaky a třídí živé organismy na houby, rostliny a živočichy. 2) Žák poznává známé druhy ptáků, volně žijících živočichů z přírodního společenství, popisuje způsob jejich přezimování, rozlišuje, čím se živí (býložravci, masožravci, všežravci). Třídí do dvou souborů domácí (hospodářská) a volně žijící zvířata, rozlišuje u domácích zvířat a pojmenovává samice, samce a mládě. Popisuje důležitost hospodářských zvířat. Popíše na obrázku stavbu těla živočichů. 3) Žák zařazuje rostliny do prostředí: pole, zahrada atd.	
p *-pojmenuje základní zástupce domácích a volně žijících zvířat*			
p *-třídí základní zástupce ovoce a zeleniny na byliny a dřeviny*		Poznává další druhy rostlin, keřů, stromů a základní druhy hub. Učí se rozlišit mezi bylinou a dřevinou.	
-provede jednoduchý pokus, změří, sleduje rozdílné vlastnosti a popíše průběh a výsledek	Látky a jejich vlastnosti	Žák zjišťuje výšku a hmotnost svého těla a svých spolužáků a porovnává je (menší – větší, lehčí – těžší) Sází semena hrachu (fazole) pěstuje je.	OSV 9 *Tv-sportovní hry* *M-posloupnost*
p *-provede jednoduchý pokus podle návodu a s dopomocí*			

5.3.7.E	**Člověk a jeho zdraví** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČJS-3-5-01**: uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví *p* ***ČJS-3-5-01****: uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění* *p* ***ČJS-3-5-01****: pojmenuje hlavní části lidského těla* **ČJS-3-5-02**: rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	

p ***ČJS-3-5-02****: rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*

p ***ČJS-3-5-02****: uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu*

ČJS-3-5-03: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

p ***ČJS-3-5-03****: chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*

ČJS-3-5-04: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

p ***ČJS-3-5-04****: reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-dodržuje a popisuje základní hygienické návyky	Hygienické návyky	Žák zařazuje do svého vlastního režimu den činnosti upevňující a podporující zdraví: času na práci, čas jídla, čas aktivního odpočinku, spánku apod. (mytí rukou, kultura stravování, používání WC, udržování čistoty pracovního místa).	
-popíše svůj režim dne	Režim dne		OSV 4
-zná význam preventivních prohlídek	Prevence		
-vyvozuje funkci jednotlivých částí těla	Lidské tělo	Žák pojmenovává hlavní části kostry lidského těla a nejdůležitější klouby, svaly aj. Přiřazuje je k obrazové dokumentaci.	
-vysvětluje význam jednotlivých smyslových ústrojí		Definuje význam důležitosti smyslu pro lidský život.	
-vyjmenuje hlavní orgány lidského těla, orgánové soustavy a posuzuje jejich funkce		Dovede vyjmenovat hlavní orgány lidského těla a dát je do souvislosti s orgánovými soustavami a funkcemi lidského těla.	
-učí se základy obvazové techniky	První pomoc	Vybírá potřebný materiál k ošetření a ošetřuje jednoho spolužáka ze skupiny.	
p *-dodržuje základní hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu*		Žák si fixuje správné hygienické návyky.	
p *-popíše své zdravotní potíže a pocity*		Žák na základě svých zkušeností s nemocí popisuje zdravotní potíže a pocity během nemoci.	
p *-zvládá ošetření drobných poranění*		Žák popisuje úraz podle ze situace na obrázku.	
p *-ukazuje a pojmenuje hlavní části těla*		Žák pomocí názoru ukazuje a popisuje hlavní části těla.	

p *-určí funkci smyslových orgánů ucha a oka a jejich ochranu*		Žák popíše smyslové orgány, jejich funkci a jejich ochranu.	
p *-popíše pravidla správného chování pacienta při nemoci*	Chování v nemoci	Žák popisuje správné chování pacienta v nemoci a tvoří pravidla, která by měl dodržovat. (pitný a klidový režim apod.).	
-neohrožuje zdraví své, ani svých spolužáků ve škole a ve volném čase	Prevence -o přestávce -cestou do školy -úraz -zranění	Dbá dodržování zásad správného chování ve školním prostředí a ve volném čase.	EV 4
-vyjmenuje povinné vybavení cyklisty	Základní pravidla pro účastníky silničního provozu	Žák třídí pravidla silničního provozu pro chodce a cyklisty, srovnává je a zařazuje do souborů. Jmenuje povinné vybavení pro cyklisty.	
p *-rozeznává nebezpečí různého charakteru, neohrožuje svým chováním své okolí*		Žák na základě popisu chování dětí analyzuje správné a nesprávné chování dětí.	
p *-uplatňuje základní pravidla silničního provozu jako cyklista*		Dává do souvislosti nezodpovědné chování chodců a řidičů v silničním provozu s příčinou úrazu a dopravních nehod.	
-chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné	Zásady jednání s cizími osobami	Žák popisuje, posuzuje, zvažuje a provádí kritiku správného a nesprávného chování dětí na obrázku, pracuje s motivačními texty. Rozlišuje situace, kdy je nutné svěřit se někomu při pocitu nebezpečí (setkání s neznámými jedinci, nepříjemná komunikace).	OSV 2 OSV 3 OSV 8
-zná linky první pomoci, dokáže komunikovat s operátorem	Tísňová volání	Zná význam první pomoci, dovede zavolat pomoc na základě orientace v důležitých telefonních číslech 150,155,158,112, dovede zavolat staršího člověka, aby přivolal první pomoc.	OSV 5 OSV 8 OSV 9
p *-chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, v případě potřeby požádá o pomoc*		Žák se modelově připravuje na situaci při setkání s neznámými osobami, zavolá pomoc učitele, či známého dospělého.	
p *-komunikuje s operátory tísňových linek*		Žák kontaktuje nejbližší dospělou osobu a požádá ji o hlášení na tísňovou linku.	

-účastní se ukázněně simulované evakuace školy, dbá pokynů učitele	Mimořádné události	Nacvičuje rychlé a ukázněné opuštění budovy školy.	OSV 1
p *-účastní se simulované evakuace se svými spolužáky, dbá pokynů učitele*		Nacvičuje rychlé a ukázněné opuštění budovy školy, orientuje se podle pokynů učitele.	

5.8 Vlastivěda

5.1.8	**Vyučovací předmět**	**Vlastivěda**

5.1.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Vlastivěda - 1. stupeň, 2. období

Vyučovací předmět Vlastivěda v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se vztahuje zejména k oblasti společenských věd. Zaměřuje se na existující vztahy a vazby, které utvářejí naši každodenní realitu a vede žáky k pozornosti a zájmu o tuto oblast.

Vlastivěda je vyučována ve čtvrtém ročníku jednu hodinu týdně a v pátém ročníku dvě hodiny týdně. Do vyučovacího předmětu Vlastivěda jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

Vzdělávací obsah navazuje na poznatky, které žáci získali v předmětu Prvouka a rozvíjí jejich orientaci v historických, zeměpisných a kulturních jevech a procesech. Žáci se učí chápat kulturní a zeměpisné rozdíly, rozumět domácímu prostředí i sobě samému. Vzdělávací obsah přispívá k samostatnému sebevědomému vystupování žáků a schopnosti otevřené komunikace o společenských problémech.

Žáci se SVP jsou vzděláváni s individuálním přístupem s přihlédnutím k jejich schopnostem a možnostem. Žáci dostávají dostatek času k práci, volí se pomalé tempo. Učivo se vysvětluje v krátkých větách a volí se srozumitelná slova. Žáci pracují s jednoduchým textem a obrazovým materiálem. Při ověřování znalostí je kladen důraz na přiřazování textu k obrázku, správné vysvětlení pojmu a vybírání správného řešení z nabízených možností. Podporuje se snaha, píle a usilovnost žáků při práci.

5.1.8.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Vlastivěda – 1. stupeň, 2. období

Kompetence	Strategie
k učení	o Vedeme žáky k vyhledávání a využití informací. o Rozvíjíme u žáků pozorování, porovnávání a posuzování společenských procesů.
k řešení problémů	o Předkládáme žákům problémové úkoly, které vyžadují hledání různých variant řešení. o Rozvíjíme u žáků logické myšlení a ověřování správnosti vlastních úsudků.
komunikativní	o Učíme žáky aktivně se zapojovat do diskuse.

	○ Podporujeme práci ve skupinách, při kterých žáci rozvíjí své komunikativní schopnosti. ○ Realizujeme s žáky modelové situace, při kterých účinně uplatní komunikaci s ostatními.
sociální a personální	○ Vedeme žáky k ohleduplnosti k výkonu prospěchově slabších spolužáků. ○ Podporujeme u žáků sebeúctu, úctu k ostatním. ○ Rozvíjíme u žáků spolupráci.
občanské	○ Vedeme žáky k respektu ke kulturnímu dědictví.
pracovní	○ Učíme žáky přistupovat k práci s ohledem na kvalitu a hospodárnost. ○ Směřujeme žáky k aktivitám, které souvisí s různými profesemi.
digitální	○ Vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč. ○ Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací. ○ Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek.

5.1.8.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastivěda – 1. stupeň, 2. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Místo, kde žijeme

Žák:

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
*p **ČJS-5-1-01** popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje*
*p **ČJS-5-1-01** orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany*
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
*p **ČJS-5-1-02** orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany*
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
*p **ČJS-5-1-03** má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě*
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
*p **ČJS-5-1-04** zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti*
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
*p **ČJS-5-1-05** sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest*
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam
p ***ČJS-5-1-06** pozná státní symboly České republiky*

B. Lidé kolem nás

Žák:

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
p ***ČJS-5-2-01*** *dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)*
ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou
p ***ČJS-5-2-02*** *rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*
p ***ČJS-5-2-02*** *uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*
ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
p ***ČJS-5-2-03*** *používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze*
p ***ČJS-5-2-03*** *porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz*
p ***ČJS-5-2-03*** *sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet,* uvede příklady základních příjmů a výdajů

C. Lidé a čas
Žák:

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
p ***ČJS-5-3-03*** *rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách*
p **ČJS-5-3-03** *uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji*
p **ČJS-5-3-03** *vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

OSV 1: ***Rozvoj schopností poznávání*** *– cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení*
OSV 2: ***Sebepoznání a sebepojetí*** *– druzí jako zdroj informací o mně, jako se promítá mé já v mém chování*
OSV 3: ***Seberegulace a sebepojetí*** *– cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času*
OSV 4: ***Psychohygiena*** *– dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích*
OSV 5: ***Kreativita*** *– cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích*

*OSV 6: **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve třídě/skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí*
*OSV 7: **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/ třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)*
*OSV 8: **Komunikace** – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*
*OSV 10: **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů*
*OSV 11: **Hodnoty, postoje, praktická etika** – vytváření povědomí o odpovědnosti, spolehlivosti, spravedlnosti, respektování; pomáhající a prosociální chování*

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (zkratka VDO)

*VDO 1: **Občanská společnost a škola** – demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy*
*VDO 2: **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti, práva a povinnosti občana, úloha občana v demokratické společnosti, principy soužití s minoritami*
*VDO 3: **Formy participace občanů v politickém životě** – obec jako základní jednotka samosprávy státu*
*VDO 4: **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti*

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (zkratka VMEGS)

*VMEGS 1: **Evropa a svět nás zajímá** – místa, události v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy*
*VMEGS 2: **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa, evropské krajiny; život Evropanů a styl života v evropských rodinách*
*VMEGS 3: **Jsme Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie*

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (zkratka MKV)

*MKV 1: **Kulturní rozdíly** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako součást etnika; respektování zvláštností různých etnik*
*MKV 2: **Lidské vztahy** – vztahy mezi kulturami, předsudky a vžité stereotypy, uplatňování principu slušného chování, lidská solidarita*
*MKV 3: **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost*
*MKV 4: **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem*

MKV 5: ***Princip sociálního smíru a solidarity*** *– odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám, nekonfliktní život v multikulturní společnosti*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Vlastivěda – 1. stupeň, 2. období

5.4.8.A	**Místo, kde žijeme** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČJS-5-1-01: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
p ***ČJS-5-1-01****: popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje*
p ***ČJS-5-1-01****: orientuje se na mapě České republiky, určí světové*
ČJS-5-1-02: určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
p ***ČJS-5-1-02****: orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany*
ČJS-5-1-03: rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
p ***ČJS-5-1-03****: má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě*
ČJS-5-1-04: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
p ***ČJS-5-1-04****: zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti*
ČJS-5-1-05: porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
p ***ČJS-5-1-05****: sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest*
ČJS-5-1-06: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam
p ***ČJS-5-1-06****: pozná státní symboly České republiky*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-lokalizuje své bydliště	Region Domov Škola Obec (město)	Žák se bezpečně orientuje na mapě ČR (mapa ČR, kraje ČR). Orientuje se v prostředí domova (orientace v místě bydliště, místní krajina, její části, poloha v krajině) a školy (prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace.	VDO 2 VDO 3 MKV 1
-vyjmenuje kraje			
-zná cestu do školy			
p *-označí své bydliště na mapě*			
-orientuje se na mapě ČR	Mapy	Žák se orientuje na mapě obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky.	
-určí světové strany			

p *-nacvičuje orientaci na mapě České republiky*		Žák se orientuje na mapě střední Evropy.	
p *-určí světové strany*			
-rozlišuje základními typy map	Evropa a svět	Žák lokalizuje kontinenty, evropské státy, EU, cestování.	
p *-lokalizuje ČR na mapě Evropy*			
-vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury	Místní oblast, region	Sleduje zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí.	MKV 1 MKV 3 MKV 5
p *-poznává region, ve kterém bydlí*			
-zprostředkuje ostatním zážitky a zajímavosti z videoukázek		Žák si prostřednictvím výletů, exkurzí a návštěv významných kulturních památek regionu upevňuje svůj vztah k místu svého bydliště, ke své vlasti.	
p *-sdělí poznatky a zážitky z videoukázek*			
-rozlišuje symboly našeho státu a jejich význam	Naše vlast	Žák si uvědomuje příslušnost k vlastnímu národu, hovoří otevřeně o pocitech sounáležitosti s majoritní společností.	VDO 2 VDO 4
p *-seznamuje se se státními symboly České republiky*			

5.4.8.B	**Lidé kolem nás** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČJS-5-2-01: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

*p **ČJS-5-2-01**: dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)*

ČJS-5-2-02: rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou

*p **ČJS-5-2-02**: rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*

*p **ČJS-5-2-02**: uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*

ČJS-5-2-03: orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

*p **ČJS-5-2-03**: používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze*

*p **ČJS-5-2-03**: sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-dodržuje školní řád	Soužití lidí	Žák navrhuje pravidla chování ve třídě. Volí samosprávu třídy a chápe její význam.	VDO 1 OSV 2 OSV 6 OSV 7 MKV 2
-učí se pravidlům soužití ve společnosti			OSV 9 MKV 4
-s pomocí rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, která nelze tolerovat			OSV 3 OSV 10 OSV 11
-rozlišuje základní vztahy v rodině		Chápe jistou funkci rodiny (postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání).	
p *-dodržuje pravidla soužití*			
p *-s pomocí dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) i při interakci v digitálním světě*			
p *-s pomocí rozpozná ve svém okolí i v digitálním světě nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*			
p *-vyjmenuje členy rodiny*			
p *-chápe a vysvětlí funkci rodiny pro společnost*			
-rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou		Žák se vzájemnou interakcí s ostatními spolužáky učí adekvátně prožívat navozenou situaci a uvědomuje si odlišné vnímání dané skutečnosti druhými (vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality). Chápe a užívá pojem „osobnost“, respektuje odlišné názory svých spolužáků (základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy). Při skupinovém řešení problému dokáže obhájit svůj názor a připustit svou chybu. Podílí se na společném řešení zadaného úkolu.	OSV 5 OSV 6 OSV 8 MKV 5 *Čj - rozvoj komunikace, rolové hry, empatie, práce s emocemi, týmová spolupráce, techniky brainstormingu*

p *-rozpozná nevhodné chování*			
p *-seznamuje se s právy dítěte*			
p *-upevňuje práva i povinnosti žáka*			
-orientuje se v základních formách vlastnictví	Vlastnictví	Zná důvody a základní principy směny peněz, Žák rozlišuje hmotný a nehmotný majetek, vyhodnocuje jeho význam pro jednotlivce i společnost (soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz).	OSV 4
-používá peníze v běžných situacích			
p *-používá peníze v běžných situacích*			
p *-uvede příklady základních příjmů a výdajů*			

5.4.8.C	**Lidé a čas** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČJS-5-3-01: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
ČJS-5-3-02: využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
ČJS-5-3-03: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
*p **ČJS-5-3-03**: rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-orientuje se na časové přímce	Orientace v čase	Žák dokáže přiřadit letopočet k příslušnému století, orientuje se na časové přímce a své průběžně získávané poznatky na ose znázorňuje (určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet denní režim, roční období).	OSV 1 *M - orientace na číselné ose (volba měřítka, užití desetinných čísel)*

-využívá knihoven a jiných informačních zdrojů pro pochopení minulosti	Regionální památky	Žák poznává instituce zabývající se péčí o památky a jejich činnost.	
-pozoruje na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti			OSV 8 VMEGS 1 VMEGS 2 VMEGS 3 *Nab - církevní svátky*
p *-rozeznává rozdíly mezi životem dnes a v dávných dobách*			

5.5.8.A	**Místo, kde žijeme** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČJS-5-1-01: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

*p **ČJS-5-1-01**: popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje*

ČJS-5-1-02: určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

*p **ČJS-5-1-02**: orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany*

ČJS-5-1-03: rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy

*p **ČJS-5-1-03**: má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě*

ČJS-5-1-04: vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam

*p **ČJS-5-1-04**: zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti*

ČJS-5-1-05: porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

*p **ČJS-5-1-05**: sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest*

ČJS-5-1-06: rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

*p **ČJS-5-1-06**: pozná státní symboly České republiky*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyjmenuje kraje a největší města ČR	Domov Obec (město) Místní krajina Škola	Žák se orientuje na mapě. Region (mapa ČR, kraje ČR, prostředí domova, orientace v místě bydliště, prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace, její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť). Zná cestu do školy a městské památky.	OSV 1
p *-začlení svou obec do města a kraje*			

-určí světové strany v přírodě i na mapě a orientuje se podle nich	Mapy	Žák se orientuje na mapě (obsah, grafika, vysvětlivky). Popíše a vysvětlí vlajku EU a význam EU.	OSV 1
-řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě			
p *-orientuje se na mapě České republiky*			
-vyhledává na mapě jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy			VMEGS 1
p *-vyjmenuje státy sousedící s ČR*			
-posoudí typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury	Okolní krajina	Žák pozoruje rozmanitosti zemského povrchu na území ČR, popisuje rozdíly (zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany).	MKV 3 MKV 4
p *-zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti*			
-zprostředkuje ostatním zážitky a zajímavosti z videoukázek, označí na mapě navštívená místa		Žák si prostřednictvím výletů, exkurzí a návštěv významných kulturních památek regionu upevňuje svůj vztah k místu svého bydliště, ke své vlasti.	
p *-zprostředkuje ostatním zážitky a zajímavosti z videoukázek*			

-rozlišuje hlavní orgány státní moci	Naše vlast	Žák si uvědomuje příslušnost k vlastnímu národu, hovoří otevřeně o pocitech sounáležitosti s majoritní společností. Chápe význam demokracie v zemi a principy jejího uplatňování. Rozlišuje pojmy domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR.	VDO 2 VDO 3
-zná jména prezidenta a premiéra			
p *-pozná státní symboly České republiky*			

5.5.8.B	**Lidé kolem nás** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČJS-5-2-01: vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

*p **ČJS-5-2-01**: dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)*

*p **ČJS-5-2-02**: rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*

*p **ČJS-5-2-02**: uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*

ČJS-5-2-03: orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

*p **ČJS-5-2-03**: používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze*

*p **ČJS-5-2-03**: porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz*

*p **ČJS-5-2-03**: sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-dodržuje školní řád a pravidla soužití ve společnosti a diskutuje o jejich významu	Soužití lidí	Žák navrhuje pravidla chování ve třídě. Volí samosprávu třídy a chápe její význam. Sleduje mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“; vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové	VDO 1 OSV 2 OSV 6 OSV 7 OSV 9 MKV 2

		chování, předcházení konfliktům.	
-rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, která nelze tolerovat			OSV 3 OSV 11 VDO 4 MKV 1 MKV 5
-vyhodnocuje role členů své rodiny		Žák sleduje postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání. Chápe jistou funkci rodiny funkci.	OSV 5 OSV 6 OSV 8 *Čj - rozvoj komunikace, rolové hry, empatie, práce s emocemi, týmová spolupráce, techniky brainstormingu*
p *-dodržuje pravidla soužití, zvládá vlastní emoce*			
p *-dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) i při interakci v digitálním světě*			
p *-rozpozná ve svém okolí i v digitálním světě nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*			
p *- vysvětlí funkci rodiny ve společnosti*			
p *-upozorní na nevhodné chování*			
p *-zná práva dítěte*			
p *-zná práva i povinnosti žáka*			
-odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	Vlastnictví	Zná důvody a základní principy směny peněz, Žák rozlišuje hmotný a nehmotný majetek, vyhodnocuje jeho význam pro jednotlivce i společnost (soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky).	OSV 4 OSV 10
-na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů			OSV 10

-vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy			
p -odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu			
p -zkontroluje vrácené peníze			
p -zná své finančními možnostmi			
p -uvede příklady rizik půjčování peněz			
p -sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet			

5.5.8.C	**Lidé a čas** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČJS-5-3-01: pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02: využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti

ČJS-5-3-03: srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

*p **ČJS-5-3-03**: uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji*

*p **ČJS-5-3-03**: vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-orientuje se na časové přímce a chápe dějiny jako časový sled událostí	Orientace v čase	Žák se orientuje na časové přímce a své průběžně získávané poznatky na ose znázorňuje (určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období).	*M - orientace na číselné ose (volba měřítka, užití desetinných čísel)*
-navštíví regionální historickou památku	Regionální památky	Zúčastní se vycházky k místní památce.	
-srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti			VMEGS 2 VMEGS 3
p -zná významné události, které se vztahují k regionu a kraji			OSV 8 VDO 4 *Nab - církevní svátky*

p *-vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště*			

5.9 Přírodověda

5.1.9	Vyučovací předmět	Přírodověda

5.1.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodověda – 1. stupeň, 2. období

Vyučovací předmět Přírodověda v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět navazuje na vyučovací předmět Prvouka a orientuje se zejména na přírodu a ochranu životního prostředí a zdraví.

Předmět je vyučován ve čtvrtém a pátém ročníku dvě hodiny týdně. Je posílen o dvě vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace. Integruje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Vzdělávací obsah ve čtvrtém ročníku je zprostředkováván žákům na základě přímého pozorování přírody. Životní podmínky organismů v rámci jednotlivých přírodních společenstev dávají žákovi možnost porovnávat přírodní zákonitosti a zdůvodňovat vztahy mezi organismy. V pátém ročníku jsou tyto poznatky využívány k aplikaci na člověka jako nedílnou součást přírody se všemi důsledky jeho počínání na přírodu jako celek. Učivo vzdělávacího předmětu Přírodověda je žákům podáváno prožitkovou formou s cílem podněcovat jejich aktivitu, naučit je samostatně řešit problém a logicky myslet.

U žáků se SVP se ve výuce uplatňuje individuální přístup s přihlédnutím k jejich dosavadním znalostem, schopnostem a možnostem. Žáci dostávají dostatek času k práci, volí se pomalé tempo. Učivo se vysvětluje v krátkých větách a volí se srozumitelná slova. Žáci pracují s jednoduchým textem a obrazovým materiálem. Při ověřování znalostí je kladen důraz na přiřazování textu k obrázku, správní vysvětlení pojmu a vybírání správného řešení z nabízených možností. Podporuje se snaha, píle a usilovnost žáků při práci.

5.1.9.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodověda – 1. stupeň, 2. období

Kompetence	Strategie
k učení	○ Učíme žáky, orientovat se v přírodě a bezpečně se v ní pohybovat. ○ Vedeme žáky k vyhledávání a využívání informací. ○ Rozšiřujeme slovní zásobu žáků o nové pojmy z oblasti přírodovědy a směřujeme je k jejich aktivnímu užívání. ○ Učíme žáky pozorovat přírodní jevy a procesy kolem sebe, výsledky pozorování vyhodnocovat a dedukovat vlastní závěry.
k řešení problémů	○ Vedeme žáky při jednoduchých pokusech k logickým postupům. ○ Učíme žáky přijímat zodpovědnost za vlastní rozhodnutí v rámci péče o zdraví své i ostatních.

	○ Navozujeme žákům problémové situace, o kterých jsou nuceni přemýšlet a hledat optimální východiska.
komunikativní	○ Učíme žáky pravidlům komunikace při skupinové práci. ○ Vedeme žáky k pozornému naslouchání druhým a přiměřené reakci. ○ Učíme žáky formulovat svá stanoviska a kultivovaně je obhajovat ve vztahu k přírodě, její ochraně a ochraně vlastního zdraví.
sociální a personální	○ Podporujeme žáky v týmové spolupráci, zdůrazňujeme význam kooperace. ○ Směřujeme žáky k sebehodnocení a hodnocení ostatních spolužáků.
občanské	○ Organizujeme naučné vycházky – ZOO, park apod. ○ Motivujeme žáky k aktivitám prospěšným pro společnost – třídění odpadu. ○ Vedeme žáky k pochopení důležitosti třídění odpadů.
pracovní	○ Učím žáky dodržovat pravidla bezpečnosti při jednoduchých pokusech. ○ Umožníme žákům využít získané znalosti při demonstraci modelových nehod (praktické ošetření zraněných apod.).
digitální	○ Klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování. ○ Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací. ○ Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek.

5.1.9.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda – 1. stupeň, 2. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Rozmanitost přírody

Žák:

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

*p **ČJS-5-4-01** na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody*

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

*p **ČJS-5-4-02** popíše střídání ročních období*

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy

*p **ČJS-5-4-03** zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí*

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-05 *zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat*

*p **ČJS-5-4-05** zvládá péči o pokojové rostliny*
*p **ČJS-5-4-05** chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí*
*p **ČJS-5-4-05** popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují.*
***ČJS-5-4-06** založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu*
*p **ČJS-5-4-06** provádí jednoduché pokusy se známými látkami*

B. Člověk a jeho zdraví

Žák:

ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života
*p **ČJS-5-5-01** uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu*
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
*p **ČJS-5-5-02** rozlišuje jednotlivé etapy lidského života*
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
*p **ČJS-5-5-04** uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události*
*p **ČJS-5-5-04** uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti*
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
*p **ČJS-5-5-05** odmítá návykové látky*
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
*p **ČJS-5-5-07** ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak)*
*OSV 8: **Komunikace** – komunikace v různých situacích*

OSV 9: ***Kooperace a kompetice****– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka EV)

EV 1: ***Ekosystémy*** *– les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)*
EV 2: ***Základní podmínky života*** *– voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace); ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí)*
EV 3: ***Lidské aktivity a problémy životního prostředí*** *– zemědělství a životní prostředí ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit); dlouhodobé programy a akce (Den Země apod.)*
EV 4: ***Vztah člověka k prostředí*** *– naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální ekologický problém, prostředí a zdraví*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Přírodověda – 1. stupeň, 2. období

5.4.9.A	**Rozmanitost přírody** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČJS-5-4-01**: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka *p* ***ČJS-5-4-01****: na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody* **ČJS-5-4-02**: vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období *p* ***ČJS-5-4-02****: popíše střídání ročních období* **ČJS-5-4-03**: zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy *p* ***ČJS-5-4-03****: zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí* **ČJS-5-4-04**: porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	

ČJS-5-4-05: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat *p* ***ČJS-5-4-05****: zvládá péči o pokojové rostliny* **ČJS-5-4-06**: založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu *p* ***ČJS-5-4-06****: provádí jednoduché pokusy se známými látkami*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-třídí přírodu na živou a neživou	Látky a jejich vlastnosti Voda a vzduch Nerosty a horniny, půda	Vysvětlí rozdíly mezi živou a neživou přírodou, uvede příklady. Zabývá se tříděním látek, změnami látek a skupenství, vlastnostmi, porovnáváním látek. Poznává výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život. Poznává některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam.	OSV 1 *Vv - živá příroda, volná technika*
p *-třídí přírodu na živou a neživou*			
-vyjmenuje planety, roční období	Vesmír a Země Životní podmínky	Vysvětlí rozdíly mezi podnebnými pásmy na Zemi (sluneční soustava, den a noc, roční období; rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí).	
p *-vyjmenuje roční období a popíše změny v přírodě*			
-zkoumá základní společenstva na Zemi	Rostliny, houby, živočichové Životní podmínky Rovnováha v přírodě	Žák se zaměřuje na znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka; rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí; význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.	EV 3 EV 4 *Čj - verbální projev, úplnost sdělení, aktivní slovní zásoba*
p *-zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí*			

-třídí organismy na skupiny podle typických znaků		Dovede pojmenovat hlavní zástupce české fauny a flory v jednotlivých společenstvech, pozná znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka.	
-rozliší přírodní úkaz od činností člověka	Ochrana přírody	Uvádí příklady ochrany životního prostředí; zaměřuje se na odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy.	EV 1
p *-pečuje o pokojové rostliny*			
-provede jednoduchý pokus se známou látkou	Pokusy	Změna skupenství vody, krystalizace apod.	
p *-pod vedením učitele provádí jednoduché pokusy se známými látkami*			

5.4.9.B	**Člověk a jeho zdraví** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČJS-5-5-01: využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života

*p **ČJS-5-5-01**: uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu*

ČJS-5-5-02: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození

*p **ČJS-5-5-02**: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života*

ČJS-5-5-03: účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob

ČJS-5-5-04: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

*p **ČJS-5-5-04**: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události*

*p **ČJS-5-5-04**: uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti*

ČJS-5-5-05: předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

*p **ČJS-5-5-05**: odmítá návykové látky*

ČJS-5-5-06: uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

ČJS-5-5-07: rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

p ***ČJS-5-5-07****: ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vysvětlí základních funkce jednotlivých orgánů a podporuje zdravý způsob života	Lidské tělo	Žák popíše stavbu těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince; sestaví jednoduchý jídelníček a seznam nápojů podle zásad zdravé výživy.	OSV 4 EV 2 EV 4 *Aj -„Food and drinks“, slovní zásoba, tvoření jednoduchých vět*
p *-chrání své zdraví, navrhne zdravou svačinu*			
-poznává jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození		Žák popíše stavbu těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince.	OSV 1 OSV 8 *Čj - popis činnosti* *Vv -„Můj volný čas“ (volná technika)* *Aj - slovesa, tvoření vět*
p *-poznává jednotlivé etapy lidského života*			
-účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek	Péče o zdraví	Žák poznává zdravý životní styl, denní režim, správnou výživu, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodnou skladbu stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné.	
-vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Osobní bezpečí Krizové situace	Žák na modelových situacích předvede způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu se svými vrstevníky, při přesunech a činnostech žáků mimo budovu školy a při volnočasových aktivitách (vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky).	OSV 4 OSV 5 *Nab - důvěra, naslouchání, pomoc bližnímu*
p *-uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí*			

jednoduchou dopravní situaci na hřišti			
-učí se v modelových situacích způsoby odmítání návykových látek	Návykové látky a zdraví	Žák zvažuje a navrhuje způsoby chování, jednání a komunikaci v krizových situacích (návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií).	
p *-učí se odmítat návykové látky*			
-uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví			
-rozpozná život ohrožující zranění; požádá o pomoc	První pomoc Mimořádné události Péče o zdraví	Žák poskytne přivolá pomoc v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví (služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku). Žák se orientuje v postupech v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáru (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); zná integrovaný záchranný systém. Žák poznává nemoci přenosné a nepřenosné, ochranu před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních.	OSV 8 OSV 9
p *-ošetří drobné poranění a v případě potřeby požádá o pomoc*			

5.5.9.A	**Rozmanitost přírody** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČJS-5-4-01**: objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka *p* ***ČJS-5-4-01****: na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody* **ČJS-5-4-02**: vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	

p ***ČJS-5-4-02****: popíše střídání ročních období*
ČJS-5-4-03: zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
p ***ČJS-5-4-03****: zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí*
ČJS-5-4-04: porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
ČJS-5-4-05: zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
p ***ČJS-5-4-05****: chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí*
p ***ČJS-5-4-05****: popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují*
ČJS-5-4-06: založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu
p ***ČJS-5-4-06****: provádí jednoduché pokusy se známými látkami*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-objevuje vztahy mezi přírodou a činností člověka	Látky a jejich vlastnosti Voda a vzduch Nerosty a horniny, půda	Vysvětlí rozdíly mezi živou a neživou přírodou, uvede příklady (třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek; výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život; některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam.	OSV 1 EV 1 EV 4 *Vv - živá příroda, volná technika*
p *-poznává propojení živé a neživé přírody*			
-chápe souvislost mezi časem a ročním obdobím	Vesmír a Země Životní podmínky	Žák probírá témata sluneční soustava, den a noc, roční období; rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí.	EV 2
p *-vyjmenuje roční období a popíše změny v přírodě*			
-zdůvodní vzájemné vztahy mezi organismy	Rostliny, houby, živočichové Životní podmínky Rovnováha v přírodě	Žák poznává znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a	EV 3 EV 4 *Čj - verbální projev, úplnost sdělení, aktivní slovní zásoba*

		pro člověka; rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí; význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva.	
p *-popíše základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí*			
-třídí organismy na skupiny podle typických znaků projevu života, vyjmenuje hlavní zástupce české fauny a flory		Dovede pojmenovat hlavní zástupce české fauny a flory v jednotlivých společenstvech (znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka).	
-rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Ochrana přírody	Dovede pojmenovat pojmy ekologie, ekosystém a životní prostředí. Uvádí příklady ochrany životního prostředí (odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy).	OSV 4 EV 3 EV 4
p *-chová se ohleduplně k životnímu prostředí*			
p *-rozlišuje činnosti prospívající, či znečišťující životní prostředí*			
-vyhodnotí a vysvětlí pokus se známou látkou			OSV 5 OSV 9
p *-provádí jednoduché pokusy se známými látkami*	Pokusy	Změna skupenství vody, krystalizace apod.	

5.5.9.B	**Člověk a jeho zdraví** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČJS-5-5-01**: využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života *p* ***ČJS-5-5-01****: uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu* **ČJS-5-5-02**: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození *p* ***ČJS-5-5-02****: rozlišuje jednotlivé etapy lidského života*	

ČJS-5-5-03: účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
ČJS-5-5-04: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
*p **ČJS-5-5-04**: uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události*
*p **ČJS-5-5-04**: uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti*
ČJS-5-5-05: předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
*p **ČJS-5-5-05**: odmítá návykové látky*
ČJS-5-5-06: uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
ČJS-5-5-07: rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
*p **ČJS-5-5-07**: ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vysvětlí základních funkce jednotlivých orgánových soustav a podporuje zdravý způsob života	Lidské tělo	Popíše hlavní rozdíly v rozmnožovacích orgánech ženy a muže, popíše základy lidské reprodukce (stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince).	OSV 4 EV 2 EV 4 *Aj - „Food and drinks“, slovní zásoba, tvoření jednoduchých vět*
-sestaví jednoduchý jídelníček			
p *-zná základní způsoby prevence k ochraně zdraví*			
-rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a jejich charakteristické znaky		Žák poznává stavbu těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince; zdravý životní styl, denní režim, správnou výživu, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodnou skladbu stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochranu před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění,	OSV 8 *Čj - popis činnosti* *Vv - „Můj volný čas“ (volná technika)* *Aj - slovesa, tvoření vět*

		prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena.	
-orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození			
p *-rozlišuje jednotlivé etapy lidského života*			
-účelně plánuje svůj denní režim s ohledem na nároky jiných osob	Péče o zdraví		
-uplatňuje způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	Osobní bezpečí Krizové situace	Žák na modelových situacích předvede způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu se svými vrstevníky, označí vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky.	OSV 4 OSV 5 OSV 8 OSV 9 *Nab - důvěra, naslouchání, pomoc bližnímu*
p *-uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události*			
-předvede v modelových situacích způsoby odmítání návykových látek	Návykové látky a zdraví	Žák zvažuje a navrhuje způsoby chování, jednání a komunikaci v krizových situacích (šikanování, kontakt s deviantní osobou, dealerem, návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií).	
p *-odmítá návykové látky*			
-uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	Osobní bezpečí Krizové situace	Žák vybírá vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky.	
-rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	První pomoc Mimořádné události Péče o zdraví	Žák poskytne první pomoc. Zná čísla na telefonické linky Policie, záchranné služby a hasičů. Zná číslo na dětskou linku	

		důvěry, služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku. Zná postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém. Popíše význam sirén a integrovaného záchranného systému. Zná linku 112. Zná nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních.	
p -ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc			

5.10 Dějepis

5.1.10	Vyučovací předmět	Dějepis

5.1.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Dějepis, 2. stupeň

Vyučovací předmět Dějepis v rámci vzdělávací oblasti Člověk a společnost navazuje zejména na vyučovací předmět Vlastivěda a vede žáky k tomu, aby pochopili vývoj společnosti v časovém horizontu, chápali smysl poznávání historie a uměli začlenit historii svého a českého národa do kontextu světových dějin.

Dějepis je vyučován na 2. stupni v šestém ročníku dvě hodiny týdně, v sedmém ročníku jednu hodinu týdně, osmém a devátém ročníku dvě hodiny týdně. Je posílen o jednu vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Vyučovací předmět je úzce spojen s předmětem Občanská výchova, Český jazyk a literatura, Estetická výchova a integruje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

V rámci vyučovacího předmětu žáci poznávají jednotlivé historické etapy, jejichž součástí jsou politické, kulturní, sociální a ekonomické reálie, které přinášejí určité historické zkušenosti a umožňují tak pochopit lépe současnost. Zároveň se žáci učí respektovat odlišnost kultur a rozeznávat její hodnoty. Žáci ke své práci využívají historických map.

Učivo je žákům podáváno chronologicky a důraz je kladen na získávání poznatků formou samostatného zjišťování historických faktů a vyvozování závěrů.

U žáků se SVP se ve výuce uplatňuje individuální přístup s přihlédnutím k jejich schopnostem a možnostem. Žáci dostávají dostatek času k práci, volí se pomalé tempo. Učivo se vysvětluje v krátkých větách a volí se srozumitelná slova. Žáci pracují s jednoduchým textem, obrazovým materiálem a grafickým znázorněním vztahů, souvislostí. Při ověřování znalostí je kladen důraz na přiřazování textu k obrázku, pojmu k správnému vysvětlení a vybírání správného řešení z nabízených možností. Podporuje se snaha, píle a usilovnost žáků při práci.

5.1.10.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Dějepis, 2. stupeň

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Učíme žáky orientovat se v historických faktech. o Vedeme žáky k využívání různých zdrojů informací – encyklopedie, internet, naučné slovníky, učebnice apod. o Ukazujeme žákům způsoby efektivního učení důležitých historický dat a událostí. o Vedeme žáky k rozvoji logického myšlení.
k řešení problémů	o Směřujeme žáky k porovnávání historických jevů v čase a prostoru. o Umožňujeme žákům hájit svá stanoviska, která se opírají o objektivní fakta.
komunikativní	o Učíme žáky formulovat své myšlenky a postoje. o Učíme žáky klást výstižně otázky. o Usilujeme o to, aby žáci rozuměli různým typům sdělení – psané texty, obrazový materiál, audiovizuální apod. o Učíme žáky diskutovat o problémech.
sociální a personální	o Rozvíjíme u žáků úctu k vlastnímu národu a jiným národům. o Vytváříme podmínky k týmové spolupráci. o Upozorňujeme na pozitivní příklady z historie, ve kterých lidé prokázali lidskou solidaritu, obětavost apod.
občanské	o Podporujeme u žáků pozitivní vztah ke kulturním hodnotám. o Učíme žáky na historických procesech chápat současné jevy. o Vedeme žáky k demokratickým postojům.
pracovní	o Směřujeme žáky k sledování pracovních postupů a vynálezů v průběhu historického vývoje, zejména změny, které přinesly vznik nových pracovních odvětví.
digitální	o Podporujeme žáky v tom, aby využívali; digitální technologie k orientaci v historické realitě. o Vedeme žáky k tomu, aby pracovali s digitalizovanými historickými zdroji a prameny. o Klademe důraz na ochranu osobních údajů a osobních dat žáků.

5.1.10.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis, 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru Dějepis (zkratka OVO)

A. Člověk v dějinách

Žák:

D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
*p **D-9-1-01** chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti*
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

B. Počátky lidské společnosti

Žák:

D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
*p **D-9-2-01** rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí*
*p **D-9-2-01** podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty*
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

C. Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury

Žák:

D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
*p **D-9-3-01** uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států*
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství
*p **D-9-3-03** popíše život v době nejstarších civilizací*
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech vysvětlí podstatu antické demokracie
*p **D-9-3-04** popíše život v době nejstarších civilizací*

D. Křesťanství a středověká Evropa

Žák:

D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
*p **D-9-4-02** uvede první státní útvary na našem území*
*p **D-9-4-02** má základní poznatky z období počátků českého státu*

D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí

*p **D-9-4-03** popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti*

*p **D-9-4-04** charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí*

D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

*p **D-9-4-04** rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské*

*p **D-9-4-04** uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu*

E. Objevy a dobývání. Počátky nové doby

Žák:

D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve

D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život

D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky

*p **D-9-5-03** popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu*

D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie

*p **D-9-5-04** uvede zásadní historické události v daném období*

*p **D-9-5-04** pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*

D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky

*p **D-9-5-05** uvede zásadní historické události v daném období*

*p **D-9-5-05** pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*

D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

F. Modernizace společnosti

Žák:

D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti

D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě

D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů

*p **D-9-6-03** uvede základní historické události v naší zemi v 19. století*

*p **D-9-6-03** uvede nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století*

D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

G. Moderní doby

Žák:

D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky

*p **D-9-7-01*** *uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1 světové války*

*p **D-9-7-01*** *uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky*

D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů

D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu

*p **D-9-7-03*** *uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1 světové války*

D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv

*p **D-9-7-04*** *uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1 světové války*

D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

*p **D-9-7-05*** *uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky*

H. Rozdělený a integrující se svět

Žák:

D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků

D-9-8-01 *popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě*

D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce

*p **D-9-8-02*** *popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě*

D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí

D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

*p **D-9-8-04*** *chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopnosti poznávání** – cvičení smyslového vnímání, cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, hledání pomoci při potížích*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak)*
*OSV 8: **Komunikace** – řeč předmětů a prostředí vytvářené člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Dějepis, 2. stupeň

5.6.10.A	**Člověk v dějinách** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
D-9-1-01: uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
*p **D-9-1-01**: chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti*
D-9-1-02: uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
D-9-1-03: orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-definuje pojem historie, dějepis	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách	Žák se učí vysvětlit co je to dějepis a význam jeho poznatků.	OSV 1
p *-vyjádří vlastními slovy význam dějin jako sdělení minulosti*	Historie, minulost Získávání informací o dějinách a jejich význam		
-uvede rozdíl a příklady hmotného a písemného pramene	Historické prameny	Žák se učí diferencovat historické prameny.	OSV 1
-volí pro vyhledávání historického zdroje vhodné klíčové slovo		Žák využívá i digitální zdroje.	
-využívá k orientaci v historické realitě účelně a kriticky digitální zdroje		Žák využívá portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí.	
-orientuje se na časové přímce a v historické mapě	Historický čas a prostor	Žák se pomocí mapy učí vyhledat důležitá místa a události z dějin lidstva.	
-vyjmenuje hlavní historické epochy		Žák využívá časové přímky k rozpoznání chronologických událostí.	

5.6.10.B	**Počátky lidské společnosti** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
D-9-2-01: charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
*p **D-9-2-01**: rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí*
*p **D-9-2-01**: podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty*
D-9-2-02: objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popíše způsob života pravěkých lidí	Pravěk Život v pravěku Vznik člověka, náboženství a umění	Žák se učí charakterizovat život pravěkých sběračů a lovců. Uvědomuje si duchovní podstatu života.	OSV 8

-podle obrazových digitálních zdrojů popisuje život v pravěku		Žák popisuje pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, nástroje, předměty denní potřeby a kulturní předměty pravěkých lidí.	OSV 4
p *-uvede stopy, které po sobě zanechali pravěcí lidé (malby, sošky, pohřebiště apod.)*	Doba kamenná	Žák se seznamuje se způsobem obživy člověka a s využitím základních nástrojů. Všímá si postupného rozdělení úloh žen a mužů ve společnosti.	
p *-popíše pravěká obydlí*			
p *-jmenuje zvířata, která žila kdysi a dnes již nežijí*			
p *-popíše způsob lovu pravěkého člověka*			
p *-popíše z obrázků jednoduché zbraně a nářadí*			
-popíše způsob obživy a pomocí obrázků vyjmenuje používané nástroje	Doba bronzová, železná	Žák si uvědomuje rostoucí pokroky v zemědělství a hospodářství.	
-vlastními slovy popíše rozvoj společnosti a hospodářství			

5.6.10.C	**Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

D-9-3-01: rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací

*p **D-9-3-01**: uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států*

D-9-3-02: uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví

D-9-3-03: demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství

*p **D-9-3-03**: popíše život v době nejstarších civilizací*

D-9-3-04: porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popíše vznik nejstarších civilizací v souvislosti s přírodními podmínkami	Starověk Mezopotámie Egypt Indie Čína	Žák se i nadále učí pracovat s mapou a vyhledává starověké státy. Seznamuje se vznikem nejstarších lidských civilizací v Mezopotámii, Egyptě, Indii a Číně, se státy na Blízkém východě a s městskými státy v povodí řeky Gangy a v údolí Indu.	

-popíše život v nejstarších státech	Kulturní odkaz nejstarších civilizací	Žák poznává specifika života nejstarších civilizací.	
p *-vyjádří vlastními slovy zvláštnosti vývoje civilizací v závislosti na přírodních podmínkách*			
p *-pomocí obrazového materiálu popíše život v době nejstarších civilizací*			
-vlastními slovy vyjmenuje nejvýznamnější kulturní památky, písmo	Antické památky, památky UNESCO	Žák poznává stavby, písmo, náboženství Mezopotámie, Egypta, Indie a Číny.	OSV 5
-pomocí mapy demonstruje význam antického Řecka a Říma	Antické Řecko a Řím	Žák sleduje na mapě řeckou kolonizaci, rozvoj městských států, společně s vývojem společnosti a kultury.	*Čj - Řecké báje a pověsti*
-vlastními slovy popíše vznik křesťanství		Žák zná postavu Ježíše Krista. Seznamuje se s životem prvních křesťanů a šířením křesťanství k Římské říši. Pozná kroky císaře Konstantina ke křesťanství.	
p *-vyjádří vlastními slovy zvláštnosti vývoje civilizací v závislosti na přírodních podmínkách*			
p *-popíše život v době starověkých civilizací*			
-popíše uspořádání společnosti		Žák popisuje běžný život, porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech. Sleduje na mapě vývoj antického Říma. Seznamuje se s krizí římského císařství a zánikem Říma.	OSV 8 OSV 9

5.7.10.A	**Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **D-9-3-04**: porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie *p **D-9-3-04**: popíše život v době nejstarších civilizací*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-uvede znaky antické demokracie	První křesťané **Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím** Obchod, kolonizace Evropy, Římské legie a jejich uspořádání	Žák vysvětluje pojem a znaky antické demokracie.	
p *-popíše život v době starověkých civilizací a kontakty se střední Evropou*			

5.7.10.B	**Křesťanství a středověká Evropa** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

D-9-4-01: popíše podstatnou změnu evropské civilizace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států

D-9-4-02: objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech

*p **D-9-4-02**: uvede první státní útvary na našem území*

*p **D-9-4-02**: uvede základní informace z období počátků českého státu*

D-9-4-03: vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám

*p **D-9-4-03**: popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti*

*p **D-9-4-03**: charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí*

D-9-4-04: ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

*p **D-9-4-04**: rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské*

*p **D-9-4-04**: uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popíše změny v Evropě v důsledku příchodu nových etnik	Raný středověk Nový etnický obraz Evropy Utváření nových státních útvarů	Žák se seznamuje s příčinami stěhování národů v Evropě a popisuje tyto změny na mapě.	OSV 1 *Ze - orientace na mapě*
-uvede základní rysy kulturní oblasti: západoevropská, byzantsko-slovanská, islámská	Francká říše Byzantská říše Vznik Anglie, Francie Islámské říše ovlivňující Evropu	Žák se učí o vzniku prvních států a jejich vývoji. Žák poznává společenské rozdíly a kulturní obraz v jednotlivých říších. Žák vysvětluje pojmy a seznamuje se s charakteristickými rysy islámu.	
-popíše původ, způsob života Slovanů	Slované, Sámova říše Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	Žák se učí o významu cyrilometodějské mise a jejího přínosu pro další náboženský a kulturní rozvoj národa.	
-popíše vznik a vývoj Velkomoravské říše	Velká Morava	Žák se učí o částech VM – nitranské a moravské knížectví a o jejich spojení.	
-vyjádří vlastními slovy postavení Velkomoravské říše v rámci Evropy		Žák poznává vztah Velké Moravy k okolním státům a její postavení v Evropě.	OSV 8

-na mapě demonstruje územní rozsah českého státu a jeho vývoj za vlády Přemyslovců	Přemyslovci Počátky a rozmach českého státu	Žák se seznamuje s nejstaršími pověstmi o vzniku českého státu a o Přemyslovcích. Všímá si přeměn ve společnosti a charakterizuje úlohu panovnické dynastie.	
-využívá účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií			
p *-orientuje se v prvních státních útvarech na našem území*	Sámova říše		
p *-vysvětlí pojmy: kupec Sámo, Sámova říše, Velkomoravská říše*	Sámova říše Velká Morava		
p *-pomocí obrazového materiálu popíše počátky českého státu*	Přemyslovci		
-vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi světskou a církevní mocí	Vrcholný středověk Císařství a papežství Křížové výpravy Křesťanství	Žák popíše úlohu křesťanství v životě středověkého člověka a vztah křesťanství ke kacířství.	
p *-popíše význam církve v životě středověkého člověka*			
p *-formuluje příčiny a důsledky husitského hnutí*	Husitství		
-uvede příčiny křížových výprav a stručně popíše jejich průběh a výsledky		Žák se seznamuje s příčinami křížových výprav a poznává jejich výsledky a důsledky.	OSV 4 OSV 8
-uvede příčiny, průběh a výsledek stoleté války	Pozdní středověk Stoletá válka	Žák poznává příčiny a průběh konfliktu mezi středověkou a Anglií a Francií.	
-popíše vládu Jana Lucemburského a Karla IV.	Český stát za Lucemburků	Žák se seznamuje s vládou Lucemburků v českých zemích, vyjmenuje stavby Karla IV.	
-vyjmenuje jednotlivé vrstvy středověké společnosti	Struktura středověké společnosti Kolonizace Vznik měst	Žák demonstruje na příkladu české společnosti strukturu středověké společnosti, se seznamuje s hospodářskou situací středověku.	
-uvede příklady románského a gotického umění	Románská a gotická kultura	Žák poznává rozdíly mezi románským a gotickým slohem.	OSV 5
P *-popíše rozkvět českého státu v době Přemyslovců*	Český stát za Přemyslovců a Lucemburků		

P *-popíše rozkvět českého státu v době Lucemburků*			

5.7.10.C	**Objevy a dobývání. Počátky nové doby** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
D-9-5-01: vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve
D-9-5-02: vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
D-9-5-03: popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
*p **D-9-5-03**: popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-definuje pojmy renesance a humanismus	Renesance a humanismus	Žák se seznamuje s novými pojmy, renesance a humanismus a učí se o místě jejich vzniku, uvádí znaky renesanční architektury a vyjmenuje nejvýznamnější umělce té doby.	*Hv - renesanční hudba*
-definuje pojem reformace	Reformační hnutí a jeho šíření v Evropě	Žák sleduje změny v myšlení lidí. Seznamuje se s reformačním hnutím v Evropě. Objasňuje pojmy reformace a protireformace.	
-využívá myšlenková (mentální) schémata a mapy		Žák se orientuje v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací (data o historických krajinách, objektech a lidech v nich).	
-popíše příčiny a průběh husitských válek	Husitská reformace a husitské války	Žák si všímá rozporů ve společnosti a seznamuje se s Husovou kritikou církevních nedostatků. Pomocí časové osy zaznamená nejvýznamnější události husitské revoluce a zároveň se seznamuje s vojenskou taktikou husitů.	OSV 9
-popíše důležité objevné zámořské cesty, jejich příčiny a důsledky	Raný novověk Objevné plavby a jejich důsledky Počátky dobývání světa	Žák se seznamuje s důležitými a objevnými cestami a jejich důsledky. Na mapě demonstruje cesty významných mořeplavců. Všímá si civilizačních změn.	OSV 5
P *-popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu*			

5.8.10.A	**Objevy a dobývání. Počátky nové doby** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
D-9-5-04: objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
*p **D-9-5-04**: uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období*
*p **D-9-5-04**: pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*
D-9-5-05: objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
*p **D-9-5-05**: uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období*
*p **D-9-5-05**: pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*
D-9-5-06: rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyjádří vlastními slovy nástup Jiřího z Poděbrad a Jagellonců na český trůn	Počátky stavovského státu za vlády Jiřího z Poděbrad a Jagellonců	Žák sleduje změny na českém trůnu po husitských válkách a hodnotí poměry v českých zemích za vlády Jagellonců.	
-popíše nástup Habsburků na český trůn	Nástup Habsburků na český trůn	Žák se učí příčiny vzniku habsburské monarchie. Seznamuje se s postavením českých zemí v rámci habsburské monarchie s její vnitřní situací apod.	
-určí části habsburské monarchie		Žák pomocí mapy a nákresu určí části, které tvořily habsburskou monarchii.	
p *-uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období*			
p *-pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*			
-vysvětlí příčiny a důsledky třicetileté války	Český stát v době předbělohorské Třicetiletá válka	Žák sleduje kulturní vývoj v českých zemích. Seznamuje se s průběhem stavovského povstání a s jeho důsledky. Vysvětlí průběh jednotlivých etap třicetileté války. Vyjmenuje významné vojevůdce a myslitele té doby a zhodnotí společenské a sociální důsledky třicetileté války pro české země.	OSV 8
p *-vyjádří vlastními slovy význam bitvy na Bílé hoře*			

a její důsledky pro český národ			
p *-pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku*			
-uvede základní znaky barokního slohu	Baroko Osvícenství	Žák poznává prvky barokní architektury. Seznamuje se s barokní kulturou v českých zemích a vyjmenuje konkrétní architekty, malíře, sochaře atd.	OSV 5 *Čj - literární směry* *Esv - barokní výtvarná tvorba a hudba*
-vysvětlí pojem osvícenství		Žák se seznamuje s pojmem osvícenství. Žák porovnává osvícenství se středověkým názorem na svět.	
-uvádí vybrané příklady a významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby		Žák pracuje s vizuálními digitálními zdroji.	

5.8.10.B	**Modernizace společnosti** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

D-9-6-01: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti

D-9-6-02: objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě

D-9-6-03: porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů

p ***D-9-6-03****: uvede základní historické události v naší zemi v 19. století*

p ***D-9-6-03****: vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století*

D-9-6-04: vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vysvětlí pojem průmyslová revoluce	Průmyslová revoluce a vzestup Anglie	Žák poznává, co znamená pojem průmyslová revoluce. Zjišťuje, proč Anglie byla první krajinou revoluce.	OSV 1
-uvede vynálezy období páry		Žák se seznamuje s vynálezy průmyslové revoluce.	
-vyhledá informace o průběhu války o americkou nezávislost	Boj amerických osad za nezávislost – vznik USA	Popisuje průběh války o americkou nezávislost.	
-popíše základní kroky vlády Marie Terezie a Josefa II.	Vláda Marie Terezie Reformy Josefa II.	Seznamuje se s vládou Marie Terezie (slezské války, její četné reformy). Učí se o osvícenských reformách Josefa II.	OSV 8
-vysvětlí pojem revoluce	Velká francouzská revoluce	Žák si vyhledá rozdíl v pojmech evoluce a	

	Napoleonské války	revoluce. Z pramenů se dozvídá nové informace o vládě Ludvíka XVI. a na jejich základě charakterizuje způsob vládnutí.	
-popíše příčiny, průběh Velké francouzské revoluce		Žák se snaží odvodit příčiny nespokojenosti s vládou Ludvíka XVI Třídí informace o Velké francouzské revoluci a Napoleonovských válkách a stručně je popisuje. Učí se orientaci na mapě.	
-pojmenuje hlavní události vlády Napoleona Bonaparta	Napoleon Bonaparte		
-vyjádří vlastními slovy cíle a výsledky Vídeňského kongresu	Vídeňský kongres a Svatá aliance	Žák popisuje výsledky Vídeňského kongresu a sleduje změny na mapě Evropy.	
-uvede příklady a požadavky národního hnutí v Evropě před r. 1848	Národní hnutí evropských národů	Žák se seznamuje s pojmem „národní obrození“ a zaměřuje se na jednotlivé evropské země a zjišťuje situaci před rokem 1848.	
-vyjádří vlastními slovy požadavky formulované účastníky Národního obrození	Národní obrození v Habsburské monarchii Revoluce roku 1848 v Evropě	Žák se seznamuje s požadavky a kroky národních buditelů. Zná jména buditelů. Pozná vývoj Národního obrození v Čechách.	
p -popíše příčiny vzniku národního obrození			
p -vyjmenuje hlavní protagonisty národního obrození			
-uvede podstatu jednotlivých politických proudů	Politické proudy 19. století -konzervatismus -liberalismus -demokratismus -socialismus Viktoriánská Anglie, Francie za Napoleona III.	Žák se seznamuje s jednotlivými politickými proudy.	OSV 4 OSV 9 *Ov - politické směry*
-popíše důvody rozpadu habsburské říše a vznik Rakouska – Uherska	Vznik Rakouska-Uherska	Žák se věnuje situaci českých zemí a orientuje se na otázky, nakolik změnil vývoj v českých zemích zánik habsburské říše a vznik Rakouska – Uherska.	
-vysvětlí pojem “kolonie“	Imperialismus a kolonialismus	Žák se učí významům nových termínů – kolonie, expanze.	
-pomocí mapy uvede koloniální velmoci	2.průmyslová revoluce	Žák vyjmenuje koloniální velmoci, popisuje rozdíly a soupeření mezi státy.	*Fy, Che - významné objevy v oblasti vědy a techniky*

-uvede vynálezy v průmyslu a lékařství		Žák vyhledává v encyklopediích významné vynálezce z období 2.průmyslové revoluce a demonstruje poznatky o jejich objevech.	
-uvede členy Trojspolku a Trojdohody	Vznik Trojspolku a Trojdohody	Žák zjišťuje důvody mezi soupeřením velmocí. Zjišťuje vztahy mezi velmocemi, které stručně popíše.	

5.8.10.C	**Moderní doba** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **D-9-7-01**: na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-uvede příčiny, které vedly ke vzniku 1.světové války	První světová válka	Žák se seznamuje se situací před válkou. Popisuje události – připojení Bosny a Hercegoviny.	OSV 1
-uvede zbraně, které byly použity během 1.svět. války		Žák se seznamuje s novými zbraněmi, které byly použity ve válce.	
-uvede významné bitvy 1.světové války a jejich důsledky		Žák se seznamuje e situací během a po skončení 1.světové války. Všímá si zejména postupu účastníků konfliktů a jaký dopad válka měla na civilní obyvatelstvo.	

5.9.10.A	**Moderní doba** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **D-9-7-01**: na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky *p* ***D-9-7-01****: uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války* *p* ***D-9-7-01****: uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky* **D-9-7-02**: rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů **D-9-7-03**: charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu *p* ***D-9-7-03****: uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1 světové války* **D-9-7-04**: na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv *p* ***D-9-7-04****: uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1 světové války* **D-9-7-05**: zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí *p* ***D-9-7-05****: uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky*			
Školní výstup	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

Žák:			
-shrne závěry a výsledky války, pojmenuje důsledky 1.světové války	První světová válka		*Vv - avantgardní umění*
-popíše reakce Čechů k válce a jejich spolupráci se Slováky	Češi v době 1.světové války	Žák sleduje postavení české společnosti během 1.světové války.	
-vysvětlí pojem“ zahraniční odboj“		Žák sleduje kroky a úlohu zahraničního odboje.	
-popíše události, které vedly ke vzniku Československa	Vznik Československa	Žák se zabývá událostmi, které měly přímý vliv na vznik Československa. Popisuje dění kolem vzniku Československa a konání jeho hlavních aktérů – T.G. Masaryka a dalších.	
p *-uvede příčiny, které vedly ke vzniku 1.světové války, a její důsledky*			
p *-pojmenuje události vedoucí ke vzniku samostatné Československé republiky*			
-podle mapy popíše části Československa	Život v Československu Nové politické uspořádání Evropy		OSV 1
-popíše politický vývoj (prezident, parlament, ústava), národnostní problémy, hospodářský vývoj		Žák vyhledá v encyklopediích významné kulturní a vědecké osobnosti české společnosti v poválečném období první republiky. Sbírá a dokládá informace z různých informačních zdrojů.	
-popíše změny v politickém a územním uspořádání Evropy po 1. světové válce		Žák se seznamuje s děním a změnami, které nastaly po skončení 1.světové války. Sleduje postavení vítězných velmocí a jejich poražených soupeřů.	
-vyjádří vlastními slovy projevy krize	Poválečná krize	Žák charakterizuje a vyhledává projevy krize po válce.	OSV 8
-vyjádří vlastními slovy spojení mezi světovou hospodářskou krizí a vznikem extremistických hnutí	Světová hospodářská krize Komunismus a fašismus	Žák zkoumá dopad krize na dění ve společnosti a její spojení se vznikem extremistických hnutí (komunismu a fašismu).	
-popíše nástup nacismu v Německu		Žák charakterizuje situaci v Německu, volby a kroky nacistů, které vedly k vítězství ve volbách.	
p *-vysvětlí pojem fašismus, fašista (dokladuje na faktech a příkladech)*			

-vysvětlí pojmy holokaust, genocida, koncentrační tábor	Zločiny proti lidskosti	Žák se zaměřuje na Hitlerovu teorii "čisté" rasy a pojmy holocaust a genocida.	OSV 8 OSV 9
-popíše postavení Židů, Romů a dalších skupin obyvatelstva			
p *-uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války*			
-definuje důsledky mnichovské dohody pro Československo	Druhá republika	Žák se dozvídá o obsahu mnichovské dohody a jejích důsledcích pro další vývoj české zemi.	
p *-popíše dění při Mnichovské konferenci, pojmenuje důsledky*			
-popíše život v Protektorátu Čechy a Morava	Protektorát Čechy a Morava	Žák se zaměřuje na dění v české zemi během 2. světové války.	
p *-popíše vznik Protektorátu Čechy a Morava, vysvětluje pojmy gestapo, Hitler, Sudety*			
-popíše způsob odporu a použití zbraní domácího a zahraničního odboje	Domácí a zahraniční odboj	Žák rozlišuje domácí a zahraniční odboj, charakterizuje jejich působení.	
p *-popíše kroky domácího a zahraničního odboje*			

5.9.10.B	**Rozdělený a integrující se svět** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

D-9-8-01: vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků

p ***D-9-8-01****: popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě*

D-9-8-02: vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce

p ***D-9-8-02****: popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě*

D-9-8-03: posoudí postavení rozvojových zemí

D-9-8-04: prokáže základní orientaci v problémech současného světa

p ***D-9-8-04****: chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popíše příčiny, průběh a důsledky 2.světové války a změny způsobu boje a použité zbraně	Druhá světová válka	Žák se zabývá příčinami, průběhem a podmínkami ukončení 2.světové války.	OSV 1 OSV 8

p *-pojmenuje příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 2. svět. války*	2. světová válka		
-vysvětlí pojem „studená válka“, OSN	Studená válka Berlínská krize	Žák se seznamuje s pojmem “studená válka“ a zjišťuje, jak se projevila v poválečném vývoji světa (první berlínská krize atd.).	
p *-přiřadí vysvětlení k pojmům: studená válka, OSN*			
-pomocí mapy rozdělí svět do vojenských bloků			
p *-vlastními slovy vyjádří rozdělení světa do bloků*			
-uvede příklady střetu obou bloků			
-vyjádří vlastními slovy obnovu Československa a jeho spojenectví se SSSR	Československo v letech 1945 - 1948	Žák popisuje kroky, které vedly k obnovení Československa a propojení se SSSR.	
-popíše výsledek voleb 1946			
-popíše komunistický převrat v Československu v roce 1948	Komunistický převrat 1948	Žák se seznamuje s poválečnou a přelomovou situací v únoru 1948.	OSV 4
p *-definuje výsledek voleb 1946 a nástup komunismu po roce 1948*			
-vyjádří vlastními slovy důsledky komunistického převratu 1948	Politické procesy v 50. letech	Žák zjišťuje důsledky politického převratu v roce 1948 a dění, které následovalo.	
-popíše situaci v Československu v roce 1968 a reakci SSSR	Pražské jaro 1968	Žák se seznamuje s událostmi roku 1968.	
-vyjmenuje osobnosti			
-uvede znaky období normalizace	Období normalizace 1968-1989		
p *-uvede rysy roku 1968, přiřadí události k pojmům: Jan Palach, A. Dubček, Charta 77, Václav Havel*			
-vyjádří vlastními slovy události roku 1989		Žák se seznamuje s postupem událostí roku 1989.	
-vysvětlí pojem „něžná“ (sametová) revoluce			
-uvede okolnosti rozpadu společného československého státu a vznik samostatné České republiky	Vznik České republiky	Žák věnuje pozornost událostem, které předcházely vzniku samostatné České republiky a samotnému	

		vzniku ČR.	
-vyjádří vlastními slovy nepokoje v státech v 50.letech 20.století a změny v SSSR v 80 letech	Vývoj v zemích východního bloku	Žák se seznamuje s událostmi v státech východního bloku a změnami, které nastaly v SSSR.	
-vyjmenuje pomocí mapy oblasti tzv. "třetího světa"	Rozpad koloniálního systému	Žák si upevní pochopení významu pojmu kolonialismus a zabývá se aktuální situací rozvojových zemí.	*Z - světové kontinenty*
-porovná život společnosti před r. 1989 a po něm	Život ve společnosti	Žák se orientuje na popis současného světa v jeho kulturních, vědeckých a politických dimenzích.	OSV 5
-vyjmenuje globální problémy	Globální problémy lidstva	Žák si všímá významných momentů současnosti (vědecko-technický pokrok, nebezpečí terorismu, oteplování apod.).	*Př - trvale udržitelný rozvoj*
-zaznamenává výsledky práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů		Žák využívá online nástroje a softwary.	OSV 4
p *-objasní význam státního svátku 17. listopadu 1989*	Události roku 1989 v Československu		
p *-popíše osamostatnění ČR*			

5.11 Občanská výchova

5.1.11	Vyučovací předmět	Občanská výchova

5.1.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Občanská výchova – 2. stupeň

Vyučovací předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, vzdělávacího oboru Výchova k občanství.

Je realizován v 6. až 9. ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně. Do vzdělávacího obsahu předmětu Občanská výchova jsou začleňována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

Cílem tohoto předmětu je rozvíjet u žáků schopnosti, dovednosti, vědomosti a postoje potřebné pro každodenní život v občanské společnosti. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání, poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání a jednání druhých v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině, hospodářským životem, rozvíjí jejich orientaci ve světě financí, činností důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády a možnými způsoby zapojení člověka do občanského života.

Součástí cílů vzdělávacího obsahu je prevence rasistických, xenofobních, extremistických,

nacionalistických názorů a postojů, výchova k toleranci, respektování lidských práv, prosazování rovnoprávnosti mužů a žen, výchova k úctě a ochraně životního prostředí a kulturních hodnot, rozvoj aktivního přístupu k ochraně svého zdraví, majetku při běžných.

Výuka probíhá v kmenových třídách, nedílnou součástí výuky jsou exkurze, projektové vyučování, týmová práce, metody kritického myšlení.

U žáků se SVP se ve výuce uplatňuje individuální přístup s přihlédnutím k jejich schopnostem a možnostem. Žáci dostávají dostatek času k práci, volí se pomalé tempo. Učivo se vysvětluje v krátkých větách a volí se srozumitelná slova. Žáci pracují s jednoduchým textem, obrazovým materiálem a grafickým znázorněním vztahů, souvislostí, modelovými situacemi. Při ověřování znalostí je kladen důraz na přiřazování textu k obrázku, pojmu k správnému vysvětlení, vybírání správného řešení z nabízených možností a ústního popisování názorů, postojů, řešení situací. Podporuje se snaha, píle a úsilí žáků při práci.

5.1.11.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Občanská výchova – 2. stupeň

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Rozvíjíme tvořivé myšlení. o Vedeme žáky k práci s různými informačními zdroji (internet, odborná, populárně naučná literatura, tisk apod.). o Nabízíme žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožňují samostatně organizovat a řídit vlastní učení.
k řešení problémů	o Předkládáme žákům problémové úkoly vedoucí ke kritickému myšlení. o Umožňujeme žákům vyhledávat, třídit, analyzovat informace. o Simulujeme žákům situace z běžného života, na které jsou nebo budou nuceni reagovat. o Učíme žáky popsat problém z veřejného života a hledat odpovědi v alternativách. o Vedeme žáky ke tvorbě, respektování a osvojování třídních a skupinových pravidel. o Rozvíjíme vztahy mezi učitelem a žákem, vztahy mezi žáky, založené na základě vzájemné spolupráci, toleranci a pochopení.
komunikativní	o Rozvíjíme u dětí dovednost správně, logicky a kultivovaně formulovat své myšlenky, názory a postoje. o Využíváme formy dialogu a diskuse při vhodných tématech o zdraví, životním prostředí a společenských jevech. o Vysvětlujeme žákům etická a morální pravidla komunikace. o Zařazujeme vzájemné hodnocení žáků a sebehodnocení. o Seznamujeme žáky s kariérním rozvojem člověka, poradenstvím v oblasti dalšího studia a profesní orientace.
sociální a personální	o Rozvíjíme u žáků asertivní jednání, chování a sociální cítění. o Vedeme žáky k rozvoji argumentace, posilování správných postojů, prezentování svých názorů, toleranci názorů druhých. o Umožňujeme žákům řešit své osobní i školní problémy s pracovníky školy. o Vedeme žáky k pochopení sama sebe a pozitivnímu sebehodnocení. o Rozvíjíme zásady spolupráce při skupinové práci.

občanské	○ Rozvíjíme chápání důležitosti solidarity a tolerance ve škole, bydlišti, městě i společnosti. ○ Učíme žáky využít získané znalosti a dovednosti v praktickém životě při komunikaci s institucemi. ○ Ukazujeme žákům, jak překonat rasistické, xenofobní a nacionalistické postoje a chování. ○ Stimulujeme žáky k zaujímání mravních postojů. ○ Podporujeme žáky ve zdravém životním stylu a umožňujeme jim všestranný rozvoj.
pracovní	○ Ukazujeme žákům přednosti života zaplněného aktivními činnostmi a důsledky zahálčivého života pro život jedince a jeho blízkých. ○ Učíme žáky reálně posoudit výsledky své práce. ○ Vedeme žáky k samostatnosti a vytrvalosti. ○ Vytváříme prostor pro přijímání promýšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci. ○ Environmentální výchovou podporujeme ekologické cítění žáků.
digitální	○ Vedeme žáky k tomu, aby chránili své osobní údaje a svá osobní data. ○ Klademe důraz na respektování a dodržování netikety při interakci v digitálním prostředí. ○ Vysvětlujeme nebezpečí sociálních nebo názorových bublin vyskytujících se v digitálním prostředí. ○ Motivujeme žáky k tomu, aby s digitálním prostředí, ověřovali fakta.

5.1.11.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Občanská výchova – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Člověk ve společnosti

Žák:

VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
*p **VO-9-1-04** respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití*
*p **VO-9-1-04** uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem*
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
*p **VO-9-1-05** rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům*
*p **VO-9-1-05** respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti*
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobií a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti
*p **VO-9-1-06** je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie*

B. Člověk jako jedinec

Žák:

VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
*p **VO-9-2-01** chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním*
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru
*p **VO-9-2-04** formuluje své nejbližší plány*

C. Člověk, stát a hospodářství

Žák:

VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní principy vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
*p **VO-9-3-02** stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*
*p **VO-9-3-02** sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti*
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
*p **VO-9-3-03** ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet*
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
*p **VO-9-3-04** uvede příklady služeb, které banky nabízejí*
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu
*p **VO-9-3-07** uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany*

D. Člověk, stát a právo

Žák:

VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
*p **VO-9-4-02** uvede základní prvky fungování demokratické společnosti*
*p **VO-9-4-02** chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy*
*p **VO-9-4-02** uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání*
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
*p **VO-9-4-04** vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů*
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv svobod
*p **VO-9-4-05** na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu*
*p **VO-9-4-05** uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele*
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava: koupě, oprava či pronájem věci
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
*p **VO-9-4-08** uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání*
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
*p **VO-9-4-09** uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*
*p **VO-9-4-09** vyřizuje své osobní záležitosti vč. běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu*
VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
*p **VO-9-4-10** rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy*
*p **VO-9-4-10** v krizových situacích využívá služeb pomáhajících organizací*
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

E. Mezinárodní vztahy, globální svět

Žák:

VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
*p **VO-9-5-01** uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování*

VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky
VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích*
*OSV 8: **Komunikace** – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, komunikace v různých situacích*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*
*OSV 10: **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci*

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (zkratka VDO)

*VDO 1: **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů; formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci*
*VDO 2: **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciace, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt i identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)*
*VDO 3: **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí*
*VDO 4: **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti*

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

(zkratka VMEGS)

VMEGS 1: ***Evropa a svět nás zajímá*** *– rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy a světa, naši sousedé, život dětí v jiných zemích, tradice a zvyky národů Evropy.*
VMEGS 2: ***Objevujeme Evropu a svět*** *– naše vlast a Evropa, státní a evropské symboly, Den Evropy, styl života v evropských rodinách, vzdělávání v Evropských zemích*
VMEGS 3: ***Jsme Evropané*** *– instituce Evropské unie a jejich fungování, mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže*

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (zkratka MKV)

MKV 1: ***Kulturní diference*** *– jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě.*
MKV 2: ***Lidské vztahy*** *– právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; předsudky a vžité stereotypy; uplatňování principu slušného chování.*
MKV 3: ***Etnický původ*** *– rovnocennost všech etnických skupin a kultur; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku*
MKV 4: ***Multikulturalita*** *– multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; mutikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování*
MKV 5: ***Princip sociálního smíru a solidarity*** *– aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Občanská výchova – 2. stupeň

5.6.11.A	**Člověk ve společnosti** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP: **VO-9-1-01**: objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání **VO-9-1-02**: rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu **VO-9-1-04**: uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích ***pVO-9-1-04****: uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích* **VO-9-1-05**: objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám ***pVO-9-1-05****: respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-orientuje se v aktuálním dění v České republice v rámci politického, kulturního, sportovního života apod.	Naše vlast -státní symboly, svátky, významné dny a osobnosti	Žák sleduje prostřednictvím masových médií aktuální dění v zemi, tvoří si na něj názor a prezentuje jej. Vyhledává a vyhodnocuje v médiích	OSV 1 VDO 1 VMEGS 2

		správy národnostního a nacionalistického zabarvení.	
-vyjmenuje státní symboly, popíše je a charakterizuje jejich používání			
-vyjmenuje významné osobnosti našeho státu			
-chápe přínos vlastenectví pro národní a národnostní cítění	Vlastenectví, nacionalismus	Chápe ochranu kulturního dědictví a jeho odkaz pro další generace. Zná historii vývoje romského etnika.	OSV 10 MKV 2 MKV 3 MKV 5
-dokáže rozeznat pozitivní vliv vlastenectví od negativního vlivu nacionalismu			
-rozlišuje verbální a neverbální komunikaci a popíše jejich význam v lidské komunikaci	Vztahy mezi lidmi -osobní a neosobní vztahy -mezilidská komunikace -konflikty v mezilidských vztazích	Žák si uvědomuje si význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti. Během her si vyzkouší rozdíl mezi verbální a neverbální komunikaci.	OSV 8 OSV 9
p *-popíše a uvede příklady verbální a neverbální komunikace*			
-zná historii vývoje romského etnika	Romská komunita		MKV 1 MKV 4
-vysvětlí role komunity (rodiny, třídy, spolku a uvede příklady pozitivního a negativního klimatu (vrstevnická skupina, rodinné prostředí)			
p *-vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (vzájemná pomoc, důvěra...)*	Rodina -postavení jedince v rodině -role členů rodiny -vývoj a funkce rodiny -úplná, neúplná rodina -náhradní rodinná péče		OSV 4 OSV 5
p *-popisuje život ve škole*	Naše škola -život ve škole		
p *-posuzuje a na příkladech dokládá, jak nám pomáhají společenská pravidla a normy při soužití ve škole*	-práva a povinnosti žáků -společná pravidla a normy	Žák si uvědomuje své práva a povinnosti a dokáže vytvořit profil žádoucích pravidel a norem, potřebných pro společné soužití. Rozvíjí dovednosti pro spolupráci a pečuje o dobré sociální vztahy.	VDO 1 VDO 2 VDO 3 VDO 4

5.6.11.B	**Člověk jako jedinec** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP:	

VO-9-2-01: objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života *p **VO-9-2-01**: chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-porovnává podobnost a odlišnosti mezi lidmi	Lidská práva a povinnosti		MKV 5
-posoudí chování lidi a na konkrétních příkladech popíše pozitivní a negativní chování člověka	-porušování norem chování -práva dítěte		
-zmapuje, jak chrání své osobní údaje	Ochrana osobních údajů	Žák uvážlivě pracuje s digitálními technologiemi.	
-vysvětlí co je to digitální identita a digitální stopa			
p *-vysvětlí význam vzdělání pro osobní a profesní život*	Školství v ČR		

5.6.11.C	**Člověk, stát a hospodářství** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
VO-9-3-01: rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
VO-9-3-02: sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
*p **VO-9-3-02**: stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků.*
*p **VO-9-3-02**: sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-uvede příklady vlastnictví a objasní zásady jeho ochrany včetně ochrany duševního vlastnictví	Hmotné a duševní vlastnictví, pirátství, instituce zabývající se duševním vlastnictvím, ochrana vlastnictví	Žák uskuteční rozbor forem vlastnictví. Uvědomuje si rozdíl mezi hmotným a duševním vlastnictvím, důvody a možnosti jejich ochrany, včetně digitálního prostředí.	OSV 1 VDO 2 *M - celá čísla* *Čj - duševní vlastnictví, autorská práva*
-uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti	Ekonomická funkce rodiny	Ve vlastním žebříčku hodnot si žák zdůvodní postavení materiálních požitků a konzultuje své rozhodnutí ve skupině. Popíše své vlastní způsoby hospodaření a investování.	
-vysvětlí rozdíl mezi pravidelnými příjmy a jednorázovými příjmy a výdaji	Rozpočet domácnosti, příjmy, výdaje, úspory, přebytkový rozpočet, deficitní rozpočet, kapesné žáka-výdaje, úspory	Rozebírá rizika spojená s různými formami hospodaření a je schopen jim předcházet.	
p			

-uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti			
p *-uvažuje, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy menší než výdaje*			

5.6.11.D	**Člověk, stát a právo** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP: **VO-9-4-02**: rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, kteří se podílejí na správě obcí, krajů a státu *p **VO-9-4-02**: uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-seznamuje se složkami státní moci ČR	Obecní zastupitelství		VMEGS 1 VMEGS 3
-zjistí, kde najde kontakty na obecní úřad nebo úřad městské části		Žák využívá i digitální technologie	
-přiřadí názvy k obrázkům státních symbolů	Státní symboly		VMEGS 2

5.7.11.A	**Člověk ve společnosti** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP: **VO-9—1-03:** kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí **VO-9-1-04**: uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem *p **VO-9-1-04**: respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití* *p **VO-9-1-04**: uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích* **VO-9-1-05**: objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám *p **VO-9-1-05**: rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům* *p **VO-9-1-05**: respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti* **VO-9-1-06**: rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti *p **VO-9-1-06**: je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-konfrontuje mediální informace se svou zkušeností	Masová kultura a její prostředky Masmédia	Ve skupinách dokáží kriticky zhodnotit mediální informace a vliv reklamy na životní styl.	MKV 2
-dokáže rozpoznat klamavou reklamu a uvědomit si její vliv			
-analyzuje a srovná, co nebo kdo na něj má vliv ve fyzickém a v digitálním prostředí			

-uvědomuje si nutnost řešení mezilidských konfliktů nenásilným způsobem a chápe je jako možnost k osobnímu růstu	-lidská nesnášenlivost	Rozvíjí toleranci, empatii a lidskou solidaritu.	MKV 1 MKV 3
p *-shrne svá práva a povinnosti ve škole*	Škola -práva a povinnosti žáků -vztahy ve škole		VDO 1 MKV 5
p *-uvede formy slušného chování na veřejných místech – dopravní prostředky, úřady, obchody apod.*	Mezilidské vztahy ve společnosti		OSV 8 OSV 9
-popíše kořeny lidské nesnášenlivosti	Vztahy mezi lidmi	Uznává rovnocennost všech etnik a kultur.	OSV 10 MKV 4 MKV 5
-chápe tolerantní soužití všech kultur, jako jedinou možnou alternativu dalšího rozvoje společnosti		Vyhledává společné a rozdílné body ve vzájemném soužití kultur.	
p *-popíše znevýhodnění, kterým jsou zatíženi někteří lidé kolem nás*			
p *-popíše kulturní rozdíly minoritních skupin*			
-rozpoznává charakteristické znaky extrémistických postojů některých lidí a skupin a uvědomuje si, jak s nimi bojovat	Rasismus, extrémismus, xenofobie	Rozebírá chování a znaky některých extrémistických hnutí a skupin.	*Čj - komunikace*
p *-vlastními slovy popíše pojem rasismus a xenofobie*			
p *-popíše projevy rasismu a xenofobie*			

5.7.11.B	**Člověk jako jedinec** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
VO-9-2-01: objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
*p **VO-9-2-01**: chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním*
VO-9-2-03: kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-hodnotí vlastní osobnost, uvědomuje si, jak ovlivňuje kvalitu vlastního života a vztahy s druhými lidmi	Podobnost a odlišnost lidí - chování, prožívání, myšlení a jednání	Žák rozvíjí sebepoznání a sebepojetí jako zdroj informací o sobě.	OSV 1 OSV 5

-uvědomuje si rozdíl a vzájemnou závislost mezi chováním a prožíváním		Popisuje biologické a sociální změny, kterými během života prošel.	
p *-vysvětlí smysl celoživotního vzdělávání*			
-uvádí možnosti korekce záporných charakterových vlastností		Zkouší schopnost sebeovládání a možnosti regulace vlastního prožívání a chování.	OSV 4 OSV 8 *Čj - popis a charakteristika*
-zhodnotí, které osobní údaje mohou být zneužity a proč	Nebezpečí kyberšikany		VMEGS 3

5.7.11.C	**Člověk, stát a hospodářství** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
VO-9-3-02: sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
p **VO-9-3-02**: sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti
VO-9-3-03: ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
*p **VO-9-3-03**: na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-rozliší zbytné a nezbytné výdaje v konkrétní situaci	Rozpočet domácnosti		VMEGS 2
-sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti			
-na příkladech vysvětlí rozdíl mezi vyrovnaným, schodkovým a přebytkovým rozpočtem			
p *-sestaví jednoduchý rozpočet*			
-uvede příklady hotovostního a bezhotovostního placení	Způsoby platby		OSV 10
-uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty			
p *-uvede příklady využití hotovostního a bezhotovnostního placení*			
p *-vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet*			

5.7.11.D	**Člověk, stát a právo** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
VO-9-4-01: rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
VO-9-4-02: rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, kteří se podílejí na správě obcí, krajů a státu
*p **VO-9-4-02**: má základní znalosti o podstatě a fungování demokratické společnosti*
*p **VO-9-4-02**: chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy*
*p **VO-9-4-02**: uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-podle atlasu světa uvádí příklady státních zřízení a rozlišuje jejich charakteristické rysy	Právní základ státu -znaky státu -typy a formy státu	Žák se pokusí charakterizovat stát, čím se jednotlivé typy a formy státu liší. Získává základní poznatky o státech, které potlačují základní lidská práva a svobody.	VDO 2 VMEGS 1
-charakterizuje státní občanství a v Ústavě ČR vyhledává základní informace	-státní občanství ČR	Zjišťuje, co znamená občanství ČR a jak je lze získat. Vyhledá v ústavě ČR základní články zabezpečující lidskou svobodu.	
-na příkladech uvádí funkce jednotlivých složek státní moci	-ústava ČR -složky státní moci, její orgány a instituce	Na příkladech fungování státu se učí pochopit smysl a funkce jednotlivých složek státní moci.	
-uvádí instituce státní správy a samosprávy	Státní správa a samospráva		VDO 3 VDO 4
-vyjmenuje orgány státní správy, které se nachází v blízkosti jeho bydliště		Zjišťuje, kde se nachází místní orgány státní správy a samosprávy.	
p *-rozpozná základní dokumenty, které zaručují občanům jejich práva a stanovují povinnosti*	Právní základy státu		
p *-uvede příklady uplatnění státních symbolů*	Státní symboly		

5.8.11.A	**Člověk jako jedinec** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
VO-9-2-02: posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonáváni překážek
VO-9-2-03: kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
VO-9-2-04: popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru
*p **VO-9-2-04**: formuluje své nejbližší plány*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-popíše své životní sny a plány	Osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva -adaptace a sebezměna -motivace, aktivita, vůle	Sestaví hierarchii životních cílů a popíše způsoby jejich realistického dosažení. Rozvoj technik pro kooperaci.	OSV 1 OSV 4
-uvědomuje si důležitost sebevědomí v životě člověka			
-na příkladech vysvětlí a zdůvodní, jaký význam má vůle při překonávání překážek		Popíše možné způsoby získávání volních vlastností.	
-charakterizuje způsoby nácviku vůle			
-na příkladech charakterizuje rozdíly v chování jednotlivých osob	Vnitřní svět člověka -vnímání, prožívání, poznávání -systém hodnot a sebehodnocení	Žák odůvodní, proč se lidé v chování a prožívání liší.	OSV 5 OSV 8
-uvádí příklady kladných a záporných projevů chování v mezilidských vztazích		Vysvětlí, podle jakých kritérií hodnotíme projevy v chování na kladné a záporné.	*Čj - popis charakteristika*
-objasňuje některé stereotypy v hodnocení jiných osob	-stereotypy v hodnocení sebe a jiných lidí	Sestaví si vlastní systém hodnot. Zmapuje, jak digitální technologie ovlivňují společenské stereotypy a předsudky.	OSV 8 OSV 10 MKV 2 MKV 5
-charakterizuje jednotlivé typy temperamentu a je si vědom svého typu temperamentu		Rozebere ve skupinách hlavní stereotypy v hodnocení jiných osob.	
-uvědomuje si možnosti utváření a rozvoje charakterových vlastností osobnosti		Sestaví si vlastní profil temperamentního typu a vyhodnotí jeho kladné a rizikové složky.	
p *-popíše své představy, plány o dalším vzdělávání, založení rodiny*			

5.8.11.B	**Člověk, stát a hospodářství** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

VO-9-3-04: vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroků placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít

*p **VO-9-3-04**: uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům*

VO-9-3-05: uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu

VO-9-3-06: na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

VO-9-3-07: rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu

*p **VO-9-3-07**: uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-charakterizuje význam bankovního sektoru a základní spektrum nabídky bankovních služeb	Peníze -formy placení -rozpočet rodiny -rozpočet státu -význam daní	Žák společně s vyučujícím provede průzkum nabídky bankovních služeb.	VDO 2 VDO 3
p *-uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům*			
-seznamuje se s důsledky deficitu na straně příjmů	Deficit příjmů a výdajů, půjčky		
-seznamuje se nabídkou finančních produktů pro půjčení chybějících finančních prostředků	Finanční produkty na trhu		
-na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu	Princip tržního hospodářství –nabídka, poptávka, trh	Zdůvodňuje vztah nabídky a poptávky jako základního segmentu fungování trhu, jednotlivé druhy podnikání, klady a zápory.	VDO 4
-popíše výhody a nevýhody reklamy pro prodávající a kupující	-reklama a její vliv		
-charakterizuje podstatu daní a princip jejich přerozdělování	Státní rozpočet	Zjišťuje možnosti využití daní ve státě.	
-uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu			
-popíše zákonitosti tvorby rodinného rozpočtu		Sestavuje vzorový rozpočet rodiny na týden. Provádí vzájemný rozbor možností získávání a využívání kapesného.	
p *-chápe význam sociální péče*	Sociální péče -systém		VDO 1
p *-vytvoří seznam sociálních zařízení v okolí svého bydliště*			

5.8.11.C	**Člověk, stát a právo** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

VO-9-4-01: rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky

VO-9-4-02: rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, kteří se podílejí na správě obcí, krajů a státu

*p **VO-9-4-02**: chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy*

VO-9-4-05: přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod

*p **VO-9-4-05**: na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu*

*p **VO-9-4-05**: uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-na příkladech uvádí funkce jednotlivých složek státní moci	-ústava ČR -složky státní moci, její orgány a instituce	Na příkladech fungování státu se učí pochopit smysl a funkce jednotlivých složek státní moci.	VDO 3
-charakterizuje úkoly zákonodárných, výkonných a soudních orgánů	-orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	Získává základní informace o zákonodárných, výkonných a soudních orgánech a jejich součinnost při fungování státu.	VMEGS 2
p *-přiřadí pojmy demokracie, diktatura, republika, monarchie, ke konkrétním situacím*	Státní správa a samospráva		
p *-vyjmenuje hlavní představitele státu*			
p *-jmenuje instituce státní správy a samosprávy*			
p *-popíše, jak často probíhají volby, a vyjmenuje podmínky pro voliče*			
-přiměřeně uplatňuje práva druhých lidí	Lidská práva		OSV 9 VDO 2 VMEGS 1
-uvede příklady základních práv a svobod každého člověka	-základní lidská práva, právo na život		VMEGS 3
-posoudí význam ochrany lidských práv	-úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech	Ve skupinách žáci zpracují příklady porušování nebo ohrožování práv dítěte.	
-vysvětlí pojmy práva a povinnosti			
-vyhledává, která základní práva dítěte vymezuje Úmluva o právech dítěte a uvádí příklady porušování práv dítěte	-poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	Dokáže vyhledat požadované informace v Listině základních lidských práv a svobod a Úmluvě o právech dítěte.	OSV 9 MKV 1 MKV 3 MKV 4
-popíše v jakých případech a jak kontaktovat na Linku bezpečí		Ví, k čemu slouží Linka bezpečí a jaký je na ni kontakt.	
-uvědomuje si nebezpečí šikany a diskriminace		Dokáže hovořit o projevech rizikového chování a navrhne možná preventivní opatření.	
-rozpozná porušení práva na ochranu osobnosti ve fyzickém a digitálním prostředí a uvede příklady			
p *-na příkladu popíše postup při reklamaci*			
p			

- uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele			

5.9.11.A	**Člověk, stát a hospodářství** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
VO-9-3-04: vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroků placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
VO-9-3-05: uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
VO-9-3-06: na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-rozlišuje debetní a kreditní platební kartu	Bankomat, platební karty, kreditní karty, formy bezhotovostní platby		
-vlastními slovy popíše úrok placený a úrok přijatý			
-na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky	Volné a vázané finanční prostředky		
-hledá řešení, jak se vyrovnat s deficitem na straně příjmů i výdajů	Půjčky, splátky		OSV 5
-porovná nabídku finančních produktů pro půjčení chybějících finančních prostředků	Aktuální finanční nabídka na trhu		OSV 1
-na příkladu uvede, jak se tvoří cena jako součet nákladů, zisku a DPH	Náklady, zisk, DPH		
-popíše postup při reklamaci zboží nebo služby	Spotřebitel, reklamace, reklamační řád -postupy při reklamaci	Popíše postup, jak reklamovat zboží nebo službu, které byly zakoupeny v kamenném obchodě nebo online, a jak odstoupit od smlouvy.	
-objasní, jak se bude bránit v případě porušení práv spotřebitele	Práva a povinnosti spotřebitele		VDO 1
-popíše vliv inflace na hodnotu peněz	Inflace		

5.9.11.B	**Člověk, stát a právo** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
VO-9-4-03: objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
VO-9-4-04: vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů

*p **VO-9-4-04**: vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů*
VO-9-4-06: objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
VO-9-4-07: uvede příklady některých smluv upravující občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava, pronájem věcí
VO-9-4-08: dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
*p **VO-9-4-08**: uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání*
VO-9-4-09: rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
*p **VO-9-4-09**: uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*
*p **VO-9-4-09**: vyřizuje své osobní záležitosti vč. běžné komunikace s úřady; v případě potřeby požádá vhodným způsobem o radu*
VO-9-4-10: rozpozná protiprávní jednání, rozlišuje přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
*p **VO-9-4-10**: rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy*
*p **VO-9-4-10**: v krizových situacích využívá služeb pomáhajících organizací*
VO-9-4-11: diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popíše demokratické principy uplatňované v každodenním životě školy	Principy demokracie -znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu	Žák se učí, jak se uplatňují demokratické principy v denním životě a ve škole.	MKV 5
-uvědomuje si, jaký význam mají volby pro život státu a obce	-význam a formy voleb do zastupitelstev	Žák se pokusí vlastními slovy popsat, jak se může projevit účast na komunálních volbách v životě obce.	VDO 3 VDO 4
-je schopen podílet se ve třídě na simulovaných volbách do zastupitelstva obce		Ve třídě se účastní simulovaných voleb do zastupitelstva.	OSV 5 OSV 8 OSV 9
p *-vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů*			
-popíše, kde se v jeho blízkosti nachází soud	Právní řád České republiky -význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů	Žák zjišťuje místa, kde se v jeho městě nachází jednotlivé soudní instituce.	OSV 10 VDO 2
-uvědomuje si význam soudů, státního zastupitelství, advokacie a notářství		Ve třídě se účastní simulovaného soudní jednání s důrazem na práva a povinnosti soudce, advokáta a státního zástupce.	
-uvede příklady smluv, a to především v případě koupě a pronájmu věci	-právní norma, předpis, publikování právních předpisů	Poznává význam právních postojů pro svůj život. Ve skupinách uzavírá se spolužáky vzorové smlouvy o koupi a pronájmu věci.	

-zjistí, jak si osobně nebo elektronicky sjednat schůzku k vybraným službám	-kontakt s úřady		
-orientuje se v základních předpisech silničního provozu	Protiprávní jednání -druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost	Žák popíše svá práva a povinnosti jako účastníka silničního provozu (především jako chodec).	VDO 2
-uvědomuje si tresty vyplývající z porušování práv k duševnímu vlastnictví	-porušování práv v silničním provozu a práv k duševnímu vlastnictví	Na základě vlastní zkušenosti a pozorování, vypracuje vlastní analýzu nejčastějších porušování pravidel silničního provozu a práv k duševnímu vlastnictví.	
-uvede postup, jak se bránit porušení práva na ochranu osobnosti a práv k duševnímu vlastnictví			
p *-chápe souvislost mezi porušením zákonů a sankcí za toto porušení*			
-na příkladech z běžného života objasňuje, jaký význam mají orgány právní ochrany občanů a možné důsledky vyplývající z nedodržování právních norem			
p *-na příkladech uvede životní situace, které řeší zákon o rodině*			
p *-s pomocí sestaví rodinný rozpočet na 1 kalendářní měsíc*			
p *-podle vzoru vyplní formuláře*			
-uvede příklady přestupku a trestného činu a způsoby postihu	-přestupek a trestný čin, trestní zákoník	Na příkladech vysvětlí rozdíl mezi přestupkem a trestným činem.	
p *-vyjmenuje sociálně patologické jevy*			
p *-vlastními slovy popíše činnost organizace zajišťující oblast zdravotní a sociální péče*	Orgány a instituce zdravotní a sociální péče		
p *-vytvoří seznam místních krizových center a občanských sdružení*	Krizová centra		OSV 4
-popíše korupční jednání a jeho důsledky	Korupce ve společnosti -styk s úřady		
-uvede příklady korupce			

5.9.11.C	**Mezinárodní vztahy, globální svět** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
VO-9-5-01: popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenním životě občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobu jejich uplatňování
*p **VO-9-5-01**: uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsobů jejich uplatňování*
VO-9-5-02: uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky
VO-9-5-03: objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-na příkladech charakterizuje vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů (práva občanů atd.)	Evropská integrace - podstata, význam, výhody - Evropská unie a ČR	Žák je schopen zhodnotit kladné, ale i záporné příklady integrace ČR do EU. Popíše proces integrace ČR do EU. Seznámí se s každodenním životem v některých jiných státech EU.	VMEGS 1 VMEGS 2 VMEGS 3
-podle mapy EU je schopen vyjmenovat členské státy			
-zná vlajku EU a popíše ostatní symboly		Popíše symboly EU a je schopen je umělecky ztvárnit.	
p *-uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU a způsobů jejich uplatňování*			
-porovnává klady a zápory globalizace na život celé planety	Globalizace -projevy, klady a zápory	Žák rozebírá jednotlivé globální problémy, jejich vliv na život lidstva a současné možnosti jejich kompenzace.	
-popíše, jak můžeme osobně pomoci v boji proti globálním problémům			
-popíše, jaké vlivy může mít na globální problémy náš vlastní život a život v regionu	-významné globální problémy, způsoby jejich řešení	Seznámí se s možnostmi řešení globálních problémů na úrovni region, město, rodina.	MKV 1 MVK 2 MVK 3 MKV 4

5.12 Náboženství

5.1.12	**Vyučovací předmět**	**Náboženství**

5.1.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Náboženství – 1. stupeň, 1. období

Vyučovací předmět Náboženství v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání (důvěra, odpuštění, radost, štěstí, ochota pomoci, schopnost přesahovat své vlastní já),

konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici a otevírá možnost života s Církví. Vychází z principu, že náboženství a víra se nezabývají zvláštní oblastí života, ale postihují ho ve všech jeho dimenzích.

Předmět je vyučován v 1. až 3. ročníku v rámci hlavního vyučovacího času s časovou dotací jedna hodina týdně. Tyto tři hodiny jsou čerpány z disponibilních hodin. Předmět integruje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Předmět využívá možnosti projektové výuky, jejíž součástí výuky je obvykle návštěva kostela, mše svatá a organizace adventního a velikonočního programu.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Výuka vychází z dokumentu „Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. – 9. ročníku ZŠ“ schváleným Českou biskupskou konferencí a MŠMT ČR v roce 2004 a doplňuje je o následující obsahy: ekumenismus, regionální církevní památky a historie.

Žáci s SVP jsou vyučováni společně s ostatními žáky. Tempo a obsah výuky se v případě potřeby přizpůsobí jejich individuálním možnostem a schopnostem.

5.1.12.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Náboženství – 1. stupeň, 1. období

Kompetence	**Strategie**
k učení	○ Poskytujeme dostatek obsahů, umožňujících základní vhled žáků do struktury jazyka náboženství tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování, a aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání do svého vztahu ke světu. ○ Rozvíjíme schopnost žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost. ○ Učíme žáky vyslovovat v modlitbě vlastními slovy své potřeby.
k řešení problémů	○ Poskytujeme dostatek příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení s žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení. ○ Vedeme žáky k uvědomění, že nejsou na všechno „sami“ a zároveň k aktivní spolupráci s Bohem a jeho vůlí prostřednictvím Božích přikázání.
komunikativní	○ Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. ○ Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v Bibli. ○ Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. ○ Učíme žáky komunikaci s Bohem v modlitbě.
sociální a personální	○ Systematicky se zaměřujeme na základní principy křesťanského vztahu k lidem, definovaného jako „lásku k bližnímu“. ○ Učíme žáky respektovat důstojnost každé lidské bytosti jako obrazu Božího. ○ Žáky motivujeme k rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“.

	○Rozvíjíme duchovní rozměr osobnosti žáků, hlavně umění ztišení, vnitřní koncentrace a meditace.
občanské	○Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství a různých křesťanských konfesí, ale i k většinové ateistické společnosti. ○Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému, a přitom nenásilnému, postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. ○Orientujeme se na sociální rozměr viny a hříchu. ○Žáky seznamujeme s kořeny židovsko-křesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod). ○Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jednak vůči světu samotnému, jednak vůči lidem, ale také vůči Bohu. ○Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (všechny kultury evropské), ale i v jiných světových náboženstvích. ○Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření.
pracovní	○Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti.
digitální	○Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek.

5.1.12.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Náboženství – 1. stupeň, 1. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

Žák:

NAB-3-1-1 je otevřený k pozitivnímu vnímání života jako daru a Boha jako dárci života
NAB-3-1-2 je otevřený pro vnímání adventní doby
NAB-3-1-3 je otevřený pro vnímání vánočních událostí
NAB-3-1-4 vnímá Velikonoce jako vítězství života nad smrtí
NAB 3-1-5 reprodukuje základní události Ježíšova života a je otevřený k následování Ježíšova jednání
NAB-3-1-6 na základě jednotlivých přikázání Desatera je pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí
NAB-3-1-7 chápe základní souvislosti slavení svátostí a je pozorný vůči slavení mše svaté

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; dovednost relaxace, uvolnění; dobrá organizace času*
*OSV 5: **Kreativita** – rozvoj základních rysů kreativity*
*OSV 8: **Komunikace** - řeč slov, řeč prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Náboženství – 1. stupeň, 1. období

5.1.12.A	Náboženství Žák:

Očekávaný výstup RVP:
NAB-3-1-1: je otevřený k pozitivnímu vnímání života jako daru a Boha jako dárce života
NAB-3-1-3: je otevřený pro vnímání vánočních událostí
NAB-3-1-4: vnímá Velikonoce jako vítězství života nad smrtí
NAB 3-1-5: reprodukuje základní události Ježíšova života a je otevřený k následování Ježíšova jednání
NAB-3-1-7: chápe základní souvislosti slavení svátostí a je pozorný vůči slavení mše svaté

Školní výstup Žák:	Učivo:	Popis:	Přesahy, PT
-popíše a zhodnotí vlastnosti, které ho odlišují od ostatních	Bůh nám dává život -jméno a jedinečnost každého člověka		OSV 1
-oceňuje jedinečnost druhého a rozpoznává konkrétní situace v životě skupiny, kdy ji respektuje	-položení základu vztahů ve skupině		OSV 9
-je povšechně citlivý k sesoustředění, ztišení a naslouchání	-dobře vidět, dobře slyšet		
-zakusí atmosféru slavení s důrazem na společenství a oslavu v rodině a umí vyjádřit její spojitost s oslavou ve společenství církve	Bůh nám dává svého Syna -oslava v rodině a oslava ve společenství církve		*Prv - Život a funkce rodiny, slavení svátků*
-většinou projeví radost a vděčnost z daru a popíše, že narození Ježíše je darem Boha člověku	-smysl a hodnota daru		
-reprodukuje vlastními slovy biblické události zvěstování a narození Ježíše	-vánoční evangelium L 1. a 2. kap.		OSV 5
-všímá si proměn kolem sebe a ve svém životě a pokouší se je spojovat s proměnami přítomnými ve velikonočních událostech	Bůh nám dává nový život -proměny kolem nás		*Prv - Slavení svátků (Velikonoce), princip rovnováhy přírody* *Čj - Základy obrazné řeči*
-má základní vhled nutný pro chápání symbolů při slavení Velikonoc	-symbolika kříže, světla a chleba		
-vysvětlí formulaci, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, jako vítězství života nad smrtí	-doba postní a velikonoční události		OSV 8

-jednoduchým způsobem popíše biblickou zemi a řadí biblické příběhy do reálného prostředí	Bůh nám dává své slovo -reálie biblické země		Prv - *Zeměpisné zvláštnosti místa, kde žijeme*
-jednoduchým způsobem vysvětlí, proč křesťané považují Bibli za dar, který Bůh dává člověku, aby jeho život dostal orientaci	-Bible jako dar		
-uvádí probrané příklady Ježíšova učení a jeho skutků a pokouší se je spojovat se situacemi ve vlastním životě	-příklady Ježíšovo učení		
-popíše neděli jako den, kdy křesťané slaví Ježíšovo zmrtvýchvstání	Bůh nám dává radost -neděle jako den oslavy		OSV 4 *Prv - Slavení neděle, odpočinek, režim dne*
-pojmenuje pomoc, kterou Bůh posílá lidem, a vnímá ji ve svém životě	-seslání Ducha svatého, Maria a Církev		
-formuluje modlitbu vlastními slovy, umí modlitbu „Otče náš“ a jednoduše vysvětlí její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu	-modlitba vlastními slovy a modlitba Otče náš		

5.2.12.A	**Náboženství** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP: **NAB-3-1-1**: je otevřený k pozitivnímu vnímání života jako daru a Boha jako dárce života **NAB-3-1-2**: je otevřený pro vnímání adventní doby **NAB-3-1-3**: je otevřený pro vnímání vánočních událostí **NAB-3-1-4**: vnímá Velikonoce jako vítězství života nad smrtí **NAB 3-1-5**: reprodukuje základní události Ježíšova života a je otevřený k následování Ježíšova jednání			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo:**	**Popis:**	**Přesahy, PT**
-vyjadřuje radost ze života a je pozorný ke světu jako k místu, které má svůj původ a smysl v Bohu	Všechno stvořené nám vypráví o Bohu -svět jako znamení Boží lásky		*Prv – Domov, porovnávání a třídění látek*
-oceňuje místo člověka v řádu stvoření a jeho výtvory, rozpoznává jejich pozitivní i negativní stránku a vnímá nutnost Boží záchrany	-místo člověka v řádu stvoření a nutnost záchrany		OSV 1
-reprodukuje biblické příběhy knihy Genesis a rozlišuje v nich některé situace ve svém životě	-biblický obraz Boha a člověka podle knihy Genesis		OSV 5

-má základní vhled nutný k chápání symbolů světla a tmy a dokáže je uvést do souvislosti se slavením Vánoc	Bůh k nám mluví -symbolika světla a tmy		OSV 1 *Prv - Slavení svátků*
-reprodukuje vánoční události a spojí je s Božím jednáním zachraňujícím člověka	-události Ježíšova narození v Božím plánu		
-formuluje modlitbu Zdrávas Maria a vysvětlí její jednotlivé části ve vztahu ke svému životu	-modlitba Zdrávas Maria		
-reprodukuje události vztahující se k Ježíšovu dětství a dokáže podle nich jednoduchým způsobem vysvětlit, jaký je Ježíš	Bůh k nám přichází -biblické události vztahující se k Ježíšovu dětství		*Prv - Zvyky a práce lidí v minulosti, historické důvody pro slavení významných dnů*
-reprodukuje biblické události a vztahuje je ke konkrétním slavnostem liturgického roku	-liturgické slavnosti a svátky: Zjevení Páně, Uvedení Páně do chrámu, Křest Páně a Popeleční středa		
-schematicky popisuje vybrané biblické zázraky, rozezná v nich Ježíšovo jednání vybízející k důvěře a vyjadřující soucit a spojí si je s konkrétními situacemi ve vlastním životě	Ten, který má moc -Ježíšovy zázraky (utišení bouře, uzdravení ochrnutého, vzkříšení Jairovy dcery) a zkušenost strachu, důvěry a soucitu		OSV 8 *Čj - Projevy soucitu, výchova k empatii*
-má základní vhled nutný pro chápání znamení kříže a světla velikonoční svíce při slavení Velikonoc.	-symbolika kříže a velikonoční svíce		OSV 1 *Čj - Porozumění a vyjadřování pocitů na základě práce s vybranými biblickými texty*
-reprodukuje velikonoční události a vztahuje je ke konkrétním slavnostem liturgického roku.	-velikonoční události (Vjezd do Jeruzaléma, Poslední večeře, utrpení, smrt a zmrtvýchvstání Ježíše Krista) v souvislosti s liturgií Svatého týdne		OSV 4 OSV 5
-rozeznává v charakteristice Božího Ducha toho, který proměňuje, posiluje a zbavuje strachu	Chceme žít jako Ježíš -Duch Svatý jako ten, kdo proměňuje		
-vyjmenuje nejdůležitější události v životě Marie a vyjádří k ní přiměřeným způsobem svůj vztah	-Maria a základy mariánské úcty v liturgii		Možnost pozvání představitele církve
-je otevřený k tomu být pozorný k druhým lidem ve slově i v jednání a spojí si tento postoj s příkladem jednání Ježíše a jeho učedníků	-církev jako společenství Božího lidu (podobenství o milosrdném Samařanovi a o rozsévači, hierarchie Církve)		OSV 9

-formuluje Apoštolské vyznání víry, rozumí mu jako vyjádření důvěry v Boží jednání s člověkem, napodobí znamení kříže a dokáže vysvětlit jeho význam	-apoštolské vyznání víry a gesto znamení kříže		

5.3.12.A	**Náboženství** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
NAB-3-1-1: je otevřený k pozitivnímu vnímání života jako daru a Boha jako dárce života
NAB-3-1-4: vnímá Velikonoce jako vítězství života nad smrtí
NAB-3-1-6: na základě jednotlivých přikázání Desatera je pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí
NAB-3-1-7: chápe základní souvislosti slavení svátostí a je pozorný vůči slavení mše svaté

Školní výstup **Žák:**	**Učivo:**	**Popis:**	**Přesahy, PT**
-reprodukuje události týkající se štěstí a selhání prvních lidí a získá základní vhled k pochopení principu hříchu, který ze strany člověka znamená svobodné a dobrovolné přerušení vztahu k Bohu	Bůh k nám přichází -štěstí prvních lidí a selhání prvních lidí	Žák chápe štěstí prvních lidí a selhání prvních lidí jako jednání, kterým se člověk připravuje o Boží blízkost.	OSV 1 *Prv - Sebekritika, jednání, které není možné tolerovat*
-interpretuje biblický příběh Kaina a Ábela a dokáže ho spojit s postojem člověka, který stojí proti životu a jehož jednání církev nazývá hřích	-příběh Kaina a Ábela (Gn 4. kap.)	Žák chápe příběh Kaina a Ábela (Gn 4. kap.) jako jednání člověka, který si přivlastňuje Boží roli rozhodovat, hodnotit a soudit.	
-vysvětlí pojem záchrana a najde jeho prvky v biblických proroctvích a v příběhu o Marii	-proroctví (Iz 7,14) a příběh Marie jako příslib záchrany (L 1 kap.)		
-zběžně popíše a chronologicky uvede do souvislostí uvedené biblické události a chápe je jako události, které se staly základem křesťanské liturgie	Hostina společenství církve -opakování a systematizování biblických událostí vztahujících se k liturgii Svatého týdne		
-reprodukuje příběh učedníků jdoucích do Emauz a je otevřený pro obraz Boha, který ve svém Synu provází člověka a proměňuje jej svou přítomností	-událost Kristova vzkříšení na příběhu učedníků jdoucích do Emauz (L 24,1-35)		OSV 8
-vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé dary Božího Ducha a vnímá je v souvislostech s příklady konkrétního jednání	-dary Božího Ducha a příklady k následování křesťanského jednání		OSV 1 OSV 5

-zopakuje biblickou událost, kdy Mojžíš přijímá Desatero, a rozeznává v ní Boží jednání, které směřuje k záchraně člověka	Desatero, cesta ke štěstí -biblický příběh o Mojžíšovi, který přijímá Desatero (Dt 5. kap.)		
-interpretuje Desatero jako Boží jednání s člověkem, které zachraňuje a ukazuje člověku principy nutné k prožití šťastného života	-Desatero jako životní pravidla, která neomezují, ale osvobozují		*Prv - Soužití a chování lidí, právo a spravedlnost, vlastnictví, obhajování a dodržování lidských práv a svobod, význam řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti*
-formuluje jednotlivá přikázání Desatera a ztotožňuje se s jejich etickými principy vztaženými na konkrétní situace jeho života	-jednotlivá přikázání Desatera spojená s výchovou k příkladnému jednání k sobě, ke druhým lidem, ke světu a k Bohu		
-reprodukuje uvedené biblické události a je otevřený pro obraz dobrého, otevřeného, velkorysého a milosrdného Boha	Pozvání k hostině -biblické události (příběh o Zacheovi, o uzdravení ochrnutého a podobenství o ztraceném synu a milosrdném otci) jako příklady naděje v Boží dobrotu a milosrdenství		*Prv - Životní potřeby, psychohygiena*
-jednoduchým způsobem hodnotí své jednání ve shodě se svým svědomím	-jednání ve shodě se svědomím a výchova svědomí		
-popíše jednotlivé části svátosti smíření, umí ji vysvětlit jako křesťanskou nabídku pomoci člověku v situaci mravního selhání a je připravený se na ní podílet	-svátost smíření jako svátost radosti z návratu k Bohu a její části		OSV 4 OSV 8
-vyjmenuje a jednoduchým způsobem popíše jednotlivé svátosti katolické církve a pochopí jejich souvislost s životem člověka	Svátosti, znamení Boží lásky -svátosti jako nabídka Boží pomoci člověku v důležitých chvílích jeho života		*Prv - Důležité mezníky v životě člověka, Slavení svátků*
-má základní vhled nutný pro chápání znamení, důležitých pro pochopení významů jednotlivých svátostí	-symbolika svátostí (gesta, slova, voda, olej, chléb a víno)		OSV 1 OSV 4
-jednoduchým způsobem pojmenuje souvislost mezi událostí Poslední večeře a slavením mše svaté	Hostina s Ježíšem -biblická souvislost slavení mše svaté		
-pozná a pojmenuje důležité součásti liturgického prostoru a umí vyjmenovat, vysvětlit a rozeznat jednotlivé části mše svaté	-liturgický prostor a části mše svaté		
-je připravený k prvnímu přijetí svátosti eucharistie ve společenství rodiny a farnosti	-slavení svátosti eucharistie jako základ duchovního života		OSV 9

5.2.12	Vyučovací předmět	Náboženství

5.2.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Náboženství – 1. stupeň, 2. období

Vyučovací předmět Náboženství v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání (důvěra, odpuštění, radost, štěstí, ochota pomoci, schopnost přesahovat své vlastní já), konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici a otevírá možnost života s Církví. Vychází z principu, že náboženství a víra se nezabývají zvláštní oblastí života, ale postihují ho ve všech jeho dimenzích.

Předmět je vyučován ve 4. a 5. ročníku v rámci hlavního vyučovacího času s časovou dotací jedna hodina týdně. Tyto dvě hodiny jsou čerpány z disponibilních hodin. Předmět integruje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Předmět využívá možnosti projektové výuky, jejíž součástí výuky je obvykle návštěva kostela, mše svatá a organizace adventního a velikonočního programu.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Výuka vychází z dokumentu „Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. – 9. ročníku ZŠ“ schváleným Českou biskupskou konferencí a MŠMT ČR v roce 2004 a doplňuje je o následující obsahy: ekumenismus, regionální církevní památky a historie.

Žáci s SVP jsou vyučováni společně s ostatními žáky. Tempo a obsah výuky se v případě potřeby přizpůsobí jejich individuálním možnostem a schopnostem.

5.2.12.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Náboženství – 1. stupeň, 2. období

Kompetence	Strategie
k učení	○ Poskytujeme dostatek obsahů, umožňujících základní vhled žáků do struktury jazyka náboženství tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování, a aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání do svého vztahu ke světu. ○ Rozvíjíme schopnost žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost. ○ Učíme žáky vyslovovat v modlitbě vlastními slovy své potřeby.
k řešení problémů	○ Poskytujeme dostatek příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení s žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení. ○ Vedeme žáky k uvědomění, že nejsou na všechno „sami“ a zároveň k aktivní spolupráci s Bohem a jeho vůlí prostřednictvím Božích přikázání.
komunikativní	○ Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. ○ Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v Bibli.

	o Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. o Učíme žáky komunikaci s Bohem v modlitbě.
sociální a personální	o Systematicky se zaměřujeme na základní principy křesťanského vztahu k lidem, definovaného jako „lásku k bližnímu“. o Učíme žáky respektovat důstojnost každé lidské bytosti jako obrazu Božího. o Žáky motivujeme k rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“. o Rozvíjíme duchovní rozměr osobnosti žáků, hlavně umění ztišení, vnitřní koncentrace a meditace.
občanské	o Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství a různých křesťanských konfesí, ale i k většinové ateistické společnosti. o Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému, a přitom nenásilnému, postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. o Orientujeme se na sociální rozměr viny a hříchu. o Žáky seznamujeme s kořeny židovsko-křesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod). o Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jednak vůči světu samotnému, jednak vůči lidem, ale také vůči Bohu. o Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (všechny kultury evropské), ale i v jiných světových náboženstvích. o Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření.
pracovní	o Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti.
digitální	o Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek.

5.2.12.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Náboženství – 1. stupeň, 2. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

Žák:

NAB-5-1-1 vnímá křesťanství jako jeden z orientačních bodů v životě
NAB-5-1-2 vnímá souvislost biblických příběhů s cestou svého života
NAB-5-1-3 vnímá souvislost obrazu adventní cesty za světlem s cestou svého života k Bohu
NAB-5-1-4 získá představu o Božím království, které ohlašuje Ježíš svým životem a učením
NAB-5-1-5 je otevřený k vnímání světa v jeho celistvosti: jako objektu vědy i jako symbolu krásy a dobra
NAB-5-1-6 je připraven na základě porozumění symbolům včlenit slavení do svého života
NAB-5-1-7 je pozorný vůči základní existenciální zkušenosti se životem a smrtí

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

OSV 1: ***Rozvoj schopností poznávání –*** *rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění*

*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, zvládání stresových situací*
*OSV 5: **Kreativita** – rozvoj základních rysů kreativity*
*OSV 8: **Komunikace** – řeč slov, řeč prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Náboženství – 1. stupeň, 2. období

5.4.12.A	**Náboženství** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
NAB-5-1-1: vnímá křesťanství jako jeden z orientačních bodů v životě
NAB-5-1-2: vnímá souvislost biblických příběhů s cestou svého života
NAB-5-1-3: vnímá souvislost obrazu adventní cesty za světlem s cestou svého života k Bohu
NAB-5-1-4: získá představu o Božím království, které ohlašuje Ježíš svým životem a učením
NAB-5-1-6: je připraven na základě porozumění symbolům včlenit slavení do svého života
NAB-5-1-7: je pozorný vůči základní existenciální zkušenosti se životem a smrtí

Školní výstup **Žák:**	**Učivo:**	**Popis:**	**Přesahy, PT**
-je schopen rozlišit, že konkrétní situace jeho života mohou být přirovnány k cestě	Jsem na cestě -život jako cesta		
-vnímá, že existují různé úhly pohledu na svět a že víra je jedním z nich	-víra jako jiný úhel pohledu na svět		Exkurze do místního kostela
-vyjmenuje pořadí knih Nového zákona a zná názvy evangelií	-Bible jako orientační bod		OSV 1
-interpretuje příběh cesty Izraelitů do zaslíbené země jako příběh cesty ke svobodě	Cesta do zaslíbené země -biblický příběh o Mojžíšovi (Ex 1. až 20. kap.)		OSV 5 *ČJL - Reprodukce složitějšího textu*
-je otevřený vnímat Boha jako toho, který zachraňuje a je s člověkem	-obraz Boha, který zachraňuje a je s člověkem		OSV 4
-přiřadí vybrané prvky biblické události k učení církve	-souvislost biblických událostí (Pascha, přechod mořem, cesta pouští, zaslíbená země) s učením církve		
-rozliší aktivní a pasivní přístup k životu, je otevřený k aktivnímu prožívání přítomnosti a spojuje si jej se vztahem člověka k Bohu	Cesta za světlem -adventní doba v obraze cesty ke světlu, aktivní prožívání přítomnosti		OSV 4
-oceňuje konkrétní příklady lidí, kteří aktivně orientují svůj život k Bohu a jsou „světlem pro druhé“	-příklady těch, kteří „nesou světlo“ (sv. Lucie, sv. Josef, sv. Maria, tři mudrci)		
-jednoduše porovná dva evangelijní texty a rozumí obrazu o Ježíši Kristu,	-Vánoce jako oslava narození Ježíše, Světla světa		*ČJL - Porovnávání literárních textů* *Esv - Práce s fotografiemi*

Světlu světa, jako výzvě k aktivnímu přístupu k sobě, k druhým a k Bohu			
-schematicky vyjmenuje jednotlivá blahoslavenství a je otevřený je vnímat jako osobní program cesty k Božímu království	Boží království -příslib Božího království (blahoslavenství podle Mt 5,1-11, jejich význam a konkrétní požadavky k následování)		
-vysvětlí uvedená podobenství jako obrazné příběhy přibližující Boží království a cestu k němu	-hlásání Božího království (podobenství o hořčičném zrnku, o kvasu, o skrytém pokladu, o vzácné perle)		OSV 8 *ČJL - Přirovnání, podobenství*
-interpretuje uvedené příběhy uzdravení jako výzvy k morální reflexi svých schopností „vidět“, „slyšet“ a „jednat“	-znamení Božího království (uzdravení slepého, hluchého, nemocného s ochrnulou rukou)		
-vyjadřuje radost z toho, že může druhému dávat a sám být obohacen, a řadí toto jednání k ideálu jednání lidí ve společenství církve	Jako církev na cestě -církev jako dům ze živých kamenů		OSV 9
-vyjmenuje části mše svaté a charakterizuje je jako prostor setkání Boha s člověkem a člověka s Bohem	-mše svatá		
-jednoduchým způsobem se orientuje ve střídání času liturgického roku a příležitostně prožívá jejich rozdílnou náplň a funkci	-křesťanský rozměr vnímání času, liturgické doby a významné slavnosti a svátky		
-zopakuje události křížové cesty a prostřednictvím postav, které Ježíše doprovázejí, vstupuje do děje	-cesta života jako křížová cesta a ti, kteří se jí účastní		*ČJL - Reprodukce textu, tvorba vlastního textu na dané téma*
-je v rámci uvedených biblických událostí schopen jednoduché reflexe vlastní víry	-reflexe vlastní víry v souvislosti s velikonočními a svatodušními událostmi		OSV 4

5.5.12.A	**Náboženství** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
NAB-5-1-1: vnímá křesťanství jako jeden z orientačních bodů v životě
NAB-5-1-2: vnímá souvislost biblických příběhů s cestou svého života
NAB-5-1-3: vnímá souvislost obrazu adventní cesty za světlem s cestou svého života k Bohu
NAB-5-1-5: je otevřený k vnímání světa v jeho celistvosti: jako objektu vědy i jako symbolu krásy a dobra
NAB-5-1-6: je připraven na základě porozumění symbolům včlenit slavení do svého života
NAB-5-1-7: je pozorný vůči základní existenciální zkušenosti se životem a smrtí

Školní výstup **Žák:**	**Učivo:**	**Popis:**	**Přesahy, PT**

-interpretuje biblický příběh života a učení apoštola Pavla a dá je do souvislosti s dějinami prvotní církve	Církev, náš společný dům -dějiny prvotní církve, život a učení apoštola Pavla (Sk 2. – 28. kap.)		*Vl - Společný „dům světa“* *Esv - Práce s obrazem*
-objasní souvislost uvedeného biblického příběhu se situacemi vzájemné pomoci v dnešním světě a pozitivně oceňuje prosociální jednání	-misie, situace solidarity		OSV 9
-je připraven zasazovat se v síle křesťanské naděje svým jednáním za lepší svět	-křesťanská naděje při dotváření světa, výzva k angažovanosti jako výraz touhy po lepším světě		
-interpretuje příběh Abrahama jako příklad vnímání výzvy	Abraham slyší Boží hlas -biblický příběh o Abrahamovi (Gn 12. – 22. kap.)		OSV 5 *ČJL - Reprodukce složitějšího textu*
-je otevřený vnímat výzvy, se kterými se v životě setkává, je otevřený tázat se a s důvěrou v Boha hledat řešení		Žák vnímá příběh Abrahama jako příklad člověka, který ve svém životě vnímá konkrétní situace jako výzvy k vyjití a k aktivitě, víra v Boha jako opakovaná zkušenost důvěry.	OSV 4
-chápe rozdíl, podobnost i to, co má společné křesťanství, židovství a islám a chová se s ohleduplnou pozorností a tolerancí vůči lidem jinak nábožensky smýšlejícím		Žák vnímá Abrahama jako člověka spojujícího tři světová náboženství (židovství, křesťanství, islám).	OSV 9
-oceňuje potřebu ticha a naslouchání a na základě výzvy je ochotný dávat prostor tichu v meditaci a osobní modlitbě	Slyším Boží hlas -výchova ke ztišení, naslouchání, meditaci a osobní modlitbě		OSV 1 OSV 4
-interpretuje příběh Jana Křtitele a vnímá v něm výzvu k nasazení se pro člověka	-biblická zpráva o životě Jana Křtitele (L 1. a 2. kap., Mt 3. a 11. kap.) jako výzva k osobní angažovanosti		OSV 8
-zasazuje vánoční události do dějin lidstva, spojuje si je s dějinami spásy a s vizí Božího království, které tady už je, ale ještě není	-vánoční události jako oslava příchodu Božího království		*Vl - Datování křesťanského letopočtu*
-je všímavý ke krásе a dokonalosti Bohem stvořeného světa, ve kterém má každý své místo	Svět – náš společný dům -obraz světa jako společného domu, v němž má každý své místo, křesťanské základy ekologické výchovy		*Vl- Společný „dům světa“*
-vnímá a je schopen vyjádřit radost z toho, že jedinečnost lidského života je Boží dar, je otevřený k objevování vlastní jedinečnosti a je otevřený k respektování jedinečnosti druhých lidí	-jedinečný člověk jako vrchol a součást Božího stvoření		*Přv - Mikrosvět a makrosvět, odpovědnost lidí za životní prostředí*

-odpoví na otázku, kdo napsal Bibli, jakými jazyky byla napsána, a umí hledat v Bibli podle biblických odkazů	-Bible jako literární text		*ČJL - Vývoj písma v dějinách, Bible jako literární text*
-vyjmenuje Ježíšovy výroky „Já jsem…“ včetně biblických příběhů, které se k nim vztahují	Kdo jsi, Ježíši? -Ježíšovy výroky „Já jsem…“ z Janova evangelia a související texty (uzdravení slepého, nasycení zástupu, podobenství o dobrém pastýři, podobenství o vinici, vzkříšení Lazara)		*ČJL - Přirovnání, podobenství, Obrazná řeč*
-rozumí uvedeným symbolům v plných souvislostech	-symboly: světlo, chléb, dveře, vinný kmen a ratolesti, cesta		*ČJL - Přirovnání, podobenství, Obrazná řeč*
-chápe podstatu slavení svátostí a je připravený začlenit je do svého života	-svátosti jako viditelná znamení přítomnosti Božího království ve světě		
-je schopen reflexe svého pohledu na lidské utrpení a smrt a spojí si ji prostřednictvím událostí křížové cesty s křesťanským pohledem na smysl lidského utrpení	Já jsem vzkříšení a život -křesťanský pohled na smysl lidského utrpení (sdílení zkušenosti se setkáním se smrtí, křížová cesta spojená s příběhem konce lidského života)		*VI - Zdůvodnění křesťanského způsobu slavení Velikonoc*
-hlouběji chápe průběh velikonoční liturgie a vnímá poselství symboliky předmětů a gest s ní spojených	-velikonoční liturgie jako vyjádření křesťanské naděje ve znamení světla, slova, vody, chleba a vína		
-schematicky chápe základní rozdíly v učeních různých křesťanských církví a je k těmto rozdílům tolerantní	-základní informace o ekumenickém hnutí, o jiných křesťanských církvích v souvislosti s událostí seslání Ducha svatého, který sjednocuje a přináší pokoj		*CJ - Pozdravy v různých světových jazycích*

5.3.12	**Vyučovací předmět**	**Náboženství**

5.3.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Náboženství – 2. stupeň

Vyučovací předmět Náboženství v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání (důvěra, odpuštění, radost, štěstí, ochota pomoci, schopnost přesahovat své vlastní já), konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici a otevírá možnost života s Církví. Vychází z principu, že náboženství a víra se nezabývají zvláštní oblastí života, ale postihují ho ve všech jeho dimenzích.

Předmět je vyučován v 6. až 9. ročníku v rámci hlavního vyučovacího času s časovou dotací jedna hodina týdně. Tyto čtyři hodiny jsou čerpány z disponibilních hodin. Předmět integruje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Předmět využívá možnosti projektové výuky, jejíž součástí výuky je obvykle návštěva kostela, mše svatá a organizace adventního a velikonočního programu.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které se v rámci liturgického roku opakují, spirálovitě prohlubují a jsou propojovány do vzájemných souvislostí.

Výuka vychází z dokumentu „Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. – 9. ročníku ZŠ“ schváleným Českou biskupskou konferencí a MŠMT ČR v roce 2004 a doplňuje je o následující obsahy: ekumenismus, regionální církevní památky a historie.

Žáci s SVP jsou vyučováni společně s ostatními žáky. Tempo a obsah výuky se v případě potřeby přizpůsobí jejich individuálním možnostem a schopnostem.

5.3.12.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Náboženství – 2. stupeň

Kompetence	**Strategie**
k učení	○ Poskytujeme dostatek obsahů, umožňujících základní vhled žáků do struktury jazyka náboženství tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování, a aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání do svého vztahu ke světu. ○ Rozvíjíme schopnost žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost. ○ Učíme žáky vyslovovat v modlitbě vlastními slovy své potřeby.
k řešení problémů	○ Poskytujeme dostatek příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení s žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení. ○ Vedeme žáky k uvědomění, že nejsou na všechno „sami“ a zároveň k aktivní spolupráci s Bohem a jeho vůlí prostřednictvím Božích přikázání.
komunikativní	○ Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. ○ Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v Bibli. ○ Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. ○ Učíme žáky komunikaci s Bohem v modlitbě.
sociální a personální	○ Systematicky se zaměřujeme na základní principy křesťanského vztahu k lidem, definovaného jako „lásku k bližnímu“. ○ Učíme žáky respektovat důstojnost každé lidské bytosti jako obrazu Božího. ○ Žáky motivujeme k rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“. ○ Rozvíjíme duchovní rozměr osobnosti žáků, hlavně umění ztišení, vnitřní koncentrace a meditace.
občanské	○ Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství a různých křesťanských konfesí, ale i k většinové ateistické společnosti. ○ Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému, a přitom nenásilnému, postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. ○ Orientujeme se na sociální rozměr viny a hříchu. ○ Žáky seznamujeme s kořeny židovsko-křesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod). ○ Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jednak vůči světu samotnému, jednak vůči lidem, ale také vůči Bohu.

	o Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (všechny kultury evropské), ale i v jiných světových náboženstvích. o Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření.
pracovní	o Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti.
digitální	o Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací. o Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek.

5.3.12.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Náboženství – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

Žák:

NAB-9-1-1 je připravený rozvíjet vztah k sobě, k druhým a k Bohu jako vztah důvěry a přátelství a je si vědom, že se může sdílet nejen vůči druhým lidem, ale také vůči Bohu.
NAB-9-1-2 umí interpretovat biblické příběhy a aplikovat příklady jednání ve vlastním životě
NAB-9-1-3 přijímá vyznání víry jako svědectví víry, která se šíří a umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu
NAB-9-1-4 si je vědom existence konfliktů a utrpení a umí si je propojit s křesťanskou nadějí
NAB-9-1-5 má základní vhled do souvislostí podmiňujících hledání a nalézání životního smyslu, oceňuje potřebu mít ideál a spojuje si jej s ideálem Božího království
NAB-9-1-6 na základě zprávy o stvoření oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření, umí realisticky ocenit vlastní dary a být připravený nakládat s nimi k dobrému
NAB-9-1-7 je připravený rozvíjet symbolické vnímání světa a umí na jeho základě charakterizovat konkrétní svátosti a svátostiny
NAB-9-1-8 je připravený aktivně se zapojit do organizované pomoci druhým
NAB-9-1-9 získává obecný vhled do vývoje svědomí, oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin, umí se konfrontovat s vlastní vinou a je otevřený pro křesťanský pohled na vinu a odpuštění.
NAB-9-1-10 umí vysvětlit událost narození Ježíše jako příchod Božího království na svět
NAB-9-1-11 umí rozlišit různá pojetí svobody a víry a chápat Desatero jako jejich vyjádření
NAB-9-1-12 rozumí rozdílům v učení světových náboženství a zastává postoj vzájemné tolerance
NAB-9-1-13 umí obhájit historicitu Ježíše, pojmenovat společné i rozdílné prvky křesťanských církví

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – rozvoj smyslového vnímání, pozornosti a soustředění*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; dovednost relaxace, uvolnění; dobrá organizace času*
*OSV 5: **Kreativita** – rozvoj základních rysů kreativity*
*OSV 8: **Komunikace** - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); řešení konfliktů; pravda, lež a předstírání v komunikaci*

OSV 9: ***Kooperace a kompetice*** *– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Náboženství – 2. stupeň

5.6.12.A	**Náboženství** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
NAB-9-1-1: je připravený rozvíjet vztah k sobě, k druhým a k Bohu jako vztah důvěry a přátelství a je si vědom, že se může sdílet nejen vůči druhým lidem, ale také vůči Bohu.
NAB-9-1-2: umí interpretovat biblické příběhy a aplikovat příklady jednání ve vlastním životě
NAB-9-1-3: přijímá vyznání víry jako svědectví víry, která se šíří a umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu
NAB-9-1-4: si je vědom existence konfliktů a utrpení a umí si je propojit s křesťanskou nadějí
NAB-9-1-5: má základní vhled do souvislostí podmiňujících hledání a nalézání životního smyslu, oceňuje potřebu mít ideál a spojuje si jej s ideálem Božího království
NAB-9-1-7: je připravený rozvíjet symbolické vnímání světa a umí na jeho základě charakterizovat konkrétní svátosti a svátostiny
NAB-9-1-10: umí vysvětlit událost narození Ježíše jako příchod Božího království na svět
NAB-9-1-11: umí rozlišit různá pojetí svobody a víry a chápat Desatero jako jejich vyjádření

Školní výstup **Žák:**	**Učivo:**	**Popis:**	**Přesahy, PT**
-vnímá ve svém životě jako důležitý prvek bezpečí, poznává, že důvěra je podstatný předpoklad pro kamarádství a přátelství a je otevřený hledat ji u Boha	Učíme se žít -místo, kde je mi dobře a kde přebývá Bůh (Ž 27), kruh jako znamení tohoto místa bezpečí, přátelství mezi lidmi		*ČJL - Původ literárních děl, kumránské svitky*
-je schopen reflexe vlastních představ o Bohu a je připravený vnímat Boha jako toho, který člověku nabízí své přátelství	-zvláštní přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem, představy o Bohu (Ž 139 a 145)		OSV 4
-rozumí znamení kříže jako znamení zvláštního přátelství mezi Bohem a člověkem	-kříž jako znamení lidského života, společenství církve a jako jednoduché vyjádření vyznání víry		*Esv - Tvary kříže, znázorňování kříže a Boží Trojice v dějinách umění, Marc Chagall: Žid se svitkem Tóry*
-vyjmenuje dělení knih Starého zákona a jednoduše popsat vznik a šíření Bible	-Bible jako kniha o zvláštním přátelství mezi Bohem a člověkem a člověkem a Bohem		*ČJL - Původ literárních děl*
-chápe výzvu ke svatosti ne jako úsilí o dokonalost, ale jako výzvu ke smysluplnému jednání a rozlišuje ji v konkrétním jednání světců	Učit se dívat novýma očima -výzva ke svatosti jako povolání každého křesťana, příklady svatých, výzva Jana Křtitele ke změně smýšlení (L 3,10-14.18)		OSV 8 *Esv - Ikony, reflexe abstraktního umění, vánoční motivy ve výtvarném umění* *Ov - Lidská práva a jejich ochrana*
-interpretuje příběh krále Davida, dobu izraelského království umí zasadit do kontextu klíčových událostí starozákonních dějin Izraele a má orientační	Rostu vstříc světlu -biblický příběh o králi Davidovi a doba královská (1 S 16. – 20. kap.)		*ČJL - Tvořivá činnost s literárním textem (Antoine de Saint-Exupéry: Malý princ, biblický text o Davidovi)* *Př - Prenatální vývoj člověka a jeho narození* *VkZ - Prenatální vývoj člověka a jeho narození z pohledu*

vhled do okolností a významu stavby jeruzalémského chrámu			*mezilidských vztahů, výchova k řešení konfliktních situací* Možnost dramatické práce s textem
-aplikuje příklad Davidova jednání ve vlastním životě a orientuje se, jak jednat v situacích přátelských i nepřátelských vztahů, a je připravený vnímat Boha na straně toho, kdo usiluje o pokoj	-David jako člověk, kterého si Bůh vyvolil a který ve svém životě zakusil přátelství i nepřátelství člověka k člověku		
-rozumí souvislosti mezi jednáním Ježíše, svátostí křtu a hodnotou lidského života, umí pojmenovat křestní symboly a jejich význam, umí popsat účinky a průběh křtu	-zázrak narození člověka v souvislosti se svátostí křtu, účinky a průběh křtu, křestní symboly		
-ocení, že k němu došla zvěst o Kristu, a je připraven šířit ji dál	Nemůžeme mlčet Vyznání víry -kdo je nadšen, nemůže mlčet (Sk 3,1-10; 5-22)		*D - Život Ježíše z Nazareta jako historické osoby, jednoduchá dedukce z časové přímky* *ČJL - Kritika pramenů, textová kritika* *Z - Zeměpisné zajímavosti*
-chápe princip šíření toho, čím byl člověk zasažen, vnímá ho v kontextu vzniku evangelií, umí vysvětlit vznik evangelií a má hlubší znalosti o jeho autorech	-podstata novozákonní zvěsti ve svědectví lidí, kteří byli zasaženi Ježíšovou přítomností, a šíření evangelia jako záznam svědectví víry lidí, kteří byli zasaženi		OSV 5 OSV 8 *ČJL - Původ literárních děl*
-reprodukuje vyznání víry jako akt důvěry k Bohu a umí v něm rozlišit jednotlivé části a jejich konkrétní významy	-vyznání víry jako vyznání osobního přátelství jedinečného člověka a jeho Tvůrce, dvanáct článků Apoštolského vyznání víry rozdělených do tří částí: „věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země“, „věřím v Ježíše Krista“ a „věřím v Ducha svatého“		
-reflektuje vlastní zkušenosti konfrontace s pomluvou a pozná vzorec jednání, který vnáší do situace vyhroceného konfliktu Ježíš, a je otevřený tak jednat	Ptám se tě, Ježíši -zkušenost konfrontace s mocí, moc a její zneužívání, konflikty a jejich řešení (Mk 3,1-6)		*Esv - Volné uchopení velikonočního tématu* *Ov - Porušování lidských práv* *VkZ - Dialog, empatie, zneužití komunikace*
-vyjmenuje a rozliší náboženské a politické skupiny v Ježíšově době, spojí si je se zneužitím moci proti Ježíši a porovná je se situacemi zneužití moci dnes	-Ježíšovo utrpení a smrt jako důsledek konfliktu Boží lásky k člověku a lidského prosazování moci, náboženské politické skupiny v Ježíšově době		OSV 1 OSV 8
-pojmenuje rozdíl mezi pašijemi a křížovou cestou a rozliší konkrétní podoby Ježíšovy spoluúčasti na utrpení člověka	-pašije podle Markova evangelia, Ježíšovo utrpení jako spoluúčast na utrpení člověka		Možnost dramatického zpracování pašijových událostí
-reflektuje důvody, které vyvolávají nadšení pro věc, a spojí si je s působením Ducha Svatého	Žít s nadšením -skutečnosti, které probouzejí nadšení, jejich propojení s Duchem Svatým		*M - Konstrukční úlohy, plán kostela* *Ov - Adaptace na životní změny, životní perspektiva*

-má být připraven s vědomím vlastní jedinečnosti přijmout své místo ve skupině, ve farnosti, v Církvi	-církev jako součást světa, misijní úkol církve (Matka Tereza, apoštol Pavel)		OSV 9 *D - Struktura katolické církve*
-je s vědomím rozporu mezi svými ideály a stavem světa otevřený vnímat křesťanskou naději jako protipól strachu z budoucnosti	-nebeský Jeruzalém jako místo, kde lidé přebývají ve zcela zvláštním přátelství s Bohem		
-má na základě jednotlivých článků Apoštolského vyznání víry orientační přehled o základních oblastech křesťanské víry	-přehled o základních oblastech křesťanské víry, Apoštolské vyznání víry		Možnost prohlídky exteriéru a interiéru kostela
-z pohledu křesťanské naděje vysvětlí větu, že život je silnější než smrt	Silnější než smrt -smrt jako hranice lidského života, smrt z pohledu křesťanské víry a naděje		*Esv - Výtvarné znázornění abstraktních pojmů smrt a život* *ČJL - Tvořivá činnost s literárním textem (výtvarná činnost, vytváření vlastních textů)* *Pv - Stolování jako centrum slavnosti*
-srovná biblický příběh o emauzských učednících s konkrétním příběhem lidského života a metaforou vyjádří podobu naděje	-biblický příběh cesty učedníků do Emauz s důrazem na přítomnost Ježíše v životě člověk (L 24,13-35)		OSV 8
-k částem eucharistické slavnosti orientačně přiřadí jednotlivé věty mešních textů a rozpoznat v nich rovinu slavení	-slavení eucharistie jako vzájemné setkávání křesťanů s Kristem u společného stolu a jako zpřítomňování Božího království		*Pv - Stolování jako centrum slavnosti*
-rozliší v událostech o zvěstování Ježíšova narození různé druhy setkání, která směřují k setkání Ježíše s každým člověkem i dnes	Učit se dívat novýma očima -vánoční události jako setkání člověka a Boha v lidství a božství Ježíše Krista (L 1. kap.), souvislost vánočních a velikonočních událostí		*Esv - Ikony, reflexe abstraktního umění, vánoční motivy ve výtvarném umění*
-chápe vztah mezi Desaterem, Ježíšovými pravidly pro život a blahoslavenstvími, kdy jedny jsou především jasně stanovenou hranicí, druhé aktuální výzvou a třetí příslibem budoucnosti	-základy křesťanské etiky – Desatero, Ježíšova pravidla k životu podle evangelia a text blahoslavenství (Mt 5. – 7. kap.)		*Ov - Lidská práva a jejich ochrana*

5.7.12.A	**Náboženství** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP: **NAB-9-1-2:** umí interpretovat biblické příběhy a aplikovat příklady jednání ve vlastním životě **NAB-9-1-4:** si je vědom existence konfliktů a utrpení a umí si je propojit s křesťanskou nadějí **NAB-9-1-6:** na základě zprávy o stvoření oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření, umí realisticky ocenit vlastní dary a být připravený nakládat s nimi k dobrému **NAB-9-1-7:** je připravený rozvíjet symbolické vnímání světa a umí na jeho základě charakterizovat konkrétní svátosti a svátostiny **NAB-9-1-8:** je připravený aktivně se zapojit do organizované pomoci druhým	

Školní výstup **Žák:**	**Učivo:**	**Popis:**	**Přesahy, PT**
-je připravený ptát se po příčinách sociální nespravedlnosti a vnímat Boha jako toho, který je s člověkem a přeje mu svobodný život	Sílit ve víře/Touha po lepším světě -otázky po smyslu a příčinách sociální nespravedlnosti (Ex 1. a 2. kap.)		*Ov - Lidská práva, jejich poškozování, šikana, diskriminace; Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti*
-interpretuje biblický příběh o vyvedení Izraele z egyptského otroctví a rozkryje paralelu mezi ním, touhou člověka po svobodě a současnými podobami útlaku člověka člověkem	-vyvedení Izraele z egyptského otroctví, šikana, rasismus, předsudky, xenofobie, týrání, arogance, bezohlednost.		OSV 5 *Ov - Lidská práva, jejich poškozování, šikana, diskriminace; Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti*
-je připravený angažovat se za spravedlivý svět a je otevřený vnímat toto úsilí s perspektivou vize Božího království	- naděje zaslíbené země jako výzva k angažovanosti za svobodný život a důstojnost člověka, Martin Luther King, Maxmilián Kolbe		OSV 4
-je připravený ptát se po smyslu utrpení způsobeného zlem a nespravedlností, hledat osobní odpověď a zdůvodnit křesťanský pohled na smysl utrpení	Cesta bezbranného - křesťanský pohled na smysl utrpení		*Esv - Důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření* *VkZ - Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci*
-rozliší mezi pašijemi a křížovou cestou, dokáže je interpretovat jako paralelu konkrétních situací člověka prožívajícího těžké chvíle, do kterých v Ježíši Kristu vstupuje Bůh, a je otevřený k soucitu a ke konkrétní pomoci	- pašije a křížová cesta, Ježíš Kristus jako Spasitel, prosociální chování s křesťanskou motivací		
-oceňuje postoj hledání důvěry v životě člověka, umí reprodukovat biblický příběh popisující setkání vzkříšeného Ježíše s apoštolem Tomášem a Marií z Magdaly a je otevřený k reflexi vlastního postoje víry	-víra Marie, apoštola Tomáše a Marie z Magdaly, reflexe vlastního postoje k víře		
-charakterizuje zprávu o stvoření světa a člověka jako starověký mýtus a zdůvodní jeho výjimečnost mezi ostatními starověkými mýty	Objevovat svět -zpráva o stvoření světa a člověka (Gn 1. a 2. kap.)		OSV 1 *ČJL - Mýtus, legenda a historická zpráva jako literární útvar* *VkZ - Rozdíly mezi mužem a ženou*
-na základě mýtické zprávy o stvoření světa a člověka oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření, jehož je součástí a za něž je připravený se angažovat	-imaginativní nazírání na krásy světa		

-charakterizuje legendu jako literární útvar, rozliší ji od historické zprávy a v legendě o zuřivém vlku objeví návod, jak pečovat o životní prostředí s křesťanskou motivací	-legenda jako literární útvar, životopis svatého Františka z Assisi		*ČJL - Mýtus, legenda a historická zpráva jako literární útvar*
-v základní rovině rozliší popisné a symbolické vnímání světa, interpretuje různé významy jednoduchého symbolu a je připravený zaměřovat se na pozitivní hodnoty	Tajemství života -popisné a symbolické vnímání světa, symbolický charakter komunikace		OSV 1 *Př - Rekordy v říši stromů* *VkZ - Rodokmen, kořeny rodiny* *Ov - Magické zacházení s věcmi*
-obecně charakterizuje a rozliší, co je žehnání, svátostina a svátost, uvede příklady a zařadí je ke konkrétním životním situacím	-žehnání, svátostiny, svátosti		
-obecně charakterizuje svátost pomazání nemocných, zběžně se orientuje v obřadech křesťanského pohřbu a v obojím rozpozná znamení křesťanské víry ve vzkříšení mrtvých	-svátost pomazání nemocných a obřady křesťanského pohřbu		
-získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou a je připraven k hlubšímu chápání Boží přítomnosti ve svátostech	Žít spolu, žít s Bohem -vnější gesta jako symboly vnitřního postoje, biblické příběhy, ve kterých Ježíš uzdravoval dotekem svých rukou, gesta rukou udělovatele při slavení svátostí		OSV 8 OSV 9
-získává citlivost pro symbolický význam řeči a je připraven k hlubšímu chápání obrazné řeči v Bibli a při slavení svátostí	-symbolický význam řeči, biblické příběhy, kdy Ježíšovo slovo působí, zasahuje a proměňuje, slova udělovatele při slavení svátostí		*ČJL - Žánry lyrické a epické v proměnách času*
-považuje Bibli za soubor knih, které jsou různými literárními druhy, jednotlivé knihy dokáže orientačně vyjmenovat a rozeznat nejdůležitější literární druhy	-Bible jako literární text, dělení knih Starého zákona, literární druhy v Bibli		*ČJL - Žánry lyrické a epické v proměnách času*
-oceňuje obecný význam chleba v životě člověka a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se slavením svátosti eucharistie	Tvou smrt zvěstujeme/Sílit ve víře -chléb jako znamení základních životních potřeb, solidarity a lidské vzájemnosti, eucharistický chléb jako účinné znamení		
-oceňuje obecný význam vína v životě člověka a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se slavením svátosti eucharistie	-víno jako znamení radosti, hojnosti a utrpení, eucharistické víno jako účinné znamení Kristovy přítomnosti mezi lidmi		
-oceňuje obecné významy vody jako přírodní látky a je připravený prohloubit její význam v souvislosti se svátostí křtu a liturgií	-voda jako znamení života, svátost křtu, užívání vody v liturgii		

-oceňuje obecné významy oleje jako přírodní látky a je připravený prohloubit jeho význam v souvislosti se svátostmi, při kterých se olej používá	-olej jako znamení štěstí, hojnosti, bohatství a uzdravení, užívání oleje při slavení svátostí		
-v perspektivě Boží lásky k člověku pravdivě oceňuje své schopnosti a je připravený nasadit je pro druhé	Vidět bližního/Jeho světlo vstupuje do světa -dvojí přikázání lásky (Mt 22,36-40)		OSV 9 *Ov - Reflexe vlastních schopností a nedostatků*
-má orientační vhled do forem organizované pomoci lidem, dokáže pojmenovat zvláštnosti křesťanské pomoci a je připravený zapojit se do společného projektu	-výchova k solidaritě, křesťanské a humanitární organizace, skutky milosrdenství (Mt 25,31-40)		Možnost realizace projektu konkrétní pomoci v rámci předmětu
-interpretuje a aktualizuje biblický text z pohledu skutečnosti, že Boží syn vstupuje do bídy světa, aby svět od bídy zachránil	-advent a Vánoce jako projev Ježíšova přijetí chudoby a bolesti (Mt 1. a 2. kap.)		Možnost zapojení do projektu konkrétní humanitární organizace

5.8.12.A	**Náboženství** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
NAB-9-1-5: má základní vhled do souvislostí podmiňujících hledání a nalézání životního smyslu, oceňuje potřebu mít ideál a spojuje si jej s ideálem Božího království
NAB-9-1-8: je připravený aktivně se zapojit do organizované pomoci druhým
NAB-9-1-9: získává obecný vhled do vývoje svědomí, oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin, umí se konfrontovat s vlastní vinou a je otevřený pro křesťanský pohled na vinu a odpuštění.
NAB-9-1-10: umí vysvětlit událost narození Ježíše jako příchod Božího království na svět
NAB-9-1-11: umí rozlišit různá pojetí svobody a víry a chápat Desatero jako jejich vyjádření

Školní výstup **Žák:**	**Učivo:**	**Popis:**	**Přesahy, PT**
-vysvětlí souvislost obrazů společenství Boha s lidmi na začátku a na konci Bible a ocení vizi naplněného Božího království a v jeho síle jedná	Důvěřovat v budoucnost -ráj a nový Jeruzalém, Kristus jako „Alfa a Omega“ (Gn 2,8-14; Zj 21,1.3-5a)		OSV 1
-je připraven s perspektivou Božího přijetí k realistickému pohledu na svou osobu a k hledání rovnováhy mezi potřebou „mít svou tvář“ a „nelišit se od ostatních“	V zrcadle/Pohledy vzhůru/Nový pohled -výchova ke schopnosti rozumět sám sobě a realisticky hodnotit své jednání, napětí mezi potřebou být originální a nelišit se (Iz 49,16; Ž 139)		OSV 4 *D - Totalitní systémy, komunismus*
-ocení potřebu životních vzorů a je připravený rozeznávat rozdíl mezi vzorem, který manipuluje, a	-vzory podle představ médií, náboženské vzory, manipulace s náboženskými vzory, Ježíš Kristus jako vzor		OSV 9

vzorem, který nabízí doprovázení			
-interpretuje texty blahoslavenství a uvedených Ježíšových podobenství jako aktuální výzvy k chápání konkrétních životních situací a výzvy k jednání motivovanému pohledem na svět a na člověka v perspektivě Božího království	-víra jako nový pohled na svět a na člověka, blahoslavenství, podobenství o Božím království, podobenství o milosrdném Samaritánovi, ovládat nebo doprovázet, přihlížet nebo pomáhat		OSV 8
-je otevřený pro vnímání mravního rozhodnutí nejen jako výsledku zvažování vnějších názorů a norem, ale vnitřního postoje motivovaného Boží přítomností	-soustředění se, ztišení a meditace, srdce jako znamení prostoru vnitřního života, který člověka přesahuje		OSV 4
-má obecný náhled do vývoje svědomí z pohledu vývoje člověka a uvádí jej do vztahu s výchovou vlastního svědomí	-vývoj a výchova svědomí		*Ov - Vnitřní svět člověka, systém osobních hodnot*
-sdělí vlastní názor na situaci, kdy se člověk po uznání viny setkává s odpuštěním, a to je pro něj výzvou ke změně vlastního jednání	Obklopeni láskou -vina a odpuštění ve světle přirozené morálky, křesťanský pohled na vinu a odpuštění, reflexe zacházení s vlastní vinou		OSV 8
-obecně popíše velikonoční události jako skutečnost, kdy Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění	-velikonoční události jako vítězství Krista nad zlem, Kristus jako Vykupitel		
-jednoduše vysvětlí vzájemný vztah dědičného hříchu, tajemství vykoupení a svátosti křtu	-dědičná vina, podstata svátosti křtu a svátosti smíření		
-je připraven vnímat životní situace vyžadující odpovědné rozhodnutí vzhledem k sobě, ke druhým lidem a ke světu a pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin	Vnitřní kompas -příběhy otevírající nutnost volby mezi dobrem a zlem, výchova k zodpovědnosti vůči sobě, druhým lidem a Bohu a k vědomí důsledků vlastního jednání		OSV 8 OSV 9 *VkZ - Cvičení zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností* *Ov - Vnitřní svět člověka, systém osobních hodnot*
-vysvětlí, proč je na světě stále tolik zla v kontrastu s dobrým Bohem, který posílá na svět svého Syna, a v příchodu Ježíše na svět rozpozná podstatu dnešní situace, kdy je Boží království přítomné ve světě, i když je plný konfliktů, válek, bídy a utrpení	Budoucnost již začala -konflikty současného světa v úhlu pohledu Božího království, Boží království „Již ano – ještě ne“		OSV 4 *D - Problémy současnosti*

-je otevřený pro vnímání události narození Ježíše jako osobního příchodu Krista ke každému člověku, kterému přináší pokoj do jeho vnitřních konfliktů	-výchova ke schopnosti zakusit pokoj, který je motivací k zasazování se o mír a sociální spravedlnost		OSV 4
-vysvětlí podstatu křesťanského jednání ve světě, jehož motivem není odvrácení katastrofy, ale spolupráce na Božím království	-Vánoce spojené s výzvou k přinášení pokoje konkrétním lidem (Mk 25,40)		
-rozliší různá pojetí svobody v současném světě, přikloní se k chápání svobody jako nezávislosti, která je omezena právy druhého člověka na vlastní svobodu, a Desatero chápe jako společností ověřenou a Bohem garantovanou normu této svobody	Společný život s Bohem -svoboda ve světle přirozené morálky, Desatero v konfrontaci se starověkými zákoníky a Listinou základních práv a svobod, Desatero jako výzva ke svobodnému jednání		OSV 4 *Ov - Morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost* *VkZ - Manipulativní reklama a informace dovedností*
-rozliší různá pojetí víry v současném světě a přikloní se k chápání víry jako důvěry v Boha	-pojetí víry v současném světě, prohloubení prvního přikázání		
-pojmenuje a rozliší moderní podoby zneužívání Božího jména	-novodobé způsoby zneužívání Božího jména, prohloubení druhého přikázání		
-ocení hodnotu času, který není naplněný výkonem nebo únikem z reality, ale setkáním se sebou, s druhými a s Bohem	-hodnota času, efektivní využívání volného času, prohloubení třetího přikázání		
-ocení potřebu dne odpočinku, vnímá slavnost jako vyzdvižení hodnoty, která dává životu hlubší rozměr, zevrubně popíše průběh šabatu jako oslavy víry v Boha a zdůvodní křesťanské slavení neděle	-výchova ke slavení, význam slavení židovského svátku šabat a význam slavení neděle pro křesťany, modlitba jako prostor svobodné komunikace		OSV 4 OSV 5
-je připraven řešit rodinné konflikty s vědomím zodpovědnosti dospělé generace za své děti, vnímá napětí mezi vnitřní poslušností vůči autoritám a nutností odepřít poslušnost, je-li autoritou zneužita	Přijmout zodpovědnost -výchova ke schopnosti hledat kompromis při řešení mezigeneračních konfliktů, reflexe vlastního vztahu k autoritám, zneužití autority, prohloubení čtvrtého přikázání		OSV 8 *Ov - Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti, závislost*
-ocení cenu a právo na důstojnost člověka a je si vědom, že začíná převzetím zodpovědnosti za rozvoj vlastního života	-cena a důstojnost lidského života, prohloubení pátého přikázání		*Ov - Konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti, závislost*
-rozlišuje mezi láskou mezi přáteli, láskou ve vztahu muže a ženy, láskou rodičovskou a láskou k	-touha člověka překročit sám sebe jako základ touhy člověka po lásce; přátelství a láska; zneužití tužeb		*VkZ - Sexuální dospívání*

Bohu, vnímá v nich různé podoby touhy člověka po překročení sebe samého a je si vědom, že se dají zneužít	člověka; prohloubení šestého přikázání		
-je připraven zaujmout takový vztah k osobnímu majetku, který ho nechá svobodným a nezávislým, a vysvětlí, že se týká také práva všech lidí užívat bohatství země	-sociální učení Církve, výchova k prosociálnímu jednání, prohloubení sedmého přikázání (Sk 20,35; Jk 2,15-17)		*Ov - Hmotné a duševní vlastnictví a jejich ochrana*
-je si vědom závažnosti vyřčeného slova pro důvěryhodnost vztahů mezi lidmi a je připraven vytvářet vztahy důvěry, které také ostatním umožní důvěřovat	-pravdivost a otevřenost v komunikaci, následky pomluv a zkreslování skutečnosti, hraní rolí v nedůvěryhodném prostředí, prohloubení osmého přikázání		OSV 5 OSV 9

5.9.12.A	**Náboženství** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:

NAB-9-1-1: je připravený rozvíjet vztah k sobě, k druhým a k Bohu jako vztah důvěry a přátelství a je si vědom, že se může sdílet nejen vůči druhým lidem, ale také vůči Bohu.

NAB-9-1-3: přijímá vyznání víry jako svědectví víry, která se šíří a umí vysvětlit, proč věda a víra nestojí v rozporu

NAB-9-1-5: má základní vhled do souvislostí podmiňujících hledání a nalézání životního smyslu, oceňuje potřebu mít ideál a spojuje si jej s ideálem Božího království

NAB-9-1-6: na základě zprávy o stvoření oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření, umí realisticky ocenit vlastní dary a být připravený nakládat s nimi k dobrému

NAB-9-1-7: je připravený rozvíjet symbolické vnímání světa a umí na jeho základě charakterizovat konkrétní svátosti a svátostiny

NAB-9-1-12: rozumí rozdílům v učení světových náboženství a zastává postoj vzájemné tolerance

NAB-9-1-13: umí obhájit historicitu Ježíše, pojmenovat společné i rozdílné prvky křesťanských církví

Školní výstup **Žák:**	**Učivo:**	**Popis:**	**Přesahy, PT**
-je připraven v důvěryhodném prostředí k otevřeným vztahům a je si vědom, že sebesdílení není jen hovořit s druhými, ale dávat jim něco ze sebe	Před otevřenými dveřmi -vzájemné sdílení se jako předpoklad společenství		OSV 8 OSV 9
-interpretuje příběh Ezaua a Jákoba a vybrané evangelijní příběhy a rozumí jim jako znamením Boží blízkosti a příkladům zkušenosti, kdy se Bůh sdílí s člověkem	-příklady lidské zkušenosti, kdy se Bůh sdílí s člověkem (Gn 27.- 32. kap., Ezau a Jákob, Mk 3. a 5. kap., L 7. a 8. kap.)		OSV 5 *ČJL - Kritické a prožitkové čtení; Způsoby interpretace literárních a jiných děl*
-má křesťanský pohled na smysl utrpení, je schopen vyjádřit svůj postoj k utrpení druhého a je připravený ho těšit a pomáhat mu	-křesťanský smysl utrpení, potřeba sdílet bolest s druhými lidmi a s Bohem (kniha Job, žalmy)		OSV 4

-vysvětlí, proč věda a víra nestojí v rozporu, a to na základě chápání biblické zprávy o stvoření jako obrazu ukazujícího na Boží dílo a úkol člověka v něm	Stvoření, dar a úkol -věda a víra, dvě nezávislá odvětví hledající pravdu, některé vědecké hypotézy o vzniku světa, biblická zpráva o stvoření		OSV 1
-zdůvodní, proč není evoluční vývojová teorie překážkou víry v Boha	-vznik a vývoj života podle evoluční teorie		*Př - Vývoj živočichů, fylogeneze a ontogeneze člověka*
-je připraven vnímat stvoření jako dar, člověka jako dílo Boží lásky a ústřední bod Božího zájmu a je schopen odpovědně přijmout svůj podíl na spoluvytváření světa	-podíl člověka na stvořitelském díle (Ž 8, Gn 1,27-28)		OSV 4 OSV 5
-vnímá Církev jako jednotu v mnohosti a v mnoha různých formách včetně svátosti manželství	Žít ve společenství -rodina jako společenství Církve, formy vzájemného soužití dvou lidí, kvalita mezilidských vztahů měřená nezištnou Boží láskou k člověku, odpovědná známost, liturgie svátosti manželství, manželský slib		OSV 9 *Ov - Životní cíle a plány, životní perspektiva; Zajímavá a památná místa v regionu*
-vnímá Církev jako jednotu v mnohosti a v mnoha různých formách včetně formy zasvěceného života a má přehled o působení některých řádových společenství a spiritualit u nás	-společenství při bohoslužbě a ve farnosti, místní církev, znamení církve, úřad a služba v církvi, znamení a obrazy církve, řádová společenství a některá hnutí a spirituality		*VkZ - Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity* *Esv - Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření*
-je přesvědčen, že v setkávání s Bohem se odehrává proces nalézání smyslu a vlastního lidství, jehož formou je křesťanský životní styl	-zralá víra, výzva ke hledání a odkrývání životního smyslu		OSV 4
-na základě Božího obrazu člověka jako muže a ženy ocení vztah mezi mužem a ženou a zdůvodní rovnoprávnost jejich životních rolí	Bůh a člověk -Boží obraz člověka jako muže a ženy (Gn 2,22), příklady mužských a ženských vzorů, sociální role muže a ženy		*Ov - Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost* *VkZ - Rozdíly mezi mužem a ženou*
-vyhledá ve vybraných biblických textech i na příkladech života současných lidí pozitivní i negativní odpovědi člověka na Boží lásku a rozliší formy náboženského fundamentalismu uvnitř Církve	-svědectví Bible o Boží lásce a negativní odpovědi lidí na Boží lásku		
-realisticky ocení vlastní dary a je připraven nakládat s nimi k dobru sebe i druhých	-obraz Boha v každém člověku, specifické úkoly a poslání každého člověka, Boží vůle a životní cesta člověka		OSV 4
-je připraven chápat skutečnosti nejen skrze viditelnou rovinu sdělení a je	Žít v jednotě s Bohem		*Ov - Vnitřní svět člověka*

připraven v této hloubce ocenit, že ve svátostech může zažívat Boží blízkost způsobem, který oslovuje smysly	-svátosti, znamení Boží blízkosti a pomoci člověku, která se uskutečňují skrze Církev		
-je připraven vnímat hloubku osobního dialogu s Bohem a rozlišit různé druhy modlitby včetně modlitby Otče náš	-druhy modlitby, denní modlitba církve		
-je připraven vnímat různé podoby života podle kritérií Božího slova a charakterizuje podle nich křesťanský životní styl	-Boží slovo jako forma Boží přítomnosti mezi lidmi, Bible jako zvláštní pramen výpovědí o Bohu		
-má základní orientační vhled do nabídky odpovědí na existenciální otázky vybraných filozofií a světových náboženství včetně křesťanství a je otevřený k celoživotnímu hledání	Lidé hledají Boha; Náboženství vyvoleného národa -existenciální otázky a odpovědi různých filozofií a náboženství, nabídka křesťanství, napětí mezi možností najít vyčerpávající odpověď a nutností vytrvat v celoživotním hledání		*Z - Obyvatelstvo světa, kulturní charakteristiky* *Ov - Rozmanitost kulturních projevů*
-má orientační přehled o symbolech a geografickém rozložení světových náboženství a umí vyjmenovat rozdíly a společné prvky hinduismu a buddhismu s křesťanstvím	-symboly světových náboženství a jejich geografické rozložení ve světě, hinduismus, buddhismus – základní myšlenky, pojmy a osobnosti		OSV 1 *Z - Obyvatelstvo světa, kulturní charakteristiky* *Ov - Rozmanitost kulturních projevů*
-charakterizuje základní myšlenky konfucianismu a taoismu a charakterizuje rozdíly a společné prvky islámu a křesťanství	-čínský universismus – základní pojmy, myšlenky, osobnosti -islám – základní pojmy, myšlenky, osobnosti, prvky shodné s křesťanstvím		*Z - Obyvatelstvo světa, kulturní charakteristiky* *Ov - Rozmanitost kulturních projevů*
-má orientační přehled o dějinách izraelského národa jako jednoho z nejvíce zkoušených národů na světě a charakterizuje společné a rozdílné prvky židovství a křesťanství	-židovské náboženství, přehled hlavních událostí dějin Izraele, osobnosti dějin, základní svátky, židovské očekávání příchodu Mesiáše		*D - Holocaust*
-rozeznává v proroctví o Mesiáši souvislost s příchodem, smrtí a vzkříšením Ježíše Nazaretského, který nepřichází zachránit jeden národ nebo odstranit bídu světa, ale zachránit pro věčnost	Bůh se stal člověkem -křesťanská víra v Mesiáše, mesiánské předpovědi, ve kterých lidé nacházejí naději na záchranu		
-na základě pramenů obhájí historicitu Ježíše a na základě evangelijního pojetí Krista vyloží argumenty víry a Kristova učení	-Ježíšovo lidství, historické prameny dokládající historicitu Ježíše z Nazareta, Ježíšovo Božství, pojetí Krista v evangeliích (1 K 15,17-22; J 1. kap.; F 2. kap.), podstata Ježíšovy radostné zvěsti		*D - Historicita Ježíše z Nazareta, práce s prameny*
-pojmenuje společné základy víry i specifika jiných křesťanských církví a je připravený s nimi	-křesťanské církve a denominace u nás, ekumenismus, prostor pro vzájemnou spolupráci, prostor společné modlitby		OSV 9

v ekumenickém duchu spolupracovat			

5.13 Fyzika

5.1.13	Vyučovací předmět	Fyzika

5.1.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Fyzika, 2. stupeň

Vyučovací předmět Fyzika v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět Přírodověda na prvním stupni a absorbuje poznatky ze vzdělávacích oblastí Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce.

Předmět Fyzika je v šestém, sedmém a v osmém ročníku je vyučován jednu hodinu týdně a devátém ročníku dvě hodiny týdně. Je posílen o jednu vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Předmět Fyzika integruje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vzdělávací obsah předmětu přibližuje žákům souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností. Na základě získaných fyzikálních poznatků rozvíjí u žáků dovednosti pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat závěry. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, vztahy mezi nimi a řešit praktické problémy běžného života v souladu s poznanými zákonitostmi přírodních procesů.

Žáci se SVP jsou vzděláváni podle individuálního tempa. Důraz se klade na spojení teorie a praxe – osvojování si učiva za pomoci příkladů z běžného života, dosavadních zkušeností žáků, názorných ukázek, pokusů.

5.1.13.2 Výchovně vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Fyzika, 2. stupeň

Kompetence	Strategie
k učení	○ Učíme žáky měřit fyzikální veličiny, určit jejich vzájemné působení. ○ Vedeme žáky k pozorování fyzikálních jevů a hledání cest k jejich objasnění. ○ Ukazujeme žákům pozitiva a negativa fyzikálního působení na životní prostředí a lidský život a motivujeme je k dalšímu studiu. ○ Dbáme o propojení učiva fyziky s reálným životem – uvádíme příklady ze života, provádíme pokusy využitelné v praxi. ○ Směřujeme žáky k samostatnému vyhledávání informací ze světa fyziky – učebnice, odborné časopisy, internet apod.
k řešení problémů	○ Vyžadujeme od žáka praktické ověření problému formou pokusu. ○ Zadáváme žákům úlohy, které si vyžadují rozpoznání problému, jeho posouzení a následné řešení. ○ Navádíme žáky na aplikaci získaných fyzikálních vědomostí a dovedností při praktických pokusech.

komunikativní	○ Učíme žáky porozumění učebnicových a jiných textů. ○ Vedeme žáky k jasnému a zřetelnému formulování fyzikální skutečnosti a k srozumitelnému popisu změn či působení. ○ Při prováděných pokusech podporujeme dialog uvnitř pracovních skupin.
sociální a personální	○ Požadujeme od žáků sebehodnocení vlastní práce. ○ Podporujeme zejména v praktické části výuky kooperaci mezi spolužáky.
občanské	○ Stimulujeme žáky k samostatnému rozhodování a zodpovědnosti za vlastní odvedenou práci. ○ Vedeme žáky k podpoře zvýšení kvality životního prostředí s ohledem na zkušenosti získané při studiu fyziky.
pracovní	○ Vedeme žáky k pečlivost a úspornosti. ○ Učíme žáky minimalizovat rizika a chránit své zdraví při pokusech i v běžném životě. ○ Vytváříme podmínky k získání profesionální orientace.
digitální	○ Podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat. ○ Učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů.

5.1.13.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika, 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru Fyzika (zkratka OVO)

A. Látky a tělesa

Žák:

F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
*p **F-9-1-01** změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas*
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

B. Pohyb těles, Síly

Žák:

F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
*p **F-9-2-01** rozeznává, že je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu*
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

*p **F-9-2-02*** *zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů*

F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

*p **F-9-2-03*** *rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla*

C. Mechanické vlastnosti tekutin

Žák:

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

*p **F-9-3-01*** *využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů*

D. Energie

Žák:

F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

*p **F-9-4-01*** *uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)*

F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

*p **F-9-4-02*** *pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí*

E. Zvukové děje

Žák:

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

*p **F-9-5-01*** *rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz*

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

*p **F-9-5-02*** *posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka*

F. Elektromagnetické a světelné děje

Žák:

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

*p **F-9-6-01*** *sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod*

F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

*p **F-9-6-02*** *vyjmenuje zdroje elektrického proudu*

F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

*p **F-9-6-03*** *rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je či není zdrojem světla*

F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh

p F-9-6-05 *zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití,*

F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

G. Vesmír

Žák:

F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet

*p **F-9-7-01*** *objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země*

*p **F-9-7-01*** *zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci*

*p **F-9-7-01*** *osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studiu*

*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, zvládání stresových situací*

*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak)*

*OSV 8: **Komunikace** - komunikace v různých situacích*

*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Fyzika, 2. období

5.6.13.A	**Látky a tělesa** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **F-9-1-01**: změří vhodně zvolenými měřidly některé fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	

***p-9-1-01**: změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas*
F-9-1-02: uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látky neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
F-9-1-03: předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
F-9-1-04: využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pojmenovává fyzikální veličiny a přiřazuje k fyzikálním veličinám příslušné jednotky a značky	Měření fyzikálních veličin -délka -objem -hmotnost -čas -teplota	Žák zkoumá vlastnosti látek a seznamuje se tak s fyzikálními veličinami, které je charakterizují a jednotkami, kterými je možno je změřit.	OSV 1
-s pomocí využívá videozáznamy vlastních pokusů			OSV 5 OSV 8 OSV 9
-s pomocí sestavuje počítačové prezentace výsledků svých řešení			OSV 4 OSV 5
-převádí jednotky fyzikálních veličin		Žák se učí převádět jednotky fyzikálních veličin.	
-volí si měřidlo pro měření jednotlivých fyzikálních veličin a měření provádí		Žák se učí fyzikální veličiny měřit pomocí vhodných měřidel.	
p *-vhodnými měřidly změří délku, hmotnost, čas*			
-rozlišuje tři základní skupenství látek a uvádí příklady látek pevných, kapalných a plynných	Stavba látek Difuze	Žák pozorováním látek a jejich vlastností třídí látky do tří skupenství.	
-popisuje a provádí pokus dokazující neustálý pohyb a vzájemné působení částic látek		Žák provádí pokusy dokazující neustálý pohyb částic v látkách a jejich vzájemné působení.	OSV 8 OSV 9
-provádí pokus dokazující změnu délky či objemu tělesa při dané změně jeho teploty		Žák pozoruje změny v délce a objemu látek při změně teploty. Provádí samostatně pokusy s látkami a výsledky zapisuje.	OSV 4 OSV 5 OSV 8 OSV 9
-vysvětluje na příkladu změnu délky či objemu tělesa při dané změně jeho tělesa		Žák si všímá příkladů těchto jevů a jejich důsledků ve svém okolí.	
-vysvětluje na příkladu, čím je dána hustota látky	Hustota	Žák se seznamuje s veličinou hustota a co tuto veličinu udává.	
-pomocí příkladu vysvětluje chování dvou látek o různých hustotách		Žák srovnává hustoty různých látek, jejich vlastnosti a chování.	

-pomocí tabulek a vzorce vypočítá hustotu látky		Žák se učí vypočítat hustotu látky.	
-s pomocí vyhledává v otevřených zdrojích data k řešení zadaného problému, třídí je a kriticky vyhodnocuje			

5.6.13.B	**Elektromagnetické a světelné děje** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

F-9-6-01: sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

*p **F-9-6-01**: sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod*

F-9-6-02: rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

*p **F-9-6-02**: vyjmenuje zdroje elektrického proudu*

F-9-6-03: rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

*p **F-9-6-03**: rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností, zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla*

F-9-6-05: využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pojmenuje části jednoduchého elektrického obvodu	Elektrický obvod	Žák na základě pozorování popisuje, čím je tvořen elektrický obvod.	
-kreslí pomocí schematických značek jednoduchý el. obvod		Žák se učí, jakým způsobem se značí jednotlivé části elektrického obvodu a jak se pomocí těchto značek el. obvod zakresluje.	
-posuzuje, zda-li daným el. obvodem prochází el. proud		Žák zkoumá různé elektrické obvody a jejich nákresy a posuzuje, zda daným el. obvodem prochází el. proud a jak se jeho působení v el. obvodu projevuje.	
-sestavuje jednoduchý el. obvod podle schématu		Žák se učí podle nakresleného schématu sestavit el. obvod.	
-při práci s el. zařízeními dodržuje pravidla bezpečnosti práce		Žák se seznamuje s pravidly bezpečné práce a manipulace s elektrickými zařízeními.	
-popisuje první pomoc při úrazu el. proudem		Žák se seznamuje se zásadami první pomocí při úrazu el. proudem.	OSV 4 OSV 8 OSV 9
p *-kreslí schematické značky částí elektrického obvodu*			

p *-sestrojuje elektrický obvod s použitím zdroje el. proudu, vodiče, a žárovky*			
-popisuje účinky elektrického proudu na příkladech elektrických zařízení	Elektrický proud	Žák se seznamuje s účinky elektrického proudu pomocí pozorování elektrických zařízení a tvoření jednoduchých el. obvodů.	
p *-uvádí a poznává příklady zdrojů el. proudu*	Zdroje elektrického proudu		
-popisuje vlastnosti vodiče a izolantu a třídí vybrané látky na vodiče a izolanty	Elektrický proud	Žák pomocí pokusu a vlastní zkušenosti určuje, zda daná látka je vodič nebo izolant. Popisuje vlastnosti vodičů a izolantů.	
-uvádí příklady užití vodičů a izolantů v praxi		Žák hledá příklady využití vodičů a izolantů v praxi.	OSV 5
p *-třídí vybrané látky na izolanty a vodiče, vysvětluje rozdíl mezi izolantem a vodičem*			
p *-uvádí příklady užití vodičů a izolantů v praxi*			
p *-poznává druhy magnetů*	Magnet		
p *-uvádí příklady využití magnetů*			
-popisuje části tyčového magnetu	Magnetické vlastnosti látek	Žák popisuje magnet.	
-pomocí příkladu popisuje účinky magnetické síly a tím existenci magnetického pole		Žák provádí pokusy dokazující účinky magnetické síly v magnetickém poli.	
-srovnává magnet a elektromagnet	Magnetické pole elektrického proudu	Žák popisuje elektromagnet, jeho vlastnosti a srovnává vlastnosti elektromagnetu s magnetem.	
-uvádí příklady využití elektromagnetu v praxi		Žák se seznamuje s uplatněním elektromagnetu v praxi.	OSV 5

5.7.13.A	**Pohyb těles a síly** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **F-9-2-01**: rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu *p **F-9-2-01**: rozezná, že je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu*	

F-9-2-02: využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

*p **F-9-2-02**: zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů*

F-9-2-04: určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

*p **F-9-2-04**: rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-určuje, zda-li je určitém případě těleso vzhledem k druhému tělesu v klidu nebo v pohybu	Pohyby těles	Žák určuje vzájemný stav těles, jsou-li v klidu či pohybu vzhledem k jiným tělesům.	OSV 8 OSV 9
-rozlišuje pomocí příkladů rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, přímočarý a křivočarý pohyb		Žák se učí rozpoznávat pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, přímočarý a křivočarý a uvádí příklady těchto pohybů.	
-sestavuje počítačové prezentace výsledků svých řešení			
p *-rozlišuje, zda je těleso v klidu nebo v pohybu vzhledem k jinému tělesu*			
p *-sestavuje počítačové prezentace výsledků svých řešení*			OSV 5 OSV 8 OSV 9
-jmenuje fyzikální veličiny rychlost, dráhu a čas, jejich jednotky a značky	Rychlost a dráha rovnoměrného pohybu	Žák se seznamuje s fyz. veličinami popisující pohyb – dráhou, časem, rychlostí s jednotkami, kterými se měří a s jejich zápisem pomocí značek.	OSV 1
p *-s pomocí vzorců řeší úlohy na výpočet dráhy, času a rychlosti u rovnoměrného přímočarého pohybu*		Žák se seznamuje se vztahem mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení problémů a úloh.	
p *-využívá videozáznamy vlastních pokusů*			OSV 4 OSV 5
-určuje druhy sil působících na těleso v konkrétní situaci	Síla, skládání sil	Žák hledá příklady působení sil na těleso v určité situaci.	
-znázorňuje graficky velikost a směr síly a určuje graficky výslednici dvou sil se společným působištěm působících na těleso		Žák se učí znázorňovat graficky velikost, směr síly a výslednici dvou sil se společným působištěm působících na těleso.	OSV 4 OSV 5

-uvádí příklady tření v praxi	Třecí síla	Žák provádí pokusy dokazující existenci třecí síly. Hledá příklady působení třecí síly v praxi.	OSV 5
-vysvětluje pomocí příkladu, na čem je závislá velikost třecí síly		Žák hledá faktory ovlivňující velikost třecí síly.	
p *-rozezná, zda na těleso působí v konkrétní situaci síla*			

5.7.13.B	**Mechanické vlastnosti tekutin** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

F-9-3-01: využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

*p **F-9-3-01**: využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-na příkladu vysvětluje vztah mezi tlakovou silou a obsahem plochy, na kterou tlaková sila působí	Tlaková síla	Žák hledá vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na níž síla působí.	OSV 8
-vysvětluje pojem hydrostatický tlak	Mechanické vlastnosti kapalin	Žák se seznamuje s pojmem hydrostatický tlak.	
-vysvětluje pomocí příkladu závislost hydrostatického tlaku na hloubce		Žák pomocí příkladů určuje závislost hydrostatického tlaku na hloubce.	
-vysvětluje pomocí příkladu přenos tlaku v kapalině a využití tohoto jevu v praxi	Hydraulická zařízení	Žák provádí pokusy dokazující přenos tlaku v kapalině. Seznamuje se s využitím tohoto jevu v praxi (spojené nádoby).	
p *-uvádí příklady využití Pascalova zákona v praxi*			
p *-uvádí příklady změny hydrostatického tlaku s hloubkou a atmosférického tlaku s výškou*			
p *-vyhledává v otevřených zdrojích data k řešení zadaného problému, třídí je a kriticky vyhodnocuje*			OSV 1 OSV 5

5.8.13.A	**Energie** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
F-9-4-01: využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
*p **F-9-4-01**: uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-definuje výkon jako práci vykonanou za jednotku času	Výkon Účinnost	Žák pomocí příkladů definuje pojem výkon.	
-provádí výpočet výkonu ze zadané práce a času		Žák provádí výpočty výkonu.	
-vysvětluje pojem účinnost		Žák se seznamuje s pojmem účinnost.	OSV 8
p *-vysvětlí pomocí příkladu vztah mezi výkonem a vykonanou prací, vztah mezi vykonanou prací a časem a vztah mezi výkonem a časem*			

5.8.13.B	**Zvukové děje** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
F-9-5-01: rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
*p **F-9-5-01**: rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz*
F-9-5-02: posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí
*p **F-9-5-02**: posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-uvádí příklady zdrojů zvuku	Zvukové jevy	Žák vyhledává ve svém okolí zdroje zvuku, srovnává různé zvuky.	OSV 1
-pomocí názorného příkladu vysvětluje vznik zvuku		Žák zkoumá, jakým způsobem zvuk vzniká.	
-na základě vlastní zkušenosti a s pomocí tabulek vysvětluje rozdílné šíření zvuku v různých prostředích		Žák si všímá rozdílného šíření zvuku v různých prostředích.	OSV 4 OSV 5
p *-jmenuje a rozpoznává některé zdroje zvuku*			
p *-porovnává šíření zvuku ve vzduchu a ve vodě*			
p *-vysvětluje, jak vzniká ozvěna*			

-uvádí příklady zdrojů nadměrného hluku	Zvukové jevy	Žák vyhledává ve svém okolí zdroje nadměrného hluku.	
-popisuje, jakým způsobem může nadměrný hluk poškodit lidské zdraví		Žák posuzuje, jaký vliv má nadměrný hluk na lidské zdraví.	OSV 8 OSV 9
-navrhuje ochranné prostředky, které zabraňují poškození zdraví člověka nadměrným hlukem		Žák se zamýšlí nad tím, jakým způsobem se lidé chrání proti nadměrnému hluku.	OSV 5
-uvádí příklady snižování hluku v praxi		Žák se zamýšlí nad tím, jak lze nadměrný hluk snížit, hledá příklady v běžném životě.	
p *-vysvětluje pomocí příkladů vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka*			OSV 5 OSV 8

5.8.13.C	**Elektromagnetické a světelné děje** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

F-9-6-01: sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

*p **F-9-6-01**: sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pojmenovává části jednoduchého elektrického obvodu	Elektrický proud	Žák popisuje jednoduchý el. obvod.	OSV 1
-zakresluje schematické značky ampérmetru, voltmetru a rezistoru		Žák používá schematické značky při nákresech el. obvodů.	
-sestavuje jednoduchý el. obvod podle schématu		Žák zapojuje správně el. obvod.	
p *-kreslí a určuje schematické značky užívané při nákresu elektrického obvodu*			
p *-podle schématu sestavuje jednoduchý elektrický obvod*			OSV 4 OSV 5

5.9.13.A	**Energie** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

F-9-4-02: zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

*p **F-9-4-02**: pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-hodnotí vliv využívání různých energetických zdrojů na životní prostředí	Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Žák posuzuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů.	OSV 1 OSV 8
-posuzuje klady a zápory využívání jaderné energie	Jaderná energie	Žák se zamýšlí nad problematikou využívání jaderné energie.	
p *-vyjmenuje energetické zdroje a druhy elektráren*			
p *-uvádí příklady výhod a nevýhod využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí*			

5.9.13.B	**Elektromagnetické a světelné děje** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

F-9-6-02: rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

*p **F-9-6-02**: vyjmenuje zdroje elektrického proudu*

F-9-6-03: rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

*p **F-9-6-03**: rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností, zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla*

F-9-6-05: využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

F-9-6-07: využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh

*p **F-9-6-07**: zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí, rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití*

F-9-6-08: rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-rozlišuje elektrický proud stejnosměrný od střídavého	Střídavý proud	Žák se seznamuje s principem vzniku střídavého elektrického proudu.	
-uvádí příklady spotřebičů připojovaných ke stejnosměrnému a střídavému napětí		Žák určuje spotřebiče připojované k stejnosměrnému a střídavému napětí.	OSV 5
-měří elektrický proud a elektrické napětí v elektrickém obvodu		Žák se učí používat ampérmetr a voltmetr.	OSV 4 OSV 8 OSV 9

p *-uvádí příklady zdrojů stejnosměrného a střídavého proudu*			
-vysvětluje rozdíl mezi vodičem, izolantem a polovodičem	Vedení elektrického proudu v polovodičích	Žák na základě jejich vlastností rozlišuje vodiče, izolanty a polovodiče.	OSV 8
-uvádí příklady využití polovodičů v praxi		Žák se seznamuje s využitím polovodičů v praxi.	OSV 1 OSV 8
p *-uvádí příklady vodičů a izolantů, popisuje jejich vlastnosti*			
p *-popisuje pomocí příkladů zásady při práci s elektrickými zařízeními*			OSV 4 OSV 5
p *-jmenuje příklady světelných zdrojů a osvětlených těles*	Zdroje světla		
-popisuje pomocí obrázku závislost změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí	Magnetické pole cívky s proudem Elektromagnetická indukce	Žák provádí pokus dokazující vznik indukovaného napětí.	
-uvádí příklady spotřebičů využívajících elektromagnetickou indukci		Žák se seznamuje se spotřebiči využívající elektromagnetickou indukci.	OSV 1 OSV 8
-uvádí příklady použití transformátoru v praxi	Transformátor	Žák popisuje transformátor, seznamuje se s jeho využitím v praxi.	
-uvádí příklady stejnorodých optických prostředí, příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných prostředí	Světelné jevy Optická prostředí	Žák srovnává a uvádí příklady různých optických prostředí.	OSV 1 OSV 8
-vysvětlí pomocí nákresu, obrázku zákon odrazu světla	Světelné jevy	Žák se pomocí příkladů z praxe seznamuje se zákonem odrazu světla.	OSV 4 OSV 5
-vysvětlí pomocí nákresu princip zobrazení rovinným zrcadlem	Zobrazení rovinným zrcadlem	Žák provádí pokusy s rovinným zrcadlem. Určuje vlastnosti obrazu.	
-uvádí příklady využití odrazu světla z praxe, provádí pokusy	Zrcadla v praxi	Žák hledá příklady využití zrcadel v praxi.	
p *-pomocí příkladů srovnává šíření světla v různých prostředích*			
p *-jmenuje druhy čoček a uvádí jejich využití v běžném životě*			

-vysvětluje pomocí příkladů, kdy dochází k lomu světla	Lom světla	Žák provádí pokusy dokazující lom světla.	
-srovnává pomocí obrázku, pokusu lom světla ke kolmici a lom světla od kolmice		Žák pozoruje a následně řeší příklady, kdy dochází k lomu světla ke kolmici a k lomu světla od kolmice.	
-rozlišuje spojku od rozptylky na základě jejich optických vlastností	Čočky	Pozoruje optické vlastnosti rozptylky a čočky.	

5.9.13.C	**Vesmír** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **F-9-7-01**: objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet *p **F-9-7-01**: objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země* *p **F-9-7-01**: zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci* *p **F-9-7-01**: osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vysvětlí princip gravitačního působení Slunce a planet	Sluneční soustava	Žák zkoumá tělesa Sluneční soustavy z hlediska vzájemného gravitačního působení.	
-s pomocí modelu vysvětlí jevy zatmění Slunce a Měsíce		Žák ukazuje pomocí modelu zatmění Slunce a Měsíce.	
-graficky znázorní a popíše měsíční fáze		Žák na základě vlastního pozorování popisuje měsíční cyklus.	OSV 5
p *-ukazuje na modelu pohyb Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země*			
p *-vyjmenuje planety podle jejich vzdálenosti od Slunce*			
p *-popisuje Zemi jako planetu, na které existuje život*			

5.14 Chemie

5.1.14	**Vyučovací předmět**	**Chemie**

5.1.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Chemie, 2. stupeň

Vyučovací předmět Chemie v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda vytváří předpoklady k pochopení procesů, které probíhají v přírodě a také ve výrobě, medicíně a dalších oborech lidské činnosti.

Chemie je vyučována v osmém ročníku dvě hodiny týdně a v devátém ročníku jednu hodinu týdně. Vyučovací předmět je posílen o jednu vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace. Integruje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vyučovací předmět se dělí na část teoretickou, během které je důraz kladen na samostatnou práci s učebnicí a s cvičebnicí, na porozumění textu, na vyhledávání informací, které jsou důležité pro život. V části praktické se realizují pokusy, které provádí buď sami žáci nebo učitel v odborné učebně přírodopisu a chemie.

Učiva obou ročníků na sebe navazují. V osmém ročníku je učivo zaměřeno na anorganickou chemii a základní principy, které platí v chemických rovnicích a při tvorbě chemických vzorců. V devátém ročníku je chemie orientována na část organickou, ve které jsou žáci seznámeni s látkami, které je obklopují a z kterých je tvořena živá hmota.

Žáci se SVP pracují s obrazovým materiálem, pracovním textem, učebnicí, periodickou soustavou prvků, ve kterých hledají odpovědi na otázky týkající se daného tématu. Seznamují se s látkami, se kterými se ve svém životě dostávají do kontaktu. Provádí pokusy s bezpečnými chemikáliemi.

5.1.14.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Chemie, 2. stupeň

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Učíme žáky určit vlastnosti chemických látek a jejich směsí, vysvětlit faktory způsobující jejich rozpouštění. o Ukazujeme žákům produkty chemických reakcí a jejich využití. o Vedeme žáky k získávání zdrojů informací z učebnic, odborných knih, časopisů a internetu. o Na příkladech z běžného života žákům prezentujeme význam poznatků z chemie a vedeme je k aplikaci získaných vědomostí. o V procesu učení preferujeme názornost a používáme běžně dostupné látky, periodickou soustavu prvků a další.
k řešení problémů	o Vedeme žáky při pokusech k logickým postupům. o Směřujeme žáky k přemýšlení o příčinách jevů v chemických procesech s využitím vlastního úsudku.
komunikativní	o Učíme žáky porozumění učebnicových a jiných textů. o Vedeme žáky k aktivní komunikaci v rámci praktické části výuky chemie s cílem navázat spolupráci s ostatními spolužáky.
sociální a personální	o Využíváme metodu skupinové práce, při které ukazujeme její výhody a pravidla, podle kterých by se žáci měli řídit, aby dosáhli úspěšně cíle.
občanské	o Organizujeme naučné exkurze-např. čistička odpadních vod, skládka komunálního odpadu. o Ukazujeme žákům, jak je chemie důležitá pro jejich kvalitu života. o Vedeme žáky k pochopení důležitosti třídění odpadů.

pracovní	○ Při chemických pokusech učíme žáky chránit zdraví své i jiných lidí, životní prostředí. ○ Učíme žáky zásadám bezpečnosti práce ve školní laboratoři. ○ Připravujeme je na možnost vzniku mimořádné události a rizika s ním spojená. Učíme je posoudit nebezpečí situace a způsoby ochrany.
digitální	○ Vedeme žáky ke kritické práci s informacemi v digitálním prostředí. ○ Seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu. ○ Vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

5.1.14.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie, 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Pozorování, pokus a bezpečnost práce

Žák:

CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek
p CH-9-1-01 *rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek*
p CH-9-1-01 *rozpozná přeměny skupenství látek*
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
p CH-9-1-02 *pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami*

B. Směsi

Žák:

CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky
p CH-9-2-01 *pozná směsi a chemické látky*
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení
p CH-9-2-02 *rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě*
CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu
p CH-9-2-04 *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použit uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí*

C. Částicové složení látek a chemické prvky

Žák:

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech
CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpoznává vybrané kovy a nekovy a usuzuje jejich možné vlastnosti
*p **CH-9-3-02** uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky*
*p **CH-9-3-02** rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti*

D. Chemické reakce

CH-9-4-01 rozliší a zapíše výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání
*p **CH-9-4-01** pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí*
CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

E. Anorganické sloučeniny

Žák:

CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
*p **CH-9-5-01** popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí*
CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi
*p **CH-9-5-02** orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem*
*p **CH-9-5-02** poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem*

F. Organické sloučeniny

Žák:

CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
***CH-9-6-02** zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie*
***CH-9-6-02** vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy*
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů
***CH-9-6-04** uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě*

G. Chemie a společnost

Žák:

CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
CH-9-7-01 *uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin*
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka
CH-9-7-03 *zhodnotí využívání různých látek v praxi a vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

OSV 1: ***Rozvoj schopností poznávání*** *– cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium*
OSV 4: ***Psychohygiena*** *– organizace času, zvládání stresových situací*
OSV 5: ***Kreativita*** *– cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti věci vidět jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)*
OSV 8: ***Komunikace*** *– cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti vzdělávání verbální i neverbální, komunikace v různých situacích (informování, vysvětlování)*
OSV 9: ***Kooperace a kompetice*** *– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (dovednost odstoupit od vlastního nápadu); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (vedení a organizování práce skupiny)*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Chemie, 2. stupeň

5.8.14.A	**Pozorování, pokus a bezpečnost práce** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
CH-9-1-01: určí společné a rozdílné vlastnosti látek
p ***CH-9-1-01****: rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek*
p ***CH-9-1-01****: rozpozná přeměny skupenství látek*
CH-9-1-02: pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
p ***CH-9-1-02****: pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popisuje základní vlastnosti látek (hustota, rozpustnost, vodivost tepelná, elektrická)	Vlastnosti látek	Žák se seznamuje s pojmem látka. Snaží se nejdříve vlastními slovy na základě vlastních zkušeností popsat vlastnosti látek.	OSV 1 OSV 8

-s pomocí využívá digitální technologie za účelem získávání informací a dat			
-dělí látky do skupin podle stejných vlastností		Pomocí jednoduchých pokusů, které provádí učitel, dělí látky do skupin podle stejných vlastností. Procvičuje si používání názvů vlastností.	
p *-rozlišuje společné a rozdílné vlastnosti látek*		Pomocí jednoduchých pokusů, které provádí učitel, dělí látky do skupin podle stejných vlastností. Procvičuje si používání názvů vlastností.	
p *-s pomocí využívá digitální technologie za účelem získávání informací a dat*			
p *-rozpozná, kdy vzniká látka nebezpečná a kdy látka bezpečná*		Žák pracuje s textem. Na základě popisu škod určuje, zda se jedná o vznik nebezpečných látek nebo bezpečných.	OSV 4
p *-rozliší skupenství látek*	Skupenství látek	Žák jmenuje skupenství látek. Dělí látky podle skupenství do skupin.	
p *-poznat způsoby přeměny látek*		Žák popisuje přeměny skupenství.	
-provádí jednoduché pokusy s bezpečnými látkami	Zásady bezpečné práce Nebezpečné látky a přípravky -R-věty -S-věty	Žák provádí jednoduché pokusy s bezpečnými látkami podle návodu učitele.	OSV 5 OSV 9
p *-při provádění pokusů pracuje bezpečně*	Zásady bezpečné práce	Žák poznává, že s některými látkami pracovat může, s některými ne. Přichází na to, proč tomu tak je. Seznamuje se s R-větami, S-větami. Poznává jejich důležitost a smysl jejich znalosti a dodržování pravidel, v nich obsažených.	

5.8.14.B	**Směsi** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **CH-9-2-01**: rozlišuje směsi a chemické látky *p **CH-9-2-01**: pozná směsi a chemické látky* **CH-9-2-02**: vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení *p **CH-9-2-02**: rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě*	

CH-9-2-03: navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi **CH-9-2-04**: rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí *p **CH-9-2-04**: rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-dělí sloučeniny na směsi a chemické látky	Směsi -různorodé, stejnorodé	Žák se seznamuje s pojmy směs a chemická látka. Popisuje rozdíly mezi látkou a směsí. ‚Procvičuje se v používání těchto pojmů.	
p *-dělí sloučeniny na směsi a chemické látky*		Žák se seznamuje s pojmy směs a chemická látka. Procvičuje se v rozpoznání látek od směsí a v používání těchto pojmů.	
-z vody a bezpečných chemických látek vytvoří roztok daného složení	Roztok	Žák pomocí učitele připraví roztok vody a dané látky. Seznamuje se a procvičuje si postupy, které se musí dodržovat.	OSV 1
-vypočítá složení roztoků			
p *-z vody a bezpečných chemických látek rozezná roztok daného složení*		Žák pomocí učitele připraví roztok vody a dané látky.	
-provádí pokusy, při kterých různými způsoby odděluje složky směsi	Směsi -oddělování složek	Žák s učitelem společně provádí pokusy na oddělení jednotlivých složek směsi. Učí se popisovat vše co dělá.	OSV 5
-přiřazuje názvy oddělování k jednotlivým pokusům		Procvičuje a používá nově získané informace, znalosti o oddělování jednotlivých složek směsí.	
-třídí druhy vod podle výskytu a použití člověkem	Voda	Žák se seznamuje a následně používá pojmy, které se týkají druhů vod. Učí se vodu rozdělit do různých skupin. Procvičuje si používání pojmů s tím souvisejících (přírodní, odpadní, minerální, povrchová...).	*Z-Vliv hospodářství na hydrosféru*
-vysvětlí vztah mezi znečištěním vody a činností člověka		Žák se učí podle popisů obrázků, vlastních zkušeností přijít na různé druhy znečištění vody. Navrhuje řešení pro jejich odstranění, navrhuje svůj přínos pro čistší vodu.	EV 1 EV 3

p *-třídí druhy vod podle použití člověkem*		Žák se seznamuje a následně používá pojmy, které se týkají druhů vod. Učí se vodu rozdělit do různých skupin.	
p *-vysvětlí vztah mezi znečištěním vody a činností člověka*		Žák se učí podle popisů obrázků, vlastních zkušeností přijít na různé druhy znečištění vody. Navrhuje řešení pro jejich odstranění, navrhuje svůj přínos pro čistší vodu.	EV 1 EV 3
p *-uvádí zdroje znečištění ve svém okolí*		Žák se učí podle popisů obrázků, vlastních zkušeností přijít na různé druhy znečištění vody.	

5.8.14.C	**Částicové složení látek a chemické prvky** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

CH-9-3-01: používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech

CH-9-3-02: orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpoznává vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

*p **CH-9-3-02**: uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky*

*p **CH-9-3-03**: rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popisuje stavbu atomu	Částicové složení látek	Žák popisuje stavbu atomu. Vysvětluje rozdíl mezi atomem a molekulou.	*Čj-Odborné názvy-práce s odborným textem, se slovníkem*
-rozlišuje atom od molekuly podle chemických modelů		Vysvětluje rozdíl mezi atomem a molekulou.	
-uvede příklad prvku a sloučeniny			
-orientuje se v periodické soustavě prvků	Periodická soustava prvků	Žák se seznamuje s periodickou soustavou prvků. Učí se v ní hledat.	
-pracuje s pojmy perioda, skupina, protonové číslo		Při práci s periodickou soustavou prvků používá a pracuje s pojmy: perioda, skupina, protonové číslo.	
-třídí prvky na kovy a nekovy a odhaduje jejich vlastnosti		Při práci se skupinami a periodou dělí prvky na kovy a nekovy.	
p *-používá názvy a chemické značky nejběžnějších prvků*		Žák se učí názvy a chemické značky prvků. Procvičuje si a upevňuje si jejich názvy a značky v různých cvičeních, soutěžích a v práci s učebnicí.	

p *-rozlišuje chemické prvky od chemických sloučenin, správně tyto pojmy používá*		Žák v textu hledá názvy a vzorce chemických prvků, sloučenin. Procvičuje si rozlišování mezi prvky a sloučeninami.	
p *-třídí prvky na kovy a nekovy, přiřazuje k nim jejich vlastnosti*		Při práci s periodickou soustavou prvků a výrobky z kovů a nekovů dělí prvky a výrobky a na kovy a nekovy. V pokusech zjišťuje jejich vlastnosti, se kterými se ve svém životě setkává.	

5.8.14.D	**Chemické reakce** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **CH-9-4-01**: rozliší a zapíše výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání *p **CH-9-4-01**: pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí* **CH-9-4-02**: aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-rozlišuje a pojmenuje výchozí látky reakce	Chemické reakce -zákon zachování hmotnosti -chemické rovnice -látkové množství -molární hmotnost	Žák se seznamuje s pojmem chemická reakce. Učí se ji vyjádřit pomocí rovnice. Pojmenovává látky, prvky, které jsou výchozími.	
-vyčíslí rovnice		Pomocí matematických postupů ji dokáže vyčíslit.	
-pojmenuje produkt u rovnic nejjednodušších sloučenin (oxidy, voda, anorganické kyseliny)		Pojmenovává látky, prvky, které se jí účastní a koncové produkty reakce.	
-určuje typ reakcí (slučování, neutralizace, exotermní a endotermní reakce)	Klasifikace chemických reakcí -slučování, neutralizace -reakce exotermní a endotermní	Žák se učí určit o jaký typ rovnice se jedná. Snaží se pochopit důvody, proč tomu tak je.	
p *-rozlišuje a pojmenuje výchozí látky a produkty reakce*		Žák se seznamuje s pojmem chemická reakce. Pojmenovává látky, prvky, které jsou výchozími a produkty.	
-popisuje způsoby, jak předcházet nebezpečnému průběhu	Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí -teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek – katalýza	Žák přichází na faktory, které nebezpečně ohrožují reakce. Navrhuje postupy, která by snížily riziko reakcí a zvýšily bezpečnost práce.	OSV 4

5.8.14.E	**Anorganické sloučeniny** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

CH-9-5-01: porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí

*p **CH-9-5-01**: popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí*

CH-9-5-02: orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

*p **CH-9-5-02**: orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem*

*p **CH-9-5-02**: poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-porovnává vlastnosti vybraných oxidů kovů, nekovů	Oxidy -vlastnosti -použití vybraných prakticky významných oxidů	Žák se seznamuje s vlastnostmi vybraných oxidů. Porovnává jejich vlastnosti.	
-vysvětluje význam vybraných oxidů kovů a nekovů pro člověka		Seznamuje s jejich významem pro člověka a životní prostředí. Navrhuje řešení při poškození životního prostředí.	
p *-popisuje vlastnosti vybraných oxidů*		Žák se seznamuje s vlastnostmi vybraných oxidů, které může ve svém životě využít.	
p *-popisuje vliv oxidů na životní prostředí*			
-porovnává vlastnosti vybraných anorganických kyselin a hydroxidů	Kyseliny a hydroxidy -vlastnosti -použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	Žák se seznamuje s chemickými vlastnostmi anorganických kyselin a hydroxidů pomocí učebnic, pokusů, které provádí učitel. Porovnává jejich vlastnosti.	OSV 8
-vysvětluje význam vybraných anorganických kyselin a hydroxidů pro člověka a životní prostředí	Kyseliny a hydroxidy	Seznamuje se s jejich význam pro člověka a životní prostředí.	
p *-popisuje vlastnosti vybraných kyselin a hydroxidů*		Seznamuje se s jejich význam pro člověka a životní prostředí.	
p *-popisuje vliv kyselin a hydroxidů na životní prostředí*			

-porovnává vlastnosti solí kyselin	Soli kyslíkaté a nekyslíkaté -vlastnosti -použití vybraných prakticky významných solí	Žák se seznamuje s chemickými vlastnostmi solí pomocí učebnic, pokusů, které provádí učitel. Porovnává jejich vlastnosti.	EV 2 EV 3
-vysvětluje význam solí kyselin pro člověka a životní prostředí		Porovnává jejich vlastnosti. Vyvozuje význam pro člověka a životní prostředí.	EV 4
p *-popisuje vlastnosti vybraných solí*		Seznamuje se s jejich význam pro člověka a životní prostředí.	
p *-popisuje vliv solí na životní prostředí*			
-orientuje se na stupnici kyselosti	Kyseliny, zásady	Žák se učí pracovat s indikátorovým papírkem. Dělí látky na kyseliny a hydroxidy podle zbarvení indikátorového papírku.	
-pomocí indikátorového papírku rozdělí látky na kyselé, zásadité a neutrální			
-navrhuje postupy pro neutralizaci roztoku		Žák provádí pokusy, podle kterých navrhuje postupy neutralizace roztoků.	
p *-orientuje se na stupnici kyselosti*		Žák se učí pracovat s indikátorovým papírkem.	
p *-pomocí indikátorového papírku rozdělí látky na kyselé, zásadité a neutrální*		Dělí látky na kyseliny a hydroxidy podle zbarvení indikátorového papírku.	
p *-poskytne první pomoci při zasažení kyselinou nebo hydroxidem*		Seznamuje se s postupem poskytnutí první pomoci při zasažení kyselinou nebo hydroxidem.	

5.9.14.A	**Organické sloučeniny** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

CH-9-6-01: rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-02: zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy

*p **CH-9-6-02**: zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie*

*p **CH-9-6-02**: vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy*

CH-9-6-03: rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití

CH-9-6-04: uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů

*p **CH-9-6-04**: uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-rozlišuje základní skupiny uhlovodíků	Uhlovodíky	Žák se učí rozlišovat základní skupiny uhlovodíků.	OSV 1 EV 2
-uvádí zdroje, vlastnosti a použití významných uhlovodíků		Žák se seznamuje se zdroji, vlastnostmi a použitím významných uhlovodíků.	EV 1
-využívá digitální technologie za účelem získávání informací a dat			
-uvádí nejvýznamnější fosilní a průmyslově vyráběná paliva	Paliva	Žák na základě již nabytých vědomostí jmenuje nejvýznamnější fosilní a průmyslově vyráběná paliva.	EV 3 *Z - Těžba nerostných surovin ve světě*
-hodnotí užívání fosilních paliv a průmyslově vyráběných paliv jako zdrojů energie		Žák se zamýšlí nad užíváním fosilních paliv a průmyslově vyráběných paliv jako zdrojů energie z různých hledisek. Zaměřuje se na hlediska možného negativního dopadu na životní prostředí.	OSV 8 OSV 9
-uvádí příklady produktů průmyslového zpracování ropy, jejich vlastnosti a použití		Žák se seznamuje s produkty průmyslového zpracování ropy. Získává informace o jejich vlastnostech a použití.	
p *-hodnotí užívání fosilních paliv a průmyslově vyráběných paliv jako zdrojů energie*		Žák se zamýšlí nad užíváním fosilních paliv a průmyslově vyráběných paliv jako zdrojů energie z různých hledisek. Zaměřuje se na hlediska možného negativního dopadu na životní prostředí.	
p *-uvádí příklady produktů průmyslového zpracování ropy, jejich vlastnosti a použití*		Žák se seznamuje s produkty průmyslového zpracování ropy. Získává informace o jejich vlastnostech a použití.	
p *-využívá digitální technologie za účelem získávání informací a dat*			
-rozlišuje základní skupiny derivátů uhlovodíků	Deriváty uhlovodíků	Žák se učí rozlišovat základní skupiny derivátů uhlovodíků – alkoholy, aldehydy, ketony, organické kyseliny.	
-uvádí významné zástupce derivátů uhlovodíků, jejich vzorce, zdroje, vlastnosti a využití		Seznamuje se s významnými zástupci derivátů uhlovodíků. Poznává jejich vzorce, zdroje, vlastnosti a využití.	
-uvádí základní skupiny tuků	Tuky	Žák se seznamuje s charakteristikou tuků. Učí	OSV 1

		se dělit tuky do základních skupin. Poznává významné zdroje tuků.	
-uvádí významné zdroje tuků		Žák se učí dělit tuky do základních skupin. Poznává významné zdroje tuků.	
p *-uvádí základní skupiny tuků*		Žák se seznamuje s charakteristikou tuků. Učí se dělit tuky do základních skupin. Poznává významné zdroje tuků. Žák se učí dělit tuky do základních skupin. Poznává významné zdroje tuků.	
p *-uvádí významné zdroje tuků*			
-uvádí základní skupiny sacharidů	Sacharidy	Žák se seznamuje s charakteristikou sacharidů. Na základě různých vlastností se seznamuje se základními skupinami sacharidů.	OSV 1
-uvádí významné zdroje sacharidů		Žák na základě různých vlastností se seznamuje se základními skupinami sacharidů. Poznává významné zdroje sacharidů.	
p *-uvádí základní skupiny sacharidů*		Žák se seznamuje s charakteristikou sacharidů. Poznává významné zdroje sacharidů.	
p *-uvádí významné zdroje sacharidů*			
-uvádí základní skupiny bílkovin	Bílkoviny	Žák se seznamuje s charakteristikou bílkovin. Na základě různých vlastností se seznamuje se základními skupinami bílkovin.	OSV 1
-uvádí významné zdroje bílkovin		Žák na základě různých vlastností se seznamuje se základními skupinami bílkovin. Poznává významné zdroje bílkovin.	
p *-uvádí základní skupiny bílkovin*		Žák se seznamuje s charakteristikou bílkovin.	
p *-uvádí významné zdroje bílkovin*		Poznává významné zdroje bílkovin.	
-uvádí základní skupiny vitamínů	Vitamíny	Žák se seznamuje s charakteristikou vitamínů. Na základě různých vlastností se seznamuje se	OSV 1

		základními skupinami vitamínů.	
-uvádí významné zdroje vitamínů		Žák na základě různých vlastností se seznamuje se základními skupinami vitamínů. Poznává významné zdroje vitamínů.	
p *-uvádí základní skupiny vitamínů*		Žák se seznamuje s charakteristikou vitamínů.	
p *-uvádí významné zdroje vitamínů*		Poznává významné zdroje vitamínů.	

5.9.14.B	**Chemie a společnost** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

CH-9-7-01: zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi

p ***CH-9-7-01****: uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin*

CH-9-7-02: aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe

CH-9-7-03: orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

p ***CH-9-7-03****: zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyjmenuje chemické výrobky	Chemický průmysl v ČR -výrobky -rizika v souvislosti s životním prostředím – recyklace surovin -koroze	Žák se s využitím znalostí o chemickém průmyslu v ČR se pokouší charakterizovat chemickou výrobu v ČR. Vyjmenovává nejvýznamnější oblasti, podniky a výrobky.	*Z - Rozmístění chemického průmyslu v ČR*
-třídí suroviny na prvotní a druhotné	Chemický průmysl v ČR -výrobky	Žák rozpoznává a pak třídí Suroviny na prvotní a druhotné.	
-hodnotí dopady chemické výroby na životní prostředí ČR	Chemický průmysl v ČR -rizika v souvislosti s životním prostředím	Zamýšlí se nad negativními důsledky chemické výroby na životní prostředí v ČR a následně na celé Zemi.	OSV 4 OSV 5 OSV 8 OSV 9
-vysvětluje význam recyklace různých výrobků pro člověka a životní prostředí	Chemický průmysl v ČR -recyklace surovin -koroze	Seznamuje se se způsoby recyklace. Snaží se pochopit význam recyklace pro životním prostředí. Pracuje s pojmem koroze.	
p *-třídí suroviny na prvotní a druhotné*		Žák rozpoznává a pak třídí Suroviny na prvotní a druhotné.	

-vyjmenovává hořlaviny	Hořlaviny	Žák se seznamuje se základními hořlavinami. Vysvětlí pravidla, které je nutno dodržovat při vzniku požáru.	*Vv - Užitá grafika, design*
-vysvětluje základní pravidla chování po vzniku požáru		Žák vysvětlí pravidla, které je nutno dodržovat při vzniku požáru.	
-třídí hnojiva do skupin, podle obsahů prvků na dusíkatá, fosforečná, draselná, vápenatá, hořečnatá	Průmyslová hnojiva	Žák se seznamuje s pojmem průmyslová hnojiva. Poznává jejich složení. Učí se je podle prvků, které obsahují dělit do skupin. Učí se vyvozovat souvislosti mezi používáním hnojiv a stavem životního prostředí. Poznává vliv hnojiv na zdraví člověka.	EV 4
-vysvětluje využití a význam hnojiv pro zemědělskou výrobu		Žák se seznamuje s významem hnojiv pro rostliny v zemědělství.	
-vysvětluje vliv hnojiv na životní prostředí a na zdraví člověka		Žák se učí vyvozovat souvislosti mezi používáním hnojiv a stavem životního prostředí. Poznává vliv hnojiv na zdraví člověka.	
p *-vysvětluje vliv hnojiv na životní prostředí a na zdraví člověka*		Žák se učí vyvozovat souvislosti mezi používáním hnojiv a stavem životního prostředí. Poznává vliv hnojiv na zdraví člověka.	
-popisuje výrobu cementu, malty, vápna	Tepelně zpracované materiály	Žák se seznamuje s pojmy cement, malta, vápno. Učí se procesy jejich výroby.	EV 3
-vysvětluje vliv výroby cementu, vápna, malty na životní prostředí		Žák odvozuje vliv výroby těchto materiálů na životní prostředí.	
p *-vysvětluje vliv výroby cementu, vápna, malty na životní prostředí*		Žák odvozuje vliv výroby těchto materiálů na životní prostředí	
-vysvětluje vlastnosti a použití plastů	Plasty a syntetická vlákna	Žák se seznamuje s vlastnostmi plastů. Z vlastní zkušenosti vyvozuje použití plastů člověkem.	
-vysvětluje proces likvidace plastů		Žák navrhuje proces likvidace plastů. Odvozuje vztah plastů k životnímu prostředí.	

p *-vysvětluje vliv plastů látek na životní prostředí*		Žák odvozuje působení těchto látek na životní prostředí a na zdraví člověka.	
-vysvětluje využití léčiv a návykových látek	Léčiva a návykové látky	Žák se seznamuje s pojmy léčiva a návykové látky.	
-vysvětluje vliv léčiv a návykových látek na zdraví člověka		Žák se učí vlastnosti těchto látek, jejich využití. Odvozuje působení těchto látek na zdraví člověka.	
p *-vysvětluje vliv těchto látek na zdraví člověka*		Žák se učí vlastnosti těchto látek, jejich využití. Odvozuje působení těchto látek na zdraví člověka.	

5.15 Přírodopis

5.1.15	**Vyučovací předmět**	**Přírodopis**

5.1.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodopis – 2. stupeň

Vzdělávací předmět Přírodopis v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda pomáhá žákům pochopit přírodní zákonitosti a procesy zakomponované do systému, jemuž se žáci učí porozumět, osvojit si dovednosti, které aplikují v běžném životě a napomohou tak trvale udržitelnému rozvoji na Zemi.

Vyučovací předmět Přírodopis navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět Přírodověda na 1. stupni. V šestém, sedmém a osmém ročníku je vyučován dvě hodiny týdně, v devátém ročníku je vyučován jednu hodinu týdně. Integruje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Vzdělávacím obsahem předmětu Přírodopis je získání základních biologických vědomostí jako je stavba těla a způsob života živých organismů na Zemi, stavba Země a utváření zemského povrchu, základy genetiky, etologie a ekologie. Žáci v hodinách nejen pozorují a zkoumají jednotlivé přírodniny, ale učí se také poznávat přírodu komplexně ve své mnohotvárnosti, zkoumat vlivy a změny, které v ní probíhají a uvědomit si důležitost udržování přírodní rovnováhy pro zachování života na Zemi. Učí se využívat získané poznatky prakticky ve prospěch ochrany životního prostředí. Jsou vedeni k pochopení vlivů životního prostředí a životosprávy na organismus člověka.

Výuka vyučovacích předmětů probíhá ve třídě, v přírodopisné učebně nebo v terénu. K práci s odbornými texty, procvičování, opakování nebo při vyhledávání nových informačních zdrojů je využívána výpočetní technika. Ve výuce jsou využívány především metody aktivního učení, kdy žáci pracují samostatně nebo ve skupinách a mají možnost používat různé didaktické pomůcky – modely, obrazy, přírodniny a další.

Žáci se SVP jsou vzděláváni podle individuálního tempa. Důraz se klade na práci s přírodninami nebo jejich modely a atlasy přírodnin, na využití vlastních poznatků žáků získaných při pozorování živých organismů a změn v krajině, a také na poznávání vlastního těla a faktorů ovlivňujících lidské zdraví.

5.1.15.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětů Přírodopis – 2. stupeň

Kompetence	Strategie
k učení	o Učíme žáky samostatnosti při poznávání, porovnávání, třídění a hodnocení organických a anorganických částí přírody. o Dbáme o to, aby žáci mohli učivo přírodopisu a zdravovědy využít v běžném životě. o Při učení preferujeme názornost – přímé ukázky, obrazový materiál, modely, přírodniny a další. o Učíme žáky operovat s nově naučenými pojmy. o Vedeme žáky k efektivní organizaci samostudia – učíme je tvořit krátké a výstižné výpisky, z kterých budou schopni se doma učit.
k řešení problémů	o Učíme žáky odvozovat na základě pozorování rostlin a živočichů. o Vedeme žáky prostřednictvím nastolených problémů k nalézání vlastní cesty k zdravému způsobu života a ochraně přírody.
komunikativní	o Nabízíme možnosti situací, ve kterých si žáci mohou ověřit své komunikační schopnosti. o Dáváme přednost dialogu před monologem – učíme žáky klást otázky, které jim pomohou při odhalování světa přírody.
sociální a personální	o Při použití skupinové práce učíme žáky pravidlům spolupráce. o Vedeme žáky k sebehodnocení a hodnocení práce druhých. o Učíme žáky k respektu názorů jiných – kupř. teorie o vzniku světa.
občanské	o Podněcujeme žáky k aktivitám souvisejících s ochranou přírody. o Organizujeme naučné výlety a vycházky.
pracovní	o Vedeme žáky k prevenci a ochraně zdraví. o Učíme žáky poskytnutí první pomoci. o Vytváříme žákům podmínky k aktivitám zaměřeným na zdravý životní styl.
digitální	o Vedeme žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích. o Rozvíjíme dovednost žáků analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry. o Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů.

5.1.15.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodopis – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Obecná biologie a genetika

Žák:

P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů

*p **P-9-1-01** orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života*
*p **P-9-1-01** má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích*
*p **P-9-1-01** pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka*
P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě
P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka
*p **P-9-1-04** uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka*

B. Biologie hub

Žák:

P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
*p **P-9-2-01** rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků*

C. Biologie rostlin

Žák:

P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
*p **P-9-3-02** rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a o jejich využití*
*p **P-9-3-02** uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování*
P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
*p **P-9-3-03** rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce*

D. Biologie živočichů

Žák:

P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
*p **P-9-4-01** porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
*p **P-9-4-02** rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce*

P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí

*p **P-9-4-03** odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*

P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

*p **P-9-4-04** ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy*

E. Biologie člověka

Žák:

P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

*p **P-9-5-01** popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce*

P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

*p **P-9-5-02** charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka*

P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří

*p **P-9-5-03** popíše vznik a vývin jedince*

P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

*p **P-9-5-04** rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby*

F. Neživá příroda

Žák:

P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek

*p **P-9-6-01** pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny*

P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody

*p **P-9-6-02** rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů*

P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

*p **P-9-6-03** na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi*

G. Základy ekologie

Žák:

P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

*p **P-9-7-01** uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*

P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
*p **P-9-7-02** objasní základní princip některého ekosystému*
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
*p **P-9-7-03** vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech*
P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí
*p **P-9-7-04** popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky*
*p **P-9-7-04** pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí*

H. Praktické poznávání přírody

Žák:

P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody
*p **P-9-8-01** využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, zvládání stresových situací*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích*
*OSV 8: **Komunikace** – řeč lidských skutků; cvičení pozorování, otevřená a pozitivní komunikace*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka EV)

*EV 1: **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás)*
*EV 2: **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy –*

biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
*EV 3: **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí ekologické zemědělství; odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody (význam ochrany přírody; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti*
*EV 4: **Vztah člověka k prostředí** –aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví)*

c) **Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Přírodopis – 2. stupeň**

5.6.15.A	**Obecná biologie a genetika** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
P-9-1-01: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
*p **P-9-1-01**: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v přehledu vývoje organismů*
*p **P-9-1-01**: má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích*
*p **P-9-1-01**: pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka*
P-9-1-02: vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
P-9-1-04: uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka
*p **P-9-1-04**: uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě i pro člověka*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyjmenuje základní projevy života	Projevy života	Žák se seznamuje se základními projevy života – dýcháním, růstem, výživou, reakcemi na podněty.	OSV 1
-pomocí příkladů rozlišuje různé druhy získávání a uvolňování energie –výživa, dýchání, fotosyntéza		Žák se seznamuje s tím, jakým způsobem organismy získávají a uvolňují energii.	
-vysvětluje význam rozmnožování a uvádí pomocí příkladů rozdíly mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním organismů		Žák se zamýšlí nad významem rozmnožování pro organismy a srovnává rozmnožování nepohlavní s pohlavním za pomocí příkladů u různých organismů.	
-s pomocí uvádí příklady různých druhů reakcí na podněty u organismů		Žák na základě vlastní zkušenosti uvádí příklady různých druhů reakcí organismů na podněty.	

-jmenuje základní podmínky pro existenci života	Podmínky života	Žák se seznamuje s podmínkami, které jsou nutné pro vznik a existenci života.	EV 2
p *-jmenuje základní projevy života živých organismů*			
p *-jmenuje základní podmínky života*			
p *-má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích*			
p *-pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka*			
-popisuje princip pohlavního a nepohlavního rozmnožování	Rozmnožování	Žák se seznamuje s procesem pohlavního a nepohlavního rozmnožování organismů.	
-srovnává pohlavní a nepohlavní rozmnožování		Žák se pokouší srovnat průběh pohlavního a nepohlavního rozmnožování.	
-uvádí klady a zápory působení bakterií a virů na člověka a v přírodě	Viry a bakterie	Žák poznává funkce jednotlivých skupin virů a bakterií v ekosystémech. Pomocí příkladů z běžného života se pokouší určit význam různých skupin virů a bakterií pro člověka.	OSV 8
-uvádí příklady využití bakterií člověkem		Žák se seznamuje s tím, jak je možné některé druhy bakterií využít.	EV 4
p *-uvede příklady vlivu virů a bakterií v přírodě i pro člověka*			

5.6.15.B	**Biologie hub** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
P-9-2-01: rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
p ***P-9-2-01***: *rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popisuje stavbu těla hub s plodnicemi	Houby -základní charakteristika	Žák se učí nakreslit a popisovat stavbu těla hub.	OSV 1
-rozlišuje houby jedlé a jedovaté podle charakteristických znaků		Žák si všímá rozdílů mezi stavbou těla jedlých a jedovatých hub a snaží se je porovnávat.	
-vysvětluje zásady správného houbaření	-zásady sběru, konzumace	Žák se seznamuje se zásadami správného houbaření.	
-objasňuje nebezpečnost hub jedovatých		Žák se seznamuje s nebezpečností jedovatých hub.	

-vyjmenuje zásady první pomoci při otravě jedovatými houbami	-první pomoc při otravě houbami	Žák se seznamuje se zásadami první pomoci při otravě jedovatými houbami.	EV 4
p -jmenuje naše nejznámější houby			
p -třídí houby na jedlé a jedovaté			

5.6.15.C	Biologie rostlin Žák:		
Očekávaný výstup RVP : **P-9-3-01**: odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům **P-9-3-03**: rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů *p **P-9-3-04**: rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pozoruje rostlinné tělo a jeho jednotlivé části a odvozuje uspořádání rostlinného těla – buňky, pletiva, orgány	Systém rostlin -řasy	Žák pozoruje okem lupou a pod mikroskopem jednobuněčné a mnohobuněčné rostliny, zkouší popsat uspořádání rostlinného těla – buňky, pletiva, orgány.	
-rozlišuje jednobuněčné a mnohobuněčné řasy na základě stavby jejich těl		Žák porovnává a rozlišuje jednobuněčné a mnohobuněčné řasy.	
-určuje zástupce mnohobuněčných řas a porovnává jejich těla		Žák se učí poznávat zástupce mnohobuněčných řas a porovnávat je s různých hledisek.	
p -třídí řasy na jednobuněčné a mnohobuněčné na základě pozorování jejich těl			
p -jmenuje a poznává vybrané zástupce řas			

5.6.15.D	Biologie živočichů Žák:
Očekávaný výstup RVP : **P-9-4-01**: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci *jednotlivých orgánů* *p **P-9-4-01**: porovnává vnější a vnitřní stavbu živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů* **P-9-4-02**: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin *p **P-9-4-02**: rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich zástupce* **P-9-4-03**: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.

*p **P-9-4-03**: odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí* **P-9-4-04**: zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy *p **P-9-4-04**: ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popisuje stavbu těla mnohobuněčných živočichů –bezobratlých	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla	Žák se podrobněji seznamuje se stavbou těla mnohobuněčných živočichů.	*Vv - Nácvik kresby živého organismu*
-vysvětluje funkci jednotlivých orgánů mnohobuněčných živočichů - bezobratlých		Žák poznává funkce jednotlivých orgánů mnohobuněčných živočichů.	OSV 8
p *-popisuje stavbu těla mnohobuněčných živočichů - bezobratlých*			
p *-vysvětluje funkce orgánů mnohobuněčných živočichů - bezobratlých*			
-poznává významné zástupce bezobratlých a zařazuje je do skupin	Vývoj, vývin a systém živočichů mnohobuněční živočichové – žahavci, ploštěnci, kroužkovci, měkkýši, členovci, hmyz	Žák se učí poznávat významné zástupce skupin bezobratlých živočichů.	
-popisuje charakteristické znaky jednotlivých skupin bezobratlých		Žák zkouší popisovat, porovnávat a všímat si společných i odlišných znaků jednotlivých skupin bezobratlých živočichů.	
-s pomocí učitele a určovacích klíčů určuje v regionu běžně se vyskytující bezobratlé živočichy		Žák s využitím tištěných i online určovacích klíčů (popř. mobilních aplikací) pro identifikaci živočichů určuje v regionu běžně se vyskytující bezobratlé živočichy.	
p *-jmenuje a poznává vybrané zástupce jednotlivých skupin bezobratlých*			
p *-rozlišuje jednotlivé skupiny bezobratlých*			
-u vybraných zástupců bezobratlých živočichů popisuje projevy života, způsob života a přizpůsobení se podmínkám, kde žijí	Rozšíření, význam a ochrana živočichů	Žák poznává u vybraných zástupců bezobratlých projevy a způsob života, přizpůsobení se podmínkám.	EV 3

p *-na základě vlastního pozorování odvozuje základní projevy chování bezobratlých v přírodě*			
p *-prostřednictvím příkladů objasňuje způsob života vybraných zástupců bezobratlých*			
p *-popisuje, jak se vybraní zástupci bezobratlých přizpůsobili danému prostředí*			
-hodnotí význam vybraných zástupců bezobratlých v ekosystému i pro člověka		Žák se zamýšlí nad významem daných skupin bezobratlých živočichů v přírodě a pro člověka.	
-uvádí příklady užitečných a škodlivých bezobratlých živočichů		Žák určuje zástupce bezobratlých, kteří jsou užiteční a kteří naopak škodí.	
-na příkladech vysvětluje zásady chování při styku s nebezpečnými bezobratlými živočichy		Žák se učí základním zásadám chování při styku s nebezpečnými bezobratlými živočichy.	
p *-vysvětluje význam bezobratlých v přírodě a pro člověka*			

5.6.15.E	**Praktické poznávání přírody** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **P-9-8-01**: aplikuje praktické metody poznávání přírody *p* ***P-9-8-01****: využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-během vycházky popisuje pozorovanou přírodu	Praktické metody poznávání přírody	Žák se učí prakticky zkoumat těla jednobuněčných organismů a části těl organismů pod mikroskopem.	OSV 4 OSV 5 OSV 8
-vyhledává zadaného živočicha nebo rostlinu v atlase		Žák se učí pracovat s atlasy rostlin a živočichů.	OSV 9
p *-poznává přírodniny*		Žák pracuje s přírodninami. Třídí je, pojmenovává je.	

5.7.15.A	**Biologie rostlin** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP :	

P-9-3-01: odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
P-9-3-02: vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
p ***P-9-3-02****: rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití*
p ***P-9-3-02****: uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování*
P-9-3-04: rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů
p ***P-9-3-04****: rozliší základní systematické skupiny rostlina zná jejich zástupce*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pozoruje různé druhy vyšších rostlin a odvozuje na nich jejich uspořádání od buňky po jednotlivé orgány	Systém rostlin -poznávání a zařazování daných zástupců	Žák pozoruje a srovnává těla různých druhů rostlin a snaží se odvodit jeho uspořádání od buňky po jednotlivé orgány.	OSV 1
-popisuje a srovnává proces fotosyntézy a dýchání rostlin	Fyziologie rostlin -základní principy fotosyntézy a dýchání	Žák se seznamuje s procesem fotosyntézy a dýchání u rostlin. Pokouší se oba děje srovnat.	
-uvádí příklady ovlivňování životních podmínek rostlin při jejich pěstování		Žák se seznamuje se způsoby ovlivňování životních podmínek rostlin při jejich pěstování.	OSV 4 EV 2
p *-vysvětlí význam fotosyntézy pro život na Zemi*			
p *-uvádí příklady hospodářsky významných rostlin a způsob jejich pěstování*			
-skupiny semenných rostlin srovnává a určuje rozdíly	Systém rostlin -poznávání a zařazování daných zástupců semenných rostlin, jejich vývoj	Žák si všímá rozdílů mezi oběma skupinami semenných rostlin. Podle typických znaků se učí rozlišovat rostliny naho- a krytosemenné.	EV 1
-poznává a srovnává vybrané zástupce semenných rostlin v atlasech a v přírodě		Žák se za pomocí obrázků, přírodnin a atlasů rostlin seznamuje s jednotlivými skupinami nahosemenných a krytosemenných rostlin – s jejich charakteristikou a zástupci.	*Vv - Nácvik kresby živého organismu*
-zařazuje zástupce semenných rostlin do skupin		Na základě nalezených shodných znaků se učí zařazovat zástupce semenných rostlin do skupin.	
-s pomocí určovacích klíčů určuje v regionu běžně se vyskytující rostliny		Žák s využitím tištěných i online určovacích klíčů (popř. mobilních aplikací) pro identifikaci rostlin určuje v regionu běžně se vyskytující rostliny.	OSV 1
p *-roztřídí rostliny na nahosemenné a krytosemenné*			
p *-jmenuje a poznává zástupce nahosemenných a krytosemenných rostlin*			

5.7.15.B	**Biologie živočichů** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

P-9-4-01: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci *jednotlivých orgánů*

*p **P-9-4-01**: porovnává vnější a vnitřní stavbu živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*

P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

*p **P-9-4-02**: rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich zástupce*

P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.

*p **P-9-4-03**: odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*

P-9-4-04: zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

*p **P-9-4-04**: ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popisuje vnitřní i vnější stavbu těla jednotlivých skupin obratlovců	Obratlovci -paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci	Žák si prohlubuje své znalosti stavby těla obratlovců.	*Vv - Nácvik kresby živého organismu*
-srovnává pomocí obrázků stavbu těla vybraných zástupců obratlovců		Žák pracuje s obrázky stavby těla různých skupin obratlovců.	
-vysvětluje funkce jednotlivých orgánů		Žák se seznamuje s funkcí jednotlivých orgánů obratlovců.	OSV 8
p *-popisuje vnitřní a vnější stavbu těla obratlovců*			
p *-vysvětluje funkci jednotlivých orgánů těla obratlovců*			
-srovnává a uvádí rozdíly mezi obratlovci a jinými skupinami živočichů	Vývoj, vývin a systém živočichů	Žák si všímá rozdílů mezi obratlovci a jinými skupinami živočichů a učí se je srovnávat.	
-určuje významné zástupce jednotlivých skupin obratlovců na obrázcích		Žák se pomocí obrázků učí poznávat významné zástupce jednotlivých skupin obratlovců.	
-na základě typických znaků zařazuje vybrané zástupce obratlovců do taxonomických skupin		Žák se seznamuje s charakteristickými znaky, vývojem obratlovců a jejich tříděním do skupin.	
-porovnává jednotlivé skupiny obratlovců na příkladech významných zástupců		Žák se učí pomocí obrázků významných zástupců porovnávat jednotlivé skupiny obratlovců.	
p *-jmenuje a poznává vybrané zástupce jednotlivých skupin obratlovců*			
p *-rozlišuje jednotlivé skupiny obratlovců*			

-zdůvodňuje na příkladech výskyt jednotlivých skupin obratlovců v určitém prostředí	Rozšíření, význam a ochrana živočichů	Žák se seznamuje s výskytem vybraných zástupců jednotlivých skupin obratlovců.	OSV 8
-pomocí příkladů určuje základní projevy chování vybraných zástupců obratlovců		Žák se seznamuje s projevy chování vybraných zástupců jednotlivých skupin obratlovců.	
-objasňuje na příkladech způsob života vybraných zástupců obratlovců		Žák se seznamuje se způsobem života vybraných zástupců jednotlivých skupin obratlovců.	
p *-na základě vlastního pozorování odvozuje základní projevy chování obratlovců v přírodě*			
p *-prostřednictvím příkladů objasňuje způsob života vybraných zástupců obratlovců*			
p *-popisuje, jak se vybraní zástupci obratlovců přizpůsobili danému prostředí*			
-hodnotí význam jednotlivých skupin a vybraných zástupců obratlovců v přírodě		Žák se seznamuje významem jednotlivých skupin a zástupců obratlovců v ekosystémech.	
-objasňuje důvody a uvádí příklady ochrany vybraných zástupců obratlovců		Žák se seznamuje se zástupci chráněných obratlovců a s důvody a možnostmi jejich ochrany.	EV 3 EV 4
-popisuje zásady bezpečného chování ve styku s vybranými zástupci obratlovců		Žák se seznamuje zásadami bezpečného chování ve styku s živočichy.	
p *-vysvětluje význam obratlovců v přírodě a pro člověka*			
p *-dodržuje zásady bezpečného chování ve styku s malými obratlovci*			EV 4

5.7.15.C	**Praktické poznávání přírody** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **P-9-8-01**: aplikuje praktické metody poznávaní přírody *p **P-9-8-01**: využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-zhotovuje si vlastní preparát a pozoruje ho pod lupou	Praktické metody poznávání přírody	Žák se učí připravit si vlastní preparát, který následně pozoruje pod mikroskopem.	OSV 5 OSV 8 OSV 9

-vyhledává v atlase vybrané zástupce rostlin a živočichů a informace o nich		Žák se učí pracovat s atlasy rostlin a živočichů.	
p -pracuje s atlasem rostlin a živočichů			
p -pozoruje fyziologické procesy u rostlin		Žák zakládá pokusy, ve kterých může pozorovat změny rostlinného těla.	

5.8.15.A	**Obecná biologie a genetika** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
P-9-1-02: vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
P-9-1-03: uvede příklady dědičnosti v praktickém životě

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vysvětluje pomocí příkladů přenos dědičných informací u pohlavního a nepohlavního rozmnožování	Rozmnožování Dědičnost a proměnlivost organismů	Žák na příkladech ze života sleduje princip přenosu informací u pohlavního a nepohlavního rozmnožování.	EV 2
-uvádí příklady dědičnosti a jejího využití u živočichů, rostlin a člověka		Žák hledá příklady dědičnosti a jeho využití v praktickém životě.	

5.8.15.B	**Biologie živočichů** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
P-9-4-01: porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci *jednotlivých orgánů*
*p **P-9-4-01**: porovnává vnější a vnitřní stavbu živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů*
P-9-4-02: rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
*p **P-9-4-02**: rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich zástupce*
P-9-4-03: odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí.
*p **P-9-4-03**: odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí*
P-9-4-04: zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy
*p **P-9-4-04**: ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popisuje vnitřní a vnější stavbu těla savců a srovnává vybrané zástupce jednotlivých skupin a odůvodňuje rozdíly	Stavba těla savců	Žák se pomocí obrázků a modelů učí popsat vnitřní a vnější stavbu těla savců, všímá si rozdílů ve stavbě těla vybraných zástupců jednotlivých skupin savců.	OSV 1

-vysvětluje funkci orgánových soustav i jednotlivých orgánů těla savců		Žák se seznamuje s funkcí orgánových soustav i jednotlivých orgánů těla savců.	
p *-popisuje vnitřní a vnější stavbu těla savců*			
p *-vysvětluje funkci jednotlivých orgánů těla savců*			
-určuje vybrané zástupce jednotlivých skupin savců	Savci systém	Žák se učí poznávat vybrané zástupce savců na obrázcích a modelech.	OSV 1 *Vv - Nácvik kresby živého organismu*
-porovnává vybrané zástupce savců a zařazuje je do taxonomických jednotek		Žák se učí zařazovat vybrané zástupce savců do taxonomických jednotek na základě daných znaků.	
p *-jmenuje a poznává vybrané zástupce jednotlivých skupin savců*			
p *-rozlišuje jednotlivé skupiny savců*			
-pomocí příkladů popisuje různé projevy chování savců	Projevy chování živočichů	Žák si při pozorování života savců všímá základních projevů chování.	OSV 8
-pomocí příkladů popisuje způsob života vybraných zástupců savců		Žák se seznamuje s různými způsoby života vybraných savců.	EV 1
-pomocí příkladů vysvětluje, jak se vybraní zástupci savců přizpůsobili prostředí, ve kterém žijí		Žák si všímá, jakým způsobem se vybraní zástupci savců přizpůsobili prostředí, ve kterém žijí.	EV 2
p *-na základě vlastního pozorování odvozuje základní projevy chování savců v přírodě*			
p *-prostřednictvím příkladů objasňuje způsob života vybraných zástupců savců*			
p *-popisuje, jak se vybraní zástupci savců přizpůsobili danému prostředí*			
-hodnotí význam savců v přírodě	Význam	Žák se zamýšlí nad tím, jaký význam mají savci v přírodě.	
-uvádí příklady savců, které člověk chová a vysvětluje pro jaký účel		Žák na základě vlastního pozorování a zkušeností uvádí příklady savců, které člověk chová a proč.	OSV 8 OSV 9 EV 4
-u vybraných zástupců savců vysvětlí zásady chování ve styku s nimi		Žák se seznamuje se zásadami chování při styku s vybranými zástupci savců.	
p *-vysvětluje význam savců v přírodě a pro člověka*			
p *-dodržuje zásady bezpečného chování ve styku se savci*			

5.8.15.C	**Biologie člověka** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

P-9-5-01: určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

*p **P-9-5-01**: popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce*

P-9-5-02: orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

*p **P-9-5-02**: charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka*

P-9-5-03: objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří

*p **P-9-5-03**: popíše vznik a vývin jedince*

P-9-5-04: rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

*p **P-9-5-04**: rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-určuje polohu hlavních orgánů a orgánových soustav	Anatomie a fyziologie -stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy	Žák se pomocí obrázků a modelů učí určovat polohu orgánů a orgánových soustav v lidském těle.	OSV 1
-popisuje stavbu orgánů a orgánových soustav		Žák pomocí obrázků a modelů popisuje stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla.	
-vysvětluje funkci orgánů a orgánových soustav		Žák se seznamuje s funkcí orgánových soustav a jednotlivých orgánů v lidském těle.	
-vysvětlí vztahy mezi orgánovými soustavami lidského těla			
p *-popisuje stavbu orgánů a orgánových soustav*			
p *-přiřazuje odpovídající funkci k jednotlivým orgánům těla*			
-uvádí různé teorie původu člověka	Podstata, původ a vývoj člověka Rasy	Žák se seznamuje s různými teoriemi vývoje člověka.	*Čj - Názory na vznik člověka*
-srovnává jednotlivá vývojová stádia člověka		Žák poznává jednotlivá vývojová stádia člověka, všímá si rozdílů mezi nimi.	OSV 8 OSV 9
p *-popisuje hlavní etapy vývoje člověka*			
-popisuje vznik a vývin nového lidského jedince	Fylogeneze a ontogeneze	Žák se seznamuje s procesem vzniku a vývinu nového lidského jedince.	
-charakterizuje jednotlivá období vývinu člověka		Žák se snaží charakterizovat jednotlivá období vývinu člověka.	

p *-pomocí obrázků popisuje vznik a vývin nového jedince*			
-uvádí příklady běžných nemocí a jejich příznaků	Orgánové soustavy Péče o tělesné a duševní zdraví	Žák se seznamuje příklady běžných nemocí, zásadami prevence a jejich léčby.	
-uvádí zásady jejich prevence a léčby			OSV 4
-vysvětluje vliv prostředí na zdraví člověka		Žák se zamýšlí nad tím, jaký vliv má prostředí na zdraví člověka.	EV 3
p *-jmenuje příčiny nemocí*			
-uvádí příznaky běžných nemocí			
p *-navrhuje léčbu a prevenci u běžných nemocí*			

5.8.15.D	**Praktické poznávání přírody** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
P-9-8-01: aplikuje praktické metody poznávaní přírody
p ***P-9-8-01****: využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pomocí lupy zkoumá části těl savců	Praktické metody poznávání přírody	Žák zkoumá pomoci mikroskopu a lupy části těl savců.	OSV 5 OSV 8
p *-při poznávání stavby těl živočichů používá lupu*			
p *-pracuje s atlasem savců*			

5.9.15.A	**Obecná biologie a genetika** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
P-9-1-01: rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
p ***P-9-1-01:*** *orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozlišuje základní projevy a podmínky života*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vysvětluje význam jednotlivých podmínek nutných pro život	Ekologie	Žák se podrobněji seznamuje se základními podmínkami nutnými pro život.	EV 2
-uvádí příklady různých druhů reakcí na podněty u organismů	Etologie	Žák na základě vlastní zkušenosti uvádí příklady různých druhů reakcí organismů na podněty.	
-popisuje schéma vývoje organismů	Vývoj organismů	Žák se seznamuje s vývojem organismů.	OSV 1

p *-pracuje s přehledem vývoje organismů*			

5.9.15.B	**Neživá příroda** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

P-9-6-01: rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek

p ***P-9-6-01****: pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny*

P-9-6-02: rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody

p ***P-9-6-02****: rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů*

P-9-6-03: uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

p ***P-9-6-03****: na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-určuje vlastnosti nerostů	Nerosty Horniny	Žák se seznamuje s vlastnostmi nerostů a určuje je na příkladech.	*M - Tvorba jednoduchých krystalů*
-rozezná běžné nerosty a horniny		Žák se pomocí vzorků, obrázků a znalosti vlastností učí určovat nejběžnější nerosty a horniny.	
p *-pozná podle charakteristických vlastností některé nerosty a horniny*			
-popisuje pomocí příkladů vnitřní a vnější geologické děje a uvádí jejich důsledky	Vnější a vnitřní geologické procesy	Žák se seznamuje s příklady a průběhem a důsledky vnitřních a vnějších geologických jevů.	OSV 8 EV 1
-popisuje geologický oběh hornin, rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné		Žák se seznamuje se s geologickým oběhem hornin.	
-popisuje oběh vody v přírodě		Žák na základě vlastního pozorování popisuje oběh vody.	EV 1
p *-uvádí příklady vnitřních geologických dějů*			
p *-vysvětluje příčiny eroze*			
p *-rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů*			
-rozlišuje pojmy počasí a podnebí	Podnebí a počasí ve vztahu k životu	Žák pomocí příkladů rozlišuje pojmy podnebí a počasí.	
-vysvětluje pojem skleníkový efekt a jeho důsledky		Žák pomocí obrázku vysvětluje pojem skleníkový efekt a odvozuje důsledky tohoto jevu.	EV 3

-popisuje závislost výskytu jednotlivých biomů na podnebí		Žák si všímá závislosti výskytu jednotlivých biomů na podnebí.	
-uvádí příklady mimořádných událostí způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy a jejich doprovodné jevy		Žák na základě vlastního pozorování uvádí příklady mimořádných událostí způsobených výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, všímá si jejich doprovodných jevů.	
-popíše možné dopady těchto událostí a ochranu před nimi		Žák se snaží popsat možné dopady těchto událostí a navrhnout možnosti ochrany před nimi.	EV 4
p *-pomocí příkladů vysvětluje, jak ovlivňuje podnebí a počasí život na Zemi*			

5.9.15.C	**Základy ekologie** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

P-9-7-01: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi

p ***P-9-7-01****: uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi*

P-9-7-02: na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému

p ***P-9-7-02****: objasní základní princip některého ekosystému*

P-9-7-03: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam

p ***P-9-7-03****: vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v ekosystémech*

P-9-7-04: uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

p ***P-9-7-04****: popíše změny v přírodě vyvolané člověkem, objasní jejich důsledky*

p ***P-9-7-04****: pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-určuje organismy žijící v různých přírodních i umělých ekosystémech	Organismy a prostředí	Žák pozoruje a popisuje různé druhy ekosystémů na obrázcích i v terénu.	EV 1 EV 3
-vysvětluje různé vztahy mezi organismy		Žák si všímá a popisuje vztahy mezi organismy v ekosystémech.	
-pomocí potravní pyramidy určuje význam jednotlivých druhů organismů		Žák popisuje potravní pyramidu a objasňuje význam jednotlivých organismů v ekosystému.	
p *-uvádí příklad výskytu vybraných organismů v určitém prostředí*			
-pomocí příkladu vysvětlí koloběh látek v ekosystému		Žák se seznamuje s pomocí obrázků s koloběhem látek v přírodě a pokouší se ho popsat.	
p *-uvádí příklady a popisuje různé druhy ekosystémů*			
-vytvoří potravní řetězec a vysvětlí vztahy mezi jeho jednotlivými články		Žák popisuje vytváří a popisuje různé druhy potravních řetězců. Zamýšlí se nad významem jednotlivých článků pro ekosystém.	

p *-vytvoří jednoduchý potravní řetězec a popisuje vztahy mezi jeho jednotlivými články*			
-uvádí příklady pozitivního a negativního působení člověka na krajinu a životní prostředí ve světě a v okolí svého bydliště	Ochrana přírody a přírodního prostředí	Žák se zamýšlí nad působením člověka na krajinu a životní prostředí. Hodnotí pozitiva i negativa.	EV 4
-uvádí příklady narušování biologické rovnováhy ekosystému		Žák hledá příklady narušení biologické rovnováhy v ekosystému a hodnotí důsledky.	
-navrhuje aktivity směřující k zlepšování životního prostředí		Žák přemýšlí nad aktivitami vedoucími k zlepšení životního prostředí, jak by mohl přispět on sám.	OSV 4
p *-jmenuje příklady zásahů člověka do přírody a jejich důsledky*			
p *-třídí lidské činnosti na činnosti s kladným a záporným vlivem na životní prostředí*			

5.9.15.D	**Praktické poznávání přírody** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **P-9-8-01**: aplikuje praktické metody poznávání přírody *p **P-9-8-01**: využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pozoruje a určuje vzorky nerostů a hornin	Praktické metody poznávání přírody	Žák pracuje se vzorky nerostů a hornin a učí se je určovat.	OSV 5 OSV 8 OSV 9
p *-popisuje přírodniny na základě pozorování*			
p *-pozoruje stavbu rostlinného těla pod lupou*			

5.16 Zeměpis

5.1.16	**Vyučovací předmět**	**Zeměpis**

5.1.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Zeměpis – 2. stupeň

Vzdělávací předmět Zeměpis v rámci vzdělávací oblasti Člověk a příroda navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět Vlastivěda a Přírodověda na prvním stupni.

V šestém, sedmém a osmém ročníku jsou vyučovány dvě hodiny týdně, devátém ročníku jedna hodina týdně. Do předmětu je integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vzdělávací obsah předmětu zahrnuje přírodovědnou a společenskovědní složku. Žáci tak získají nejen základní poznatky o planetě Zemi jako o součásti Sluneční soustavy a vesmíru, o její stavbě, povrchu a jevech, které na ní probíhají, ale i vědomosti týkající se života lidí na Zemi v jednotlivých státech a regionech. Žáci objevují souvislosti mezi životem lidí a přírodními podmínkami, zjišťují pozitivní a negativní vlivy.

Výuka předmětu probíhá ve třídě nebo v terénu, který vytváří podmínky k sepjetí vzdělávacího obsahu předmětu s praktickou zkušeností. Žáci využívají rovněž výpočetní techniky.

Žáci se SVP jsou vzděláváni podle individuálního tempa. Důraz se klade na práci s různými kartografickými produkty – globus, mapy, atlasy. Dále na spojení teorie a praxe - využití příkladů z každodenního života při osvojování si učiva a používání různých informačních zdrojů.

5.1.16.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Zeměpis – 2. stupeň

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Učíme žáky vyhodnocovat geografické informace a získávat další zdroje z atlasů, map, odborných knih, statistik, internetu a dalších. o Během výuky preferujeme používání zeměpisné didaktické techniky a pomůcek – kompas, busola, atlas a další. o Učíme žáky na mapách orientaci a lokalizaci světadílů, oceánů a makroregionů. o Dbáme o propojení zeměpisných poznatků s reálným životem. o Učíme žáky předvídat změny v určitých regionech na základě znalosti přírodních a společenských podmínek a vlivů.
k řešení problémů	o Navozujeme žákům problémové situace či konflikty, ke kterým dochází v důsledku geopolitických nebo jiných změn a vedeme je k samostatnému úsudku a k hledáni alternativních východisek. o Vedeme žáky k samostatnému posouzení problémových úloh a jejich zpracování.
komunikativní	o Vedeme žáky k řízeným rozhovorům, během kterých mohou uplatnit své zeměpisné znalosti. o Podporujeme komunikaci uvnitř skupin při skupinové práci.
sociální a personální	o Vytváříme podmínky k týmové spolupráci. o V terénu stavíme před žáky úkoly, které žáky vedou k sociální orientaci.
občanské	o Učíme žáky chápat rozdílné společenské normy uplatňované v různých částech světa. o Posilujeme u žáků respekt k přírodě a životnímu prostředí.
pracovní	o Ukazujeme žákům, jak užívat map, kompasů a dalších pomůcek. o Učíme žáky chránit své zdraví a životní prostředí.
digitální	o Podporujeme žáky v tom, aby efektivně využívali vybrané digitální informační technologie v běžném životě pro orientaci v geografických reáliích.

	○ Klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je pro odpovědné chování a jednání v digitálním světě.

5.1.16.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zeměpis – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Žák:

Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
*p **Z-9-1-02** rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii*
Z-9-1-03 vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy

B. Přírodní obraz Země

Žák:

Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
*p **Z-9-2-01*** objasní důsledky pohybů Země
Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost
*p **Z-9-2-03** uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost*
*p **Z-9-2-03** uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu*

C. Regiony světa

Žák:

Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
*p **Z-9-3-01** vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány*
Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států

Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich
*p **Z-9-3-02** rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů*
*p **Z-9-3-02** charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů, a vybraných států*

D. Společenské a hospodářské prostředí

Žák:

Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
*p **Z-9-4-02** uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí a rozmístěním lidských sídel*
*p **Z-9-4-02** vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace*
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

E. Životní prostředí

Žák:

Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
*p **Z-9-5-01** umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin*
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
*p **Z-9-5-02** uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek*
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
*p **Z-9-5-03** uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*

F. Česká republika

Žák:

Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy

*p **Z-9-6-01*** *vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy*
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
*p **Z-9-6-02*** *charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu*
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
*p **Z-9-6-03*** *určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy*
*p **Z-9-6-03*** *rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost*
*p **Z-9-6-03*** *uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva*
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
*p **Z-9-6-04*** *vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti*
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

G. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Žák:

Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
*p **Z-9-7-01*** *ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech
*p **Z-9-7-03*** *uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení schopnosti vidět věci jinak*
*OSV 8: **Komunikace** – vedení dialogu, komunikace v různých situacích, řeč lidských skutků*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) **Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu**
Zeměpis – 2. stupeň

5.6.16.A	**Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
Z-9-1-01: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
Z-9-1-02: používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
*p **Z-9-1-02**: rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-orientuje se na mapě	Geografická kartografie a topografie	Žák se zná se způsoby orientace na mapě pomocí světových stran, základní značky.	OSV 1
-uvede příklady užití geoinformačních technologií v geografii i v běžném životě			
-rozliší na příkladech rozdíl mezi digitální a analogovou mapou			
-objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality přírodního prostředí			
-vyhledává informace na globusu a v různých druzích map		Žák pracuje s globusem a s různými druhy tematických map.	
-používá základní terminologii		Žák se seznamuje z geografickými, topografickými termíny, které využívá při čtení mapy.	
p *-orientuje se na mapě podle světových stran*			
p *-vyhledává informace v mapě podle symbolů a barev*			

5.6.16.B	**Přírodní obraz Země** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
Z-9-2-01: prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
*p **Z-9-2-01**: objasní důsledky pohybů Země*
Z-9-2-02: rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
Z-9-2-03: porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost
*p **Z-9-2-03**: uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a lidskou společnost*
*p **Z-9-2-03**: uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-zhodnotí postavení Země ve vesmíru a ve Sluneční soustavě	Vesmír Sluneční soustava	Žák hodnotí postavení Země ve vesmíru.	
-srovnává vlastnosti těles Sluneční soustavy se Zemí		Žák se učí srovnávat jednotlivá tělesa Sluneční soustavy se Zemí.	
-pomocí příkladů dokáže kulatost Země	Země	Žák hledá důkazy tvrzení, že Země je kulatá.	
-popisuje pohyby Země	Pohyby Země	Žák si prohlubuje znalosti základních pohybů Země, a jejich trvání.	OSV 4
-uvádí příklady důsledků pohybů Země na život		Žák popisuje důsledky pohybů Země pro život na Zemi.	
p *-vysvětluje důsledky pohybů země na život*			
-rozlišuje a porovnává složky přírodní sféry	Krajinná sféra -přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry	Žák se seznamuje s pojmem krajinná sféra a poznává její části.	OSV 5
-pomocí příkladů vysvětluje vzájemnou provázanost jednotlivých složek přírodní sféry		Žák si za pomocí příkladů uvědomuje vzájemnou provázanost jednotlivých složek přírodní sféry.	
-pomocí mapy rozlišuje tvary zemského povrchu		Žák na základě vlastního pozorování a práce s mapou rozlišuje tvary zemského povrchu.	
-pomocí příkladů rozlišuje vnitřní a vnější geologické děje	Vnitřní a vnější geologické děje	Žák seznamuje s příklady působení vnitřních a vnějších geologických dějů na zemský povrch.	
-porovnává působení vnitřních a vnějších geologických dějů		Žák se snaží porovnat působení vnitřních a vnějších geologických jevů na zemský povrch.	
-na příkladech vysvětluje vliv zeměpisné šířky a nadmořské výšky na výskyt různých druhů rostlin a živočichů a život člověka	Biosféra	Žák pracuje s mapou přírodních krajin, jednotlivé přírodní krajiny charakterizuje. Pozoruje závislost výskytu živých organismů na nadmořské výšce.	
-pomocí příkladů vysvětluje rozdíl mezi počasím a podnebím	Atmosféra	Žák se snaží pomocí daných definic rozlišit výroky týkající se počasí a podnebí.	
-pomocí nákresu popisuje koloběh vody na Zemi	Hydrosféra	Žák kreslí a popisuje koloběh vody na Zemi.	
p *-uvádí příklady působení vnějších a vnitřních procesů a jejich důsledků*			

p *-uvádí příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu*			

5.6.16.C	Terénní geografická výuka, praxe a aplikace Žák:

Očekávaný výstup RVP :
Z-9-7-01: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
p ***Z-9-7-01****: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*
Z-9-7-02: aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
Z-9-7-03: uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech
p ***Z-9-7-03****: uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-určuje v terénu světové strany	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	Žák se učí určovat v terénu světové strany.	OSV 1
-orientuje se v terénu pomocí orientačních bodů		Žák se učí orientovat se v terénu pomocí orientačních bodů.	OSV 8 OSV 9
p *-určuje v terénu světové strany s tím, že má udaný sever*			
p *-určuje v terénu orientační body*			
-pozoruje místní krajinu a terén a vyhodnocuje své pozorování		Žák se učí pozorovat místní terén a krajinu a vyhodnocovat svá pozorování.	
-kreslí jednoduché schematické náčrtky krajiny s využitím znalosti mapových značek		Žák se pokouší zobrazit krajinu kolem sebe pomocí schematických značek.	
-objasňuje na příkladech zásady chování a jednání při nebezpečí v modelových živelných pohromách	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života	Žák se seznamuje pomocí příkladů se zásadami chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom.	OSV 5
-při pohybu a pobytu ve volné přírodě se snaží chovat tak, aby nedošlo k ohrožení jeho života, či života jiných		Žák poznává zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	
p *-uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě*			

5.7.16.A	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie Žák:

Očekávaný výstup RVP :

Z-9-1-01: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
Z-9-1-03: vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyhledává a hodnotí geografické informace z různých druhů map, plánů, tabulek	Geografická kartografie a topografie	Žák využívá veškerých získaných kartografických vědomosti a dovednosti, map, plánů, odborných publikací a internetu.	
-používá vybrané digitální mapy, mapové portály a digitální databáze pro charakteristiku a srovnávání makroregionů světa a modelových států			
-na příkladech uvede výhody a nevýhody jednotlivých druhů digitálních a analogových map			
-vytváří si jednoduchá myšlenková schémata a myšlenkové mapy		Žák se učí vytvářet si jednoduchá myšlenková schémata a myšlenkové mapy.	

5.7.16.B	**Regiony světa** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
Z-9-3-01: lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
*p **Z-9-3-01**: vyhledá na mapách jednotlivé oceány a světadíly*
Z-9-3-02: porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
*p **Z-9-3-02**: rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů*
*p **Z-9-3-02**: charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států*
Z-9-3-03: zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-lokalizuje na mapě a porovnává jednotlivé oceány, světadíly a makroregiony		Žák ukazuje na mapě polohy jednotlivých světadílů, oceánů a makroregionů a porovnává je.	OSV 1
-lokalizuje v jednotlivých oblastech světa rozvojová jádra a periferní zóny		Žák u jednotlivých oblastí světa rozlišuje rozvojová jádra a periferní zóny.	

p *-vyhledá na mapách jednotlivé oceány a světadíly*			
-popisuje s pomocí map vlastnosti jednotlivých světadílů	Modelové regiony světa -Amerika -Afrika -Austrálie -Asie	Žák za pomocí mapy určuje a snaží se popsat polohu, povrch, podnebí, vodstvo, živočišstvo a rostlinstvo, charakteristiky obyvatelstva – hustotou zalidnění, rasy, národy, náboženství a jazyky jednotlivých světadílů a vybraných států.	
-charakterizuje s pomocí mapy jednotlivé oceány	Oceány	Žák se popisuje s pomocí map jednotlivé oceány a vysvětluje jakým způsobem je člověk může využívat.	
-porovnává vybrané regiony světa		Žák se na základě charakteristik jednotlivých regionů učí je srovnávat.	
p *-uvádí příklady rozdílných znaků mezi vybranými světovými regiony*	Modelové regiony světa -Amerika -Afrika -Austrálie -Asie		
p *-popisuje pomocí mapy polohu, rozlohu, povrch, přírodní poměry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných regionů*			
p *-jmenuje základní kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných regionů*			
-uvádí příklady přírodních změn a jejich důsledků v jednotlivých regionech světa		Žák se seznamuje s přírodními změnami a jejich důsledky, které proběhly v jednotlivých regionech světa.	OSV 4
-uvádí příklady společenských změn a jejich příčin v jednotlivých regionech světa.		Žák se seznamuje s příklady společenských změn a jejich příčinami v jednotlivých regionech světa.	OSV 4

5.7.16.C	**Terénní geografická výuka, praxe a aplikace** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **Z-9-7-01**: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu *p **Z-9-7-01**: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-určuje v terénu světové strany pomocí kompasu a busoly	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	Žák se učí pracovat s kompasem a busolou	OSV 5 OSV 8 OSV 9
-využívá vybrané produkty satelitního a leteckého snímkování Země pro hodnocení krajiny			
p *-určuje v terénu světové strany*			
p *-orientuje se v terénu podle orientačních bodů*			

5.8.16.A	**Regiony světa** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **Z-9-3-02**: porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států *p **Z-9-3-02**: rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů* *p **Z-9-3-02**: charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států* **Z-9-3-03**: zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popisuje s pomocí map vlastnosti vybraných států	Modelové regiony světa -Evropa	Žák za pomocí mapy určuje a snaží se popsat polohu, povrch, podnebí, vodstvo, živočišstvo a rostlinstvo, charakteristiky obyvatelstva – hustotou zalidnění, rasy, národy, náboženství a jazyky jednotlivých světadílů a vybraných států.	OSV 1
-porovnává vybrané státy		Žák se na základě charakteristik jednotlivých regionů učí je srovnávat.	
p *-uvádí příklady rozdílných znaků mezi vybranými světovými státy*			
p *-popisuje pomocí mapy polohu, rozlohu, povrch, přírodní poměry jednotlivých států*			
P *-jmenuje základní kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných států*			

-uvádí příklady přírodních změn a jejich důsledků v jednotlivých států		Žák se seznamuje s přírodními změnami a jejich důsledky, které proběhly v jednotlivých regionech světa.	OSV 4
-uvádí příklady společenských změn a jejich příčin v jednotlivých regionech světa.		Žák se seznamuje s příklady společenských změn a jejich příčinami v jednotlivých regionech světa.	OSV 4

5.8.16.B	**Česká republika** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

Z-9-6-01: vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy

*p **Z-9-6-01**: vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy*

Z-9-6-02: hodnotí na přiměřené úrovni přírodní hospodářské a kulturní poměry místního regionu

*p **Z-9-6-02**: charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu*

Z-9-6-03: hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

*p **Z-9-6-03**: určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy*

*p **Z-9-6-03**: rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost*

*p **Z-9-6-03**: uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva*

Z-9-6-04: lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit

*p **Z-9-6-04**: vyhledává na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti*

Z-9-6-05: uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních institucích, organizacích a integracích států

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-lokalizuje na mapě místní region	Místní region -důraz na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj	Žák vyhledává a vymezí na mapě místní region.	
-uvádí příklady specifik místního regionu		Žák si všímá specifik místního regionu srovnáváním s regiony jinými.	
p *-vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti*			
-uvádí příklady silných a slabých stránek místního regionu		Žák na základě studia různých materiálů a vlastního pozorování hledá silné a slabé stránky místního regionu.	
-zařadí místní region do vyššího územního celku		Žák pracuje s administrativní mapou a zařazuje místní region do vyššího územního celku.	
-navrhuje možnosti dalšího rozvoje regionu		Žák hodnotí možnosti dalšího rozvoje místního regionu.	
p *-s pomocí popisuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu*			
-lokalizuje ČR na mapě a hodnotí význam polohy	Poloha ČR	Žák pracuje s mapou.	

-s pomocí map a jiných zdrojů charakterizuje přírodní poměry, obyvatelstvo a hospodářství ČR	Povrch Obyvatelstvo Hospodářství ČR	Žák využívá tematické mapy a jiné dostupné zdroje k základní charakteristice ČR.	
-porovnává přírodní, společenské a hospodářské charakteristiky ČR s vybranými státy		Žák srovnává přírodní, společenské a hospodářské poměry ČR s poměry ve vybraných státech.	
p *-lokalizuje ČR na mapě*			
p *-popisuje přírodní podmínky ČR*			
p *-pomocí mapy popíše povrch ČR a její členitost*			
p *-pomocí mapy charakterizuje údaje o obyvatelstvu*			
-s pomocí mapy lokalizuje a charakterizuje jednotlivé kraje ČR	Kraje ČR	Žák se za pomocí mapy seznamuje s administrativním členěním ČR, s fyzickogeografickou a socioekonomickou charakteristikou jednotlivých oblastí ČR.	
p *-vyhledává na mapě kraje ČR*			
p *-pomocí map charakterizuje vlastnosti jednotlivých krajů*		Žák popisuje pomocí map hospodářské charakteristiky, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti jednotlivých krajů.	
-uvádí příklady světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací, integrací států, jejichž je členem		Žák se seznamuje se s působností ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích, integracích států (EU, NATO).	

5.8.16.C	**Terénní geografická výuka, praxe a aplikace** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
Z-9-7-01: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
*p **Z-9-7-01**: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu*
Z-9-7-02: aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny

Školní vstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-orientuje se v terénu – okolí školy pomocí mapy a kompasu	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	Žák se učí orientovat se v terénu pomocí mapy a kompasu.	OSV 5 OSV 8 OSV 9
p *-orientuje se v terénu pomocí plánu*			
-srovná mapu se skutečností		Žák identifikuje v terénu významné objekty a srovnává s mapou.	

-kreslí jednoduché schematické náčrtky krajiny		Žák na základě pozorování zakresluje objekty do jednoduchého schematického náčrtku.	

5.9.16.A	**Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **Z-9-1-01**: organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů, elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů **Z-9-1-03**: vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-přiměřeně hodnotí geografický jev nebo lokalitu	Geografická kartografie a topografie	Žák se učí hodnotit informace, které získal studiem různých informačních zdrojů.	
-využívá mentální mapy k srovnávání míst, objektů, jevů a procesů		Žák používá mentální mapu ke srovnávání údajů.	

5.9.16.B	**Společenské a hospodářské prostředí** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **Z-9-4-01**: posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace **Z-9-4-02**: posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel *p **Z-9-4-02**: uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí a rozmístěním lidských sídel* *p **Z-9-4-02**: vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace* **Z-9-4-03**: zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje **Z-9-4-04**: porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit **Z-9-4-05**: porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků **Z-9-4-06**: lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-za pomocí mapy posuzuje, srovnává, uvádí příklady rozmístění, stěhování, růstu obyvatelstva	Obyvatelstvo světa	Žák se za pomocí vhodných tematických map seznamuje s rozmístěním, stěhováním, růstem obyvatelstva.	OSV 1 *M - Graf –růst obyvatelstva na Zemi*
-vysvětluje závislost vzniku sídel na přírodních podmínkách a zeměpisné poloze	Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy	Žák se seznamuje s faktory, které mají vliv na vznik sídel.	
-rozlišuje pomocí příkladu sídla podle velikosti, funkce, významu		Žák si všímá a popisuje vlastnosti sídel.	

-srovnává život na vesnici a ve městě		Žák na základě vlastní zkušenosti a pozorování popisuje život na vesnici a ve městě.	OSV 4
p *-vysvětlí pomocí příkladu a mapy závislost rozmístění lidských sídel na přírodních podmínkách*			
p *-vyhledává na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace*			
-popisuje strukturu světového hospodářství a funkci a význam jeho složek	Světové hospodářství	Žák se seznamuje se strukturou světového hospodářství a s funkcí a významem jeho složek.	
-lokalizuje na tematické mapě hlavní oblasti významných surovinových a energetických zdrojů		Žák pracuje s tematickými mapami surovinových a energetických zdrojů.	
-uvádí a porovnává předpoklady pro rozmístění jednotlivých hospodářských aktivit		Žák hledá předpoklady, které jsou nutné pro rozmístění jednotlivých hospodářských aktivit ve světě.	
-porovnává státy na základě různých faktorů	Regionální společenské, politické a hospodářské útvary	Žák se s pomocí tematických map učí porovnávat státy světa podle faktorů jako je rozloha, lidnatost, poloha, administrativní členění, státní zřízení a forma vlády, systémy politické moci, hospodářská úroveň.	
-uvádí příklady hlavních mezinárodních organizací a integrací	Politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení států	Žák se seznamuje s hlavními mezinárodními organizacemi a integracemi států (EU, NATO…).	
-s pomocí mapy vymezuje oblast působení mezinárodních organizací a integrací		Žák pracuje s tematickými mapami.	
-lokalizuje místa hlavních světových konfliktních ohnisek		Žák vyhledává místa hlavních světových konfliktních ohnisek.	OSV 8

5.9.16.C	**Životní prostředí** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **Z-9-5-01**: porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin *p **Z-9-5-01**: umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin* **Z-9-5-02**: uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	

*p **Z-9-5-02**: uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek* **Z-9-5-03**: uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na přírodní prostředí *p **Z-9-5-03**: uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-popisuje a srovnává pomocí příkladů jednotlivé typy krajin z hlediska znaků a funkce	Krajina -typy krajin, přírodní a hospodářské prostředí	Žák se učí rozlišovat jednotlivé typy krajin, uvádět jejich znaky a funkce.	
p *-rozlišuje různé krajiny podle typických znaků*			
p *-na konkrétních příkladech popíše různé funkce krajin*			
-uvádí příklady krajinných složek	-složky krajiny	Žák se seznamuje se základními složkami a prvky krajiny. Snaží se uvést konkrétní příklady jednotlivých krajinných složek.	
-ukazuje na mapě příklady biomů		Žák se seznamuje s konkrétními příklady působení člověka v různých biomech.	
P *-uvádí příklady přírodních a kulturních složek krajiny*			
-uvádí příklady důsledků přírodních vlivů na životní prostředí	Vztah příroda a společnost	Žák se seznamuje s konkrétními případy důsledků přírodních vlivů na životní prostředí.	
-uvádí příklady důsledků působení člověka na životní prostředí		Žák se seznamuje s důsledky působení člověka na životní prostředí.	
-uvádí příklady přírodních a společenských rizik		Žák se seznamuje s přírodními riziky.	
-uvádí příklady způsobů ochrany přírody		Žák se seznamuje se způsoby ochrany přírody.	
p *-uvádí příklady negativních důsledků působení přírodních a společenských vlivů na životní prostředí*			

5.9.16.D	**Terénní geografická výuka, praxe a aplikace** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **Z-9-7-01**: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu *p **Z-9-7-01**: ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu* **Z-9-7-02**: aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-plánuje si trasu v terénu za použití mapy a kompasu	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	Žák se učí pohybovat se v terénu za pomocí mapy, kompasu a mapy.	OSV 5 OSV 8 OSV 9
p *-orientuje se v terénu pomocí mapy*			
-třídí pozorované objekty v krajině na základě dané kategorie		Žák se učí rozlišovat pozorované objekty v krajině podle zadané kategorie.	

5.19 Výchova ke zdraví

5.1.19	**Vyučovací předmět**	**Výchova ke zdraví**

5.1.19.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví - 2. stupeň

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví v rámci vzdělávací oblasti Člověk a zdraví přináší žákům základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví.

Výchova ke zdraví je vyučována v sedmém a osmém ročníku jednu hodinu týdně. Integruje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vede žáky k tomu, aby si uvědomovali základní problémy a potřeby v oblasti zdraví, zdravého životního stylu, osobního bezpečí a uměli zaujímat vlastní postoje k uplatňování zdravého způsobu života.

Žáci si v hodinách upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky – drogy, alkohol, cigarety, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Pracují s obrazovým materiálem, pracovními listy. Řeší situace, se kterými se mohou setkat ve svém životě.

Žáci se SVP upevňují se své návyky a dovednosti v oblasti prevence a ochrany zdraví podle svých individuálních schopností.

5.1.19.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví – 2. stupeň

Kompetence	Strategie
k učení	○ Užíváme takové techniky a metody, aby byli žáci schopni aktivně si osvojit danou dovednost. ○ Vysvětlujeme a prakticky předvádíme žákům veškerou činnost a dáme jim dostatečný prostor pro jeho nácvik. ○ Vedeme žáky k samostatnosti, trpělivosti a houževnatosti. ○ Učíme žáky pracovat s internetem a informacemi, uplatňovat osvojené modely chování směřující k pozitivnímu vztahu k zdravému životnímu stylu a k odpovědnosti za zdraví své i ostatních. ○ Respektujeme názory a příspěvky, ve spolupráci s žáky je vyhodnocujeme – hledáme společný postup.

k řešení problémů	○ Učíme žáka řešit problémy jednotlivce – sebe a skupiny. ○ Posilujeme u žáků zodpovědné chování. ○ Vedeme žáky k tomu, aby si byli schopni uvědomit své práva i povinnosti v rámci skupiny.
komunikativní	○ Rozvíjíme u žáků ústní projev. ○ Podporujeme žáky ve společné komunikaci a spolupráci v hodině. ○ Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky, názory, postoje kultivovaným způsobem. ○ Vedeme žáky k naslouchání promluv druhých lidí, vhodně na ně reagovat. ○ Podporujeme u žáků respekt k odlišnému názoru.
sociální a personální	○ Rozvíjíme u žáků komunikaci ve skupině, upevňujeme vzájemné vztahy. ○ Upevňujeme schopnost požádat o pomoc. ○ Vedeme žáky poskytnout pomoc. ○ Podporujeme žáky navzájem si naslouchat, přijmout názory jedince, rozvíjíme myšlení pro skupinu, posilujeme vzájemnou sebedůvěru. ○ Motivujeme žáky k hodnocení vlastních i kolektivních výsledků. ○ Učíme žáky přijmout a vstřebat úspěch i neúspěch. ○ Upevňujeme u žáků skutečnost, že společný prožitek posiluje vztahy.
občanské	○ Podporujeme žáka v zodpovědném jednání a rozhodování. ○ Učíme žáka poskytnout pomoc v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka. ○ Učíme žáky chápat nutnost vlastní ochrany zdraví jako předpoklad pro svůj zdravý vývoj.
pracovní	○ Motivujeme žáky k plnění svých povinností a závazků. ○ Učíme žáka chránit své zdraví i zdraví ostatních. ○ Posiluje u žáka uvědomění si následků porušení základních pravidel bezpečnosti a hygieny na své zdraví. ○ Vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, pomůcek a nástrojů používaných běžně v životě.
digitální	○ Vedeme žáky k poznání, že zdaleka ne vše, co se objevuje v digitálním prostředí, je zdravé či bezpečné. ○ Rozebíráme se žáky konkrétní příklady vhodného a nevhodného jednání v oblasti zdraví a bezpečí. ○ Vedeme je k etickému jednání a k odmítání všech projevů násilí a agrese při interakci v digitálním prostředí.

5.1.19.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova ke zdraví – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

Žák:

VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě

*p **VZ-9-1-01** chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny*

VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví

VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví

*p **VZ-9-1-03** uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím*

VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví

*p **VZ-9-1-04** respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností , usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví*

VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví

*p **VZ-9-1-05** projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy*

VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí

VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky

*p **VZ-9-1-07** dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování*

VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc

*p **VZ-9-1-08** svěří se se zdravotním problémem*

VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce

*p **VZ-9-1-09** respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví*

VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím

VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví

VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování

VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým

*p **VZ-9-1-13** dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her*

*p **VZ-9-1-13** uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy*

VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi

*p **VZ-9-1-14** zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí*

VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

*p **VZ-9-1-15** uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla*

VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

*p **VZ-9-1-16** chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopnosti poznávání** – cvičení smyslového vnímání, cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování*
*OSV 2: **Sebepoznání, sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě, vztah k sobě samému, vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vtah k sobě samému*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivosti v mezilidských vztazích)*
*OSV 8: **Komunikace** – řeč předmětů a prostředí vytvářené člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Výchova ke zdraví - 2. stupeň

5.7.19.A	**Výchova ke zdraví** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **VZ-9-1-01**: respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě *p **VZ-9-1-01**: chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny* **VZ-9-1-02**: vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklad pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví **VZ-9-1-03**: vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnot zdraví *p **VZ-9-1-03**: uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím* **VZ-9-1-04**: posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví *p **VZ-9-1-04**: respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností, usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví* **VZ-9-1-05**: usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	

*p **VZ-9-1-05**: projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy*
VZ-9-1-06: vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
VZ-9-1-07: dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
*p **VZ-9-1-07**: dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování*
VZ-9-1-08: uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
*p **VZ-9-1-08**: svěří se se zdravotním problémem*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vyjádří vlastními slovy pojmy kamarád, přítel, jedinec, skupina, komunita, společnost	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Vztahy ve dvojici: kamarádství, přátelství, láska		OSV 8
-uvede příklady dobrých (pozitivních) a zlých (negativních) vztahů mezi kamarády, přáteli			
-popíše, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě)	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity Rodina		OSV 9
-podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě	Škola Vrstevnická skupina		
-na základě reálných situací vysvětlí, které způsoby jednání mají pozitivní nebo negativní vliv na vztahy	Spolek Obec		
p *-vyjádří vlastními slovy pojmy kamarád, přítel, jedinec, skupina, komunita, společnost*			
p *-uvede příklady dobrých (pozitivních) a zlých (negativních) vztahů mezi kamarády, přáteli*			
p *-podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě*			
p ***-****na základě reálných situací vysvětlí, které způsoby jednání mají pozitivní nebo negativní vliv na vztahy*			
-vysvětlí na příkladech různé role v rodině, škole, skupině			OSV 5

-zdůvodní dopad jednání a chování členů komunity na utváření sociálního klimatu			
-vyjádří vlastními slovy pojem zdraví	Změny v životě člověka a jejich reflexe		OSV 5
-popíše princip hierarchie lidských potřeb, uvede příklady jejich uspokojování	Dětství Puberta Dospívání		
-vyhledává souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím			
p *-vyjádří vlastními slovy pojem zdraví*			
p *-popíše své potřeby, uvádí příklady jejich uspokojování*			
-definuje pojem zdravé stravování, pitný režim	Zdravý způsob života a péče o zdraví		OSV 1
-uvede příklady chování, které mohou ohrozit zdraví lidí	Výživa a zdraví: Zásady zdravého stravování		OSV 4
-vyjmenuje poruchy příjmu potravy	Pitný režim Vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví		
-popíše příznaky poruch příjmu potravy	Poruchy příjmu potravy		
p *-uvede příklady chování, které mohou ohrozit zdraví lidí*			
-vyjmenuje zásady osobní, intimní a duševní hygieny	Tělesná a duševní hygiena: Denní režim Pohybový režim Odpočinkové aktivity		OSV 4
-vlastními slovy popíše rozdělení dne na různé aktivity			
-shrne zásady zdravého životního stylu			
-odůvodňuje hygienicky vhodnou délku práce s digitálními technologiemi		Žák uvede příklady možného poškození zdraví.	
p *-má pozitivní přístup ke svým spolužákům*			
-vlastními slovy popíše důležitost zdraví jako lidské hodnoty			
-sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich pořadí			
-diskutuje s vrstevníky o žebříčku životních hodnot			
-vyhledá v online		Žák zpracovává informace	

dostupných zdrojích informace týkající se zdraví a bezpečí		podle zadání a diskutuje o jejich relevanci a důvěryhodnosti.	
-vyjmenuje základní a vedlejší živiny	Hodnota a podpora zdraví Podpora zdravého životního stylu Programy podpory zdraví		OSV 2 OSV 4
-vysvětlí důležitost vody pro organismus			
-sestaví jídelníček na základě aktuálních výživových doporučení			
p *-třídí potraviny na zdraví člověku prospěšné a na škodlivé*			
-uvede procesy šíření infekčních chorob a preventivní opatření před nákazou	Zdravý způsob života a péče o zdraví Přenosné choroby a prevence Chronické nepřenosné choroby a ochrana		OSV 4
-uplatňuje základní hygienická opatření			
-vysvětlí, proč jsou nutné preventivní zdravotní prohlídky, povinné očkování			
-vysvětlí nutnost vyhledání zdravotnické pomoci při vzniku nemoci či jiné poruchy zdraví			
p *-uplatňuje základní hygienická opatření*			
p *-vysvětlí nutnost vyhledání zdravotnické pomoci při vzniku nemoci či jiné poruchy zdraví*			

5.8.19.A	**Výchova ke zdraví** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **VZ-9-1-01:** respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě *p **VZ-9-1-01:** chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny* **VZ-9-1-09:** projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce *p **VZ-9-1-09:** respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví* **VZ-9-1-10**: samostatně používá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	

VZ-9-1-11: respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
VZ-9-1-12: respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
VZ-9-1-13: uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
*p **VZ-9-1-13:** dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her*
*p **VZ-9-1-13**: uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy*
VZ-9-1-14: vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
*p **VZ-9-1-14:** zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí*
VZ-9-1-15: projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc
*p **VZ-9-1-15:** uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla*
VZ-9-1-16: uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí
*p **VZ-9-1-16:** chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vysvětlí pojmy partner, manžel, rodič	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Vztahy ve dvojici: Partnerské vztahy, manželství, rodičovství		OSV 2
-popíše fungování pravidel na úrovni legislativní a etické			OSV 8 OSV 9
-vyjádří vlastními slovy způsoby jednání mající pozitivní a negativní vliv na vztahy v komunitě			
-uvede příklady možných rizikových situací při komunikaci v digitálním prostředí		Žák vysvětlí jejich možné příčiny a důsledky, které ohrožují osobní bezpečí, i to, jak jim předcházet.	
p *-vysvětlí pojmy partner, manžel, rodič*			
p *–vyjádří vlastními slovy způsoby jednání mající pozitivní a negativní vliv na vztahy v komunitě*			

-vyjádří vlastními slovy důvody odpovědnosti za své zdraví	Osobnostní a sociální rozvoj Sebepoznání, sebepojetí, sebeovládání		OSV 2 OSV 8
-pojmenuje hlavní faktory ovlivňující zdraví a zdravý vývoj osobnosti v době dospívání			
-zdůvodní, proč je sebeovládání důležitou dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích			
p *-pojmenuje hlavní faktory ovlivňující zdraví a zdravý vývoj osobnosti v době dospívání*			
-vlastními slovy vysvětlí stres a jeho dopad na zdraví	Rizika ohrožující zdraví a její prevence Stres a jeho vztah ke zdraví		
-uvede vhodné relaxační cviky pro zvládání stresu			OSV 4
-předvede jednoduchou relaxační sestavu			
-v modelové situaci uplatní sociální dovednost pro předcházení stresové situace	Osobnostní a sociální rozvoj Psychohygiena		
-popíše postup při hledání pomoci při problémech			
-vyjmenuje jednotlivá období lidského života	Změny v životě člověka a jejich reflexe		OSV 1
-popíše tělesné a fyziologické změny v období dospívání	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví		
-uplatňuje v praxi respekt k opačnému i stejnému pohlaví a pravidla etikety			
-rozliší, které chování odpovídá a které překračuje sexuální normu	Poruchy pohlavní identity Promiskuita		
-vysvětlí možná rizika předčasného pohlavního styku v dospívání pro tělesné a psychické zdraví	Problémy těhotenství a rodičovství mladistvých		
-vysvětlí princip vzniku závislosti	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Těžké životní situace a jejich zvládání Závislost a její příčiny		OSV 2
-vyjmenuje základní legální a ilegální návykové látky			
-uvede zdravotní a jiná rizika zneužívání návykových látek			

-vysvětlí, proč zákon zakazuje prodej alkoholu a tabákových výrobků do 18 let věku			
-diskutuje o nelátkových závislostech v souvislostech s jejich vlivem na zdraví a život jedince			
-vyhledá kontakty na specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislosti ve svém regionu			
p -vysvětlí, proč zákon zakazuje prodej alkoholu a tabákových výrobků do 18 let věku			
p -diskutuje o nelátkových závislostech v souvislostech s jejich vlivem na zdraví a život jedince			
p -vyhledá kontakty na specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislosti ve svém regionu			
-vlastními slovy vyjádří, jak mohou někteří jedinci nebo sociální skupiny manipulovat ostatními a uvede možná rizika	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání		OSV 5 OSV 8 OSV 9
-uvede pravidla asertivní komunikace	Manipulativní reklama a informace		
-pravidla asertivní komunikace využije v modelových situacích	Bezpečné chování a komunikace		
-diskutuje o manipulaci a agresivním chování			
-uvede příklady možného řešení pro oběť manipulace nebo agrese			
p -pravidla asertivní komunikace využije v modelových situacích			
-vlastními slovy vyjádří základní pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví		OSV 9
-analyzuje konkrétní situace v silničním provozu a železniční dopravě a uvede nebezpečí plynoucí z nevhodného chování v roli účastníka provozu	Rizika v silniční a železniční dopravě Postup v případě dopravní nehody		

-popíše bezpečnostní prvky v silničním provozu a zdůvodní jejich přínos			
-v modelových situacích demonstruje postup poskytnutí první pomoci			
p -vlastními slovy vyjádří základní pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví			
p -v modelových situacích demonstruje postup poskytnutí první pomoci			
-vlastními slovy vysvětlí, co je to mimořádná událost	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Ochrana člověka za mimořádných situací		OSV 8
-uvede příčiny jejich vzniku a možný dopad na život a zdraví, majetek a životní prostředí	Klasifikace mimořádných událostí		
-rozliší varovné signály spojené s mimořádnou událostí	Varovné signály, evakuace		
-v modelových situacích volí vhodné způsoby jednání a chování vhodné k ochraně života a zdraví	Prevence vzniku mimořádných událostí		OSV 9
p -rozliší varovné signály spojené s mimořádnou událostí			
p -v modelových situacích volí vhodné způsoby jednání a chování vhodné k ochraně života a zdraví			

5.20 Tělesná výchova

5.1.20	**Vyučovací předmět**	**Tělesná výchova**

5.1.20.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova – 1.stupeň, 1. období

Vyučovací předmět Tělesná výchova v rámci vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je zaměřen především na rozvoj tělesné zdatnosti a dovednosti žáků, spolupráce pomocí společných zážitků, posilování důvěry k ostatním spolužákům, učitelům i sebedůvěry, rozvoj zodpovědnosti za sebe i druhé.

Tělesná výchova je v 1. až 3. ročníku vyučována dvě hodiny týdně. Do předmětu je integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Tělesná výchova vede od spontánního a hravého pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a soutěžím. Zvyšuje tělesnou zdatnost žáků na optimální úroveň, je prevencí vzniku civilizačních chorob.

V našem pojetí tělesné výchovy nejde o samotný výkon, ale o dosažení zdatnosti. Působíme preventivně na problémy zdravotní i sociální. Vedeme žáky k fair play chování.

Žáci v SVP jsou vzděláváni společně s ostatními žáky. Jednotlivé činnosti jsou přizpůsobeny jejich možnostem.

5.1.20.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučujícího předmětu Tělesná výchova - 1.stupeň, 1. období

Kompetence	**Strategie**
k učení	○ Vedeme žáky k tomu, aby na základě získaných informací byli schopni se orientovat ve struktuře hodiny TV, vyhodnotit situaci. ○ Užíváme takové techniky a metody, aby byli žáci schopni si aktivně osvojit danou dovednost, neboť na ní závisí úspěšnost plnění úkolu. ○ Vysvětlujeme a prakticky předvádíme žákům činnost a dáme jim dostatečný prostor pro jeho nácvik. ○ Vedeme žáky k samostatnosti.
k řešení problémů	○ Rozvíjíme u žáků zodpovědné chování. ○ Vedeme žáky k respektování pravidel. ○ Učíme žáky požádat o pomoc pro sebe i druhé.
komunikativní	○ Rozvíjíme u žáků ústní projev. ○ Rozvíjíme u žáků schopnost přijímat role ve skupinách a porozumět zadaným povelům. ○ Učíme žáky komunikovat neverbálně – gesta, posunky, taktické náznaky, signály.
sociální a personální	○ Rozvíjíme u žáků komunikaci ve skupině, upevňujeme vzájemné vztahy. ○ Upevňujeme schopnost požádat o pomoc spolužáka nebo učitele. ○ Vedeme žáky k poskytování pomoci druhým. ○ Podporujeme u žáků vzájemné naslouchání, přijetí názorů druhých, rozvíjíme myšlení pro skupinu. ○ Posilujeme sebedůvěru žáků. ○ Vedeme žáky k vzájemnému respektu. ○ Učíme žáky přijímat a vstřebávat úspěch i neúspěch.
občanské	○ Podporujeme žáka v zodpovědném jednání a rozhodování. ○ Rozvíjíme u žáka zodpovědné chování v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka. ○ Vedeme žáky k tomu, aby si byli schopni uvědomit svá práva i povinnosti v rámci skupiny.
pracovní	○ Vedeme žáky k zodpovědnému plnění svých povinnosti a závazků. ○ Učíme žáka chránit své zdraví i zdraví ostatních. ○ Rozvíjíme u žáků uvědomění si následků porušení pravidel bezpečnosti a hygieny. ○ Usilujeme o to, aby žák získané znalosti, dovednosti, zkušenosti i zdatnost využil při realizaci vlastního volného času.

digitální	○ Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání hudby, videí a informací. ○ Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek.

5.1.20.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova – 1.stupeň, 1. období

a) Očekávaný výstup oboru (zkratka OVO)

Žák:

TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
*p **TV-3-1-01** zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost*
*p **TV-3-1-01** projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám*
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
*p **TV-3-1-2** zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů*
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
*p **TV-3-1-04** dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách*
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
*p **TV-3-1-05** reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopnosti poznávání** - cvičení pozornosti a soustředění*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, zvládání stresových situací*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, schopnosti vidět věci jinak)*
*OSV 8: **Komunikace** - komunikace v různých situacích*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Tělesná výchova – 1. stupeň, 1. období

5.1.20.A	**Tělesná výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP :	

TV-3-1-01*:* spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
*p **TV-3-1-01**: zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost*
*p **TV-3-1-01**: projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám*
TV-3-1-02: zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
*p **TV-3-1-2**: zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů*
TV-3-1-03: spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
TV-3-1-04: uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
*p **TV-3-1-04**: dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách*
TV-3-1-05: reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
*p **TV-3-1-05**: reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-seznamuje se se smyslem pohybu pro zdraví, osvojuje si strukturu vyučovací jednotky	Pohybem ke zdraví	Získává pozitivní vztah k pohybovým aktivitám, je pozitivně motivován pro sportování nejen v hodinách TV.	OSV 1 OSV 4
p *-rozcvičuje se nápodobou*	Rozcvička	Žák se seznamuje s výchozími polohami pro jednotlivá cvičení s důrazem na správné držení těla.	
p *-získává vlastní zkušenosti z pohybových činností*	Pohybové aktivity	Žák provozuje pravidelný a řízený pohyb. Seznamuje se s pozitivním efektem cvičení pro organismus.	OSV 1 *Prv – Péče o zdraví*
-osvojuje si jednodušší sportovní a pohybové dovednosti	Průpravná cvičení	Žák provádí průpravná cvičení na koordinaci a hrubou motoriku, pohybové hry, základy atletiky a sportovních her (pohyb z místa, výskoky, skoky, obraty, otočení, přetlaky, hod, běh, prostorové vnímání, taneční kroky, pohybové a taneční hry, pohyb s náčiním, sportovní hry podle upravených pravidel.	
-používá vhodně sportovní náčiní a nářadí	Užívání sportovního nářadí a náčiní	Žák provádí cviky na nářadí s pomocí učitele - lavičky, žíněnky, žebřiny, švédské bedny.	

-osvojuje si základní pohybové dovednosti	Rozvoj základních motorických schopností	Žák s využitím cíleně orientovaných a důsledně korigovaných průpravných pohybových aktivit procvičuje vlastní lokomoční schopnosti včetně jejich variant (různé typy chůzí, běhu, poskoků, skoků, tanečních kroků atd.).	*Hv – Pochod dle hudebního doprovodu*
p *-rozvíjí schopnost prostorové orientace*	Prostorová orientace	Žák pravidelně procvičuje schopnost orientace v prostoru.	*M – Orientace v prostoru*
-podílí se na činnosti skupin a nachází svou roli v týmu	Individuální sportovní aktivity	Žák si uvědomuje a soustředí se na svůj individuální projev v herní činnosti.	
-si připravuje cvičební úbor, je schopen sebeobsluhy	Hygiena při TV	Žák nosí cvičební úbor a obuv, volí vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity.	
-si osvojuje bezpečnostní zásady a předpisy	Bezpečnost při pohybových činnostech	Žák rozumí a dodržuje pravidla bezpečnosti pro TV, při pohybu v šatnách, umyvárnách, na WC, při přípravě a úklidu nářadí, náčiní, pomůcek. Žák se seznamuje s pravidly poskytnutí první pomoci.	
p *-si připravuje cvičební úbor, zdokonaluje se v sebeobsluze*	Hygiena při TV	Žák je seznámen s hygienickými požadavky v hodinách TV. Dodržuje osobní hygienu.	*Prv – Péče o zdraví*
p *-vnímá a na pokyn dodržuje zásady bezpečnosti*	Bezpečnost při TV	Žák se seznamuje s bezpečnostními pravidly v prostorách pro TV, při přípravě nářadí a náčiní a při jednotlivých pohybových činnostech.	*Prv – Úrazy a poranění*
-poznává pokyny různých forem, signály a povely při různých činnostech	Komunikace v TV	Žák si osvojuje základní tělocvičné názvosloví, učí se smluvené povely.	
p *-vnímá základní pokyny a povely v TV*	Organizace a komunikace v TV	Žák se seznamuje a postupně si častým opakováním a procvičováním osvojuje základní pokyny a povely používané při TV.	*Čj – Rozvoj slovní zásoby*

5.2.20.A	**Tělesná výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **TV-3-1-01*:*** spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti *p **TV-3-1-01**: zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost* *p **TV-3-1-01**: projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám* **TV-3-1-02**: zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti	

jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
*p **TV-3-1-2**: zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů*
TV-3-1-03: spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
TV-3-1-04: uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
*p **TV-3-1-04**: dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách*
TV-3-1-05: reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
*p **TV-3-1-05**: reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-každý den vyvíjí libovolnou pohybovou aktivitu	Sportem ke zdraví	Získává pozitivní vztah k pohybovým aktivitám, je pozitivně motivován pro sportování nejen v hodinách TV.	OSV 1 OSV 4
p *-rozcvičuje se podle pokynů*	Rozcvička	Žák procvičuje a upevňuje správné držení těla v klidu i při cvičení.	
p *-všestranně rozvíjí pohybové schopnosti*	Pohybové aktivity	Žák se zdokonaluje v těchto oblastech: protahovací cvičení, rychlostně silová cvičení, vytrvalostní cvičení, dechová cvičení, - kompenzační a relaxační cvičení, vyrovnávací cvičení, psychomotorická cvičení, cvičení motivační, tvořivá, nápodobou, průpravná cvičení, soustředění na cvičení.	
-zdokonaluje se v jednodušších sportovních a pohybových dovednostech	Průpravná cvičení	Žák provádí průpravná cvičení na koordinaci a hrubou motoriku, pohybové hry, základy atletiky a sportovních her (pohyb z místa, výskoky, skoky, obraty, otočení, prostorové vnímání, taneční kroky, pohybové a taneční hry apod.) Rytmické a kondiční formy cvičení, průpravná cvičení, činnosti rozvíjející koordinaci a hrubou motoriku, vybrané prvky atletiky, gymnastiky, pohybové hry, překážkové dráhy vhodné obtížnosti.	
-zvládá jednoduché pohybové činnosti jednotlivce	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Žák si upevňuje následující dovednosti: průpravná gymnastická cvičení, akrobacie (kotoul vpřed a vzad včetně modifikací), skoky na malé trampolíně, hrazda (vis,	

		ručkování ve visu), kladina (chůze a její modifikace), cvičení s hudbou včetně základů tanečních kroků.	
-zvládá činnosti prováděné ve skupině		Žák spolupracuje při skupinových pohybových činnostech, dodržuje pravidla.	OSV 1 *Prv – péče o zdraví*
p *-upevňuje vlastní lokomoční schopnosti*	Rozvoj základních motorických schopností	Žák s využitím cíleně orientovaných a důsledně korigovaných průpravných cvičení zdokonaluje vlastní lokomoční schopnosti včetně jejich variant (různé typy chůzí, běhu, poskoků, skoků, tanečních kroků atd.).	
p *-upevňuje schopnost prostorové orientace s ohledem na individuální oslabení*		Žák pravidelným cvičením zdokonaluje schopnost orientace v prostoru. Využívá průpravných cvičení, které jsou cíleně orientovány a důsledně korigovány.	*M – Orientace v prostoru*
-přijímá a splňuje svou roli v týmu roli	Kolektivní sportovní aktivity	Žák v rámci herní činnosti spolupracuje ve hře i při různých sportovních aktivitách s ostatními členy týmu.	OSV 8 OSV 9
-zná a dodržuje bezpečnostní zásady a předpisy	Bezpečnost při pohybových činnostech	Žák rozumí a dodržuje pravidla bezpečnosti pro TV, při pohybu v šatnách, umyvárnách, na WC, při přípravě a úklidu nářadí, náčiní, pomůcek. Žák se seznamuje s pravidly poskytnutí první pomoci.	
p *-upevňuje své dovednosti v sebeobsluze*	Hygiena při TV	Žák je seznámen s hygienickými požadavky v hodinách TV. Dodržuje osobní hygienu.	*Prv – Péče o zdraví*
p *-dodržuje zásady bezpečnosti*	Bezpečnost při TV	Žák se seznamuje s bezpečnostními pravidly v prostorách pro TV, při přípravě nářadí a náčiní a při jednotlivých pohybových činnostech.	*Prv – Úrazy a poranění*
-reaguje na pokyny různých forem, signály a povely při různých činnostech	Komunikace v TV	Žák si osvojuje základní tělocvičné názvosloví, učí se smluvené povely.	
p *-s pomocí učitele reaguje na základní pokyny a povely při TV*	Organizace a komunikace v TV	Žák zčásti samostatně, částečně s pomocí a korekcí učitele procvičuje základní povely a pokyny při TV a reaguje na ně.	*Čj – Rozvoj slovní zásoby*

5.3.20.A	**Tělesná výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
TV-3-1-01*:* spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
*p **TV-3-1-01**: zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost*
*p **TV-3-1-01**: projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám*
TV-3-1-03: spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
TV-3-1-05: reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci
*p **TV-3-1-05**: reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-v rámci možností využívá pohybové aktivity v kroužcích	Sportem ke zdraví	Získává pozitivní vztah k pohybovým aktivitám, je pozitivně motivován pro sportování nejen v hodinách TV.	OSV 4
-na základě osvojených vědomostí a dovedností demonstruje krátkou rozcvičku pro spolužáky	Pohybový režim Rozcvička Cvičení na stanovištích	Žák je schopen na základě získaných znalostí, dovedností připravit pro ostatní spolužáky krátkou rozcvičku.	OSV 5
p *-upevňuje pohybové schopnosti*	Pohybové aktivity	Žák si upevňuje následující dovednosti: průpravná gymnastická cvičení, akrobacie (kotoul vpřed a vzad včetně modifikací), skoky na malé trampolíně, hrazda (vis, ručkování ve visu), kladina (chůze a její modifikace), cvičení s hudbou včetně základů tanečních kroků.	
p *-pokouší se o samostatné vedení rozcvičky*	Rozcvička	Žák si upevňuje praktické provádění cviků v těchto oblastech: protahovací cvičení, rychlostně silová cvičení, vytrvalostní cvičení, dechová cvičení, kompenzační a relaxační cvičení, vyrovnávací cvičení, psychomotorická cvičení, cvičení motivační, tvořivá, nápodobou, průpravná cvičení, soustředění na cvičení.	
p *-má osvojeny základní pohybové činnosti v oblasti sportovních her (s ohledem na individuální oslabení)*	Sportovní hry	Žák si upevňuje dovednosti pro využití ve sportovních hrách: základní manipulace s míčem, průpravná cvičení, průpravné hry.	
-spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Kolektivní sportovní aktivity	Žák se učí vzájemné spolupráci ve skupině, týmu – při orientaci v známém i neznámém prostoru.	OSV 8 OSV 9

-orientuje se v pokynech různých forem, signálech a povelech při různých činnostech	Komunikace v TV	Žák se orientuje v základním tělocvičném názvosloví, používá smluvené povely, názvosloví náčiní a nářadí.	
-aplikuje zásady jednání a chování ve sportu	Olympijské ideály a symboly	Žák aplikuje pojem fair play, čestnost, tolerance.	*Prv - příběhy s danou tematikou OH*
p *-reaguje na základní pokyny a povely při TV*	Činnosti podporující pohybové učení Organizace a komunikace v TV	Žák si automatizuje základní pokyny a povely při TV a dokáže na ně reagovat.	*Čj – rozvoj slovní zásoby*

5.2.20	**Vyučovací předmět**	**Tělesná výchova**

5.2.20.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova – 1.stupeň, 2. období

Vyučovací předmět Tělesná výchova v rámci vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je zaměřen především na rozvoj tělesné zdatnosti a dovednosti dětí, spolupráce dětí pomocí společných zážitků, posilování důvěry i sebedůvěry, prohloubení zodpovědnosti za sebe i druhé.

Tělesná výchova je ve čtvrtém a pátém ročníku vyučována dvě hodiny týdně. Do předmětu je integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Tělesná výchova vede od spontánního a hravého pojetí pohybu k řízené pohybové aktivitě a soutěžím. Zvyšuje tělesnou zdatnost dětí a mládeže na optimální úroveň, je dostatečnou prevencí civilizačních chorob.

V našem pojetí tělesné výchovy nejde o samotný výkon, ale o dosažení zdatnosti, ovlivňující zdravotní stav a působící preventivně na problémy zdravotní i sociální.

Žáci se SVP jsou vzděláváni s individuálním přístupem s přihlédnutím k jejich schopnostem a možnostem. Žáci dostávají dostatek času k provedení cviku, volí se pomalé tempo. Cviky i pravidla her se vysvětlují v krátkých větách a volí se srozumitelná slova. Podporuje se snaha, píle a samostatnost žáků při vykonávání sportovních aktivit.

5.2.20.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučujícího předmětu Tělesná výchova - 1.stupeň, 2. období

Kompetence	**Strategie**
k učení	○ Vedeme žáky k tomu, aby na základě získaných informací byli schopni se orientovat v hodině TV, vyhodnotit situaci. ○ Užíváme takové techniky a metody, aby byli žáci schopni si aktivně osvojit danou dovednost. ○ Vysvětlujeme a prakticky předvádíme žákům veškerou činnost a dáme jim dostatečný prostor pro jeho nácvik. ○ Vedeme žáky k samostatnosti.
k řešení problémů	○ Učíme žáky prakticky řešit problémy jednotlivce i skupiny. ○ Rozvíjíme u žáků zodpovědné chování. ○ Vedeme žáky k uvědomění si svých práv i povinností.

komunikativní	○ Rozvíjíme u žáků ústní projev. ○ Rozvíjíme u žáků schopnost přijímat role ve skupinách a porozumět zadaným povelům. ○ Učíme žáky komunikovat neverbálně – gesta, posunky, taktické náznaky.
sociální a personální	○ Rozvíjíme u žáků komunikaci ve skupině, upevňujeme vzájemné vztahy. ○ Upevňujeme schopnost požádat o pomoc spolužáka nebo učitele. ○ Vedeme žáky k poskytování pomoci druhým. ○ Podporujeme žáky vzájemnému naslouchání, přijetí názorů jedince, rozvíjíme myšlení pro skupinu. ○ Posilujeme sebedůvěru žáků. ○ Učíme žáky přijímat a vstřebávat úspěch i neúspěch.
občanské	○ Podporujeme žáka v zodpovědném jednání a rozhodování. ○ Rozvíjíme u žáka zodpovědné chování v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka.
pracovní	○ Učíme žáka chránit své zdraví i zdraví ostatních. ○ Rozvíjíme u žáků uvědomění si následků porušení základních pravidel bezpečnosti a hygieny na své zdraví. ○ Usiluje o to, aby žák získané znalosti, dovednosti, zkušenosti i zdatnost využil při realizaci vlastního volného času.
digitální	○ Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání hudby, videí a informací. ○ Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek.

5.2.20.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova – 1. stupeň, 2. období

a) Očekávaný výstup oboru (zkratka OVO)

Žák:

TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

*p **TV-5-1-01** chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu*

TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

*p **TV-5-1-02** zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením*

TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

*p **TV-5-1-03** zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností*

*p **TV-5-1-03** zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla*

TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

*p **TV-5-1-04** uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti*

TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

*p **TV-5-1-05** reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti*

*p **TV-5-1-05** zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy.*

TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

*p **TV-5-1-06** dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play*

TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy

TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti

TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopnosti poznávání** – cvičení pozornosti a soustředění*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, zvládání stresových situací*
*OSV 5: **Kreativita** - cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích*
*OSV 8: **Komunikace** – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Tělesná výchova – 1. stupeň, 2. období

5.4.20.A	**Tělesná výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **TV-5-1-01**: podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti *p **TV-5-1-01**: chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu* **TV-5-1-02**: zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	

*p **TV-5-1-02**: zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením*

TV-5-1-03: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

*p **TV-5-1-03**: zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností*

*p **TV-5-1-03**: zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla*

TV-5-1-04: uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

*p **TV-5-1-04**: uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti*

TV-5-1-05: jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

*p **TV-5-1-05**: reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti*

*p **TV-5-1-05**: zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy*

TV-5-1-06: jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

*p **TV-5-1-06**: dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play*

TV-5-1-07: užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

TV-5-1-08: zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy

TV-5-1-09: změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

TV-5-1-10: orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

TV-5-1-11: adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti

TV-5-1-12: zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-snaží se o pravidelný pohybový režim	Sportovní činnosti	Žák procvičuje: pohybové hry, gymnastiku, průpravné úkoly, atletiku. Žák je pozitivně motivován k sportovním aktivitám i mimo školu- výuka probíhá v areálu školy i v areálech veřejných sportovišť.	OSV 4 OSV 5
p *-pohyb vykonává aktivně, radostně*			
-zapojuje se do korektivního cvičení	Relaxační cvičení Zdravotně zaměřená cvičení	Realizuje průpravná, kompenzační a relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití.	
p *-rozumí pokynům*			
-správně realizuje techniku sportovní činnosti		Žák má správné držení těla.	

p *-zvládá koordinaci pohybů pro dané cviky*			
p *-zlepšuje svou tělesnou kondici*			
-osvojí si a dodržuje bezpečnostní zásady a předpisy	Bezpečnost při pohybových činnostech	Žák si osvojuje: školní řád, řád tělocvičny, řád školního hřiště, bezpečnostní pokyny pro TV, první pomoc v TV. Žák rozumí a dodržuje pravidla bezpečnosti pro TV, při pohybu v šatnách, umyvárnách, na WC, při přípravě a úklidu nářadí, náčiní, pomůcek.	OSV 1
p *-používá cvičební úbor*			
p *-respektuje pokyny učitele*			
p *-nahlásí úraz*			
-posuzuje svůj výkon i výkon spolužáků vzhledem k jejich dispozicím	Sportovní činnosti a pohybové hry	Žák bez předsudků hodnotí svůj výkon i výkon svých spolužáků (popř. týmu).	
p *-reaguje na pokyny při cvičení*			
p *-podle pokynů provádí rozcvičku*			
-rozlišuje úmyslný nebo neúmyslný přestupek proti pravidlům		Dodržuje pravidla her, hlásí jejich porušení, dbá na regulérnost soutěže.	OSV 8 OSV 9
p *-neporušuje pravidla her a soutěží*			
-rozumí nákresu hry nebo cvičících stanovišť		Podle nákresu rozestaví nářadí na ploše tělocvičny.	
-sestaví tým a zúčastní se třídního turnaje		Sestaví tým a aktivně se zapojí do turnaje.	
-měří si svůj výkon i výkon ostatních spolužáků	Atletická průprava	Žák si sám změří svůj výkon (čas, délka, množství). Je schopen si tento výkon zaznamenat do výsledkové tabulky.	
-orientuje se ve sportovních kroužcích ve škole a v okolí školy	Sportovní kroužky	Žák má k dispozici nabídku sportovních aktivit školy, sportoviště v okolí školy, bydliště. Žák sleduje sportovní dění ve škole – sportovní kroužky, sportovní aktivity školy.	OSV 4
-adaptuje se na vodní prostředí	Plavecký výcvik		
-dodržuje hygienu plavání			
-nacvičuje prvky sebezáchovy a bezpečnosti			

-nacvičuje vybrané plavecké techniky			

5.5.20.A	Tělesná výchova Žák:

Očekávaný výstup RVP :

TV-5-1-01: podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

*p **TV-5-1-01**: chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu*

TV-5-1-02: zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

*p **TV-5-1-02**: zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením*

TV-5-1-03: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

*p **TV-5-1-03**: zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností*

*p **TV-5-1-03**: zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla*

TV-5-1-04: uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

*p **TV-5-1-04**: uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti*

TV-5-1-05: jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

*p **TV-5-1-05**: zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy*

TV-5-1-06: jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

*p **TV-5-1-06**: dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play*

TV-5-1-07: užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

TV-5-1-08: zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy

TV-5-1-09: změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

TV-5-1-10: orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

TV-5-1-11: adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti

TV-5-1-12: zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-uplatňuje kondičně zaměřené činnosti	Sportovní činnosti	Žák je pozitivně motivován k sportovním aktivitám i mimo školu-výuka probíhá v areálu školy i v areálech veřejných sportovišť (pohybové hry,	OSV 4 OSV 5

		gymnastika, průpravné úkoly, atletika).	
p *-pohyb vykonává aktivně, radostně, samostatně*			
-zapojuje se do korektivního a relaxačního cvičení, rozumí pokynům	Relaxační cvičení Zdravotně zaměřená cvičení	Realizuje průpravná, kompenzační a relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití.	
p *-rozumí pokynům, respektuje ostatní členy kolektivu, družstva*			
-správně realizuje techniku sportovní činnosti, vytváří varianty pohybových her	Pohybové hry	Žák má správné držení těla, je schopen správně zvedat zátěž.	
p *-zvládá koordinaci pohybů pro dané cviky, správné a pravidelné dýchání*			
p *-zlepšuje svou tělesnou kondici a držení těla*			
-adekvátně reaguje na úraz spolužáka	Bezpečnost při pohybových činnostech	Žák rozumí a dodržuje pravidla bezpečnosti pro TV, při pohybu v šatnách, umyvárnách, na WC, při přípravě a úklidu nářadí, náčiní, pomůcek. Žák se seznamuje s pravidly poskytnutí p. pomoci (školní řád, řád tělocvičny, řád školního hřiště, bezpečnostní pokyny pro TV, první pomoc v TV).	OSV 1 OSV 8 OSV 9
p *-poskytne první pomoc při lehkém úrazu*			
-posuzuje svůj výkon i výkon spolužáků vzhledem k jejich dispozicím, hodnocení provádí do tabulek	Sportovní činnosti a pohybové hry	Žák bez předsudků hodnotí svůj výkon i výkon svých spolužáků (popř. týmu).	
p *-podle pokynů provádí rozcvičku i relaxaci*			
-rozlišuje úmyslný nebo neúmyslný přestupek proti pravidlům, dodržuje pravidla		Dodržuje pravidla hry, dbá na regulérnost soutěže.	OSV 8 OSV 9
p *-neporušuje pravidla her a soutěží, nahlásí porušování*			
-rozumí nákresu hry nebo cvičících stanovišť, rozmístí nářadí a náčiní podle nákresu		Podle nákresu rozestaví nářadí a náčiní na ploše tělocvičny.	

-sestaví tým, zúčastní se třídního turnaje, vyhodnotí turnaj do tabulek		Sestaví družstvo, aktivně se zapojuje do turnaje, chopí se role rozhodčího.	
-měří si svůj výkon i výkon ostatních spolužáků, zapisuje údaje do tabulek	Atletická průprava	Žák si sám změří svůj výkon (čas, délka, množství). Je schopen si tento výkon zaznamenat do výsledkové tabulky.	
-orientuje se ve sportovních kroužcích ve škole a v okolí školy, aktivně je navštěvuje	Sportovní kroužky	Žák sleduje sportovní dění ve škole – sportovní kroužky, sportovní aktivity školy.	
-zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti	Plavecký výcvik		
-podle vlastních schopností prvky sebezáchovy a bezpečnosti			
-podle vlastních schopností zvládá vybranou plaveckou techniku			

5.3.20	**Vyučovací předmět**	**Tělesná výchova**

5.3.20.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Tělesná výchova – 2. stupeň

Vyučovací předmět Tělesná výchova je v rámci vzdělávací oblasti Člověk a zdraví zaměřen na poznání vlastních pohybových možností a zájmů i na poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Tělesná výchova je v šestém až devátém ročníku vyučována dvě hodiny týdně. Integrováno je průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova na 2. stupni obsahuje činnosti ovlivňující zdraví, úroveň pohybových dovedností a podporující pohybové učení.

Pojem zdraví je chápán jako individuální pocit pohody (vyvážený tělesný, duševní, sociální a duchovní stav). Na kvalitu zdraví má vliv chování, způsob života a jednání každého z nás, ale také zdraví komunity, v níž žijeme a pohybujeme se. Ovlivňování zdraví má celoživotní charakter, kvalita zdraví je zakládána především v dětství a dospívání. Proto se v činnostech ovlivňující zdraví zaměřujeme teoreticky i prakticky na tyto celky: význam pohybu pro zdraví, příprava organismu na pohyb, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj rychlosti ,vytrvalosti, silových a koordinačních schopností, hygienu při tělesné výchově, bezpečnost při pohybových činnostech.

Obecná zdatnost je nezbytným předpokladem pro efektivní fungování lidského organismu. Součástí obecné zdatnosti je schopnost adaptace na pohybovou zátěž, kterou nazýváme tělesná zdatnost. V činnostech ovlivňující úroveň pohybových dovedností se teoreticky i prakticky zaměřujeme na tyto celky: pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční cvičení, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pohyb v přírodě, plavání, netradiční sporty.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.

Základem dobře fungující hodiny tělesné výchovy je dobrá organizace této hodiny, výborná vzájemná komunikace mezi učitelem /žákem, žákem/žákem, pochopení a následná realizace pojmů z odborné terminologie, pochopení a aplikace pravidel her, soutěží – porozumění a ztotožnění se z pravidly fair play. V činnostech podporujících pohybové učení se teoreticky i prakticky zaměřujeme na tyto celky: organizace při TV, komunikace v TV, pravidla, zásady jednání a chování v TV, měření a posuzování pohybových dovedností, informace o pohybových činnostech.

V našem pojetí tělesné výchovy nejde o samotný výkon, ale o dosažení zdatnosti ovlivňující zdravotní stav a působící preventivně na problémy zdravotní i sociální.

Žáci s SVP jsou vyučováni společně s ostatními žáky. V případě potřeby je náročnost výuky přizpůsobena individuálním možnostem žáků.

5.3.20.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Tělesná výchova – 2. stupeň

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Vkládáme na základě získaných informací schopnost orientovat se v hodině TV, vyhodnotit situaci. o Rozvíjíme a upevňujeme žákovu dovednost, neboť na ní závisí úspěšnost plnění úkolu. o Jednotlivé činnosti podrobně vysvětlujeme, předvedeme a žákům dáme dostatečný prostor pro jejich nácvik. o Umožníme žákům, aby sami hledali cestu nejsnazšího a nejrychlejšího řešení. o Rozvíjíme u žáků schopnost porozumět informacím, které získají od učitele nebo spolužáka, a rychle je vyhodnotit. o Učíme žáky přijímat názory a příspěvky ostatních, vyhodnocovat jednotlivá hlediska a hledat společný výstup.
k řešení problémů	o Učíme žáka řešit problémy jednotlivce – sebe a skupiny. o Vedeme je k dodržování pravidel a fair play. o Učíme je předcházet konfliktním situacím a vedeme je k smírčím řešením.
komunikativní	o Rozvíjíme ústní projev žáků. o Učíme žáky společně se domluvit na postupu ve hře, společně vymýšlet taktiku při hře, při soutěži. o Učíme žáky v rámci hry vysílat přesný, výstižný, plynulý a společensky korektní kód. o Učíme žáky komunikovat i jiným způsobem než řečí – gesta, posunky, taktické náznaky. o Vštěpujeme žákům schopnost na závěr hodiny zhodnotit výuku, vzájemně ji prodiskutovat.

sociální a personální	o Posilujeme u žáků zodpovědné chování. o Rozvíjíme u žáků komunikaci ve skupině, upevňujeme vzájemné vztahy. o Upevňujeme u žáků schopnost požádat o pomoc spolužáka nebo učitele. o Učíme žáky poskytnout pomoc ostatním lidem. o Učíme žáky přijímat v rámci hry sociální roli ve skupině a naplňovat její kompetence ve prospěch skupiny. o Vedeme žáky k vzájemnému naslouchání, přijímání názorů, rozvíjení myšlení pro skupinu, posilujeme vzájemnou sebedůvěru. o Umožňujeme žákům ocitnout se v nezvyklých situacích, vzájemně hodnotit svoji úspěšnost. o Učíme žáky přijmout a vstřebat úspěch i neúspěch. o Vštěpujeme žákům schopnost projevu úcty a pozitivní vztah ke svým spolužákům. o Vedeme žáky k tomu, aby v závěru hry se dělili o odměnu a radost z úspěchu i o smutek z neúspěchu. o Učíme žáky zvládat své emoce. o Společný prožitek posiluje přátelství. o Ukazujeme žákům, že uznání, které žák dostane od skupiny, spoluhráče, dává žákovi pocit sebeúcty.
občanské	o Vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili svá práva i povinnosti v rámci skupiny. o Učíme žáky řešit problémy jednotlivce – sebe a skupiny. o Učíme je být aktivní ve věci společného zájmu. o Učíme žáky zodpovědnému chování. o Učíme žáky nést zodpovědnost za skupinu, motivovat ji.
pracovní	o Vedeme žáky k plnění svých povinností a závazků. o Ukazujeme, jak dbát na ochranu svého zdraví i zdraví ostatních. o Učíme žáky uvědomit si následky porušování stanovených pravidel. o Učíme aplikovat získané znalosti, dovednosti, zkušenosti. o Vedeme žáky k organizaci vlastního aktivního volného času.
digitální	o Vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání hudby, videí a informací. o Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek. o Zpřístupňujeme žákům důvěryhodné digitální zdroje s problematikou pohybových aktivit a sportu.

5.3.20.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova – 2. stupeň

a) Očekávaný výstup oboru (zkratka OVO)

A. Činnosti ovlivňující zdraví

Žák:

TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem

TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program

*p **TV-9-1-02** usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí*

TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly

*p **TV-9-1-03** cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení využívá*

*p **TV-9-1-03** základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy*

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší

*p **TV-9-1-04** odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem*

*p **TV-9-1-04** vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity*

TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

*p **TV-9-1-05** uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného*

*p **TV-9-1-05** uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu*

*p **TV-9-1-05** chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy, změří úroveň své tělesné zdatnosti*

B. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Žák:

TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

*p **TV-9-2-01** zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*

TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

*p **TV-9-2-02** posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků*

C. Činnosti podporující pohybové učení

Žák:

TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

*p **TV-9-3-01** užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka*

TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu

*p **TV-9-3-02** naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu*

TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

*p **TV-9-3-03** dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*

TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

*p **TV-9-3-04** rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka*

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí

*p **TV-9-3-05** sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je*

TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

*p **TV-9-3-06** spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*

TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopnosti poznávání** – cvičení pozornosti a soustředění, řešení problémů*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vtah k sobě samému, organizace času, zvládání stresových situací, sociální dovednosti pro předcházení stresu v mezilidských vztazích, efektní komunikace*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích*
*OSV 7: **Mezilidské vztahy** – respektování, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída, péče o dobré vztahy, empatie*
*OSV 8: **Komunikace** – dovednosti pro sdělování verbální i neverbální, řeč lidských skutků*
*OVO 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci, dovednost odstoupit od vlastního nápadu*

c) Chronologické upořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Tělesná výchova – 2. stupeň

5.6.20.A	**Činnosti ovlivňující zdraví** **Žák**
Očekávaný výstup RVP : **TV-9-1-01**: aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně s konkrétním účelem **TV-9-1-02**: usiluje a zlepšuje své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	

*p **TV-9-1-02**: usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí*
TV-9-1-03: samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností zatěžovanými svaly
*p **TV-9-1-03**: cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy*
TV-9-1-04: odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
*p **TV-9-1-04**: odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem*
*p **TV-9-1-04**: vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity*
*p **TV-9-1-05**: uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného*
*p **TV-9-1-05**: uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-s pomocí učitele si organizuje svůj denní pohybový režim	Pohybový režim Správné držení těla	Žák ví, že pohyb je vhodný pro zdraví, že by měl aktivně cvičit 2 – 3 hodiny denně, snaží se o to. Základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu, vytváří si pohybové návyky.	OSV 1
-poznává rozdíl mezi průpravným a kompenzačním cvičením		Uvědomuje si, že pohyb pomáhá ke zdravému růstu.	OSV 7 OSV 8 OSV 9
-měří svou tělesnou zdatnost pomocí testů, naměřená data zaznamenává s využitím digitálních technologií		Žák využívá rozvojové pohybové programy; pomůcky pro měření výkonů (krokoměr, chytré hodinky).	
p *-organizuje si svůj denní pohybový režim za pomoci učitele*		Žák uvědoměle, preventivně sportuje, buduje si zdravý životní styl.	*Př – Nemoci, úrazy a prevence* *Ov – Volný čas*
-pod vedením učitele se připraví na pohybovou činnost	Rozcvička a strečink		OSV 4
-pod vedením učitele provádí strečink			
p *-pod vedením učitele se připraví na pohybovou činnost*			
p *-pod vedením učitele provádí strečink*			
-uvědomuje si škodlivost drog, alkoholu a cigaret, odmítá je	Škodlivost drog	Žák si uvědomuje škodlivost návykových látek. Vyhýbá se jim, uvědoměle, preventivně sportuje, buduje si zdravý životní styl.	

p *-přizpůsobí pohybové aktivity meteorologickým změnám*	Zásady bezpečnosti a hygieny v hodinách TV		
p *-v rámci svých možností poskytne první pomoci*		Žák zná základy první pomoci, učí se reagovat v situacích ohrožení lidského života. Zná základy ošetření vážných i život ohrožujících poranění. Uvědomuje si rizika pohybové činnosti při různém stupni znečištění ovzduší.	
p *-dodržuje bezpečnostní zásady a předpisy v hodinách TV*	Zásady bezpečnosti a hygieny v hodinách TV	Žák dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při jednotlivých pohybových činnostech.	OSV 4 OSV 8 *Př – Ochrana přírody a životního prostředí*

5.6.20.B	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** **Žák**

Očekávaný výstup RVP :

TV-9-2-01: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

*p **TV-9-2-01**: zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikovat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*

TV-9-2-02: posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

*p **TV-9-2-02**: posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-osvojuje si vybrané nové pohybové a herní aktivity	Pohybové činnosti Gymnastika Atletika Sportovní hry	Žák se samostatně připraví na pohybovou činnost. Je pozitivně motivován k sportovním aktivitám ve škole i mimo školu – výuka probíhá v areálu školy i v areálech veřejných sportovišť: pohybové činnosti, strečink, akrobacie (- kotoul, stoj na lopatkách, přemet stranou), kladina (chůze, otočka), kruhy (komíhání), atletika (běh na 50 m, skok z místa, hod míčkem), sportovní hry (kopaná, stolní tenis, florbal, přehazovaná).	OSV 1 OSV 7
p *-zná vybrané pohybové aktivity a rozšiřuje jejich spektrum*		Žák provádí systematicky pohybové činnosti z důvodu zkvalitnění svých schopností, dovedností i výkonů.	*Př – Ochrana přírody a životního prostředí; Praktické metody poznávání přírody*

-na základě zjištěných nedostatků zlepšuje své schopnosti, dovednosti a výkon dle svých individuálních předpokladů	Testování	Žák provádí základní testy kondičních a koordinačních schopností.	
p *-s pomocí učitele zlepšuje své schopnosti, dovednosti a výkon dle svých individuálních předpokladů*			

5.6.20.C	**Činnosti podporující pohybové učení** **Žák**

Očekávaný výstup RVP :

TV-9-3-01: užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

*p **TV-9-3-01**: užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka*

TV-9-3-02: naplňuje v školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

*p **TV-9-3-02**: naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu*

TV-9-3-04: rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

*p **TV-9-3-04**: rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka*

TV-9-3-06: zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

*p **TV-9-3-06**: spolurozhodovat osvojované hry a soutěže*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-používá v komunikaci názvosloví jednotlivých sportovních oborů	Komunikace v TV	Žák používá a aplikuje názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky. Používá základní názvosloví v akrobacii, atletice, sportovních hrách.	OSV 5 OSV 8 OSV 9
p *-rozumí základní odborné terminologii ve sportu*			
-při sportování se chová ohleduplně a čestně	Olympijské myšlenky		
p *-při sportování se chová ohleduplně*			
-naplňuje role hráče a diváka	Sportovní hry		
p *-naplňuje role diváka*			

-zorganizuje hru	Sportovní hry	Žák zná základní pravidla sportovních disciplín a her. V rámci běžné hry i v rámci soutěží, utkání, turnajů je dodržuje. Na jejich nedodržování upozorní (kopaná, stolní tenis, florbal, přehazovaná).	
p *-zná základní pravidla sportovních her a disciplín*		Žák poznává základní pravidla sportovních disciplín a her.	

5.7.20.A	**Činnosti ovlivňující zdraví** **Žák**

Očekávaný výstup RVP :

TV-9-1-01: aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně s konkrétním účelem

TV-9-1-02: usiluje a zlepšuje své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program

*p **TV-9-1-02**: usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí*

TV-9-1-03: samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností zatěžovanými svaly

*p **TV-9-1-03**: cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení*

*p **TV-9-1-03**: využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy*

TV-9-1-05: uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

*p **TV-9-1-05**: uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného*

*p **TV-9-1-05**: uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-společně se spolužáky si organizuje svůj denní pohybový režim	Pohybový režim Správné držení těla	Žák ví, že pohyb je vhodný pro zdraví, že by měl aktivně cvičit 2 – 3 hodiny denně, snaží se o to. Základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu, vytváří si pohybové návyky.	OSV 1
-pod vedením učitele provádí průpravná a kompenzační cvičení	Správné držení těla Příprava organismu na různé pohybové aktivity	Uvědomuje si, že pohyb pomáhá ke zdravému růstu, rozvoji srdce, kostí, svalů, plic.	OSV 4 OSV 7 OSV 8 OSV 9
p *-organizuje si svůj denní pohybový režim*			
-samostatně se připraví na pohybovou činnost	Rozcvička a strečink		
-podle potřeby samostatně provádí strečink zatěžovaných svalů			
p *-samostatně se připraví na pohybovou činnost*			

p *-podle potřeby samostatně provádí strečink zatěžovaných svalů*			
-dodržuje zásady bezpečného chování v terénu	Pobyt v přírodě		
p *-nacvičuje odsun raněného*			
p *-zná a dodržuje bezpečnostní zásady a předpisy v terénu*			

5.7.20.B	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** **Žák**

Očekávaný výstup RVP :

TV-9-2-01: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

*p **TV-9-2-01**: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikovat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*

TV-9-2-02: posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

*p **TV-9-2-02**: posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-zdokonaluje se dle svých možností v pohybových a herních aktivitách	Pohybové činnosti Gymnastika Atletika Sportovní hry	Žák je pozitivně motivován k sportovním aktivitám ve škole i mimo školu-výuka probíhá v areálu školy i v areálech veřejných sportovišť. Provádí systematicky pohybové činnosti z důvodu zkvalitnění svých schopností, dovedností i výkonu: pohybové činnosti (střehové postoje, přetahy, přetlaky), akrobacie (stoj na rukou s oporou), přeskoky (můstek, trampolína), kladina (náskok, klus), hrazda (náskok), kruhy (svis vznesmo), rytmická gymnastika (cvičení s nářadím), aerobik, atletika (skok do dálky, běh na 100 m), sportovní hry (házená, kopaná, stolní tenis, florbal, přehazovaná).	OSV 1 OSV 5 OSV 7 OSV 8 OSV 9
p *-zdokonaluje se v jednotlivých pohybových aktivitách a rozšiřuje jejich spektrum*			*Př – Ochrana přírody a životního prostředí* *Př – Praktické metody poznávání přírody*

-sleduje a zlepšuje své schopnosti, dovednosti a výkon	Testování	Žák průběžně sleduje své kondiční a koordinační schopností.	
-provádí základní motorické testy		Žák si ověřuje úroveň dosažených kondičních a koordinačních schopností pomocí základních testů.	
p *-chce zlepšit svůj výkon dle svých individuálních předpokladů*	Průpravná cvičení	Žák provádí cvičení vytrvalostní, dechová, kompenzační.	

5.7.20.C	**Činnosti podporující pohybové učení** **Žák**

Očekávaný výstup RVP :

*p **TV-9-3-01**: užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka*

TV-9-3-02: naplňuje v školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu

*p **TV-9-3-02**: naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu*

TV-9-3-03: dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

*p **TV-9-3-03**: dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*

TV-9-3-04: rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

*p **TV-9-3-04**: rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka*

TV-9-3-06: zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

*p **TV-9-3-06:** spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
p *-používá v komunikaci názvosloví jednotlivých sportovních oborů*	Komunikace v TV -základní názvosloví v pohybových a sportovních disciplínách	Žák používá a aplikuje názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky.	OSV 8 OSV 9
-naplňuje v školních podmínkách respekt k opačnému pohlaví, akceptuje handicapované	Olympijské myšlenky	Žák zná pojem fair play, čestnost, tolerance a získává informace o olympijských ideálech a symbolech. Spolupráce v kontextu tělesné výchovy.	
-naplňuje v školních podmínkách ochranu přírody při sportu			
p *-při sportu respektuje rozdíly mezi pohlavími*			
p *-při sportu dbá na ochranu přírody*			
-při stanovení taktiky kooperuje s ostatními spolužáky	Sportovní hry		OSV 5

p *-je schopen zorganizovat pohyb v prostoru při pohybových činnostech*		Žák spolupracuje ve skupině při osvojovaných pohybových činnostech. Organizuje herní prostor pro sebe i své spolužáky. Při hře používá taktiku.	
-naplňuje role hráče a rozhodčího			
-uplatňuje práva a povinnosti v pohybových činnostech (soutěžích)		Komunikuje a spolupracuje ve skupině při osvojovaných pohybových činnostech. Organizuje herní prostor pro sebe i své spolužáky. Při hře používá taktiku.	OSV 8 OSV 9
p *-naplňuje role hráče a diváka*			
-zorganizuje zápas mezi dvěma družstvy	Sportovní hry	Žák zná základní pravidla sportovních disciplín a her. V rámci běžné hry i v rámci soutěží, utkání, turnajů je dodržuje. Na jejich nedodržování upozorní (kopaná, stolní tenis, florbal, přehazovaná).	
p *-chápe základní pravidla sportovních her a disciplín*		Žák poznává základní pravidla dalších sportovních disciplín a her.	

5.8.20.A	**Činnosti ovlivňující zdraví** **Žák**

Očekávaný výstup RVP :

TV-9-1-01: aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně s konkrétním účelem

TV-9-1-02: usiluje a zlepšuje své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program

*p **TV-9-1-02**: usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí*

TV-9-1-03: samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností zatěžovanými svaly

TV-9-1-05: uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

*p **TV-9-1-05**: uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného*

*p **TV-9-1-05**: chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-organizuje si svůj denní pohybový režim	Pohybový režim Správné držení těla	Žák ví, že pohyb je vhodný pro zdraví, že by měl aktivně cvičit 2 – 3 hodiny denně, snaží se o to. Základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu.	OSV 1 OSV 4

-získané sportovní znalosti, dovednosti a návyky uplatňuje i mimo školu		Žák zná základní způsoby korekce svalových oslabení a dovede je většinou samostatně používat. Zná základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je samostatně využít.	
-provádí samostatně průpravná a kompenzační cvičení	Správné držení těla Příprava organismu na různé pohybové aktivity	Uvědomuje si, že pohyb pomáhá ke zdravému růstu, rozvoji srdce, kostí, svalů, plic.	OSV 4 OSV 7 OSV 8 OSV 9
p *-rozvíjí získané pohybové schopnosti s ohledem na své možnosti*	Rozvoj pohybových schopností	Žák se vhodným a cíleně orientovaným cvičením snaží procvičovat a rozvíjet dosud získané pohybové dovednosti determinované rychlostí, vytrvalostí, silou a koordinací.	
-vede rozcvičku	Rozcvička a strečink		OSV 5
-kontroluje dodržování zásad bezpečného chování u druhých	Pobyt v přírodě		
p *-kontroluje dodržování zásad bezpečného chování u druhých*			
p *-měří své výkony*	Měření výkonu		

5.8.20.B	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** **Žák**		
Očekávaný výstup RVP : **TV-9-2-01**: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech *p **TV-9-2-01**: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikovat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech* **TV-9-2-02**: posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny *p **TV-9-2-02**: posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-zdokonaluje se ve vybraných sportovních disciplínách	Pohybové činnosti Gymnastika Atletika Sportovní hry	Žák je pozitivně motivován k sportovním aktivitám ve škole i mimo školu-výuka probíhá v areálu školy i v areálech veřejných sportovišť. Provádí systematicky pohybové činnosti z důvodu zkvalitnění svých schopností, dovedností i výkonu: pohybové činnosti (silová a korekční cvičení), pohybové hry (psychomotorické hry), akrobacie (přemet vpřed / vzad, rondat), kladina (poskok, obrat), hrazda (výmyk, přešvih), kruhy (houpání, obraty), rytmická gymnastika (cvičení s nářadím, pohybová dynamika), atletika (dálkový běh, skok do dálky, hod medicinbalem), sportovní hry (volejbal, kopaná, florbal, badminton).	OSV 1 OSV 5 OSV 7 OSV 8 OSV 9
p *-uvědomí si nutnost pohybové zátěže*	Průpravná cvičení	Žák je pozitivně motivován k sportovním aktivitám. Provádí strečink, rychlostně silová cvičení, cvičení vytrvalostní, dechová, kompenzační.	OSV 4 OSV 5 OSV 7
p *-chce zlepšit své schopnosti, dovednosti a výkon dle svých individuálních předpokladů*	Pohybové činnosti Gymnastika Atletika Sportovní hry		
p *-bezpečně ovládá jednotlivé pohybové aktivity a zná jejich pravidla*		Žák provádí systematicky a podle pravidel pohybové činnosti z důvodu zkvalitnění svých schopností, dovedností i výkonů.	*Př – Ochrana přírody a životního prostředí* *Př – Praktické metody poznávání přírody*
-pravidelně hodnotí svůj sportovní výkon a zlepšuje ho	Testování	Žák provádí základní testy kondičních a koordinačních schopností.	
-zaznamenává sportovní výkon			
p *-používá základní kritéria hodnocení kondičních a koordinačních schopností*	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností		
p *-vyhodnocuje správné nebo chybné provedení jednotlivých pohybových činností*			

5.8.20.C	**Činnosti podporující pohybové učení** **Žák**
Očekávaný výstup RVP : **TV-9-3-02**: naplňuje v školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	

TV-9-3-03: dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
*p **TV-9-3-03**: dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*
TV-9-3-04: rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
*p **TV-9-3-04**: rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka*
TV-9-3-05: sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
*p **TV-9-3-05**: sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotit je*
TV-9-3-06: zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
*p **TV-9-3-06**: spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-při pohybových činnostech naplňuje olympijské myšlenky – hraje fair play, čestně soupeří	Olympijské myšlenky	Žák zná pojem fair play, čestnost, tolerance a získává informace o olympijských ideálech a symbolech. Spolupráce v kontextu tělesné výchovy.	OSV 8
-dodržuje stanovenou taktiku			
p *-je schopen dohodnout se na spolupráci při pohybových činnostech*			
-naplňuje role hráče, rozhodčího a organizátora	Sportovní hry	Komunikuje a spolupracuje při osvojovaných pohybových činnostech.	
-organizuje pohyb v prostoru při pohybových činnostech		Komunikuje a spolupracuje ve skupině při osvojovaných pohybových činnostech.	
p *-uplatňuje práva a povinnosti v pohybových činnostech (soutěžích)*		Žák respektuje a dodržuje stanovená pravidla vyplývající z pozice hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.	*Ov – Vztahy ve škole* *Ov – Mezilidské vztahy ve společnosti*
-měří a srovnává sportovní výkony	Záznamy sportovních výkonů	Žák je schopen měřit výsledky pohybových činností – používá stopky, pásmo apod.	OSV 9
p *-je schopen měřit sportovní výkony*		Žák je schopen měřit výsledky pohybových činností – používá stopky, pásmo apod.	
-zorganizuje jednoduchý turnaj	Sportovní hry	Žák zná základní pravidla sportovních disciplín a her. V rámci běžné hry i v rámci soutěží, utkání, turnajů je dodržuje. Na jejich nedodržování upozorní (kopaná, stolní tenis, florbal, přehazovaná).	OSV 1 OSV 5 OSV 7 OSV 8 OSV 9
-připravuje a organizuje sportovní činnosti		Žák se orientuje v organizaci sportovních akcí.	

p *-aplikuje základní pravidla sportovních her a disciplín*		Žák se podílí na rozhodování při sportovních aktivitách.	

5.9.20.A	**Činnosti ovlivňující zdraví** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
TV-9-1-02: usiluje a zlepšuje své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
*p **TV-9-1-02**: usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí*
TV-9-1-05: uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost
*p **TV-9-1-05**: pochopí zásady zatěžování, změří úroveň své tělesné zdatnosti jednoduchými zadanými testy*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vede chvilku průpravných a kompenzačních cvičení	Správné držení těla Příprava organismu na různé pohybové aktivity	Uvědomuje si, že pohyb pomáhá ke zdravému růstu, rozvoji srdce, kostí, svalů, plic.	OSV 4 OSV 7 OSV 8 OSV 9
p *-udržuje získané pohybové schopnosti s ohledem na své možnosti*	Význam pohybu pro zdraví	Žák uvědoměle, preventivně sportuje.	*Př – Nemoci, úrazy a prevence* *Ov – Volný čas*
p *-rozvíjí své dovednosti v základních sportovních odvětvích*			
-předvídá možná nebezpečí úrazu	Pobyt v přírodě		
p *-chápe zásady zatěžování*	Měření výkonů		

5.9.20.B	**Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** **Žák**

Očekávaný výstup RVP :
TV-9-2-01: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
*p **TV-9-2-01**: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-aktivně cvičí a účastní se vybraných sportů dle svých individuálních možností a usiluje o další zlepšení svého výkonu	Pohybové činnosti Gymnastika Atletika Sportovní hry	Žák je pozitivně motivován k sportovním aktivitám ve škole i mimo školu-výuka probíhá v areálu školy i v areálech veřejných sportovišť. Žák provádí systematicky pohybové činnosti z důvodu zkvalitnění svých schopností, dovedností i výkonu: pohybové činnosti,	OSV 1 OSV 4 OSV 5 OSV 7 OSV 8 OSV 9

		akrobacie (skoky), přeskoky (skrčka, roznožka, odbočka), kladina (krátká sestava), tanec, aerobik, atletika (běh v terénu, překážkový běh, skok do dálky, hod medicinbalem), sportovní hry (volejbal, kopaná, košíková, florbal, volejbal, stolní tenis).	
p *-pravidelně a aktivně zařazuje pohybově účelné činnosti do denního režimu*	Průpravná cvičení	Žák provádí kompenzační a relaxační cvičení, silová a vytrvalostní cvičení.	*Př – Ochrana přírody a životního prostředí* *Př – Praktické metody poznávání přírody*

5.9.20.C	**Činnosti podporující pohybové učení** **Žák**

Očekávaný výstup RVP :

p ***TV-9-3-02****: naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu*

p ***TV-9-3-03****: dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*

p ***TV-9-3-04****: rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka*

TV-9-3-05: sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí

p ***TV-9-3-05****: sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je*

TV-9-3-06: zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

p ***TV-9-3-06****: spolurozhoduje osvojované hry a soutěže*

TV-9-3-07: zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
p *-při pohybových činnostech naplňuje olympijské myšlenky – hraje fair play, čestně soupeří, akceptuje handicapované*	Olympijské myšlenky	Žák zná pojem fair play, čestnost, tolerance. Získává informace o olympijských ideálech a symbolech.	*Z – zajímavosti ze světa, olympijské hry* *D – Starověk, olympijské hry* *Ov – Vztahy ve škole; Mezilidské vztahy ve společnosti*
p *-dohodne se na jednoduché taktice a dodržuje ji*			
p *-naplňuje role hráče, diváka a rozhodčího*	Sportovní hry		
-prezentuje výsledky sportovních výkonů	Záznam sportovních výkonů		
p *-zaznamená sportovní výkony a vyhodnotí je*		Žák je schopen zaznamenat výsledky her, soutěží i sportovních výkonů (grafické zpracování).	

-spolupodílí se na organizaci turistické akce, závodu, turnaje	Sportovní hry	Žák zná základní pravidla sportovních disciplín a her. (volejbal, kopaná, košíková, florbal, volejbal, stolní tenis).	
p *-vysvětlí základní pravidla sportovních her a disciplín, spolurozhoduje u jejich dodržování*		Žák zná základní pravidla sportovních disciplín a her.	
-graficky zaznamenává sportovní výkon a prezentuje ho	Záznam sportovních výkonů	Žák je schopen měřit výsledky pohybových činností – používá stopky, pásmo apod. Je schopen tyto výsledky graficky zpracovat, prezentovat.	

5.21 Praktické činnosti

5.1.21	Vyučovací předmět	Praktické činnosti

5.1.21.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Praktické činnosti - 1.stupeň, 1. období

Vyučovací předmět Praktické činnosti v rámci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce nabízí široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních praktických dovedností v různých oborech lidské činnosti, přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Předmět Praktické činnosti je vyučován v 1. až 3. ročníku jednu hodinu týdně. Integruje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Žáci v hodinách získávají pracovní dovednosti a návyky, zejména při ručním zpracování dostupných a vhodných materiálů, pěstitelských činnostech, základních činnostech v domácnosti. Osvojují si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základy organizace a plánování práce. Vytváří si aktivní vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí, k řešení ekologických problémů. Získávají odpovědný a tvořivý postoj k práci, vlastní činnosti a její kvalitě.

Žáci s SVP jsou vyučováni společně s ostatními žáky. Veškeré činnosti jsou přizpůsobeny jejich individuálním schopnostem a možnostem.

5.1.21.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučujícího předmětu Praktické činnosti - 1.stupeň, 1. období

Kompetence	Strategie
k učení	○ Užíváme takové techniky a metody, aby byli žáci schopni si aktivně osvojit danou dovednost. ○ Vysvětlujeme a prakticky předvádíme žákům činnost a dáme jim dostatečný prostor pro její nácvik.

	○ Učíme žáka poznat smysl a význam práce, vedeme je k postupnému vytváření si pozitivního vztahu k práci. ○ Respektujeme názory a nápady žáků, ve spolupráci s žáky je vyhodnocujeme – hledáme společný postup.
k řešení problémů	○ Učíme žáka řešit problémy jednotlivce a skupiny. ○ Posilujeme u žáků zodpovědné chování. ○ Vedeme žáky k tomu, aby si byli schopni uvědomit svá práva i povinnosti v rámci skupiny.
komunikativní	○ Rozvíjíme u žáků ústní projev. ○ Vedeme žáky k porozumění obrazových materiálů, k běžnému používání gest. ○ Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky, názory, postoje, emoce.
sociální a personální	○ Rozvíjíme u žáků komunikaci ve skupině, upevňujeme vzájemné vztahy. ○ Upevňujeme schopnost požádat o pomoc spolužáka nebo učitele. ○ Podporujeme žáky navzájem si naslouchat, přijmout názory jedince, rozvíjíme myšlení pro skupinu, posilujeme vzájemnou sebedůvěru. ○ Motivujeme žáky k hodnocení vlastních i kolektivních výsledků.
občanské	○ Podporujeme žáka v zodpovědném jednání a rozhodování. ○ Vedeme žáky k zájmu o své zdraví. ○ Učíme žáka poskytnout pomoc v hodině PČ. ○ Učíme žáka chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka.
pracovní	○ Motivujeme žáky k zodpovědnému plnění svých povinností a závazků. ○ Učíme žáka chránit své zdraví i zdraví ostatních. ○ Vedeme žáky bezpečnému používání materiálů, nástrojů vybavení.
digitální	○ Vedeme žáky k práci podle slovního návodu, předlohy i videonávodu.

5.1.21.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Praktické činnosti – 1.stupeň, 1.období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Práce s drobným materiálem

Žák:

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy předměty z tradičních a netradičních materiálů
p ČSP-3-1-01 *zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů*
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy
p ČSP-3-1-02 *pracuje podle slovního návodu a předlohy*

B. Konstrukční činnosti

Žák:

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
p ČSP-3-2-01 *zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*

C. Pěstitelské práce

Žák:

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování
p ČSP-3-3-01 *provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popisuje jeho výsledky*
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny
p ČSP-3-3-02 *pečuje o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě*

D. Příprava pokrmů

Žák:

ČSP-3-4-01 připravuje tabuli pro jednoduché stolování
p ČSP-3-4-01 *upravuje stůl pro jednoduché stolování*
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování
p ČSP-3-4-02 *chová se vhodně při stolování*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

OSV 1: ***Rozvoj schopnosti poznávání*** *- cvičení smyslového vnímání, cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování*
OSV 4: ***Psychohygiena*** *- dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vtah k sobě samému*
OSV 5: ***Kreativita*** *- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality, tvořivost v mezilidských vztazích*
OSV 8: ***Komunikace*** *- řeč předmětů a prostředí vytvářené člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování dovednosti pro sdělování verbální i neverbální*
OSV 9: ***Kooperace a kompetice****: rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci, rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro zvládání soutěže*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Praktické činnosti – 1. stupeň, 1. období

5.1.21.A	**Práce s drobným materiálem** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP : **ČSP-3-1-01***:* vytváří jednoduchými postupy předměty z tradičních a netradičních materiálů *p* ***ČSP-3-1-01:*** *zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů* **ČSP-3-1-02**: pracuje podle slovního návodu a předlohy *p* ***ČSP-3-1-02:*** *pracuje podle slovního návodu a předlohy*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-tvoří jednoduché předměty z různých druhů papíru	Práce s papírem	Žák pracuje s papírem (novinový, balící, kancelářský, kreslící, karton apod.), využívá různé formy jeho zpracování (překládání, stříhání, mačkání atd.). Používá pracovní nástroje a pomůcky pro práci s papírem.	OSV 1
p *-učí se správně manipulovat s pracovními pomůckami*			
-pracuje jednoduchými technologickými postupy dle slovního návodu, předlohy a názorné ukázky		Žák používá techniku překládání, skládání, trhání, nalepování, slepování. K práci používá nástroje a pomůcky, které jsou k dané činnosti určené.	
p *-pracuje s papírem podle názorné ukázky a slovního návodu*			

5.1.21.B	**Konstrukční činnosti** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP : **ČSP-3-2-01:** zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi *p* ***ČSP-3-2-01:*** *zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pracuje se stavebnicí na základě názorné ukázky a vysvětlení pedagoga	Montáž a demontáž	Žák seznamuje se s návodem (kostky, rozstříhané díly) a předlohami stavebnic a jejich užitím. Sestavuje modely dle předlohy (jednoduchý návod učitele, obrázek). Tvoří vlastní stavebnicové kompozice.	OSV 5
p *-učí se pracovat s jednoduchým typem stavebnice*			

5.1.21.C	**Pěstitelské práce** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP : **ČSP-3-3-01:** provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování *p **ČSP-3-3-01:** provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky* **ČSP-3-3-02:** pečuje o nenáročné rostliny *p **ČSP-3-3-02**: pečuje o nenáročné rostliny*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
- pozoruje a popisuje přírodu v ročních obdobích	Pozorování		OSV 1 OSV 8
p *-pozoruje přírodu v ročních obdobích*			
-učí se, jak pečovat o nenáročné rostliny ve třídě	Péče o rostliny Zásady bezpečnosti a hygieny práce	Žák provádí v přírodovědné učebně nebo ve třídě drobné přírodovědné pokusy – zalévá, rosí, kypří. Žák uplatňuje pravidla bezpečnosti a hygieny práce.	
p *-učí se, jak pečovat o nenáročné rostliny ve třídě*			

5.1.21.D	**Příprava pokrmů** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP : **ČSP-3-4-01:** připraví tabuli pro jednoduché stolování *p **ČSP-3-4-01:** upraví stůl pro jednoduché stolování* **ČSP-3-4-02:** chová se vhodně při stolování *p **ČSP-3-4-02:** chová se vhodně při stolování*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-dokáže pojmenovat vybavení kuchyně a běžné kuchyňské náčiní	Stolování		
p *-pojmenuje vybavení kuchyně a běžné kuchyňské náčiní*			
-seznamuje se pravidly stolování	Stolování Bezpečnost a hygiena	Žák se učí pravidla slušného chování při stolování, bezpečnosti a hygieny práce.	
p *-seznamuje se základními pravidly stolování*			

5.2.21.A	**Práce s drobným materiálem** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP : **ČSP-3-1-01***: vytváří jednoduchými postupy předměty z tradičních a netradičních materiálů* *p **ČSP-3-1-01:** zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů* **ČSP-3-1-02:** pracuje podle slovního návodu a předlohy

*p **ČSP-3-1-02:** pracuje podle slovního návodu a předlohy*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-tvoří jednoduché předměty z různých materiálů	Tradiční a netradiční materiály	Žák rozeznává různé druhy materiálů a pracuje s nimi.	OSV 1
p *-pracuje různými technologickými postupy se základními druhy papírů*			
-pracuje jednoduchými technologickými postupy dle slovního návodu a předlohy	Práce s papírem	Žák používá různé techniky práce s papírem (překládání, skládání, trhání, nalepování, slepování, vystřihování). K práci používá nástroje a pomůcky, které jsou k dané činnosti určené.	
p *-pracuje s papírem podle jednoduchého slovního návodu a předlohy*			

5.2.21.B	**Konstrukční činnosti** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **ČSP-3-2-01:** zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi *p **ČSP-3-2-01:** zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pracuje se stavebnicí na základě jejího návodu a vysvětlení pedagoga	Montáž a demontáž	Žák seznamuje se s návodem a předlohami stavebnic (kostky, rozstříhané díly) a jejich užitím. Sestavuje modely dle předlohy a slovního návodu a vysvětlení pedagoga. Tvoří vlastní stavebnicové kompozice.	OSV 5
p *-pracuje s různými typy stavebnice dle slovního návodu a předlohy*			

5.2.21.C	**Pěstitelské práce** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **ČSP-3-3-01**: provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování *p **ČSP-3-3-01**: provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky* **ČSP-3-3-02**: pečuje o nenáročné rostliny *p **ČSP-3-3-02**: pečuje o nenáročné rostliny*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pozoruje přírodu v ročních obdobích a dokáže popsat změny	Pozorování	Žák provádí přírodovědné pozorování.	OSV 1

p *-popíše v jednoduchých větách pozorovanou přírodu*			
-pečuje o nenáročné rostliny, klíčí semena a pozoruje jejich růst	Péče o rostliny		
p *-pečuje o nenáročné rostliny, klíčí semena a pozoruje jejich růst*			

5.2.21.D	**Příprava pokrmů** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **ČSP-3-4-01:** připraví tabuli pro jednoduché stolování *p **ČSP-3-4-01:** upraví stůl pro jednoduché stolování* **ČSP-3-4-02:** chová se vhodně při stolování *p **ČSP-3-4-02:** chová se vhodně při stolování*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-učí se pod dohledem učitele připravit tabuli pro jednoduché stolování	Stolování		
p *-učí se pod dohledem učitele upravit tabuli pro jednoduché stolování*			
- předvede správné chování při stolování	Stolování Bezpečnost a hygiena	Žák při stolování uplatňuje pravidla slušného chování, bezpečnosti a hygieny práce.	
p *- předvede správné chování při stolování*			

5.3.21.A	**Práce s drobným materiálem** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : *p **ČSP-3-1-01:** zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů* **ČSP-3-1-02**: pracuje podle slovního návodu a předlohy *p **ČSP-3-1-02:** pracuje podle slovního návodu a předlohy*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
p *-vytváří jednoduché předměty různými technologickými postupy s různým druhem materiálů*	Práce s různým materiálem	Překládání, skládání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování, rozřezávání, sešívání, odměřování.	OSV 1

-pracuje různými technologickými postupy dle slovního návodu nebo videonávodu		Překládání, skládání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování, rozřezávání, sešívání, odměřování. Vystřihování do jednoduchých symetrických tvarů z přeloženého papíru. Obkreslování podle šablony, skládanky, vystřihovánky. K práci používá nástroje a pomůcky, které jsou k dané činnosti určené.	OSV 5
p *-pracuje s různým materiálem podle slovního návodu nebo videonávodu*			

5.3.21.B	**Konstrukční činnosti** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČSP-3-2-01: zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
*p **ČSP-3-2-01:** zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-sestavuje objekty podle předložených modelů, návodů	Montáž a demontáž	Žák seznamuje se s návodem a předlohami stavebnic (kostky, rozstříhané díly, puzzle) a jejich užitím. Sestavuje modely dle předlohy. Tvoří vlastní stavebnicové kompozice.	OSV 4 OSV 9
p *-provádí montáž a demontáž jednoduché stavebnice podle jednoduchého obrázku*			

5.3.21.C	**Pěstitelské práce** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČSP-3-3-01: provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování
*p **ČSP-3-3-01:** provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pozoruje přírodu v ročních obdobích, změny z pozorování dokáže zaznamenat a zhodnotit (teploty, srážky atd.)	Pozorování	Žák vlastními slovy popisuje výsledky pozorování.	OSV 8
-pozoruje klíčivost a růst rostlin, zaznamená a zhodnotí výsledky			

-používá bezpečně materiály nástroje, vybavení a bezpečné chování v hodině	Zásady bezpečnosti a hygieny práce	Žák při přírodovědných pokusech uplatňuje pravidla bezpečnosti a hygieny práce při přírodovědných pokusech.	
p *-pozoruje přírodu v ročních obdobích, změny* *z pozorování dokáže zaznamenat a (teploty, srážky atd.)*	Pozorování		
p *-pozoruje klíčivost a růst rostlin, zaznamená a zhodnotí výsledky*			

5.3.21.D	**Příprava pokrmů** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **ČSP-3-4-01:** připraví tabuli pro jednoduché stolování *p* ***ČSP-3-4-01:*** *upraví stůl pro jednoduché stolování* **ČSP-3-4-02:** chová se vhodně při stolování *p* ***ČSP-3-4-02:*** *chová se vhodně při stolování*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-připraví tabuli pro jednoduché stolování	Stolování		
p *-upraví tabuli pro jednoduché stolování*			
- předvede správné chování při stolování a označí nevhodné chování	Stolování Bezpečnost a hygiena		OSV 8 OSV 9
p *-předvede správné chování při stolování a označí nevhodné chování*			

5.2.21	**Vyučovací předmět**	**Praktické činnosti**

5.2.21.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Praktické činnosti - 1.stupeň, 2. období

Vyučovací předmět Praktické činnosti v rámci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Pracovní činnosti jsou vyučovány ve čtvrtém a pátém ročníku jednu hodinu týdně. Integrují průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Žáci v hodinách získávají základní a praktické pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí, zejména při ručním opracování dostupných a vhodných materiálů, pěstitelských činnostech, základních činnostech v domácnosti. Osvojují si zásady bezpečnosti a ochrany

zdraví při práci, hygieny práce, základy organizace a plánování práce. Vytvářejí si aktivní vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí a pozitivní postoj k řešení ekologických problémů. Získávají pozitivní vztah k práci a racionální, odpovědný, tvořivý postoj k vlastní činnosti a její kvalitě.

Žáci s SVP jsou vyučování společně s ostatními žáky podle svých individuálních možností a schopností. Jejich výuka se soustředí především na získávání praktických dovedností a návyků, zpočátku s pomocí a pod dohledem vyučujícího, později s rostoucí samostatností.

5.2.21.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučujícího předmětu Praktické činnosti - 1.stupeň, 2. období

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Užíváme takové techniky a metody, aby byli žáci schopni si aktivně osvojit danou dovednost. o Vysvětlujeme a prakticky předvádíme žákům veškerou činnost a dáme jim dostatečný prostor pro jeho nácvik. o Směřujeme žáka k poznání základního smyslu a cílů, k postupnému vytváření si pozitivního vztahu k aktivnímu zapojení se do praktických činností. o Respektujeme názory a příspěvky, ve spolupráci s žáky je vyhodnocujeme – hledáme společný postup.
k řešení problémů	o Učíme žáka řešit problémy jednotlivce – sebe a skupiny. o Posilujeme u žáků zodpovědné chování. o Vedeme žáky k tomu, aby si byli schopni uvědomit své práva i povinnosti v rámci skupiny.
komunikativní	o Rozvíjíme u žáků ústní projev. o Vedeme žáky k porozumění obrazových materiálů, k běžnému používání gest. o Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky, názory, postoje.
sociální a personální	o Rozvíjíme u žáků komunikaci ve skupině, upevňujeme vzájemné vztahy. o Upevňujeme schopnost požádat o pomoc spolužáka nebo učitele. o Podporujeme žáky navzájem si naslouchat, přijmout názory jedince, rozvíjíme myšlení pro skupinu, posilujeme vzájemnou sebedůvěru. o Motivujeme žáky k hodnocení vlastních i kolektivních výsledků.
občanské	o Podporujeme žáka v zodpovědném jednání a rozhodování. o Vedeme žáky k zájmu o své zdraví. o Učíme žáka poskytnout pomoc v hodině Praktických činností, chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka. o Posilujeme u žáků zodpovědné chování.
pracovní	o Motivujeme žáky k zodpovědnému plnění svých povinností a závazků. o Učíme žáka chránit své zdraví i zdraví ostatních. o Vedeme žáky bezpečnému používání materiálů, nástrojů vybavení.
digitální	o Seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů. o Vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody v doporučených online zdrojích.

5.4.21.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Praktické činnosti – 1. stupeň, 2. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Práce s materiálem

Žák:

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
p ***ČSP-5-1-01*** *vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu*
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
p ***ČSP-5-1-02*** *využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii*
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
p ***ČSP-5-1-03*** *volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
p ***ČSP-5-1-04*** *udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění*

B. Konstrukční činnosti

Žák:

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž, demontáž
p ***ČSP-5-2-01*** *provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž*
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
p ***ČSP-5-2-02*** *pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu*
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
p ***ČSP-5-2-03*** *udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu*
p ***ČSP-5-2-03*** *užívá jednoduché pracovních nástroje a pomůcky*

C. Pěstitelské práce

Žák:

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
p ***ČSP-5-3-01*** *dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin*
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
p ***ČSP-5-3-02*** *ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování*
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

*p **ČSP-5-3-03** volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
*p **ČSP-5-3-04** dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě*

D. Příprava pokrmů

Žák:

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně
*p **ČSP-5-4-01** uvede základní vybavení kuchyně*
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
*p **ČSP-5-4-02** připraví samostatně jednoduchý pokrm*
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
*p **ČSP-5-4-03** dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování*
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
*p **ČSP-5-4-04** udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni*
*p **ČSP-5-4-04** uplatňuje zásady správné výživy*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopnosti poznávání** – cvičení smyslového vnímání, cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vtah k sobě samému*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality, tvořivost v mezilidských vztazích*
*OSV 8: **Komunikace** – řeč předmětů a prostředí vytvářené člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování dovednosti pro sdělování verbální i neverbální*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Praktické činnosti – 1. stupeň, 2. období

5.4.21.A	**Práce s drobným materiálem** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČSP-5-1-01**: vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu *p **ČSP-5-1-01**: vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu* **ČSP-5-1-02**: využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic *p **ČSP-5-1-02**: využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii* **ČSP-5-1-03**: volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	

p ***ČSP-5-1-03****: volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu* **ČSP-5-1-04**: udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu *p* ***ČSP-5-1-04****: udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-používá jednoduché pracovní postupy při práci s materiálem	Práce s materiálem	Žák pracuje s textilním materiálem, přírodním materiálem, plastem, papírem. Lepení, slepování, vystřihování, skládání překládání, skládání, trhání, aj.	OSV 1
-s pomocí vyhledává návody a videonávody		Žák je veden k vyhledávání pracovních postupů a návodů v doporučených online zdrojích.	
p *-dle návodu a možnosti tvoří výrobky z různých materiálů*		Žák pracuje s přírodním a jiným materiálem – využívá různé formy jeho zpracování.	
-podle návodu používá prvky lidových tradic při práci s materiálem		Žák pracuje s textilním materiálem, seznamuje se s základními prvky lidových tradic. Využívá i videonávody.	
p *-do výrobků vkládá i vlastní fantazii*		Obkresluje dle šablony, pracuje s kartonem. Zná druhy a vlastnosti papíru a na základě toho vybírá vhodné technologie zpracování. K práci používá nástroje a pomůcky, které jsou k dané činnosti určené.	
-vybírá vhodné pracovní pomůcky	Zásady bezpečnosti a hygieny práce	Žák k práci používá vhodné nástroje a pracovní pomůcky.	
p *-při práci zvolí vhodné pomůcky*		Žák k práci používá vhodné nástroje a pracovní pomůcky.	
-používá bezpečně materiály, nástroje a vybavení, chová se bezpečně v hodině		Žák k práci používá nástroje a pomůcky, které jsou k dané činnosti určené.	
-poskytne pomoc při drobném poranění			OSV 8 OSV 9
p *-při práci dodržuje bezpečnost a hygienu*		Žák k práci používá nástroje a pomůcky, které jsou k dané činnosti určené.	
p *-poskytne pomoc při drobném poranění*			

5.4.21.B	**Konstrukční činnosti** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP :	

ČSP-5-2-01: provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž, demontáž
*p **ČSP-5-2-01**: provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž*
ČSP-5-2-02: pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
*p **ČSP-5-2-02**: pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu*
ČSP-5-2-03: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
*p **ČSP-5-2-03**: udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu*
*p **ČSP-5-2-03**: užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-používá základní montážní a demontážní prvky	Montáž a demontáž	Stavebnice jednoduchý návod, obrázek Modely dle předlohy Žák provádí jednoduchou montáž a demontáž (kostky, rozstříhané díly, puzzle).	OSV 5
p *-dle svých schopností se pokouší o montáž a demontáž*		Žák se seznamuje s návodem a předlohami. kostky, puzzle, lego, papírové skládanky.	OSV 1 OSV 5
-sestavuje složitější objekty podle předložených modelů, návodů		Žák seznamuje se s návodem a předlohami stavebnic a jejich užitím. Sestavuje modely dle předlohy. Tvoří vlastní stavebnicové kompozice.	OSV 4
p *-s pomocí pracuje podle návodu, rady*		Žák seznamuje se s návodem a předlohami stavebnic a jejich užitím. Sestavuje modely dle předlohy. Tvoří vlastní stavebnicové kompozice.	OSV 8
-dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky	Zásady bezpečnosti a hygieny práce	Žák dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky.	
p *-na svém pracovním místě na pokyn udržuje pořádek*		Žák dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky.	
p *-dbá o hygienu a bezpečnost*			
p *-pomůže při první pomoci*			
p *-seznamuje se s užitím jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek*			

5.4.21.C	**Pěstitelské práce** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČSP-5-3-01: provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
*p **ČSP-5-3-01**: dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin*
ČSP-5-3-02: ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
*p **ČSP-5-3-02**: ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování*

ČSP-5-3-03: volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní *p* **ČSP-5-3-03***: volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní* **ČSP-5-3-04**: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu *p* **ČSP-5-3-04***: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-provádí základní péči o pokojové rostliny	Pěstování a ošetřování pokojových rostlin	Žák provádí základní pěstitelské činnosti a pozorování rostlin (zalévání, kypření, rosení, hnojení).	OSV 1
p *-seznamuje se s postupy a základními podmínkami pro pěstování vybraných rostlin*		Žák vyjmenuje základní podmínky pro péči o pokojové rostliny, uvede jejich potřeby.	
-s pomocí ošetřuje pokojové rostliny		Žák provádí ve třídě drobné přírodovědné pokusy - zalévaná a nezalévaná rostlina, růst bez světla apod. a vyjmenovává základní potřeby rostlin (voda, vzduch, světlo...).	OSV 8 OSV 9
p *-podle pokynů ošetřuje a pěstuje pokojové i jiné rostliny*		Žák vyjmenuje a popíše základní potřeby rostlin, učí se o ně správně pečovat.	
p *-podle pokynů s pomocí provádí pěstitelská pozorování*			
-vyjmenuje vhodné pomůcky pro pěstování pokojových rostlin		Žák poznává základní pomůcky vhodné pro pěstování pokojových rostlin (semena rostlin, sazenice, květináč, zemina...).	
p *-vybere správné pomůcky*		Žák poznává základní pomůcky vhodné pro pěstování pokojových rostlin.	
-dodržuje základní pravidla hygieny a bezpečnosti práce během pěstitelských činností	Zásady bezpečnosti a hygieny práce	Žák dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky.	
p *-poznává zásady bezpečnosti a hygieny práce*		Žák dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky.	
p *-při práci pomůže poskytnout první pomoc*			

5.4.21.D	**Příprava pokrmů** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČSP-5-4-01**: orientuje se v základním vybavení kuchyně *p* ***ČSP-5-4-01****: uvede základní vybavení kuchyně* **ČSP-5-4-02**: připraví samostatně jednoduchý pokrm	

*p **ČSP-5-4-02**: připraví samostatně jednoduchý pokrm* **ČSP-5-4-03**: dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování *p **ČSP-5-4-03**: dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování* **ČSP-5-4-04**: udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni *p **ČSP-5-4-04**: udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni* *p **ČSP-5-4-04**: uplatňuje zásady správné výživy*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vlastními slovy popíše vybavení kuchyně	Vybavení kuchyně	Žák se orientuje v kuchyni, zná její vybavení. Umí popsat funkci spotřebičů a nástrojů.	
p *-získá poznatky o základním vybavení kuchyně*	Úprava stolu a stolování	Žák se seznamuje se základními druhy nádobí. Sestaví jednoduché prostírání.	OSV 1
-připraví jednoduchý pokrm ze základních druhů potravin	Příprava pokrmů	Žák vytvoří na základě předchozích znalostí jednoduchý pokrm z ovoce nebo zeleniny. Základní druhy potravin, jednoduchá příprava.	
p *-s pomocí připraví jednoduchý pokrm*		Žák poznává a používá různé druhy potravin pro přípravu.	OSV 8 OSV 9
-aplikuje v praxi zásady vhodného stolování	Zásady bezpečnosti a hygieny	Žák při stolování uplatňuje pravidla slušného chování, bezpečnosti a hygieny práce.	
p *-dbá na pravidla správného stolování a společenského chování při stolování*	Zásady správného stolování	Žák se seznamuje se základními pravidly slušného chování během stolování.	
-dodržuje základní pravidla hygieny a bezpečnosti práce během přípravy pokrmů	Zásady bezpečnosti a hygieny práce	Žák dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky a přípravy pokrmů.	OSV 1
p *-na pokyn udržuje čistotu a pořádek*		Žák dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky a přípravy pokrmů.	
p *-poznává základy bezpečnosti a hygieny*			
p *-pomáhá při podávání první pomoci při úrazu v kuchyni*			
p *-získá poznatky o významu správné výživy*			

5.5.21.A	**Práce s drobným materiálem** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP :	

ČSP-5-1-01: vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
*p **ČSP-5-1-01**: vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu*
ČSP-5-1-02: využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
*p **ČSP-5-1-02**: využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii*
ČSP-5-1-03: volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
*p **ČSP-5-1-03**: volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*
ČSP-5-1-04: udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu
*p **ČSP-5-1-04**: udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-samostatně vytváří výrobky z různých materiálů	Práce s materiálem	Žák pracuje s různými druhy materiálů (textil, papír, karton, plast) Pracuje podle návodů i videonávodů.	OSV 1
-vyhledává návody a videonávody		Žák je veden k vyhledávání pracovních postupů a návodů v doporučených online zdrojích.	
p *-samostatně dle možnosti tvoří výrobky z různých materiálů*		Žák pracuje s různými druhy materiálů (textil, papír, karton, plast...).	OSV 1
-aplikuje prvky lidových tradic při práci s různým materiálem		Žák pracuje s rozmanitým materiálem, seznamuje se s prvky lidových tradic.	
p *-využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii*		Obkresluje dle šablony, pracuje s kartonem. Zná druhy a vlastnosti papíru a na základě toho vybírá vhodné technologie zpracování. (překládání, skládání, trhání, stříhání, lepení, řezání...) K práci používá nástroje a pomůcky, které jsou k dané činnosti určené.	
-používá vhodné pracovní pomůcky vzhledem k použitému materiálu	Zásady bezpečnosti a hygieny práce	Žák k práci používá vhodné nástroje a pracovní pomůcky.	OSV 8
p *-volí vhodné pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu*		Žák k práci používá vhodné nástroje a pracovní pomůcky.	OSV 8
-během práce s materiálem udržuje pořádek		Žák k práci bezpečně používá nástroje a pomůcky, které jsou k dané činnosti určené.	
p *-udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce*		Žák k práci používá nástroje a pomůcky, které jsou k dané činnosti určené.	

5.5.21.B	**Konstrukční činnosti** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČSP-5-2-01**: provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž, demontáž	

p ***ČSP-5-2-01****: provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž*
ČSP-5-2-02: pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
p ***ČSP-5-2-02****: pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu*
ČSP-5-2-03: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
p ***ČSP-5-2-03****: udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu*
p ***ČSP-5-2-03****: užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-provádí montáž a demontáž různých druhů stavebnic	Montáž a demontáž	Žák provádí jednoduchou montáž a demontáž (kostky, rozstříhané díly, puzzle, stavebnice, jednoduchý návod, obrázek), modely dle předlohy.	OSV 5
p *-provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž*		Žák se seznamuje s návodem a předlohami (kostky, puzzle, lego, papírové skládanky).	OSV 1 OSV 5
-samostatně sestavuje různé stavby ze stavebních materiálů		Žák seznamuje se s návodem a předlohami stavebnic a jejich užitím. Sestavuje modely dle předlohy. Tvoří vlastní stavebnicové kompozice.	OSV 4
p *-pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu*		Žák seznamuje se s návodem, předlohami stavebnic a jejich užitím. Sestavuje modely dle předlohy. Tvoří vlastní stavebnicové kompozice (kostky, rozstříhané díly, puzzle), jednoduchý návod, obrázek.	OSV 4
-dodržuje pravidla bezpečného chování během výuky a poskytne první pomoc	Zásady bezpečnosti a hygieny práce	Žák dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky.	
p *-samostatně udržuje pořádek na svém pracovním místě*		Žák dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky.	
p *-poskytne první pomoc při drobném úrazu*			
p *-užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky*			

5.5.21.C	**Pěstitelské práce** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČSP-5-3-01: provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
p **ČSP-5-3-01***: dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin*
ČSP-5-3-02: ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
p **ČSP-5-3-02***: ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí*

pěstitelská pozorování **ČSP-5-3-03**: volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní *p* **ČSP-5-3-03***: volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní* **ČSP-5-3-04**: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu *p* **ČSP-5-3-04***: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-samostatně provádí základní péči o pokojové rostliny	Pěstování a ošetřování pokojových rostlin	Žák provádí základní pěstitelské činnosti a pozorování rostlin (zalévání, kypření, rosení, hnojení).	
p *-zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin*		Žák vyjmenuje základní podmínky pro péči o pokojové rostliny, uvede jejich potřeby.	
-pečuje o pokojové rostliny		Žák provádí ve třídě drobné přírodovědné pokusy - zalévaná a nezalévaná rostlina, růst bez světla apod. (voda, vzduch, světlo…).	
p *-ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny*		Žák vyjmenuje a popíše základní potřeby rostlin, učí se o ně správně pečovat.	
p *-samostatně provádí pěstitelská pozorování*			
-používá vhodné pomůcky pro pěstování pokojových rostlin		Žák poznává základní pomůcky vhodné pro pěstování pokojových rostlin (semena rostlin, sazenice, květináč, zemina...).	
p *-volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní*		Žák poznává základní pomůcky vhodné pro pěstování pokojových rostlin.	
-poskytne první pomoc při úrazu	Zásady bezpečnosti a hygieny práce	Žák dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky.	OSV 8 OSV 9
p *-dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce*		Žák dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky.	
p *-poskytne první pomoc při úrazu*			

5.5.21.D	**Příprava pokrmů** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČSP-5-4-01**: orientuje se v základním vybavení kuchyně *p* ***ČSP-5-4-01****: uvede základní vybavení kuchyně* **ČSP-5-4-02**: připraví samostatně jednoduchý pokrm *p* ***ČSP-5-4-02****: připraví samostatně jednoduchý pokrm* **ČSP-5-4-03**: dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	

p ***ČSP-5-4-03****: dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování* **ČSP-5-4-04**: udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni *p* ***ČSP-5-4-04****: udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni* *p* ***ČSP-5-4-04****: uplatňuje zásady správné výživy*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-používá kuchyňské náčiní	Vybavení kuchyně	Žák se orientuje v kuchyni, zná její vybavení. Umí popsat funkci spotřebičů a nástrojů.	
p *-zná základní vybavení kuchyně*	Úprava stolu a stolování	Žák se seznamuje se základními druhy nádobí, jednoduchým prostíráním.	OSV 1
-připraví jednoduchý pokrm z různých druhů potravin	Příprava pokrmů	Žák vytvoří na základě předchozích znalostí jednoduchý pokrm z různých druhů potravin (ovoce, pečivo, mléčné výrobky...).	OSV 5
p *-připraví samostatně jednoduchý pokrm*		Žák poznává a používá různé druhy potravin pro přípravu.	
-připraví jednoduché stolování	Zásady bezpečnosti a hygieny práce Zásady správného stolování	Žák při stolování uplatňuje pravidla slušného chování, bezpečnosti a hygieny práce.	OSV 5
p *-samostatně udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch*		Žák dodržuje základní pravidla bezpečného chování během výuky a přípravy pokrmů.	
p *-dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce*			
p *-poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni*			
p *-uplatňuje zásady správné výživy*			

5.22 Pracovní výchova

5.1.22	**Vyučovací předmět**	**Pracovní výchova**

5.1.22.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní výchova – 2. stupeň

Vyučovací předmět Pracovní výchova v rámci vzdělávací oblasti Člověk a svět práce nabízí žákům možnost vyzkoušet si základy pracovních činností, které je mohou pobídnout v rozhodnutí při volbě budoucího povolání. Rozvíjí jejich praktické dovednosti a volní vlastnosti – výdrž, trpělivost, soustředěnost.

Předmět je vyučován v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku dvě hodiny týdně. Je posílen pěti hodinami z disponibilní časové dotace. Do předmětu je integrováno průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Obsah předmětu je orientován na práci s různým druhem běžně užívaných materiálů, nástrojů, nářadí, strojů. Důraz je kladen na motivaci. Chceme, aby žáci získali orientaci v různých profesích a dokázali se po skončení základní školní docházky správně rozhodnout. Měli by získat sebedůvěru a plánovat si svou profesní budoucnost.

Žáci s SVP jsou vyučováni společně s ostatními žáky. Vyučovaný obsah vycházející životních zkušeností žáků se koncentruje na jejich profesní rozvoj. Obsah i tempo je přizpůsobováno jejich individuálním možnostem a schopnostem. Pracují pod dohledem učitele či asistenta pedagoga.

5.1.22.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Pracovní výchova – 2. období

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Vedeme žáky k aktivnímu zapojení do praktických činností. o Učíme žáky vyhledávat a třídit informace potřebné k získání odborné způsobilosti a pracovního zařazení. o Směřujeme žáky ke kreativitě v rámci pracovní výchovy.
k řešení problémů	o Učíme žáky vnímat problémové situace a přiměřeně na ně reagovat. o Vedeme žáky ke kritickému myšlení a schopnosti uvážlivě rozhodovat. o Ukazujeme žákům osvědčené postupy při řešení problémových situací.
komunikativní	o Rozumí různým návodům a nákresům. o Využívá k účinné komunikaci informační a komunikační technologii. o V průběhu pracovní činnosti si vyměňuje se spolužáky informace týkající se dané práce.
sociální a personální	o Spolupracuje při výrobě individuálních nebo skupinových výrobků. o Učí se podporovat méně zručné spolužáky a pomoci jim při manuální práci.
občanské	o Podporujeme žáka v zodpovědném jednání a rozhodování. o Vedeme žáky k zájmu o své zdraví. o Učíme žáka poskytnout pomoc v hodině PČ, chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka. o Posilujeme u žáků zodpovědné chování.
pracovní	o Motivujeme žáky k zodpovědnému plnění svých povinnosti a závazků. o Učíme žáka chránit své zdraví i zdraví ostatních. o Vedeme žáky bezpečnému používání materiálů, nástrojů vybavení.
digitální	o Pomáháme žákům utvářet profesní orientace a vedeme je k používání digitálních technologií a digitálních vzdělávacích zdrojů při volbě budoucího povolání a profesní přípravy.

5.1.22.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní výchova – 2. období

a) Očekávané výstupy oboru Pracovní výchova (zkratka OVO)

A. Práce s technickými materiály

Žák:

ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
*p **ČSP-9-1-01** získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
*p **ČSP-9-1-02** řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji činnost
*p **ČSP-9-1-03** organizuje svoji pracovní činnost*
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
*p **ČSP-9-1-04** pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech*
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
*p **ČSP-9-1-05** dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*
*p **ČSP-9-1-05** rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti*
*p **ČSP-9-1-05** zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu*
*p **ČSP-9-1-05** správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky*
*p **ČSP-9-1-05** dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku*
*p **ČSP-9-1-05** dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu*

B. Design a konstruování

Žák:

ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
*p **ČSP-9-2-01** sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model*
ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj..
ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
*p **ČSP-9-2-03** ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení*

ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu
*p **ČSP-9-2-04** dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu*

C. Provoz a údržba domácnosti

Žák:

ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
*p **ČSP-9-4-01** provádí jednoduché operace platebního styku*
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
*p **ČSP-9-4-02** ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů*
ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
*p **ČSP-9-4-03** správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti*
ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem
*p **ČSP-9-4-04** dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií*

D. Příprava pokrmů

Žák:

ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
*p **ČSP-9-5-01** používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče*
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
*p **ČSP-9-5-02** připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy*
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
*p **ČSP-9-5-03** dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu*
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni
*p **ČSP-9-5-04** dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*

E Svět práce

Žák:

ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
*p **ČSP-9-8-01** zná pracovní činnosti vybraných profesí a má přehled o učebních oborech a středních školách*
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
*p **ČSP-9-8-02** posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života*

ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

*p **ČSP-9-8-03** využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání*

ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

*p **ČSP-9-8-04** prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání*

*p **ČSP-9-8-04** byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů*

*p **ČSP-9-8-04** byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování; řešení problémů, dovednosti pro učení*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, zvládání stresových situací*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak)*
*OSV 8: **Komunikace** – řeč předmětů a prostředí vytvářené člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Pracovní výchova – 2. stupeň

5.6.22.A	**Práce s technickými materiály** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČSP-9-1-01**: provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň *p **ČSP-9-1-01**: získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň* **ČSP-9-1-02**: řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí *p **ČSP-9-1-02**: řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí* **ČSP-9-1-03**: organizuje a plánuje svoji pracovní činnost *p **ČSP-9-1-03**: organizuje svoji pracovní činnost* **ČSP-9-1-05**: dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu *p **ČSP-9-1-05**: dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*	

p ***ČSP-9-1-05****: dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-měří a opracovává dřevo	Pracovní postupy při opracování dřeva a jiných materiálů	Žák se učí měřit, upínat, řezat, opracovávat rašplí, pilníkem, brusným papírem, spojovat hřebíky, mořit. Tvaruje pomocí drátu.	OSV 1 *Vv - modelování*
-přišívá a našívá		Používá textilní materiál, našívá, přišívá.	
-modeluje		Modeluje z různých materiálů.	
p *-rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti*	Rozdělení technických materiálů	Žák poznává různé typy materiálů.	*Vv - druhy materiálů*
-vybere vhodný pracovní nástroj nebo nářadí pro vymezený konkrétní úkol	Práce s různými materiály a pracovními nástroji	Žák se učí poznávat vlastnosti různých materiálů, dřeva, kovu, plastu, textilu. Používá vhodné pracovní pomůcky.	OSV 5
p *-vybere vhodný pracovní nástroj nebo nářadí pro vymezený konkrétní úkol*			
-podle pokynů uspořádá si své pracovní místo	Organizace práce	Žák pracuje a hodnotí výsledky své práce práci v průběhu času.	OSV 4
-rozfázuje si práci			
-plánuje délku pracovní činnosti			
p *-dodržuje časové limity na práci*		Žák se učí systematičnosti při práci a plánování.	
p *-udržuje pořádek na svém pracovním místě*			
-dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny	Bezpečnost práce		*VkZ – první pomoc*
p *-dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce*			
p *-dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu*	Bezpečnost při práci První pomoc při poraněních	Žák se učí zásadám poskytování první pomoci.	OSV 9

5.6.22.B	**Provoz a údržba domácnosti** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP :	

ČSP-9-4-03: správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu

p ***ČSP-9-4-03****: správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti*

ČSP-9-4-04: dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

p ***ČSP-9-4-04****: dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-učí se správně zacházet s nástroji a nářadím	Nástroje, nářadí	Žák zachází správně s nástroji, ukládá je řádně na určené místo.	
p *-učí se správně zacházet s nástroji a nářadím*			
-bezpečně používá nástroje a nářadí včetně elektrických spotřebičů	Bezpečnost práce	Žák se učí správnému zacházení nástroji, nářadím a el. spotřebiči.	
-učí se podat první pomoc při úrazu elektrickým proudem		Žák se učí poskytnout 1. pomoci při úraze el. proudem.	
p *-bezpečně používá nástroje a nářadí včetně elektrických spotřebičů*			
p *-učí se podat první pomoc při úrazu elektrickým proudem*			OSV 8 OSV 9

5.7.22.A	**Práce s technickými materiály** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČSP-9-1-01: provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

p ***ČSP-9-1-01****: získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*

ČSP-9-1-02: řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

p ***ČSP-9-1-02****: řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*

ČSP-9-1-03: organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

p ***ČSP-9-1-03****: organizuje svoji pracovní činnost*

ČSP-9-1-05: dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

p ***ČSP-9-1-05****: dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*

p ***ČSP-9-1-05****: rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-vybírá materiál a vhodné pracovní nástroje	Technické materiály Pracovní postupy při opracování dřeva a jiných materiálů	Žák řeže různými druhy pilek. Zkouší dřevo hoblovat a dlabat. Spojuje dřevo lepením. Kombinuje různé materiály.	OSV 1
-drží se pracovního postupu			
p *-využívá vlastnosti jednotlivých technických materiálů*		Žák pracuje s různými typy materiálů.	*Vv - vlastnosti materiálů*
P *-drží se pracovního postupu*			
-pracuje s vhodným materiálem, nástrojem či nářadím		Práce se dřevem, papírem, textilem, plastem aj.	OSV 5 *Vv - druhy papíru* *Vv - vlastnosti materiálů*
p *-používá vhodně pracovní nástroje nebo nářadí*			
-nachystá si samostatně před zahájením činnosti své pracovní místo	Organizace práce	Žák se učí systematičnosti při práci a plánování.	OSV 4
-drží se svého plánu postupu			
p *-nachystá si samostatně před zahájením činnosti své pracovní místo*			
p *-s pomocí si plánuje pracovní postup*			
-prohlubuje své znalosti 1. pomoci u běžných pracovních úrazů	1. pomoc	Žák dodržuje pracovní postupy, učí se náročnějším úkonům při poskytování 1. pomoci.	OSV 9
p *-prohlubuje způsoby první pomoci při různém typu možných zranění během pracovní činnosti*			
p *-rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti*	Materiály		

5.7.22.B	**Design a konstruování** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP: **ČSP-9-2-03**: provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení *p* ***ČSP-9-2-03****: ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení* **ČSP-9-2-04**: dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu *p* ***ČSP-9-2-04****: dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu*	

Školní výstup Žák:	Učivo	Popis	Přesahy, PT
-s pomocí smontuje jednoduchý předmět	Údržba, montáž a demontáž	Žák pracuje s jednoduchým předmětem, nástrojem, hračkou, provede montáž a demontáž.	
-demontuje jednoduchý předmět			
-provádí údržbu jednoduchých předmětů			
p *-s pomocí smontuje jednoduché zařízení*			
p *-učí se udržovat jednoduché předměty*			
-dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci	Bezpečnost při práci	Žák opakuje a předvádí poskytování první pomoci při úrazech, obvazuje, stlačuje.	
p *-dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci*			
p *rozlišuje různé druhy materiálů a jejich vlastnosti*	Druhy materiálů		

5.7.22.C	Provoz a údržba domácnosti Žák:

Očekávaný výstup RVP :

ČSP-9-4-03: správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu

p ***ČSP-9-4-03****: správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti*

ČSP-9-4-04: dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

p ***ČSP-9-4-04****: dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálii*

Školní výstup Žák:	Učivo	Popis	Přesahy, PT
-učí se udržovat nástroje a nářadí	Nástroje a nářadí	Žák zachází správně s nástroji, kontroluje je a ukládá je řádně na určené místo.	OSV 8
p *-učí se udržovat nástroje a nářadí*		Žák zachází správně s nástroji, kontroluje je a ukládá je řádně na určené místo.	
-poskytne 1. pomoc při úrazu elektrickým proudem	1. pomoc	Žák zvládá způsoby poskytnutí 1. pomoci při úraze el. proudem.	*Vv - kresba*
p *-poskytne 1. pomoc při úrazu elektrickým proudem*			

5.8.22.A	**Práce s technickými materiály** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

p ***ČSP-9-1-02****: řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*

ČSP-9-1-03: organizuje a plánuje svoji pracovní činnost

p ***ČSP-9-1-03****: organizuje svoji pracovní činnost*

ČSP-9-1-04: užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku

p ***ČSP-9-1-04****: pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech*

ČSP-9-1-05: dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

p ***ČSP-9-1-05****: dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*

p ***ČSP-9-1-05****: zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu*

p ***ČSP-9-1-05****: správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
p *-zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu*	Práce s návodem		OSV 8
-svou činnost přizpůsobuje potřebám druhých	Organizace práce	Žák si vštěpuje systematičnost při práci a plánování, využívá zkušeností při plánování práce.	OSV 1 OSV 4
p *-samostatně si stanoví časové limity na práci*		Žák se učí systematičnosti při práci a plánování.	
p *-sleduje dodržování pracovního postupu*			
-orientuje se v pracovních návodech a postupech	Technická dokumentace	Žák dokáže stanovit fázi pracovního postupu.	
p *-dokáže smontovat výrobek podle návodu*			
-poskytne potřebnou 1. pomoc	1. pomoc	Žák dodržuje pracovní postupy, bezpečnost práce ve školních dílnách, podle potřeby poskytuje 1. pomoc.	OSV 9
p *- ošetří různá poranění*	První pomoc při poraněních	Žák se učí zásadám poskytování první pomoci.	
p *-zvolí vhodný pracovní postup*			
p *-správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky*			

5.8.22.B	**Design a konstruování** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
ČSP-9-2-01: sestaví podle návodu, náčrtu, plánu jednoduchého programu daný model
*p **ČSP-9-2-01**: sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model*
ČSP-9-2-02: navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.
ČSP-9-2-03: provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
*p **ČSP-9-2-03**: ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení*
ČSP-9-2-04: dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu
*p **ČSP-9-2-04**: dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vytvoří model podle návodu, náčrtu	Práce s modelem	Žák pracuje s plánem, návodem, stavebnicemi, předlohou, kreslí, navrhuje vlastní design užitkových předmětů, např. odlévá ze sádry.	OSV 5
p *-vytvoří model podle návodu*		Žák pracuje s plánem, návodem, stavebnicemi.	
-samostatně navrhne a vyrobí funkční výrobek, ověří jeho funkčnost		Žák navrhne a vyrobí funkční výrobek. Zkontroluje jeho funkčnost.	
-samostatně smontuje jednoduchý předmět	Údržba, montáž a demontáž	Žák pracuje s jednoduchým předmětem, hračkou, kusem nábytku provede montáž a demontáž.	OSV 1
p *-samostatně smontuje jednoduchý předmět*		Žák pracuje s jednoduchým předmětem, hračkou, kusem nábytku provede montáž a demontáž.	
p *-provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení*			
-poskytne podle potřeby první pomoci	První pomoc	Žák opakuje a předvádí poskytování první pomoci při úrazech.	OSV 9
p *-poskytne podle potřeby první pomoci*			

5.8.22.C	**Provoz a údržba domácnosti** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČSP-9-4-01: provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví

p ***ČSP-9-4-01****: provádí jednoduché operace platebního styku*
ČSP-9-4-02: ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
p ***ČSP-9-4-02****: ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů*
ČSP-9-4-03: správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
p ***ČSP-9-4-03****: správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti*
ČSP-9-4-04: dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem
p ***ČSP-9-4-04****: dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálii*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-provádí platební operace v hotovosti i bezhotovostně	Platební operace	Žák posuzuje možnosti současných převodů financí. Hledá klady a zápory.	OSV 1 *VkZ, Ov – finanční gramotnost*
-učí se sestavit domácí rozpočet			OSV 9
p *-provádí platební operace v hotovosti*			
-vytváří a dodržuje systém pro udržování pořádku	Pracovní postupy v domácnosti	Žák si vytvoří systém pro udržování pořádku v domácnosti a dodržuje jej.	
p *-vytváří a dodržuje systém pro udržování pořádku*			
-správně zachází s nástroji a nářadím	Nástroje a nářadí	Žák hledá nejsnazší způsob péče o pracovní pomůcky.	
p *-používá správné prostředky při práci v domácnosti*	Údržba domácnosti		
p *-ovládá základy první pomoci při poranění chemikálií*			

5.8.22.D	**Příprava pokrmů** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
ČSP-9-5-03: dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
p ***ČSP-9-5-03****: dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu*
ČSP-9-5-04: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni
p ***ČSP-9-5-04****: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*

Školní výstup	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

Žák:			
-prostírá stůl pro speciální příležitost	Stolování	Žák upravuje stůl, pro zvláštní příležitost (Den Romů, dětský den apod.).	
-dodržuje pravidla společenského chování u stolu			
-zvládá jednoduchou obsluhu u stolu			
p *-prostře slavnostní stůl*			
-dodržuje hygienu a bezpečnost práce v kuchyni	Bezpečnost práce		
-dokáže ošetřit běžné poranění v kuchyni	První pomoc		
p *-dodržuje hygienu a bezpečnost práce v kuchyni*		Žák se čí poskytnout první pomoc při úrazech a poraněních v kuchyni.	

5.8.22.E	**Svět práce** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **ČSP-9-8-01**: orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí *p **ČSP-9-8-01**: zná pracovní činnosti vybraných profesí a má přehled o učebních oborech a středních školách*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-u vybraných profesí vyjmenuje jejich pracovní činnosti	Profese	Žák vychází z vlastních praktických zkušeností a na základě vlastního pozorování popisuje povolání, pracoviště, pracovní činnosti.	*VkZ – volba povolání*
-při organizaci své práce i při práci ve skupině používá elektronický kalendář a nástroj pro správu úkolů a poznámek	Digitální technika		OSV 8 OSV 9
-chrání digitální techniku před poškozením			
-dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu			
p *-u vybraných profesí vyjmenuje jejich pracovní činnosti*			
p *-vyhledává pomocí internetu učební obory a střední školy*			

5.9.22.A	Práce s technickými materiály Žák:

Očekávaný výstup RVP :
ČSP-9-1-03: organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
*p **ČSP-9-1-03**: organizuje svoji pracovní činnost*
ČSP-9-1-04: užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
*p **ČSP-9-1-04**: pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech*
*p **ČSP-9-1-05**: dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku*

Školní výstup Žák:	Učivo	Popis	Přesahy, PT
-při plánování zohledňuje možnosti druhých	Organizace práce	Žák se věnuje organizování průběhu pracovní činnosti, zohledňuje pomalejších tempo nebo menší zručnost druhých.	OSV 4
p *-zorganizuje si pracovní činnost*			
-orientuje se v technické dokumentaci	Technická dokumentace	Pracuje dle návodu, připraví si náčrty výrobku.	OSV 1
-načrtne model výrobku	Návod Náčrt		
p *-orientuje se v pracovních návodech a postupech*	Technická dokumentace	Žák dokáže stanovit fázi pracovního postupu.	
p *-dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku*			

5.9.22.B	Provoz a údržba domácnosti Žák:

Očekávaný výstup RVP :
ČSP-9-4-01: provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
*p **ČSP-9-4-01**: provádí jednoduché operace platebního styku*
ČSP-9-4-02: ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
*p **ČSP-9-4-02**: ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů*
ČSP-9-4-03: správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
*p **ČSP-9-4-03**: správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti*
ČSP-9-4-04: dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem
*p **ČSP-9-4-04**: dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií*

Školní výstup Žák:	Učivo	Popis	Přesahy, PT

-sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti	Rozpočet domácnosti	Žák sestaví rozpočet domácnosti (nájem, jídlo, školné, kultura, sport aj.).	*VkZ, Ov – finanční gramotnost*
p -zná možnosti bezhotovostních plateb	Platební operace		
-orientuje se v návodech běžných spotřebičů	Návod k použití	Žák umí vyhledat potřebnou informaci v návodu.	*Čj - návod*
p -orientuje se v návodech běžných spotřebičů			
-provádí drobnou domácí údržbu	Domácí údržba	Žák provádí nátěr, malbu, výměna žárovky, lepení aj.	OSV 8 OSV 9
p -provádí drobnou domácí údržbu			

5.9.22.C	**Příprava pokrmů** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČSP-9-5-01: používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

*p **ČSP-9-5-01**: používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče*

ČSP-9-5-02: připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

*p **ČSP-9-5-02**: připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy*

ČSP-9-5-03: dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti

*p **ČSP-9-5-03**: dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu*

ČSP-9-5-04: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

*p **ČSP-9-5-04**: dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-používá základní kuchyňský inventář	Příprava pokrmů a nápojů	Žák připraví jednoduchý pokrm. Spolupracuje se spolužáky. Používá bezpečně všechny spotřebiče v kuchyni.	OSV 1 OSV 9
-obsluhuje bezpečně kuchyňské spotřebiče			
p -používá inventář ve školní kuchyni		Žák používá kuchyňské náčiní.	
p -obsluhuje bezpečně kuchyňské spotřebiče			
-navrhuje vlastní menu		Žák navrhuje a připravuje jednoduchý pokrm podle zásad zdravé výživy. Spolupracuje se spolužáky.	OSV 5
-připraví jednoduchý pokrm			

p *-podle návodu připraví jednoduchý pokrm*			
-vybírá ze současných trendů pro stolování	Stolování	Žák vybírá pomocí časopisů a stránek o designu současné trendy ve stolování.	OSV 1
p *-dodržuje pravidla společenského chování u stolu*			
p *-zvládá jednoduchou obsluhu u stolu*			
p *-poskytnout první pomoc při zraněních v kuchyni (opaření, popálení)*	První pomoc		

5.9.22.D	**Svět práce** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

ČSP-9-8-01: orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí

p ***ČSP-9-8-01****: zná pracovní činnosti vybraných profesí a má přehled o učebních oborech a středních školách*

ČSP-9-8-02: posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy

p ***ČSP-9-8-02****: posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života*

ČSP-9-8-03: využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

p ***ČSP-9-8-03****: využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání*

ČSP-9-8-04: prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

p ***ČSP-9-8-04****: prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání*

p ***ČSP-9-8-04****: byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-orientuje se v osobních, zdravotních a kvalifikačních požadavcích na uchazeče pro vybraná povolání	Volba profesní orientace Sebepoznávání -osobní zájmy a cíle -tělesný a zdravotní stav -osobní vlastnosti a schopnosti Sebehodnocení	Na základě svých zájmů, sebepozorování a sebehodnocení se pokouší vybrat si vhodné povolání.	OSV 1
p *-hodnotí své pracovní možnosti*	Sebepoznávání	Žák hodnotí na základě praktických zkušeností své možnosti, schopnosti a předpoklady.	
-posuzuje informace k volbě povolání			
-vyhledává poradenskou pomoc			

p *-využívá informací pro výběr vhodného povolání*			
-nacvičuje proces přijímacího pohovoru do zaměstnání	Sebeprezentace	Žák si upevňuje zásady vhodného chování. Kontroluje své vystupování, zúčastňuje se exkurzí pořádaných školou.	OSV 8
p *-předvádí vhodný způsob prezentace při ucházení se o pracovní místo*			
p *-byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů*			

5.23 Estetická výchova

5.1.23	**Vyučovací předmět**	**Estetická výchova**

5.1.23.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Estetická výchova – 1.stupeň, 1. období

Vyučovací předmět Estetická výchova spojuje vzdělávací obsah předmětů Hudební výchova a Výtvarná výchova v rámci oblasti Umění a výchova.

Estetická výchova je vyučována na 1. stupni v 1. období v prvním ročníku dvě hodiny týdně, v druhém a třetím ročníku tři hodiny týdně. Začleňuje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vzdělávací obsah Hudební výchova navazuje na vnímání hudby a zpěvu, které si žák přináší z rodiny. Rozvíjí schopnosti žáka zpívat, doprovázet se na hudební nástroj. Motivuje k další činnosti v tomto oboru.
Vzdělávací obsah se zaměřuje zejména na rytmická a intonační cvičení, stimuluje žáky k propojení hudby s pohybem.

Vzdělávací obsah Výtvarná výchova se opírá o autentické zkušenosti dítěte a vychází z jeho potřeby aktivní komunikace. Úlohou předmětu je výchova citlivého, tvořivého člověka prostřednictvím výtvarných aktivit. Postupy jsou podřízeny hledání sdělnosti výtvarné výpovědi, která se pro dítě stává prostředkem k objevování světa a sebe v něm.
Žák by měl spontánně kreslit, malovat, používat a zdokonalovat grafická schémata. Pro nové představy, pojmy, přírodu, věci a životní prostředí si hledá i nové způsoby vyjádření.

Žáci jsou v rámci předmětu vedeni k poznávání prostředků hudebního a výtvarného jazyka a k všestrannému prohlubování senzibility. Prostřednictvím výtvarných činností se rozvíjí smyslové vnímání, schopnost vyjadřovat a prezentovat emoce, představy, zkušenosti. Také pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci, zlepšovat jemnou motoriku.
Výuku doplňují výtvarné hry, během nichž se žák učí zacházet s vyjadřovacími prostředky. Žák experimentuje a srovnává výtvarné projevy, což vede k hledání výrazových prostředků jednotlivých materiálů a technik.

Výuka probíhá v kmenových třídách, tělocvičně anebo ve venkovním prostředí.

Žáci v SVP jsou vzděláváni společně s ostatními žáky. Jednotlivé činnosti jsou přizpůsobeny jejich možnostem.

5.1.23.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Estetická výchova – 1. stupeň, 1. období

Kompetence	**Strategie**
k učení	○ Nabízíme techniky a metody, aby si žáci byli schopni osvojit danou dovednost. ○ Vysvětlujeme a prakticky předvádíme žákům veškerou činnost a dáme jim dostatečný prostor pro její nácvik. ○ Vedeme žáky k samostatnosti, trpělivosti a houževnatosti. ○ Rozvíjíme u žáků schopnost vnímat uměleckou tvorbu. ○ Učíme žáky vyjádřit své pocity.
k řešení problémů	○ Učíme žáka požádat o pomoc pro sebe i druhé.
komunikativní	○ Podporujeme žáky ve společné komunikaci a spolupráci v hodinách ESV. ○ Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky, názory, postoje, emoce.
sociální a personální	○ Rozvíjíme u žáků komunikaci ve skupině, upevňujeme vzájemné vztahy. ○ Upevňujeme schopnost požádat o pomoc spolužáka nebo učitele. ○ Vedeme žáky k nabízení pomoci potřebnému. ○ Motivujeme žáky k hodnocení vlastních i kolektivních výsledků. ○ Učíme žáky přijmout a vstřebat úspěch i neúspěch. ○ Upevňujeme u žáků skutečnost, že společný prožitek posiluje přátelství.
občanské	○ Vedeme žáky k estetice jako relaxačního momentu, který hraje důležitou roli v životním stylu člověka.
pracovní	○ Motivujeme žáky k zodpovědnému plnění svých povinností a závazků. ○ Vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, pomůcek a nástrojů.
digitální	○ Vedeme žáky k sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

5.1.23.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Estetická výchova – 1.stupeň, 1.období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Hudební výchova

Žák:

HV-3-1-01 zpívá v jednohlase
*p **HV-3-1-01** zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*

HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
*p **HV-3-1-02** hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
*p **HV-3-1-04** reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
*p **HV-3-1-05** rozliší sílu zvuku*
*p **HV-3-1-05** pozorně vnímá jednoduché skladby*
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

B. Výtvarná výchova

Žák:

VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
*p **VV-3-1-01** zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*
*p **VV-3-1-01** rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
*p **VV-3-1-02** zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*
*p **VV-3-1-02** uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
*p **VV-3-1-03** zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
*p **VV-3-1-04** zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*
*p **VV-3-1-04** uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil
*p **VV-3-1-05** zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace)*

*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti, nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivost v mezilidských vztazích)*
*OSV 8: **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu), rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (podřízení se, vedení a organizování práce skupiny), rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Estetická výchova – 1. stupeň, 1. období

5.1.23.A	**Hudební výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
HV-3-1-01: zpívá v jednohlase
*p **HV-3-1-01**: zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*
HV-3-1-02: rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
*p **HV-3-1-02**: hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*
HV-3-1-03: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
HV-3-1-04: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
*p **HV-3-1-04**: reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*
HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
*p **HV-3-1-05**: pozorně vnímá jednoduché skladby*
HV-3-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-rozliší zvuk od tónu, řeč od zpěvu	Pěvecký a mluvní projev	Žák rozezná tón od ostatních zvuků a zpěv od řeči nebo křiku.	OSV 1 OSV 5
-nacvičuje správné dýchání	Intonace Vokální hry	Prostřednictvím vokálních hříček žák nacvičuje intonuje dle svých dispozic. Osvojuje si správné dýchání a postoj při zpěvu.	
p *-imituje jednoduchý nápěv dle poslechu*			
-hra na tělo	Hudební rytmus Rytmizace	Žák napodobuje rytmus ozvěnou. Rytmizuje a melodizuje slova a krátké texty. Hudebně-pohybovými činnostmi si pomáhá k zachycení rytmu při zpěvu.	*Čj–rytmizace slov, větných celků, říkadel a básní*
p *-tleská a dupe v rytmu*			

-poznává rytmické nástroje Orffova instrumentáře	Rytmizace a melodizace	Žák využívá rytmické a melodické hudební nástroje k rytmickému a melodickému doprovodu písní, textů, slov.	
-pohybuje se podle hudby na místě, vpřed i vzad v rytmu	Pohybové vyjádření hudby	Žák využívá pantomimu a pohybové improvizace k vyjádření vlastního vnímání hudby. Využívá hudebního pohybu ke své relaxaci a k zábavě.	*Tv–aerobní cvičení s hudbou, pohybová koordinace*
p -nacvičuje společnou rytmizaci říkadel ve skupině			
-vyhodnocuje délku a sílu tónu	Kvality tónů	Žák rozvíjí hudební paměť a reprodukuje zaznamenanou kvalitu tónů. Pohybově nebo vokálně.	OSV 1
p -učí se poslouchat krátké skladby	Poslech		
-rozlišuje vokální a instrumentální skladbu	Hudba vokální a instrumentální	Žák při poslechových činnostech rozvíjí schopnost rozlišení jednotlivých hlasů.	*Cj–soustředěný poslech, rozlišovací*
-v instrumentální hudbě rozlišuje hru na kytaru, flétnu, klavír			

5.1.23.B	**Výtvarná výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

VV-3-1-01: rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ

*p **VV-3-1-01:** zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

*p **VV-3-1-01:** rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*

VV-3-1-02: v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

*p **VV-3-1-02:** zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

*p **VV-3-1-02**: uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*

VV-3-1-03: vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje

*p **VV-3-1-03**: zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

VV-3-1-04: interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností

*p **VV-3-1-04**: zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

*p **VV-3-1-04**: uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*

VV-3-1-05: na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

*p **VV-3-1-05**: zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pracuje s barvou	Prostředky pro vyjádření představ a osobních zkušeností Prvky vizuálně obrazného vyjádření	Barvy a techniky ve VV, akční tvar malby a kresby, linie, tvary, objemy.	OSV 5
p *-správně drží a používá určené pomůcky*			
p *-učí se rozpoznávat linie, barvy a tvary*			
-drží správně a používá pomůcky	Prostředky a postupy	Základní členění prostředků, pomůcek, základní výtvarné techniky.	
-výtvarně ztvárňuje předměty ze svého okolí	Výtvarná tvorba	Domov -malba -kresba, grafika -modelování a prostorové vyjádření.	OSV 1
p *-učí se rozpoznávat linie, barvy a tvary*			
p *-učí se poznávat základní výtvarné techniky*			
p *-pracuje s barvou*			
-uvědomuje si vjemy z jednotlivých smyslů	Prostředky pro vyjádření představ a osobních zkušeností Prvky vizuálně obrazného vyjádření	Barvy a techniky ve Vv, akční tvar malby a kresby, linie, tvary, objemy.	OSV 5
p *-učí se rozpoznávat linie, barvy a tvary*			
-výtvarně ztvárňuje pohádku, říkadlo, básničku	Výtvarná tvorba	Svět pohádek -malba -kresba, grafika -modelování a prostorové vyjádření.	OSV 1
-pojmenovává výsledky tvorby ostatních			
p *-učí se rozpoznávat linie, barvy a tvary*			
p *-výtvarně ztvární předem určenou skutečnost*			
p *-s pomocí popíše svůj výtvor*			
-popisuje svůj výtvor	Osobní postoj v komunikaci-jeho utváření a zdůvodňování Komunikační obraz vizuálně obrazných vyjádření	Žák zdůvodní, proč si vybral a ztvárnil svůj výtvor.	

p *-učí se rozpoznávat linie, barvy a tvary*			

5.2.23.A	Hudební výchova Žák:

Očekávaný výstup RVP :

HV-3-1-01: zpívá v jednohlase

p ***HV-3-1-01****: zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*

HV-3-1-02: rytmizuje a melodizuje jednoduché texty

p ***HV-3-1-02****: hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*

HV-3-1-03: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

HV-3-1-04: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

p ***HV-3-1-04****: reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*

HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

p ***HV-3-1-05****: rozliší sílu zvuku*

p ***HV-3-1-05****: pozorně vnímá jednoduché skladby*

HV-3-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-upevňuje návyk správného dýchání	Dechová opora	Žák používá osvojené metody k upevňování správného dýchání při zpěvu (poloha v leže, pochodová cvičení).	*Tv–vědomé dýchání při sportovních aktivitách, vytrvalostní cvičení*
-zpívá písně s realizací dynamiky	Vokální hry Intonace Dynamika	Prostřednictvím vokálních her s využitím pentatoniky a kvintakordu intonuje v rozsahu c1-h1. Vokálně a pohybově vyjádří crescendo a decrescendo. Při zpěvu rozliší a realizuje piano, mezzoforte a forte.	
p *zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty*			
-snaží se vokálně a pohybově improvizovat na jednoduché písně a skladby	Rytmizace a melodizace Hudební improvizace	Žák rytmizuje krátké texty, realizuje hru na tělo a rytmické hudební nástroje. Provádí jednoduché improvizace k doprovodu zpěvu nebo instrumentální činnosti ostatních.	*Čj–rytmizace slov, větných celků, říkadel a básní*
p *-snaží se rytmizovat a melodizovat říkadla*			

-využívá rytmické a melodické doprovody	Hra na hudební nástroje	Žák užívá nástrojů Orffova instrumentáře ke hře doprovodů osvojených písní. Rozvíjí dovednost rozlišení odlišných délek not při hudebním doprovodu.	*Tv–aerobní cvičení s hudbou, pohybová koordinace*
-využívá tanečního pohybu k vyjádření hudby	Pohybové vyjádření hudby Orientace v prostoru Hudba k tanci	Žák používá poskočný krok a taneční pohyb k vyjádření hudby, rozvíjí sluchovou a pohybovou paměť, orientaci v prostoru.	*Tv–taneční kroky, aerobní cvičení s hudbou*
-pohybem vyjadřuje stoupající a klesající dynamiku	Dynamika	Dynamizuje prostřednictvím zábavných činností.	
p *-aktivně se účastní společné rytmizace říkadel ve skupině*			
p *-pomocí hůlek, bubínku, tamburíny a trianglu doprovází zpěv*			
p *-pohybem reaguje na tempo*			
-vyhodnocuje délku, sílu a výšku tónů	Kvality tónů	Žák vyjadřuje smluvenými prostředky jednotlivé tóny, rozvíjí hudební paměť a reprodukuje zaznamenanou kvalitu tónů. Pohybově nebo vokálně reaguje na výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby (lento-allegro, p-mf-f).	OSV 1 OSV 8 *Čj– pozornost, soustředění*
p *-rozliší sílu zvuku*	Poslech		
p *-vyslechne jednoduché skladby*			
-rozpozná hudbu vokálně instrumentální	Hudba vokální a instrumentální	Žák vyjádří rozdíl mezi vokálním a vokálně-instrumentálním provedením skladby.	*Cj–komunikace, slovní zásoba, soustředěný poslech mluveného slova, čteného textu*
-rozliší typy nástrojů		Žák rozliší strunné, dechové, klávesové, bicí nástroje.	

5.2.23.B	**Výtvarná výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **VV-3-1-01**: rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ *p **VV-3-1-01:** zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*	

*p **VV-3-1-01**: rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*

VV-3-1-02: v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

*p **VV-3-1-02**: zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

*p **VV-3-1-02**: uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*

VV-3-1-03: vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje

*p **VV-3-1-03**: zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

VV-3-1-04: interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností

*p **VV-3-1-04**: zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

*p **VV-3-1-04**: uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*

VV-3-1-05: na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

*p **VV-3-1-05**: zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-poznává tvary, objekty	Prostředky pro vyjádření představ a osobních zkušeností	Žák využívá prostor ve VV a předměty, které se tam nalézají.	OSV 5
p *-osvojuje si základní dovednosti pro vlastní tvorbu*			
p *-pozná tvary, objekty*			
p *-porovnává barvy a linie*			
-výtvarně ztvárňuje situace běžného života	Malba Kresba Modelování a prostorové vyjádření Koláž	Prostředky pro vyjádření představ a osobních zkušeností, emocí, pocitů, nálad a fantazie Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením Výtvarná tvorba Setkávání s druhými lidmi.	
p *-osvojuje si základní dovednosti pro vlastní tvorbu*			
p *-výtvarně ztvární situace běžného života*			
-vnímá a popisuje vlastní pocity z vjemů vlastních smyslů	Prostředky pro vyjádření představ a osobních zkušeností, emocí, pocitů, nálad a fantazie	Žák aktivně využívá barvy při vlastním ztvárnění rozmanitého světa.	
-pracuje s barvou a s pomocí hledá prostředky k vyjádření smyslového vnímání	Barevné ztvárnění konkrétní věci	Malba Kresba, grafika Koláž Soudobé výtvarné techniky.	
p			

-osvojuje si základní dovednosti pro vlastní tvorbu			
-popisuje ilustraci	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření	Žák se inspiruje uměleckou výtvarnou tvorbou, televizí, tiskovinami, filmem, ilustracemi dětských knih, animovanými pohádkami.	
-výtvarně ztvární pohádkové postavičky z Večerníčků		Žák se seznamuje s výtvarnou tvorbou pro děti.	
p -osvojuje si základní dovednosti pro vlastní tvorbu			
p -přenese svůj zážitek do výtvarné podoby			
p -popíše a s pomocí zhodnotí svůj výtvor			
-zdůvodní výběr zpracování tématu	Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností	Žák popisuje vlastní výtvor ve třídě i ve škole, vytváří pracovní prezentaci pro žáky za pomoci učitele.	OSV 9
p -osvojuje si základní dovednosti pro vlastní tvorbu			

5.3.23.A	**Hudební výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

HV-3-1-02: rytmizuje a melodizuje jednoduché texty

*p **HV-3-1-02**: hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu*

HV-3-1-03: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

HV-3-1-04: reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

*p **HV-3-1-04**: reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*

HV-3-1-05: rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

*p **HV-3-1-05**: pozorně vnímá jednoduché skladby*

HV-3-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-snaží se vokálně a pohybově improvizovat na jednoduché písně a skladby	Hudební rytmus Hudebně-pohybové hry Rytmizace a melodizace	Pohybově vyjadřuje rytmus. Žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty s pomocí hry na tělo, rytmických (příp. melodických) nástrojů Orffova instrumentáře dle svých individuálních schopností.	*Čj–rytmizace slov, větných celků, říkadel a básní*

p - zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu			
p *-hospodárně dýchá*			
-hraje na jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Rytmizace a melodizace	Využívá osvojené intonační dovednosti při melodizaci textů. Žák tvoří jednoduché krátké mezihry a vkládá je do zpěvu nebo hry. Pomocí hudebních her upevňuje své vokální i instrumentální dovednosti, rozvíjí sluchovou paměť.	OSV 5 OSV 8 OSV 9
-pohybově vyjádří melodii, tempo, dynamiku	Pohybové vyjádření hudby Orientace v prostoru. Taktování Pohybový doprovod znějící hudby	Pohybově vyjadřuje melodii a její charakter, tempo, dynamiku.	*Čj–emoce, vyjádření emocí pohybem, hra „na sochy“*
p *- reaguje pohybem na tempové a rytmické změny*			
-rozlišuje výrazné tempové a dynamické změny ve skladbě	Kvality tónů	Žák rozlišuje jednotlivé kvality tónů a vyjadřuje je pohybově.	*Čj, Tv–pozornost, soustředění, pohybové etudy*
-zachytí výrazné dynamické a harmonické změny v hudebním proudu		Rozvíjí schopnost reakce na výrazné změny v hudebním proudu a vyjádří je jednoduchým pohybem nebo vokálně.	
p *-pozorně vnímá jednoduché skladby*	Poslech		OSV 4
-v proudu znějící hudby rozpozná některé hudební nástroje		Žák rozliší hru na některé nástroje. Hudba instrumentální, vokálně-instrumentální. Hudební styly a žánry -hudba ke slavnostním příležitostem.	*Cj–soustředěný poslech, rozlišovací schopnost, pohybová kreativita*

5.3.23.B	**Výtvarná výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

VV-3-1-01: rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ

*p **VV-3-1-01:** zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

*p **VV-3-1-01:** rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*

VV-3-1-02: v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

*p **VV-3-1-02**: zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*

*p **VV-3-1-02**: uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*

VV-3-1-03: vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
*p **VV-3-1-03**: zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*
VV-3-1-04: interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
*p **VV-3-1-04**: zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*
*p **VV-3-1-04**: uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-rozpoznává a pojmenovává prvky – linie, tvar, objem, barva, objekt	Volná malba Skulptura Plastika Komiks Fotografie	Prostředky pro vyjádření představ a osobních zkušeností. Barevné ztvárnění konkrétní věci, situace.	
p *-zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*			
-uplatňuje uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace		Prostředky pro vyjádření představ a osobních zkušeností, emocí pocitů, nálad a fantazie. Uspořádání objektů do celků. Manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru. Modelování, konstrukce.	OSV 5
p *-zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*			
p *-uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech*			
-výtvarně vyjadřuje své nálady, pocity, fantazie	Svět náhody a fantazie -malba -kresba, grafika -modelování -netradiční techniky	Prostředky pro vyjádření představ a osobních zkušeností, emocí, pocitů, nálad a fantazie. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením: -hledisko jejich vnímání -hledisko jejich motivace. Výtvarná tvorba.	OSV 1 OSV 4
p *-zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu*			
-porovnává výsledky tvorby	Svět očima malého umělce	Osobní postoj v komunikaci-jeho utváření a zdůvodňování. Komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; vysvětlování výsledků.	OSV 8
p			

-zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu			
p *-sdělí výsledky své činnosti spolužákům*			

5.2.23	Vyučovací předmět	Estetická výchova

5.2.23.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Estetická výchova – 1. stupeň, 2. období

Vyučovací předmět Estetická výchova je vytvořen spojením vzdělávacího obsahu předmětů Hudební výchova a Výtvarná výchova v rámci vzdělávací oblasti Umění a kultura

Estetická výchova je vyučována ve čtvrtém a pátém ročníku dvě hodiny týdně. Začleňuje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Navazuje na vnímání hudby a zpěvu, které si žák přináší z rodiny, rozvíjí schopnosti žáka zpívat a doprovázet na hudební nástroj, opírá o autentické zkušenosti dítěte a vychází z jeho potřeby aktivní komunikace. Snaží se obsahově vměstnat do jeho hudebního a výtvarného „apetitu“, aby byl žák motivován k další činnosti v tomto oboru. Úlohou předmětu je výchova citlivého, tvořivého a moudrého člověka prostřednictvím hudebních a výtvarných aktivit.

Vzdělávací obsah se zaměřuje na rytmická a intonační cvičení, stimuluje žáky k propojení hudby s pohybem, využívá výtvarné hry, během nichž se dítě učí nejrůznějšími způsoby a na základě vlastních pokusů zacházet s vyjadřovacími prostředky. Žák experimentuje a srovnává výtvarné objevy, které přináší náhoda, což vede k hledání výrazových prostředků jednotlivých materiálů a technik.

Výuka probíhá buď v kmenových třídách anebo ve výtvarné dílně, kde jsou vytvořeny podmínky ke kvalitnímu estetickému projevu.

Žáci s SVP pracuji společně s ostatními žáky podle svých možností a schopností.

5.2.23.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Estetická výchova – 1. stupeň, 2. období

Kompetence	Strategie
k učení	○ Vysvětlujeme a prakticky předvádíme žákům zpěv a hudební doprovod dáváme jim dostatečný prostor pro nácvik. Užíváme takové techniky a metody, aby byli žáci schopni si aktivně osvojit danou dovednost. ○ Vedeme žáky k samostatnosti, trpělivosti a houževnatosti. ○ Rozvíjíme u žáků schopnost vnímat výtvarnou i hudební tvorbu.
k řešení problémů	○ Učíme žáky překonat eventuální ostych a předvést své schopnosti.
komunikativní	○ Podporujeme žáky ve společné komunikaci a spolupráci. ○ Učíme žáky vyjadřovat pocity nonverbálně.
sociální a	○ Vedeme žáky k respektu k výkonu ostatních spolužáků.

personální	○ Podporujeme žáky navzájem si naslouchat a respektovat se. ○ Motivujeme žáky k hodnocení vlastních i kolektivních výsledků.
občanské	○ Vedeme žáky k estetice jako relaxačního momentu, který hraje důležitou roli v životním stylu člověka.
pracovní	○ -Rozvíjíme u žáků schopnost soustředění.
digitální	○ Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

5.2.23.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Estetická výchova – 1. stupeň, 2. období

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A Hudební výchova

Žák:

HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
p HV-5-1-01 *zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem*
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
p HV-5-1-02 *propojí vlastní pohyb s hudbou*
HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
p HV-5-1-03 *doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje*
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
HV-5-1-05 vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
p HV-5-1-06 *odliší tóny podle výšky, síly a barvy*
p HV-5-1-06 *pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb*
p **HV-5-1-06** *správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování*
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace
p HV-5-1-07 *propojí vlastní pohyb s hudbou*

A Výtvarná výchova

Žák:

VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů
p VV-5-1-01 *uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*
p VV-5-1-01 *rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých*

schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností

*p **VV-5-1-02** uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

*p **VV-5-1-02** při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*

VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

*p **VV-5-1-03** uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

*p **VV-5-1-03** při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*

VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy

*p **VV-5-1-04** uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

*p **VV-5-1-05** uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

*p **VV-5-1-05** vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla*

VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

*p **VV-5-1-06** uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopnosti poznávání** – cvičení smyslového vnímání, cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování*
*OSV 4: **Psychohygiena** – organizace času, zvládání stresových situací, pozitivní naladění mysli*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti, nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti)*
*OSV 8: **Komunikace** - komunikace v různých situacích, řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí; cvičení pozorování a naslouchání, dovednosti pro neverbální sdělování*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Estetická výchova – 1. stupeň, 2. období

5.4.23.A	**Hudební výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP :	

HV-5-1-01: zpívá jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
*p **HV-5-1-01**: zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem*
HV-5-1-02: realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not
*p **HV-5-1-02**: propojí vlastní pohyb s hudbou*
HV-5-1-03: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
*p **HV-5-1-03**: doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje*
HV-5-1-04: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
HV-5-1-05: vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
HV-5-1-06: rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
*p **HV-5-1-06**: odliší tóny podle výšky, síly a barvy*
*p **HV-5-1-06**: pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb*
HV-5-1-07: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace
*p **HV-5-1-07**: propojí vlastní pohyb s hudbou*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-realizuje průpravná cvičení na jednohlasý a dvojhlasý zpěv	Zpěv		OSV 1
-zpívá písně s oporou vlastního rytmického nebo instrumentálního doprovodu	Hudební rytmus	Rytmicky přesně zpívá písně ve 2/4 a ¾ taktu. Dle svých individuálních schopností užívá doprovodných hudebních nástrojů k udržení tempa, rytmu a kontrole intonace zpívaných písní.	
p *-učí se zpívat nové písně*			
-zpívá a hraje jednoduchou melodii zapsanou pomocí not v různých délkových kvalitách dle svých individuálních schopností	Hra na hudební nástroje a na tělo	Zpěvem nebo doprovodnou hrou realizuje jednoduchou melodii zapsanou pomocí not.	
p *-umí si pomoci pohybem*			
-doprovází jednoduché písně na rytmické hudební nástroje		Žák hraje lidové písně na nástroje rytmické dle svých individuálních schopností.	OSV 5 OSV 9
-doprovází písně dvěma tóny na nástroje melodické		Žák hraje lidové písně na melodické hudební nástroje (v dur v rozsahu oktávy, v moll v rozsahu sexty) dle svých individuálních schopností. Reprodukuje hudební motivy skladeb a písní, rozvíjí sluchovou paměť.	
p			

-využívá rytmické hudební nástroje			
-rozeznává malou hudební formu a rondo	Hudební formy -malá písňová forma	Žák rozlišuje melodii od doprovodu, rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě.	
-vytváří předehru, mezihru a dohru	Rytmizace, melodizace, stylizace	Žák na základě získaných dovedností stylizuje jednoduché hudební motivy.	
-s pomocí rozliší některé hudební výrazové prostředky	Hudební výrazové prostředky	Žák reaguje (pohybem, vokálně, instrumentálně) na hudební výrazové prostředky.	OSV 8
p *-odliší tony podle výšky, síly*	Poslech		
p *-učí se naslouchat hudbě*			
-pohybově reaguje na charakter hudby	Pohybová improvizace	Žák pohybově improvizuje na základě vnímání objektivních hudebních výrazových prostředků a subjektivně vnímaných emocionálních zážitků z hudebního díla.	OSV 4 OSV 5 *Tv–pohybové etudy a hříčky, vyjádření emocí pohybem, taneční kroky*
p *-umí si pomoci pohybem*			

5.4.23.B	**Výtvarná výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

VV-5-1-01*:* při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů

*p **VV-5-1-01**: uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

*p **VV-5-1-01**: rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*

VV-5-1-02*:* při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností

*p **VV-5-1-02**: uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

*p **VV-5-1-02**: při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*

VV-5-1-03: nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

*p **VV-5-1-03**: uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

*p **VV-5-1-03**: při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*

VV-5-1-04: osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy

*p **VV-5-1-04**: uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

VV-5-1-05: porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

*p **VV-5-1-05**: uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

*p **VV-5-1-05**: vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla*

VV-5-1-06: nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

*p **VV-5-1-06**: uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

Školní výstup **Žák :**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vizuálně obrazně vyjadřuje přírodu a život ve svém okolí	Výtvarná tvorba	Prostředí, příroda, lidi.	OSV 5
-porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření			
p *-uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*			
p *-třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary*		Práce z běžného života.	
-vizuálně obrazně se vyjadřuje - výtvarně zpracovává popis života		Moje rodina.	
p *-uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*			
p *-výtvarně využívá vlastní zkušenost a hlavně zrakový smysl*			
-pracuje s barvou		Malba, kresba, grafika, modelování a prostorové vyjádření.	OSV 1 OSV 5
p *uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*			
p *-výtvarně využívá vlastní zkušenost a hlavně zrakový smysl*			
-vizuálně obrazně vyjadřuje postoje a pocity		Hudba a její vnímání.	OSV 4 OSV 8
p *uplatňuje základní dovednosti pro vlastní*			

tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr			
-popisuje výsledek vlastní tvorby	Svět očima malého umělce	Osobní postoj v komunikaci-jeho utváření a zdůvodňování. Komunikace se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje. Vysvětlování výsledků podle svých schopností a zaměření.	OSV 8
p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr			
p -vyjádří pocity z tvůrčí práce (graficky)			
-před spolužáky prezentuje svá vybraná výtvarná zpracování		Prezentace vlastních prací.	OSV 8
-z výtvarných prací pomáhá připravovat výstavku			OSV 9
p -snaží se uplatnit svůj tvůrčí záměr		Prezentace prací v jiných vyučovacích předmětech.	

5.5.23.A	**Hudební výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

HV-5-1-01: zpívá v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

*p **HV-5-1-01**: zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem*

HV-5-1-02: realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

*p **HV-5-1-02**: propojí vlastní pohyb s hudbou*

HV-5-1-03: využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

*p **HV-5-1-03**: doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje*

HV-5-1-04: rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby

HV-5-1-05*:* vytváří jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

HV-5-1-06*:* rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků

*p **HV-5-1-06**: odliší tóny podle výšky, síly a barvy*

*p **HV-5-1-06**: pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb*

*p **HV-5-1-06**: správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování*

HV-5-1-07: ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

*p **HV-5-1-07**: propojí vlastní pohyb s hudbou*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-zpívá oba hlasy v dvojhlase	Lidový dvojhlas	Žák zpívá v dvojhlase písně ve 2/4, ¾, 4/4 taktu s využitím znalosti délek not.	OSV 9
-reprodukuje rytmus	Hudební rytmus	Zapisuje rytmus jednoduché písně v různém taktu pomocí not, příp. smluvených znaků.	
p *-zpívá písně odpovídající jeho schopnostem a možnostem*			
-zpívá a vyjadřuje pohybem jednoduchou melodii zapsanou pomocí not podle individuálních schopností	Hra na hudební nástroje a na tělo	Doprovodnou hrou realizuje jednoduchou melodii zapsanou pomocí not.	
p *-při improvizaci si pomáhá pohybem-tancem*			
-doprovází jednoduché písně na rytmické a melodické hudební nástroje		Žák hraje lidové písně na melodické hudební nástroje (v dur v rozsahu oktávy, v moll v rozsahu sexty) a nástroje rytmické dle svých individuálních schopností.	OSV 5 OSV 8
p *-doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje*			
-rozlišuje dvojdílnost a trojdílnost v hudbě	Hudební formy -malá písňová forma	Rozeznává dvojdílnost a trojdílnost v hudbě (a, b), (a, b, a) a rondo. Sleduje vztah předvětí a závětí, ukončení závětí. Realizuje poslech písně lyrické, žertovné a hymnické. Rozpozná hudební formu v její zvukové, případně i digitálně vizualizované podobě.	OSV 1
-improvizuje hudební motivy, části skladeb vokálně a instrumentálně	Hudební improvizace	Improvizuje předvětí a závětí, vytváří předehry, mezihry a dohry na rytmické a melodické hudební nástroje (tónikou a dominantou) dle svých individuálních schopností.	OSV 4 OSV 5
-rozliší některé hudební výrazové prostředky	Hudební výrazové prostředky	Zaznamenává charakter, rytmus, melodii, kontrast, gradaci a pohyb melodie a reaguje na změny rytmu a dynamiky v hudebním proudu písní lyrických, žertovných a hymnických. Definuje základní výrazové hudební	*Cj–verbální vyjadřování, popis, líčení*

		prostředky pochodu, polky a valčíku.	
p -odliší tony podle výšky, síly, barvy	Poslech		
p -vnímá hudbu v mezích svých možností			
p -umí správně pracovat s dechem	Frázování		
-zdokonaluje orientaci v prostoru a provádí pohybovou improvizaci s využitím tanečních kroků	Pohybová improvizace	Využívá základních tanečních kroků a pohybově reaguje na metrické, dynamické a harmonické změny v hudebním proudu.	OSV 4 OSV 5 OSV 8 *Tv–pohybové etudy a hříčky, vyjádření emocí pohybem, taneční kroky*
p -při improvizaci si pomáhá pohybem - tancem			

5.5.23.B	**Výtvarná výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

VV-5-1-01*:* při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů

*p **VV-5-1-01**: uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

*p **VV-5-1-01**: rozlišuje, porovnává, třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)*

VV-5-1-02*:* při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností

*p **VV-5-1-02**: uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

*p **VV-5-1-02**: při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*

VV-5-1-03: nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

*p **VV-5-1-03**: uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

*p **VV-5-1-03**: při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie*

VV-5-1-04: osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy

*p **VV-5-1-04**: uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

VV-5-1-06: nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

*p **VV-5-1-06**: uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr*

Školní výstup **Žák :**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vizuálně obrazně vyjadřuje – reaguje na	Výtvarná tvorba	Žák vlastním způsobem ztvárňuje téma Země,	

život ve společnosti		planeta lidí.	
-porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace			OSV 8
p *-třídí a pojmenovává objekty, jejich vlastnosti, vztahy a kontrasty*			
-vizuálně obrazně vyjadřuje - reaguje na život ve společnosti		Žák vlastním způsobem ztvárňuje téma Země, planeta lidí.	OSV 4
p *-výtvarně využívá vlastní zkušenost i hmat, sluch*			
-pracuje plošně i prostorově		Malba, kresba, grafika, modelování a prostorové vyjádření.	OSV 1 OSV 4 OSV 5
p *-výtvarně využívá vlastní zkušenost i hmat, sluch*			
-vizuálně obrazně kombinuje prostředky a postupy		Žák vlastním způsobem ztvárňuje téma Člověk a vesmír.	
-porovnává svou tvorbu s tvorbou svých spolužáků	Svět očima malého umělce		OSV 8 OSV 9
p *-vyjádří pocity z tvůrčí práce (slovně, mimoslovně, graficky)*			
-před spolužáky prezentuje a komentuje svá vybraná výtvarná zpracování		Žák prezentuje vlastní práce.	OSV 8 OSV 9
-z výtvarných prací pomáhá připravovat výstavku, zdůvodňuje volbu vybraných prací			OSV 5 OSV 9
p *-hledá nové způsoby prezentace vlastní tvůrčí práce*		Žák prezentuje své práce v jiných vyučovacích předmětech.	

5.3.23	**Vyučovací předmět**	**Estetická výchova**

5.3.23.1. Charakteristika vyučovacího předmětu Estetická výchova – 2. stupeň

Estetická výchova vznikla spojením vzdělávacích oborů Hudební výchova a Výtvarná výchova v rámci vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Estetická výchova je na 2. stupni vyučována v šestém ročníku 3 hodiny týdně, v sedmém až devátém ročníku 2 hodiny týdně. Estetická výchova integruje průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Vyučovací předmět Estetická výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím tvůrčích činností. Hodiny Estetické výchovy žákům umožňují praktické

osvojení výtvarných a hudebních dovedností a znalostí a usnadní jim orientaci v časových souvislostech. Estetická výchova v rámci mezioborových vztahů rozšiřuje učivo dalších oborů (Dějepis, Český jazyk a literatura, Náboženství, Tělesná výchova).

V Estetické výchově je žákům umožněno poznávat a prožívat různé formy umělecké činnosti. Důraz je kladen na rozvíjení jejich citlivosti a estetické vnímavosti. Předmět poskytuje žákům prostor, kde mohou tvořivě experimentovat, obohacovat své zkušenosti o další výtvarné a hudební techniky a styly. Žáci se učí komunikovat, poznávat očima i sluchem, a kultivovat se.

Předmět rozvíjí přirozenou potřebu žáků k vyjádření jejich fantazie, prostorové představivosti, smyslu pro originalitu a vlastního výrazu, ale i vstřícnosti a schopnosti ocenit práci druhých a společně se radovat.

Výuku doplňují výtvarné a hudební hry, během nichž se dítě učí nejrůznějšími způsoby a na základě vlastních pokusů zacházet s vyjadřovacími prostředky. Žák experimentuje a srovnává výtvarné a hudební vjemy, které přináší náhoda, což vede k hledání výrazových prostředků jednotlivých materiálů a technik.

Žáci s SVP jsou v rámci předmětu vedeni k poznávání prostředků hudebního a výtvarného jazyka a k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Prostřednictvím výtvarných činností zaměřených na vnímání, tvorbu a interpretaci se rozvíjí smyslové vnímání, schopnost vyjadřovat a prezentovat emoce, představy, pocity, zkušenosti a myšlenky. Také pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci, zlepšovat jemnou motoriku a získávat tak všestranné dovednosti.

5.3.23.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Estetická výchova – 2. stupeň

Kompetence	**Strategie**
k učení	o Výběrem vhodné techniky a metody podporujeme u žáků schopnost aktivně si osvojit danou dovednost. o Vysvětlujeme a prakticky předvádíme žákům veškerou výtvarnou činnost a dáme jim dostatečný prostor pro jeho nácvik. o Vedeme žáky k samostatnosti, trpělivosti a houževnatosti.
k řešení problémů	o Učíme žáka vyhledávat informace vhodné k řešení problému, využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení. o Vedeme žáky k sledování vlastního pokroku při zdolávání problémů. o Učíme je obhájit jejich vlastní řešení.
komunikativní	o Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu. o Podporujeme žáky ve společné komunikaci a spolupráci v hodinách. o Učíme žáky využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci.
sociální a personální	o Posilujeme u žáků zodpovědné chování. o Rozvíjíme u žáků komunikaci ve skupině, upevňujeme vzájemné vztahy. o Upevňujeme schopnost požádat o pomoc spolužáka nebo učitele. o Podporujeme žáky navzájem si naslouchat, přijmout názory jedince, rozvíjíme myšlení pro skupinu, posilujeme vzájemnou sebedůvěru. o Vedeme žáky k utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívat k diskusi

	v malé skupině. o Učíme žáky přijmout a vstřebat úspěch i neúspěch. o Upevňujeme u žáků skutečnost, že společný prožitek posiluje pozitivní vztahy. o Podporujeme žáky ve vytváření si pozitivní představy o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj.
občanské	o Podporujeme žáka v zodpovědném jednání a rozhodování. o Učíme žáka poskytnout pomoc v hodině, chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožující život a zdraví člověka. o Vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, vcítit se do situací jiných lidí. o Vedeme žáky k ochraně kulturního dědictví.
pracovní	o Motivujeme žáky k zodpovědnému plnění svých povinnosti a závazků. o Učíme žáka chránit své zdraví i zdraví ostatních. o Posiluje u žáka uvědomění si následků porušení základních pravidel bezpečnosti a hygieny na své zdraví. o Vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, pomůcek a nástrojů v hodinách. o Motivujeme žáky k dodržování pracovních postupů.
digitální	o Vedeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení. o Vedeme žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace. o Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům. o Využíváme digitální technologie jako nástroje zprostředkování hudby mezi žákem (recipientem) a autorem (hudebním dílem), umožňujeme žákovi vstupovat do této komunikace prostřednictvím zaznamenávání, sdílení i reprodukce hudby dostupnými digitálními technologiemi. o Vedeme žáky k respektování autorství a autorských práv.

5.3.23.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Estetická výchova – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Hudební výchova

Žák:

HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
*p **HV-9-1-01** doprovází písně pomocí ostinata*
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase
*p **HV-9-1-02** interpretuje vybrané lidové a umělé písně*

HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace

*p **HV-9-1-03** interpretuje vybrané lidové a umělé písně*

HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě

HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku

*p **HV-9-1-06** pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu*

*p **HV-9-1-06** rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru*

HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období

*p **HV-9-1-07** uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*

HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

B. Výtvarná výchova

Žák:

VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků

*p **VV-9-1-01** uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*

*p **VV-9-1-01** uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*

VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie

*p **VV-9-1-02** uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*

*p **VV-9-1-02** při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních*

VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace

*p **VV-9-1-03** uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*

*p **VV-9-1-03** uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*

VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření

*p **VV-9-1-04** uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*

VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku

*p **VV-9-1-05** uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
*p **VV-9-1-06** uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*
*p **VV-9-1-06** vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity*
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření
*p **VV-9-1-07** uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci i v digitálním prostředí

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení*
*OSV 3: **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, vůle, organizace vlastního času*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (uvolnění – relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, tvořivosti v mezilidských vztazích)*
*OSV 8: **Komunikace** – řeč předmětů a prostředí vytvářené člověkem, řeč lidských skutků*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice**– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Estetická výchova – 2. stupeň

5.6.23.A	**Hudební výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **HV-9-1-01**: využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách *p **HV-9-1-01**: doprovází písně pomocí ostinata* **HV-9-1-02**: uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase *p **HV-9-1-02**: interpretuje vybrané lidové a umělé písně*	

HV-9-1-03: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace

*p **HV-9-1-03**: interpretuje vybrané lidové a umělé písně*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-pracuje s rytmem a dechem	Rytmus	Žák poznává témata pravěká kultura, etnická hudba.	OSV 5
-zaznamená hudební aktivitu spolužáků	Záznam hudebních aktivit	Žák zaznamená zpěv, hru, pohybový doprovod, tanec) na mobilní zařízení či na dostupné zařízení ve třídě.	OSV 9
-pořízený záznam uloží ve vhodném formátu		Žák uloží záznam ve vhodném formátu (např. WAW, MP3, FLAC).	
p *-doprovodit zpěv na hudební nástroje dle svých schopností*	Doprovod	Žák podle svých schopností doprovází zpěv (kytara, housle, klávesové nástroje apod.).	
-zpívá dle svých dispozic	Folklorní hudba na našem území		
p *-zpívá jednohlasně a vícehlasně, spolupracuje s ostatními*			OSV 9
-reprodukuje různé hudební motivy	Práce s textem		
-provádí hudební improvizace	Improvizace	Žák improvizuje na téma pravěká kultura, etnická hudba.	OSV 5 OSV 8
p *-udrží při zpěvu správnou dynamiku a rytmus*			

5.6.23.B	**Výtvarná výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

VV-9-1-01: vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahy; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků

*p **VV-9-1-01**: uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*

VV-9-1-02: zaznamenává vizuální zkušenosti i zkušenosti získané ostatními smysly a zaznamenává podněty z představ a fantazie

*p **VV-9-1-01**: uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*

*p **VV-9-1-02**: při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává jej s výsledky ostatních*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-vybírá prvky vizuálně obrazného vyjádření	Prvky vizuálně obrazného vyjádření (VOV) Člověk a svět kolem něj	Žák pracuje dle pokynů učitele, upevňuje a zdokonaluje se v používání tradičních postupů, na základě domluvy nebo osobní preference. Pracuje samostatně i ve skupinách.	OSV 3 OSV 4
-maluje a kreslí různými technikami, kombinuje techniky			OSV 5
-pracuje v technice mozaiky			
p *-maluje a kreslí různými technikami, kombinuje techniky*			
-popíše a porovnává vytvořené obrazce a tvary	Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	Žák vytváří pomocí kresby ornament, pracuje také v technice tempery na papír. Porovnává základní tvary-ostré, hladké, vlnité, rovné a jejich vizuální působení. Pozoruje a používá přírodniny. Využívá svou fantazii a zkušenosti při práci s různými materiály v různých ročních obdobích.	OSV 1
p *-porovnává linie a tvary*			
p *-míchá barvy*			
p *-používá kombinované techniky*			

5.7.23.A	**Hudební výchova** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **HV-9-1-04**: rozpoznává některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě **HV-9-1-05**: orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku *p **HV-9-1-05**: pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* *p **HV-9-1-05**: rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru* **HV-9-1-07**: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění *p **HV-9-1-07**: uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-rozlišuje styly a žánry prostřednictvím videonahrávek audionahrávek	Hudební styly a žánry	Žák rozliší žánry (kupř. klasická hudba, jazz, hip-hop, pop apod.).	OSV 1

-představuje oblíbený hudební žánr			
-hodnotí hudební dílo jako logicky utvářený celek	Analýza hudební skladby	Hodnotí zvukomalebné charakteristiky skladby, pohyb melodie, pravidelnost či nepravidelnost hudební formy.	OSV 8 *Vv–abstraktní malba, výtvarné zpracování slyšené hudby, arteterapeutické techniky*
-diferencuje mezi hrou symfonického orchestru a komorním souborem	Poslechové činnosti	Žák porovnává hudbu symfonického orchestru a komorních souborů a popisuje rozdíly, které slyší v produkce hudebních těles.	
p *-orientuje se ve zpěvních hlasech*		Žák získává povědomí o různých typech hlasů a jejich využití v operách, operetách nebo muzikálech.	
p *-rozpozná a pojmenuje hudební nástroje symfonického orchestru*	Hudební nástroje		
-hledá vzájemné vztahy mezi různými druhy umění	Člověk a umění	Poznává provázanost hudebního umění se všemi oblastmi lidské tvořivosti.	OSV 4 OSV 5
p *-uvede jména vybraných hudebních skladatelů a jejich děl*			

5.7.23.B	**Výtvarná výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

VV-9-1-02: zaznamenává vizuální zkušenosti, i zkušenosti získané ostatními smysly a zaznamenává podněty z představ a fantazie

*p **VV-9-1-02**: uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*

*p **VV-9-1-02**: při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává jej s výsledky ostatních*

*p **VV-9-1-03**: uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*

VV-9-1-06: interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků

*p **VV-9-1-06**: uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*

*p **VV-9-1-06**: vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-zobrazuje vizuálně pocity, vjemy, prožitky	Emoce a jejich vyjádření		

-používá vhodnou výtvarnou techniku		Žák, zadané téma zpracuje použitím tradičních i netradičních výtvarných prostředků za pomocí relaxačních technik a hudby, vyprávění.	OSV 3
p -upevňuje své pracovní návyky			
p -vybírá vhodnou výtvarnou techniku			
p -pracuje vhodnou výtvarnou technikou			
p -pracuje podle předlohy	Komiks Ilustrace Hudební záznam	Žák zadané téma zpracovává pomocí tradičních technik, využívá přírodniny, používá dostupné technické prostředky (počítač, fotoaparát).	*Čj-vlastní výtvarný doprovod* *Ov-podobnosti, odlišnosti* *Náb-tvořivost*
p -vytváří ilustrace k zadanému textu			
p -kreslí podle modelu			
p -vytváří vlastní podobu abecedy			
-interpretuje obsah uměleckých děl	Středověk Umění středověku Křesťanské symboly	Žák se seznamuje s uměleckými díly minulosti Inspiruje se při vlastní tvorbě. Kreslí nebo maluje podle předlohy.	OSV 9 *Náb-komunikace, důstojnost, tvořivost* *Dě-středověk*
-vytváří vlastní digitální databanku uměleckých děl pro další využití, postupuje podle pravidel v oblasti autorských práv a licencí	On-line sbírky	Žák využívá regionálních, národních a světových galerií a muzeí výtvarného umění – výběr informací podle zájmu, prezentace informací a sdílení s ostatními.	
p -upevňuje své pracovní návyky			OSV 4
p -rozlišuje prvky vizuálně obrazných vyjádření			

5.8.23.A	**Hudební výchova** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **HV-9-1-03**: reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace *p **HV-9-1-03**: interpretuje vybrané lidové a umělé písně* **HV-9-1-04**: rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	

HV-9-1-06: zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období *p **HV-9-1-06**: uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-hraje jednoduché melodie na základě individuálních schopností a získaných dovedností	Hra na hudební nástroje, improvizace, reprodukce	Využívá tóniky a dominanty k improvizaci doprovodů.	OSV 3 OSV 4 OSV 5
p *-orientuje se ve zpěvních hlasech*			
-popíše formy tanečního umění	Taneční hudba	Žák rozliší styly lidového a společenského tance několika národů, tanec muzikálový, balet a další druhy moderního výrazového tance.	OSV 1
-improvizuje na různé hudební styly		Vytváří pohybové kreace na základě individuálního prožitku z hudebního díla, příp. znalosti motivů jeho autora.	OSV 3 OSV 4 OSV 5
-porovnává jednotlivé hudební styly dle období jejich vzniku	Hudební dílo a její autor	Má povědomí o životě a tvorbě vybraných hudebních skladatelů a skladatelském významu autorů stěžejních děl, se kterými se seznámil.	
p *-porovnává jednotlivé hudební styly*			

5.8.23.B	**Výtvarná výchova** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : *p **VV-9-1-02**: při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává jej s výsledky ostatních* **VV-9-1-03**: zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace *p **VV-9-1-03**: uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci* **VV-9-1-05**: rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku **VV-9-1-06**: interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků *p **VV-9-1-06**: vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity* **VV-9-1-07**: ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření			
Školní výstup	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

Žák:			
p *-vybírá samostatně vhodnou výtvarnou techniku*	Výtvarné techniky	Žák kreslí tužkou, úhlem, tuží. Maluje temperovými, vodovými barvami. Vhodně kombinuje techniky.	OSV 3 OSV 4 OSV 5
-používá tradiční i současné techniky tvůrčím způsobem	Typy VOV	Žák s pomocí dostupných metod vytváří instalace, objekty, koláže, používá netradiční materiály. Pomocí PC, foto se seznamuje se současným uměním.	
-vytváří si sestavy prvků v grafickém editoru a různě je variuje podle svého záměru, experimentuje s jejich změnou a proměnou; komunikuje svůj tvůrčí záměr s ostatními		Žák používá vizuální prostředky – jejich potenciál, kombinace, experiment; tvůrčí záměr, metody, postupy, prostředky; různorodá východiska pro tvorbu; prezentace, interakce s publikem.	
p *-používá předlohu k osobitému výtvarnému vyjádření*			
p *-vnímá působení barev a tvarů při zobrazování určitého předmětu*			
p *-kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření*			
-posuzuje vývoj umění ze svého hlediska	Umění novověku	Žák používá jako předlohu známá díla moderního umění, inspiruje se jimi, a upravuje je. Pracuje na PC i tradičními technikami.	OSV 8 *Ov-adaptace, motivace*
-parafrázuje známé umělecké dílo		Renezance, Baroko.	
-porovnává známá umělecká díla		Žák poznává na různých příkladech vývoj výtvarného umění, a příbuzných oborů, architektury, módy. Používá dostupnou literaturu, PC techniku. Od pravěku po novověk.	OSV 8 OSV 9 *Ov-globalizace* *Náb-reálné a zobrazené vzory*
-vyjadřuje vlastními slovy obsah vizuálně obrazná vyjádření			
rozšiřuje a třídí podle osobně vytvořených kritérií digitální databanku uměleckých děl pro další využití; postupuje podle pravidel v oblasti autorských práv a licencí	On-line sbírky	Žák využívá regionálních, národních a světových galerií a muzeí výtvarného umění – výběr informací podle zájmu, prezentace informací a sdílení s ostatními.	

p *-vytváří různé grafické návrhy*			
p *-porovnává typy grafických designů*			
-hledá optimální způsob prezentace své tvorby	Společná prezentace -výstava -časopis	Žák ve vybraném prostoru instaluje své práce.	
-obhajuje své výtvarné práce a respektuje odlišný názor		Žák se učí přijímat kompromisy.	OSV 8 OSV 9

5.9.23.A	**Hudební výchova** **Žák:**		
Očekávaný výstup RVP : **HV-9-1-04**: rozpoznává některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě **HV-9-1-05**: orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku *p* **HV-9-1-05***: pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu* **HV-9-1-06**: zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období *p* **HV-9-1-06***: uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl* **HV-9-1-07**: vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-reaguje pohybově na hudební dílo	Tvorba, hudební experiment	Žák vyjadřuje pomocí pohybu pocity, které v něm hudbě vyvolává.	OSV 5
-porovnává taneční umění a vybrané žánry		Žák se orientuje ve vybraných žánrech (kupř. klasická hudba, jazz, hip-hop, pop apod.).	OSV 8
-chápe hudební dílo jako prostředek komunikace	Hudba jako komunikační prostředek	Žák hodnotí dílo subjektivně i objektivně. Žák považuje hudební dílo za prostředek komunikace.	OSV 1 *Vv–abstraktní malba, výtvarné zpracování slyšené hudby, arteterapeutické techniky*
p *-využívá hudební podklad k tvořivé činnosti*			
p *-vnímá hudbu jako moment k odpočinku a zklidnění*			

-zařazuje slyšenou hudbu a na základě charakteristických prvků užitých ve skladbě do daného stylového období	Hudební styly a žánry	Žák na základě znalostí základních historických událostí vyhodnocuje hudbu různých stylových období. Srovnává výrazné hudební prostředky užité v daném hudebním stylu a hledá případné společné znaky se skladbami vzniklými v jiných obdobích. Zařazuje slyšenou hudbu do jednotlivých hudebních stylů a období.	*Dě-historické události podmiňující vznik a rozvoj uměleckých směrů v oblasti výtvarného a hudebního umění a kultury, souvislost prožívání dané historické události se vznikem daného hudebního žánru*
p *-orientuje se mezi vybranými velikány světové hudby a zasadí je do historického období*			
-navrhuje výtvarný doprovod k výtvarnému dílu	Hudba a výtvarné umění		OSV 5

5.9.23.B	**Výtvarná výchova** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :

VV-9-1-01: vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků

*p **VV-9-1-01**: uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*

VV-9-1-03: zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace

VV-9-1-04: vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření

VV-9-1-06: interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků

*p **VV-9-1-06**: vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity*

VV-9-1-07: ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

*p **VV-9-1-07**: uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*

VV-9-1-08: ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci i v digitálním prostředí

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**

-navrhuje vlastní umělecké projekty	Vlastní projekty	Žák pomocí známých technik zpracovává zadané či svobodně zvolené téma. Žák volí samostatně vhodnou techniku upevňuje a zdokonaluje své znalosti (tvorba písma, portrét, ornament, prostor, krajina.	OSV 3 OSV 4 OSV 5 OSV 9
p *-uspořádá objekty na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení*			
p *-vnímá detaily při zobrazování určitého předmětu*			
p *-pracuje podle modelu*			
p *-hodnotí vlastními slovy*			
-aplikuje nové metody uplatňované ve výtvarném umění	Nová média	Vytváří práci za použití současných výtvarných metod, používá fotografii, různé předměty a materiály (moderní média foto, instalace, objekty).	OSV 1
-experimentuje se zavedenými postupy a metodami	Experiment Smyslové účinky VOV	Žák vnímá vliv výtvarného umění a uměleckých experimentů na jiné obory – film, hudební klipy, reklamu, všímá si, kde a čím se jejich autoři inspirují. Předkládá vlastní návrhy, projekty.	
-samostatně vybírá téma, pracovní prostředky a materiály			OSV 3
-volí odpovídající nástroje k tvorbě a proměně digitálního vizuálního obsahu		Žák používá nová média (digitální fotografie, animace, video). Provádí proměnu komunikačního obsahu – projevy komercionalizace – reklama.	
-vlastními slovy vyjadřuje názor na konkrétní díla současných umělců	20. – 21. století vy výtvarném umění	Žák poznává na různých příkladech vývoj výtvarného umění, a příbuzných oborů, architektury, módy. Používá dostupnou literaturu, internet, příklady z nejbližšího okolí.	*Ov-globalizace* *Náb-reálné a zobrazené vzory*

-se záměrem si rozšiřuje a třídí podle osobně vytvořených kritérií digitální databanku uměleckých děl pro další využití, postupuje podle pravidel v oblasti autorských práv a licencí	On-line sbírky	Žák využívá regionálních, národních a světových galerií a muzeí výtvarného umění – výběr informací podle zájmu, prezentace informací a sdílení s ostatními.	
p *-porovnává různá umělecká díla*			*Čj-komunikace*
-komunikuje účinky VOV	Společná prezentace	Žák ve vybraném prostoru instaluje své práce, dle možnosti dokumentuje. Respektuje jiné názory. (výstava, časopis, filmový nebo zvukový záznam)	OSV 8 *Čj-komunikace*
p *-prezentuje svou práci*			
-ověřuje si účinky své tvorby, s využitím digitálních technologií je sdílí s ostatními, a to v rámci školy i širšího okruhu lidí	Sdílení a postprodukce formy prezentace	Žák sdílí a prezentuje (běžné i originální); prezentace jako událost, prezentace cílená na diváka, prezentace jako experiment; prezentace na sociálních sítích – výhody a rizika.	
-při sdílení vizuálního a multimediálního obsahu dodržuje pravidla v oblasti autorských práv a licencí	Autorská práva a licence;		

5.24 Osobnostní výchova

5.1.24	**Vyučovací předmět**	**Osobnostní výchova**

5.1.24.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Osobnostní výchova – 2. stupeň

Osobnostní a sociální výchova jako systém směřující k rozvoji dovedností pro dobrý život se sebou samým i s druhými lidmi obrací pozornost ke kořenům formování osobnosti člověka.

Vyučovací předmět Osobnostní výchova je vyučován v 6. ročníku 1 hodinu týdně. Zahrnuje komplexně průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Reflektuje jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Zajímá se o jeho city, myšlenky, chování a jednání, vůli, zvládání různých životních situací, vztahy k dobrým lidem, každodenní morálku. Pomáhá žákovi hledat vlastní cestu k životní spojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Je i primární prevencí pomáhající člověku čelit zátěžím, nejistotám, úzkostem a jejich důsledkům ve volbě problematických náhražkových řešení.

Prohlubuje verbální a neverbální komunikaci, směřuje k sebepoznání, seberegulaci, udržení psychického zdraví. Klade důraz na praktické dovednosti.

Při výuce je preferována práce zážitkovou a prožitkovou formou v komunitním kruhu. V ideálním případě vyučovací předmět Osobnostní výchova vede třídní učitel.

Žáci s SVP jsou vyučováni společně s ostatními žáky. Tempo a obsah výuky se v případě potřeby přizpůsobí jejich individuálním možnostem a schopnostem.

5.1.24.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Osobnostní výchova – 2. stupeň

Kompetence	Strategie
k učení	o Vedeme žáka k využívání vhodných naučených metod, strategií učení včetně mnemotechnických pomůcek a jiných podobných technik. o Vedeme žáka k práci s různými informačními zdroji – pracovními listy, videem, internetem. o Vedeme žáka k poznávání vlastních pokroků a uvědomění si problémů, které mu brání v učení. o Vedeme žáka k samostatnosti, trpělivosti a houževnatosti. o Rozvíjíme u žáků schopnost porozumět informacím, které získají od učitele nebo spolužáka, a vedeme je k jejich vyhodnocení. o Respektujeme názory a příspěvky žáků, poskytujeme zpětnou vazbu.
k řešení problémů	o Vedeme žáka k vnímání problémových situací, rozpoznání problému a hledání nejvhodnějšího způsobu řešení. o Vedeme žáka k samostatnému řešení běžných životních situací a přiměřeně k jejich možnostem k překonávání životních překážek. o Vedeme žáka k tomu, aby si dokázal uvědomit důsledky svých rozhodnutí a uměl je přijmout. o Vedeme žáka k tomu, aby se od řešení problému nenechal odradit nezdarem. o Vedeme žáka k tomu, aby dokázal požádat o radu při řešení složitějších problémů, aby je dokázal popsat a svěřit se s nimi. o Vedeme žáka k uvědomění si nutnosti přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby.
komunikativní	o Vedeme žáka k tomu, aby usiloval o srozumitelné vyjadřování v ústním projevu a k umění vést dialog. o Vedeme žáka k porozumění obsahu sdělení a přiměřené reakci na něj. o Vedeme žáka k využívání tištěných informací, k rozvoji vlastních vědomostí, k práci s textem a obrazovým materiálem. o Vedeme žáka k vyjádření vlastního názoru a postoje a k jejich obhajobě vhodným způsobem. o Vedeme žáka k využití běžných informačních a komunikačních prostředků.
sociální a personální	o Vedeme žáka k posílení vlastního sebevědomí na základě poznání a pochopení své vlastní osoby. o Vedeme žáka k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti. o Vedeme žáka k respektování pravidel práce v týmu. o Vedeme žáka k rozpoznání nevhodného a rizikového chování, uvědomění si jeho možných důsledků. o Vedeme žáka k navázání a udržení vztahů s vrstevníky, k respektování druhých lidí a ke snaze upevňovat dobré mezilidské vztahy.
občanské	o Vštěpujeme žákům vědomí vlastních práv i povinností.

	o Vedeme žáka k respektu a vnímavosti ke druhým lidem.
pracovní	o Vedeme žáka k zodpovědnému plnění svých povinností a závazků. o Vedeme žáka k hodnocení svých výsledků i výsledků svých spolužáků.
digitální	o Vedeme je k etickému jednání a k odmítání všech projevů násilí a agrese při interakci v digitálním prostředí. o Vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvilek.

5.1.24.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Osobnostní výchova – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

A. Osobnostní rozvoj

Žák:

OSV-9-1-01 rozvíjí svou schopnost poznávání (používá postupy zlepšující vlastní soustředění; postupy efektivního učení a plánuje své učení; rozvíjet smyslové poznávání a cit pro rytmus)
OSV-9-1-02 poznává svou osobnost (temperament, motivaci, schopnosti, své životní vzory)
OSV-9-1-03 sebereguluje a sebeorganizuje své chování (zvládání vlastní agresivity, řešení osobních problémů atd.)
OSV-9-1-04 poznává základy psychohygieny (relaxační a aktivizační cvičení; vyhledávání a poskytování pomoci při osobních problémech)
OSV-9-1-05 tvořivě řeší praktické a mezilidské situace

B. Sociální rozvoj

Žák:

OSV-9-2-01 poznává svůj vztah k druhým lidem
OSV-9-2-02 pečuje o dobré vztahy (formuluje a respektuje základní pravidla chování ve třídě, ve škole, ve skupině)
OSV-9-2-03 kultivovaně komunikuje (komunikace; poskytování zpětné vazby)
OSV-9-2-04 rozvíjí své schopnosti spolupráce, naslouchání druhým a samostatně rozvíjí myšlenky druhých

C. Morální rozvoj

Žák:

OSV-9-3-01 aktivně řeší problémy a rozhoduje o svém jednání
OSV-9-3-02 jedná zodpovědně a eticky správně v situacích všedního dne, rozpoznává užitečnost etického chování ve vlastním životě (odpovědnost, spravedlnost, odvaha)

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení dovedností zapamatování, pozornosti a soustředění; cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností*
*OSV 2: **Sebepoznání a sebepojetí –** moje vztahy k druhým lidem, zdraví a vyrovnané sebepojetí*
*OSV 3: **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly a sebeovládání vlastního jednání a prožívání*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dobrá organizace času, dovednost zvládání stresových situací – uvolnění relaxace*
*OSV 5: **Kreativita –** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality), schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality*
*OSV 6: **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině (třídě) rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání chyb*
*OSV 7: **Mezilidské vztahy –** chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého*
*OSV 8: **Komunikace** – cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; asertivní a pozitivní komunikace*
*OSV 9: **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci, dovednosti navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky*
*OSV 10: **Řešení problémů a rozhodování dovednosti** - zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů*
*OSV 11: **Hodnoty, postoje, praktická etika** – dovednost rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Osobnostní výchova – 2. stupeň

5.6.24.A	**Osobnostní rozvoj** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
OSV-9-1-01: rozvíjí svou schopnost poznávání (používá postupy zlepšující vlastní soustředění; postupy efektivního učení a plánuje své učení; rozvíjet smyslové poznávání a cit pro rytmus)
OSV-9-1-02: poznává svou osobnost (temperament, motivaci, schopnosti, své životní vzory)
OSV-9-1-03: sebereguluje a sebeorganizuje své chování (zvládání vlastní agresivity, řešení osobních problémů atd.)
OSV-9-1-04: poznává základy psychohygieny (relaxační a aktivizační cvičení; vyhledávání a poskytování pomoci při osobních problémech)
OSV-9-1-05: tvořivě řeší praktické a mezilidské situace

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vytváří si správné návyky učení	Učíme se učit se	Žák s pomocí různých aktivit trénuje paměť, hledá vyhovující způsoby učení.	OSV 1
-vyjmenuje správné postupy a návyky pro přípravu na vyučování		Žák předvede v modelové komunikační situaci, jak se lze učit – doma, ve škole.	

-zdůvodní potřebu a nutnost celoživotního učení			
-posiluje paměť, rozvíjí schopnost postřehování a soustředění	Cvičení smyslového vnímání	Žák trénuje smyslové vnímání - Kimovy hry.	
-popíše svoje prokázané schopnosti a dovednosti	Sebepoznání a sebepojetí	Žák si uvědomuje, že je jedinečný, vytvoří myšlenkovou mapu svých schopností.	OSV 2
-vnímá rozdíly v chování druhých a sebe sama			
-popíše svou rodinu, své rodinné vzory	Moje osobnost	Žák popisuje své vzory v rodině, rozliší povinnosti a práva členů rodiny.	
-trénuje senzibilizaci pro rozlišování vzorů		Žák rozlišuje mediálně nabízené vzory a porovnává je.	
-popíše své plány a sny		Žák se seznamuje s plány ostatních členů skupiny, představí svoje sny a cíle.	
-pochválí spolužáka i sebe	Seberegulace a sebeorganizace	Žák identifikuje důležitost pochvaly pro sebe i pro druhém trénuje způsoby chválení a ocenění.	OSV 3
-přijímá pochvalu a kladné hodnocení		Žák si uvědomuje situace, kdy potřebuje/potřeboval pomoc; na koho se obrátí (obrátil).	
-projeví ochotu pomoci potřebným a požádá o pomoc		Žák hledá způsoby pomoci v modelové situaci např. chudoba a bída ve světě.	
-trénuje sebeovládání		Žák si prakticky vyzkouší různé reakce na slovní útok, urážku atd.	
-uvědomuje si vlastní náladu, pracuje s ní			OSV 4
-naučí se, jak obnovit své vlastní síly, a připraví se k podání co nejlepšího výkonu			
-zhodnotí úroveň svého zdravého způsobu života	Psychohygiena	Žák vyplní hravou formou dotazník o využití svého volného času (média, sport, odpočinek)	
-trénuje relaxační techniky		Žák s pomocí návodných relaxačních technik reguluje tenzi.	*TV – relaxační cvičení*
-kreativně přistupuje k mezilidským situacím	Kreativita v praktických situacích	Žák je veden k rozvoji zdravé osobnosti (hry, modelové situace), kterou může tvořivě uplatnit v různých mezilidských situacích.	OSV 5

5.6.24.B	**Sociální rozvoj** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **OSV-9-2-01**: poznává svůj vztah k druhým lidem	

OSV-9-2-02: pečuje o dobré vztahy (formuluje a respektuje základní pravidla chování ve třídě, ve škole, ve skupině) **OSV-9-2-03**: kultivovaně komunikuje (komunikace; poskytování zpětné vazby) **OSV-9-2-04**: rozvíjí své schopnosti spolupráce, naslouchání druhým a samostatně rozvíjí myšlenky druhých			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-formuluje pravidla a očekávání své vlastní rodiny	Poznáváme svůj vztah k lidem: rodina	Žák si ujasní nevyslovená pravidla a očekávání v rodině, trénuje úctu ke členům cizí rodiny.	OSV 6 *OV – romská rodina*
-přemýšlí, jak působí na druhé lidi		Žák se s pomocí textů a prožitkových aktivit dozvídá, jak se chová v důležitých mezilidských vztazích a jak působí na své okolí.	
-koriguje své chování vůči autoritám		Žák si s pomocí textů a prožitkových aktivit vyzkouší občanskou zralost – odliší dětské a dospělé jednání v krizové situaci.	
-projevuje respekt a úctu k lidské osobě	Pečujeme o dobré vztahy: respekt, autorita, úcta	Žák uvede příklady dobrých vztahů mezi lidmi, trénuje projevy respektu a úcty k lidské osobě, vztah k autoritě.	OSV 7 *Ov – lidská práva* *Náb – projev úcty*
-chápe svůj podíl na vytváření atmosféry v kolektivu		Žák popíše svůj možný vliv na zlepšení atmosféry v kolektivu (role v kolektivu).	
-navrhuje pravidla třídy a zdůvodní nutnost třídních pravidel	Třídní smlouva	Žák sepíše několik pravidel soužití ve skupině, vysvětlí na příkladu jejich smysl a význam.	*OV – pravidla třídy*
-rozlišuje úrovně komunikace	Komunikace, úrovně komunikace, komunikační chyby, aktivní naslouchání	Žák si vyzkouší různé úrovně verbální a neverbální komunikace, rozpozná komunikační chyby a trénuje aktivní naslouchání. Učí se bezpečně komunikovat v kyberprostoru.	OSV 8 *ČJ - komunikace*
-seznámí se s pojmem zpětná vazba, naučí se ji používat		Aktivity zaměřené na poskytování zpětné vazby pomohou žákovi přemýšlet o různých způsobech a o tom, jak co nejšetrnějším a nejefektivnějším způsobem druhému sdělit, co je potřeba.	
-trénuje schopnost vyjednávání	Žádost, kompromis	Žák si vyzkouší žádost o laskavost, přijatelný kompromis (modelová situace).	
-pracuje ve skupině	Práce ve skupině		OSV 9
-naslouchá myšlenkám druhých			

5.6.24.C	**Morální rozvoj** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP :
OSV-9-3-01: aktivně řeší problémy a rozhoduje o svém jednání
OSV-9-3-02: jedná zodpovědně a eticky správně v situacích všedního dne, rozpoznává užitečnost etického chování ve vlastním životě (odpovědnost, spravedlnost, odvaha)

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-identifikuje problém	Řešení problému	Žák v zadání úkolu rozpozná, co je třeba řešit.	OSV 10
-porovnává řešení problémových situací		Žák hledá analogie a rozdíly u předložených řešení problémových situací.	
-roztřídí problémy podle důležitosti		Žák určuje pořadí důležitosti (např. přípravy na jednotlivé předměty), tvoří škály.	
-rozhodne se pro řešení modelové eticky náročné situace a vysvětlí, proč se tak rozhodl	Etické situace všedního dne	Žák trénuje v chráněném prostředí modelové komunikační situace rozhodování a výběr možného chování (spor, podvod, pomoc v nouzi).	OSV 11
-vnímá vlastní podíl zodpovědnosti a hlasu svého svědomí při svém chování a jednání	Zkoumáme ctnosti	Žák na základě příběhu, případně modelové komunikační situace, popíše pojem svědomí, tak jak ho chápe.	*Náb - vlastní svědomí*
-uvědomí si, jaké ctnosti obdivuje a proč			

5.25 Volba povolání

5.1.25	Volitelný předmět	Volba povolání

5.1.25.1 Charakteristika volitelného předmětu Volba povolání – 2. stupeň

Volitelný předmět Volba povolání se podílí na utváření a rozvíjení dovedností žáků plánovat si významné životní kroky, stanovovat si alternativní životní cíle, nacházet efektivní způsoby dosahování zvolených cílů a konstruktivně se vyrovnávat s osobním neúspěchem.

Volba povolání je předmět, který žákům poskytuje prostor pro poznávání sebe sama, pro kvalifikované rozhodování o svém budoucím povolání. Poskytuje návody na řešení rozhodovacích procedur i v životních situacích nesouvisejících s volbou povolání. Pomáhá při budování a upevňování širší životní orientace. Rozvíjí komunikativní dovednosti žáků, upevňuje jejich schopnost sebeprezentace u potenciálních zaměstnavatelů a zvyšuje kulturu jejich osobního projevu.

Volitelný předmět integruje průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova. Předmět je vyučován jednu hodinu týdně.

5.1.25.2 Výchovné a vzdělávací strategie volitelného předmětu Volba povolání – 2. stupeň

Kompetence	Strategie
k učení	o Vedeme žáky k poznání smyslu a cíle učení. o Učíme je kriticky zhodnotit výsledky práce a diskutovat o nich. o Zadáváme úkoly, které umožní volbu různých postupů. o Vedeme žáky k práci s odbornou literaturou. o Učíme žáky vyhledávat potřebné informace na internetu a zvažovat jejich relevantnost. o Pozoruje pokrok u všech žáků (individuálně).
k řešení problémů	o Posilujeme promýšlení pracovních postupů u praktických cvičení. o Učíme chápat, že problémy nemají vždy jen jedno správné řešení. o Aplikujeme poznatky do praxe.
komunikativní	o Učíme žáky respektu k názoru jiných, věcné obhajobě vlastního názoru, asertivitě. o Vedeme k využívání informačních zdrojů, k získávání nových poznatků. o Podporujeme osvojení názvosloví, termínů, uvědomělé vyjadřování v rámci dané problematiky. o Vedeme žáky k věcné diskusi, oproštěné od emocí, respektování pravidel skupinové diskuse.
sociální a personální	o Vedeme žáky k práci ve skupině a spolupráci při řešení problémů. o Učíme žáky věcně argumentovat. o Pomáháme žákům zažít úspěch, posilujeme sebedůvěru. o Motivujeme žáky k sebeprezentaci pro budoucí uplatnění na trhu práce.
občanské	o Vyžadujeme respektování pravidel při práci. o Zdůrazňujeme důležitost i profesí primárně méně atraktivních (obslužných). o Vyžadujeme dodržování pravidel kultivovaného chování, etiky.
pracovní	o Seznamujeme žáky se základním inventářem nástrojů, zařízení a potřeb v daném oboru pracovního zařazení. o Vyžadujeme respektování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví na pracovišti. o Vedeme žáky k odpovědnosti za provedenou práci a náklady na ni. o Aplikujeme příklady na prostředí vlastní žákům.
digitální	o Pomáháme žákům utvářet profesní orientace a vedeme je k používání digitálních technologií a digitálních vzdělávacích zdrojů při volbě budoucího povolání a profesní přípravy.

5.1.25.3 Vzdělávací obsah volitelného předmětu Volba povolání – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

Žák:

ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
*p **ČSP-9-8-01** orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách*
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní příprav

*p **ČSP-9-8-02** posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života*
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
*p **ČSP-9-8-03** využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání*
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce
*p **ČSP-9-8-04** prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání*
*p **ČSP-9-8-04** byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů*
*p **ČSP-9-8-04** byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

*OSV 1: **Rozvoj schopnosti poznávání** – cvičení smyslového vnímání, cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování*
*OSV 4: **Psychohygiena** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému*
*OSV 5: **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality, tvořivost v mezilidských vztazích*
*OSV 8: **Komunikace** – řeč předmětů a prostředí vytvářené člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální*
*OSV 9: **Kooperace, kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci; rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu volitelného předmětu
Volba povolání – 2. stupeň

5.8.25.A	**Volba povolání** **Žák:**
Očekávaný výstup RVP : **ČSP-9-8-01**: orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí *p **ČSP-9-8-01**: orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách* **ČSP-9-8-02**: posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní příprav *p **ČSP-9-8-02**: posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života* **ČSP-9-8-03**: využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání *p **ČSP-9-8-03**: využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání* **ČSP-9-8-04**: prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce *p **ČSP-9-8-04**: prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání* *p **ČSP-9-8-04**: byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů*	

*p **ČSP-9-8-04**: byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání*			
Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-seznámí se s charakteristikami frekventovaných povolání	Trh práce	Žák se seznamuje se způsoby hledání pracovních příležitostí. Uvědomuje si požadované formy profesní přípravy. Vyhledává charakteristiku profese a požadavky pro uchazeče.	OSV 1
p *–umí přiřadit pracovní činnost k vybrané profesi*			
-realisticky hodnotí své možnosti	Profesní orientace	Žák hodnotí své osobní zvláštnosti, předpoklady, možnosti i omezení. Kvalifikační, zdravotní a osobnostní požadavky.	
-uvědomuje si rizika spojená s nevhodnou volbou profesní orientace		Žák si uvědomuje rizika nevhodné volby profese a počítá s neúspěchem, ví, jak si poradit, na koho se obrátit.	
p *-učí se postupně plánovat*	Plánování	Žák si postupně plánuje důležité životní kroky a přehodnocuje dosažené cíle, připravuje si náhradní řešení (scénář).	OSV 5
-je schopen reprodukovat informace o vybraných oborech	Atlas škol	Reprodukuje informace týkající se přehledu a stručné charakteristiky jednotlivých typů SŠ a studijních, učebních oborů.	
-zná místní instituce, které poskytují informace o povoláních, pracovních příležitostech apod.	Poradenské služby	Žák využívá média, databáze, inzeráty, internet, úřad práce, poradenské a zprostředkovatelské agentury.	
-učí se využívat informace o povoláních z různých zdrojů	Práce s informacemi	Žák využívá informace o profesích pro svoji volbu, reprodukuje informace z těchto zdrojů.	*Inf – práce se zdroji*
-porovnává výhody a nevýhody zaměstnání a podnikání	Zaměstnání a podnikání	Rozlišuje a porovnává výhody a nevýhody zaměstnání a podnikání.	
p *-je seznámen s aktuální vzdělávací nabídkou v obci (regionu)*	Struktura školství	Žák poznává možnosti oboru, dalšího vzdělávání, potřeby celoživotního vzdělávání.	
-osvojuje si dovednosti sebeprezentace	Pracovní pohovor Životopis Práce s formuláři	V modelových situacích nacvičuje dovednosti prezentace své osoby při přijímacím pohovoru. Píše svůj životopis, vyplňuje potřebné formuláře.	
p *-prohlubuje své dovednosti efektivní komunikace a sebeprezentace*	Pracovní pohovor	V modelových situacích nacvičuje dovednosti prezentace své osoby při přijímacím pohovoru.	OSV 4 OSV 8
p *-seznamuje se s právy a povinnostmi zaměstnance i zaměstnavatele*	Pracovní právo	Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.	OSV 9

p *-zná možnost využití poradenských služeb*	Úřad práce	Žák poznává možné problémy související s nezaměstnaností.	OSV 9

5.26 Práce s aplikacemi

5.1.26	Vyučovací předmět	Práce s aplikacemi

5.1.26.1 Charakteristika vyučovacího předmětu Práce s aplikacemi – 2. stupeň

Předmět Práce s aplikacemi umožňuje žákům poznat šíři počítačových aplikací a aplikací nabízených na internetu, jež jsou běžně používány v administrativních činnostech moderního žáka, studenta i zaměstnance při práci s počítačem i SMART telefonem. Nabízí způsoby optimalizace činností, reprezentace dat v počítači a sebeprezentace. Představuje účinné doplňky v oblasti vzdělávání.

Práce s aplikacemi je vyučována na 2. stupni v šestém a devátém ročníku jednu hodinu týdně. Do vzdělávacího předmětu jsou integrována průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova.

Vzdělávací obsah dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů. Pomáhá porozumět světu kolem nás, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a optimalizace. Praktickou činnost s jednotlivými aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak vybrané aplikace fungují, jak nám mohou pomoci zefektivnit a tím i zrychlit práci, jak prezentovat data různého typu. Předmět také dává podporu žákům pocházejícím ze sociálně slabého prostředí, jež nemají možnost práce s počítačem v domácím prostředí, vytvořit si základ pro budoucí profesní orientaci.

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu, nebo na soukromých SMART telefonech. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače nebo telefonu, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v naukových i výchovných předmětech, k tomu přispívá Práce s aplikacemi svým specifickým dílem.

Žáci s SVP jsou v předmětu Práce s aplikacemi vzděláváni v individuálním tempu odpovídajícím schopnostem a dovednostem žáka. Výuka probíhá v menších skupinách, aby měli dostatečný prostor k procvičení informatických dovedností a vzdělávací obsah jim je podáván jednoduchou formou.

5.2.6.2 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Práce s aplikacemi – 2. stupeň

Kompetence	Strategie
k učení	o Učíme žáky vyhledávat a třídit informace, na základě jejich pochopení je propojit a systematizovat, efektivně je využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě. o Operujeme s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádíme věci do souvislostí. Propojujeme poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si žák vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.
k řešení problémů	o S žáky nacházíme různá řešení a vybíráme to nejvhodnější pro danou situaci. o S žáky posuzujeme technická řešení z pohledu druhých lidí a vyhodnocujeme je v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech. o Učíme žáky promyslet a naplánovat způsob řešení problémů. o Vedeme žáky k vyhledání informací vhodných k řešení problému.
komunikativní	o Učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu. Vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně. o Vedeme žáky k naslouchání promluvám druhých lidí, jejich porozumění, vhodné reakci na ně, účinnému zapojení se do diskuse, obhajobě svého názoru a vhodné argumentaci. o Ukazujeme žákům, jak porozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, jak o nich přemýšlet, reagovat na ně a tvořivě je využívat. o Podporujeme žáky při využívá informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.
sociální a personální	o Prostřednictvím zkušenosti ukazujeme žákům, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce. o Vedeme žáky k účinně spolupráci ve skupině. o S žáky se podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispíváme k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytneme pomoc. o Podporujeme žáky, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy.
občanské	o Vedeme žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy, aby si byli vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu. o Učíme žáky rozhodovat se zodpovědně podle dané situace.
pracovní	o Učíme žáky porozumět různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace. o Učíme žáky rozhodovat se na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, obhajovat se pomocí věcných argumentů.

	○ Vedeme žáky k standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci.
digitální	○ Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně se rozhodovat, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít. ○ Vedeme žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k volbě postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. ○ Podporujeme žáky při vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků. ○ Učíme žáky využívat digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce. ○ Vedeme žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi. Spolu s žáky kriticky hodnotíme jejich přínosy a reflektujeme rizika jejich využívání. ○ Ukazujeme žákům, jak předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. ○ Učíme žáky etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.

5.2.6.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Práce s aplikacemi – 2. stupeň

a) Očekávané výstupy oboru (zkratka OVO)

Žák:

I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
pI-9-4-02 *ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat
pI-9-4-05 *dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat*

b) Průřezová témata

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka OSV)

OSV 1: ***Rozvoj schopností poznávání*** *- cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování*
OSV 4: ***Psychohygiena*** *– organizace času, hledání pomoci při potížích*
OSV 5: ***Kreativita*** *- cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity*
OSV 8: ***Komunikace*** *- komunikace v různých situacích*

OSV 9: ***Kooperace a kompetice****– rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci*

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (zkratka MV)

MV 1: ***Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení*** *– chápání podstaty mediálního sdělení, objasnění jejich cílů a pravidel*
MV 2: ***Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality*** *– rozlišení typu sdělení a jejich vztahu k realitě*
MV 3: ***Stavba mediálních sdělení*** *– pravidelnosti uspořádání v mediálních sděleních*
MV 4: ***Vnímáni autora mediálních sdělení*** *– výrazové prostředky pro vyjádření názoru a postoje*
MV 5: ***Fungování a vliv médií ve společnosti*** *– vliv médií na každodenní život a kulturu; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování;*
MV 6: ***Tvorba mediálních sdělení*** *– uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení*
MV 7: ***Práce v realizačním týmu*** *– komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu; faktory ovlivňující práci v týmu*

c) Chronologické uspořádání vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu
Práce aplikacemi – 2. stupeň

5.6.26.A	**Práce s aplikacemi** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-9-4-02: ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
p ***I-9-4-02****: ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*
I-9-4-05: dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat
p ***I-9-4-05****: dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-podle zaměření problému najde a otevře vhodnou aplikaci	Microsoft Office	Žák pracuje s aplikacemi systému Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint, Kreslení). Pracuje s různými druhy zobrazení a rozložení stránek a souborů.	OSV 4 MV 1 MV 2 MV 5 MV 7
p *-podle zaměření problému najde a otevře vhodnou aplikaci*		Žák pracuje s aplikacemi systému Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint, Kreslení). Pracuje s různými druhy zobrazení a rozložení stránek a souborů.	OSV 4 MV 1 MV 2 MV 5 MV 7
-najde a načte soubor z úložiště		Žák vyhledá soubor v počítači, v externím úložišti, načte jej do počítače a soubor otevře.	

p *-najde a načte soubor z úložiště*		Žák vyhledá soubor v počítači, v externím úložišti, načte jej do počítače a soubor otevře.	
-nacvičuje psaní na klávesnici všemi deseti prsty	Psaní všemi deseti		OSV 1 OSV 8 *ČJ – gramatická pravidla*
-upraví formát písma a textu	Word, Corel Draw	Žák pracuje s různými fonty písma, barev, nadpisů, pravítkem, rozložením řádků a odstavců. Přidává a odstraňuje řádky, sloupce.	MV 6
p *-s pomocí upraví formát písma a textu*		Žák pracuje s různými fonty písma, barev, nadpisů, pravítkem, rozložením řádků a odstavců. Přidává a odstraňuje řádky, sloupce.	
-najde, zkopíruje, vloží a upraví obrázek do textu	Word	Žák vyhledává obrázky na internetu, v telefonu, počítači. Obrázek zkopíruje nebo použije aplikaci Výstřižky, upraví a vloží do textu.	OSV 5
p *-s pomocí najde, zkopíruje, vloží a upraví obrázek do textu*		Žák vyhledává obrázky na internetu, v telefonu, počítači. Obrázek zkopíruje nebo použije aplikaci Výstřižky, upraví a vloží do textu.	
-do textu vloží odkaz, křížový odkaz, symbol, číslování stránek, obsah			MV 3
-vloží a podle potřeb upraví tabulku		Žák podle zadání vloží tabulku o správné velikosti. Upraví její formát, rozložení textu.	OSV 5
p *-s pomocí vloží tabulku*		Žák podle zadání vloží tabulku o správné velikosti. Upraví její formát, rozložení textu.	OSV 5
-vytvoří tabulku podle zadání	Excel	Žák vytvoří tabulku podle zadání, označí názvy sloupců nebo řádků, upraví formát tabulky a písma, ohraničí tabulku.	MV 6 *M – práce s tabulkami*
p *-s pomocí vloží tabulku*		Žák vytvoří tabulku, označí názvy sloupců nebo řádků, upraví formát tabulky a písma, ohraničí tabulku.	
-vytvoří vzorec pro jednoduchý výpočet		Žák podle zadání vytvoří vzorec pro automatický výpočet podle průběžně zadávaných hodnot, zkontroluje jeho správnost.	OSV 1 *M – výpočet pomocí vzorce*
-z tabulky vytvoří požadovaný graf		Žák ze zadané nebo vlastní tabulky vytvoří stanovený druh grafu., Graf popíše.	*M – grafické znázornění hodnot z tabulky*

-vytvoří prezentaci podle zadání	PowerPoint	Žák píše a vkládá text, obrázky, odkazy, grafy. Zvolí vhodnou animaci, přechody, zobrazení, pozadí.	OSV 5 OSV 9 MV 3 MV 4 MV 6
-prezentuje svou práci			OSV 8
-využívá vektorové i nevektorové kreslení	Word, Corel Draw	Žák využívá vektorové i nevektorové kreslení v rámci Microsoft Office, Corel Draw.	
p *-s pomocí využívá vektorové i nevektorové kreslení*		Žák využívá vektorové i nevektorové kreslení v rámci Microsoft Office, Corel Draw.	
-využívá různé nástroje na úpravu obrázků		Žák používá nástroje pro úpravu kreseb (stín, výplň, styl, barva aj.)	
-vytvoří vlastní návrh		Žák sám nebo ve skupině spolužáků navrhne design trička, vytvoří plakát, reklamu.	OSV 5 MV 4 MV 7 *ESV – vytvoření výtvarného návrhu*
-práci průběžně ukládá na určené uložiště	Uchovávání dat	Žák nastavuje délku automatického ukládání, ukládá soubor do určeného úložiště v počítači, na flash disk, do telefonu, cloud, externí disk aj.	
p *-práci průběžně ukládá*		Žák ukládá soubor do určeného úložiště v počítači.	

5.9.26.A	**Práce s aplikacemi** **Žák:**

Očekávaný výstup RVP:
I-9-4-02: ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
*p **I-9-4-02**: ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*

Školní výstup **Žák:**	**Učivo**	**Popis**	**Přesahy, PT**
-vytváří 3D objekty	SketchUp	Žák podle zadání učitele nebo podle vlastní fantazie vytváří 3D objekty.	OSV 1 *Vv - malba, kresba, tahy, rozvoj jemné motoriky*
p *-s pomocí vytváří 3D objekty*		Žák podle zadání učitele nebo podle vlastní fantazie vytváří 3D objekty.	OSV 2
-upravuje 3D objekty podle pokynů		Žák při úpravách využívá práci s barvami, stínování, vybírá vhodný materiál a styl.	OSV 2 MV 1 *VV – kresba v prostoru, perspektiva, stínování*
-upravuje vybrané fotky	Corel Photo Paint, Essential Movie Maker	Žák upravuje výplň, pozadí, provádí výmaz a přidání postavy, upravuje vzhled postavy. Provádí výřezy objektů, vkládá pozadí.	OSV 5 MV 3
p		Žák upravuje výplň,	OSV 8

-s pomocí upravuje vybrané fotky		pozadí, provádí výmaz a přidání postavy, upravuje vzhled postavy. Provádí výřezy objektů, vkládá pozadí.	OSV 9
-vytváří návrh designu objektu	Corel Photo Paint	Žák podle pokynů, zadání nebo vlastní fantazie vytváří design objektu.	MV 4 MV 5
-rozpohybuje vybrané fotky	Essential Movie Maker	Žák rozpohybuje zadané, vyhledané nebo vlastní fotky.	MV 1
p *-s pomocí rozpohybuje vybrané fotky*		Žák rozpohybuje fotky.	
-rozpohybované fotky oživí o další doplňky		Žák k rozpohybovaným fotkám přidá zvuk (hudbu, mluvené slovo), titulky či jiný text, filtr, 3D efekty.	MV 2 MV 6
-k obrazové prezentaci přidá zvuk	PowerPoint video	Žák k dříve připravené prezentaci doplní hudbu nebo mluvené slovo, komentář k jednotlivým snímkům (stránkám).	*ESV – hudební doprovod*
p *-s pomocí k obrazové prezentaci přidá zvuk*		Žák k dříve připravené prezentaci doplní hudbu nebo mluvené slovo, komentář k jednotlivým snímkům (stránkám).	
-vytvoří animovaný příběh		Žák zpracuje prezentaci do podoby příběhu, pohádky, komiksu, včetně doprovodné hudby a mluveného nebo psaného komentáře.	OSV 5 OSV 8 OSV 9 MV 3 MV 6 MV 7